Kwestyonaryusze

w sprawie żywienia się ludzi

w Galicyi

TOWARZYSTWO OPIEKI ZDROWIA W KRAKOWIE

OPIEKI ZDROWIA W KRAKOWIE

Lit. M-Z.

Bi Jag Fol 257 b

TOWARZYSTWO OPIEKI ZDROWIA W KRAKOWIE

TOWARZYSTWO OPIEKI ZDROWIA W KRAKOWIE

F. 33

1

273

1

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mielec Nazwa miejscowości? Chrzastów 5

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 540.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę, barszcz z chlebem	barszcz z chlebem	barszcz z ziemniakami i chleb.
	w lecie, w dni postne	herbatę barszcz postny z chleb	barszcz postny z chleb.	kupę ziemniaczaną.
	w zimie, w dni zwykłe	dtto.	dtto.	dtto.
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty, ziemniaków, kasz,	dtto.	dtto.
	w lecie, w dni postne	dtto.		
	w zimie, w dni zwykłe	z kapusty ziemniaków kasz gryczanej,		
	w zimie, w dni postne	dtto.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki. kluski	dtto.	dtto.
	w lecie, w dni postne	dtto.		
	w zimie, w dni zwykłe	dtto.		
	w zimie, w dni postne	dtto.		
5. Chleb	jaki jadają	żytni jęczmienny	dtto.	dtto.
	z czego się składa	z mąki żytniej pszenicznej i ziemniaków		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki pszenne	dtto.	dtto.
	z czego się składają?	rozczyniane na mleku		
	z kąd je otrzymują?	sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniony na wodzie lub mleku, ciasto poczem wyrabiają bochenki i wypiekają w piecach piekarskich	dtto.	dtto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	dtto.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, ziemniaki, kapusta, groch kasze, chleb — gotują	dtto.	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra dziennie.	dtto.	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ " "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne zbierane, maślanka	dtto.	dtto.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego zbieranego	dtto.	dtto.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solonego	dtto	dtto.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	dtto.	dtto.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	dtto.		
15. Jak często spożywają mięso?	po zabiciu wieprza —	—	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	—	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	—	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kg.	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	ditto.	ditto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki ćw.- / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew surowa surowe — bywa bywa — kiszona	ditto.	ditto.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	zapalony na kwaśno gotowany na kwaśno. — —	ditto.	ditto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	tatarczano jęczmienne. jaglanne —	ditto.	ditto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	z własnego ziarna mielą w żarnach ditto	ditto.	ditto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszonych	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	tłuczone	dtto	dtto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	dtto	dtto
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	dtto	dtto
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę kawę.	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy.	dtto.	dtto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę piwo.	dtto.	dtto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr	1 litr	½ litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem, serem wieprzowiną plackami pszennymi	dtto.	dtto.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	postu przypadają Kościelnych: piątek sobota, " " " " środa " " " od środy popielcowej - do wielkiej niedzieli.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5% najzamożniejszych. 30% mniej zamożnych 75%. najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ze pokrzywą, szczawiem, łobodą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mielec Nazwa miejscowości? Dolcza mała

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nieurodzajna? }

Narodowość ludzi? polska (rzymsko katolicka i izraelicka) Liczba ludności? 1,197

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		w lecie jadają 4 razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	polewkę jęczmienną i chleb	polewkę jęczmienną i chleb	suchy chleb
		w dni postne	barszcz żytny i chleb	barszcz i ziemniaki	barszcz.
	w zimie	w dni zwykłe	kluski barszcz i chleb.	kluski i barszcz.	barszcz
		w dni postne	chleb i barszcz.	ziemniaki i barszcz	barszcz.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z kapusty, chleba, ziemniaków	z kapusty i ziemniaków	z ziemniaków
		w dni postne	z barszczu i grochu	z barszczu i ziemniaków	z barszczu i placka jęczmiennego
	w zimie	w dni zwykłe	z kapusty, chleba i ziemniaków	z kapusty i ziemniaków	z grochu i barszczu
		w dni postne	z kapusty, grochu i barszczu	z barszczu i grochu	z barszczu i ziemniaków
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaków i mleka kwaśnego	kluski jęczmienne	ziemniaki
		w dni postne	chleb i barszcz	chleb i barszcz	barszcz
	w zimie	w dni zwykłe	kluski i chleb	barszcz i groch	groch
		w dni postne	barszcz i chleb	ziemniaki i barszcz	barszcz
5. Chleb	jaki jadają		żytny — razowy	żytny — razowy	żytny — razowy
	z czego się składa		z mąki żytnéj	z mąki żytnéj	z mąki żytnéj
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	nie pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	nie kupują	otrzymują w zarobku od bogatszych.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Oprócz chleba nic więcéj nie kay pieką		
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb razowy wypiekają na kwasku chlebowym, a chleb pszenny na drożdżach		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Innego pieczywa nie pieką		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, ziemniaki, groch, barszcz, polewka, kluski i pi, rogi w dni świąteczne		
8. sposób przyrządzania?	Potrawy te gotują na wodzie i maszczą je w zastawce używa do potrawy częściowo mlekiem, masłem lub słoniną.	mlekiem i masłem	jałowo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają i wypada na jednę osobę $\frac{1}{2}$ litra	używają i na jednę osobę wypada $\frac{1}{4}$ litra	nie używają, chyba jeżeli dostaną od bo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	częściowo używają	częściowo używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka kwaśnego i słodkiego używają do ziemniaków, a z śmietany robią masło	taksamo	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek z kwaśnego mleka	taksamo	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają do omasty nie robią	taksamo	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny i sadła	masła	
14. — w lecie, w dni postne	masła	masła	
14. — w zimie, w dni zwykłe	słoniny i sadła	sadła	
14. — w zimie, w dni postne	oléj	oléj	
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy do roku; na Boże Narodzenie i zapusty.	taksamo	taksamo
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina	mięso krowie		
16. — cielęcina / baranina			
16. — świnina	mięso świńskie		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso gotują	taksamo	taksamo
18. Czy używają drobiu?	drobiu używają w czasie choroby	taksamo	taksamo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	wypada na rok na dorosłego człowieka 4 kilogramy	dwa kilogramy	jeden kil
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w czasie postu	taksamo	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używa
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	z obok wymienionych jarzyn nie mają żadnych zapasów, oprócz kapusty kiszonej	taksamo	taksamo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch używają gotowanego za potrawę; bób „ „ „ „; fasola „ „ gotowanej „; soczewicy nie używają; kukurudza „ „ „	taksamo	taksamo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	obok wymienione krupy i kaszę z wyjątkiem pszennych sami wyrabiają i używają je gotowane za potrawę.	taksamo	kupują w mieście i używają gotowane za potrawę
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	z mąk używają pszennej, żytniej, owsianej i jęczmiennej	taksamo	używają żytniej i a

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
wają grzybów? ja- ej formie (świeże, marynowane)?	używają grzybów gotowanych	taksamo	taksamo
y robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	nie robią
jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane.
używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
ypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają	wypiekają	wypiekają
kawę, herbatę?	nie piją ani kawy, ani ~~herbaty~~	taksamo	taksamo
z owoców i jagód konserwy? i jakie? i suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią żadnych	taksamo	taksamo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	w lecie palą raz na dzień w zimie palą dwa razy na dzień	taksamo	tak w lecie tak w zimie palą raz na dzień
32. Jakie trunki ija przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	z trunków piją: wódkę, piwo i winą	wódkę i piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	cztery litry	dwa litry	jeden litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	raczą się wódką, piwem i winem.	wódką i piwem	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni a mianowicie: środa, piątek i sobota.		
w tygodniu adwentowym	3 dni a mianowicie: środa, piątek i sobota.		
w tygodniu wielkiego postu	przez czas trwania wielkiego postu wszystkie dni powszczą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają z wyjątkiem wielkiego postu		
Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 199 mieszkańców (w 42 dom.) jest 10 gospodarzy najzamożniejszych, — 60 mniej zamożnych, a ~~reszta~~ reszta jest ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie ogólnego głodu ludzie najubożsi zbierali młody ocet i szczawy, siekali na kapustę i tem się żywili.		
Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

5 275 fm. 5

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mielecki Nazwa miejscowości? Gawłuszowice, Kliszów, Wola zdakowska

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? urodzajna; średnio urodzajna? —; nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? —

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	〃	〃
	w zimie	2 razy	〃	〃
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem	〃	〃
	w dni postne	〃 〃	〃	〃
2. Co jadają na śniadanie — w zimie	w dni zwykłe	〃 〃	〃	〃
	w dni postne	〃 〃	〃	〃
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	kluski z mlekiem, kasza jaglana lub jęczmienna z mlekiem, kapusta z chlebem, kwaśne mleko z ziemniakami, kapusty z grochem, kluski	〃	〃
	w dni postne	ziemniaczane z masłem, słonecznę lub mlekiem		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą,	〃	〃
	w dni postne	kapusty z grochem lub bobem, kaszę jęczmienną lub jaglaną z masłem i kluski ziemniaczane		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem, jęczmienną kaszę gotowaną na serwatce	〃	ziemniaki z barszczem
	w dni postne	lub ziemniaki z barszczem,		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem,	〃	〃
	w dni postne	〃 〃		
5. Chleb — jaki jadają		żytni	〃	
5. Chleb — z czego się składa		z mąki żytniej lub mieszanej z jęczmienną		z mąki żytniej mieszanej z jęczmienną
5. Chleb — czy go sami pieką		sami		〃
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		—	—	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		—	—	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem robią ciasto rodzaju rozczyn robią cały wieczór, na drugi dzień rano wyrabiają na ciasto, i miesząją dobrze i zostawiają kilka godzin do pory ciasto dobrze nie skwaśnieje czyli nie wyrośnie jest na śniadanie ciasto jeszcze robią bochenki		
— innego pieczywa?	w misce i wsadzają do pieca		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	pierwej wymienione		
Nazwy ich?			
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	"	nie używają ale tylko mała ilość
— w zimie	"	"	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego mleka, kwaśnego zbieranego i maślanki	"	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z mleka kwaśnego zbieranego.	"	
12. Czy używają masła?	używają.	"	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią żadnych zapasów na zimę		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaja tak osobno jakoteż i do potraw	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoniny lub sadła	"	"
— w lecie — w dni postne	masła		
— w zimie — w dni zwykłe	słoniny lub sadła		
— w zimie — w dni postne	oleju lnianego	"	"
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w niedzielę	"	∞
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	
— krowina	/	/	
— cielęcina	/	/	
— baranina	∞	∞	
— świnina	/	/	
— jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	∞	∞	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	—	
18. Czy używają drobiu?	używają	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	?	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	"	"
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	∅	∅	∅
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	∅	∅	"
buraki	∅	∅	
karpiele	∅	∅	
kalarepa	∅	1	
cebula	1	∅	
czosnek	∅	∅	
ogórki	∅	∅	
kapusta świeża	∅	∅	
„ kiszona	1	1	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany z kapusty lub sam	"	"
bób	jak		
fasola	∅	∫	∫
soczewica	∅		
kukurudza	∅		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	nie używają	∅	∅
jęczmienne	jęczmienne	∅ jak	∅ jak
jaglanne	jaglanne które sami	∅ jak	∅ jak
przenne	∅ wyrabiają	∅	∅
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	1	1	1
żytnia	1	1	1
owsiana	∅	∅	∅
hreczana	∅	1	1
jęczmienna	1	∅	∅
kukurydzana	∅	∅	∅
ziemniaczana	∅		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów ale tylko suszonych	j. w.	j. w.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	spożywają ziemniaki całe krajane w plasterki lub tłuczone — oraz używają ich jako domieszki do chleba — wypiekają z nich placki —	j. w.	j. w.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	j. w.	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	?	?	?
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	trzy raz	j. w.	j. w.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w zimie	j. w.	j. w.	j. w.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	piwo i rum	
miód			
wino	wino	wino	
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie wiadomo	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, herbatą i kawą	j. w.	wódką lub herbatą

35. Postów ile dni:
- w zwykłym tygodniu: 2 dni
- w tygodniu adwentowym: 3 dni
- w tygodniu wielkiego postu: 6 dni

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? używają mleka i masła

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). ?

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

KWESTYONARIUSZ 276

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mielec Nazwa miejscowości? Grochowe

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Nizina i piaski

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna i nieurodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3. razy	3½ razy
	w zimie	3 razy	2. razy	2½ razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz ziemniaki i chleb.	barszcz i chleb	barszcz i ziemniaki
	w lecie, w dni postne	chleb i barsz	barszcz i ziemniaki	kwas kapusciany i ziemn.
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz i chleb	barsz i ziemniaki	barszcz i ziemniaki
	w zimie, w dni postne	barszcz i ziemniaki	kwas kapusciany i ziemn	barszcz zasypany krupami
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kluski albo kasza, kapusta i ziemniaki	kaszę jęczm. i ziemn.	ziemniaki (zupa ziemniaczana)
	w lecie, w dni postne	ziemniaki albo kluski i kaszę –	kluski i ziemniaki czasem fasola	kluski jęczmienne
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę i ziemniaki czasem bób –	kapustę i ziemniaki	kapustę zasypaną kaszą i krupą
	w zimie, w dni postne	kluski i kaszę jaglaną	kapustę zasypaną i krupy na radko	barsz i ziemniaki albo bób.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki i mleko kwaśne	barszcz i ziemniaki	resztki z obiadu
	w lecie, w dni postne	barszcz i ziemniaki z chlebem	bób z barszczem	zamiast obiadu o 4ej godzinie barszcz i ziemniak
	w zimie, w dni zwykłe	kluski i kasza jaglana	ziemniaki z barszczem	
	w zimie, w dni postne	barsz i ziemniaki czasem chleb	bób z barszczem	tak samo
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni a we wsi jęczmienny –	jadają wtedy, gdy im po zostanie od zarobku w mo
	z czego się składa	z mąki żytniej	z mąki żytniej lub jęczmiennej zmieszany z datkami ziemnia.	niejszych gospodarzy ja
	czy go sami pieką	sami	pieką sami	ko kolędą obdarowany
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/	/	nie pieką i nie ku pują —
6. Inne pieczywa	jakie używają?	tylko w święta owoce placki	/	/
	z czego się składają?	z mąki przemiany i sera	/	/
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozczyniają na zakwasku t. j. zostawiają trochę ciasta od ostatniego pieczywa i rozpuszczają je w ciepłej wodzie — Rozczyny do wypieczenia chleba potrzeba 14. do 16 godz czasu —	tak samo	pieką tylko na św. uroczystości wtenczas sam sposób
innego pieczywa?	/		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	chleb, barszcz, ziemniaki, Kasza jęczm, tatarczana, jaglana, Kluski, zupy pane, bób, fasola, (grochu okrągłego wcale nie uprawiają z powodu słuchego procentu) Kapusta, rzepa, i tak zwana „jarka" „jęczmienna" mąka gotowana na wrzącą wodę oraz kapuśniak Kwas Kapuściany zabielony mąką	tak samo	tak samo z wyjątkiem chleba, Kluseк,
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	40 litrów	20 litrów	nie używają, jedynie w słabości, ile jeżeli otrzymają w darze od zamożnych sąsiadów
w zimie	20 „	10 litrów	
	z powodu iż mało trzymają Krów i słabo takowe żywią	z tych samych przyczyn	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i Kwaśne niezbierane i maślanką, śmietanki nigdy	tak samo	/
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają w małej ilości tylko na własny użytek	tak samo	/
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają w małej ilości na zimę nie robią zapasów z powodu jakiejś	tak samo	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	przy cięższych i wiosennych robotach na jajecznicę —	tak samo	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło i słoniny	masło i mleka	zawsze potrzebują
w dni postne	mleka ~~i olejów~~	poszukują	
w zimie w dni zwykłe	masło i słoniny	masło i słoniny	
w dni postne	oleju i mleka	poszukują	
15. Jak często spożywają mięso?	w uroczystości lub słabości	w słabości drób	nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	Krowiny rzadko w chorobie tylko drób	—
krowina	krowiny		—
cielęcina	cielęciny		—
baranina	—	—	—
świnina	świniny	świniny	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki	Króliki i drób domowy	Króliki i drób domowy
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	zawsze gotowane nie pieczone świninę solonę	tak samo	/
18. Czy używają drobiu?	Kur, Kaczek w uroczystości razem gęsi	tak samo	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	razem ze wieniną drobiem po 40 Kg.	po 20. Kg.	po 5. Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w wielkim poście	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele — kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona — i. t. d.	przeważnie w główkach opiekana w beczkach	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie groch — bób do barszczu — fasola cypko — soczewica — kukurudza —	do barszczu cypko	do barszczu cypko	do barszczu cypko
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami	wyrabiają sami	dostają za zarobek
jęczmienne	〃 〃	〃 〃	〃 〃
jaglanne	〃 〃	〃 〃	〃 〃
przenne	—	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą na ręcznym młynku	tak samo	tak samo
żytnia	na każdy raz, zapasów		
owsiana —	nie robią na zimę, dopiero		
hreczana —	na tato —)		
jęczmienna			
kukurydzana —			
ziemniaczana —			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają prawdziwych maślaków i Tugrivek suszone	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy (dotują)	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	spożywają sypko i robią zupę tj. jedzą wrak z wodą — używają do chleba w pieczywie nie wypiekają placków	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie mają żadnych sadów	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy 1. raz	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę piwo	wódkę piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2a litry	2a litry	1. litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni 3 dni 3 dni	tak samo	cały tydzień
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w miedzie, poniedziałki, wtorki, czwartki z mlekiem i masłem		przeważ cały rok
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20% mniej zamożnych 30% ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	drzewiem, mączką z bulwiastych ziemniaków, z której robią Kluski, czarne jak węgiel i suszoną rzepą którą gotują z Kaszą jęczmienną —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	dzieci zwłaszcze na religię każdej środy przez cały dzień zasilają się po większej części parzoną ziemniakami gotowanymi a mała ilość chlebem suchem — Niechlujstwo w wysokim stopniu — trudno przyzwyczaić starych do czystości i prawy a zatem i leniuszstwo idzie w parze z nieczystością —		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

277 pc 9

Powiat? Mielec Nazwa miejscowości? Żaślany et Pierzchne

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ nizina? moczarowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ dla braku sprzedaży wody

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1200

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	2 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki, barszcz, chleb	ziemniaki i barszcz, rzadko chleb	ziemniaki i barszcz
	w lecie, w dni postne	" " "	" "	" "
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą, rzadko barszcz i chleb	ziemniaki z kapustą razem chleb.	ziemniaki
	w zimie, w dni postne	jałowe ziemniaki z kapustą, bez barszczu	ziemniaki, kapusta nie zawsze	ziemniaki niemaczane
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki, chleb	kapusta i ziemniaki	ziemniaki i kapusta
	w lecie, w dni postne	do do do	do do	do do
	w zimie, w dni zwykłe	do do do	do do	do do
	w zimie, w dni postne	do do do	do do	do do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki i barszcz razem mleka	ziemniaki i barszcz	ziemniaki i barszcz
	w lecie, w dni postne	do	do	do
	w zimie, w dni zwykłe	do	do	do
	w zimie, w dni postne	do	do	do
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy	razowy
	z czego się składa	z mąki jęczmiennej rzadko z żytniej z dodatkiem słodkich ziemniaków na zmianę	Taki sam. —	Taki sam ale rzadko
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Na święta Bożenne wypiekają Kołacze z mąki pszennej razowej.	Jak pierwsi.	/
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	Wypiekają sami —	Tak samo.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Waprzód umyty – bez drożdży – ciasto podlega sfermentowaniu (fermentuje)	Tak samo.	/
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, chleb, baranek (gotowane w umytej sprzódz.)	Jak pierwsi	Jak pierwsi.
8. sposób przyrządzania?	Ziemniaki stłuczone razem w łupinach; kapusta kwaszona, gotowana razem na surowo; baranek tylko kwaszony.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, bardzo mała ilość dzieci.	Jak pierwsi	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	zupełnie nie używają dla braku krów.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne mleko i maślanka.	Jak pierwsi.	/
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka zbieranego	Jak pierwsi.	—
12. Czy używają masła?	Bardzo mało	/	/
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nigdy	Nigdy	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Razem do potraw. —	Tak samo.	Wcale nie. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Słoniny i sadła	Jak pierwsi.	Bez zmiany
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	~~to~~ bez zmiany.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny i sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju lnianego.		
15. Jak często spożywają mięso?	W czasie świąt raz w tygodniu w czasie niedziel lub świąt familijnych raz w tygodniu.	Jak pierwsi	Jak pierwsi
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Jak pierwsi.	Jak pierwsi.
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują	Gotują	Gotują
18. Czy używają drobiu?	Nigdy	Nigdy	Nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 kilo	1/2 kilo	1/2 Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie —	Nie	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie hodują pszczół	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Tylko kapusta Kiszona	Tak sama	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Bób suszka!	Jam pszenni	Jam pszenni.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Jęczmienne a resztę jaglane wyrabiają sami.	Jam pszenni	Nie używają żadnych.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Żytnia i jęczmienna jest głównym napasem	Jam pszenni	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Żadnych	—	R/10
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Nawet dwie	Dwie	mało.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ugotowane.	Całe	Całe
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają.	Jak pierwsi	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie.	o Nie	Używają na placki z grub Tych.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Podczas wesel i nabaw familijnych.	Jak pierwsi	Nie używają.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Wcale nie dla braku owoców.	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Wódkę i piwo	Jak pierwsi	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	13 litrów	6 litrów	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę i piwem mało herbatą.	Wódkę	Wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2 dni cały adwent ścisły post cały czas postu bez wszelkiej omasty.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie	—	—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/10 najzamożniejszych 3/10 mniej zamożnych 5/10 ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zamiennikami z kupnej mąki Kartoflowej Zbożowej - oraz różnymi trawami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Pomiędzy dawnemi wiejskiemi gospodarze - mężowie zamożni.		

11 278 11

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mielec Nazwa miejscowości? Kawęczyn

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? jest nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? Średnio-urodzajna / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 475

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Cztery razy	Cztery razy	Trzy razy
	w zimie	Trzy razy	Trzy razy	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z masłem, mlekiem lub barszczem, lub kluski (ścieranka)	Ziemniaki z mlekiem lub barszczem a czasem chleb.	Ziemniaki z barszczem
	w lecie, w dni postne	Chleb z barszczem żytnim.	Ziemniaki z barszczem żytnim	Ziemniaki, lub pęczak
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki z barszczem lub ścieranka.	Ziemniaki z barszczem lub ścieranką.	Ziemniaki z barszczem
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki z barszczem, lub	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki, lub pęczak
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki i kasza.	Kapusta i ziemniaki	Kapusta albo ziemniaki z grochem i mlekiem
	w lecie, w dni postne	Fasola, chleb, barszcz	Chleb z barszczem	Ziemniaki z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki i kasza.	Kapusta i ziemniaki	Kapusta z fasolą albo ziemniaki:
	w zimie, w dni postne	Fasola, chleb i barszcz	Chleb z barszczem	Ziemniaki z barszczem
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kysza kwaśna, lub ścierana na mleku.	Kasza kwaśna lub ścieranka	Kapustae, lub pęczak.
	w lecie, w dni postne	Chleb z barszczem	Chleb z barszczem	Ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki z barszczem lub z mlekiem; lub ścieranka	Ziemniaki z barszczem lub ścieranka.	Ziemniaki, lub pęczak.
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki z barszczem.	Ziemniaki z barszczem	Ziemniaki
5. Chleb	jaki jadają.	Razowy	Razowy	—
	z czego się składa	Z mąki żytniej, czasem z domieszką ziemniaków.	Z mąki żytniej czasem z domieszką ziemniaków	—
	czy go sami pieką.	Sami	Sami	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Placki z mąki pszennej	Placki	—
	z czego się składają?	Z mąki pszennej z mlekiem	Z mąki pszennej	—
	z kąd je otrzymują?	Sami pieką.	Sami pieką	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W piecach chlebowych, napalonych popiołem drzewem. - Kwaszona z baronu lub z ziemniaków gotowanych, utłuczonych - chleby okrągłe duże.	Tak samo	Nie pieką.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	W piecach chlebowych placki na drożdżach naturalne resztą lub bez niego. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mączne i wódkowe i strawy, kwaśne.	Mączne i wódkowe i strawkowe.	Mączne i wódkowe i strawkowe.
Nazwy ich?	Kapusta, ziemniaki, fasola, kluski (pierogi) barowe kasza jaglana, krupy, pęczak.	Te same nazwy.	Kapusta, fasola, ziemniaki.
sposób przyrządzania?	Kapustę zagotują, krupami, ziemniaki tłuczone lub całe, kluski (pierogi) na mleku, fasola bez zaprawy, kasza jaglana, jęczmienna i pęczak na mleku kwaśnym	Tu tak samo, tylko zieloną, bez zaprawy wcale, zabielają mlekiem	Kapustę zagotowaną krupami jęczmiennymi, ziemniaki tłuczone, grochy fasolę bez zaprawy.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Na jednę osobę przez lato 120 litrów	80 litrów	30 litrów
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Na jednę osobę w zimie 60 litrów	35 litrów	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie zbierane, kwaśne zbierane i maślanka.	Mleko słodkie zbierane, kwaśne zbierane i maślanka.	Mleko słodkie zbierane, rzadko, i maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka ogrzanego.	Tak samo	Nie!
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają i robią zapasy na zimę z masła ubitego.	Tak samo	Nie!
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają ani osobno ani do potraw.	Nie!	Nie!
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masło, słonina, sadło, mleko	Masło, sadło, mleko	Mleko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Olej	Olej	Olej Sadło Olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Masło, słonina, sadło, mleko	Masło, sadło, mleko	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Olej	Olej	
15. Jak często spożywają mięso?	Na Boże Narodzenie, Święta Wiel. kanowne, Kapusty, weselu.	Tak samo	Żadnego! innego prócz kościanego.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowina	Krowina	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Cielęcina.	Cielęcina	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świnina.	Świnina	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki.	Króliki	Króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko gotowane	Tylko gotowane	Króliki gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Tylko w święta	Tylko w święta	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 kil.	3 kil.	1½ kil.
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	Tylko kiszona	Tylko kiszona	Tylko kiszona.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	—	—	—
bób	—	—	—
fasola	na zyskę	Na zyskę.	Na zyskę.
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	Kroszy jęczmiennej, pęczak	Jak wyżej	Kroszy jęczmiennej i jęczmiennej, którą sami wyrabiają.
jaglanne	Kaszę jaglaną, jęczmienną i drugie sami wyrabiają.		
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Używają tylko pszennej, żytniej i jęczmiennej, którą sami w domach wyrabiają.	Jak wyżej.	Używają tylko żytniej i jęczmiennej.
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Bardzo rzadko kiedy i tylko świeże gotowane.	Tak samo	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Całe lub tłuczone	Całe lub tłuczone	Całe lub tłuczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają	Używają	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki	Wypiekają placki	Wypiekają placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę	Piją herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	3 razy	3 razy	2 razy.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Najwięcej piją wódki, mniej piwa a najmniej wina.	Najwięcej piją wódki a mniej piwa.	Piją tylko wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litrów	4 litry	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Śledziami, serem, masłem, mięsem, herbatą, wódką, piwem, placami z kaszą jaglaną, serem, kaszą, pustą ze szparką.	Tak samo.	Chlebem żytnim, masłem, wódką, kiełbasą ze szparką lub serem.
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu	2 dni	2 dni	2 dni
35. Postów ile dni w tygodniu adwentowym	3 dni	3 dni	3 dni
35. Postów ile dni w tygodniu wielkiego postu	3 dni	3 dni	3 dni
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko w zwykłych tygodniach prócz używają nabiał.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/6 zamożnych, 2/6 mniej zamożnych a 3/6 ubogich.		
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kluski lub placki ze zmarzłych i tartych ziemniaków, lub zbolałych lub z szpreą. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

BIBL. Jag.

13 279

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mielec Nazwa miejscowości? Padew narodowa.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna, w większej połowie; nie urodzajna, w mniejszej połowie.

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1425.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	" "	" "	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę z bułką	barszcz z kartoflami i chlebem	barszcz z kartoflami i chlebem
	w lecie, w dni postne	" "	" "	" " "
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" " "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z rosołu, sztuki mięsa, jarzyny i łeguminy	kartofli, kapusty, kaszy i mlecznych potraw.	Przeważnie żywią się kartoflami, barszczem i kapustą, trochę okraszone mlekiem albo omastą. —
	w lecie, w dni postne	z mlecznych i marznych potraw	kartofli z barszczem.	
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej.	kartofli, kapusty, fasoli albo bobu, pomaszczonych słoniną. —	W dni postne jedzą jaśnowo - jak wyżej - tylko osolone.
	w zimie, w dni postne	" "	jak wyżej, - bez omasty.	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mleczne	kartofle z mlekiem	Kartofle z barszczem
	w lecie, w dni postne	mleczne potrawy	kartofle i barszcz osolone bez mleka.	jak wyżej - nie omaszczane.
	w zimie, w dni zwykłe	mięsne potrawy	kartofle z barszczem omaszczone słoniną. —	— " —
	w zimie, w dni postne	mleczne	kartofle z barszczem, tylko osolone.	— " —
5. Chleb	jaki jadają	pytlowy - biały.	gruby, razowy,	czasem jadają, razowy szarny, z mąki grubej późledniego zboża.
	z czego się składa	z mąki żytniej	z mąki żytniej, w karnach mielonej.	
	czy go sami pieką	sami.	sami,	pieką sami pod blanką,
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— " —	— " —	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki, planki	planki z mąki pszennej razowej.	— " —
	z czego się składają?	z mąki pszennej i sera.	" "	— " —
	z kąd je otrzymują?	sami pieką.	sami pieką.	— " —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na drożdżach, w piecach chlebowych, na ten cel przyzpasobionych.	na kwasku zostawionego ciasta, z poprzedniego pieczywa.	pieką podpiekami.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	jak wyżej!	innego pieczywa nie pieką.	wiele nie.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mięsne, jarzynowe, mączne. rosół, kartofle, kapusta i różne leguminy, ugotowanie, smażenie i wypiekanie.	kartofle, kapusta, groch, bób, barszcz, kaszę. gotowanie.	jak mniej zamożni.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	45 litrów	22½ l	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	22½ l	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jak w naviasie wyżej. —	używają mleko słodkie, maślankę i serwatkę. —	masło mleka, tylko serwatkę. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego, zbieranego. —	prawie wszystek na sprzedaż. —	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła i robią zapasy na zimę solone.	masło używają tylko sprzedają. —	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	zbierają na sprzedaż	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła i słoniny	słoniny — sadła i mleka	trochę mleka i słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masła	oleju	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny	słoniny	trochę słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masła	oleju	—
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie (z wyjątkiem dni postnych)	w uroczyste święta	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę	krowinę	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę	cielęcinę	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę i z drobiu.	—	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		świninę	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	jak w naviasie wymieniono.	tylko gotowane.	—
18. Czy używają drobiu?	używają	sprzedawają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	70 kg	10 kg	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają w Dni postne	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	wszystkie jarzyny. ogórki kiszone i kapusta także.	robią zapasy cebuli, szoanku i kapusty kiszonej.	jak mniej zamożni.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	—	— bób fasola — —	— bób fasola — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	używają wszystkie kasze i krupy; trochę wyrabiają sami reszte kupują w sklepach - jak pozostali.	tatarskane jęczmienne jaglane wyrabiają sami, —	— jęczmienne - kupują — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	kupują i mielą przeważnie w młynach mielą w młynach i robią zapasy. — — — —	mielą w domach „ „ „ i robią zapasy. — — mielą w domach; w pozostałe robią zapasy.	jak mniej zamożni - lecz nie robią zapasów — — — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże, marynowane	suszone	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	strugane i gotowane	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	wypiekają placki i kręgle	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	konfitury z wiśni	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	jeden raz i dwa razy wiosną	na ognisku	na kominie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	trzy razy	raz	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	piwo	—
miód	—	—	—
wino	wino	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	40 litrów	12'00 litrów	7'60 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem, herbatą.	wódką i piwem	wódką i piwem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden dzień	dwa dni	trzy dni
w tygodniu adwentowym	trzy dni	trzy dni	przez wszystkie dni z wyjątkiem niedzieli poszczą
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni	trzy dni	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają mleka i masła	nie używają; jedzą z olejem.	jedzą potrawy jarzynne, tylko ocolone.
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1%	13%	25%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kartoflami i kapustą — a gdy i tej żywności zabraknie to: plackami z otrąb, łobodą, pszczółkami i t. p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	(Uwaga do pyt. 33.) 2 litry wódki na wołu; na 20 wołów . . . . . 40 litr. wódki rocznie.	6 litrów na jednę wołu; na 200 wołów 12'00 l. wódki rocznie.	2 litry na wołu, na 380 wołów 7'60 litrów wódki rocznie.

Bibl. Jag.

15 280

15

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? mielecki Nazwa miejscowości? Tuszów narodowy.

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ nizina? równina nadwiślańska.

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1000 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy.
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami	barszcz z ziemniakami	kawa
	w lecie, w dni postne	barszcz postny z ziemniakami	barszcz postny z chlebem	ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki maszerone	barszcz z chlebem	
	w zimie, w dni postne	barszcz i ziemniaki postne	postne ziemniaki	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mleczne — kaszy — jarzyny strączkowe	potrawy mleczne	kapusta i ziemniaki
	w lecie, w dni postne	potrawy jarzynowe: barszcz i pieczone ziemniaki	bób, groch, fasola postne	
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z omaszczonym barszczem i chleb	omaszczone ziemniaki i chleb	maszczone z kaszy i chleba.
	w zimie, w dni postne	postne: barszcz i ziemniaki	kapusta postna	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem	barszcz z chlebem	kawałek suchego chleba lub ziemniaki.
	w lecie, w dni postne	barszcz z grochem lub bobem postne.	postne ziemniaki i chleb	
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami	maszczony barszcz z chlebem	
	w zimie, w dni postne	postny barszcz i chleb.	postny barszcz i chleb.	
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy	razowy żytni
	z czego się składa	z mąki żytniej z domieszką ziemniaków	z mąki żytniej z domieszką mąki kukurydzianej lub jęczmiennej	z grubą domieszką ziemniaków lub otrąb przemysłowych
	czy go sami pieką	tak jest	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			kupują i dostają darmo z „kółka rolniczego“
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki przemne	tak samo	placki ziemniaczane (kryzle)
	z czego się składają?	z mąki przemnej	tak samo	
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na zakwaszke lub na barszczu	na zakwasku lub na żurze	na barszczu
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach	na drożdżach	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mleczne - kasze ziemniaki - mięsiwa Kapusty - barszcze - nie wiem	mleczne - kasze ziemniaki - Kapusty - żury -	kasze - ziemniaki - Kapusty.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	40 litrów	30 litrów	15 litrów ogólnie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	10 litrów	10 litrów	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	na mleku słodkiem gotują kluski. — kwaśne jadają z ziemniakami i maślankę lekko zsiadłą	słodkie wlewają prosto od krowy na miskę lub wapkasy i jedzą - tyle mają nabiału. -	mleko słodkie prosto od krowy piją lub jedzą z chlebem —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	wyrabiają z kwaśnego mleka	nic nie robią -
12. Czy używają masła?	używają -	używają	nie
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią i zasalają	masło zasalają	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	dla chorych na miękko	dla chorych na miękko -	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła - słoniny	masła - słoniny -	słoniny - sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masła - mleka	masła - mleka	oleju —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny - sadła	słoniny - sadła	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy na rok: na Boże Narodzenie - Wielkanoc i podczas choroby. —	tak samo	tylko podczas choroby —
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina	krowina - cielęcina -	świnina i króliki -	świnina
16. Jakie mięso jadają — cielęcina / baranina / świnina	świnina i króliki -		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso gotują - świninę solą i tak zjadają	mięso gotują, świninę solą i surową jadają	świninę gotują i zaraz jadają
18. Czy używają drobiu?	w razie choroby jadają kurczęta lub kaczki	tak samo	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 klg.	1 klg.	½ klg —
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie hodują pszczół	tak samo	tak samo —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? ~~marchew~~ buraki dla bydła w wielkiej ilości; ~~karpiele~~; ~~kalarepa~~; cebula w miejscowej ilości; czosnek ″ ″; ~~ogórki~~; ~~kapusta świeża~~; „ kiszona w całych kadach —; i. t. d.	dla bydła w wielkiej ilości	dla bydła buraki; cebula i czosnek dla siebie; kapusta kiszona w beczkach	kapusta kiszona; w beczce
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch omaszczony masłem lub słoniną; bób tak samo —; fasola na kwaśno jako zupa —; ~~soczewica~~; ~~kukurudza~~	omaszczony słoniną, lub w dodatku do barszczu, tak samo bób lub fasola —	w dodatku do barszczu tak samo bób i fasola —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tabaryczane)~~; jęczmienne sami wyrabiają i mąkę jęczmienną od tego karmią wieprze —; jaglanne sami wyrabiają w stępach lub omielają w młynach wiatrakach —; ~~przenne~~	Kaszę jęczmienną i jaglaną sami wyrabiają w stępach lub w młynach wiatrowych	bardzo mało wyrabiają kaszy jęczmiennej lub jaglanej —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? ~~przenna~~ mielą w młynach wiatrakach a czasem sami w żarnach —; żytnia mielą w żarnach lub w młynach wiatrakach i robią zapasy na zimę. —; ~~owsiana~~; ~~hreczana~~; jęczmienna mielą w żarnach — dodają do życiej przy pieczeniu chleba — robią zapasy dla karmienia świń. —; ~~kukurydzana~~; ~~ziemniaczana~~	mielą w żarnach —; mielą w żarnach i robią zapasy na czas późniejszy —; jęczmienną dodają do chleba i karmią świnią	mielą w żarnach —; karmią wieprze i dodają do chleba. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	jadają świeże gotowane a zresztą zasuszają na zimę —	tak samo	grzyby najczęściej sprzedają —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią wielkie zapasy	tak samo	robią mniejsze zapasy. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane z pobrasowaną pieczenią z solą —	gotowane lub pieczone potrawy —	zjadają ich prawie przeważnie ziemniaczani —
czy ich używają jako domieszki do chleba?	domieszują prawie połowę do chleba.	domieszują bardzo wiele do chleba —	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki z nich	pieką z nich placki.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją trzy razy do roku a mianowicie Narodzenie, Wielkanoc i w czasie choroby —	tak samo	tylko w czasie choroby —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie ma całkiem żadów	tak samo	tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie nie palą w zimie dwa razy palą w piecu —	tak samo —	nie palą prawie wcale.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / ~~miód~~ / piwo / wino / ~~wino owocowe~~	dosyć często piją w czasie zabaw familijnych dużo piją — w czasie choroby. —	tak samo —	piją przeważnie wódkę —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	3 litry	2 litry. —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką	wódką i piwem	wódką

35. Postów ile dni
- w zwykłym tygodniu — trzy dni —
- w tygodniu adwentowym — trzy dni —
- w tygodniu wielkiego postu — sześć dni —

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? zdrowi nie używają całkiem nabiału tylko chorzy —

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). 10% zamożnych — 40% mniej zamożnych — 50% ubogich —

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? ziemniakami, chlebem i kapustą —

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

W Tuszowie narod. 3 maja 1891. Misiaczek Jan

L. U. Bibl. Jag. 17 281 17

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? mielecki Nazwa miejscowości? Wola wadowska

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? ~~pagórkowata~~? nizina!

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? polacy i kilkunastu żydów Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy, śniadanie, obiad, pod wieczerzę.	mniej jak cztery razy tydzień w postnie	tak samo jak pospolicie
	w zimie	trzy razy, śniadanie, obiad i wieczerzę.	"	"
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z pieczniakami zaprawiony śmietaną	barszcz z ziemniakami bez omasty	barszcz z ziemniakami bez omasty
	w lecie, w dni postne	tak samo jak w zwykłe dni zaprawiony mlekiem.	bez omasty jak pospolicie	jak wyżej
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej
	w zimie, w dni postne	jak wyżej	jak wyżej	jak wyżej
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki lub kasza i barszcz z jyczmienia lub mleko	kapusta ziemniaki i kasza i barszcz	tak samo jak pospolicie z kapustą i kaszą lub kawałek chleba.
	w lecie, w dni postne	tak samo oprócz grochu z kapustą.	tak samo grach z kapustą	
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej	jak wyżej	
	w zimie, w dni postne	jak wyżej	jak wyżej	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki lub kawałek chleba	kawałek chleba
	w lecie, w dni postne	ziemniaki same	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni postne	tak samo	tak samo.	tak samo.
5. Chleb	jaki jadają	jyczni jarzynowy	jyczni jarzynowy	jyczni jarzynowy z ziemniakami
	z czego się składa	z mąki jyczniej	z mąki jyczniej	tak samo
	czy go sami pieką	sami jedzą	sami jedzą	sami jedzą
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują	nie kupują	nie kupują.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	tylko przy uroczystych świętach	tak samo	najubożsi nie jedzą nie kupują, jedzą tylko w tedy gdy od bogatszych kawałek.
	z czego się składają?	z mąki pszennej młynitskiej z cebulą	z mąki jarzynowej	
	z kąd je otrzymują?	sami jedzą	sami jedzą	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	W piecu piekarskim	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Tak samo a prócz tego blachy. —	Tak samo	Tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Żur, pierogi, kapusta kwaśna groch, rosół na Boże narodzenie, Wielkąnoc i w niektóre święta	Tak samo oprócz rosołu i mięsa	Tak samo jak poprzednio.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwykły. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	60 litrów	35 litrów	nie bowiem na krowa ona bez tego bardzo tanio.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	45 "	15 litrów	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko zbierane razem kwaśne i maślankę	Tak samo	nic. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	Tak samo	nic
12. Czy używają masła?	Używają w małej ilości	Tak samo	nabiło kiedy.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	razem ale bardzo mało. —	nigdy	nigdy. —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Razem ale nabiło kiedy	nigdy	nigdy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	Masło, nabiło, słonina	sadło, masło. —	sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	nic	nic	nic
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	Masło, sadło, słonina	sadło, masło	sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	nic. —	nic. —	nic. —
15. Jak często spożywają mięso?	W Boże narodzenie, Wielkąnoc i w niektóre święta	Tak samo	Tak samo
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~			
16. Jakie mięso jadają: krowina	jadają	jadają	jadają
16. Jakie mięso jadają: ~~cielęcina~~			
16. Jakie mięso jadają: ~~baranina~~			
16. Jakie mięso jadają: świnina	jadają	jadają	— 0 —
16. Jakie mięso jadają: ~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~	nie	nie	nie. —
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane. —
18. Czy używają drobiu?	Razem używają, kury lub kaczki	nigdy	nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Klgr.-	4 Klgr.-	3 Klgr.-
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi razem ale bardzo mało	tak samo	nigdy chyba na stół Wielkj. -
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	nie	nie. -
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? ~~marchew~~ buraki ~~karpiele~~ ~~kalarepa~~ cebula ~~czosnek~~ ~~ogórki~~ ~~kapusta świeża~~ „ kiszona i. t. d.	tylko gdzieniegdzie w niemieckiej wiosce. - Kupują w kwietniu. - w kwietniu. -	tak samo tak samo tak samo	nie tak samo tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie groch bób fasola ~~soczewica~~ ~~kukurudza~~	gotowany na sucho. tak samo " "	tak samo tak samo	nie nie. -
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	robią sami tak samo tak samo w stępie wyrabiają nie	robią sami tak samo tak samo nie	nie " nie. - nie. -
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna żytnia owsiana hreczana jęczmienna kukurydzana ziemniaczana	wyrabiają wyrabiają nie nie wyrabiają do chleba nie nie	wyrabiają wyrabiają nie nie wyrabiają do chleba nie nie	nie wyrabiają nie nie wyrabiają do chleba nie nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią, bo prowadzone niemi piją	Tak samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane na wodzie i zwykle.	Tak samo	Tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	wyjątkowo	wyjątkowo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Słowy nigdy a herbatę tylko podczas świąt i zabaw dworskich	Tak samo	Prawie nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie bo owoców nie mają.	Nie Tak samo	Nie Tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	Dwa razy	raz	raz
w zimie	tak samo	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę i piwo	Wódkę	Wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	O tem dowiedzieć się nie mogłem		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem wódką a razko kiedy winem	Tak samo	Tak samo.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa Dni		
w tygodniu adwentowym	cały czas		
w tygodniu wielkiego postu	cały czas		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Ubodzy wyjątkowo, ale wobec ścisłego postu zupełnie nie wyjątkowo.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). 300 Nr.	Można rozróżnić na trzy równe części według konskrypcji.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W razie dowiedzieć się nie mogłem wyjątkowo trawy, kory i rozmaitych roślin niejadowitych.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W informacji Wielkiej gospodarzy wypełniłem niniejszy wykaz i podaję się za dokładnie i sumiennie sporządzony.		

Bronisław Krawczyński
Rzeźnik szkoły
w Woli radzymińskiej 6 maja 1891.

34. Bibl. Jag.

19 282

19

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mościska Nazwa miejscowości? Bortiatyn

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska przeważnie Liczba ludności? według spisu z d. 31/12 1890 = 1300 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Bez różnicy na porę roku	Tak samo jak najzamożniejsi	Od Sierpnia do Stycznia jadają 2-3 razy Dziennie, a od Stycznia do Sierpnia rozmaicie tylko 1 raz.
	w zimie	zwykle 3 razy Dziennie		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kaszę, ścirankę lub dawniej kartofle z mlekiem	Zupę kartoflaną na wiejscu; to bez względu na porę roku	Tak samo jak mniej zamożni
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	jak powyżej		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Używają zwykle dwie potrawy: barszcz i kaszę, lub barszcz i ziemniaki bez względu na porę roku tylko w dnie zwykłe używają razem na biało a w dni postne zupełnie jedzą późno.	Używają tych samych potraw co najzamożniejsi	W lecie przeważnie żywią się barszczem i kartoflami a w zimie kapustą, barszczem kartoflami i t. p. bez razu jarzyn.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Najczęściej kartofle z mlekiem lub bez mleka.	Tak jak najzamożniejsi.	kartofle ze solą
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		razowy żytni z domieszką	razowy, a reszty tak samo jak pierwsi	razowy, a reszty jak pierwsi.
z czego się składa		mąki jęczmiennej lub		
czy go sami pieką		kartofli, a pieką sami.		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		/	/	/
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Robią rozczyn na kwaśnem cieście, przykisniętem dodają mąki, mieszą, a kiedy ciasto się wyrusza wyrabiają bochenki wprost na łopatę i w piec.	Tak samo przy tym jak najzamożniejsi	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz kawa, kapusta, pączki, i t. p.	jak po przodu	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	wypada na 1 osobę 1/4 litra	czy w lecie czy w zimie wypada na 1 osobę 1/8 litra	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/8 litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają najwięcej mleka słodkiego niezbieranego, a mniej kwaśnego		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	—	—
12. Czy używają masła?	—	—	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	czasem tylko używają sadła rozumie się kupują bo własnego nie mają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc	Na Wielkanoc ale i do nie wszyscy.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	wieprzowe	detto	detto
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują zupełnie świeże.		
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Raz w tygodniu jedzą mięso raz w roku, to mawia liczyć 1/4 kilo		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb z wyjątkiem nigdy, a śledzi bardzo mało kiedy!		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	—	—	—
	Bez względu na zamożności zakiszają kapustę na zimę.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	nie używają jako domieszki do kapusty. — jako dodatek do barszczu zamiast chleba. jako dodatek do potrawy zwany pęcak — — —	— — —	— — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	krup hreczanych lub jęczmiennych nie wyrabiają, lecz kupują w razie potrzeby uzyskują. Jagły wyrabiają zwykle sami. — — —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki przenne wyjątkiem raz na rok na parkę Mielą na żarnach lub też w młynach postępują tak samo jak z mąką żytnią. — — — —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Jak jest urodzaj na grzyby, to zbierają i suszą a w zimie używają do barszczu lub gotują z kapustą. –		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią wszyscy		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane lub pieczone Używają także jako domieszki do chleba.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Trzy razy Dziennie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Przeważnie	używają	wódki
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry	3 litry	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Bez względu na zamożność przeważnie wódką, a mało piwem.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy Wszystkie		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają, lecz nie wszyscy.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Z całej liczby podanej na 1 wsi stanie wypada. zamożnych 1. wsi mniej zamożnych 2 wsi a ubogich 3 wsi		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łobodą którą przyrządzają tak jak kapustę. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

21 283 21

Powiat? Mościski Nazwa miejscowości? Husakiw

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi. Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Pięć razy.	Cztery razy.	Trzy razy.
	w zimie	Cztery razy	Trzy razy.	Dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Piją Kawę „z bułką." jedzą bryndzę lub mięso „ lub jaja.	Chleb z mlekiem lub z barszczem „ z barszczem „ zupą Kartoflanę	Kartofle w mundurkach z barszczem Kwasem lub Kapustą.
	w lecie, w dni postne	„ „ „ „		
	w zimie, w dni zwykłe	„ „ „ „	Tak samo jak w lecie.	Tak samo jak w lecie.
	w zimie, w dni postne	„ „ „ „		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Zupy, mięsa i leguminy.	Z barszczu, Kaszy (zamiast) Kapusty a czasem z rosołu i mięsa. —	Barszczu Kartofli lub Kaszy.
	w lecie, w dni postne	Z barszczu, Kaszki, KluseK lub pierogów	Z barszczu, Kaszy lub Kartofli	Kartofli z zaciertką . —
	w zimie, w dni zwykłe	Z rosołu mięsa i pieczeni z Kapustą	Z zaciertki, barszczu, Kartofli i Kapu	Kwasówki Kartofli i Kapusty.
	w zimie, w dni postne	Z zupy i leguminy	Z Kwasówki Kaszy Kartofli	barszczu i Kartofli lub zamiertki.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mięsne i piją Kerbatę	Zaciertkę lub Kartofle z mlekiem	
	w lecie, w dni postne	Kluski, lub Kaszkę : „ „	„ „ „ „	Zobbnie jak na obiady.
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie.	
	w zimie, w dni postne	„ „ „	„ „ „	Kartofle pieczone i barszcz lub Kwasowicę.
5. Chleb	jaki jadają	Przemy razowy lub żytni pytlowany	Żytni razowy.	Żytni lub jęczmienny.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Po największej części	Sami	Po większej części Kupują od piekarzy żydowskich.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Rzadko od piekarzy.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Innych pieczyw nie używają chyba w wielkie święta używają pieczywa przemego . —	Prawie żadnych.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Prosty. —	Prosty	Prosty.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	niewiadomo	Nie wypiekają	Nie wypiekają.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Zupy mleczne Leguminy pieczeni.	Proste Barszcz, Kapusta, Kartofle, zamierzki, Kaszy, Kluski pirogi zaciertki czasami gotowane mięso, Prosty.	Proste Kwasowka, zupa kartoflana, często z zaciertką, zamierzki Kartofle, Kapusta, (groch fasola, bób) do borszczu lub Kapusty. — gotowane.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mieszanie przypadnie 16 kl. na osobę	12 l. na osobę	10–12 na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 8 " " "	6 l. " "	4–6 " "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne niezbierane. maślanki rzadko.	Słodkie niezbierane Kwaśne zbierane maślanki używają także	Mleko słodkie i kwaśne zbierane (bo taborowe kupują)
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka krowiego zbieranego.	Niektórzy wyrabiają z kwaśnego zbieranego mleka krowiego a czasem i z maślanki.	Nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają Na zimę zapasy topią. Topione	używają. Na zimę mało robią zapasów a gdy kto robi to przechowuje w saganach solone.	Używają za 1 lub dwa kraj. dziennie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają gotowane na mleko, smażone i także do potraw.	Prawie wyłącznie tylko do niektórych potraw.	Nie jadają osobno rzadko także używają do potraw.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło i słonina.	masło i sadło.	za 2 lub 3 ctn. sadła 2–4 razy w tygodniu na 6–8 osób. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło.	prawie żadnej.	żadnej. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina przeważnie	sadło	Tak samo jak w lecie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masło.	olej.	za 2 lub 3 ctn. oleju na tydzień dla 6, 7 i 8 osób.
15. Jak często spożywają mięso?	Prawie każdego dnia prócz dni postnych.	Dwa razy w tygodniu po pół Kg. na 4–6 osób	Tylko w uroczyste święta jak Boże Narodzenie i Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Krowinę w lecie w zimie przeważnie świninę.	Przeważnie świninę. —
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowina dwyé lichá		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	potra		
16. Jakie mięso jadają — baranina	mało		
16. Jakie mięso jadają — świnina	czasami. —		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub pieczone.	gotowane.	gotują.
18. Czy używają drobiu?	rzadko.	prawie nigdy.	nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do sto Kg. —	12 Kg. —	1 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo rzadko.	w wielkich postach raz w tygodniu śledzia	prawie nigdy.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest	rzadko przechowują do barszczu	
buraki	"	—	
karpiele	—	—	
kalarepa	—	—	
cebula	przechowują	do jedzenia surowej	
czosnek	"	" " "	
ogórki	Kiszone ale rzadko	— — — —	
kapusta świeża	w jesieni a	—	
„ kiszona	w zimie i na wiosnę	Kiszą.	
i. t. d.	— — —		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	jako przyprawa do mięsa	gotują na kwaśno z czosnkiem i cebulą.	groch gotują na kwaśno
bób	nie	gotują do barszczu	bobu wiejskiego gotowanego do barszczu. —
fasola	nie	fasolę gotują i Kiszą do Kapusty.	fasolę gotują i Kiszą do Kapusty.
soczewica	nie.	nie wiejskie.	nie wiejskie.
kukurudza	rzadko Kaszę kukurudzianą.	gotują Kaszę kukurudzianą.	Kaszę kukurudzianą gotują z grochem tudzież rzadko.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wiejskie	Kaszę Kupują w sklepach.	gotują i jedzą Kaszę hreczaną, jęczmienną i jaglaną. Hreczaną i jaglaną Kupują w sklepach jęczmienną wyrabiają sami w domu.
jęczmienne	rzadko		
jaglanne	rzadko		
przenne	wiejskie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	wiejskie i tatarową Kupują w sklepach	mielą swą pszenicę w młynie	bardzo rzadko Kupują.
żytnia	wiejskie na chleb mielone zboże w młynach	wiejskie razową na chleb.	wiejskie razowej na chleb.
owsiana	nie wiejskie. —	nie wiejskie	nie wiejskie.
hreczana	nie wiejskie.	nie wiejskie.	nie wiejskie.
jęczmienna	nie wiejskie.	wiejskie na zamierzkę zacierkę tudzież na chleb. —	mielą jęczmień na chleb Krupy zamierzkę i zacierkę.
kukurydzana	wiejskie domowej rzadko Kupowanej	wiejskie własnego wyrobu na zamierzkę i Kaszę.	Kupują w sklepach na zamierzkę.
ziemniaczana	nie wiejskie.	nie wiejskie. —	nie wiejskie. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają prawdziwych grzybów w lecie świeżych w zimowej porze suszone.	używają grzyby, Rozaki kolubki i podpiarki w lecie świeże w zimie też same suszone.	jak mniej zamożni.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	w małej ilości.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	duszone z masłem i słoniną	Całe gotowane w mundurkach duszone z mlekiem, tudzież zupy. —	jak mniej zamożni
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	bardzo rzadko.	" "
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.	nie	" "
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją.	niektórzy	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła i Konfitury.	bardzo rzadko.	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	trzy razy na Ruchni	dwa razy na Ruchni	jeden raz w południe u Romanach,
w zimie	trzy " pod Ruchnią.	Dwa razy pod Ruchnią	Dwa razy dziennie w piecach
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka		wódkę.	wódkę
piwo	piwo		
miód			
wino	wino		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Podpisanemu nie	wiadomo	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem i piwem	wódką i piwem	wódką.
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	trzy dni.		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają	nie Którzy.	nie używają.
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nie wiem prócz wyż wymienionych pokarmów.		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Liczba ludności podpisanemu niewiadoma.

Zarząd roboty ludowej
Hucisków dnia 15 maja 1891.
G. Budzinski nauczyciel

Bibl. Jag.

23 284

23

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mościska Nazwa miejscowości? Kalnikór

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina pokryta piaskiem

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } piasek urodzajny najlepsza gleba 4ta klasa.

Narodowość ludzi? Rusini i trochę Polaków Liczba ludności? 1500. dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	~~trzy~~ ~~cztery~~ razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z serem i kwaśnem mlekiem	to samo	kartofle z solą
	w lecie, w dni postne	kartofle ze solą. —		kartofle w łupach
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle z solą i cebulą		"
	w zimie, w dni postne	kartofle w łupach.		"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz postawiony kartofle — chleb i kaszę jaglaną na mleku	barszcz mastrony, kasza — kartofle.	barszcz — kartofle
	w lecie, w dni postne	kwas goły i kartofle. chleb	kwas — kartofle	kwas — kartofle
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta mastrona z grochem lub fasolą i barszcz z kartoflami	kapusta - groch fasola — ziemniaki	kapusta — kartofle groch — wszystko nieomastrone
	w zimie, w dni postne	kwas goły kartofle i chleb. —	kwas — kartofle	to. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski na mleku i chleb albo kartofle mastrone z mlekiem kwaśnem	kasza lub kluski na mleku — kartofle i kwaśne mleko	kartofle w łupach
	w lecie, w dni postne			"
	w zimie, w dni zwykłe	resztki z obiadu lub fasolka kasza na mleku.	z obiadu resztki lub kapusta i kartofle	"
	w zimie, w dni postne			"
5. Chleb — jaki jadają		rażowy — żarnowy	to samo	to samo
— z czego się składa		z mąki cyfrowej		
— czy go sami pieką		sami		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		placki lub pierogi — osochy. — (chleb tarkowy)	to samo	—
— z czego się składają?		z pszenicy (mąka) i kartofle		—
— z kąd je otrzymują?		pieką sami	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyn na kwasowcu ciasto zaniewają mąką żytnią rozsuwą ze żaru – po wyrośnięciu robią bochenki i pieką w piecu.	osoby pieką z mąki pszennej tylko	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	z ciasta nie kwasowego – mąkę z wodą zarobiona a pierogi: kartofle tłuczone z serem maślanem cebulą – kluski na wrzątku placki.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	mleko, kwas, barszcz, rosół, mięso. – kasza, kaszę, tłuste, grochy, fasole, kapustę	to samo	to samo bez mięsa i mleka
sposób przyrządzania?	gotują na wodzie – podprawiają mlekiem lub maścią.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litry	pół litry	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	—		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie mleko i kwaśne niezbierane – krowia śmietana i maślanka.	Nie	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sér dla siebie z mleka kwaśnego	Nie	
12. Czy używają masła?	używają	używają	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło	masło	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło		olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej.	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	w dnie uroczystości tak wołowiny świąt – tak innych obchodzonych.	Nie	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	~~wołowina~~		
krowina	krowina		
cielęcina	cielęcina		
baranina	baranina	Nie	świninka
świnina	świnina		wędzona.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowana
18. Czy używają drobiu?	używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 funtów (3 kg).	1½ kg.	½ kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / ~~karpiele~~ / ~~kalarepa~~ / cebula / / czosnek / / ~~ogórki~~ / ~~kapusta świeża~~ / „ kiszona / / i. t. d.		Nie	~~[illegible]~~ kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie groch · gotowany z kapustą / bób " " / fasola " " / ~~soczewica~~ / kukurudza —		Nie	Nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) · sami i kupują / jęczmienne · sami i kupują / jaglanne · robią sami / przenne · kupują		Nie	rzadko te rzeczy kupują. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna · robią sami na zapas / żytnia " " " / ~~owsiana~~ / ~~hreczana~~ / jęczmienna " " " / ~~kukurydzana~~ / ~~ziemniaczana~~		Nie	kupują z bliskiej wsi na mąkę i pieką sobie. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże i suszone	Nie	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	Nie	kupują na zapas.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	całe obierane lub nie, tłuczone i krojone. ~~nie używają~~ używają wypiekają	Nie	Nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawa i herbata	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i jabłka suszone	Nie	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ∫w lecie ⌊w zimie	2 razy "	Nie	Nie
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka piwo miód wino wino owocowe	Z najmniej z czasem	Nie	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12	20	30
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, piwo, miod.	wódka, piwo,	wódka.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	1.	2	post cały rok
w tygodniu adwentowym	3		
w tygodniu wielkiego postu	6		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—		—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych . . . . na 250 osad — 1/5 mniej zamożnych . . . " 2/5 ubogich . . . . " 2/5.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zarząd szkoły ludowej Kalinówka dnia 12 maja 1891 Kraytowski		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

25 285

25

Powiat? Stościski — Nazwa miejscowości? Kruszenice (miasteczko).

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? — pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? — średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, rusini i żydzi — Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	Dwa razy	Dwa razy
	w zimie	trzy razy	Dwa razy	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę, lub mleko.	Inni zamożni i ubodzy jedzą około godziny 11 tej przed południem i to starowi zarazem śniadanie i obiad.	
	w lecie, w dni postne	kartofle z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	Zacierka		
	w zimie, w dni postne	barszcz		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ryż na mleku, kartofle omaszczone, a czasami obiady mięsny.	barszcz, kasza jaglana, kartofle tłuczone, zamieszka z jęczmiennej mąki i t. p.	kokurydza, barszcz, zupa kartoflana i zamieszka jęczmienna.
	w lecie, w dni postne	To samo z wyjątkiem mięsa.	kasza kokurydziana z olejem, jęczmienna, hreczana, jaglana i kartofle.	To samo z olejem.
	w zimie, w dni zwykłe	zupa kartoflana, fasola na kwaśno. kapusta omaszczona i obiady mięsne.	Barszcz, zacierka, zupa kartoflana, pęczak.	Kwas, kapusta, fasola, kartofle, kasza jaglana.
	w zimie, w dni postne	To samo prócz mięsa. Omaszcza olej.	To samo bez z olejem.	Kartofle ze solą.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z krowiem mlekiem	kartofle z krowiem mlekiem	Kartofle ze solą
	w lecie, w dni postne			To samo.
	w zimie, w dni zwykłe	Resztki z obiadu, a niektórzy piją herbatę.	Resztki z obiadu.	Resztki z obiadu. —
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		czysto żytni, rozowy.	żytni rozowy	żytni z jęczmieniem.
z czego się składa		z mąki żytniej.	z mąki żytniej	z mąki żytniej i jęczmiennej (mielonej na żarnach)
czy go sami pieką		sami	sami	sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		/	/	/
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Pierogi pieczone	Pierogi	Pierogi
z czego się składają?		z ciasta pszenicznego, kartofle ze serem, czasem z kapustą lub kaszą hreczaną.	z ciasta rozowego, z kartoflą bez sera, kapustą lub kaszą hreczaną.	Tak jak u mniej zamożnych.
z kąd je otrzymują?		Pieką sami.	Pieką sami	Pieką sami.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zaczyniają na kwaśnicy ciście, miesząc i wypiekają w piecu. Zaczyniają zwykle wieczorem, a na drugi dzień pieką.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pierogi z pszennej mąki zaczyniają drożdżami, gotują kartofle, tłuczą, dodają sera, pieprzu, gotowanej kapusty, lub surowych krup. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięso, kapusta, kartofla, ryż, mąka pszeniczna. —	~~kart~~ kartofle, kapusta, fasola, buraki, kasze,	
Nazwy ich?	Rosół, pierogi gotowane, mięso z kaszą,	barszcz, zupa kartoflana, kartofle tłuczone, kwas, kapusta, zamieszka.	
sposób przyrządzania?	gotuje się.	gotuje się. —	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	3/4 litra.	1/2 litra	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/2 litra	1/4 litra	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne, zbierane, śmietana do potraw i maślanka.	słodkie, kwaśne, zbierane i maślanka	Prawie nie jedzą mleka. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny z kwaśnego	— —	— —
12. Czy używają masła?	w lecie używają.	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią zapasów na zimę prawie nie używają.	/	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do barszczu, robią jajecznicę lub na twardo.	Do barszczu i jajecznicę	Do barszczu lub jajecznicę.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, sadło.	sadło.	Jedzą prawie cały rok, z wyjątkiem kilku dni w których jedzą mięso. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej.	olej.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło, sadło.	sadło	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej.	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy tygodniowo	~~razy~~ raz na tydzień	kilka razy do roku.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	krowina	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina	—	—
16. Jakie mięso jadają — baraniną	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają,	używają	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 Klgr.	6 Klgr.	3. Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	używają śledzi	używają śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają na świeta do kutii i wódki	Tosz jasz poprzedni.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	chowają surową w kopcach.		
buraki	" " "		
karpiele			
kalarepa			
cebula	przechowują w miannach		
czosnek	" " miannach		
ogórki			
kapusta świeża	przechowują w beczkach wrok z kiszoną		
„ kiszona	kiszą w beczkach.		
i. t. d. grzyby	— suszą		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany, z kapustą,		
bób	gotowany lub z barszczem.		
fasola	z kapustą, z zacierką lub na krupnu		
soczewica	—	—	
kukurudza	polewa, kaszę, zamieszkę!		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami.	kupują u żydów	kupują u żydów
jęczmienne	" "	" " "	" " "
jaglanne	" "	polewa, kaszę sami	" " "
przenne	nie używają	nie używają	nie używają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają (mielą w młynie)	używają (kupują)	kupują
żytnia	"	"	używają (mielą na żarnach)
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	używają (mielą na żarnach)	używają	używają
kukurydzana	" " " "	"	"
ziemniaczana	—	—	—

Tam samo jak u zamożniejszych.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszą na zimę	suszą na zimę	suszą na zimę.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	przechowują w kupcach lub w piwnicach.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, kartoflanej	w pierogach, tłuczone, krojone, do zupy	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką pierogi	pieką pierogi	pieką pierogi.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki,	jabłka, gruszki	i robią powidła.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	trzy razy	dwa razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo	piwo	piwo
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	24 kiśr.	24 kiśr.	24 kiśr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, mięsem, serem, śmietaną, pierogami, piwem, barszczem z mięsem.	wódką, pierogami, śmietaną, serem, kaszą na mleku, ryżem na mleku.	
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni.		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W latach ostatnich nie było głodu, a na przednowku żyją, wszyscy — przeważnie kukurydzą i kartoflami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Zarządu gminy ludowej Krukienice dnia 10 maja 1891. Zarzecki		

KWESTYONARIUSZ

27 286

27

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mościska Nazwa miejscowości? Makowisko

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? Ruśnii Polacy i Żydzi Liczba ludności? do 1.400.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3.	3	3
	w zimie	3	3	3.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kasza z mlekiem.	Otto	barszcz. lub żur.
	w lecie, w dni postne	Otto lub. kwas	Otto	Otto.
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, barszcz mleko,	kartofle, kwas.	kartofle lub barszcz
	w zimie, w dni postne	kartofle, barszcz,	Oto Oto	Otto Otto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, kasza mleczna pierogi, kwas, barszcz z kolasem, rzadziej mięso.	= Otto	Otto, tylko brak im mleka =
	w lecie, w dni postne	te same potrawy bez mięsa i mleka.	= Otto	Otto
	w zimie, w dni zwykłe	Otto, lecz częściej mięso, potrawy mączne.		Otto, brak mleka i mięsa.
	w zimie, w dni postne	Oto co i w lecie.	Otto	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Te same potrawy co		
	w lecie, w dni postne	i na śniadanie.	Otto	Otto.
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni jęczmienny, razko pszenny	Otto	Otto
	z czego się składa	z mąki.		
	czy go sami pieką	sami	zamożni kupują	Lepszy mają niż bogatsi,
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	tańszej kartofli.	bo tamci zwykle lepsze chleby sprzedają na górze
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi		
	z czego się składają?	z kaszy hreczanej, kartofli, kapusty, lub jarzyn,	Otto	Otto
	z kąd je otrzymują?	gieł. swoje.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecach własnych; rozczyn na wsiadach, lub kłoszeniu ciasto mieszą i pieką	Dotto	Dotto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Dotto	Dotto	Dotto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mączne, roślinne, mięsne i mleczne. pierogi gołąb. kluski z serem, kapusta fasolka na mleko lub jako zupa; rosół i mięso, kaszą jaglaną lub kreczą na i jarzynami z mlekiem lub słoniną	Dotto	Dotto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają wedle możności po 1½ Litry.	Dotto	Rzadko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Dotto		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie, krowie zbój, rzadko i maślanka	Dotto	Rzadko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek	Dotto	Rzadko
12. Czy używają masła?	używają, ale więcej	Dotto	Masło
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	sprzedają, Robią zapasy solone.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Rzadko	Rzadko	Rzadko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło i słonina	Dotto	Rzadko masło tylko słonina i olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina,		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Jak w okolicznosci, czasem w tygodniu i Święta. czasem nie	Dotto	Dotto
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Dotto	Dotto
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	rzadko		
16. Jakie mięso jadają — świnina	najwięcej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	kury kaczki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	jako rosół i mięso gotowane	Dotto	Dotto
18. Czy używają drobiu?	Najczęściej w jeniecei.	Dotto	Dotto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 ℔ = 24 Kg.	Dtto	Dtto
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	Dtto	Dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu do picia	Dtto	Dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele — / kalarepa — / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	Sól. marchwi / buraków / cebuli / czosnku / ogórków / i świeżej / kiszonej / kartofli.	Dtto	Dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie groch / bób / fasola / soczewica — / kukurudza —	W wiosennej zbiór: groch / bób. gotują na wiosnę / fasola lub jako zupa / albo z jęczmieniem / jako pieczak	Dtto	Dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne —	mniej. / Dużo. / Dużo. / —	Sami robią.	Dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana — / hreczana / jęczmienna / kukurydzana — / ziemniaczana —	Średnio używają / więcej / mało / najwięcej	Swoja	Dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów, podgrzybków, prawdziwki i inne surowe i smażone	Jako	Jako
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wielkie	Jako	Ile możności
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane, pieczone jako przekąskę i t. d. Rzadko —	Jako	Jako
29. Czy piją kawę, herbatę?	Rzadko herbatę	Jako	Jako
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki, gruszki i jabłka	Jako	Jako
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	1. 1.	Jako	Jako
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka piwo rzadko rzadko —	Jako	Jako
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	Jako	Jako
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem	Jako	Wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	rzadko poszczą albo wcale nie poszczą 40 dni 40 dni. 12 dni przed Bożem Narodzeniem i Zaśnięciem.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożn. 15%. mniej. 30%. ubogich 55%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzą, często bardzo, a na wiosnę, łobodą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

287 29

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mościska Nazwa miejscowości? Niklowice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności? 1437

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko, kartofle, kaszę jaglaną, jęczmienną, zaciérkę z mąki żytniej lub jęczmiennej, kapustę. W dni postne jedzą podobnież prócz mleka	Kartofle, chleb, kaszę jaglaną, jęczmienną, zaciérkę z mąki żytniej lub jęczmiennej. Tak samo jedzą w dni postne i w zimie	Kartofle, chleb, kaszę jęczmienną, zaciérkę z mąki żytniej lub jęczmiennej, kwas barszcz.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, kaszę jaglaną, jęczmienną, zaciérkę z mąki żytniej lub jęczmiennej		Kartofle, chleb, kapustę, kwas, barszcz.
	w zimie, w dni postne	kapustę, kwas, chleb.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiadu osobno nie gotują, tylko na śniadanie tyle gotują, że się z tego zostaje na obiad. Tak samo robią w zimie	Obiadu osobno nie gotują, tylko na śniadanie tyle gotują, że się z tego zostaje na obiad. Podobnież robią w zimie.	Również obiadu osobno nie gotują, tylko na śniadanie tyle gotują, że się z tego zostaje na obiad. Tak samo i w zimie
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Najwięcej mleko z chlebem lub cebulę krupy z grochem, kartofle z kwaśnem barszcz. mlekiem, kaszę jęczmienną. W dni postne jedzą tak samo prócz mleka.	Kartofle, kaszę jęczmienną krupy z grochem, barszcz cebulę z chlebem. W dni postne te same potrawy tylko zaprawiane olejem.	Kartofle, chleb, kaszę jęczmienną, kwas, barszcz. Prawie zawsze jedzą postno.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	W zimię jedzą podobnie prócz mleka a w dni postne te same potrawy tylko zaprawiane olejem.	W zimie tak samo.	W zimie podobnież
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni, jęczmienny		
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem rozczynia się i tak stoi przez całą noc. Bochenki wyrabiają na drugi dzień rano i zostawiają je jeszcze około pół godziny, a dopiero potem kładą w piec, gdzie zostaje godzinę.	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Przeważnie mączne. Wyżej podane		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	¼ litra	¼ litra	Nie używają mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	—		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko kwaśne niezbierane lub zbierane i maślankę	Mleko kwaśne zbierane i maślankę	"
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka krowiego	Wyrabiają sery z mleka krowiego	Nie robią sera.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła i topią na zimę.	Nie używają	Nie używają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj do niektórych potraw np. Do barszczu	Używają jaj	Używają jaj ale mało
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina sadło lub masło	słonina, sadło lub masło	Prawie zawsze używają oleju a tylko rzadko słoniny lub sadła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina, sadło	słonina lub sadło	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	Kilka razy do roku	Kilka razy na rok	Kilka razy na rok
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę i świninę	Jadają wołowinę lub krowinę i świninę	Jadają wołowinę i krowinę trudniej świninę.
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	Gotowane	Gotowane
18. Czy używają drobiu?	Używają	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	7 funtów	4 funt	2 ℔
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Jako napoju	Jako napoju	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Robią zapasy z cebuli, kapusty kiszonej a niektórzy z marchwi i buraków	Chowają na zimę kapustę kiszoną a niektórzy cebulę	Kapustę kiszoną
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Grochu i fasoli używają ale w małej ilości	Również w małej ilości używają grochu i fasoli	W bardzo małej ilości używają grochu i fasoli
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Robią kaszę jęczmienną i jaglanną sami	Robią sami kaszę jęczmienną i jaglanną	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają przeważnie żytniej i jęczmiennej, którą mają ze swego zboża.	Przeważnie używają żytniej i jęczmiennej, którą mają ze swego zboża.	Mąkę żytnią i jęczmienną kupują albo na wsi albo w mieście.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają podpieńków i grzybów prawdziwych gotowanych i suszonych	Takie	Takie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane i pieczone	Gotowane i pieczone	Gotowane i pieczone
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?			
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Wódkę i miód	Wódkę i miód	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	5 litrów	3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięsem, pierogami, wódką, miodem czasem piwem	Mięsem, pierogami, wódką, miodem	Tak samo prócz miodu
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 / 7 / 7		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3 : 6 : 10		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

288 31

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mościska Nazwa miejscowości? Orchowice i Kocierzyn

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? wyznania gr. kat. i rzy. kat. Liczba ludności? Orchowice 650. Kocierzyn 185.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	niema	3 albo 4. razy do roku zajadają	3 razy do roku zajadają
	w zimie		3 razy do roku zajadają	2. razy do roku zajadają
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	niema	zupy kartoflone krupnik, borszcz albo kto co ma -	zupy kartoflone, krupnik, borszcz. kwas i kto co ma
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe		zupy kartoflone, kartofle pieczone i chleb.	zupy kartoflone, kartofle pieczone i kto co ma
	w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	niema	borszcz, kapusta zupa kwas, kwas i chleb	zupa borszcz, i chleb jeżeli ma i kartofla
	w lecie — w dni postne		kartofla pieczona zupa kartoflona i chleb	krupnik, borszcz i chleb i kartofle
	w zimie — w dni zwykłe		kapusta, kwas, kartofle pieczona gotowana i chleb	kartofle, kapusta, borszcz, i chleb.
	w zimie — w dni postne		kartofla pieczona zupa kartoflona, kapusta i kwas	kartofla pieczona lub gotowana kapusta, borszcz i kwas -
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	niema	borszcz, i chleb. kartofle,	zupy i chleb jeżeli mają
	w lecie — w dni postne		chleb, kapustę, i borszcz	kapustę i kartofle
	w zimie — w dni zwykłe		kartofle, krupnik, borszcz	kartofle, kapustę, borszcz
	w zimie — w dni postne		kapustę, chleb, zupki,	zupy, borszcz i chleb jeżeli mają
5. Chleb	jaki jadają	niema	żytniej mąki	jęczmienny i owsiany
	z czego się składa		jęczmiennej mąki	i sami
	czy go sami pieką		sami	pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują -	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	niema	pierogi pieką	pieką pierogi
	z czego się składają?		z kartofle i kapusty	z kartofle i kapusty
	z kąd je otrzymują?		i sami pieką	i sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	niema	chleb pieką w piecach.	chleb pieką
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	"	i pierogi	i pierogi jeżeli ma z czego.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	niema	kapustą, borsch. kwas. zupa. kasza somi gotują.	kwas, kapusta, borsch i zupa - somi gotują -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	niema	używają mleka i na jedną osobę wypada 1/4. litry albo i więcej	używaj jeżeli mają za co sobie kupić
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	"		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	niema	używaj mleka słodkiego kośnego	jeżeli sobie kupią to używaj nabiału.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	niema	wyrabiają sery na własny użytek z mleka kośnego	nie.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	niema	używaj masła do ona. kiedy ma potrzeby, oto nie topione	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	niema	używaj do borszczu do zaprawki	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie — w dni zwykłe	niema	mostem omaszczają potrawy	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie — w dni postne	"	olejem	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	"	mostem	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	"	olejem	
15. Jak często spożywają mięso?	niema	kilka razy na rok jeżeli mają swoje	nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	niema	wołowiny	nie
16. Jakie mięso jadają — krowina	"		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	"	cielęciny	
16. Jakie mięso jadają — baranina	"		
16. Jakie mięso jadają — świnina	"	świnina jeżeli mają za co kupić	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	"		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	niema	nie	nie
18. Czy używają drobiu?	niema	używają, kury, kaczki i gęsi.	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	niema	wypada w roku na człowie. ka mniej 2 Kilo. ale nie wszyscy sobie kupują	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	niema	używają śledzi jeden kupują sobie z miasta	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	niema	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	niema	marchew	
buraki		buraki	
karpiele		–	
kalarepa		–	nie
cebula		cebuli	
czosnek		czosnek	
ogórki		ogórki	
kapusta świeża		kapusta świeża	
„ kiszona		„ kiszona	
i. t. d.		używają do potraw	
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	niema	groch	groch
bób		bób	bób
fasola		fasola	fasola
soczewica			
kukurudza		kukurudza używają do potraw	i kukurudza używają do gotowania potrawy.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	niema		
jęczmienne		jęczmienne i jaglanne gotują kaszę	jęczmienne gotują kaszę
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	niema	przenna	
żytnia		żytnia	żytnia
owsiana		jęczmienna	jęczmienna
hreczana		owsiana	i owsianna.
jęczmienna		sami mielą na swoich zarnach.	sami mielą na swoich zarnach.
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	niema	używają grzybów świeże surowe i suszone	używają grzybów surowe i suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	niema	zakopują na zimę do kopców.	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	niema	spożywają ziemniaki pieczone, gotowane i używają do chleba jako domieszki	spożywają ziemniaki pieczone, gotowane i używają jako domieszki do chleba.
29. Czy piją kawę, herbatę?	niema	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	niema	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	niema	raz palą raz albo dwa razy palą	raz palą raz palą
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	niema	piją wódki, piwo i miód	wódki.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	niema	1. albo 2. litry rocznie jeżeli raco na kupić	nie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	niema	piją wódki, piwo i miód.	piją wódki
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	post co środa i piątek (a jeżeli niema raco sobie kupić żywności to pości i inne dnie w tygodniu) / post cały w tygodniu / post cały w tygodniu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	ludzi mniej zamożnych mało jest tu! ludzi ubogich jest więcej tu!		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W przednowku, gotują buraki, krupnik jęczmienny i kukurudziankę		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Zarządu szkoły ludowej Brchowice dnia 12. maja 1891. J. Tedewicz nauczyciel		

289 33

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mościski Nazwa miejscowości? Radochowice

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość jest pagórkowa.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba jest średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy i ruscini Liczba ludności? 1716.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	jedzą 3 razy na dzień	takssamo	takssamo
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie			
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Barszcz albo Kwas z Kartoflami lub Mlekiem.	Barszcz i Kartofle potrup	Takssamo.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	omaszczone mlekiem. barszcz albo Kwas z Kartoflami lub Mlekiem.	W czasie takssamo jak inne.	" "
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	tak samo.		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	" "		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Z kapusty, kwy, chleba. składa się zupełny obiad. o masłem mlekiem lub małym. czasem mięso.	Jedzą takie dwie lub trzy potrawy o maszczone masłem.	Ubożsi takssamo ale zawsze postnocy w lecie czy w zimie
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	zaś te same trzy potrawy ale postne.	Jedzą po dwie potrawy i chleb a takiem potrawa nawet dzieci nie wyjąc.	Tu jedzą także na postne potrawy Kartofle chleb barszcz lub Kwas. rozstały z objadu.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Obiad zimowy różni się tego co i w lecie w dni zwykłe i post, ne.	W zimie takssamo	.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	jedzą kartofle z mlekiem kwaśnem lub sucranke.	kartofle z mlekiem lub chlebem.	To co zostało od objadu.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	jedzą pęcaki lub kapustę z chlebem.	To zostało rozkłada od objadu	W postne dnie chleb mle, ko.
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	W zimie takssamo	Z zimie takssamo	W zimie takssamo.
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	Chleb żytni lub jęczmienny.	Chleb żytni lub jęczmienny. Tylko z mąki razowej	Chleb żytni lub jęczmienny. Tylko z mąki razowej.
5. Chleb — z czego się składa	Składa się z mąki razowej lub mieszanej z mlekiem na Kwasie czyteł.		
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami go pieką raz na tydzień.	Sami go pieką raz na 2 tygodnie.	Sami go pieką raz na dwa tygodnie. Zboże kupują u chłopów
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Pieczywo one nie mają tylko chleb przeniony i pierogi z Kartoflami.	Chleb przeniony i pierogi z Kartoflami omaszczone cebulą, które w lecie co dzień pieką.	.
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Tu rzeczywiście Razowiec raz na tydzień	Mniej zamożni raz na dwa tygodnie	Najubożsi raz na trzy tygodnie.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pierogi z kartoflami bo, gdy tylko mi jest potrzeba	Często wypiekają pierogi z kartoflami.	Nic.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Zwyczajne jadło.	Gotują tylko raz na dzień koło 10 godziny, z tego mają rano nic, obiad i wieczerz.	Ubodzy tak samo gotują.
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz czysty lub biała Kwaśnica, pęczak czyli tokoły, zupa, pierogi z kartoflami i mąki, kartofle, mięso tylko we wielkie święta wieprzowe, to kolwiek gotują.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jedną osobę wypada 1/8 litra mleka	w lecie 1/2 litra mleka na jedną osobę	Całe lata i zimą pość.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nic.	W zimie nic.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	tylko do potraw. Słodkie, rzadko kwaśne i śmietanę do ran na nerwy.	Mniej zamożni tak samo używają jak i bogaci.	Ubodzy prawie nigdy mleka nie jedzą przeto na owoc się nie stępują mają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z mleka krowiego wyrabiają ser.	Tak samo.	Nic-
12. Czy używają masła?	Masło używają do omaszczenia potrawy. w chleb jedzą w wielkie święta	Tak samo.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Bardzo mało wkładają masła tonego-		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają tylko na jesienią do potraw nie robią przedają na oł. chleb.	Tak samo	Ubodzy przedają na oł.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło i nadto	Mniej zamożni tak się mażą jak i bogaci	Ubodzy zwierzęce pozwy na smarty mają ciebuli i owoców.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej konopny i bo. Boriany.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	W zimie tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko we wielkie uro. czystości.	Tylko we wielkie uroczystości.	Nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina i to licha	Tak samo	Na wielkanoc jeżeli mają za co kupić robią.
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina, która kupują i rzeźnikowi.	Tak samo.	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Nie mają		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso jedzą tylko gotowane.	Tylko gotowane	Tylko gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Nie nie mają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3½ kila wypada mięsa Wołowego i wieprzkiego razem		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew — buraki Przechowują buraki. karpiele — kalarepa — cebula Zachowują. czosnek Zachowują. ogórki jedzą tylko w lecie kapusta świeża — „ kiszona tylko kiszoną. i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch Sukaj nieją i używają. bób „ „ fasola „ „ soczewica — nie kukurudza Sukaj nieją i używają.			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane) Hreczanne jęczmienne jęczmienne jaglanne jaglanne nie robią przenne Nie.			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna Mąkę tylko używają. żytnia pszenną, żytnią i jęczmienną i Kukurydzianą. owsiana hreczana jęczmienna kukurydzana ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby używają: grzyb prawdziwy, Borak, rovniak, gołąbki, podpinka, barania oka, bel, trefle, pieniarki, i rydze. Używają jedynie świeże surowe, suszone lub marynowane.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak jest.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki są jadane: surowe, mięte, pieczone lub gotowane w łupinie.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają surowe; i gotują kluski.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Tylko suszą owoce.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	~~raz~~		
w zimie	dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę i piwo piją.		
piwo			
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na dorosłą osobę wypada 3 litry oprócz piwa.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem.		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni postu		
w tygodniu adwentowym	3 dni postu		
w tygodniu wielkiego postu	40 dni postu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nawet dzieci		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W Radoborzu znajduje się tylko najzamożniejszych gospodarzów 30, zamożnych 60, ubogich 210.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Tu podczas przednowku żywią się kukorydzianą, rzepą nawet i lebiodą, lecz teraz już od kilku lat przednowku nie ma bo ludek poznał że należy się dobrze z wszystkiem brzyć, otoż i pijaństwo ustaje.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Do 33. Na każdą osobę wypada to 3 litry: ów, gdyż żydzi płacą za propinacyę z dodatkami 70 złr. w.a. a utrzymanie trojga familii żydowskiej po 300 złr. przeciętnie 1.1100 złr. w.a. oprócz piwa, które z Humniska przywożą. Widać gdzie ich nędza zaprowadzona, groźne są podróże i czasu ich bieda nie nie! Radoborzec 11 Maja 1891 J. Bugaz		

290 35

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mościska — Nazwa miejscowości? Sądowa Wisznia

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? rz. kat. – gr. kat. – i izrael. — Liczba ludności? 5335.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	" "	" "	dwa "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę lub herbatę z czekoladą.	mleko z chlebem	chleb suchy
	w lecie, w dni postne	bułki, chleb, ciasta.	zacierkę, barszcz,	lub kartofle z solą
	w zimie, w dni zwykłe	kawę lub herbatę z czekoladą	zupę kartoflaną	barszcz – kartofle
	w zimie, w dni postne	bułki, chleb, ciasta	kawę – herbatę	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	owocową zimną zupę	rosół – mięso – jarzyny – mleczne potrawy	mamałygę – kwaśne mleko – kartofle
	w lecie, w dni postne	wyborne legominy pieczyste – sałata. – ryby – raki –		ś. s. – ś. s.
	w zimie, w dni zwykłe	mięsna zupa – pieczeń jarzynę –	barszcz rzęsisty kapusta. –	barszcz – kartofle zacierka. –
	w zimie, w dni postne	legomina z konfiturą	zupa kartoflana kluski – pirogi. –	to samo –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kwaśną śmietanę z kartoflami – pieczyste z sałatą. –	kwaśne mleko – kartofle	chleb – kartofle
	w lecie, w dni postne		krecana kasza z mlekiem	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	szynka, herbata – ciasta,	herbata – chleb. –	kapusta z fasolą
	w zimie, w dni postne	ryby, śledzie marynowane.	zacierka – kaszar mlekiem	groch – bób. –
5. Chleb	jaki jadają	biały	biały i razowy	razowy
	z czego się składa	pszenny i żytny	żytny	żytny pięcieniony.
	czy go sami pieką	— —	sami pieką	sami pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	od piekarza	—	— —
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki – baby – buchty	kołacze – placki z kukurudzy.	placki z kartofli – pirogi z kapustą – kartoflami i kaszą. –
	z czego się składają?	z mąki, jaj – cukru –	z mąki pszennej białej i razowej.	
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką	sami pieką. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	parzony - na mleko - na wodzie	na wodzie	na wodzie
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	z mlekiem - jajami - wodą - migdałami - konfiturami	na wodzie - mleko	na wodzie
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne - leganiny	mięso - kasze - pierogi - kartofle	barszcz - kartofle - kapusta
Nazwy ich?	pieczeń z sosem białym - hurabska szynkle - kwasy - rozbratle - bigosy	rosół - mięso - kasza wypiekana	
sposób przyrządzania?	z octem - słoniną - masłem	pierogi z serem	barszcz podbaty - kartofle z pieczką.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litra	1 litr	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	— —	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	śmietana - śmietanka niezbierane	słodkie - kwaśne zbierane — —	kwaśne —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego.	z kwaśnego	—
12. Czy używają masła?	używają masła	solone	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione i solone.	—	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno i do potraw.	do potraw	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło	masło - słonina sadło -	sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina - smalec	olej -	olej. -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masło. -		
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie.	dwa razy w tygodniu	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	krowinę - świninę - baraninę.	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	kózące - sarny.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane - solone - wędzone	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	200 Kl. gr. –	50 Kl. gr. –	— —
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi	—	— —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w formie pitnej –	poważny	— —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew – marchew buraki buraki karpiele karpiele kalarepa kalarepa cebula cebula czosnek czosnek ogórki ogórki kapusta świeża kapusta świeża „ kiszona „ kiszona i. t. d.	marchew buraki karfole cebula czosnek Kapusta kiszona	karfole Kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch zupa grochowa bób — fasola – soczewica – kukurudza –	groch ze słoniną bób z baszrem fasola na kwaśno mamałyga –	groch w jarzę bób z baszrem fabola z kapustą mamałyga
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) krupki – jęczmienne krupki perłowe jaglanne — przenne grysik	Krupy hreczane kasza jęczmienna jaglana. – —	Tohaka kasza jaglana
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna pszenna żytnia żytnia owsiana — hreczana — jęczmienna — kukurydzana — ziemniaczana ziemniaczana. Kupują z reszty w sklepach spożywych	pszenna żytnia hreczana Kukurudziana sami robią z. –	pszenna żytnia owsiana jęczmienna Kukurudziana Kupują z. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże i suche marynowane grzyby prawdziwe i rydze	świeże i suche grzyby	świeże i suche huby
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane-pieczone	gotowane-pieczone	gotowane-pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	używają jako domieszki do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią-konfitury Kompoty —	robią powidła i suszone	suszone
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	cztery razy	dwa	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	wódkę piwo miód wino —	wódkę piwo miód	wódka —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 litrów	12 litrów	6 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wyborne potrawy i wina	zwykłe potrawy wódka i piwo	zwykłe potrawy i wódka
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	— 2 dni 2 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20%	50%	30%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	— —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Zarząd szkoły wiejskiej w Bażowej Wiosce dn. 9 Maja 1891.
Jan Aleksandrowicz
Nauczyciel szkoły

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

291 37

Powiat? Mościska Nazwa miejscowości? Starzawa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1937

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz mlecznem podbijany, kasza jaglana, ścieranka,	To samo co najzamożniejsi.	Jaglana kasza na serwatce lub krowim gotowana, kwas.
		w dni postne	Kartofle gotowane lub pieczone barszcz pożny, żur z mąki żytniej.	To samo	To samo co pierwsi.
	w zimie	w dni zwykłe	To samo		
		w dni postne	To samo	To samo	To samo co pierwsi
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta, kasza, pieczarki, barszcz	Kapusta, kasza, pieczarki barszcz.	Jak robi u gospodarza to samo jé, jak we dworze to kapusta sobie chleba. —
		w dni postne	barszcz z bobem, kapustą z fasolą lub groszkem polnym.	barszcz z bobem, kapusta z fasolą lub groszkem polnym. —	Nic
	w zimie	w dni zwykłe	To samo	To samo	kwas, barszcz, kapusta z groszkem lub fasolą.
		w dni postne	To samo	To samo	Nic
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Jé to, co z obiadu zostanie	Jé to, co z obiadu zostanie.	Jé, co z obiadu zostanie
		w dni postne	Nic	Nic	Nic
	w zimie	w dni zwykłe	Nic	Nic	Nic
		w dni postne	Nic	Nic	Nic
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni	żytni
	z czego się składa		z mąki żytniej	z mąki żytniej	z mąki żytniej
	czy go sami pieką		sami	sami	sami lub kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	w swoim sklepie od Natolina.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pirogi	pirogi	pirogi
	z czego się składają?		z kartofli i sera, lub kaszy hreczanych i sera.	z kartofli i sera, lub kaszy i sera.	z kartofli i sera, lub kaszy hreczanych i sera.
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na ciasteć, drożdży nałco wijrobią.	Tak samo jak pierwsi.	Tak samo jak pierwsi.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na pirogi wijrobią tego samego ciasta.	Tu.	Tu.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kapusta, pęczak, żur, z rżanej mąki, kaszanka, kwaszona, jęczmienna, fasola, zupa kartoflana	Tu.	Tu.
8. Sposób przyrządzania?	zwyczajny	Tu.	Tu.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	wijrobią ½ litry	Tu.	nie wijrobią.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane, kwaśne i maślanki	Tu.	Tu.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego wyrabiają	Tu.	0
12. Czy używają masła?	wijrobią	Tu.	0
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią solone	Tu.	0
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie wijrobią	Tu.	0
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny	Tu.	masła, słoniny
14. — w lecie, w dni postne	oleju		oleju
14. — w zimie, w dni zwykłe	Tu.		Tu.
14. — w zimie, w dni postne	Tu.		Tu.
15. Jak często spożywają mięso?	w największe święta i to nie wszyscy	Tu.	Tak samo jak pierwsi.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	rostawina	to tylko w największe święta	Jak pierwsi.	Tu.
16. — krowina	krowina			
16. — cielęcina	0			
16. — baranina	0			
16. — świnina	świnina			
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	0			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	Tu.	Tu.
18. Czy używają drobiu?	nie wijrobią, chyba dla chorego.	Tu.	Tu.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	trudno oznaczyć, gdyż wyjmą tylko w czasie najmniejszem i to nadto.	Tak jak pierwsi	Tak jak pierwsi
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie wyjmują, chyba w środę.	Do	Do
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie ma pasieki, nie wyjmują	Do	Do
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	wyjmują	Do	Do
buraki	wyjmują		
karpiele	0		
kalarepa	0		
cebula	wyjmują		
czosnek	wyjmują		
ogórki	wyjmują		
kapusta świeża	0		
„ kiszona	wyjmują		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	wyjmują	Do	Do
bób	wyjmują		
fasola	wyjmują		
soczewica	0		
kukurudza	0		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	wyjmują	Do	Do
jęczmienne	wyjmują		
jaglanne	wyjmują		
przenne	0		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	wyjmują, kupują w mieście	Do	Tak jak pierwsi, lecz wszystko kupują lub pożyczają mąkę własną. —
żytnia	Do własną mają		
owsiana	0 0		
hreczana	wyjmują, mają własną		
jęczmienna	Do Do		
kukurydzana	0 0		
ziemniaczana	0 0		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyb prawdziwy, pieprzni, owiewie lub surowe.	Tak jak pierwsi.	Tak jak pierwsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	tak	tak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	tak	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	tak ~~nie~~	~~nie~~ tak
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą jabłka i gruszki	tak	tak
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	raz	tak	tak
w zimie	raz		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódki	tak	tak
piwo	piwa		
miód	o		
wino	o		
wino owocowe	o		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2-3 litry	tak	tak
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	sporządzają potrawy na mleku, pirogi kartoflane, mięso, ser.	tak	tak
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	cały		
w tygodniu wielkiego postu	cały		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	$\frac{1}{6}$ - $\frac{2}{6}$ - $\frac{3}{6}$		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kupują kukurudzianą mąkę, z której robią zamieszkę.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Głównem pożywieniem tutejszych mieszkańców stanowią kartofle, kapusta, a zwłaszcza mleko, śmietana w dni postne zsiej; dodać należy że najbiedniejsi w czasie lata, lepiej żyją jak najzamożniejsi. Stawiana dnia 12 maja 1891 Szymon Pawlak		

35.

292

39

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Maków Starostwo Myślenice. Nazwa miejscowości? Białe ad Maków. –

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } tak.

Narodowość ludzi? Polacy / Babiogórcy / Liczba ludności? Przeszło 1200 głów. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy razy. / w zimie: trzy razy.	Tak samo	Tak samo.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe: z kaszą jęczmienną, pszenną i żytnią, ziemniaki z barszczem, chrzanem i mlekiem. – / w dni postne: ziemniaki z barszczem lub chrzanem, z kaszą z mlekiem w dni wolniejsze od postu; w zimie: w dni zwykłe: oprócz powyżej oreprommianych potraw ziemniaki z owocową lub grzybową wodą / w dni postne: Tak samo.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: ziemniaki maszkone masłem, słoniną, popijając mlekiem kwaśnem lub słodkiem. – / Kapustę z ziemniakami lub fasolem, pęczak jęczmienny lub kaszę z kapuszką; w dni postne: Kluski z wodą, ziemniaki z barszczem; w zimie: w dni zwykłe: Tak samo jak wyżej; w dni postne: fasol z kapustą lub chlebem / plackiem / lub ziemniaki z barszczem lub chrzanem albo też z wodą z grzybów lub śliwek / suche jabłka lub śliwy /.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: ziemniaki maszkone z mlekiem, albo też kapuszkę z mlekiem lub masłem albo też z słoniną, a nawet ziemniaki z barszczem lub chrzanem. – ; w dni postne: ziemniaki z barszczem lub chrzanem, albo też wodą grzybową, jak niemniej kapuszkę z chrzanem lub barszczem. – ; w zimie: w dni zwykłe: Jak wyżej. – ; w dni postne: ziemniaki z barszczem lub chrzanem, kapuszkę z chrzanem lub barszczem.		
5. Chleb	jaki jadają: owsiany, jęczmienny, orkiszowy, pszenny, żytni; z czego się składa: z mąki owsianej, jęczmiennej, albo z mąki pszennej i żytniej; czy go sami pieką: Sami. – ; lub czy go kupują i gdzie, od kogo: Czasem tylko kupują nie bardzo zdrowy chleb w Makowie. –		
6. Inne pieczywa	jakie używają? Babki i kołacze na święta Bożego Narodzenia lub Wielkanocne; z czego się składają? z mąki, sera, jaj i omasty a w dodatku z cukru. – ; z kąd je otrzymują? Sami wypiekają. –		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	słodki chleb (placki) i chleb na zwanku z dodatkiem drożdży na palenisku lub w piecu. — .	—	— .
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na blachach. — .	—	— .
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki z parzuchą, tłuszczem lub mlekiem, a zkasem i z rosołem. Kulasa (ziemniaczana) a zresztą zwykłe nazwy. — Jak wszędzie podobne potrawy przyrządzają. — .		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Tak	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Tak. 5 0 l na osobę.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Tak —	—	— .
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tak z krowiego.	—	—
12. Czy używają masła?	Tak	—	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Rzadko (świeże masło.)		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tak. Używają do jarzyna. — .		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina i mleko	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło, olej lniany	—	— .
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej.	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	W święta	0	0
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (~~konina,~~ zające, króliki i t. d.)	Tak	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują, a rzadko smażą	0	0
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko —	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Kilo —	5 K.	5 K. — .
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tak. —	—	— .
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Rzadko. /surowy/	—	— .
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew; buraki; kalarepa; cebula; czosnek; ogórki; kapusta świeża; „ kiszona Tak. —; i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch Tak; ~~bób~~; fasola Tak.; ~~soczewica~~; ~~kukurudza~~			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — ~~hreczane (tatarczane)~~; jęczmienne; ~~jaglanne~~; ~~przenne~~ — Tak, kupują w Makowie. —			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna Tak; żytnia Tak; owsiana Tak; ~~hreczana~~; jęczmienna Tak.; ~~kukurydzana~~; ~~ziemniaczana~~ — sami mielą zboże a resztę kupują w Makowie na święta	—	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają surowych, i suszonych	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Do nowych — .	—	— .
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, rato lub zmiażdżone a podczas postu pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Tak —	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Tak —	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Podczas większych świąt	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	— —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	Latem 3 razy —	—	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, ~~miód~~, wino, wino owocowe	Wódki, piwo, rum, wino	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/2 litra	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo i przekąski w kołtuzach i babkach. —		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 Dni		
w tygodniu adwentowym	3 Dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 Dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W poniedziałek, wtorek, czwartek i niedzielę podczas wielkiego postu i podczas Adwentu używają nabiału. — .		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 10 = 10 : 12. — .		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Używają tych samych potraw. — .		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

293

41

Powiat? Myślenice Nazwa miejscowości? gmina wieś Budzów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) miejscowość górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy – wieśniacy Liczba ludności? 1773 według konskrypcyi z dn. 31/12. 1910

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy Dziennie	3 razy Dziennie	3 razy Dziennie
	w zimie	3 razy Dziennie	3 razy Dziennie	2 razy Dziennie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie – w dni zwykłe	bez wyjątku wszyscy wieśniacy jadają na śniadanie barszcz ze ziemniakami, ziemniaki z mlekiem, kapustą, z mąki tak zwaną kulasą (zacierkę) i kapustę z grochem oraz pęczak.		
	w lecie – w dni postne			
	w zimie – w dni zwykłe			
	w zimie – w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie – w dni zwykłe	Obiad nie różni się u nich od śniadania, z wyjątkiem spotrzeborania tychże potraw w większej ilości i spożywa je jednako tak w lecie jak w zimie. W dzień postny różni się od niepostnego, iż spożywają te same potrawy co w dzień niepostny, z wyjątkiem nabiału – omasty rozelkiej. Mięsa chyba używają podczas uroczystych świąt.		
	w lecie – w dni postne			
	w zimie – w dni zwykłe			
	w zimie – w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie – w dni zwykłe	Wieczerza jest taka sama jak śniadanie.		
	w lecie – w dni postne			
	w zimie – w dni zwykłe			
	w zimie – w dni postne			
5. Chleb – jaki jadają		Chleb jadają wojskowy		
– z czego się składa		składający się z mąki zmieszanej na ziarnach (młynkach ręcznych)		
– czy go sami pieką		wypieczony bądź w chatnym piecu, bądź na palenisku wraz z popiołem.		
– lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Przypadkiem dla braku zboża niektórzy gospodarze na wielkanoc na „święcenie" kupują od miejscowych kantorzy żydów chleb gotowy.		
6. Inne pieczywa – jakie używają?		Z wyjątkiem chleba zwyczajnego czarnego innych pieczyw nie używają.		
– z czego się składają?				
– z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Na Kraiu Domowym zarabia nie aby się ruszyło, poczem wsadza do pieca lub na wyjmuje i przechowywa brak innego pieczywa.	gospodyni ciasto, ustawia go w pierzynie uskuteczniа bochenki (placki) na patelnię - poczem w skrzyni, aż go spotrzebuje.	po 1 wypieczeniu
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ziemniaki, Kapusta, groch, pęczak, kulasa, zupa z mleka lub barszczu z owsa zwanego żurem. wygotowane ziemniaki tłuczy bądź z barszczem, Kapustę, mlekiem (zwykle Krasnem). Pęczak z mlekiem lub omaszczony. Kulasa jest to mąka owsiana żytnia lub jęczmienna wygotowana na wodzie, poczem posolona i zlana z mlekiem, żurem lub barszczem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają mleka jak zwykle do potraw codziennych tak w lecie jak w zimie przeciętnie na 1 osobę 1/4 część litra	w ten sam sposób co najzamożniejsi.	nigdy mleka nie jadają
w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie używają mleka kwaśnego zbieranego, a słodkiego dla małych dzieci. Ze śmietany wyrabiają masło. Maślankę chorzy na piersi wypijają jako środek lekarski.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Czasem dla odmiany życia wyrabia przeciętnie rocznie gospodyni 2 lub 3 serki.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Wyrobione masło zwykle w małej ilości zaraz spotrzebują na omastę do potraw.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Prawie nigdy nie używają tylko na sprzedanie jaja kupują soli do potraw.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	W dni postne prawie żadnych omast nie używają		
w dni postne	oprócz nabiału,		
w zimie: w dni zwykłe	W dni niepostne używają wyłącznie		
w dni postne	tego masła topionego.		
15. Jak często spożywają mięso?	na uroczyste święta	nigdy	
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina			
cielęcina	Jadają mięso z cielęcia lub królika a pod jesień baraninę	nigdy	
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotuje w wodzie piorą z ziemniakami lub z kulasą spożywa, a mięso rozszarpane na kawałki podzielą pomiędzy rodzeństwo	Nigdy	nie jadają.
18. Czy używają drobiu?	Nigdy		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na jednego człowieka przeciętnie w roku przypada 4 funty mięsa	Nigdy.	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają w wielkie post.	Żadnych	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Sporządzają zapasy na zimę z kapusty w całości przechowanych, z których w zimie obiad sporządzają i kapustę kiszoną.		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch (fasola) używają do kapusty lub pęczaku, a w braku przymieszek sam zjadają ugotowany.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Nie	używają żadnych krup i kasz	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Wyrabiają sami na młynkach ręczny potrzeby pewną ilość mąki żytniej – jęczmiennej lub owsianej.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Żadnych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki wykopane przechowują na czas zimowy w piwnicach lub kopcach.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki gotują i jedzą jak wyżej opisano.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie pijają		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	Palą 3 razy	3 razy dziennie	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wodę stokową górską - lub rzeczną		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się bądź wódką bądź piwem w małej ilości	Nie mają różnicy między dniem zwyczajnym a uroczystym.	
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W tygodniu adwentowym i wielkiego postu tylko w miarkę używają nabiału, a w zwykłe dni pożywają nawet od nabiału. W innych tygodniach w roku pożywają także w środę, piątek i sobotę.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na ilość ogólną 1773 mieszkańców przypada najzamożniejszych 10%, mniej zamożnych 5% a najuboższych 85%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednówku żadnych oprócz wyżej przytoczonych pokarmów nie używają - lecz w braku tychże dokupują potrzebną ilość.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	a/ Cała wieś jest przeważnie złożona z mieszkańców, z wyjątkiem 2 rodzin izraelitów, obszaru dworskiego plebanii i szkoły, których w opisie opuszczono. b/ Lud w ogóle źle odżywia się - nawet gorzej niż po wielkich miastach zwierzęta, i gdyby nie praca i dzikie potwierdzone runąć musiały na zdrowiu. Bardzo Duża 3 maja 1891.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

294 43

Powiat? Myślenicki Nazwa miejscowości? Gorna wieś

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie-urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? P o l a c y. Liczba ludności? 912 mieszkańców.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery	trzy	dwa
	w zimie	trzy	trzy	dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki marzrone	ziemniaki marzrone	Zupę ziemniaczaną
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z boraxem	ziemniaki z boraxem	
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą i mąkę (mąka zagotowana z wodą) z mlekiem. —	tosamo co najzamożniejsi	Ziemniaki z kapustą lub z żurem. —
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z mlekiem Spółkę (kasza perłowa z grochem:)		
	w zimie, w dni zwykłe	Karpiele lub marchew z ziemniakami		
	w zimie, w dni postne	dtto lub grubą kaszę jęczmienną, zwaną pencakiem.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki z mlekiem lub marzrone.	dtto	Kolacyę jadają tylko w czasie robót polnych natomiast obiad spożywają. —
	w lecie, w dni postne	Kaszę perłową z mlekiem lub boraxem. —		
	w zimie, w dni zwykłe	dtto		
	w zimie, w dni postne	bez najczęściej ziemniaki		
5. Chleb — jaki jadają		żytni	taksamo, lecz częściej kupują go w mieście	chleba nie wypiekają, tylko w lecie podczas robót polnych, który dostają od najmujących.
— z czego się składa		do żytniej mąki dodają (czasem) jęczmienej lub ziemniaków.		
— czy go sami pieką		pieką sami.		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		w chyślenicach kupują chleb podczas świąt lub robót polnych i zwożą im robotników.		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		wielki ale tylko dla dzieci	taksamo	X
— z czego się składają?		z pszenicznej mąki i wody.	czasami.	
— z kąd je otrzymują?		kupują w chyślenicach od tamtejszych piekarzy.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	mąka żytnia czasem mięszana zarobiona z wodą i drożdżami lub kwasem. Ciasto to wypiekane w gp. spodarczym piecu. —	takssamo.	takssamo lecz rzadko, gdyż otrzymują po. żywienie byłość na zarobku.
innego pieczywa?	z tejsamej mąki wypiekają placki w piecu kuchennym lub pod blachą. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ziemniaki z rosołem z mlekiem, z kapustą lub barszczem. Ziemniaki maszone. Spółka (: pancak z fasolą :) Sutka (: mąka gotowana na wodzie :) z mlekiem słodkiem lub kwaśnem. Kluchi z mlekiem rosołem lub maszczone. Kapusta z okrą. głem grochem do ziemniaków. Rozmaite kotre kto. mt kupują. Karpiela gotowana marchew i groch.	tosamo.	tosamo lecz rzadko, a cręściej ziemniaki kapustę karpiele i sutkę. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada w lecie	Mleka używają mało, gdyż go wymosą do miasta na sprzedaż a	Wymosą do miasta na sprzedaż.	
w zimie	najbogatszych wypada dziennie pół litra na osobę. Używają go cręściej z innymi potrawami.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Bywa używane najczęściej mleko kwaśne i słodkie zbierane a maślanka rzadziej	Otto	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	serów nie wyrabiają gdyż wyrabiają mleko w naturze.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	W dni świąteczne używają używają masła do chleba a czasem i na omaste do potraw.	Rzadziej	X
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do pieczywa świątecznego. —	X	X
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słoniny a cęściej masła	czasem masłem rzadziej sadłem	
w dni postne	oleju lnianego	w dni postne olej. —	nie maszczą potraw.
w zimie w dni zwykłe	Otto	Otto	
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa używają zawsze w dni świąteczne na obiad a czasem i w dni powszednie gdy czas robót pozwala	Rzadziej w dni świąteczne.	mięsa nie używają. —
16. Jakie mięso jadają wołowina	Najczęściej używają cielęcinę		
krowina	i baraninę rzadziej zaś krowinę lub świninę. Drób zawsze	takssamo	Otto.
cielęcina		lecz rzadko.	
baranina	bardzo rzadko. —		
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Najczęściej spożywają mięso z rosołu. —	takssamo.	X
18. Czy używają drobiu?	Drób wymosą do miasta na sprzedaż.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 kilogramów	8 kilogramów	——
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają tylko śledzi i to w wielkim poście. –	taksamo	Rzadko
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają..		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Zapasy na zimę robią: z marchwi, buraków, karpieli i kapusty świeżej i kiszonej.	taksamo	taksamo.
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Groch bób i fasolę gotują z innymi potrawami.	dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krupy jęczmienne wyrabiają sami w stępie lub dają do młyna	dtto	dtto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Używają mąki przenej, żytnej i jęczmiennej w ziarnach.	Tesame gatunki mąki lecz mielonej w ziarnach w domu.	Tesame gatunki mąki mąki mielą w ziarnach. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów zwanych gołąbkami które gotują lub smażą a częściej dusą.	takżeamo	takżeamo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wszyscy mieszkańcy robią zapasy ziemniaków.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lu pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Dodają do chleba, trzy surowe do ciasta.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wyrabiają z ziemniaków zmieszanych z mąką placki i kluski		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę często piją bzadziej herbatę	tylko kawę często.	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła ze śliw a gruszki i jabłka a śliwki suszą	jabłka gruszki i śliwki suszą	X
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy na dzień dtto	takżeamo	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Najczęściej wypijają wódki i piwo.	dtto.	bzadziej piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	12 litrów	18 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, wódką a bzadziej herbatą	takżeamo	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W całym roku poszczą 3 dni w każdym tygodniu a mianowicie we środę, piątek i sobotę i wigilie poprzedzające święta —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Bardzo rzadko.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Czwarta część jest najzamożniejszych a połowa z trzech czwartych przypada na mniej zamożnych, połowa zaś na najbiedniejszych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Lutką (mąka gotowana na wodzie) z kukurydzianej mąki a w razie wielkiego głodu niektóre trawy przyprawiają i jedzą. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

295 145

Powiat? Myślenice Nazwa miejscowości? Krzyszkowice.

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1247 (według najnowszego spisu ludności)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery lub trzy razy	trzy a zimą dwa razy
	w zimie	trzy razy	trzy lub dwa razy	dwa razy często tylko raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zaciertka z mlekiem, lub barszcz, zupa ziemniaczana okraszone słoniną lub serkiem	podobnie jak najzamożniejsi, z tą różnicą że rzadziej pijewia się żur.	najrzadziej żur, i kawałek chleba; — kto ma krowę to pobieli mlekiem. —
	w lecie, w dni postne	to samo tylko bez mleka i omasty		w Dnie postne całkiem postno a ugoto i bez soli: —
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	Tak samo w zimie	tak samo w zimie
	w zimie, w dni postne	jak w lecie		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki, groch lub fasola, barszcz mąką zatrzepane - wszystko okraszone serkiem lub słoniną, czasem w niedziele lub święta mięso rzadziej wieprzowe nadziej wołowe	podobnie jak najzamożniejsi tylko z rzadszym rzadziej jedzeniem mięsa	u tych objad składa się najczęściej z jednej tylko potrawy - z tych, które zwykle u najbogatszych najrzadziej bez omasty, osolone tylko. —
	w lecie, w dni postne	podobnie jak w Dni zwykłe tylko bez nabiału, bez omasty chyba olejem lnianym.		
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie		
	w zimie, w dni postne	jak w lecie		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	to co na śniadanie	to co na śniadanie	często nie jedzą wieczerzy jeżeli jadli objad - a jedzą wieczerzą gdy nie mieli objadu
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytni	to	to
	z czego się składa	tylko z żytniej razowej mąki	to	to
	czy go sami pieką	sami pieką placki pod blachą	sami.....	sami..... Ci często chleba nie mają. —
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	często kupują pytlowany u żyda w Rzeczenicy (lub) w mieście	Także	Także
6. Inne pieczywa	jakie używają?	w zwykłe dni jak rubr. 5. na wesela, chrzciny, uroczyste święta i t.p. placki przez się ze serem zwanym, chleb kupują, kołacz pieczą z nafrancem	podobnie jak pierwsi, tylko pierwiejsze mąką i z mniejszej ilości.	prawie żadne, bo owego zboża nie mają, chyba zasobniejszy sobie, kupią tanszego zboża, lub chleb gotowy. —
	z czego się składają?	z pszennej pytlowanej mąki i innych dodatków zależnie od upodobania i umiejętności gospodyni		
	z kąd je otrzymują?	sami pieką, chleb kupują		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	płacki pod blachą	to	to
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w piekarskim piecu		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? Sposób przyrządzania?	jarzynne i mączne. Kapusta, kapuśniak, ziemniaki całe, tłuczone, zupa ziemniaczana, barszcz, żur, kartofle pieczone, kartofle gotowane mączne, zacierka, krupy na wodzie, lub gęste, groch, fasola na wodzie lub na zupę i t.p. — Sposób przyrządzania najzwyklejszy	to	to
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w lecie	używają mleka więcej w lecie niż zimie	używają jak pierwsi ale mniej	używają który mają krowy ale nadto mleczy i to skąpo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w zimie	(ile wypada — na jedną osobę trudno określić)		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne zbierane, nadto śmietanę, maślankę a nawet sery, które, na której gotują krupy barszcz i t.p. —	jak pierwsi - bez użycia śmietany a najrzadziej serwatki. —	różnicy - d. j. w.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z mleka krowiego, ogólnie na własny użytek, ogólniej na sprzedaż.	to ale więcej na sprzedaż	który mają krowy - to przeważnie na sprzedaż
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają nie	używają - bez więcej sprzedają nie	bardzo mało - wyjątkowo sprzedają. — nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj mało używają i to osobno bez przeważnie sprzedają.	to	wszystkie sprzedają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło - słonina - sadło	to	nadto mają jako omastę - często soli im nawet brak. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	j. w.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	j. w.		
15. Jak często spożywają mięso?	w niedzielę, święta i inne uroczystości, w innie to i w dnie powszednie rzadziej.	to ale nadziej	Bardzo nadto biedny.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	to	jeżeli to prawie króliki. —
16. Jakie mięso jadają — krowina	mniej	najwięcej króliki	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	nadto		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	najwięcej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	przeważnie gotują. Kto zabije świnię, to mięso soli i wędzi. —	to	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	zakładnia trudno oznaczyć ale mniéj więcéj 20 Klg.	mniéj	bardzo mało i zwiąsd mowią powiadkiee że nic.
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko sledzi	tylko sledzi	tylko sledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew mało buraki więcéj karpiele robią zapasy kalarepa — cebula — czosnek bardzo mało ogórki — kapusta świeża — „ kiszona robią zapasy	Nie	Nie bo na kawałku pola.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch na sucho - lub na rzadko bób bardzo mało fasola na sucho - lub na rzadko soczewica —— kukurudza ——	Nie	Nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane (tatarczane) — jęczmienne / jaglanne: jęczmienne / nadziéj jaglane — sami wyrabiają nadziéj kupują przenne —	Nie	Nie przeważnie kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna używają żytnia używają owsiana — hreczana — jęczmienna używają kukurydzana — ziemniaczana — Sami mielą na żarnach (młynek ręczny) i wożą także do młyna Także kupują czasem mąkę pszenną, pytlowaną	Nie a w razie nieurodzaju żyta używają i mąki owsianéj. — Kupują różnéj	jeśli mają trochę jakiego ziarna to mielą sami a także kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	bardzo mało, bo w okolicy Krzyżakowie nie ma lasów		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotowane, tłuczone (mieszane) zupa ziemniaczana	zate z mundurkiem, lub zate	~~Nie~~	~~Nie~~
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją częściej	rzadziej	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki gruszki i jabłka	~~Nie~~	~~Nie~~
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy lub tylko raz	raz tylko
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją wódkę, piwo, wino (najwięcej wódkę i piwo. —	~~Nie~~	~~Nie~~
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10-20 litrów	10-15 litrów	4-8 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, araktem, piwem, kawą, herbatą, plackami z makiem - chlebem z masłem i serem, mięsem (najczęściej wieprzowym) i t.p.	prawie jak pierwsi ograniczają się najwięcej na wódce i piwie.	wódką, chlebem — mało piwem
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	trzy dni		
w tygodniu adwentowym	trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni ścisły post a inne dni wyrazy nabiału.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 1247 dusz czyli 220 rodzin bierzmowanych 15% najzamożniejszych, 40% mniej zamożnych a reszta tj. 45% biednych. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nie wiadomo.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań, oraz do uwag.	Kasztelany pewnej ~~kwestyonowane~~ ~~jest~~ nie można brać za regułę, gdyż cały sposób życia się tutaj jest nadzwyczaj różny. Chcąc Tać o życiu się ludzi ogólnie opinię, to można wyrzec tenże, że żywią się biednie. Gmeras powodem tem, że najprzyzwoitsze produkta ze swego gospodarstwa sprzedają a kupują straje, bez niektóry nie bieżnie, ale, bo wszyć powiedzieć, że w niedziele, w święta nie rozpoznasz czy to sklep, czy pan lub niemowlę - prawie każdy kapelusz, a nawet ubranie się cylindry - zegarki Niemieckie - a w bardzo często i głodno. — Bardzo wiele grona wyglądy również ale cygara i papierosy.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

296 47 [illegible]

Powiat? Myślenice Nazwa miejscowości? Osiele

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1616

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	we zwiastowne dni ziemniaki z rozgniecionym ziemniaki z mlekiem lub kulasę (zamiennie maki jęczm) z masłem lub mlekiem ziemniaki z kwaśnicą lub żurem.	Ziemniaki z mlekiem kwaśnicą lub żurem.	Ziemniaki z kwaśnicą lub żurem.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe		Ziemniaki z kwaśnicą lub żurem.	
	w zimie, w dni postne	Do	Do	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami, krupy z mlekiem słodkim	kapusta z ziemniakami lub ziemniaki z polewką ze śliw lub jabłek.	kapusta, lub ziemniaki suche albo kulasa z kwaśnicą.
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z polewką ze śliw lub jabłek.	Do	Do
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami lub kapiele z ziemniakami	W zimie obiadu nie jedzą	W zimie nie jedzą z powodu nędzy.
	w zimie, w dni postne	kapusta z plackiem jęczmiennym	—	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki lub kulasę z mlekiem	Ziemniaki lub kulasę razem z mlekiem a częściej z kwaśnicą lub żurem	To co i mniej zamożni
	w lecie, w dni postne	ziemniaki lub kluski na wodzie		
	w zimie, w dni zwykłe	Do	Do	Do
	w zimie, w dni postne	Do		
5. Chleb (jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo)		Placki żytnie lub jęczmienne, które sami pieką	Placki jęczmienne, owsiane lub ze zepsutych ziemniaków, które sami pieką	Jak mniej zamożni.
6. Inne pieczywa (jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?)		Na uroczyste święta pieką placki z pszennej mąki ze zdrenu.	Na uroczyste święta kupują na jarmarkach kukiełki lub chleb	

41

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Placki żytnie zarobione kwasem a jęczmienne zamą wodą wypiekają w piecach piekarskich	Wyżej wymienione placki zarabiają wodę i wypiekają na węglach	Jak mniej zamożni.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Wszystkie trzy stany używają najprostszych potraw		
Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, kulesza, karpiele, krupy, rosół, gicias (polewka z jabłek lub śliw)		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	2 litry	1 litr	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1 litr	½ litra	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego lub maślanki		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z mleka kwaśnego dla własnego użytku a więcej jeszcze na sprzedaż.		
12. Czy używają masła?	Masła używają do potraw		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja sprzedają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoniny lub masła	masła i oleju	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	—	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Sało	Sł.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	—	—	
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w dni świąteczne i niedzielę	3 razy do roku	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Jakie się we wsi nadarzy.		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	
18. Czy używają drobiu?	Drób tylko sprzedają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 Klgr.	½ Klgr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Czasem w poście używają śledzi		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę posiadają wszystkie stany rapary karpiele i kapusty kiszoną		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	W bardzo małej ilości używają grochu i fasoli		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają tylko krup jęczmiennych, które sami wyrabiają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają tylko mąki żytniej, jęczmiennej i owsianej, które mielą na żarnach		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają swieżych i surowych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Największe zapasy robią tylko z ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają gotowane a w dni postne pieczone. Tylko ze reputych ziemniaków wypiekają placki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko w święta uroczyste piją kawę.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?			
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 3 razy w zimie 2 razy.	2 razy 2 "	2 razy 2 "
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Tylko na jarmorkach i miejscach odpustowych piją piwo i wódkę		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się kawą a na weselach piwem.		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	1 dzień		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2% zamożnych, 15% mniej zamożnych a reszta biednych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

297 49

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Myślenice Nazwa miejscowości? Sieraszyce

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2.770.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie		3 "	2 "	2 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, zacierka z kresą. mlekiem	ziemniaki	ziemniaki
		w dni postne	Do zacierka bez mleka	ziemniaki z kapustą	kapiele lub groch
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki - zacierka z mlekiem	ziemniaki	ziemniaki bez okrasy
		w dni postne	ziemniaki borszcz, kapiele	ziemniaki bez okrasy	kapiele bez okrasy
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, zacierka	ziemniaki z kresą. mlek	ziemniaki bez okrasy
		w dni postne	Do Do bez mleka	ziemniaki z kapustą	Do Do
	w zimie	w dni zwykłe	Do zacierka	ziemniaki, zacierka	Do Do
		w dni postne	Do Do bez mleka	Do Do bez mleka	Do Do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kresą. mlekiem	ziemniaki z kresą. mlek	ziemniaki z borszczem
		w dni postne	kasza jęczmienna	kasza lub groch	groch
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki z borszczem	ziemniaki z borszczem	ziemniaki
		w dni postne	Do Do bez okrasy	Do Do bez okrasy	ziemniaki bez okrasy
5. Chleb	jaki jadają				
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		nie jedzą chleba	nie jedzą chleba	nie jedzą chleba
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki żytnie i owsiane	placki żytnie i owsiane	placki owsiane
	z czego się składają?		—	—	
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają	sami wypiekają	sami wypiekają.

oprócz w dzwonki

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	———	———	———
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	placków na zakępie	placków na zakępie	placków na zakępie
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, karpiele, zaccierka, groch. —	ziemniaki, kapusta karpiele, zaccierka, groch	ziemniaki, kapusta karpiele, groch
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotowanie	gotowanie	gotowanie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają — 1 osoba dziennie potrzebuje ½ litra mleka	½ litra mleka	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	nie używają	nie używają	do tego —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne, maślanka i serwatka	mleko kwaśne, maślanka i serwatka	serwatka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają serów	nie wyrabiają	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie używają
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią zapasów	nie robią	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	nie używają	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło	masło	0
14. w lecie: w dni postne	0	0	0
14. w zimie: w dni zwykłe	słonina	słonina	0
14. w zimie: w dni postne	0	0	0
15. Jak często spożywają mięso?	nigdy	nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	0	0	0
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	0	0	0
18. Czy używają drobiu?	0	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	o	o	o
20. Czy używają ryb? śledzi?	najwięcej płotagów, jelców i śledzi	płotagów, jelców i śledzi	płotagów, jelców i śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	o	o	o
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	o	o	o
buraki	o	o	o
karpiele	tarowe	tarowe	tarowe
kalarepa	o	o	o
cebula	o	o	o
czosnek	o	o	o
ogórki	o	o	o
kapusta świeża	o	o	o
„ kiszona	kiszona	kiszona	kiszona
i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	tylko gotowana x	groch płachotki	groch płachotki
bób	o	o	
fasola	—	o	
soczewica	—	o	
kukurudza	—	o	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	o	o	o
jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	o
jaglanne	o	o	o
przenne	o	o	o
	sami wyrabiają	sami wyrabiają	o
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	wiejąc	nie wiejąc	nie wiejąc
żytnia	do	wiejąc	nie wiejąc
owsiana	do	wiejąc	wiejąc
hreczana	o	o	o
jęczmienna	wiejąc	o	o
kukurydzana	o	o	o
ziemniaczana	o	o	o
	sami wyrabiają; zapasów nie robią	sami wyrabiają; zapasów nie robią	sami wyrabiają; zapasów nie robią

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	wyjrajś świeżych	myjrajś świeżych	najrajś świeżych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robiś	robiś	robiś
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	myjrajś do placków	myjrajś do placków	myjrajś do placków
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie pijóg	nie pieką	nie wypiekajś
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie pijś	nie pijś	nie pijś
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robiś	nie robiś	nie robiś
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy na nalepie	3 razy na nalepie	3 razy na nalepie
— w zimie	3 „ „ „	2 „ „ „	2 „ „ „
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódke	wódke	wódke
piwo	piwo	piwo	piwo
miód	nie pijś	nie pijś	nie pijś
wino	„ „	„ „	nie pijś
wino owocowe	„ „		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	4 litry	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę i pirem	wódkę pirem	wódkę
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie myjrajś		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	12 : 1900 : 858		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ryżem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

298 51

Powiat? Myślenice Nazwa miejscowości? Sidzina

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2347

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kluski z masłem, ziemniaki z mlekiem lub kr.	kluski z masłem, ziem: z mlek.	kluski z masłem, ziemn: z mlekiem
		w dni postne	kluski lub ziemniaki z kwaśnicą	kluski lub ziemniaki z kwaśnicą	kluski lub ziemniaki z kwaśnicą
	w zimie	w dni zwykłe	kluski z masłem lub mlekiem	kluski z mlekiem	kluski z mlekiem
		w dni postne	kluski lub ziemniaki z kwaśnicą	kluski lub ziemniaki z kwaśnicą	kluski lub ziemniaki z kwaśnicą
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą, kasza z mlekiem	ziemn: z kapustą, kasza z mlek.	ziemniaki z kapustą
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem kwaśnym	ziemniaki z mlek: kwaśnem	ziemniaki z kwaśnicą
	w zimie	w dni zwykłe	bryja z mlekiem, ziemn: omasta	bryja z mlekiem ziemn: omastą	bryja z mlekiem, ziemn: omastą
		w dni postne	ziemniaki z kwaśnicą	ziemniaki z kwaśnicą	ziemniaki z kwaśnicą
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kluski omastą, ziem: z mlek:	kluski omastą, ziem: z mlek:	kluski omastą, ziem: z mlek.
		w dni postne	ziemniaki z kwaśnicą	ziemn: z kwaśnicą	ziemniaki z kwaśnicą
	w zimie	w dni zwykłe	kluski omastą, ziemn: z mlekiem	kluski omastą; ziemn: z mlekiem	kluski omastą: ziemn: z mlek.
		w dni postne	ziemniaki z kwaśnicą	ziemniaki z kwaśnicą	ziemniaki z kwaśnicą
5. Chleb	jaki jadają		placki	placki	placki
	z czego się składa		z mąki owsianej	z mąki owsianej	z mąki jęczmiennej
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		oprócz chleba	oprócz chleba	oprócz chleba
	z czego się składają?		z mąki żytniej	z mąki żytniej	z mąki żytniej
	z kąd je otrzymują?		kupują	kupują	kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	chleb pieką w piecach - z mąki żytniej razowej na zakwasie	to samo	z mąki jęczmiennej
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, kluski (zamiennie gęste) kasza (zamiennie razowa) z mąki żytniej	to samo	to samo
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	najwięcej mleka 1/4 l razowe	to samo 1/4 l	to samo 1/4 l
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " "	" "	" "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako mleko słodkie " kwaśne " maślanka	to samo	to samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają najczęściej ze zgniłego mleka różnego	to samo	to samo
12. Czy używają masła?	najwięcej	to samo	to samo
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy z mleka solonego	to samo	to samo
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało	to samo	to samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, masła	to samo	to samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny, masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	zkąd chorzy i to rzadko	to samo	to samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina, cielęcina, baranina, świnina	dla rzadko	to samo	to samo
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, ~~solone~~, wędzone)?		to samo	to samo
18. Czy używają drobiu?	nie zkąd chyba chorzy	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	bardzo mało albo najczęściej nic		
20. Czy używają ryb? śledzi?	z próśni ale nadto	dto	dto
21. Czy używają miodu? w ~~jaki formie?~~	najczęściej, kto ma czy	sporadycznie	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, ~~buraki~~, karpiele, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ~~ogórki~~, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.		dto	dto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	z reszt nieznaczna ilość kupują	dto	dto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, ~~jaglanne~~, ~~przenne~~	z mleka ani z reszt	robią	gotowych
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? ~~przenna~~, żytnia, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	razem najwięcej owsianej, mało jęczmiennej, rzadko kukurydzanej	dto	dto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	jadają z grzyby świeże gotowane,	lub suszone do barszcu	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	kiedy gospodarz mę zapas sianu, który, by wystarczył jest gotowych	przy sianiu.	miał na cały rok
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?			
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką placki	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	rzadko chorzy	Robotnicy	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwy, gruszki i jabłka		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	mało		
piwo			
miód			
wino	mało		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 kwarta		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	najczęściej	gorzałką,	
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	cały adwent		
w tygodniu wielkiego postu	cały post wielki		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie — Dla chorych		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednówku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	głodu to jeszcze		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Różnicy nie ma		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

299

53

Powiat? Myślenice Nazwa miejscowości? Sułkowice

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? pagórkowata nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? średnia nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2700.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztéry		
	w zimie	trzy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	bryjkę z kwaśném mlekiem	dto	ziemniaki z kwaśnem mlekiem lub z serem żytniym
	w lecie, w dni postne	żur z chlebem, a niektórzy kawę	dto	dto
	w zimie, w dni zwykłe	dto		dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mięso rosół ze ziemniakami kapustę z grochem	barszcz ze ziemniakami żpotkę t. j. groch z kapustą ziemniaki, kapustę ze ziemniakami lub grochem	barszcz ze ziemniakami żpotkę, kapustę z grochem. Pęczak z mlekiem
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	Bryjkę lub ziemniaki z kwaśnem mlekiem
	w zimie, w dni postne	barszcz ze ziemniakami, żpotkę.	Kapuśniak lub ziemniaki z kapustą	Ziemniaki ze serem żpotkę
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	bryjkę z kwaśnem lub mlekiem, lub ziemniaki z serem ze ziemniakami	kapustę ze ziemniakami, bryjkę, lub pęczak
	w lecie, w dni postne	żur ze ziemniakami		
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto	dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto	dto
5. Chleb	jaki jadają	żytni	kupny	kupny
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		od piekarza	od piekarza
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki ze serem	—	—
	z czego się składają?		—	—
	z kąd je otrzymują?	sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na drożdżach mięsa	—	—
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	na drożdżach podobnie	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	z mięsa, mąki i jarzyn; rosół, bryjki, (cutki), zawiesany, sparki; jak zwykle	podobnie	tylko na święta
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	2 litry	podobnie	1 litr
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	½ 1 litra		—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie warzone przestoina kwaśne zbierane	podobnie	— —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tylko z chlebem; tłuszczu	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja wysprzedają		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słoniny, sadła	słoniny zwalca wczasu	tłuszczu.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	bez zmiany	tłuszczu.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne			tłuszczu
15. Jak często spożywają mięso?	We święta i przy grubszych polnych robotach		
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
16. Jakie mięso jadają: krowina	/	najwięcej krowie cielęce i baraninę	tłuszczu
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	/		
16. Jakie mięso jadają: baranina	/		
16. Jakie mięso jadają: świnina	/		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliczę		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	rosoły z wołowych wędzą wieprzowe	tłuszczu	tłuszczu
18. Czy używają drobiu?	w czasie słabości.	tłuszczu	tłuszczu.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Trudno określić		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tylko w wigilię jedzą śledzi		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Robią w beczkach.	Robią	Robią niektórzy
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	z kapustą, lub kawą	Kapustą lub kawą	Kapustą lub kaszą
bób	suszony gotują		
fasola	Tak samo		
soczewica	nie		
kukurudza			mielą i gotują zacierkę
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	Sami wyrabiają	sami wyrabiają	kupują
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	mielą we młynie	mielą na zarnach	
żytnia	" "	" "	"
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			kupują u rzydów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Surowych	Surowych.	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak jest	Tak.	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane zwykłe		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę i herbatę		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa	dwa	Tak samo
w zimie	Trzy	Trzy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tak		Tylko wódkę
piwo	tak		
miód			
wino	mniej		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	-	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatą, wódką i piwem w razie winem	herbatą wódką	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	Trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko w niedziele		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 15% mniej zamożnych 95% ubogich 15%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	owsianą mąką, otrębami, Kukurudzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

300 55

Powiat? Myślenice Nazwa miejscowości? Trzemieśnia

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 960

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4.	3.	3.
	w zimie 3.	3.	2.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: ziemniaki marzone, albo z mlekiem i sutkę; w dni postne: mąka mieszana na wrzącej wodzie;	To samo	To samo
	w lecie, w dni postne: ziemniaki z żurem, albo sumone owoce gotowane i podane z ziemniakami	To samo	To samo
	w zimie, w dni zwykłe i w dni postne: Jak wyżej	Karpiele zalane mlekiem i ziemniaki z mlekiem. Karpiele jatowe (bezotrawy) i ziemniaki z żurem.	To samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Ziemniaki marzone z omarzoną kapustą jedząc je osobno (samą kapustę, a potem same ziemniaki), albo kapusta, pęcak, albo kapusta, fasola.	To samo	To samo
	w lecie, w dni postne: Kapusta zmieszana z fasolą i ziemniaki z żurem		
	w zimie, w dni zwykłe	Do tego	
	w zimie, w dni postne: Jak wyżej.		Obiad ku wieczorowi: Ziemniaki i sutka.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: Ziemniaki z mlekiem, albo omarzone słoniną.	To samo	Biedniejsi w lecie żywią się a bogatszych.
	w lecie, w dni postne: Ziemniaki z żurem.		
	w zimie, w dni zwykłe		W zimie wieczerza najczęściej im przepada.
	w zimie, w dni postne: Jak wyżej.		
5. Chleb — jaki jadają	żytni	Do tego	placek żytni.
— z czego się składa	z mąki żytniej, wody i soli, zarobiony na kwasie.	Do tego	
— czy go sami pieką	Tak.	Do tego	
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Na wioznę kupują chleb u żyda który go sprowadza z Myślenic (11 klm)	Do tego	
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Na Wielkanoc placek z serem (Polacy)		
— z czego się składają?			
— z kąd je otrzymują?	Sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na kwasie.	Dto	Na kwasie, albo na słodko.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, żur, karpiele, owoce, krupy, kasza jaglana, fasola, sutka	Dto	ziemniaki, karpiele, żur, sutka, fasola.
8. Sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 l dziennie	1/4 l	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Rzadko jest mleko	———	———
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne i maślanka	Dto	———
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	———	———	———
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	———	———	———
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	———	———	———
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	Słonina lub sadło	Dto	Dto
14. w lecie — w dni postne	———	Dto	Dto
14. w zimie — w dni zwykłe	Słonina lub sadło	Dto	Dto
14. w zimie — w dni postne	———	———	———
15. Jak często spożywają mięso?	Na wielkie święta	Kilka razy do roku.	———
16. Jakie mięso jadają — wołowina	———	———	———
16. krowina	Tak		
16. cielęcina	———		
16. baranina	Tak		
16. świnina	Gdy sam zabije w domu.		
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki.	Króliki.	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	
18. Czy używają drobiu?	———	———	———

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 funty	1 Królik	
20. Czy używają ryb? śledzi?	W domu nigdy nie jedzą w Karwnie.	tylko przy sposobności	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	—	—	
karpiele	Tak	Tak	Tak
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Tak	Tak	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch			
bób			
fasola	Jest	Jest	Jest
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	Krupy owsiołoją, w młynie	Dto	—
jaglanne	Kasze jaglanę kupują	Dto	
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mąka na siarnach	Dto	
żytnia i z orkiszu " " "		Dto	Dto
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby świeże i suszone	Dto	Dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? obierane, gotowane i podane z omastą, z mlekiem, lub serem czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?		Dto	Dto
29. Czy piją kawę, herbatę? Podczas wesela, lub na chrzcinach		Dto	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce suszą	Dto	Dto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3.	3.	Zdzie na zarobek
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	3.	3.	2.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	Tak	Tak	
piwo	Tak	Tak	
miód	—		
wino	—		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Starzy nie używają, a młodzi przy sposobności	Dto	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kawa, herbata, piwo, wódka, Kołacze i chleb z masłem lub serem	Dto	Dto
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2.		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	3.		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	Od mięsa 7. — Od mleka 6 względnie 3.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W ścisły post jedzą bez nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1. = 25% 2. = 25% 3 = 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Jedzą mniej.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najubożsi wyrabiają w lecie u bogatszych i tam się żywią najczęściej wraz z swymi dziećmi. —		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

301

57

Powiat? Myślenice. Nazwa miejscowości? Zawoja.

Jaka miejscowość? górzysta? 1 pagórkowata? 0 nizina? 0

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? 0 średnio urodzajna? 1 nie urodzajna? 0

Narodowość ludzi? polacy, niemcy i żydzi. Liczba ludności? 5318 według ostatniej konskrypcyi.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	2 razy – czasami 3 razy.	2 razy.
	w zimie	3 razy	2 razy.	2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	gotowane ziemniaki z mlekiem.	zacierki – lub wodzianki z ziemn.	zacierki bez wszelkiej omasty.
	w lecie, w dni postne	pieczone ziemniaki, lub chleb suchy.	suchy owsiany placek.	owsiany suchy placek – lub wcale nic.
	w zimie, w dni zwykłe	to samo – lub na przemian z mąki lub prosaną kaszą.	〃 〃	ziemniaki z wodzianką
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapustę z ziemniakami, i ziemniaki z mlekiem – lub jakiej potrawy z mąki.	ziemniaki z mlekiem.	ziemniaki z wodzianką lub czasem z mlekiem.
	w lecie, w dni postne	suchy chleb, lub placek jęczmienny.	kapustę jałową z kaszki i placek.	prawie nic, ani w południe się pasiają.
	w zimie, w dni zwykłe	jako wyżej.	W zimie zwykle dwa razy jadają, około 10 godz. rano, i bez wieczerzy z mąki lub ziemniaki.	〃 〃 〃
	w zimie, w dni postne	jako wyżej.	suche pieczone ziemniaki.	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem.	ziemniaki z mlekiem, lub kulasz z mąki.	〃 〃
	w lecie, w dni postne	placek jęczmienny.	placek owsiany – lub pieczone ziem.	
	w zimie, w dni zwykłe	〃 〃	〃 〃	〃 〃
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		chleb żyto. kupny – bo się żyto nie rodzi.	Krzasami kupują chleb – a to na święta; bardziej ogra. niczają się plackiem czy to jęczm. czy też owsia. nym.	Zamiast chleba używają placku owsianego, który sobie sami pieką.
z czego się składa				
czy go sami pieką		Sami chleba nie pieką, dla braku mąki.		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		kupują go w miejscu, przeważnie od żydów.		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Innego pieczywa nie używają, chyba tylko obwarzanki, które z Zembrzyc (wsi sąsiedniej) przywożą na sprzedaż po wiosce.	〃	〃
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Dla braku żyta, nie pieką chleba.	∅	∅
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	∅		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	placki jęczmienny, ziemniaki, groch, kapusta, kulasa, paciorka &c.	placki owsiany, ziemniaki, kapusta i paciorka.	ziemniaki, kapusta, zacierka.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleko używają, ile przeciętnie najedna osoba przypada, nie da się szczegółowo powiedzieć.	mało mleka - chyba wtenczas gdy go kupują.	używają więcej wodzianki, kwaśnicy niż mleka.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie zbierane i kwaśne mleko i maślankę	zbierane mleko, kwaśne i maślankę.	jakie mu sprzedają - bo nie mogą jeść wyborn.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek i na sprzedaż.	nie wyrabiają sery dla braku nabiału.	∅
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy na zimę (solone)	∅	∅
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało.	prawie nic	∅
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	masło - słoniny mało.	używają bardzo mało omasty, gdyż mleko jest omastą.	∅
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	∅		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	∅		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko	na święta wielkanocne i w inne większe uroczystości	∅
16. Jakie mięso jadają — wołowina	∅	cielęcina.	∅.
16. Jakie mięso jadają — krowina	/		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	/		
16. Jakie mięso jadają — baranina	/		
16. Jakie mięso jadają — świnina	/		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone.	∅	∅
18. Czy używają drobiu?	Nie sprzedają.	∅	∅

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Mało powiedzieć, bo bardzo mało używają mięsa	″	″
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb nie wolno łapać. (Obszar stawki) Śledzi używają w poście.	Śledzi używają tylko w poście	bardzo rzadko.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	O miodzie nie ma mowy – bo pszczół mało chowają.	″	″
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	/	Marchew	marchew
buraki	/	buraki	kapusta
karpiele	/	karpiele	ogórek
kalarepa	0	ogórek	kapusta świeża i kiszona.
cebula	rzadko, tylko kupują.	kapusta świeża i kiszona.	
czosnek	/		
ogórki	bardzo mało		
kapusta świeża	/		
„ kiszona	/		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	z kapustą	bób z kapustą	bób z kapustą
bób	″	groch ″ ″	
fasola	″		
soczewica	0		
kukurudza	0		
Krupy i kasze używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	0	0	3
jęczmienne	sami wyrabiają (na jarnach)	sami wyrabiają	
jaglanne	0	0	
przenne	0	0	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują	0	0,
żytnia	0	0	
owsiana	sami wyrabiają	owsianę mąkę sami wyrabiają, bez zapasów na dalszy, tylko tyle ile potrzeba, bo owsiana mąka dłużej zachowa. na gorzki przybiera smak.	
hreczana	0		
jęczmienna	sami wyrabiają		
kukurydzana	0		
ziemniaczana	0		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają. Gotują je i suszą na zimę.	To samo - suszą na zimę i używają je w wodzianki.	suszone grzyby do wodzianki.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy	to samo	to samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	rzadko kiedy	nigdy	wcale nie.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki wypiekają z ziemniaków.	wypiekają placki	wypiekają placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawy piją w wielkie święta	rzadko kiedy - chyba za lekarstwo.	nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	∅ grunki i jabłka suszą.	rzadko kiedy	wcale nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 – 3 razy w zimie 2 – 3 „	2 razy 2. razy	2 razy 2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka odchodzi, a kartoflem więcej nie potrzebo, co jest ruiną piwo ∅ miód ∅ wino Dorye' wino owocowe ∅	nie gardzą nią, ale wódką! rzadko ∅	jako lekarstwo w chorobie.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie mogę powiedzieć, ale dość sporo.	nie da się określić składnie	∅
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem. ∅ ∅	bardzo skromnie ale braku pieniędzy.	∅
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	piątki i soboty		
w tygodniu adwentowym	środa - piątki i soboty.		
w tygodniu wielkiego postu	przez cały post ścisła wstrzemięźliwość, a o mięsie mowy nie ma, aby kto jadł.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Wcale nabiału nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najwięcej mniej zamożnych - i ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Na przednowku kupują - i ograniczają się na tem, że czasem i na drugim dniu i przy należytej pracy - dwa razy na dzień jedzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Gdyby nie zarobki lasowe, byłaby ogromna bieda w Zawoi, gdyż z górzystego gruntu mało plonu się spodziewać można - i oprócz kilkudziesięciu, nikt z gruntu się nie wyżywi, tylko muszą każdego roku dokupywać wiktuały.		

36.

302

59

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kałuszyna Nazwa miejscowości? Bolatyn miasteczko z przysiołkami Szuwelówką i Hołyszem.

Jaka miejscowość? górzysta? górzysta (podnóże Karpat) pagórkowata? — nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? tak nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Izraelici. Liczba ludności? 5171.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	"	"	"
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mamałyga z mlekiem	to samo jak 1.	prosta kukurudziany lub mamałyga (tu zwany cyr)
	w lecie, w dni postne	" z olejem ~~konopnym~~		to samo
	w zimie, w dni zwykłe	" z mlekiem		
	w zimie, w dni postne	" z olejem ~~konopnym~~		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	zupa kartoflowa lub mamałyga z mlekiem - kartofle lub rośliny strączkowe. —	tak samo jak 1.	przeważnie mamałyga — kartofle.
	w lecie, w dni postne	jak wyżej prócz nabiału.		do
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej z nabiałem - kartofle ze słoniną -		do
	w zimie, w dni postne	barszcz - kartofle - surowe owoce. —		do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kukurydza gotowana lub pieczona kartofle - chleb z kwaśnem mlekiem.	tak samo jak 1.	do
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału.		do
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej		do
	w zimie, w dni postne	" " bez nabiału.		do
5. Chleb	jaki jadają	rżany - kukurudziany - placki kartoflane.	tak samo	jak 2.
	z czego się składa	—	—	
	czy go sami pieką	sami	przeważnie kupują	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	u miasteczku, od Żydów	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	zadrzych	—	—
	z czego się składają?	—		
	z kąd je otrzymują?	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mamy roślinne kartofla, kapusta-kiszona. buraczki gotowane lub pieczone.	tako	tako
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają- ½ litra dziennie	tako	~~zwykle~~ ½ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tako ½ litry dziennie		tako tako
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie-kwaśne maślanko-śmietana	do samo	słodkie i kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają- krowiego i owczego.	tak samo	mało
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają ~~nie~~ robią topione	mniej tako	wcale nie tako
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jadują - osobno, do potraw nigdy.	tako	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło - słonina	tako	nie używają wcale
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	raz w tydzień lub w święta wiel rzejszy.	tylko w święta głównie	2 razy do roku ~~zwykle~~.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina przeważnie	rzadziej	bardzo
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	używają wyjątkowo w Wielkanoc	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	~~100 kg.~~ 50 ~~kg~~	20 kg.	~~40 kg.~~ 10 ~~kg~~
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają – pstrągi, płotki. śledzie	tak samo	pozwarzone śledzie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w plastrach bardzo wyjątkowo	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tak	tak samo	tak samo
buraki	"		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	tak		
czosnek	"		
ogórki	" kwaszone		
kapusta świeża	"		
„ kiszona	"		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola	używają – gotowano.	tak samo	tak samo
soczewica	—		
kukurudza	mąka i krupy.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	—		
jaglanne	— kukurudziane	do	do —
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	—		
żytnia	używają – kupują przeważnie w miasteczku	tak samo	
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	używają – mają zapasy.	przeważnie kupują	kupują
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	rzadzy- podpiórki- rydze. przeważnie surowe lub kiszone	tak samo	niektórzy
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią wszyscy	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	tak samo jak 1.	tak samo jak 2.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie wszyscy	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	– placki.	tak	
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie / wyjątkowo podczas jarmarków w zimie	nie jak 1.	nie jak 1
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone śliwki-jabłka	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	trzy razy	dwa razy.	dwa razy
w zimie	" "		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	wódkę, ~~piwo~~	wódka
piwo	piwo	razem piwo	
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	wino owocowe / jabłecznik /.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	100 litrów	100 litrów	80 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę i piwem	tak samo	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	środa, piątek i sobota	Tacinnicy – poniedziałek, środa i piątek	Łucini
w tygodniu adwentowym	cały tydzień		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% najzamożniejszych i ubogich	25% średnio zamożnych reszta mniej zamożnych	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu żywią się mielonymi kaczanami z kukurydzy z domieszką grysu i łobody lub pokrzywy; na przednowku przeważnie makuchy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

303

61.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nadwornianski — Nazwa miejscowości? Hawryłówka

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? pagórkowate

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna — nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini — Liczba ludności? 240.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3. razy	3. razy	3. razy
	w zimie	3 razy	2. razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Śniadania nie jadają, tylko wstawszy obiad, o 1. godz.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
Południu		Z chleba, czosnku kabacz cybuli	Z kartofli bez omasty	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z barszczu, kapusty, mleka, kartofli, chleba	Z barszczu kartofli, kapusty mleka	Z barszczu, kartofli, kapusty
	w lecie, w dni postne	dtto bez mleka	dtto bez mleka	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	Jak wyżej	Jak wyżej	Jak wyżej
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	To zasmo potrawy,	To same potrawy,	To same potrawy
	w lecie, w dni postne	które były na obiad	które były na obiad	które były na obiad
	w zimie, w dni zwykłe			Przeważnie wieczerzy nie jadają.
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		Żytni	Placki z mąki lub jarmienne	Chleba nie wypiekają
z czego się składa		—		
czy go sami pieką		Sami piekę	Sami piekę	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Żadne		
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Żwykły	Na ciepłej wodzie mąkę zamiesi, ciasto rozłoży cienko i wsadzi w piec.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Nie mają		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, Kapusta, pirogi, zupa Kartoflana a Rosół Kokorudziana, Kasza jęczmienna	Barszcz Kapusta zupa Kartoflana Kasza Kokorudziana i jęczmienna	Barszcz, Kapusta Kartofla obierana z łupy ugotowana na łub z łupą pieczona
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Kaszę z mlekiem lub z masłem	Kaszę z mlekiem	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Dziennie ½ litry	Dziennie ¼ litr.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" ¼ litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie, Kwaśne zbierane śmietaną i masło	Słodkie niezbierane	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają Nie	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie	Nie	Nie używają ~~mleka~~
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masła	Oleja	Nie używają omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Masła	Oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Do roku 5. razy	3. razy	2. razy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świninę	Świninę	Świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	Gotowane	Gotowane
18. Czy używają drobiu?	Używają	Nie używają	Nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5. kilogr.	3. kilogr.	2. kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi	Używają śledzi	Nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie		Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	Kiszone	Buraki Kiszone	Buraki Kiszone
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula, czosnek	w formie Naturalnéj	W formie naturalnéj	—
ogórki	Kiszone	Kiszone	
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	Kiszona	Kiszona	Kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Gotowany	Gotowany	Gotowany — ugotowane
bób	Gotowany	Gotowany — ugotowane	Gotowany — nie używają
fasola	Gotowana — używają	Gotowana — nie używają	Gotowany — nie używają
soczewica	—		
kukurudza	Z mąki gotują mamałygę	Z mąki gotują mamałygę	Z mąki gotują kaszkę (ziérynę) zwaną.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	Jęczmienne same wyrabiają	Jęczmienne same wyrabiają	
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Kupują raz narok	Kupują raz narok	Kupują raz narok
żytnia	Robią zapasy	Robią zapasy	—
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	Robią zapasy	—
kukurydzana	Kupują w miastach	Kupują w miastach	Kupują w miastach
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże	Używają świeże	Używają świeże
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy	Robią zapasy	Robią zapasy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotują całe, w formie zupy i pieczone	Gotują całe, w formie zupy i pieczą	Gotują całe, w formie zupy i pieczą
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	Nie	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie pieką	Nie pieką	Nie pieką
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją	Nie piją	Nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią	Nie robią	Nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	2 razy	2 razy	2 razy / 1. raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	Wódkę	Wódkę	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	69. litr.	56. litr.	29 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę	Wódkę	Wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	Trzy dni. Siedem dni, Czterdzieści dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nabiału nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/6 część zamożnych. 3/6. mniej zamoż. 2/6 najubożsi		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łobodą i Kwasem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

304

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nadwórniański Nazwa miejscowości? Krasna

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } podnóże Karpat

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } glinko-podglebie nieprzypuszczalne-klimat ostrzejszy

Narodowość ludzi? rusini Liczba ludności? 2015

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
	w zimie	3 "	3 "	3 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	strawę gotowaną-przeważnie kolesze z mleciem słodkiem lub zacierkę-	koleszę lub zacierkę - z mlekiem jeśli ma swój.-	ziemiaki pieczone o ile zapasy na strawę przez rok cały - przeważnie bez
	w lecie, w dni postne	to samo bez omasty lub zaprawianą ze zalamachą t.j. roztartym wonkiem z olejem	to samo bez omasty lub kukurydziany placek prazony.-	omasty - nieraz dku i brak soli - z małemi
	w zimie, w dni zwykłe	lub wodą i solą.- przeważnie kartofle - na przemian z koleszą do mleka	ziemiaki z kapusty	wyjątkami używają inną potrawę
	w zimie, w dni postne	ziemiaki lub kolesze z kapustą lub sadowiną		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	przeważnie to samo przechowane z rannego gotowania w stanie zimnym	jak wyżej na obiad nigdy niegotują potraw ciepłych	
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zacierkę z mlekiem lub ziemiaki z mlekiem kwaśnem	przeważnie ziemiaki z kapustą	pieczone lub gotowane
	w lecie, w dni postne	jak wyżej bez nabiału.-		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemiaki klucone z mlekiem lub ziemiaczaną zupę lub zacierkę.-		
	w zimie, w dni postne	jak wyżej bez nabiału		
5. Chleb	jaki jadają	kiszony	chleba używają tylko przy sposobności, jak z powodu	
	z czego się składa	z mąki jęczmiennej	prośnika - dni zaduszny(ch) (panichki) świąt Bożego	
	czy go sami pieką	sami	narodzenia, wielkanocy, wesela, chrzcin lub pogrzebu it.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki tak zwane (korzi)	placki jak poprzedni jeśli mają swoje zapasy	
	z czego się składają?	z mąki jęczmiennej, żytniej lub kukurydzianej		
	z kąd je otrzymują?	produkcyi własnej - kukurydzianej kupują w Kołomyi		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na noc zakiszają na kwaśnym cieście i wypiekają w piecu	jak obok	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki – zarabiają mąkę zimną wodą i wypiekają na zapieckiu po ugotowaniu potraw		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	roślinne kolesza, zacierka, kapusta nakwaśno, barszcz, zupeni (fasola z cieciem),	jak obok	jak obok jeśli mu starczy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	jeśli mają własne – dziennie litrę	jak obok	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne zbierane	jak obok jeśli ma swoją krowę rzadko kupują	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	bardzo mało z mleka kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo mało —	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	gotowane na twardo lub jajecznicę na mleku słodkim do potraw nigdy	jak obok lecz tylko nadzwyczajnych wypadkach, t. j. w słabościach	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe	masła, słoniny lub sadła	—	—
w lecie: w dni postne	oleju		
w zimie: w dni zwykłe	słoniny lub sadła		
w zimie: w dni postne	oleju lub maku tartego		
15. Jak często spożywają mięso?	na Boże narodzenie, wielkanoc, praznik, zapusty, pominki –	—	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	świninę – jeśli fundusze starczą to kupują dziat	—
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	—		
świninę	własnego chowu lub kupują dziat		
jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują lub kóserwują w soli	gotują jako zupę	
18. Czy używają drobiu?	w radkich wypadkach w razie słabości	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	tak mała konsumcya że się nie da określić-patrz r. 14	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	jak obok jeśli mają swoje zapasy	
buraki	surowe		
kalarepa	—		
cebula	surową		
czosnek	surowy		
ogórki	kiszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany na sucho	jak obok	jak obok jeśli zapasy starczą i ku temu środki
bób	„ „		
fasola	„ „ lub z cukrem		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	—	—	—
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia	używają o ile własna produkcya starczy	jak obok	—
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienną	używają z własnej produkcyi		
kukurydzaną	kupują z Kolomyi		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów prawdziwych używają zaprawianych z masłą i mlekiem gotowanych na świeżo	jak obok	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?			
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotują obierane, z ciastem, mlekiem lub pieką czy ich używają jako domieszki do chleba? — czy wypiekają z nich placki, kręgle? —		jak obok	używają pieczone
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwy, gruszki i jabłka z małemi wyjątkami gotują powidła ze śliwek	jak obok — powideł nie robią	sprzedaż w stanie surowym
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	—	—	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino~~ owocowe	wódkę i piwo	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką i piwem	wódką i piwem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni przez cały adwent „ „ post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko w nadzwyczajnych wypadkach słabości przez 3 dni w tygodniu		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 15 % mniej zamożnych 35 % ubogich 50 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	żywią się przeważnie w czasie przednówku roślinami strączkowymi (ziarnem) i kukurydzianą mąką		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najgłówniejszym artykułem żywności miejs. Krasnej jest kartofla jeśli ta niedopisze tedy ludność cierpi głód. — Krasna dnia 15 maja 1891 A. Janelli nauczyciel.		

305

65

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nadwórna Nazwa miejscowości? Zurczyn

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowato

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ / średnio urodzajna? / ~~nie urodzajna?~~ } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 2978

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	w lecie i w zimie zwykle	trzy razy	dziesięć
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	mleko i chleb w dni postne zaś śliwki suszone lub gruszki gotowane	gotowany ruoz z śliwek, lub gruszek lub mleko chleb	
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	z kulesza z mlekiem lub z śliwkami, kapusty, fasoli, bobu, ziarkofli barszcz i t. d. z tego samego prócz mleka " "	kulesza z kwaszoną kapusty lub barszcz, to samo prócz mleka 4	mąki, kartofle fasolę, lub zupę z szczawiu, czasem mleko 4
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	zwykle to samo co	i na obiad	
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	z chleba żytniego	mieszają z mąką jęczmienną	
	zazwyczaj	piekę sami	
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	piekę placki kukurudziane, zwane „kołczany",		
	robią czasem ze ziemniaków kapustę		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają w piecach piekarskich, gdzie także potrawy gotują		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	gdyż innych ruchem nie mnożą		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	najczęściej kolesza, kapuśniak, żur (z suszu) barszcz (z buraków lub ćwikłu), kartofla (mięta lub zupa kartoflana z krupami)		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają dużo	bardzo rzadko	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" "		
	w przeciętu ½ lit. na osobę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	gotowane siadkie, kwaśne, lub śmietanę z chlebem	najczęściej kwaśne z kolesza lub kartoflami	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka krowiego lub owczego i koziego t. j. bryndze	z krowiego i to bardzo mało	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	rzadko	prawie nigdy	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	czasem jajecznicę, do barszczu i	ciasta	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	słoninę lub sadło	rzadko	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	"		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	"		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	"		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko, chyba w wielkie święta		
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — ~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane		
18. Czy używają drobiu?	czasem	prawie nigdy	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	przeciętnie kilkoro 2 Kg na osobę		
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nie jadają śledzi czasem w poście		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu używają tylko w święta Bożego Narodz. do pieczenia		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — ~~marchew~~; buraki; karpiele; ~~kalarepa~~; cebula; czosnek; ogórki: kwaszone; ~~kapusta świeża~~; „ kiszona: i liście na szczi gotują; i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola: gotowane; ~~soczewica~~; kukurudza: jako kukiczę lub krupnu kaszę			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — ~~hreczane (tatarczane)~~; jęczmienne; ~~jaglanne~~; ~~przenne~~: kaszy z tych zbóż nie jadają			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna: tylko na paczki; żytnia: na chleb; ~~owsiana~~; ~~hreczana~~; ~~jęczmienna~~; kukurydzana; ~~ziemniaczana~~: bogatsi mają własną, biedniejsi zaś kupują u żydów w sklepikach			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają najwięcej suszonych czasem świeżo smażą		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	jest to głównie pożywienie mieszkańców		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ~~ich używają jako domieszki do chleba?~~ czy ~~wypiekają z nich placki, kręgle?~~	gotowane, pieczone lub robią zupę		
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbaty używają tylko w podróży, kawy nigdy		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki i jabłka		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy dziennie rano i wieczór		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	wypijają bardzo wiele		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	najwięcej wódką i rumem, często piwem	wódką i rumem	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	co drugi dzień jarzyną / jarzyną co dzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10 % mn. zamożn. 40 %, ubogich 50 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	najwięcej roślinami, które biedniejsi w czasie przednowku biorą a bogatszych na dzwon w czasie lata		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

306 67

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nadwórna Nazwa miejscowości? Mikuliczyn wraz z osadami Tatarów, Worochta, Polanina poporo-wo-roka i Polanina przemygorodka

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? nieurodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 3284.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	dwa lub trzy razy	dwa razy, lub tylko raz jeden
	w zimie	ditto	ditto	ditto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem lub z kolendą kukurudzianą -	tak samo jak i najzamożniejsi	rosilnycia z kapusty do tego kocz kukurudziany, lub kolendza.
	w lecie, w dni postne	rosilnycia t.j. rosół z kapusty z chlebem, kolendzą lub korzem		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		tak samo
	w zimie, w dni postne	tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	do zupy rosół z mięsa świeżego lub świeżowędzonego, do tego ryż, albo kolenda - prosem kaszą kukurudzianą, kapusta - lub tylko kolenda do śniadania	tak samo jak i najzamożniejsi	Kolenda z mlekiem kaszą, czyż z mąki kukurudzianej - Rosolnica z kapusty - groch, bób, fasola -
	w lecie, w dni postne	Kapusta do kolendy kaszy rosół z kartofli - kartofle - groch, bób		Rosolnica do kolendy, kartofle pieczone lub gotowane, bób - czyż kukurudziany, kocz kukurudziany z kapusta
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie		jak w lecie
	w zimie, w dni postne	jak w lecie		jak w lecie
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kolenda z mlekiem, czyż kukurudziany, kartofle gotowane lub pieczone do brynzy - mleko,	tak samo jak najzamożniejsi	czyż kukurudziany albo kolenda do rosilnycji - bób, mięsa nie jedzą - czyż - kocz kukurudziany
	w lecie, w dni postne	żyć mięso. - kolenda z rosilnycją - kocz do kapusty lub kaszanu -		
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie		jak w lecie
	w zimie, w dni postne	jak w lecie		jak w lecie.
5. Chleb: jaki jadają		żytni, pszeniczany, pszeniczany mieszany z kukurudzianą mąką - żwiny i szerstoy.	tak samo jak najzamożniejsi	najubożsi nie pieką chleba, kupują u żydów - a najwięcej pieką tylko korzy kukurudziane -
z czego się składa		z żyta pszenicznego mieszany z kukurudzianą mąką lub czysto kukurudzianą -		
czy go sami pieką		sami pieką - też kupują		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		u żydów kupują.		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		korzy z kukurudzy, mieszają do tego kartofle - innych pieczyw nie używają. Ripienniki t.j. placki z tarty kartofli -	tak jak najzamożniejsi.	tak samo prosami pieką jak najzamożniejsi - najwięcej wypiekają placki z gniłych kartofli lub też z zdworzych - korzy kukurudziane są to placki -
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?		sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozczyniają ciasto na kwaśnym zaczynie wymieszają, wyrabiają bochenki i pieką	tak samo jak najza, możniejsi	tak samo
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	korzeczki, placki z mąki kukurydzianej zaczyniają Dodają do tego roztarte gotowanych kartofli lub nawet ochłodzonego, lub bryndzy i pieką		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz burakowy, rosół z mięsa wieprzowego lub drobiowego, kapusta Rosolnycia, kolenda z mlekiem czy kukurydziany, zacierka z mąki jęczmiennej - kluski, pirogi, kartofle zupa Karolflama,	tak samo jak najza, możniejsi	czy kukurydziany z mąki Bób, kartofle gotowane lub pieczone, kolenda z mąki kukurydziany, rosolnyca s. j. sok z kapusty, barszcz z buraków bardzo rzadko nawet pokrzywa mlotda pieczka na patroka posypana mąką kukurydziany.
sposób przyrządzania?	zwyczajny		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	ani jeden dziecinne nie ci i dwa litry takie pomyje mleka, rad stosunkowo bardzo mało, można liczyć ćwierć litry	tak samo jak najzamożniejsi, mniej	najubożsi prawie nie używają mleka, chyba wyproszą u sąsiadek, dlatego można liczyć ćwierć litry mleka na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	bardzo mało - liczyć można dziennie do pół litry.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodki zlewają do pacek to kiśnie, tak je piją - słodkie mleko używają najrzadziej do gorącej kolacji - masło jeśli robią to używają do kolacji - ogórcze dzieci piją przy robocie zakwaszone tak samo	tak samo jak najza, możniejsi	jeśli dostają mleka to używają do kolacji
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka robią sery z owczego robią brynzę i mundę,	tak samo jak najza, możniejsi	nie robią, gdyż nie mają
12. Czy używają masła?	używają do kolacji, do zamaszenia potraw które gotują,	tak samo jak najzamożniejsi	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo mało - po najwięcej części sprzedają masło niesolone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	z jajami robią jajecznicę, lub gotują osobno tak jajka, do potraw nie używają jajek.	tak samo jak najzamożniejsi	jeśli który bierze na kurzy, to jaja sprzedaje, sam jest nie używa na wielkanocną świętę
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło, słoniny, sadła	tak samo jak najzamożniejsi	nie używają, bo nie mają, chyba olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	w wielkie święta tylko, czasem w niedziele	tak samo jak najzamożniejsi	nie używają
16. Jakie mięso jadają wołowina	bardzo rzadko	tak samo jak najza, możniejsi a to przy sprzedaży jakiej, ja, baranina lub świnię	jeśli od zamożnych dostaną, wtedy jadają.
16. Jakie mięso jadają krowina	"		
16. Jakie mięso jadają cielęcina	"		
16. Jakie mięso jadają baranina	najrzadziej baranowy		
16. Jakie mięso jadają świnina	" zwinny		
16. Jakie mięso jadają jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	———		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso gotują w wodzie by rosół był, czasem wędzą baraninę lub świninę - rzadziej jadają też	tak samo jak najza, możniejsi	jak wyżej
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko kiedy	tak samo jak najza, możniejsi	Jak mają jaki drób, jeśli zginie wtedy zjedzą

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 kilogr.	20 kilogr.	2 do 3 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	piją miód wyrabiany, świeży używają. Do kolacyi kukurudziannej.	tak samo jak najpa, mniejszej.	nieużywają wcale
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	mają		—
buraki	mają		mają
karpiele	—		—
kalarepa	—	tak samo jak najpa, mniejszej	—
cebula	mają		mają
czosnek	mają		mają.
ogórki	mają		—
kapusta świeża	—		—
„ kiszona	mają		—
i. t. d.			mają mi solony, jak go tają w lady solą
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany	tak samo jak najpa, mniejszej	gotowany
bób	gotowany		gotowany
fasola	gotowana		—
soczewica	—		—
kukurudza	—		—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	gotują kaszą	gotują kaszą	—
jaglanne	—	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują u żydów	tak samo jak najpa, mniejszej	—
żytnia	z własnego żyta ten bardzo mało na krupki zostawiają, najwięcej kupują		—
owsiana	używają		—
hreczana	—		—
jęczmienna	używają z własnego jęczmienia		—
kukurydzana	kupują kukurydzę lub mąkę u żydów		kupują u żydów mąkę kukurydzianą
ziemniaczana	—		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	zwykle grzyby surową, używają do barszczu	tak samo jak najsamożniejsi	zbierają zwykle grzyby lecz sprzedają takowe dla własnego użytku nie zostawiają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią w wielkiej ilości	tak samo	bardzo małej ilości jedzą
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają do kukurydzianej zamiast, nazywają bułkami, nieki użyli ripenniczky	tak samo jak najsamożniejsi	tak samo jak bogatsi
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają z tartej kartofli placki użyli ripianiki	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	bardzo rzadko w drodze, lub w szynku.	tak samo jak najsamożniejsi —	nie —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie nie, który na owocowe drzewa to suszą jabłka i gruszki	tak samo	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła? w lecie	rano, wieczor przy gotowaniu potrawy	tak samo	tak samo
w zimie	tak samo w zimie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę NB. najwięcej wódkę	wódkę NB. najwięcej wódkę	wódkę
piwo	piwo	piwo	
miód	miód	miód	
wino	wino	wino	
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	widzi się rzadziej, gdyż wiele zarobi wypija zimnie i wtedy 4 - 5 kieliszków. gospodarz zimnie wypija 50 litrów	do 40 litrów	ci tacy nie wódkę piją jak wódkę przedtem można liczyć na jednę osobę 10 litrów rocznie.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę, chlebem, korzeniu też mięsiwem nadewném, lub mięsem pieczonem	wódkę, chlebem, korzeniu mięsem pieczonem, nadzieniem	chlebem, kartoflą, wódką
35. Postów ile dni? w zwykłym tygodniu	powiedziałek od bydła środa i piątek		
w tygodniu adwentowym	powiedziałek, środa, piątek, bardzo wiele cały adwent poszczą		
w tygodniu wielkiego postu	cały post poszczą — ci też tacy którzy nie poszczą tylko środę i piątek		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	niektórzy używają mleka a nawet śmietanę		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 1/10 średnich 4/10 biednych 5/10		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	pokrzywą, pszenną, owsianą, mąką kukurydzianą, lub nawet grochem i tym się żywią się. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Górski lud t.j. klasa najzamożniejsza pije dosyć dobrze tak samo i średnia klasa ludu, ale piją zanadto dużo — biedna klasa ludu pije bardzo mało prawie ale pije wódkę i ze [illegible] najwięcej wcześnie niekiedy biedny lud wraca tylko wyrzykiwania [illegible] lud górski bardzo niemoralny		

Mikuliczyn dnia 14 Maja 1891

Józef Dobkiewicz

307 69

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nadwórna Nazwa miejscowości? Ostawy białe

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 2220

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	kapustę, barszcz, groch, fasol, chleb z mięsem, bób, ziemniaki, kulesze z kaszą	kapustę, kaszę, kulesze, bób, groch, fasolę, barszcz, ziemniaki, kocz placki	surową kapustę z pieczo, nymi ziemniakami, lub same ziemniaki pie, czone albo gotowane z solą.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	To samo lecz bez omasty	w dni zwykłe bardzo mało kto używa omasty w postne bez omasty	w dni postne ziemniaki pieczone albo gotowane ze solą,
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Jadają to co w lecie	w zimie jak w lecie	w zimie tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	To samo co na śnia„ Danie (przygrzewane)	To samo co na śniadanie (przy„ grzewane).	To samo co na śniadanie przygrze„ wane
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Itto	Itto	Itto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Itto	Itto	Itto
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	żytni razowy	razowy	razowy
5. Chleb — z czego się składa	z mąki żytniej, jęczmiennej	z mąki żytniej, jęczmiennej	z mąki jęczmiennej owsianej
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	sami	sami
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/	/	/
6. Inne pieczywa — jakie używają?	paski, perepiczki, korzej, zipin„ myki, kołacze (kołacz = pieczywo plecione w koło z mąki pszennej, żytniej).	paski, korze, zipin„ myki.	paski, korze, zipinmyki
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	paski z mąki pszennej pytlow. na Wielkan: Święta, perepiczki jak paski tylko małe, korz tyle co placek z mąki żyt. lub pszennej razowej, zipinmyk placek z kartoflami mięsnymi piecz: tak tatrzyni surowi na tarce.	paski z mąki pszennej żytniej pytlow. korz z mąki żytn: owsian. jęczmien. zipinmyk jak u najzamoż:	paski z mąki żytn. pytl. korze z mąki owsianej, jęczmien.
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	piekę w domu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na kwaśnym cieście mąkę z wodą i solą podobnie; paski, perepiczki, kołacze	Tak samo jak	najzamożniejsi
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	bez dodania kwaśnego ciasta		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapustę, barszcz, ziemniaki, pieczone, gotowane, ze solą lub bez, pirogi, z kaszą, gołąbki, kluski, kasza	Takie same jak u najzamoż. tylko stosunkowo z mniejszą ilością omasty lub bez tejże.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	jak wyżej tu podane kapustę kiszoną zakrzyszają cebulą i zasmażają, kroją mięso to gotują, tak samo barszcz, pirogi: w ciasta dają mięso, ziemniaki z serem to gotują w olejach zasmażając szkwarkami lub masłem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	12 l.	5 l.	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	12 l.	5 l.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka serwatka.	mleko jako oma sta słodkie i kwaśne maślanka i serwatka do barszczu	rzadko kiedy przy okazji
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	używają z mleka krowiego i owczego	tylko na Święta Wielkanocne	mało na Święta Wielkanocne
12. Czy używają masła?	używają	mało	nie
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie / /	nie / /	nie / /
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie / prócz Świąt Wielkanocnych	Tak samo	jak najzamożniejsi
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, mleko	mleko lub nic	żadnej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło mleko	mleko lub nic	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	Na Święta Wielkanocne tylko.	mało kto na Święta Wielkanocne	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nie	żadne	żadne
16. Jakie mięso jadają — krowina	nie		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	nie		
16. Jakie mięso jadają — baranina	nie		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	żadne		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wędzą lub gotują	/	/
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	75 Dekagr.	0	0
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko na Boże Narodzenie do zasłodzenia pszenicy	Taksamo jak najzamoż.	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest surowa	———	———
buraki	są surowe	są surowe	są surowe
karpiele	nie ma	———	———
kalarepa	nie ma	———	———
cebula	jest w wiankach	jest w wiankach	jest w wiankach
czosnek	jest w wiankach	jest w wioneckach	———
ogórki	są kiszone mała faska	nie ma	———
kapusta świeża	nie ma	nie ma	———
„ kiszona	jest bardzo dużo, gdyż jest głównym artykułem żywienia	Taksamo jak u najzamożniej.	stosunkowo dość znaczny zapas ma jej.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: grech, bób, fasola	używają gotowane w wodzie (w garnku) jako dodatek do kapusty, bardzo lubiane bywają spożywane.	Tak samo jak najzamoż.	Jak u poprzednich
soczewica	= nie	nie	
kukurudza	jako mąka (kuleszka = mamą Pyzy) i krupy.	Tak samo jak u najzamożniej.	tylko mąka na kuleszę
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	———	———	———
jęczmienne	na żarnach lub w młynie bardzo mało.	na żarnach lub w młynie bardzo mało	———
jaglanne	———	———	———
przenne	kukurudz. tak samo kupują w Zdołbunowie	Jak najzam.	———
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	na paskę tylko na Wielkanoc (robią w młynie) zapasów nie ma	Jak jak najzam.	na paskę pytlow.
żytnia	czasem na chleb		na czyr i chleb
owsiana	na czyr jest zapas		
hreczana	———		
jęczmienna	na chleb jest zapas	do tego	na chleb kupują
kukurydzana	na kuleszę i placki mały zapas kupują.		do tego jak u poprzednich
ziemniaczana	———		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby prawdziwe suszone po tłuczce do barszczu rydze (ryżki) kiszone	Tak jak najzam.: tylko rydzów mniej.	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią bardzo wielkie	Tak samo	stosunkowo bardzo wielkie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane z łupiną, obicie rane, pieczone	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	z domieszką mąki pieką placki	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki gruszki i jabłka suszone cieplem z dymem	Tak samo	Tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	Jeden raz	Tak samo	Tak samo
w zimie	raz celem gotowania dwa razy	celem przygrzewania	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	—		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	45 l.	25 l.	20 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wódką	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	środa, piątek 2		
w tygodniu adwentowym	40		
w tygodniu wielkiego postu	42		

Prócz tych postów są:
1.) „petrówka" od niedzieli 1. po zielon. Świątk. do św. Piotra i Pawła, obsz. gr. kat.
2.) post przed „Uspeniem" od 13/8 do 27/8
3.) 10 września „Eliaszowe nie chowy Joana Chr.
4.) 26 września „Cesnoko Kresta".

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? wcale nie

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamoż.	mniej zamoż.	ubogich
	4%	32%	64%

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz surowym znanych pokarmów — żywią się? w czasie wielkiego głodu (1863). młodym liściem bukowym z czego puchną i umierają. „natyną" w czasie przedwiośnia wygrzebują gotowaną głuchą pokrzywą (osobliwie listeczki)

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

308

71

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nadwórna Nazwa miejscowości? Lielona

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruscini Liczba ludności? 2.500.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	dtto	2 razy
	w zimie	3 razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	Na śniadanie mieszkańcy albo mleko albo obiad z wczorajszego		
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	zymą fig, kapusta, kartoflami, mlekiem, i kulesza z mlekiem z	dtto	jedzą bób, kapustę i proso, kulesze.
	w lecie — w dni postne	kapusta bobem, fasola, kartoflami i kulesza z olejem.	dtto	zymą kapusta, grochem, kartoflami i kulesza proso.
	w zimie — w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie — w dni postne	dtto	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	, kulesze z mlekiem, lub zur z mąki kukurudzianej	dtto	kartofle i kapustę.
	w lecie — w dni postne	kartofle i kulesze z olejem.	dtto	dtto
	w zimie — w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie — w dni postne	dtto.	dtto	dtto.
5. Chleb — jaki jadają		żytny	żytny mieszany z mąki kukurydzianej i kartoflanej	wyprzejść korce
— z czego się składa		z mąki żytniej		z mąki mieszanej
— czy go sami pieką		pieką sami	pieką sami a czasami kupują od żydów	kartoflianej kukurudzianej, mej mieszanej i żytniej
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		żadnych	dtto	dtto
— z czego się składają?		dtto	dtto	dtto
— z kąd je otrzymują?		dtto	dtto	dtto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pieczą na drożdżach (ciasto rzadkie) domowych	dtto	wypiekają bez drożdży „korce"
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, barszcz (kisiel) / cież z owsianej mąki cież z kukurydzianej mąki i kulesza	dtto	dtto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	z kiszonej kapusty, tak samo i barszcz gotują i z przyprawianą mąką kukurydzianą cież z kukurydzianej mąki gotuje się na wodzie rzadki kisiel / cież owsiany zaparza się na 16 godzin	dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	wypada mleka ½ litry na jedną osobę	przypada na jedną osobę ½ litry mieszają z wodą	nie jedzą mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak samo		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne zbierane	dtto	nie jedzą mleka żadnego
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z owczego	sprzedają	nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają robią zapasy na zimę stopione i solone.	dtto	nie używają masła.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja sprzedają	sprzedają	sprzedają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	jako omasty używa się masła	jako omasty używają masła	nie używają omasty żadnej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło	masło	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	na miesiąc dwa razy	na miesiąc 1 raz	nie jedzą mięsa.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	dtto	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	i wieprzowinę.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	dtto	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	7 kilo	4 kilo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie używają	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nieużywają	dtto	dtto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie	dtto	dtto
buraki	mało	"	"
karpiele	niema	"	"
kalarepa	niema	"	"
cebula	mało.	"	"
czosnek	mało	"	"
ogórki	niema	"	"
kapusta świeża	niema	"	"
„ kiszona	jest	"	"
i. t. d.		"	"
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany ruski	dtto	dtto
bób	gotowany ruski	"	"
fasola	rok rano	"	"
soczewica	—	"	"
kukurudza	—	"	"
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie mają zad.	dtto	dtto
jęczmienne	tych rzeczy.	"	"
jaglanne		"	"
przenne		"	"
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	bardzo mało. kupują u żydów	dtto	Kupują wszystko u żydów
żytnia	kupują	"	
owsiana	kupują		
hreczana	niema		
jęczmienna	niema		
kukurydzana	kupują		
ziemniaczana	niema		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	wyrają grzybów (prawdziwi) i podgrzybków i rydze krasne, ale grzyby prawdziwe suszą i potem gotują	ditto ditto	ditto ditto.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	ditto	ditto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	ditto	ditto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak	ditto	ditto.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą gruszki, śliwki i jabłka	ditto	ditto.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	dwa razy	ditto	ditto
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę i piwo	ditto	ditto wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 liter	15 liter	8 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	ditto.	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni	ditto	
w tygodniu adwentowym	3 tygodni	ditto	ditto
w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni	ditto	ditto.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Z wyjątkiem 10 gospodarzy są same zarobnicy.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu zajmili się pokrzywą i z grzebu wypiekali chleb.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

37.

309

73

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nisko. Nazwa miejscowości? Borki.

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? ~~nizina~~? Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby? ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~? średnia urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy. Liczba ludności? 449.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy dziennie	3 razy dziennie	3 razy dziennie
	w zimie	dtto	dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z barszczem mlecznym	Kartofle zmaszczone z mlekiem lub barszczem	Kartofle z mlekiem lub barszczem.
	w lecie, w dni postne	dtto ... postny.	dtto " " postne	dtto postna
	w zimie, w dni zwykłe	dtto " "	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, mleko kwaśne kapustę ze słoniną (sadłem) kasza, i chleb pencak	prawdopodobnie jak najzamożniejsi	kartofle, kapustę, kaszę, chrzanu, rzepę, marchew chleb. pencak.
	w lecie, w dni postne	dtto " " postne.		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, mleko kwaśne, kapustę, ze słoniną (sadłem. kasza kulasza.	dtto.	dtto
	w zimie, w dni postne	czasem mięso dtto " postne		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z mlekiem kwaśnem kulaszę. lub chleb z mlekiem.	prawdopodobnie jak najzamożniejsi	dtto
	w lecie, w dni postne	dtto oprócz smażonej		
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		Razowy żytni.	razowy żytni	razowy żytni.
z czego się składa		z mąki: wody i soli	z mąki wody i soli	z mąki wody i soli.
czy go sami pieką		sami.	sami.	sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?		pierogi z kaszy jaglanej lub skręcanej: bułki, placki z mąki jęczmiennej: lub pszenicznej.	prawdopodobnie jak najzamożniejsi.	rzadko pieczywo z pszenicznej pajrzanej placki jęczmienne lub owsiane
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?		pieką sami	dtto	sami pieką.

chleb.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na wsobie, kwasić w piecach piekarskich	prawdopodobnie jak najzamożniejsi.	na wsobie, kwasić w piecach piekarskich
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na wsobie, mlekiem, drożdżach, w piecach piekarskich		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kasza, kulasza, kartofle, pierogi, kapusta, polewka, fasola, groch	prawdopodobnie jak najbogatsi.	prawdopodobnie jak mniej zamożni.
sposób przyrządzania?	gotowane, pieczone, smażone.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają — wypada przeciętnie 250 litrów	używają — wypada przeciętnie 100 litrów	używają — wypada przeciętnie 80 litrów
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " " " 100 litrów	" " " " 60 litrów	" " " 50 litrów
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne śmietany i maślanki	prawdopodobnie jak najzamożniejsi	prawdopodobnie jak mniej zamożni
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają. osobno	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło słonina sadło	prawdopodobnie jak najzamożniejsi	masło sadło masło olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło słonina sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	w zimowych miesiącach raz na tydzień	prawdopodobnie jak najzamożniejsi	raz na miesiąc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	prawdopodobnie jak najzamożniejsi	baraninę
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę		wieprzowinę
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	35 kg.	25 kg.	10 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	używają śledzi	używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają wytapiany	używają wytapiany.	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki całe surowe karpiele „ „ kapustę kiszoną i rzepę surową całą. i kapustę ze rzepy	podobnie jak najzamożniejsi	podobnie jak mniej zamożni
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany bób „ „ fasolę „ „	podobnie jak najzamożniejsi	podobnie jak mniej zamożni.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	używają chreczanych jęczmiennych i jaglanych sami wyrabiają	podobnie jak najzamożniejsi	podobnie jak mniej zamożni.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	używają przennej, żytniej jęczmiennej, chreczanej wyrabiają sami tylko zapasów nie robią	podobnie jak najzamożniejsi.	podobnie jak mniej zamożni.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów jadalnych w ogóle, i gotowane i surowe	podobnie jak najzamożniejsi	podobnie jak mniej zamożni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią śliwki suszą i gruszki i jabłka suszą	robią śliwki, gruszki i jabłka suszą	podobnie jak mniej zamożni
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	3 razy dziennie	3 razy dziennie	2 razy dziennie
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~)	wódkę i piwo	wódkę i piwo	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	6 litrów	2 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę, piwem, ~~araakiem~~ chlebem, maśłem, mięsem, i pirogami.	podobnie jak najzamożniejsi.	podobnie jak mniej zamożni.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	jeden dzień.		
w tygodniu adwentowym	trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 449 ludn. najbogatszych. 60 ludn. mniej zamożnych. 169. biednych 200. w przybliżeniu		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mamałyga, kluski jęczmienne.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

310

75

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nisko — Nazwa miejscowości? Cholewiana-Góra

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość nizinna.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) = średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy — Liczba ludności? nie dochodzi 2 Tysięcy.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
	w zimie	ditto	ditto	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	baszcz z ziemniakami lub chlebem.	kawa z ziemniakami lub chleb.	kawa z ziemniakami lub chleb.
	w zimie, w dni zwykłe	ditto	ditto	ditto
	w zimie, w dni postne	ditto		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z kapusty z ziemniakami lub z kaszy jęczm.	Z kapusty z ziemniakami lub kaszy.	zwykle nie jadają obiadu.
	w lecie, w dni postne	brezanej.		
	w zimie, w dni zwykłe	ditto	ditto	
	w zimie, w dni postne	ditto	ditto.	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski na mleku	Kluski na mleku	Ziemniaki na mleku
	w lecie, w dni postne	lub na mleku.		
	w zimie, w dni zwykłe	ditto	ditto	ditto.
	w zimie, w dni postne	ditto		
5. Chleb — jaki jadają		razowy	razowy	razowy
— z czego się składa		z mąki żytniej	z mąki żytniej lub jęczmiennej	z mąki żytniej lub jęczmiennej.
— czy go sami pieką		sami	sami	sami.
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		placki zwane pirogami	placki zwane pirogami	—
— z czego się składają?		z mąki pszennej z kaszą jaglaną lub ziemniakami.	z mąki pszennej lub żytniej z kaszą jaglaną lub ziemni ak.	—
— z kąd je otrzymują?		sami wypiekają	sami wypiekają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na kwasku	na kwasku	na kwasku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach	tak	o
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne lub mleczne	roślinne	roślinne
Nazwy ich?	Bracek, kapusta, ziemniaki, kasza, kluski, groch.	Bracek, kapusta, ziemniaki, kasza groch, kluski.	Bracek, kapusta, ziemniaki, groch
sposób przyrządzania?	Gotujęż	gotujęż	gotujęż
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają cały rok przeciętnie do 100 litrów na osobę.	używają przeciętnie 60 litrów na osobę	używają z przeciętnie 20 litrów na osobę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)			
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego	z mleka kwaśnego zbieranego	o
12. Czy używają masła?	używają letniego lecz zapasów na zimę nie robią.	używają masła, lecz zapasów na zimę nie robią.	o
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			o
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają wcale, lecz wymieniają je na sól, świadła i t. p.	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny lub sadła	słoniny lub sadła	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masła lub oleju	oleju	oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	tak	tak	
15. Jak często spożywają mięso?	w uroczyste święta Wielkanocy i w zapusty	w uroczyste święta Wielkanocy i w zapusty	o
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	używają tylko wieprzowego.	używają tylko wieprzowego	o
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	o
18. Czy używają drobiu?	rzadko	rzadko	o

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kg.	4 kg.	0
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi w czasie postu	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają w surowej formie	0	0
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	oprócz kapusty kwaszonej nie robią zapasów na zimę	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	używają grochu, bobu i fasoli gotowanych.	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	używają kaszy hreczanej, jęczmiennej, jaglanej i sami je wyrabiają	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	używają mąki pszennej, żytniej, hreczanej, jęczmiennej – zapasów nie robią.	używają mąki żytniej i jęczmiennej i hreczanej – zapasów nie robią.	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych (gotowanych) i surowych.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	przechowują je w kopcach	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane lub pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	czasem	ditto	ditto
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	czasem	ditto	ditto
29. Czy piją kawę, herbatę?	rzadko nie	tak samo	tak samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	żadnych	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	tak samo	tak ~~dwa~~ raz dwa razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	8 litrów	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, chlebem lub plackiem z białej jagł.	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni	dwa dni	dwa dni
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	trzy dni	~~trzy~~ tak samo	tak samo
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień	ditto	ditto
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 25% mniej zamożnych 45% ubogich 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu pymi z otrębami, mąką owsianą i łobodą nawet pokrzywami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/	/	

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Lisko — Nazwa miejscowości? Łękawica

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina piaszczysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } mniej niż średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowości polska — Liczba ludności? około dwóch tysięcy

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy dziennie	dto.	dto.
	w zimie	dto.	dto.	dto.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki i barszcz zyttni	dto.	dto.
	w dni postne	dto.	dto.	dto.
— w zimie	w dni zwykłe	dto.	dto.	dto.
	w dni postne	dto.	dto.	dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	Kapusta, chleb i ziemiaki	dto.	dto.
	w dni postne	dto.	dto.	dto.
— w zimie	w dni zwykłe	dto.	dto.	dto.
	w dni postne	dto.	dto.	dto.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	Ziemniaki i mleko lub zacierkę	dto.	dto.
	w dni postne	dto.	dto.	dto.
— w zimie	w dni zwykłe	dto.	dto.	dto.
	w dni postne	dto.	dto.	dto.
5. Chleb — jaki jadają		Żytni chleb z zakwasu pszenki	dto.	dto.
z czego się składa		Który sami wypiekają	dto.	dto.
czy go sami pieką		w większej części ludności często	dto.	dto.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		rzadko w roku.	dto.	dto.
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Pierogów buteł duzych, zwanych tu pierogami.	dto.	dto.
z czego się składają?		z mąki pszennej ciasto a wśrodek daja jaglaną kaszę.	dto.	dto.
z kąd je otrzymują?		Wyrób własny.	dto.	dto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na ogół zwanym zakwaskiem i wyjątkowo n. p. podczas świąt na drożdżach.	dtto.	dtto.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pierogi zwane także kołaczami z mąki pszennej i kaszy jaglanej	dtto.	dtto.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Najczęściej potrawy są:	dtto.	dtto.
8. Nazwy ich?	Ziemniaki gotowane, barszcz żytni, kapusta, także z mięsy przyrządzana, kluski zwane	dtto.	dtto.
8. sposób przyrządzania?	łuspaczkami, kasze: jaglana, kreczana jęczmienna i zacierka z mąki.	dtto.	dtto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają mleka lecz ilości nie da się określić n. p. jedna krowa	dtto.	dtto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	na 4- 6 ludzi	dtto.	dtto.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają przeważnie w formie maślanki i serwatki, zaś ser i masło sprzedają na niezbędne wydatki	dtto.	dtto.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z kwaśnego mleka wyłącznie na własny użytek	dtto.	dtto.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają poczęści lecz zapasów na zimę wcale nie robią.	dtto.	dtto.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają prawie wcale ani samych ani do potraw — z wyjątkiem na święta Wielkanocne.	dtto.	dtto.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	mleka, maślanki, serwatki wyjąt. masła, słoniny i sadła oleju	dtto.	dtto.
14. — w lecie — w dni postne	—		
14. — w zimie — w dni zwykłe	dtto.	dtto.	dtto.
14. — w zimie — w dni postne	dtto.		
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy do roku t. j. na Boże narodzenie i Wielkanoc		
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	Bardzo wyjątkowo — krowinę	dtto.	dtto.
16. — cielęcina			
16. — baranina			
16. — świnina	świninę powszechniej	dtto.	dtto.
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Krowinę tylko gotowaną	dtto.	dtto.
17.	świninę solonę.	dtto.	dtto.
18. Czy używają drobiu?	Bardzo wyjątkowo dla chorego!	dtto.	dtto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Krowiny ½ kl. albo nic świniny, jako smaczej 3 kl.	dtto.	dtto.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi wyjątkowo	dtto.	dtto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu czasowo pitnego jak to do picia jako lekarstwa przeciw bólu gardła i podczas ospy.	dtto.	dtto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Mieszają zapasy marchwi, kapusty świeżej i kiszonej oraz rzepy, z której przyrządzają niektóry kapustę kiszoną. Z innych ogrodowin nie robią zapasów.	dtto.	dtto.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Są używane groch i fasola przyrządzane/gotowane/na stołko.	dtto.	dtto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wymienionych krupi i kasz używają, które majętniejsi wyrabiają sami zaś inni kupują w sklepikach.	dtto.	dtto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają: pszennéj - żytniéj - ó - hreczanej jęczmiennéj - ó - ó. Zapasów nie robią, ubożsi kupują w sklepikach.	dtto.	dtto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają b. z. prawdziwek i kozaweek gotowane i suszone	dtto.	dtto.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki są tu głównym artykułem pożywienia każdego robią zapasy takie że zwykle stare doczekują nowych.	dtto.	dtto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, wyjąt. pieczone	dtto.	dtto.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	mało używają	dtto.	dtto.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	dtto.	dtto.
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją w domu	dtto.	dtto.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Żadnych	dtto.	dtto.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy dziennie	dtto.	dtto.
— w zimie	dtto.	dtto.	dtto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Częściej używają piwa, wódki mało co miodu czasowo.	dtto.	dtto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie podobna określić, z reszta wódki używa tu może 5% ludności	/	/
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, wyjątkowo wódką pieczonemi pierogami i suchym serem.	dtto.	dtto.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
— w tygodniu adwentowym	3 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Niektórzy używają lecz powszednie nie używają nabiału podczas postu.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 5 % mniej zamożnych 30 % najuboższych . . . 65 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W tych czasach nie używają żadnych innych pokarmów oprócz zwykłych potraw.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwaga. Wszystkie trzy kategorje ludności żywią się tu jednakowymi artykułami; różnica może być tylko ta, że majętniejsi więcej a rzadziej części używają chleba, nabiału i owarzy lub odwrotnie-...		

KWESTYONARIUSZ

312

79

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nisko — Nazwa miejscowości? Tyszowce

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna — nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska — Liczba ludności? 2200

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe:	kapuśtę, groch, ziemniaki, kasze, kluski	kapuśtę, groch, ziemniaki, kluski	kapuśta z grochem, kwas, bób, ziemniaki
	w lecie, w dni postne	barszcz i ziemniaki lub kluski z olejem	barszcz, ziemniaki, kwas, kapusta mosiężone olejem	dtto ale z olejem lub postne.
	w zimie, w dni zwykłe	dtto — dtto	dtto — dtto	dtto — dtto
	w zimie, w dni postne	dtto — dtto	dtto — dtto	dtto — dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kluski z mlekiem, kasza jaglana lub tatarczana z mlekiem słodkim lub kwaśnem	to samo, co i najzamożniejsi.	kwas z kapusty podbity mąką jęczmienną z ziemniakami lub z bobem lub kluski na wodzie bez wszelkiej omasty. —
	w lecie, w dni postne	barszcz, groch i chleb bez omasty z nabiału lub słoniny		to samo. —
	w zimie, w dni zwykłe	to, co zostanie ze śniadania lub chleb ze solą	- - - - - - - - - -	nic nie jedzą.
	w zimie, w dni postne	chleb ze solą		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mleko kwaśne ze ziemniakami lub z kemieszką zwane kyłosą.	to samo, co i najbogatsi	kwas z kapusty z płaskiem słodkiem upieczonym na blasze bez żadnej omasty. —
	w lecie, w dni postne	kwas z kapusty ze ziemniakami		
	w zimie, w dni zwykłe	kwas z kapusty ze ziemniakami lub barszcz		
	w zimie, w dni postne	to samo bez żadnej omasty.		
5. Chleb: jaki jadają		żytni	dtto.	żytni lub jęczmienny
z czego się składa		ze żyta		ze żyta lub z jęczmienia
czy go sami pieką		sami		sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		od nikogo.		od nikogo.
6. Inne pieczywa: jakie używają?		płaskie z mąki pszennej pytlowanej i pierogi.	dtto.	nie.
z czego się składają?		pierogi składają się z kaszy jaglanej gotowanej na słodkiem mleku, owijanej w ciasto z pszennej mąki.		
z kąd je otrzymują?		sami pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na kwaśku . a	dtto.	/
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	placków na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	groch. bób. kluski. kasza jaglana jęczmienna, tatarczana, barszcz. kwas. ziemniaki. kapusta, mar., skw. zupa, kompot. mleko kwaśne, serwatka, ser. masło.	dtto.	dtto.
8. sposób przyrządzania?	przyrządzane w zwyczajny sposób.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają razem na jedną osobę 1/4 litra	dtto	razem . . .
9. w zimie	używają razem . . . . 1/8 litra		nigdy . . .
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie do potraw, a kwaśne na kolacye	dtto.	/
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser z kwaśnego mleka	dtto	/
12. Czy używają masła?	używają	dtto	/
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	żadnych.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło. słonina. sadło.	dtto.	razem używa masła olej lub nie
14. w lecie: w dni postne	olej		
14. w zimie: w dni zwykłe	masło. słonina. sadło.		razem używa masła olej lub nie
14. w zimie: w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	w największe uroczyste święta.	Na Wielkanoc	nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina	- - - - - - - - - - - - -	dtto.	żadnego mięsa
16. krowina	krowina		
16. cielęcina	cielęcina		
16. baranina	- - - - - - - - - - - - -		
16. świnina	świnina		
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	- - - - - - - - - - - - -		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	/
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 kgr.	3/4 kg.	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzi w poście	dtto	/
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew	dtto	
buraki	dla krów		
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebula		
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona		kapusta i ziemniaki
i. t. d.	ziemniaki		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola	gotowane z kapustą lub do barszczu	dtto.	dtto.
~~soczewica~~			
~~kukurudza~~			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają i sami wyrabiają	dtto	dtto
jęczmienne			
jaglanne			
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — ~~pszenna~~	wyrób domowy	dtto.	dtto
żytnia			
~~owsiana~~			
~~hreczana~~			
jęczmienna			
~~kukurydzana~~			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby suszone do borszczu.	dtto.	dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	dtto	dtto.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	2 razy	dtto	dtto
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	dtto	dtto
piwo	piwo		
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	2 litry	3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, plackiem, serem, masłem	dtto.	dtto.

35. Postów ile dni:
- w zwykłym tygodniu 2 dni
- w tygodniu adwentowym 3 dni
- w tygodniu wielkiego postu 3 dni

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? nie

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). 10 % zamożnych, 60 % mniej zamożnych, 30 % najuboższych

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? bób z lwojem i płatki jęczmienne.

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

313 81

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kisko Nazwa miejscowości? Rauchersdorf, Kwaszna wielka, Kwaszna mała.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } gleba nieurodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Niemcy, Żydzi. Liczba ludności? 1128.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb, barszcz, kapustę, ziemniaki	kapustę, ziemniaki	kapustę, ziemniaki
	w lecie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	chleb, barszcz, ziemniaki	ziemniaki i barszcz	ziemniaki i kwas z kapusty
	w zimie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta, kluski, kasza jaglana.	kluski, kasza jaglana	kapustę, ziemniaki
	w lecie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta, kluski	kapusta i ziemniaki	ziemniaki, i kapusta
	w zimie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem
	w lecie, w dni postne	chleb z barszczem	pieczone ziemniaki	ziemniaki pieczone
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem	ziemniaki z barszczem	ziemniaki z kwasem kapusty
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z barszczem	ziemniaki z barszczem	—
5. Chleb	jaki jadają	rakowy	rakowy	rakowy
	z czego się składa	z mąki żytniej	z mąki żytniej	z mąki żytniej
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki, pirogi.	placki, pirogi.	pirogi
	z czego się składają?	placki się składają z mąki pszennej, pirogi z mąki pszennej, ze sera i z jagieł.	placki się składają z mąki pszennej, pirogi z mąki pszennej ze sera i z jagieł.	z jagłami.
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w sposób piekarski	w sposób piekarski	w sposób piekarski
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	-Tto	dtto	dtto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, kasze, groch, barszcz żytni, i potrawy mączne	ziemniaki, kapusta kasze, groch, barszcz żytni i potrawy mączne	jak w 1. i 2 rubryce.
8. sposób przyrządzania?	zwykły	sposób przyrządzania zwykły	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka na osobę wypada przeciętnie 2 litry dziennie	jak w 1 rubryce	jak w 1 rubryce
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają mleka w bardzo małej ilości		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w użyciu mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka	jak w 1 rubryce	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z mleka kwaśnego	jak w 1. rubryce	—
12. Czy używają masła?	używają	jak w rubryce 1.	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają do potraw	jak w rubryce 1	jak w rubryce 1.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	używają masła, słoniny,	jak w rubryce 1	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masło—mleko		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny,		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	zimową porą spożywają wieprzowinę	jak w rubryce 1	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)	jadają cielęcinę, wieprzowinę	jak w rubryce 1	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso solą, wędzą i gotują	jak w rubryce 1	—
18. Czy używają drobiu?	używają w małej ilości	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	13 kg.	10 kg.	5 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	używają śledzi w ma. tej ilości	jak w rubryce 2.
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	używają miodu przaśnego	jak w rubryce 1	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	są zapasy na zimę z marchwi, buraków, kapusty kiszonej	jak w rubryce 1	robią zapasy na zimę z kapusty kiszonej
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany z kapustą używają	jak w rubryce 1	jak w rubryce 1
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	wyrabiają kaszę hreczane, jęczmienne, jaglanne	jak w rubryce 1	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	mąka pszenna i żytnia w użyciu.	jak w rubryce 1	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych i suszonych	jak w rubr. 1	jak w rubr. 1
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy ziemniaków	jak w rubr. 1	jak w rubr. 1
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	spożywają ziemniaki gotowane i pieczone.	—	—
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają kręgle z ziemniaków		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	jak w rubr. 1	jak w rubr. 1
w zimie	3 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją wódkę, i piwo	jak w rubr. 1	jak w rubr. 1
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	raczą się wódką, wódką z miodem, piwem, herbatą i kawą.	jak w rubr. 1	jak w rubr. 1
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 33% mniej zamożnych 33% ubogich 34%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

314

83

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Mielec Nazwa miejscowości? Stys-Mazurnica

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy (Mazury) Liczba ludności? 468.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie	trzy razy	"	"
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne }	Kasze, kapusty, ziemniaki, barszcz mleko	kapusty, ziemniaki, barszcz	"
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne }	dto	dto	dto
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne }	dto	dto	dto
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo	żytny lub jarzeniny z mąki żytniej lub jarzeninej t. j: ziemniaki i owoce sami —	żytni z mąki żytniej sami —	" " —
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują?	kołduny pierogi (w) zrobione placki surowe z mąki jarzeninej zwanej bawą jaglaną ryżową. Kawą na mleku. w wiosce	" "	" "

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozbabią mąkę, tłoczą, wyrabiają, tłoczą, kneadują	ditto	ditto
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	prosto i jak powyżej	ditto	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kasza jaglana i krupczatana, kapusta, ziemniaki, barszcz mleko słodkie lub kwaśne.	ditto oprócz kaszy przyprawionej	ditto.
sposób przyrządzania?	Kasza jaglana na mleku słodkim krupczatana wypiekana, kapusta kiszona na sadle lub słoninie albo wodzie potem dodają oleju ziemniaki obierają i obierają ugotowane z kapusty; barszcz lub mleku zaprawiają, barszcz żytni czyli biały przyprawiają		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	2 kwarty	1 kwarta	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	1 kwarta	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane kwaśne, maślankę.	ditto	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka zbieranego	ditto	ditto
12. Czy używają masła?	używają	ditto	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słoniny sadła, masła	ditto	oleju lub sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	słoniny sadła i masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	na święta Bożego narodzenia i Wielkanocne	ditto	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina	przyjęć	ditto	—
16. Jakie mięso jadają: baranina	—	ditto	—
16. Jakie mięso jadają: świnina	ditto	ditto	—
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	—	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1½ kg.	do	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w dni postne	do	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	wiejscy w plastrach lub tak potrawach i nalewce w nalewce.	do	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tak	do	do
buraki	tak		
karpiele	tak		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—	do	
kapusta świeża	—		
„ kiszona	tak		do
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	jest	do	do
bób	—		
fasola	jest	do	do.
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wiejscy i sami wyrabiają	do	jarmarczne wiejscy i sami wyrabiają
jęczmienne	do		—
jaglanne	do		
przenne	do		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	wiejscy i niektórzy zapasy	do	do
żytnia	do		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	wszyscy suszone na maśle	dto	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dto	dto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lubią, czasem	dto	dto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	wszyscy	dto	dto
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	dto	dto
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dto	dto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę, piwo	dto	dto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 kwarty	dto	dto
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, wódką	dto	dto
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa, piątek, sobota trzy. środa, piątek, sobota trzy " " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w całości		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10 mniéj zamożnych 40. ubogich 60		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	szczawiu		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

315

85

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nisko Nazwa miejscowości? Ulanów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? w połowie niższej warstwy = polska Liczba ludności? Cztery tysiące pięćset [4015]

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	dwa razy	jeden raz
	w zimie	dwa razy	jeden raz	jeden raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę z mlekiem, herbatę - kakao	barszcz z ziemniakami	chleb
	w lecie, w dni postne	barszcz - ziemniaki - chleb	tak samo	a Żydzi chleb z cebulą
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty kartofli kluski, kawę a czasem rosół	kapusty - kartofli	kapusty kartofli
	w lecie, w dni postne	tak samo		
	w zimie, w dni zwykłe	〃	〃	〃
	w zimie, w dni postne	〃	〃	〃
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski - kawę	—	—
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	〃		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		żytni razowy lub pytlowany		
— z czego się składa				
— czy go sami pieką		częściowo sami go pieką	kupują od piekarza	kupują od piekarza
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		częściowo kupują od piekarza		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Żadnych	Żadnych	Żadnych.
— z czego się składają?				
— z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb wypiekają z ciasta rozczynionego na kwasie.	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Najpospolitsze potrawy: Kartofle kawa, kapusta kluski, kasza z rzezanym mięsem	Tak samo	Tak samo tylko jarzyn
8. sposób przyrządzania?	Spiżalé powszechnie znany tj: z pomocą gotowania solenia i omaszczenia		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają przeciętnie ½ litra	Tak samo	—
9. w zimie	½ przeciętnie ¼ litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mlęko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane lub kwaśne zbierane	Tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nie	Nie	Nie
12. Czy używają masła?	Masła używają	Masła używają.	Nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie	Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, mleka, słoniny, sadła	Tak samo	sadła oleju
14. w lecie — w dni postne	oleju		Tak samo.
14. w zimie — w dni zwykłe	słoniny - sadła		
14. w zimie — w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Do niedzieli i święto	Tak samo ale tylko w zimie	Na Boże Narodzenie i na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Mięsa z tych wymienionych	Tak samo	Tak samo
16. krowina			
16. cielęcina			
16. baranina			
16. świnina			
16. ~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują przyrządzone przyprawą pieczarki cebulki i pieprzu	Tak samo	Tak samo
18. Czy używają drobiu?	Tylko kobiety w połogu jadają drób	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kgr.	4 kgr.	1 kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi	Takie	Takie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko na lekarstwo	Takie	Takie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Nie ma Tylko Kapuste Kiszona	Nie ma tylko kapusta kiszona	Nie ma tylko kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Używają niektórzy grochu i bobu gotowanego. Żydzi gotują fasolę z kluskami.	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Używają kasz i kaszy lub ryżu — artykuły te kupują w sklepach.	Tak samo	Tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Używają mąki pszennej i żytniej, którą kupują w sklepie lub u piekarza.	Tak samo tylko w gorszym gatunku.	Tak samo ale w najpośledniejszym gatunku

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych: borowików gotowanych lub surowych.	Tak samo	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków na zimę	~~tak samo~~ Nie	Nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane lub pieczone	Gotowane lub pieczone	Gotowane lub pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	jeden raz	jeden raz
w zimie	dwa razy	jeden raz	Jeden raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo	piwo	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	1 litr	1 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem a czasem winem	Wódką a czasem piwem	Wódką a czasem piwem.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa posty	dwa dni postu	tak samo
w tygodniu adwentowym	6 dni postu	6 dni postu	
w tygodniu wielkiego postu	6 dni postu.	6 dni postu	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1% zamożnych;	57% mniej zamożnych;	42% ubogich
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku jedzą kartofle z kwasem żytnim lub kapuścianym.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwaga: Powyżej w odpowiedziach uwzględniono tylko sposób używania się mieszanin żydów; nie mamy zaś na względzie klasy uprzywilejowanej tej kategoryi jaka znajduje się w Mławie. —		

316

87

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

38,

Powiat? Nowy Sącz Nazwa miejscowości? Chomranice

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 554.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5	3	2
	w zimie	5	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę, herbatę lub mleko	ziemniaki omaszczone lub z mlekiem	ziemniaki z mlekiem kwaśnem
	w lecie, w dni postne	" " " "	ziemniaki z barszczem serwatkowym	ziemniaki z wodą zaprawianą piethaszką.
	w zimie, w dni zwykłe	" " " "	ziemniaki maszczone lub z mlekiem	mieszankę żytną, pszenną lub jęczmienną
	w zimie, w dni postne	" " " "	ziemniaki z barszczem burakowym	ziemniaki z wodą zaprawianą piethaszką.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z mięsa, potraw mącznych, leguminu, jarzyn i drobiu.	z kapusty, ziemniaków i kaszy	z mieszanki jęczmiennej z mlekiem
	w lecie, w dni postne	z zupy, potraw mącznych, leguminu i jarzyn.	z kapusty i ziemniaków	z ziemniaków na sposób zupy
	w zimie, w dni zwykłe	z mięsa, potraw mącznych, leguminu i drobiu.	z mieszanki pszennej lub żytniej i kapusty z ziemniakami	z kapusty z ziemniakami
	w zimie, w dni postne	z zupy, potraw mącznych, kaszy i leguminu	z kapusty i ziemniaków	z ziemniaków na sposób zupy.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mięsne lub drób	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z barszczem burakowym lub serwatkowym
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z barszczem serwatkowym	ziemniaki na sposób zupy
	w zimie, w dni zwykłe	potrawy mięsne	ziemniaki z barszczem burakowym	kapustę z fasolą lub ziemniakami
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	Ditto	ziemniaki na sposób zupy.
5. Chleb	jaki jadają	świątny	razowy	#
	z czego się składa	z żyta lub pszenicy	z żyta lub pszenicy	#
	czy go sami pieką	pieką sami	sami pieką	#
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	lub kupują w N. Sączu od piekarzy katolickich.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki i rogale	płacki pszenne lub żytne	płacki
	z czego się składają?	z pszenicy		z żyta lub jęczmienia
	z kąd je otrzymują?	kupują w mieście	sami pieką	sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb, a na święta różne pieczywa wypiekają w piecu piekarskim, który znajduje się w każdym domu	W piecach piekarskich	Placki wypiekają pod blachami po ugotowaniu obiadu. –
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?		Dito	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięsne, mączne, kasze, jarzyny drób.	Mączne, jarzyny a w niektóre święta i mięsne	Mączne, jarzyny, a w bardzo wielkie święta trochę mięsa.
Nazwy ich?	Rosół, mięso, pieczeń, legumina, jarzyny, potrawki z drobiu, lub drób pieczony lub smażony	Mieszanka, praczaczky, ziemniaki, pieczeń.	Mieszanka, zupa ziemniaczana.
sposób przyrządzania?	Potrawy bywają gotowane, pieczone, smażone na kuchniach angielskich i piecach do pieczenia, lub zwanych Bratrurach.	Potrawy sporządzane na zwykłych kuchniach wiejskich	Potrawy sporządzane na kuchniach wiejskich
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają w przeciętnie po ½ litra dziennie na osobę. –	Używają w przeciętnie po ½ litra dziennie na osobę,	Używają w przeciętnie po ½ litra dziennie na osobę,
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Takżano w zimie	w zimie po ½ litra	w zimie po ⅛ litra na osobę, brak zaś wędrują barszczem
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie używają mleka słodkiego zbieranego, śmietany i śmietanki, wszędzie na maślanki, gdyż tę zastępują mlekiem kwaśnem z śmietaną.	Przeważnie używają mleka słodkiego i kwaśnego bez śmietany lub na maślanki.	Maślanki – a brak tejże wypełniają serwatką.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego	#	#
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają, a na zimę robią zapasy z masła topionego.	#	#
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno w dni postne, zaś do potraw	#	#
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny, smalcu.	masła, słoniny, sadła	masła, słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła	#	#
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny smalcu,	masła, słoniny, sadła	masła, słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masła	#	#
15. Jak często spożywają mięso?	2 lub trzy razy dziennie, tj. drugie śniadanie, obiad, kolacya	w ważniejsze święta	W bardzo wielkie święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	Krowinę, cielęcinę, świninę, dziczyznę, drób.	krowinę, baraninę, świninę, króliki.	krowinę, króliki
16. Jakie mięso jadają — cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, pieczone lub wędzone	Gotowane, pieczone	Gotowane
18. Czy używają drobiu?	Używają.	#	#

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 150 Kg.	Około 20 Kg.	Około 5 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi w dni postne	Śledzi w dni postne	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają jako przysmaku	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Z wszystkich tu wymienionych ogrodowizn robią na zimę zapasy.	Robią zapasy z marchwi, buraków, karpieli, cebuli, kapusty kiszonej.	Robią zapasy z buraków, karpieli i kapusty kiszonej.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używane są: groch cukrowy świeży i fasola szparagowa, jako jarzyny	Groch strączkowy i fasola lub bób jako dodatek do kapusty	Fasola lub bób do kapusty.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają do rosołu lub bigosu kaszy jęczmiennej, jaglanej i gryczanej	Używają jęczmiennej do gotowania	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki żytniej lub pszennej, którą kupują w miście	Mąki żytniej lub pszennej, wymielanej w młynach wiejskich	Mąki żytniej lub jęczmiennej wymielanej w młynach wiejskich.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają - świeżych smażonych lub suszonych i marynowanych.	Używają gotowanych	Używają gotowanych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią - o ile potrzeba na zimę	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane, przysmażane —	Gotowane, w mundurkach, z mlekiem, bez, serem lub kapustą	Tak samo, jak mniej zamożni; nadto jadają pieczone.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	Piją kawę czasami, herbatę czas podczas wesel i chrzcin	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, suszone śliwki i konfitury	Robią śliwy, jabłka i gruszki suszone	Jak mniej zamożni, jeżeli który ma drzewa owocowe. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	3/4	3	2
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piwo, wino, mniej słodkie wódki	Piwo, wódkę	Piwo, wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/2 litra	1/2 litry	1/4 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem i piwem, a przed zasiadaniem do stołu po kieliszku rosolu.	Piwem i wódką oraz plackami z serem wypiekanymi w domu	Piwem i wódką oraz chlebem pszennym.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	1	1	1
w tygodniu adwentowym	3	6	6
w tygodniu wielkiego postu	3		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają	Mniej zamożni i ubodzy w dni postne jedzą bez nabiału.	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 554 zamieszkałych w gminie zamożnych 48 (z obejściem i kamienicami) mniej zamożnych 182 (z zagrodami) ubogich 324 (chałupnicy i posiadacze małych gospodarstw). —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	—
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Jakobkowice
Ktoś wypełnił i odesłał anonimowo
Starenka

317

89

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowy Sącz Nazwa miejscowości? Jakóbkowice

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? ~~pagórkowata~~? nizina? Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~? średnio urodzajne

Narodowość ludzi? Polacy i żydzi Liczba ludności? 58 polaków 9 żydów ogółem 67.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	4 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę	mleko z chlebem	chleb suchy lub ze słoniną
	w lecie, w dni postne	kawę	mleko z chlebem	chleb suchy
	w zimie, w dni zwykłe	kawę	mleko z chlebem	chleb suchy lub ze słoniną
	w zimie, w dni postne	kawę	mleko i chleb	chleb suchy
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso, leguminę, jarzyny	kluski z mlekiem, ziemniaki ze słoniną, kapusta z grochem	ziemniaki ze słoniną, czasem jałowe, kluski z tłuszczu, kaszę, kapustę, groch
	w lecie, w dni postne	nabiał, leguminy, jarzyny	ziemniaki z wodą, i korzeniami czasem z mlekiem, kaszę lub kluski, kaszę, lub groch z kapustą	ziemniaki jałowe z wodą, groch z kapustą lub z kaszą,
	w zimie, w dni zwykłe	rosół, mięso, leguminę	ziemniaki ze słoniną, czasem mięso z królika, (lub zająca) kaszę groch, kapustę, krzyżka, kluski.	ziemniaki, groch, kaszę, kapustę kluski, krzyżka
	w zimie, w dni postne	~~rosół~~, nabiał i leguminy	ziemniaki jałowe lub z barszczem żurem, kluski, kapusty, kaszę.	ziemniaki pieczone, lub gotowane kapustę, groch.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki lub chleb z kwaśnem mlekiem	ziemniaki lub kaszę ze słoniną lub z mlekiem	ziemniaki, krzyżkę, kluski z mlekiem, lub z masłem
	w lecie, w dni postne	kaszę ze słodkiem mlekiem	to samo	kluski z cebulą i wodą
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem	to samo	ziemniaki i kluski
	w zimie, w dni postne	ziemniaki lub kaszę z mlekiem	to samo	ziemniaki lub chleb.
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni,	żytni,
	z czego się składa	z mąki i drożdży i wody	———	—
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	od żyda drożdże do chleba żytni kupują	—	lub kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Rolary, strucle	Rolary, strucle	Kołaczki kupowane na jarmarku z mlekiem, lub czarnuszką
	z czego się składają?	z mąki, nabiału, drożdży, cukru, rozyn, śliwek, fig, migdałów itp. itp.	—	
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką lub kupują w Sączu na jarmarku	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę się zamiesza z wodą, Dodaje się Drożdży lub Kwaśnego ciasta, jak ciasto wyrośnie, robi się chleby i wsadza się do pieca. —	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo, tylko się dodaje słodkich rzeczy	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki, Kapusta, groch, Kasza Kleb, ~~kapłon~~, Kluski, Kwaśne lub słodkie mleko, mięso, Gumina, Kawa, herbata	to samo	to samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają pół litra dziennie	używają ½ litra dziennie	bardzo mało
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	~~to~~ ~~to~~	razem, jak się Krowa Doji	bardzo mało, prawie nigdy.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	we wszystkich formach Do gustu	we wszystkich formach według potrzeby	zależy zbierane razem
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z Kwaśnego	nie	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają nie robią	używają nie robią	rzadko używają nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają tak lub owsk	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina	razem słonina, sadło,	tak samo lub jajowo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło	razem masło, olej	tak samo lub jajowo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina	w słonina, razem, sadło	tak samo lub jajowo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masło	masło, razem, olej	olej lub jajowo
15. Jak często spożywają mięso?	raz na dzień	raz na miesiąc	prawie nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	wszystkie gatunki oprócz Koniny, Królików i t. d.	świnina, Króliki	zadnego
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane lub solone	gotow
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	75 Kilo	10 Kilo	5 Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają śledzi	używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają z chlebem	używają z chlebem	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew / buraki / karpiele / kalarepa — cebula / czosnek / ogórki / Kiszone, lub w occie Konserwowane kapusta świeża — „ kiszona / i. t. d.	buraki karpiele } surowo Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany osobno lub z Kapustą bób osobno gdy jest młody z mięsem fasola gotowana na sucho, lub z przyprawą soczewica — kukurudza —	tak samo tak samo tak samo lub z Kapustą — —	nie nie nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) / Kupują jęczmienne / Kupują jaglanne przenne / Kupują	/ / / / Kupują	/ / / Kupują / /
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy, gdzie kupują)?	przenna / Dają mleć żytnia / Dają mleć owsiana hreczana jęczmienna kukurydzana ziemniaczana	/ sami mielą / sami mielą / sami mielą	/ / sami mielą. lub gotową mąkę kupują. /

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów prawdziwych nie tylko jagych, gotowanych lub marynowanych, lub też surowych	gotowanych lub surowych	gotowanych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane, pieczone	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	czasem	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	czasem	tak jest.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	czasami	bardzo rzadko
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	wszystko robią	powidła, suszone śliwki jabłka i gruszki	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	3 razy lub więcej	raz lub dwa razy	raz lub dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe		wódkę, piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	3 litry	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem, piwem	piwem, wódką	wódkę, piwem
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3		
w tygodniu adwentowym	3		
w tygodniu wielkiego postu	6.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	ubogich najwięcej		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	niczem więcej		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	~~Do najzamożniejszych liczę i tylko Rzeźb Baronik, do mniej zamożnych, Rzeźb Walenty, ubogich~~ ~~Kowalczyk, Ignacy i Baranowa Beata niektórzy z innej wsi.~~		

Miejscowość Jabłonkowice dnia 28 Grudnia 1891

Ks. Jan Gabrychtów
Pleban

Zaczęto
Brano wypełnić i zaczęto uzupełniać
Zakończono

318

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

91

Powiat? Nowy Sącz Nazwa miejscowości? Jasienna

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) tak

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 789

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy w czasie żniw	3 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki i mieszanka	ziemniaki i mieszanka	mieszanka
		w dni postne	ziemniaki z żinrem i mieszanka	ziemniaki z żinrem i lub mieszanką	
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki i mieszanka		mieszanka
		w dni postne	"		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z ziemniaków - kapusty	ziemniaków i kapusty	z ziemniaków i kapusty
		w dni postne	z ziemniaków z mlekiem i kapusty z grochem	z bobu lub grochu z kapustą	tak samo
	w zimie	w dni zwykłe	z kapusty i karpieli - bobu czasem z kluskami	z kapusty i karpieli	z kapusty, grochu lub bobu
		w dni postne	z kapusty i karpieli	z kapusty i karpieli	z kapusty i karpieli
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki i zaciorka z mlekiem lub omaszczone	mieszanka lub zaciorka	ziemniaki lub zaciorka
		w dni postne	ziemniaki i zaciorka	tak samo	to
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki - kapusta pozostała z obiadu lub zaciorka	w zimie nie jadają wieczerzy	—
		w dni postne	ziemniaki z pamnią / ze mnz ugotowany i roztarty		—
5. Chleb	jaki jadają		żytni lecz tylko w czasie ciężkich robót	)	)
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		tak		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		na święta pieką Rogale pszeniczne	Rogale na święta	)
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Mąkę żytnią metką ze żarnach zazwyczaj na chmielu – dodają ziemniaków tartych lub gotowanych – czasem dodają mąkę pszeniczną i wypiekają w piecu chlebowym	pieką placki słodkie	—
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapustą, groch, bób karpiele, zaciorka zamieszka czy, li mieszanka, kluski	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jedną osobę 1/4 kwarty	tak samo	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	—		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie zbierane, kwaśne i maślanka	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak z kwaszonego mleka	z kwaszonego na sprzedaż	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tak jako omastę maślaną robią zapasy w małej ilości i zasalają	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	sprzedają	sprzedają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina i sadło	mleko rzadko masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina i sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	—		
15. Jak często spożywają mięso?	prawie codzień — —		—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	jeżeli zabiją wieprza na swój użytek w czasie zapustów	〃	〃
16. Jakie mięso jadają — ~~jakie inne (konina, zające,~~ króliki i t. d.)	czasem we niedzielę i święta		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	słoninę zasalają i opędzają	〃	〃
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew			
buraki	tak	tak ramo	
karpiele	tak		
kalarepa			
cebula	niektórzy tylko		
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	tak	tak ramo	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	jedzą gotowany osobno lub z kapustą	tak ramo	tak ramo
bób	również	tak ramo	
fasola	rzadko		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	sami wyrabiają		
jaglanne			—
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tak		
żytnia	tak	tak	
owsiana	na żur		
hreczana	—		
jęczmienna	mieszana z żytnią, na chleb	—	—
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże gotowane a zimową porą suszone	świeże gotowane	świeże
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w większej ilości jako	główny artykuł żywności	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane a w postaci pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	w małej ilości	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki	i jabłka suszą	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	palą na ognisku zwanem	natępą 3 razy	
— w zimie	2 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak		
piwo	tak		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	bitr, wielka część wcale wódki nie pije		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 Dni		
w tygodniu adwentowym	3 Dni		
w tygodniu wielkiego postu	4 Dni a 3 tylko z nabiałem raz Dnia		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bardzo rzadko- natomiast żur i pamułę		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10 części najzamożniejszych,	0'7 części mniej zamożnych a 0'2 części najbiedniejszych	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednowku żywią się przeważnie potrawami ze zboża, t.j. zamieszką- zaciorką z jęczmienia i orbiżan.—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Jazowsko
Lwów wypełnić z dzielnic urzędowych
Starostwo

319

93

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowy Sącz Nazwa miejscowości? Jazowsko

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy (i kilku żydów) Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy —	pięć razy —	pięć razy, jak idą na zarobek —
	w zimie	trzy razy —	trzy razy —	dwa razy —
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki i kaszę lub zacierkę na drugie śniadanie chleb	ziemniaki, rzadziej kaszę na drugie śniadanie chleb	ziemniaki, czasem kaszę
	w lecie, w dni postne	tosamo, ale bez mleka	tosamo bez mleka	to samo bez mleko
	w zimie, w dni zwykłe	" " bez drugiego śniadania	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, groch, ziemniaki, ryż, lub kasza jaglana —	kapusta, groch, ziemniaki, czasem ryż z mlekiem	ziemniaki i kasza
	w lecie, w dni postne	ziemniaki ze żurem, kapusta z grochem —	~~tosamo~~ bez omasty lub z olejem	tosamo bez omasty
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	tosamo co i na śniadanie na podwieczorek chleb	tosamo co i na śniadanie	tosamo, co na śniadanie
	w lecie, w dni postne	tosamo bez omasty	tosamo bez omasty	tosamo bez okrasy
	w zimie, w dni zwykłe	tosamo "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy	pytlowany
	z czego się składa	z jęczmienia i żyta	z jęczmienia i żyta	z żyta i pszenicy
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	nie pieką sami, tylko
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			kupują w mieście od piekarza.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki czyli kołacze, lub bułki	placki czyli kołacze, lub bułki	placki czyli kołacze, lub bułki
	z czego się składają?	z mąki żytniej lub przemiennej	z żytniej	z żytniej lub jęczmiennej
	z kąd je otrzymują?	pieką w domu i kupują w mieście	pieką w domu i kupują w mieście	pieką w domu lub kupują w mieście.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	W piecu napalonym mąkkiem drzewem	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w popiele, jak np. placki.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? ~~Nazwy ich?~~	ziemniaki, kasza czyli mieszanka kapusta, groch, bób, krupy, ryż, jagły, karpiek, czasem mięso i rosół	Te same	Te same
Sposób przyrządzania?	Gotują — solą — maszczą —	i tak samo	i tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ kwarty na dzień	Tak samo	Nieużywają mleka słodkiego.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ kwarty na dzień		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie lub kwaśne mleko	Tak samo	Nieużywają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	Tak samo	Niewyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła świeżego	Tak samo	Używają, gdy kupią lub gdy im kto da
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie, bo sprzedają w mieście	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina, sadło, masło	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej — lub y miód		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	" "		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	" "		
15. Jak często spożywają mięso?	Raz lub dwa razy w tydzień	Raz w tydzień	Na Wielkanoc i na Boże Narodzenie
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		Tak samo	Tak samo (to co kupią)
krowina	krowina		
cielęcina	~~cielęcina~~		
baranina	~~baranina~~		
świnina	świnina i króliki		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świninę solą, a inne mięso gotują	Tak samo	Gotują.
18. Czy używają drobiu?	Nieużywają, bo wszystko zydom sprzedają.	Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 20 kilogr.	10 kilogr.	2 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi.	Tak samo	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają topionego	Tak samo	Tak samo jak im kto da.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele: Karpiele — kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona: kiszona kapusta — i. t. d.		Tak samo	Nie mają nic.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch: groch — bób: bób — fasola: fasola — soczewica — kukurudza		Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) — jęczmienne — jaglanne — przenne: Używają krup jęczmiennych i jaglanych — wyrabiają sami lub kupują.		Tak samo	Tak samo tylko kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna: pszennej — mielą lub kupują w mieście — żytnia: żytniej „ „ — owsiana — hreczana — jęczmienna: jęczmiennej „ „ — kukurydzana — ziemniaczana		Tak	Tak

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów świeżych gotowanych, lub surowych suszonych	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią obfite zapasy	dto	dto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaków używają gotowanych, czasem mieszają do chleba lub robią z nich kręgle	dto	dto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę podczas świąt	dto	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą tylko śliwki i gruszki	dto	nie suszą
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	trzy razy	dto	raz lub dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	Wódkę i piwo, a rzadko wino	dto	dto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów na rok	16 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, winem lub herbatą	dto	dto
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	dwa lub trzy dni trzy dni cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto ludzi wypada zamożnych 40, mniej zamożnych 50, ubogich 10		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu lub przednowku żywią się grzybami lub kupują kukurydzę — mielą i z wodą gotują		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Zakawa

320

95

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowo-Sandecki Nazwa miejscowości? Żabowa, Uhryń, Żabowiec i Kotów.

Jaka miejscowość? górzysta? = Górzysta miejscowość; pagórkowata? ~~–~~; nizina? ~~–~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~~–~~; średnio urodzajna? ~~–~~; nie urodzajna? nieurodzajna gleba

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy, Żydzi Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem	ziemniaki z kwasem kapuścianym	ziemniaki i zamieszka owsiana
	w lecie, w dni postne	ziemniaki pieczone z kwasem kapusty	ziemniaki z żurem	żur i ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, karpiele, żur owsiany	ziemniaki z pietruszkową wodą.	ziemniaki z żurem.
	w zimie, w dni postne	zamieszka owsiana, ziemniaki i karpiele	ziemniaki z żurem	żur i placek owsiany
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza na mléku, chléb z kapustą	ziemniaki z kapustą	ziemniaki i żur
	w lecie, w dni postne	ziemniaki gotowane z kapustą i cebulą i z olejem.	ziemniaki i kapusta z olejem	ziemniaki z zupą grzybkową
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem kwaśnem	ziemniaki z kapustą	żur z ziemniakami
	w zimie, w dni postne	żur i ziemniaki z czosnkiem	ziemniaki z żurem	placek z kapustą kwaśną.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z masłem i kwaśnem mlekiem	ziemniaki z żurem	placek owsiany
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kwasem kapusty z olejem	ziemniaki z kapustą	chléb
	w zimie, w dni zwykłe	zamieszka jęczmienna i placek	kapusta z chlebem	kapusta z ziemniakami
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustniakiem.	ziemniaki z kwasem kapuścianym	placek owsiany i czosnek.
5. Chleb	jaki jadają	jęczmienny, placek owsiany	chléb jęczmienny i owsiany placek	owsiany
	z czego się składa	z jęczmienia i kartofli	z jęczmienia i kartofli	z owsa
	czy go sami pieką	sami pieką	sami go pieką	sami go pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nic kupują.	–	–
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placek, niski chléb, wysoki chléb	placek, niski chléb i knysz	placek
	z czego się składają?	z jęczmiennej mąki i kwasu.	z jęczmiennej mąki a wewnątrz kartofle	z owsa
	z kąd je otrzymują?	ze swego zboża.	w domu pieką	domowe

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły i prosty na kwasku	zwykły i prosty na kwasku	zwykły i prosty na kwasku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placek owsiany niekiszony.	- - dto - - - - - -	- - - dto. - - -
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	proste	proste	proste
Nazwy ich?	żur, zupa grzybkowa, woda czosnkowa i pietruszkowa.	żur, zupa grzybkowa, woda pietruszkowa	żur, woda czosnkowa
sposób przyrządzania?	żur z owsa mąka owsiana zakwaszona w letniej wodzie.	tak samo	tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra dziennie	½ litra dziennie	¼ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra dziennie	¼ " "	w cale nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne zbierane, maślanka	kwaśne zbierane, maślanka.	maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego robią ser.	wyrabiają z kwaśnego mleka sery	wcale nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią zapasów	nie robią zapasów na zimę	nie robią zapasów
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	na jajecznicę, nieużywają	używają osobno nieużywają do potraw	nieużywają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	masła, słoniny, sadła,	masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.	—	słoninę kupują
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło, słonina.	masło, słonina, sadło	olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	raz na rok na Wielkanocne święta	tak samo	wcale nie.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina	cielęcina	cielęcinę	
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane mięso	— 6 —
18. Czy używają drobiu?	nieużywają	tak samo	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/4 Klg.	tak samo	wcale nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	kupują śledzie	tak samo	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	wcale nie używają	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew ∅			
buraki ∅			
karpiele przechowują Karpiele		przechowują Karpiele	nie
kalarepa ∅			
cebula w wieńcach		cebula, czosnek } w wieńcach	nie
czosnek " "			
ogórki ∅			
kapusta świeża na siodko i kwaszo		tak samo	
" kiszona w beczkach			kapusta Kiszona w beczce
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	nie używają	nie używają	nie używają.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	sami wyrabiają krupy jęczmienne	tak samo	kupują u żydów.
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna ∅			
żytnia kupują			
owsiana robią zapasy		z mąki owsianej i jęczmiennej robią zapasy	kupują zboże
hreczana ∅			
jęczmienna robią zapasy			
kukurydzana ∅			
ziemniaczana ∅			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają białaków świeże	używają świeże	używają świeże
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	robią zapasy	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, prażone, pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają jako domieszki	tak samo	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają Krzgle	wypiekają Krzgle	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią śliwki i gruszki suszone	tak samo	wcale nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	dwa razy	tak samo.
w zimie	"	dwa razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	piją przeważnie wódkę	piją przeważnie wódkę	tak samo
piwo	—	—	—
miód			
wino	—	—	—
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 Wedro	1 Wedro	1½ Wedra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	chlebem-mestem, wódka, brydza pierogami, Klusami.		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni.		
w tygodniu adwentowym	6 tygodni		
w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 2° mniej zamożnych 38° ubogich 60°		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	sałata, grzyby, Koboda		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Żywią się w ogólności potrawami z owsa, jęczmienia i kartofli, to jest jedynem pożywieniem naszych Lemków.		

Łabowa dnia 25/4 891. K. Czerwiński

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

3211

97

Powiat? Nowy Sącz — Nazwa miejscowości? Podegrodzie

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) Urodzajna

Narodowość ludzi? Polska — Liczba ludności? 926

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Pięć razy	Pięć razy	3 razy
	w zimie	3 "	3 "	2 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Zaciérkę, lub mieszaną z mąki ze serwatką, nadziej ze słodkiem mieszaną z maślanką z kminkiem, surowe lub z mlekiem.	Jak samo.	Zaciérkę z kapustniarką lub serwatką lub ziemniaki z kapustniarką,
	w lecie, w dni postne	Tosamo,		Jak samo
	w zimie, w dni zwykłe	Jak wyżéj		Ziemniaki z polewką lub żurem lub zaciérkę z octem lub kapustniarką, lub bób z żurem.
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki z polewką lub żurem i ogurki (surowe owoce gotowane) lub bób z żurem	Tak samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta z grochem, pęczak ze słoniną i ziemniaki ze słoniną, lub z mlekiem lub na trzecią potrawę jaglaną kaszę ze słodkiem mlekiem.	Mniéj zamożni jadają podobne potrawy jak najzamożniejsi, jednak nie na trzy potrawy tylko na 2 potrawy. Nadto jadają w postne dni drożdżki, czyli prażuchy ze słodkiem mlekiem a jaglana kasza bywa u nich rzadziéj. W jesieni często gotują pluski ze ziemniaków z masłem lub z mlekiem. W postne dni (w piątki) zwykle chleb ze śledziem.	Ziemniaki z kapustniarką lub suche sołone, lub chleb sam.
	w lecie, w dni postne	Tak samo tylko z masłem, tylko w piątek mieszczą obiad z trzech potrawy jarzynych tj kapusta z grochem i ziemniaki z polewką		Tosamo
	w zimie, w dni zwykłe	Groch okrzyj, ziemniaki z mlekiem, lub kartofle z mlekiem słodkiem i ziemniaki z mlekiem		Brajka lub ziemniaki lubtéż kapusta. Czasem jédzą same tylko grzyby zimą, wiosną i wczesną jesienią.
	w zimie, w dni postne	Zaciérka z kapustniarką i ziemniaki z polewką lub kapusta sama i ziemniaki z polewką lub żurem		Ziemniaki pieczone i kapusta surowa
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Brajkę z mlekiem słodkiem i ziemniaki ze słoniną lub z kwaśnym mlekiem.	Jtto	Brajkę z kapustniarką lub serwatką
	w lecie, w dni postne	Zaciérka z mlekiem słodkiem i ziemniaki z mlekiem		Ziemniaki z kapustniarką lub z grzybami
	w zimie, w dni zwykłe	To samo		Tak samo.
	w zimie, w dni postne	To samo bez omasty, a ziemniaki z wodą ze suszonych owoców lub kapustniarką		lub placek jałowy.
5. Chleb — jaki jadają		Kwaszony	Takisam chléb jak u najzamożniejszych tylko z mąki żytniéj i jęczmiennéj. Więcéj jęczmiennéj, jak żytniéj mąki.	Placek niekwaszony (stołki)
z czego się składa		Z mąki żytniéj, pszennéj i jęczmiennéj		Z mąki jęczmiennéj.
czy go sami pieką		Sami		Sami pieką
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				Czasem kupują chleb w sklepie.
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Kołacze (placki) i babki	Kołacze ze séremi	
z czego się składają?		Z ciasta z mąki pszennéj ze séremi i jajkami	Jtto.	
z kąd je otrzymują?		Sami pieką.	Jtto.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Na 10 bochenków chleba biorą 5 litrów mąki z czego biorą 1/10 część, zalewają wodą i robią rzadki rozczyn, mieszając w to kawałek kwaśnego ciasta z poprzedniego pieczywa, następnie mąkę porozcierają wyprują do brzeży, w środku mąki robią otwór, gdzie wlewają rozczyn. Rozczyn z mąką stawiają w ciepłem miejscu i tam porastoją 12 do 16 godzin. Potem wyrabiają z pozostałem mąką, dolewając otwarcie. Kiedy wyrabiają bochenki,	II) które potrawy otrębami, a resztę wypiekają w własnym piecu. Wten sam sposób pieką mniej zamożni chleb. Na Kosarze wyrabiają ciasto z poranej, z domieszką jęczmiennej mąki a wieczór z kwaśnego, z wodą. Rozczyn jest w tych samych naczyniach. Pieczą się kwaśny, z wczoraj z drożdży. Na święta placków dają ze mieszany z tartymi	Najubożsi pieką czasem placki z jęczmiennej mąki na wodzie po odgotowaniu obiadu. Często domieszują do ciasta tych ziemniaków. Kotwerów żadnych nie pieką.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	W użyciu są w ogóle potrawy jak przytoczone w przypisach, czyli w rubrykach 2. 3. 14. Klasoą nazywają tak raciérkę, jak kaszę brajkę, czyli z ramienia. Jaglaną kaszę nazywają jaglanami. Pęczakiem nazywają	ziemniakami, a jajkami; do tego dodają cytwory dla nadania różnej barwy kaszom. Groch jadają tylko okrągły. Fasoli, zwanej powszechnie pachotnym grochem	Wlecie biedni jadają często gryczoną, by gotowane w wodzie solonej, ramienkę nazywają pospolicie drianą
sposób przyrządzania?	Na raciérkę robią twarde ciasto, z którego robiąc kulecki, rzucają na wrzącą wodę, tworzą ramienkę, zalewają zimną wodą dla nadania tęgości, po chwili zaś odlewają z wody. Brajkę otrzymuje się w ten sposób, że wsypuje się na wrzącą solonę wodę mąki tyle, aby brajka była rzadka. Na drożdżki biorą więcej mąki aby masa była gęsta. Ziemniaki gotują w mundurze, lecz nie solą ich na wsze, tylko na misce. Do omasty bywają ziemniaki pieczone, a do mleka całe. Do gotowanego grochu brzeszą kawałek słoniny, cebulę, lub masła, podług do kapuśniaku, do której ziemniaki nigdy nie robią. Biedni jedzą jatowy kapuśniak z wody z ogólą i pietruszką. Żur robią z owsianej oszypki: do oszypki należy	kształcie wielkości bobu, rzucają na wrzącą wodę, tworzą ramienkę, zalewają mleka słodkiego surowego, lub w najuboższych kapuśniaku. Na drożdżki biorą więcej mąki aby masa była gęsta. Do gotowanego grochu brzeszą — Polewkę do zimna. Otarowi gotowanemu	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	~~w lecie~~ w lecie wypada przeciętnie na jedną osobę 2 do 2½ litra mleka. w zimie 1 litr do półtora litra	1 do 1½ litra. 3/4 do 1 litra.	¼ litra maślanki lub serwatki. 0
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie jedzą nie gotowane ale niezbierane, Kwaśne mleko bez śmietany użyte bywa rzadziej Częściej używają maślanki zmieszanej ze serwatką, którą chowają w naczyniach na lato. Zamiast masła masłem nie	z raciérką lub brajką	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery na własny użytek z kwaśnego mleka	Ditto	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła Zachowują solone masło na zimę Sery również kładą do paski, powol. przyciskają, kamykiem przyprawują solnikiem i w ten sposób przechowują	Ditto Nie.	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Prawie użyty	Nie,	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe; w dni postne; w zimie: w dni zwykłe; w dni postne	w dni zwykłe: słoniny, masła i sadła; w dni postne: masła; w dni zwykłe: masła; w dni postne: oleju lnianego i cebuli	Ditto	Nie używają omasty chyba tylko na święta kupią kawałek słoniny.
15. Jak często spożywają mięso?	Przeciętnie dwa razy na miesiąc	Około 10 razy na rok	Nie jadują mięsa
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	krowinę rzadko; baraninę częściej; świninę rzadko	Tak samo jak poprzedni	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują, a baraninę czasem pieką na maśle.	Mięso jadają gotowane.	
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają w razie czyjejś choroby.	Tak samo.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 ℔ etwyeh. czyli 6 Kg.	2 do 2½ Kg.	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają rzadko kiedy śledzi	Używają śledzi w rzinie w postne dni.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają tylko na lekarstwo	Tak samo	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Marchwi bardzo mało pozostają	Tak samo	
buraki	pastewne dla krów i trzody	dtto	
karpiele	przechowują w piwnicy, obsypując je piaskiem z wierzchu i korzeni.	dtto	
kalarepa			
cebula	Cebulę przechowują tylko na swoją potrzebę do potraw (do zimniaków).	dtto.	
czosnek	Czosnku mają tylko kilko główek do kietbasy	dtto	
ogórki	Niektóry kiszą na zimę		
kapusta świeża	Kapusty świeżej nie trzymają		
„ kiszona	Kapustę piorunu trzymają w wielkich beczkach. Kapusta, ta bywa dość grubo szatkowana. Na spód do beczki dają całe główki kapusty lub liście i przekładają je koprem dla zapachu. Liście i główki razem szatkują.	Tak samo	Kapustę kroją do beczułki i deptają nogami. Najubożsi nie zarzucą jednak swojej kapusty na zimę, o tyle tylko, o ile kogo stać na zakupno.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Kroją z polewką, do której zrazu kawałek świeżej lub gotowany razem z kapustą.		
bób	jedzą ze stroiny, gdy jest młody, a zresztą tylko w zimie ze żurem. Bób gotują osobno, a żur osobno.		Bób z żurem.
fasola	Fasolę gotują tylko razem z kapustą, ale osobno nie		
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	Grube krupy, czyli pęczak sami sobie wyrabiają.		
jaglanne	Kaszę jaglaną kupują na rynku po 12 kr. litr.		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Przennéj na placki		
żytnia	Żytniéj na chleb i zacierkę.		
owsiana	Owsianéj dla trzody.		
hreczana			
jęczmienna	Jęczmiennéj na chleb, ~~pęczki~~ na brajkę i zacierkę, a otręby jęczmienne dla trzody.		Jęczmiennéj na brajkę.
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? ~~jakie? w jakiej formie~~ (świeże, ~~surowe, marynowane~~)?	Używają grzybów gotowanych rzamarynowanych octem rzadko kiedy. W wigilią Bożego Narodzenia gotują kilka grzybów suchych w kapuście, lubiej gotują je osobno, a potem po odcedzeniu wkrawają do żuru.		Często, ale zamożnych tylko mąką.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki przechowują w piwnicach.	W dołach (kopcach)	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Skrobane, gotowane, smażone lub całe		Tak samo i często pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			Wypiekają placki z samych ziemniaków lub domieszają mąki
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją, ale rzadko.		Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Wyrabiają rzadko kiedy i tylko niektóry powidło ze śliwek. Suszą śliwy, jabłka i gruszki.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Trzy razy		Dwa lub 3 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	Wódkę i piwo		Wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę? (mężczyzny)	15 litrów	10 litrów	5 litrów
	Kobiety zaś tylko w 1/3 części powyższej ilości		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, herbatą, kołaczem, kiełbasą, lub słoniną z chlebem. Zamożniejsi zastawiają powyższe prowianty w większej ilości i z lepszej jakości jak mniej zamożni.		Wódką i chlebem kukurydzianym lub tukiniże kołaczem, który kosztuje 4 lub 8 kr.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni w tygodniu pożera, od mięsa, a względnie słoniny, a w pierwszy (nowy) piątek miesiąca pożerają także od nabiału. 3 dni święty post nawet od nabiału. 3 dni " " bez nabiału, a 4 dni z nabiałem.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Jak wyżej.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10%, mniej zamożnych 65%, a 25% najuboższych		
38. W czasie ~~głodu i~~ przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W czasie żniwa idą na zarobek najubożsi do bogatszych, za co otrzymują wikt i w dodatku po 20, 16 lub 14 kr. - Pijaków notorycznych jest nie wielka liczba, bo na 926 ludzi będzie z zaledwie 1%., 5% zaś całkiem wódki nie pija z dorosłych ludzi bez względu na klasę ludzi.		

KWESTYONARIUSZ

322

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowy Sącz — Nazwa miejscowości? Siedlce

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy — Liczba ludności? 590

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	4 razy	3 razy
	w zimie	trzy razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mieszankę z mlekiem	ziemiaki z mlekiem	ziemiaki z barszczem
	w lecie, w dni postne	mieszankę z kwaśnicą - żur	ziemiaki z kwaśnicą	ziemiaki z polewką
	w zimie, w dni zwykłe	bób z żurem, lub chleb z żurem. -	mieszankę z kwaśnicą	tak samo jak i w lecie
	w zimie, w dni postne	tak samo	tak samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	zacierka kapusta i ziemniaki, lub pęcak z mlekiem - groch lub bób. -	zacierka albo kasza, ziemiaki i kapusta	kasza - ziemiaki z barszczem - bób albo groch. -
	w lecie, w dni postne	mieszanka z kwaśnicą ziemiaki, groch	kasza z kwaśnicą ziemiaki i bób	mieszanka lub ziemiaki z polewką.
	w zimie, w dni zwykłe	kaszę, karpiele i ziemiaki lub kapusta. -	kasza, ziemiaki i groch z kapustą	tak samo jak i w lecie - albo kapusta i karpiele
	w zimie, w dni postne	żur z ziemiakami lub bobem lub kasza z śliwami	żur - ziemiaki	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemiaki z kwaśnem mlekiem - lub zacierkę	ziemiaki z mlekiem kwaśnem	mieszankę - lub ziemiaki - karpiele
	w lecie, w dni postne	ziemiaki z polewką	ziemiaki z polewką	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	pęcak (kasza) z mlekiem	karpiele lub kasza	tak samo jak i w lecie - lub ziemiaki z żurem - lub bób
	w zimie, w dni postne	pęcak z śliwami	pęcak z śliwami	
5. Chleb: jaki jadają		żarnowy	żarnowy	żarnowy placek
z czego się składa		z pszenicy, żyta, orkiszu z dodatkiem jęczmienia.	z pszenicy żyta orkiszu - lub jęczmienia. -	z jęczmienia i orkiszu..
czy go sami pieką		sami pieką.	sami pieką	rzadko bardzo pieką
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		rzadko kupują świątkę	nie kupują	
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Kołacze na święta	kołacze na święta	żadne
z czego się składają?		z mąki pszennej	z mąki żarnowej	———
z kąd je otrzymują?		mielą-mąkę czasem świątkę dokupują i sami pieką	sami zboże mielą	———

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na kwasie	na kwasie	bez kwasu - na słodko - na denku pieczony placek pod popiołem gorącym.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach	na drożdżach	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne, strączkowe i okopowe.	mączne, strączkowe i okopowe	mączne, okopowe i strączkowe.
Nazwy ich?	mieszanka, zacierka, żur, pęczak, ziemniaki kapusta, groch, bób, kapiele, kwaśnica i barszcz.	nazwy te same jak poprzednio.	mieszanką, kapusta ziemniaki, polewka itp.
sposób przyrządzania?	całkiem pojedyńczy	— —	— —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają - przeciętnie na dzień na jedną osobę kwarta lub litr	używają - przeciętnie na jedną osobę ¾ litra	używają bardzo mało na jedną osobę ¼ litra chyba jak kupi. — całkiem nie. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej o połowę	w zimie mniej o połowę a czasem nic	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko zbierane słodkie lub kwaśne, maślanką przeważnie, śmietanki bardzo mało. —	mleko zbierane, słodkie kwaśne, serwatkę lub maślanką. -	kwaśne mleko, słodkie serwatkę - bardzo mało. -
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają	wyrabiają	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają mniej	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią żadnych zapasów	nie robią żadnych zapasów.	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	używają mniej.	zupełnie nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina lub sadło.	sadło, masło	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	— jarzyno - lub z grzybami	jarzynowo - bez omasty	bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	sadło, słonina - nie	sadło, słonina - olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	ma się mniej - olej	bez omasty	bez omasty
15. Jak często spożywają mięso?	4 razy do roku a bardzo rzadko w niedziele	4 razy do roku	nieużywają
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę, baraninę lub	krowinę	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	królicze mięso	zaolue
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub pieczone	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	Kaczki, Kury a czasem gęsi	Kury	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	cztery funty	dwa funty	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi w poście	używają śledzi w poście. –	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają w cale	nie używają w cale	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	z ogrodowizn tylko karpiele i kapusta kiszona – bardzo rzadko buraki i cebula	karpiele i kapusta kiszona	karpiele i kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, bób i fasola są używane, na gęsto same lub w kapuście albo z żurem	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	z jęczmienia robią pęczak czyli krupy rzadko kupują jaglanej lub ryżu	z jęczmienia sami wyrabiają pęczak. –	z jęczmienia z rzadko robią pęczak.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki pszennej, żytniej, orkiszanej, jęczmiennej i owsianej	Używają mąki pszennej, żytniej, orkiszanej, jęczmiennej lub owsianej żarnowej	Używają jęczmiennej orkiszanej i owsianej żarnowej. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże gotowane lub pieczone	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	używają	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	placki, kluski lub	kneclę. tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidło bardzo rzadko – śliwy jabłka i gruszki suszone.	śliwy, jabłka i gruszki suszone.	rzadziej
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	2 razy lub 3	podobnie	podobnie częściej 2 razy
w zimie	3 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, piwo, wino	piwo, wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	$\frac{365}{16}$ litra	$\frac{365}{16}$ litra	$\frac{180}{16}$ litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem, herbatą, kawą, kołaczami i słoniną	wódką, piwem, herbatą, kołaczami, chlebem i słoniną.	wódką, chlebem a rzadko kołaczem chyba darowanym
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	trzy dni	trzy dni	
w tygodniu adwentowym	cały tydzień		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zupełnie nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 8 : 17 to jest 1 bieżny na 8 mniej zamożnych lub 17 najzamożniejszych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Tylicz
Żuk

KWESTYONARIUSZ

323

101

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowy Sącz — Nazwa miejscowości? Tylicz

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Żydzi — Liczba ludności? 1600 / tysiąc sześćset /

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z kapustą
	w lecie — w dni postne	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą	
	w zimie — w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą	
	w zimie — w dni postne	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	z pęczaku z słoninem mlekiem i kawałka chleba z masłem lub serem	z ziemniaków z kwaśnem mlekiem i kawałka chleba z masłem lub serem	z ziemniaków z kapustą i kawałka chleba owsianego z solą
	w lecie — w dni postne	z kawałka chleba z solą	z kawałka chleba z solą	z kawałka chleba owsianego z solą
	w zimie — w dni zwykłe	z ziemniaków gotowanych z kapustą i kawałka chleba z solą	ziemniaków z kapustą	z kawałka chleba owsianego z solą
	w zimie — w dni postne	z kawałka chleba z solą	z kawałka chleba z solą	z tego samego
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z kwaśnem mlekiem	ziemniaki z kapustą
	w lecie — w dni postne	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą
	w zimie — w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą	ziemniaki z kapustą
	w zimie — w dni postne	ziemniaki z kwasem z kapusty	ziemniaki z kwasem kapuścianym	ziemniaki / bez tłuszczu /
5. Chleb	jaki jadają	placki / owsiany /	placki / owsiany /	placki / gryczany / bez kwasu pieczone
	z czego się składa	z jęczmienia owsa i żyta	z jęczmienia owsa	z owsa
	czy go sami pieką	nie	nie	z owsa
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?	jadnych	jadnych	jadnych
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	z mąki jęczmiennej i owsianej robią rozczynę, ubitą mąką mieszą, robią placki, grubości 2 cm do 3 cm (orzechy), które pieką rano każdy dzień	z mąki owsianej rozczynę z jęczmiennej zagęszczają (mieszą) robią placki grube 2 cm do 3 cm grube o średnicy 2 dm pieką rano każdy dzień	z mąki owsianej robią słodkie placki grubie 1 cm do 1½ cm i pieką każdy dzień rano (placki te pożerają wyjadzymka (dodatkami))
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	/		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzynowe, bardzo mało mącznych	jarzynowe t. j. ziemniaki z mąki owsianej lub pszennej sposób przyrządzania taki jak u najzamożniejszych	ziemniaki, kapusta i owsianej, a tu i owsiane sposób przyrządzania jak u najzamożniejszych
Nazwy ich?	ziemniaki, owsianka (pszenica) i kapusta	i kapusta	
sposób przyrządzania?	owsianki mąkę na dzień przed rozczynią wodą rozczynią i robią mieszaniny		
	ziemniaki pieką, gotują, upiekają w rozmaitych garnkach, lub obierają z łuski, pierogi gotują na wodzie i polewają mlekiem		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają ½ litra na jednę osobę dziennie	⅓ litra na jednę osobę dziennie	1/16 litra na jednę osobę dziennie
w zimie	1/8 litra, na jednę osobę dziennie	1/16 litra na jednę osobę dziennie	wcale nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne zbierane maślanka, słodkie tylko z pierogami	mleko kwaśne zbierane maślanka, słodkie tylko z pierogami	mleko kwaśne zbierane i maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z owczego	z owczego	wcale nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	wcale nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	rzadkich	rzadkich	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	wcale nie	wcale nie	wcale nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	rzadko słoninę, mało	rzadko, mało, słoninę	rzadko
w dni postne	rzadziej omasty	rzadziej omasty	rzadziej omasty
w zimie — w dni zwykłe	rzadko, słoninę	rzadko słoninę	rzadko
w dni postne	olej lniany	olej lniany	olej lniany
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w roku	2 razy w roku	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowinę, cielęcinę i baraninę	krowinę, cielęcinę i baraninę	—
cielęcina	i świninę		
baranina	—		
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	pieką lub gotują	pieką lub gotują	—
18. Czy używają drobiu?	wcale nie	wcale nie	wcale nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/2 Kg	1/4 Kg	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi tylko	śledzi tylko	śledzi tylko
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	wcale nie	wcale nie	wcale
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	—		
karpiele	z karpieli na zapasy na zimę, tylko	Karpiele świeże	Karpiele świeże
kalarepa	świeże		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	kapustę siekają/szatkują/	kapustę tak samo	kapustę tak jednak
„ kiszona	w beczkach, lub głowki, sprzedają	jak najrzadziej	najrzadziej
i. t. d.	to prawda i tak biorą głowkami w beczkach w bardzo małej ilości		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	na wiosnę tylko z robakiem	na wiosnę tylko z robakiem	na wiosnę tylko z robakiem
bób			
fasola			
soczewica			
kukurudza	gdy zasieją się same urodzą, Kukurudza/pamieszka/	gdy zasieją się same urodzą/Kukurudza pamieszka/	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	jęczmienne tylko/perłaki/	perłaki sami wyrabiają.	—
jaglanne	sami wyrabiają, o innych		
przenne	kaszach nie mają pojęcia tak, że gdy mieli, jaglany lub prosaną kaszę, to pytają radzi wiemi co to jest?		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna			
żytnia	Mąki używają, żytniej, jęczmiennej	Mąki używają jarmomej	owsianej, na wiosnę
owsiana	lub owsianej, sami robią zapasy	i owsianej, sami robią zapasy	sieją, kupują żytnią mąki
hreczana			w bardzo małej ilości
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	prawdziwych, bez tylko sporadycznie spożywają, to surowych świeżych, potem smażonych, pewien rodzaj trufli świeżych gotowanych z mlekiem	tak samo	tak samo, tylko zbierają prosiuki smażą lub gotują i jedzą na wodzie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	i do ~~1000~~ 600 hektolitrów	w bardzo pomyślnej sytuacji do 100 hektolitrów	starają się zawsze o jakąś pewną ilość do 60 kwintali
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane, prażone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wyjątkowo		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie wódki, piwa tylko ci, którzy przemysłali od wódki	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry	3 litry	2½ litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	chleb i wódka z bryndzą i wódka rosół z grochem, mięso jarzyny i wódka oraz tam 1/16 kg. kapusta pieczona, ziemniaki oraz ciasto z grochem figuruje jako drogie potrawa groch z bryndzą musi być	tak samo	tak samo, bo nigdy na ten cel pieniędzy lub kapusty to to musi być
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa razy t. j. środa, piątek,		
w tygodniu adwentowym	3 trzy dni z najpamiętniejszych t. j. środa, piątek sobota, siedem razy z pamiętnych i drogich		
w tygodniu wielkiego postu	siedem razy z wszystkich		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	pierwszych 3% drugich 10% a reszta ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wymienione artykuły pożywienia używają ludność polska i ruska tylko ci używają się tutaj tak jest w całym świecie		

Żeleźnikowa
Brak wypełnienia w Dziale inwentarz
Garnuszek

324

103

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowy Sącz — Nazwa miejscowości? Żeleźnikowa.

Jaka miejscowość? górzysta? tak / pagórkowata? / nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? / średnio urodzajna? Tak / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy — Liczba ludności? 870

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemiaki, mieszankę, i racierkę z mlekiem	ziemiaki, mieszankę i racierkę z mlekiem.	ziemiaki, mieszankę i Karpiele po największej części jałowo.
	w lecie, w dni postne	to samo tylko jałowo.	to samo tylko jałowo.	
	w zimie, w dni zwykłe	ziemiaki ze słoniną, mieszankę. i racierkę z mlekiem.	ziemiaki ze słoniną lub z masłem, mieszankę i racier. Rę z mlekiem. i Karpiele	to samo
	w zimie, w dni postne	to samo tylko jałowo.	to sama tylko jałowo.	to samo zawsze jałowo.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	racierki, krup ziemiaków, grochu, bobu lub kapusty z masłem lub słoniną.	jedzą zwykle to samo, ale częściej chociaż w dniach zwykłych jałowo.	to samo tylko zawsze jałowo.
	w lecie, w dni postne	to samo tylko jałowo.		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemiaki z mlekiem, mieszankę, i racierkę, z masłem, lub słoniną,	to samo tylko częściej jałowo.	to samo tylko zawsze jałowo
	w lecie, w dni postne	to samo tylko jałowo.		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo.		to samo i Karpiele
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytny, przemieszany, jęczmiennym,	żytni, przemieszany, jęczmien ny	
	z czego się składa	z mąki żytniej, żytniej i przemieszanej, żytniej i jęczmiennej, pszenicznej, ziemniaków czasem	z mąki żytniej, żytniej i przemieszanej żytniej i jęczmiennej ziemniaków czasem.	
	czy go sami pieką	tak	tak, ale tylko w święta i w czasie robót polnych. —	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		kupują czasem od piekarzy żydowskich.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze przemienne i jęczmienne	kołacze i jęczmienne i przemienne	
	z czego się składają?	z mąki przemienionej, jęczmiennej, sera, bryndzy, wie ~~ziakiem~~	z mąki przemienionej, jęczmiennej sera bryndzy i ziemiaków	—
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają.	sami wypiekają	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Robią rozczynę, dodając kwasu lub drożdży, - mięszają, gdy wyrośnie wyrobią mąkę. Z ciasta potem wyrabiają bochenki i wypiekają w piecu.	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kleszanka, zacierka, ziemniaki, kapusta, groch, bób, kapusta, rosół, mleko,	Te same	Te same tylko po największej części jarzyno
sposób przyrządzania?	Jedne z nich jedzą z mlekiem inne z omaszczone masłem słoniną, olejem lub tłuszczem baranim.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	3/4 litra dziennie	1/2 litra dziennie	0.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	1/4 " "	1/4 " "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie lub kwaśne zbierane i maślanka.	Tak samo	0.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają czasem z kwaśnego ~~śmietanowego~~ mleka	Tak samo	Tak samo.
12. Czy używają masła?	Używają	Używają	Nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie.	Nie	Nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie	Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	masła, słoniny, sadła, tłuszczu baraniego	To samo lecz mniej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	oleju	oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	masła, słoniny, sadła, tłuszczu baraniego	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	oleju	oleju. —	
15. Jak często spożywają mięso?	Kilka razy do roku podczas świąt i czasem lecz rzadko w miesiącu	Tak samo.	Trzy razy lub cztery do roku
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Tak	Tak sam	Tak samo
krowina	"		
cielęcina	"		
baranina	"		
świnina	"		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują, by otrzymać rosół	"	"
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 do 5 kilogramów.	2 do 3 klg.	1 do 2 klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają czasem śledzi w czasie postu	Jakie	— 0 —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie.	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	da, jest.	Te same	Te same.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Byrają gotowane i maskane masłem, słoniną, lub tłuszczem baraniem.	Takie	Takie tylko jatowe.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kupują. Kupują. „ (: rzadko :)	Kupują. „ —	Kupują. „ ———
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Tak „ „ „	Zboże na wszelki użytek mielą w młynie lub na karnach.	Zboże na wszelki użytek mielą w młynie lub na karnach.	Takie; czasem kupują mąkę w mieście.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Borowiki, Twardze, gołąbki, pociece, rydze, Liśćiki, ziemne grzyby Gotują, świeże lub suszone.	Takie	Takie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ostrobane gotują, sola, a potem maszczą.	Tak samo- czasem już ugotowane przynoszą jatorc. Czasem usmażą.	Tak samo, tylko jatowo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Tak.	Tak	Tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	W święta inchi uroczyste.	W świętа i w dni uroczyste.	Tak samo.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki, jabłka i gruszki suszą.	Takie	takie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	trzy razy dwa razy.	takie	takie
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę nadziej piwo lub wino.	takie	takie.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2½ litra po przeciętnym obliczeniu na każdą osobę dorosłą.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, arakiem nadto piwem, herbatą, Kawą i kołaczami czasem buchtami.	Takie	Wódką i kołaczami lub chlebem pszennym.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni	dwa dni	Takie.
w tygodniu adwentowym	trzy dni	trzy dni	
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni	sześć dni	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 7 : 13.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Teraz przetworku jedzą to samo co zwykle tylko w mniejszej ilości — w czasie głodu mieszano w większej ilości otręby z mąką, zbierają po polach pszonak, macierzanke lub łobodę.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Zelazowa dnia 6 maja 1891
Franciszek Cichowski

39.

325

105

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowy-Targ Nazwa miejscowości? Czarny Dunajec (i okolica w promieniu 2 do 3 mil) tj. 15 do 21 Klm)

Jaka miejscowość? górzysta? ~~pagórkowata~~? ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? polacy Liczba ludności? Czarny Dunajec 2470 (bez okolicy)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy (śniadanie, obiad, podwieczorek i wieczerzę)	taksamo	3 razy
	w zimie	3 razy	taksamo	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem (w święta z kawą)	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z borowem lub kwaśnicą
	w lecie, w dni postne	chleb z rzepą kminkową i innemi	ziemniaki z kwaśnicą	suchy placek owsiany (owsiany) (zwany moskalem)
	w zimie, w dni zwykłe	dtto	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół z ziemniakami (zwany u ludu „podewką")	ziemniaki okraszone smażą (słoniną) i kapustą e.g. – otar kluski z mąki z mlekiem lub masłem	ziemniaki z kapustą kluski z mąki owsianej lub żytniej –
	w lecie, w dni postne	zamieszkę z mąki z mlekiem lub masłem – ziemniaki z kapustą, groch, grzyby i suszone owoce (kupowane)	kwaśnicę z ziemniakami i kapustą – nadto rosół z suszonych owoców kupowanych	ziemniaki z kwaśnicą lub kluski z kwaśnicą
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	dtto	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Chleb z mlekiem, bryndzą, masłem lub gotowane potrawy jak na obiad	dtto	dtto
	w lecie, w dni postne	Groch, bób gotowany – lub ziemniaki z jaką postną polewką		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	dtto		
5. Chleb: jaki jadają		żytni lub jarzmy	owsiany placek pieką w domu na ratrze (tj. w piecach gdzie gotują)	tak samo.
z czego się składa		– ?		
czy go sami pieką		– sami-ale –		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Przeważnie kupują u piekarzy żydowskich (w karczmach)		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		strucle zwane „kukiełkami"	—	—
z czego się składają?		z mąki jarzmej na drożdżach		
z kąd je otrzymują?		kupują na targach od przejezdnych piekarzy		

→ Na święta pieką placki jarzmne ze świeżo owsiano-krowim (zmieszanym)

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	na drożdżach w murowanych piecach	na kwasie pytrzim w piecach	pieką wprost bez drożdży i kwasów t. zwane: płotki płacki owsiane zwane z moskalami,
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	ditto z serem lub powidłem		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?			
Nazwy ich?	Rosół – mięso gotowane i wędzone; ziemniaki, kapusta, marchew i buraki; groch i grzyby;	rosół nazywają polewką	
sposób przyrządzania?	zwykle jadają gotowane mięso tłuszcze lub pieczone potrawy	gotowane potrawy z ap. grzyby i ryby gotują na kwaśnicy	ziemniaki, kluski owsiane i placek owsiany; kwaśnicę i kapustę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada dziennie? w lecie	1/2 litra	1/4 litra	1/8 litra do 1/16 –
w zimie	1/4 litra	1/8 litra	nie jedzą mleka
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie niezbierane kwaśne ze śmietaną maślanką	słodkie zbierane prawie kwaśne i maślenką	kwaśne i maślanką
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery owcze słodkie dla siebie i wczesii na sprzedaż	tak samo	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	jadają tu świeże robione masło – nigdy topionego	zapasów nie robią jedzą świeże masło	prawie masła nie jadają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jajecznicę – i jaja twarde gotowane z chlebem	gotowane i jajecznicę z chlebem	nie jadają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masłem, słoniną	masło - słonina olej (z siemienia lnu)	wałko sadłem
w lecie w dni postne	masłem		
w zimie w dni zwykłe	"	dtto	
w zimie w dni postne	dtto		
15. Jak często spożywają mięso?	4 razy – w tygodniu	2-3 razy na tydzień	2-4 razy w roku
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~	—		
krowina	krowina	krowina	
cielęcina	cielęcina	cielęcina	
baranina	baranina	baranina	
świnina	świnina	świnina	świnina
jakie inne (~~konina, zające, króliki~~ i t. d.)		czasem królik	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na wodzie z jarzynką solą do benek baraniną cielęciną i świniną wędzą	gotują na wodzie, na serwatce, kwaśnicy – z koperkiem: pieprzem i ang. nielem solą do benek	gotują na kwaśnicy z cebulą czosnkiem i pieprzem
18. Czy używają drobiu?	używają	sprzedają	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40 do 60 Kg rocznie	20 do 30 Kg rocznie	1 do 2 kg. rocznie
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryby morskie - śledzie powszednie	ryby rzadko na krakowiec - śledzie w poście	ryb wigilij - śledzie rzadko w wigilij i W Piątek
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód prasny z chlebem jaja miód robiony w domu ale rzadko	miód prasny w wigilię z opłatkiem	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew świeża		marchew
buraki	buraki		buraki
karpiele	karpiele		karpiele
kalarepa	—		
cebula	cebulę	tosamo	cebulę
czosnek	czosnek		czosnek
ogórki	—		
kapusta świeża	kapustę świeżą		kapustę kiszoną
„ kiszona	„ kiszoną		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany		groch gotowany
bób	gotowany i prażony z solą	to samo	bób suchy solony gotowany
fasola	„ z pupą		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupowane gotowane		
jęczmienne	własne	tosamo	rzadko jęczmienne omłoty czyli pęczaki w domu z jęczmienia tłoczone —
jaglanne	kupowane omaszczone lub z mlekiem		
przenne	własne omaszczone		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	rzadko tylko na ciasta		
żytnia	używają		
owsiana	cresk	to samo	owsiana
hreczana	rzadko		
jęczmienna	rzadko		
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże gotują lub marią z jajami — surowe w miarankach kładą w rosół, barsz lub gotują na zupę	świeże z ziemniakami gotowane - surowe kładą do kraśnicy	taksamo lub w kapuście surowe i w kraśnicy
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	znaczne, bo to najważniejszy artykół żywności u ludu wiejskiego		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane w wodzie rzadko pieczone — lub przysmażane.	taksamo	taksamo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	——— nie	dodają do ciasta mącznego tarte na tarze ziemniaki	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	——— nie		taksamo do owsianych placków
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę na śniadanie herbatę w święta lub umysłowi familije	w święta kawę	1–2 razy w roku
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwy i gruszki w małej ilości — częściej znachodzą na ulerodki w ziemie lub siano	nie mają drzew owocowych a suszony owoc kupują rzadko	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 3 razy	3 razy 2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~	wino bo tanie blisko Węgier	taksamo	rzadzej prawie nie używają trunków
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/64 litra dziennie	1/64 litra dziennie	rzadko — 1/128 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem piwem wódką herbatą z rumem kiełbasą, wędliną, gęsiną, wieprzowiną, plackiem po zarem — owsianym — bryndzą —	taksamo — najczęściej herbatą i bryndzą	wódką, bryndzą, chlebem.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2.	cały post mięsa nie jadają	cały post ani mleka nie jadają —
w tygodniu adwentowym	3.		
w tygodniu wielkiego postu	6. — mięsa bydlęcego w wielkiej		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 = 50% = 25% = 2½%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kupują tanią mąkę z Węgier — mielą kukurudzę —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Żywienie się ludu pod Tatrami nie ma wybitnych różnic co do stosunku zamożności. Zauważyć należy, że nie są oni dwojedzący — ale gotowania sztuka jest tu bardzo prymitywna. Jadają wszyscy razem z misek, wspólnie obiadujący stół wszystkich do tego urządzony. Podczas jedzenia modlitwy mieć muszą.		

W. Bieniawski

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

326

107

Powiat? Nowotarski Nazwa miejscowości? Krościenko nad Dunajcem

Jaka miejscowość? górzysta? ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~ górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1959

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z Kwasem z Kapusty
	w lecie, w dni postne	11 z Kapuśniaczką	ziemniaki z serwatką	mieszankę (bryję)
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z Kwasem
	w zimie, w dni postne		ziemniaki z Kwasem	to samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta - Kasza jęczmienna lub Kulasa (prazinek)	Kapusta i pierogi	Kapusta i pierogi
	w lecie, w dni postne		placki i Kapusta surowa	placki - ziemniaki pieczone
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo	Kapusta i pierogi	to samo
	w zimie, w dni postne		Karpiele zamarzane	Karpiele lub Kapustę
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z Kwaśnym mlekiem	ziemniaki z mlekiem	mieszankę (bryję)
	w lecie, w dni postne	mieszankę - (bryję)	mieszanka z polewką z grzybek lub śliwek	mieszanka z Kapuśniaczką
	w zimie, w dni zwykłe	Karpiele	ziemniaki z mlekiem	to samo
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z Kapuśniaczką	ziemniaki z Kapuśniaczką	to samo
5. Chleb — jaki jadają		rzemany placek	żytni lub jęczmienny	jęczmienny lub owsiany
z czego się składa		z mąki żytniej lub jęczmiennej		
czy go sami pieką		sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		na świętą wypiekają różne bułki - Kołacze	na święta bułki (baby)	Kołacze
z czego się składają?		z mąki pszennej	z pszennej mąki	z żytniej mąki z bryndzą farmieniany z ziemniakami
z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami pieką	sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? innego pieczywa?	zmaki ržytniej - lub jęczmien, ręj - albo pomieszanej ržy pšenic wypiekają w piecu płaski-	Tak samo	Tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapusta - ziemniaki - Kasza jęczmienna (pęcak) groch okrągły - groch płaski, bób - Kapiele - marchew	Tak samo	Tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	wszyscy - wypadnie mniej	Tak samo	Bardzo rzadko
w zimie	więcej 1 litr na osobę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, ~~śmietana, śmietanka~~ maślanka.)	prawie wszyscy pijo mleko	Tak samo	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają bryndze z mleka owczego	Tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	wszyscy	wszyscy	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	w pierwszym bułek i na jajecznice	Tak samo	Tylko na Wielkanoc
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło - słonina - sadło	Tak samo	kapuśniaka lub bryndza
w dni postne	kapuśniaka		
w zimie w dni zwykłe			
w dni postne	Tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	W dni uroczyste	Tak samo	W Boże Narodzenie i we Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~			
~~krowina~~			
cielęcina			
baranina			
świnina			
~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują - i wszystko zapaz w salamberbach	—	—
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2	2	
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko jako lekarstwo	Tak rzamo	Tak rzamo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, cebula, ~~czosnek~~, ~~ogórki~~, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	jest są jest jest jest	Tak rzamo	Tylko kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	gotowane i smażone gotowana z kapustą lub prosa, kaszi	Tak rzamo	Tak rzamo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, ~~jaglanne~~, ~~prosne~~	Tylko jęczmienne prosci i sami-prosc, i kupują u żydów	Tak rzamo	kupują u żydów
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? ~~przenna~~, żytnia, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	Tylko żytniej- jęczmiennej i owsianej	Tak rzamo	Tak rzamo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	wiyrajq naśmierio i su, swnych	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robiq i wielkie	Tak samo	Ile mogą
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	Tak samo	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	wiyrajq-		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	na placki zamiast sóra Dejq ziemniaki z bryndzq		
29. Czy piją kawę, herbatę?	pijq we świeto	Tak samo	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	po dwa razy	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~		wódkę i piwo	wódkę przeważnie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	?	?	?
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkq-piwem-miodem-plackiem-mastem i bryndzq	Tak samo	wódkq i plackiem z bryndzq
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	środa-piątek i sobota wszystkie dni w roku adwentowym wszystkie dni przeważnie w roku wielkiego postu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wiyrajq-mleko-bryndzy-masło		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	?	?	?
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

327

Powiat? nowotarski Nazwa miejscowości? Nowytarg

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) dolina dolna górami

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) miejscami przeważnie mizerami

Narodowość ludzi? Polacy i Żydzi mało spolonizowani Liczba ludności? według ostatniego spisu 6067.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2 razy
	w zimie	3 "	2 "	2 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z kwaśnicą
	w lecie, w dni postne	" z kwaśnicą	" z kwaśnicą	ziemniaki z "
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	" " "
	w zimie, w dni postne	" z kwaśnicą	" z kwaśnicą	" " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół z ziemniakami, kwaśnicą albo mączne potrawy	rosół w święta, ziemniaki z mlekiem lub mączne potrawy	rosół bardzo rzadko — przeważnie ziemniaki i mączne potrawy
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, kapustę i mączne potrawy niekiedy	ziemniaki i mączne potrawy nieregularnie	ziemniaki — mączne potrawy
	w zimie, w dni zwykłe	baraninę rolowaną, ziemniaki albo kapustę	baraninę rolowaną w święta ziemniaki mączne potrawy	niekiedy, bardzo rzadko baraninę zwykle ziemniaki
	w zimie, w dni postne	śledzie z chlebem, groch albo kwaśnicę z ziemniakami	śledzie w święta ziemniaki	ziemniaki potrawa kwaśnica
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnicą, omaszczą	to samo mniej więcej co i najzamożniejsi	placki owsiane zwane mokalami
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kwaśnicą nieomaszczą		jedzą
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub kwaśnicą nieomaszczoną	— — —	placki owsiane a niekiedy ziemniaki.
	w zimie, w dni postne	to samo co wyżej tylko bez omaszczy		placki z owsem bez wiśle- ny się obywają
5. Chleb — jaki jadają		w zwyczajne święta żytni kupują od piekarzów a dnie zwykłe, mokale (placki owsiane)	To samo co najzamożniejsi	Placki zwane mokalami chleb żytni rzadko kiedy. Inne w pytaniu rzadzą z pierwszą rubryki
5. Chleb — z czego się składa		mokal składa się mąki owsianej z mąki jęczmiennej i wody		
5. Chleb — czy go sami pieką		sami pieką mokale		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		żytni kupują od piekarzy miejscowych		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		w zwyczajne święta żytnie kołacze z serem, babki z mąki pszennej,	Z małą odmianą jedzą to co najzamożniejsi	w święta zwyczajne chleb kołacze przy wielkich uroczystościach
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		kołacze z mąki żytniej i sera babki z mąki pszennej z mlekiem i jajami		Na dwa ostatnie pytania, odpowiedź ta sama jak w pierwszej rubryce
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania ~~chleba~~?	Włościanie przyrządzają: wyjąwszy mąkę owsianą zmieszaną z jęczmienną rozczynia wodą - bez drożdży, kwasku, potem pieką pod blachą	Tak samo jak w pierwszej rubryce	Tak samo jak w pierwszej rubryce.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, omamica mlekiem konopy, mlekiem groch zamiorka mączna zupa zapkę z mąki gęsta bryjka, baranina i cielęcina wędzona a w zimie baranina solona i cielęcina wędzona.	Tak samo jak w pierwszej rubryce	Tak samo jak w pierwszej rubryce tylko mięsa prawie wcale nie używają
sposób przyrządzania?	Ziemniaki gotują lub pieką a przedtem w ręku rolą je lub wędzą. Kwaszą przyrządzają gotując rok z kapustą a omamicą bryjkę gotują zalewając mąką wodą i gotując to		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają a na jedną osobę 3 del	Na jedną osobę 2 del	Na jedną osobę 1 del
w zimie	" a " " " 1½ "	" " " 1 "	" " " —
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie niezbierane, kwaśne, maślanka	Tak jak w pierwszej rubryce	Używają mleka niekiedy tylko a jeśli używają to jak jak w pierwszej rubryce
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z mleka słodkiego, nie je oczyszczają	Tak jak w pierwszej rubryce	Tak jak w pierwszej rubryce tylko bardzo rzadko
12. Czy używają masła?	Tak	Tak	Masła używają bardzo rzadko.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Gdzieniegdzie przechowują masło solone	—	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do potraw	Jaj do potraw	Chyba w wyjątkowości
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	masło słonina rzadko	Tak jak w pierwszej rubryce	Sadło niekiedy
w dni postne	olej lniany		Olej "
w zimie: w dni zwykłe	masło słonina rzadko		Sadło niekiedy
w dni postne	olej lniany		Olej "
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w tydzień	1 raz w tydzień	na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	—
krowina	tak — — — — —	tak — — —	— —
cielęcina	" — — — — —	" — — —	tak ale niekiedy
baranina	" — — — — —	" — — —	głowy baranie i płucka wątroby
świnina	" — — — — —	" — — —	— — — —
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki — — —	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, solone a także i wędzone; solone i wędzone używają w rzadkie.	Tak jak w rubryce pierwszej;	Mięsa używają tylko w świeżo wczyste, a przyrządzają się jak w rubryce pierwszej
18. Czy używają drobiu?	niekiedy gęsi — —	— —	— — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Sgr	10 Sgr	3 Sgr
20. Czy używają ryb? śledzi?	małe rybki gorszego gatunku i śledzie	tak jak w pierwszej rubryce	tak jak w pierwszej rubryce
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	tak	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	tak	nadto	—
„ kiszona	tak	tak	tak
i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	w małej ilości	w małej ilości	—
bób	—	—	—
fasola	—	—	—
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	tak sami robią	sami robią w domu	—
jaglanne	tak — kupują	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują na rynku otwartem	na rynku otwartem kupują	—
żytnia	mają	mają	—
owsiana	〃	〃	mają
hreczana	—	—	—
jęczmienna	mają	mają	mają
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	borowiki, kurki, wielaki, rydze, babki, gołąbki, suszone gotowane i suszone	Tak jak w zimie pierwszej	Tak jak w zimie pierwszej
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone do mokali —	Tak jak w zimie pierwszej	Tak jak w zimie pierwszej
29. Czy piją kawę, herbatę?	Rzy mółkiedy	Rzadko — —	Wcale nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	— — —

328

111

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowytarg Nazwa miejscowości? Poronin

Jaka miejscowość? górzysta? / pagórkowata? — nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1126.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy tj. śniadanie, obiad, podwiecz. wieczerz w zimie 3 razy " " " — "	ditto	w pierwsze wczesne tylko 2 razy. ditto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki omaszczone z mlekiem, lub w braku tychże kluski owsiane z mlekiem i masłem w dni postne Lakoniano, często bez nabiału. w zimie: w dni zwykłe w dni postne ditto nabiału rzadko używają, natomiast maszczą olejem	kartofle z mlekiem lub ze żurem owsianym. ditto	ditto ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z kapustą, lub z mlekiem w braku ziemniaków kluski owsiane z masłem lub mlekiem; często jedzą groch abo lub fasolę ze ziemniakami. w dni postne ditto, często bez nabiału. w zimie: w dni zwykłe ditto w dni postne ditto nabiału rzadko używają, maszczą olejem	ditto	ditto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki omaszczone słoniną, lub masłem z kwaśnem mlekiem, albo kluski owsiane omaszczone i z mlekiem słodkiem lub kwaśnem w dni postne lecano bez słoniny; często zamiast masła używają oleju. w zimie: w dni zwykłe ditto w dni postne	ditto	ditto
5. Chleb	jaki jadają placki owsiane (: mackale :) z czego się składa z mąki owsianej i tartych ziemniaków czy go sami pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo	ditto	ditto
6. Inne pieczywa	jakie używają? — z czego się składają? — z kąd je otrzymują? —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	~	~	~
7. Sposób wypiekania: Placki pieką na blachach przeróżnych, wyrobiwszy mąkę owsianą z tartymi kartoflami lub z wodą. innego pieczywa?		dtto	dtto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? jak pod l. 2, 3, 4, oprócz tego mąka owsiana zagotowana na rodzaj zwaną „bryją". Nazwy ich? ziemniaki = „grule", placek = „moskal" sposób przyrządzania?		dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	przez cały rok używają i wypada przeciętnie na 1 osobę dziennie 1 litr	3/4 libra dziennie na osobę	1/4 l. na osobę dziennie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału: mleka kwaśnego (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		dtto	dtto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? tylko na śnięta do kwitaczy z krowiego i z jakiego mleka? mleka lub rzadko mieszanego z owczem.		nie	nie
12. Czy używają masła? używają najrzadziej jako omasty. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)? przechowują solone		dtto	kupują masło
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw? wszystkie sprzedają		dtto	dtto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe masła, rzadziej słoniny i sadła; w dni postne masła z wyjątkiem adwentu i wielkiego postu, kiedy jadają bez omasty lub maszczą olejem. w zimie: w dni zwykłe dtto; w dni postne dtto		dtto	dtto
15. Jak często spożywają mięso? w uroczyste święta		nawet na święta rzadko	zupełnie prawie nie używają
16. Jakie mięso jadają: wołowina ~; krowina ~; cielęcina /; baranina /; świnina /; jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		dtto	dtto barana rzadko
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)? gotują na rosół, lub wędzą, i gotują na kwaśnem mleku.		na rosół	dtto baranie rzadko
18. Czy używają drobiu? gęsi tuczonych		dtto	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 kg	15 kg	4 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi ale rzadko	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo rzadko	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew / buraki ~ karpiele / kalarepa ~ cebula / czosnek / ogórki ~ kapusta świeża ~ „ kiszona / i. t. d. ~		dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch ostrogły gotują ze ziemniakami; bób / „ „ „; fasola ~; soczewica ~; kukurudza robią mamałygę.		dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane) ~; jęczmienne /; jaglanne /; pszenne ~ — kupują		dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — pszenna kupują w Nowym Targu; żytnia kupują „ „; owsiana sami mielą w miejscowych młynach; hreczana ~; jęczmienna sami mielą; kukurydzana kupują kukurydzę i mielą; ziemniaczana ~		dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów prawdziwych, liszek bedeł (gołąbek) piestraków (?) – gotują świeże lub robią zapas suszonych na zimę.	ditto	ditto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	cały zbiór sami spożywają	ditto	ditto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, a w poście prażone. używają do placków ze tartych pieką placki	ditto	ditto
29. Czy piją kawę, herbatę?	we święta piją kawę	ditto	ditto
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy. Śniadanie i obiad gotują razem w zimie 2 razy. " " " "	ditto	ditto
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka / piwo / miód — wino / wino owocowe —	ditto	wódkę — — /
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	3 litry	2½ litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, wodką i winem	ditto	ditto
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 2 dni (piątek i sobota) w tygodniu adwentowym 3 dni (środa piątek i sobota) w tygodniu wielkiego postu 3 dni " " "	bardzo często przerzucą cały adwent i wielki post	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	rzadko		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najbogatszych 10% średnich — 60% najuboższych — 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	lebiodą gotowaną		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowytarg Nazwa miejscowości? Szkałowica wyżna i Szkałowica nizina

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy, Żydzi, Rusini i Cyganie Liczba ludności? 2400.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	podczas robót jadają 5 razy	podczas robót jadają 5 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z rosołem i mięso a czasem kawę	ziemniaki z mlekiem lub z kapuśniarką	ziemniaki z kapuśniarką lub z wodą (: woda z cebulą i solą :)
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kapuśniarką	ziemniaki z kapuśniarką	ziemniaki z kapuśniarką lub z wodą
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z rosołem i mięso albo kawę	ziemniaki z mlekiem lub z kapuśniarką	ziemniaki z kapuśniarką lub z wodą
	w zimie, w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	pęczaki z fasolą, kapustę z grochem, łazanki z mąki kupnej z mięsem	pęczaki z fasolą, kapusta z grochem i czasem placek, łazanki z mąki jęczmiennej	kapusta z grochem, fasolą, placek woda z pieczarek lub śliwek
	w lecie, w dni postne	podobny jak w dni zwykłe, tylko bez omasty, tylko więcej chleba a łazanek nie ma	podobny jak w dni zwykłe bez omasty a najwięcej placku	kapusta z grochem i placek
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie, tylko w karnawale więcej mięsa używają	jak w lecie, tylko więcej mięsa w karnawale używają	jak w lecie
	w zimie, w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnem mlekiem i najwięcej cér z mlekiem, lub omaszczony	cér z mlekiem	cér z mlekiem lub jałowy
	w lecie, w dni postne	wieczerza ta sama tylko nie omaszczona,	cér nieomaszczony i ziemniaki pieczone	cér nieomaszczony i ziemniaki pieczone
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
	w zimie, w dni postne	jak w lecie i śledzie	jak w lecie i śledzie	jak w lecie i śledzie
5. Chleb — jaki jadają		chleb jadają przenny lub żytni	żytni lub jęczmienny	żytni lub jęczmienny
— z czego się składa		z mąki i ziemniaków	z mąki kupnej i ziemniaków	najbiedniejsi pieką placki z mąki jęczmiennej i ziemniaków
— czy go sami pieką		i sami pieką	i sami pieką	i sami pieką placki
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		kupują takie w miejscu od piekarza	kupują takie od piekarza w miejscu	mało jedzą, chleba tylko placki pieką
6. Inne pieczywa — jakie używają?		na święta, wesela, chrzciny, używają tak zwanych kołaczów i buchty	tak samo	same kołacze tylko ale z mąki domowej - buchty nie pieką
— z czego się składają?		kołacze składają się z mąki jęczmiennej ziemniaków, brynzy i jaja do brynzy; buchty zaś z mąki pszennej, jaj, ezafranu i masła	tak samo	kołacze z mąki jęczmiennej, ziemniaków, brynzy, i rozgotowanych suszonych śliwek albo powideł.
— z kąd je otrzymują?		sami sporządzają	sami sporządzają	sami sporządzają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na drożdżach lub na kwasku do chleba dodają surowe ziemniaki tarte a do bryndzy gotowane	tak samo	pieką placki mi chleb bez drożdży i kwasku na szczawie, tj. wodzie źródlanej zwanej „Stefan"
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	buchty: dają mąkę pszenną, mleko, drożdże jaja i szafran	tak samo	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	ziemniaki z rosołem, groch z kapustą, pęczak z fasolą, ziemniaki z mlekiem, jajecznica	tak samo	tak samo tylko bardzo mało. To używają mięsa
8. Nazwy ich?	bryja i cér	tak samo	tak samo
8. sposób przyrządzania?	na wrzącą wodę sypią ~~wodę~~ mąkę i gotują na bardzo gęsto tj. bryja a cér to samo tylko rzadki i to jedzą z mlekiem	tak samo	tak samo, tylko cér jedzą więcej z kapuśniarką a niżeli z mlekiem
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w lecie używają więcej mleka na 1 osobę mleka przeciętnie 3/3 litra	tak samo	w lecie na 1 osobę mniej więcej spożywają 1/2 litra mleka
9. w zimie	w zimie używają mniej mleka lecz więcej mięsa — na 1 osobę 1/4 l. mleka		w zimie nie używają mleka
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają słodkiego mleka i kwaśnego zbieranego i maślanki	tak samo	tak samo, tylko je bardzo rzadko spożywają mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek z mleka owczego i koziego - z krowiego nie wyrabiają	tak samo	nie wyrabiają nic sera, bo nie mają z czego
12. Czy używają masła?	używają	używają	bardzo rzadko używają jeżeli kupią
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	~~robią~~ masło z łojem i z cebulą i bryndzę owcą	tak samo	nie robią
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaj do pieczywa i na jajecznicę osobno nie używają	tak samo	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny i sadła	tak samo	masła i bryndzy
14. w lecie — w dni postne	masła i bryndzy	tak samo	bryndzy
14. w zimie — w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
14. w zimie — w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
15. Jak często spożywają mięso?	Jeżeli zabiją wieprzaka, to codzień używają, raz i innego mięsa to tylko w niedziele i święta	tak samo jak najbogatsi	tylko w święta a czasem w niedzielę
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowiny bardzo mało	tak samo jak najzamożniejsi	
16. krowina	krowiny mało		
16. cielęcina	cielęciny mało		
16. baranina	baraniny bardzo wiele		baraninę
16. świnina	świniny najwięcej		świninę
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	koninę tylko Cyganie		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świninę gotowaną - wołowinę, krowinę, cielęcinę - a baraninę solonę, wędzonek nie używają	tak samo jak najzamożniejsi	baraninę, świninę, cielęcinę i wszystko inne, jeżeli ona sem posiadają, to gotują
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nieużywają, tylko wtenczas, gdy Kura ma zdechnąć - z wyjątkiem gęsi, które zjadają	tak samo	Nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają	śledzi używają,	śledzi używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają miodu pitnego.	nie używają,	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew – nie ma buraki nie ma karpiele są . . . . . . kalarepa nie ma cebula nie ma czosnek nie ma ogórki nie ma kapusta świeża nie ma „ kiszona jest . . . . . . i. t. d.	nie ma nie ma są nie ma nie ma nie ma nie ma nie ma jest	nie ma jest
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch jest bób nie ~~jest~~ fasola jest soczewica nie jest kukurudza nie jest	jest nie jest jest nie jest nie jest	jest nie jest jest nie jest nie jest
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) nie używają jęczmienne używają - kupują w sklepie jaglanne używają - kupują w sklepie przenne używają - kupują w sklepie	tak samo jak najzamożniejsi " " " " " " " " bardzo mało używają	nie używają używają - mają własną używają bardzo mało kupują w sklepie nie używają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna kupują w sklepie żytnia już to kupują, już to mają własną owsiana mają własną hreczana nie używają jęczmienna mają własną, mielą w młynie kukurydzana nie używają ziemniaczana nie używają	tak samo jak najzamożniejsi " " " " " " " " " "	bardzo mało używają - kupują więcej używają - kupują używają - własnej nie używają używają - własnej nie używają nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów borowników świeżych do gotowania i suszonych do barszczu	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki i kluski	wypiekają placki i kluski	wypiekają placki i kluski
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	piją kawę i herbatę	piją kawy mało a herbaty więcej
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, jabłka i gruszki	suszą śliwki, jabłka i gruszki	jeżeli ma który swoje własne śliwki, jabłka i gruszki, to suszy, a jak nie ma, to nie suszy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
— w zimie	3 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódki najwięcej	wódki najwięcej
piwo	piwa mało	piwa mało	piwa bardzo mało
miód	miodu mało	miodu nie piją	miodu nie piją
wino	wina najwięcej	wino	wina bardzo mało
wino owocowe	wina owocowego nie znają	wina owocowego nie znają	wina owocowego nie znają
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Tutaj nie można dokładnie odpowiedzieć, lecz w przybliżeniu na tyle, którzy piją, można liczyć na 1 dorosłą osobę około 80 litrów	Ile zarobi tyle przepije. Może na liczyć przeszło 150 litrów	Tak samo, jak mniej zamożni
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem, wódką, piwem mało i plackami z mąki kupnej	winem mało, piwem i wódką - plackami z mąki kupnej lub jęczmiennej	najwięcej wódką i plackami z mąki jęczmiennej
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jeden		
— w tygodniu adwentowym	trzy		
— w tygodniu wielkiego postu	trzy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają masła i mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najbogatszych 10% - mniej zamożnych 70% - najuboższych 20%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku spożywają te same pokarmy, co i w innym okresie, gdyż kupują - a zarobków mają podobnie, dlatego czas przednowku nie sprawia im żadnych kłopotów i zmartwień		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W ogóle można powiedzieć, iż nędzy w tutejszej gminie być nie powinno, gdyż zarobków jest tyle, iż im podołać nie mogą; a jeżeli się trafi się pomiędzy poszczególnymi rodzinami niejemny stan materyalny, to przyczyny znaleźć należy w rozpowszechnionem pijaństwie.		

330 115

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nowytarg — Nazwa miejscowości? Zakopane

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? — Wcześć pagórkowata, a wcześć nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? — Gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy i Żydzi — Liczba ludności? Nad cztery tysiące /: 4000 :/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Trzy razy w zimie Trzy razy	Trzy razy Trzy razy	Trzy razy Trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie / w zimie — w dni zwykłe i w dni postne: W każdy porze roku piją kawę lub herbatę a przy tem zrytą z masłem lub bez masła chleb lub bułki.	Mieszankę z mąki żytniej lub bez, burczmianej zwaną „kulokiem" z mlekiem lub słoniną. W dni postne to samo bytko bez słoniny. — Ziemniaki z masłem lub mlekiem kwaśnem. — Sam chleb lub placek.	Kluski owsiane z mlekiem. — Kluski owsiane z kapuśniarką. — Ziemniaki z mlekiem. — Placki owsiane lub jęczmienne ziemniaki.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe obiad mięsny; w dni postne zupy i leguminy w zimie: w dni zwykłe obiad mięsny; w dni postne zupy i leguminy	Kluski lub ziemniaki z mlekiem lub masłem i słoniną. — Kluski lub ziemniaki z mlekiem, masłem lub olejem lnianym. — Ditto. — Ditto	Kluski owsiane lub ziemniaki z mlekiem kwaśnem. — To samo z prodziankiem lub kapuśniarką. — Jak w lecie, tak i w zimie.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe wieczerzą mięsne; w dni postne chleb i jaja, lub ziemniaki i kwaśne mleko. w zimie: w dni zwykłe jak w lecie; w dni postne jak w lecie.	Kluski lub ziemniaki z masłem i kapustą. — Ditto. — Ditto. — Ditto	Kluski owsiane lub placki owsiany i kapusta. — Ditto. — Ditto. — Ditto.
5. Chleb: jaki jadają	Jadają chleb żytny	Jadają chleb żytny lub owsiany placek.	Placek z mąki owsianej
z czego się składa	Składa się z mąki żytniej	Z mąki żytniej, kukurudzanej lub owsianej.	Z mąki kukurudzanej lub owsianej.
czy go sami pieką	Nie, kupują.	Pieką sami	Pieką sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	U miejscowych piekarzy	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Bułki i rogalki.	—	—
z czego się składają?	Z mąki pszennej	—	—
z kąd je otrzymują?	Kupują u miejscowej piekarzy.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	/	/	/
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Mięsne	Potrawy z mąki ziemniaczanej lub kukurydzianej, ziemniaki i kapusta. Mięsne gotują na wodzie.	Ziemniaki, kapusta i kluski owsiane gotowane na wodzie. Mięsne gotują bardzo rzadko.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	0½ litra	W lecie na osobę 1½ litra	W lecie 1 liter
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	½ litra	W zimie na osobę 1 li	W zimie 1 liter
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają nabiału jako mleko słodkie, kwaśne, zbierane, śmietanę i maślankę.	Mleko słodkie, kwaśne i maślankę.	Mleko kwaśne i maślankę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka krowiego na własny użytek	Wyrabiają z mleka owczego	Nie.
12. Czy używają masła? Tak, używają. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tak, używają. —	Tak, używają. —	Używają ale bardzo mało. —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj osobno i do potraw.	Używają jaj osobno.	Używają osobno ale w małej ilości, bo sprzedają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło, słonina, smalec	Masło, słonina, smalec	Masło.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	masło.	Masło.	Olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	masło, słonina, smalec	Masło, słonina, smalec.	Masło.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	masło.	Masło i olej.	Olej.
15. Jak często spożywają mięso?	Kilka razy w tygodniu.	Bardzo rzadko	Wcale nie.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	tak	Rzadko krowinę ale rzeczej baraninę lub świninę.	—
16. Jakie mięso jadają: krowina	tak		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	tak		
16. Jakie mięso jadają: baranina	tak		
16. Jakie mięso jadają: świnina	tak		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świeże, solone lub wędzone.	Świeże, solone lub wędzone.	—
18. Czy używają drobiu?	Używają.	Używają, ale rzadko	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	120 klg mięsa	40 klg mięsa	Nie.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają w post. przeważnie śledzi i innych potraw.	Bardzo mało	Wcale nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Nie.	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	Karpiele wyłowione, przechowane w ratoźni.	Karpiele.	Karpiele.
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	Kapusta przekrawana i kiszona	Kapusta kiszona w gotowach lub przekrawana.	Kapusta przekrawana, kiszona.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	zasmażany, jako potrawka	Groch gotowany i omaszczany.	Groch gotowany i omaszczany.
bób	—	—	—
fasola	jako potrawa prac do rosołu.	—	—
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	Mąka kukurudzana na placki i kluski	Mąka kukurudzana na placki i kluski.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	—	—	—
jaglanne	—	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Mąkę pszenną nabywają u miejscowych kupców. Dtto.	Mąkę pszenną i żytnią nabywają u miejscowych kupców	Mąkę pszenną sami wyrabiają.
żytnia	— Dtto.	Mąkę owsianą sami wyrabiają.	
owsiana	—	—	
hreczana	—	—	
jęczmienna	—	—	
kukurydzana	—	Kukurudzę nabywają u miejscowych kupców i wyrabiają na miejscu mąkę.	Kukurudzę kupują i wyrabiają na miejscu mąkę.
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych, rydzów i borowików	Używają grzybów rydzów i prawdziwków	Używają grzybów tylko bardzo bardzo rzadko.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak.	Tak.	Tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają ziemniaków tylko do rosołu, tylko gotowanych z kwaśnem mlekiem.	Gotowane z mlekiem lub niekiedy pieczone, a mianowicie w Dni postne	Gotowane z mlekiem lub pieczone w Dni postne.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	Wypiekają niekiedy placki lub kręgle.	z nich placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tak.	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	Trzy razy.	Trzy razy	Dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tak	Piją wódkę i piwo.	Piją wódkę.
piwo	tak		
miód	—		
wino	tak		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Sześć litrów	10 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, winem lub herbatą.	Wódką, piwem i herbatą.	Wódką i piwem.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Trzy Dni		
w tygodniu adwentowym	Cały adwentowy tydzień		
w tygodniu wielkiego postu	Cały wielki post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W tygodniu wielkiego postu nie używają ani mleka lub masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stosunek zamożnych, mniej zamożnych do ubogich jest, jak 1 : 3 : 6.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nie wiem innem prócz powyższych pokarmów. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/		

Zarząd szkoły ludowej 3klasowej w Zakopanem,
dnia 28 kwietnia 1891.
J. Walczaky.

40

331

117

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Pilzno Nazwa miejscowości? Brzosteк

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? pagórkowata. Wysokość nad poziomem morza 230 m. Szer. geogr. 49° 53 m. Dług. geogr. 39° 5 m. nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna. nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska. Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5 razy t. j. śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek i wieczerzę.	4 razy t. j. śniadanie, obiad, podwieczorek i wieczerzę.	3 razy t. j. śniadanie, obiad i wieczerzę.
	w zimie	tak samo w zimie.	3 razy t. j. śniadanie, obiad i wieczerzę.	tak samo i w zimie.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	piją kawę, do której używają bułki lub chleba z masłem.	piją mleko z chlebem.	chleb razowy.
	w lecie, w dni postne	tak samo w dni postne.	tak samo w dni postne.	chleb razowy.
	w zimie, w dni zwykłe	piją kawę z bułką i jedzą chleb z wędlinami.	barszcz z chlebem lub ziemniakami.	chleb razowy.
	w zimie, w dni postne	piją kawę z bułką.	tak samo w dni postne.	chleb razowy.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z rosołu, mięsa gotowanego i jarzyny.	z rosołu i mięsa gotowanego i jarzyny.	z barszczu jałowego z ziemniakami i kapusty z bobem lub fasolą
	w lecie, w dni postne	z zupy i leguminy —.	z ziemniaków z mlekiem i potraw mącznych lub kasz.	tak samo w dni postne.
	w zimie, w dni zwykłe	z rosołu, mięsa gotowanego i pieczonego z jarzyną.	z barszczu z ziemniakami i kapusty z ziemniakami	z barszczu jałowego z ziemniakami i kapusty z bobem i fasolą.
	w zimie, w dni postne	z zupy i leguminy.	tak samo w dni postne.	tak samo w dni postne.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	piją herbatę i jedzą chleb z masłem i serem.	ziemniaki z mlekiem.	barszcz z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	tak samo w dni postne.	tak samo w dni postne.	tak samo w dni postne
	w zimie, w dni zwykłe	piją herbatę i jedzą chleb z wędlinami.	ziemniaki z barszczem.	barszcz z ziemniakami.
	w zimie, w dni postne	piją herbatę i jedzą chleb z śzyndzą.	tak samo w dni postne.	tak samo w dni postne.
5. Chleb	jaki jadają	chleb żytny pytlowany.	chleb żytny pytlowany i razowy	chleb razowy
	z czego się składa	z mąki żytnej pytlowanej.	z mąki żytnej pytlowanej i razowej.	z mąki razowej ze żyta.
	czy go sami pieką	pieką sami.	po części.	nie.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	po części kupują od piekarzy.	kupują we dworach lub na jarmarkach.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki, babki, placki, tarty i t. d.	bułki czasami.	—
	z czego się składają?	z mąki pszennej, masła, mleka, jaj.	z mąki pszennej.	—
	z kąd je otrzymują?	sami pieką.	kupują u piekarzy.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	chleb wypiekają w piekarskich piecach na drożdziach.	wypiekają w piecach piekarskich na kwasku.	———
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	tak samo.	———	———
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne, mączne i jarzynne.	mięsne, mączne i jarzynne.	jarzynne.
Nazwy ich?	mięso gotowane, pieczeń, wędliny, makarony, leguminy i różne jarzyny.	mięso gotowane, kluski, kasze, groch, fasolę, ziemniaki, kapustę.	ziemniaki z barszczem i kapustę z ziemniakami, grochem, bobem i fasolą.
sposób przyrządzania?	gotowane, smażone, wędzone, pieczone przyprawiane rozmaitymi korzeniami i ziołami.	gotowane, z maszczone i solone.	gotowane, jałowe lub olejem oma, szczane często bez soli.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka jeden litr dziennie na osobę.	w lecie używają półtora litra na osobę.	w lecie bardzo rzadko.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo rzadko.	w zimie bardzo rzadko.	w zimie nigdy nie używają.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako mleka słodkiego, niezbiera, nego, śmietany, śmietanki.	mleka słodkiego zbieranego, kwaśnego zbieranego i maślanki.	czasami mleka kwaśnego zbieranego.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego niezbieranego.	sery wyrabiają na własny użytek lub sprzedaż z mleka kwaśnego zbieranego.	nie.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają, bez nie robią zapasów na zimę.	używają masła, bez nie robią zapasów bo sprzedają ilość pozostałą.	nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaj osobno i do potraw.	używają jaj do potraw.	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie w dni zwykłe	masła, słoniny i smalcu.	masła, słoniny, sadła i smalcu.	nie używają omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie w dni postne	masła.	masła.	też nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	masła, słoniny i smalcu.	słoniny, sadła, smalcu	oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	masła.	oleju.	oleju.
15. Jak często spożywają mięso?	5 dni w tygodniu.	we wszystkie święta i czasem w dnie powszednie.	2 razy do roku tj. na Boże Narodzenie i Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę ex	———	———
16. Jakie mięso jadają — krowina	———	krowinę.	krowinę.
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę	———	———
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	baraninę.	———
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę.	———
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	dziczyznę.	króliki.	króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone.	gotowane i wędzone (słonina)	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	używają.	nie używają	nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 90 Kg.	Około 45 Kg.	1 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają rzadko śledzi.	używają śledzi.	bardzo rzadko używają śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie.	nie.	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?			
marchew	są surowe.	są. surowe	—
buraki	są "	są. "	—
karpiele	—	są. "	są surowe
kalarepa	są. "	—	—
cebula	są "	są "	są "
czosnek	—	są "	są "
ogórki	są kiszone w beczułkach	—	—
kapusta świeża	są	—	—
" kiszona	są.	są kiszone	są. kiszone
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie			
groch	————	używany gotowany	używany gotowany
bób	————	używany rzadko, gotowany.	używany gotowany
fasola	używana gotowana	używana gotowana.	używana gotowana
soczewica	————	————	————
kukurudza	————	————	————
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?			
hreczane (tatarczane)	używają nie wyrabiają lecz kupują w sklepach	używają lecz nie wyrabiają	—
jęczmienne	używają	używają, wyrabiają sami	używają /pęcaku/ wyrabiają sami.
jaglanne	używają	używają wyrabiają sami	————
przenne	używają	używają wyrabiają sami we młynach.	————
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?			
przenna	używają i robią zapasy	używają lecz nie robią zapasów	
żytnia	używają i robią zapasy	używają i robią zapasy.	używają /na chleb/ którą kupują w sklepach.
owsiana	————	używają /na barszcz/.	używają na barszcz
hreczana	————	————	————
jęczmienna	————	————	używają /na prażuchy/. rzadko.
kukurydzana	————	————	używają rzadko na przetrawkę.
ziemniaczana	————	————	————

Kupują w sklepach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów jadalnych i rydzów pierwszych świeżych i suszonych, drugich marynowanych.	używają grzybów jadalnych świeżych i suszonych.	używają nadko grzybów świeżych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy.	robią zapasy	robią zapasy.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane.	gotowane.	gotowane lub pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają.	używają czasem.	używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają	nie wypiekają	wypiekają z mąką żytną lub jęczmienną.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	piją czasami.	nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła, śliwki suszone konfitury.	robią - powidła, śliwki suszone, gruszki suszone	nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 3 razy.	3 razy	1 raz
	w zimie 4 razy.	3 razy.	2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka barsko rzadko.	piją	piją
	piwo piją.	piwo	nie
	miód nie.	nie	nie
	wino piją	nie	nie
	wino owocowe nie	nie	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr.	2 litry	4 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem, piwem i wódką.	piwem i winem i wódką.	wódką
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 2 dni		
	w tygodniu adwentowym 3 dni		
	w tygodniu wielkiego postu 3 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	najzamożniejsi i mniej zamożni używają, najubożsi zaś nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% najzamożniejszych, 40% mniej zamożnych, a 50% najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	tylko w razie powszechnego głodu mogą się żywić najubożsi otrębami i trzaszczami tami jak lebiodą, mleczem i t.p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

332 Jan 113.

Powiat? Dr. Tarnów Nazwa miejscowości? Gowarzowa z przysiółkiem Golenki

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~nizina~~? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna~~? ~~średnio urodzajna~~? nie urodzajna?

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 856

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3 "	4 razy 3 "	3 razy, a czasem i trzy wcześniej na przedwieczerz 3 " czasem 2 a nawet raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne: ziemniaki z barszczem i chleb w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: to samo barszcz bez mleka	ziemniaki z barszczem niektórzy mają i chleb to samo barszcz bez mleka	ziemniaki z barszczem, lub polewkę robioną ze serwatki i zacyprzonej mąki lub pożywnemu: —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe — kapusta i ziemniaki jeżeli kapusta macerowana to ziemniaki postne i kasza jęczmienna czasem — w dni postne — to samo tylko niemacerowane.. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: to samo co i w lecie. —	kapusta i ziemniaki to samo tylko postne. to samo i w lecie	ziemniaki i kapustę — to samo tylko postne to samo i w ~~zimie~~ lecie.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe — chleb i mleko albo gotują kluski na mleku w dni postne — ziemniaki i barszcz — w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: to samo co w lecie	czasem chleb czyśnej kluski lub jaka kasza ziemniaki i barszcz to samo co i w lecie.	Zazwyczaj ziemniaki gotowane z wodą i okolonicą od boru. to samo — To samo co i w lecie. —
5. Chleb: jaki jadają	Razowy. —	Razowy	Razowy
z czego się składa	Z żytniej mąki. —	Z żytniej mąki.	Z żytniej mąki; lecz tylko czasem, bo najczęściej żyta nie mają. —
czy go sami pieką	Sami	Sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— / — /		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	/	/	/
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

1910

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Zazwyczaj na zakwasku, zimnie zwykle, raz, na drugi, trzeci razem dodają mąki, wyrabiają ciasto, a po niejakim czasie, gdy ciasto wyrośnie wyrabiają	Tak samo jak poprzednio.	Tak samo jak poprzednio. —
innego pieczywa?	Bochenki, które dopiero po niejakim czasie, gdy ciasto wyrośnie wyrabiają do pieca.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, ziemniaki, pieczeń, kluski; Jak poprzednio napisano. —	To samo	To samo. —
sposób przyrządzania?	Barszcz zimnie zwykle z pieczeniami. Gotują wodę, gdy ta zagotuje się ubrewają wodą z zakwasku i dolewają barszczu z pieczeni, gdy zaś już dolewają, wtedy zwykle dodają do niego cukru, soli, gdy zimniejsze na miseczki z pieczywem	Kapustę gotują, gdy ta gotuje się, kroją i gotują w warzywach. Ziemniaki jest zwykle oddzielnie gotowane. — Pieczeń zimna. — Gdy zimna czerwona na	W głębokich miskach nie zwykle dodają omasty. — lub kupują ziemniaczany z pieczeni na mleku na wodzie lub zupie, kluski albo na mleku albo na wodzie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie ¼ litra	⅕ litra	⅒ litra i mniej tedy, gdy jest u bogatszego ubogiego
	w zimie ⅛ " "	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie i kwaśne zbierane, i maślanki. —	Słodkie kwaśne zbierane i maślanki	Kwaśnego zbieranego, lub maślanki. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka, i to rzadko na sprzedaż. —	Tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają, na zimę niektórzy robią zapasy, i to tylko solą. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają ani osobno ani do potraw. —	Tak samo	Tak samo. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	sadła, masła, słoniny	sadła a zrazem masła	Zrazem kupują sadła
w dni postne	oleju	oleju	—
w zimie w dni zwykłe	sadła, masła, słoniny	sadła i zrazem masła	zrazem kupują sadła
w dni postne	oleju.	oleju.	—
15. Jak często spożywają mięso?	W poniedziałek w środę zwykle trzy razy do roku	Tak samo	Na wielkanoc za Bóżka Dnia, i ostatków słoniny. —
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~			
krowina			
~~cielęcina~~			
~~baranina~~			
świnina			
~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Krowinę i każde inne mięso gotują, jęz by mięso trochę rozeto. —	Tak samo	Tak samo
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Kilogramów	½ Kilogramów	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi czasem	Tak samo	Tak samo. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie. —	Nie.	Nie. —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusty kiszonej, którą zwarzą kapią	To samo	To samo. —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	/	/	/
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Najczęściej jęczmienne tak zwane pęczak, a niekiedy jaglanne. —	Jęczmienne, pęczak	Jęczmienne — pęczak
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki żytniej za pasów wcale nie robią. Kukurydzianą mąkę kupują w przednówku. —	tak samo	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają zwykle świeżych i takowe gotują dodając do nich trochę masła. —	Tak samo	Tak samo tylko nie marynowane. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki gotują, obierają i dopiekają, albo gotują zupę ziemniaczaną. — Do chleba używają. — Placki wypiekają. —	Tak samo	Tak samo. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie. —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	✓	✓	✓
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	Tak samo	Tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	1 raz		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, ~~wino owocowe~~	Przeważnie wódkę inne mniej	Tak samo	Tylko wódkę. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	1½ litra	1 litr. —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem	Tak samo	Wódką. —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	W zwykłym tygodniu pon. Środek, wtorek i czwartek jadają z resztą ludu Pana wodę i sobotę na białem pieczywie. —		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	W adwencie i w wielkim poście, cały tydzień z olejem, nabiału		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	nawet wtedy nie używają. bo		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie w wigilję Bożego Narodzenia i w wielkim poście w zwykłych tygodniach w pełni nabiału nie używają. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	25% zamożnych 50% mniej zamożnych 25% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najmłodszy jądro albo kory kukurydzy albo lebiodę z której robią mąkę. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	I Zarada wsi Wierzawskiej dnia 8 maja 1929 J. Bryzak		

333

121

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Pilzno Nazwa miejscowości? Pstrowa

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 3700

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	takie cztery razy.	3 razy.
	w zimie	3 razy	3 razy	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe		ziemniaki i Maślo z mlekiem	to samo.	ziemniaki lub paciarkę
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne		żur z ziemniakami	żur z ziemniakami	to samo.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe		v	v	v
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne		ziemniaki z żurem	takie.	takie.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe		prawie to samo co im zostanie od śniadania, a oprócz tego gotują: kapuśniaki, kapuśniaki, groch, kaszę, jaglanę lub pęczmienną	to co im zostaje ze śniadania, lub jak	to co im zostanie od śniadania
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne		to samo bez słoniny, okraszone olejem lub jatowe	jarzynami to samo lub pamułka z owocami, t.j. ze śliwek	ziemniaki z solą.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe		to samo co i w lecie okrasone słoniną	to samo ze słoniną lub z mlekiem.	ziemniaki z żurem jatowe tylko z solą
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne		to samo co i w lecie tylko z suszonymi owocami lub z olejem.	kaszą, groch lub bób z olejem lub jatowe	v v
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe		ziemniaki z mlekiem, lub Maślo lub co zostanie od obiadu	tak samo	paciarki z solą
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne		to samo tylko jatowe	tak samo	ziemniaki lub paciarki jatowe
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe		to samo lub przenak z mlekiem	v	v
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne		to samo bez z olejem lub suszkami	v	v
5. Chleb — jaki jadają		zawsze żytny czarny		—
5. Chleb — z czego się składa		z samego żyta.	w połowie z ziemniakami	—
5. Chleb — czy go sami pieką		sami	3 do 4 razy do roku. sami —	nie pieką nigdy.
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	razem do roboty kupują z pustano	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		w uroczyste święta kołacze.	tak samo	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		z mąki pszennej z serem	tak samo	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		Mąkę otrzymują albo z własnego zboża zmielonego w młynie lub kupują w sklepie	v	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu piekarskim	pod blachą	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w piecu	w piecu	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	jak pod: 2, 3, 4.	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwykle gotują	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jedną osobę pół kwarty lub więcej.	pół kwarty a	czasem ¼ kwarty jeżeli u kogo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra jak długo krowy są doją	nie używają	wyprosi nie używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne zbierane i maślankę	tak samo. maślankę i sernatki	jakiego mogą wyprosić. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek z krowiego mleka	sprzedają. a używają się jogurtu	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę robią zapasy z solonego	w zimie nie jedzą masła	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	sprzedają wszyscy tylko wiosnie słabsi robią jajecznicę	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	mleka masła	mleka	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	bez omasty	bez omasty	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny, sadła	mleka, jak długo się krowy	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju.	doją, potem żadnej	omasty.
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele i święta	czasem we święta	raz na rok na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	krowiny, cielęciny, świniny	króliki	żadnego. —
16. Jakie mięso jadają — krowina	— króliki —		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane —	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	Nie używają — ponieważ muszą sprzedać	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 klg jeżeli jest u nich 5 osób w domu, a jeżeli więcej osób i mniej ramoji 12 klg.		nie.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają.	czasem —	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu do picia czasem.	prawnego na bekarstwo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Niektórzy z marchewki, karpieli, nepy świeżej i surowej kapusty kiszonej wszyscy.	Karpiele, nepa kapusta kiszona.	kapusta kiszona i sucha nepa —
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	używają grochu okrągłego czyli polnego i kapusty, i bobu	bobu z sucrem —	tak że samo — — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmiennej kaszy używają i jaglanej także kupują ryż —	jęczmiennej i pszenki czasem kupują jęgły lub ryż —	pszenk — — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	pszennej na kluski i kołacze żytniej na chleb owsianej na żur. — — —	pszennej na kluski i żytniej i owsianej też jak pierwsz — —	żytniej na kluski owsianej na żur. — — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	czasem świeżych, głównie suszonych.	sprzedają.	sprzedają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wszyscy —	robią, gdyż to jest głównie ich pożywienie.	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane.	gotowane	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie —	używają jako domieszki do chleba	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie —	nie —	wypiekają placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją —	w wielkie święto	nigdy —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone, gruszki i jabłka a tylko niektóry powidła.	śliwki i gruszki suszone piekie.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	na kominie pod blachą 2 lub 3 razy	tak samo 2 razy	2 razy —
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	przeważnie piwo czasem wino lub wódki.	piwo lub wódki	nie —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie wiadomo ?	—	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, winem, kołaczami, słoniną, masłem serem —	słoniną, kołaczami chlebem z masłem lub z serem — i piwem.	chlebem z masłem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	środa, piątek sobota " " wszystkie i wielki tydzień cały —	Trzeba zaleźy to od tego jak długo kto się boi, to gdy przestaje bać się, to poszcą tak długo aż znowu zaczyna się bać —	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają, tylko olejem lub suszkami maszczą —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 01. zamożnych 05. a najuboższych 04. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	— —	mniej zamożni i biedni kukurudzą — — także —	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	— —		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Pilzno — Nazwa miejscowości? Kamienica górna

Jaka miejscowość? górzysta? ~~pagórkowata~~? ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? polska — Liczba ludności? 745

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy na dzień	3 razy na dzień	tak w lecie jak i zimie 2 razy na dzień
	w zimie	3 " "	3 " "	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami lub chleb z mlekiem albo masłem	tak samo bez nabiału	zima i lato barszcz z ziemniakami bez nabiału
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo i tak jak w lecie		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty z fasolą ziemniaki jakaś kasza z mlekiem i s.p. w święta mięso	tak samo bez mniej nabiału	tak samo jak i mniej zamożni bez prawie bez nabiału
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co i w lecie		
	w zimie, w dni postne	" " bez nabiału		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mleko kwaśne z ziemniakami i chleb	tak samo	barszcz i ziemniaki które pozostały od obiadu
	w lecie, w dni postne	barszcz z ziemniakami i chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		żytny żarnowy lub mieszany z przemicą	żytny lub jęczmienny - owsiany-żarnowy	bardzo mało a to tylko w święta - żytny-jęczmienny-owsiany-żarnowy a latorośle przemysłowy który na jarmarkach kupują - chleb żytny lub jęczmienny pozostałej części dostają lub wystrugują u bogatszych a bardzo mało sami wypiekają placki owsiane z ziemniakami.
	z czego się składa	z mąki żytniej a jeżeli mieszany to i przemysłowej - soli i wody	z mąki żytniej lub jęczmiennej z małym dodatkiem kartofli - soli - wody chleb sami wypiekają	
	czy go sami pieką	tak jest		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?		bułki - kołacze t. j. placki (z mąki przemysłowej) okrągłe z serem i jajami które sami wypiekają ale tylko na święta lub wesela	to samo co i najzamożniejsi i w ten sam sposób	—
	z czego się składają?	z mąki przemysłowej		
	z kąd je otrzymują?	kupują na jarmarkach		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	chleb wypiekają na zakwasku	tak samo	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	z drożdżami		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki - kapusta - kluski - bób - groch - fasola - barszcz żytny lub owsiany - prażuch jarzynowy - karpiele - rzepa i wiele innych bez nazwy.	to samo	to samo
8. sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litr. na dzień	tak samo	mleka nie używają
9. w zimie	na całą familię 1 litr.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	- słodkie mleko - kwaśne zbierane i maślanka	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? — i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego	tak samo	—
12. Czy używają masła?	tak jest	tak samo	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	żadne -		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj nie używają albowiem sprzedają wszystkie	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło lub słoninę-sadło	masło sadło słoninę	słoninę i masło
14. w lecie — w dni postne	0	0	0
14. w zimie — w dni zwykłe	to samo	to samo	to samo
14. w zimie — w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	50 lub mniej razy w roku	25 razy do roku	12 razy do roku t. j. na święta
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		cielęcina - śwnina króliki	króliki
16. ~~krowina~~			
16. cielęcina			
16. ~~baranina~~			
16. świnina			
16. ~~jakie inne (konina, zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięsa używają tylko gotowane a świninę solonę	tak samo	gotowane
18. Czy używają drobiu?	drób sprzedają	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 kg	3 kg.	1½ kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w proście tylko używają śledzi	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	rzepa	takież same zapasy prócz ogórków i kapusty świeżej i kalarepy	wszystko co i mniej zamożni prócz buraków
buraki			
karpiele			
~~kalarepa~~			
cebula			
czosnek			
~~ogórki~~			
~~kapusta świeża~~			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowane	tak samo	tak samo
bób	„		
fasola	„		
~~soczewica~~			
~~kukurudza~~			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	sami wyrabiają	tak samo	kupują u zamożniejszych lub na jarmarkach
jaglanne			
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mełtka, w ziarnach		
żytnia	„		
owsiana	„	tak samo	tak samo
~~hreczana~~			
jęczmienna	„		
~~kukurydzana~~	zapasów nie robią		
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają świeżych i suszonych które na zimę przechowują	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak jest	tak jest	tak jest
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	tak samo jak najzamożniejszych — i używają jako domieszkę do chleba jak również pieką z nich placki	tak samo jak u mniej zamożnych
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tak jest		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	wszyscy gospodarze, którzy mają sady swoje robią powidła suszą śliwki gruszki i jabłka		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	1 raz	2 razy
— w zimie	3 razy	3 razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, ~~miód~~, ~~wino~~, ~~wino owocowe~~		wódka i piwo	wódka i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	wódki i piwa piją w tej gminie bardzo mało a zresztą trudno tego oznaczyć ile na jednę osobę wypada, w przeciętnie		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką — piwem — ale więcej chlebem, masłem i serem a i mlekiem	tak samo	jeśli mają to tak samem co i najzamożniejsi
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 posty		
— w tygodniu adwentowym	6 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
	} czyli poszczą zupełnie od nabiału i mięsa		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% najzamożniejszych	na sto 65% mniej zamożnych	25% najuboższych
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie głodu i przednowku żywią się nawet i chwastami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

335

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Pilzno Nazwa miejscowości? Łęki górne i Łęki dolne

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 3500

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery i trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, kluski z mlekiem	ziemniaki kluski z mlekiem	ziemniaki
		w dni postne	barszcz ziemniaki z olejem	barszcz z ziemniakami lub z chlebem	barszcz z ziemniakami
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki barszcz z chlebem	ziemniaki barszcz	barszcz ziemniaki
		w dni postne	toż samo postne lub z olejem	toż samo postne	toż samo postne
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki groch, kasza,	kapusta, ziemniaki groch, kasza	kapusta ziemniaki groch kasza
		w dni postne	kapusta z olejem ziemniaki kasza z owocami mieszanymi	kapusta ziemniaki z olejem kasza i barszcz	kapusta groch ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta groch kasza	kapusta ziemniaki groch kasza	ziemniaki kapusta
		w dni postne	toż samo postne	toż samo postne	toż samo postne
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki lub kasza z mlekiem kwaśnym lub słodkiem	ziemniaki lub kasza z mlekiem	ziemniaki chleb
		w dni postne	toż samo postne	toż samo postne	toż samo
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta z słoniną ziemniaki.	kasza kwaśna, chleb	barszcz z ziemniakami
		w dni postne	ziemniaki z olejem lub chleb z śledziem	chleb z śledziem	barszcz z chlebem
5. Chleb	jaki jadają		razowy żytny mieszany	mniej ramozini, i ubodzy żytni	
	z czego się składa		z mąki jęczmiennej i ziemniakami	przeważnie ziemniakami i groch	
	czy go sami pieką		sami pieką w braku kupują w Pilźnie i Tarnowie	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Kółka rolniczego	od Żydów, obcemi do sklepu chleba katolik (piekarz)	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		w mące weselnej, chrzcin pieczywa z mąki pszennej najrazowej ubożsi, których dostarcza sklep Kółka rolniczego	w głównej części świąt używają z mąki pszennej bogatsi, dzieci małych kupują bułki.	
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?		mąki na rezerwę piekarz dostarcza lub sklep Kółka rolniczego.	miejscowy młyn	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? / innego pieczywa?	Sposób wypiekania chleba i innego pieczywa zwykły.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Najzwyklejsze potrawy, których tutejszy lud używa są: kapusta, z ziemniaki na rozmaity sposób urządzane, groch, kasza, prażuch, kluski, pierogi, ucha, karpie, le marchew wodziankа. suszonowocowy, a nie śniadania bogatsi jedzą rosół.	Sposób przyrządzania zwykły.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	W lecie spożywają nawięcej mleka, którego na jedną osobę przypada mniej więcej litr, w zimie zaś bb dla braku używają bardzo mało mleka.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiał spożywają jako masło, mleko słodkie, kwaśne, śmietanę, śmietankę, ser, serwatkę.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają ze mleka kwaśnego przeważnie na własny użytek.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło przechowują na zimę solone a nie topione tylko zamorzinicjowe.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Zamorzinicj tylko jaj do potraw rzadko używają tylko owarzą jęczmienicę.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Bogatsi jako masła, słoniny, sadła, ubodry mleka, w dni postne oleju, ubodry jedzą postne potrawy.	omasty do potraw i chleba używają bogatsi używają	
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa używają bogatsi i chazy w dni uroczyste, ubodzy zaś tylko w głowne święta. np. Boże Narodzenie i t. d.		
16. Jakie mięso jadają: wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Jadają krowinę, cielęcinę, baraninę i świninę		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Krowinę i cielęcinę jedzą gotowaną, wieprzowinę gotowaną wędzoną i solonę.		
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają przeważnie chowy.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętnie na jednego członcieka przypada zjedzonego mięsa 12 kg.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb nie używają tylko śledzie		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Dla braku pasiek w tutejszej okolicy mioda nie używają		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Z ogrodowizn przechowują na zimę kapiele, buraki, rzepę		kapustę kiszoną
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób, fasola są używane jako potrawy codzienne		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kaszę jęczmienną tatarczaną i jaglanną albo obrabiają w domu w stępie, albo w młynie miejscowym		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Ze zboża przechowanego na zimę wyrabiają grubsze i proste mąki w domu, mąki zaś pytlowane w młynie miejscowym		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wlecie jedzą grzyby świeże jako potrawę, a w zimie suszonych jako przyprawę.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Największe zapasy robią z ziemniaków tak bogaci jako też i ubodzy.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaków używają jako potrawę przyrządzoną w rozmaity sposób, a oprócz tego używają ich jako domieszki do chleba bardzo dla bydła i świń.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy i herbaty pijq zamożniejsi podczas świąt		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Dla braku drzew owocowych w tutejszej okolicy bardzo mała ilość zasusza owoców i robi powidła		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Celem gotowania jadła palą w piecach 2 razy dziennie w zimie i w lecie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Piwo i wino pijq przeważnie, wódki bardzo mało.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	W czasie świąt uroczystych, wesel, chrzcin piwem winem, wódką tylko niektórych razy, przytem jedzą placki, chleb z masłem i serem, rosół z ciastem kapustę z mięsem, pierogi, ryż i kaszę jaglaną z mlekiem		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W zwykłym tygodniu trzy dni wstrzymują się od jedzenia mięsa i nabiału, zaś w czasie adwentowym i wielkiego postu we wszystkie dni z wyjątkiem niedziel		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Ludzi zamożnych około 500, mniej zamożnych 1.500 reszta ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu kupują mąkę kukurudzianą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

336

127

Powiat? Pilzno

Nazwa miejscowości? Pilzno i wioski sąsiednie

Jaka miejscowość? górzysta? / pagórkowata? Pagórkowata / nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? / średnio urodzajna? średnio / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polska

Liczba ludności? 2000.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	cztery	cztery	trzy - a nawet dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	kawę, herbatę, barszcz, mleko	barszcz lub mleko z chlebem	ziemniaki z barszczem albo polewkę zakwaszoną na serwatce
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe	" " "		
	w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	mięso, mleko kwaśne ziemniaki jarzyny, leguminy	Tak samo jak najzamożniejsi tylko mięso jadają raz w tygodniu	mięso jadają tylko z wielkie święta, parę razy do roku.
	w lecie: w dni postne	mleko kwaśne, ziemniaki, jarzyny, leguminy		kaszę jadają na mleku kluski z mlekiem a najpowszedniej ziemniaki i kapustę, fasolę, kaszę
	w zimie: w dni zwykłe	mięso, leguminy		
	w zimie: w dni postne	mleko jarzyny, leguminy		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	przeważnie ziemniaki z barszczem lub z mlekiem kwaśnem, zrzadka z kapustą mięsa na wieczerzę nie jadają - piją w zimie herbatę po wieczerzy		ziemniaki lub kawałek chleba.
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	pszenny i razowy	razowy żytni	razowy żytni mocowany z jęczmiennym i ziemniakami
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	prawie z wyjątkiem	sami chleb piekąc	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	rzadko kupują na jarmarku		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze pszenne z serem na wesele i święta		
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	sami je piekąc		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	W prawdzie piekarzach które mają z każdym dniem. Do drożdży wyrabiają mąkę i rozczynjają ciasto na zakwasku albo z dodatkiem drożdży zamiast zakwasku i po przefermentowaniu wyrabiają mąkę mocno ciasto i wyrabiają po wyrośnięciu ciasta bochenki na miskach lub na deskach przyprószych otrębami a		
innego pieczywa?	niekiedy z kwaszonej		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki, kapusta, fasola, kasza bób, groch okrągły rzadko, kluski proste lub prucianą tj mąkę jęczmienną rzucaną na wrzątek wystygnięciu jedzą to z odkarem mlekiem,	jaglana i jęczmienna żytnia, i tak zwaną rosołową wodą - a po rzepa, kapustę	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają, jeśli na własne z przyszłej		
w zimie	na rodzinę złożoną z 4 ludzi wypada dziennie przeciętnie		
	półtorarta lub półtorej	półtorarty	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie i kwaśne zbierane - śmietanki sprzedają rzadko tylko		
	wyższej maślanki i serwatki		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają przeważnie	na sprzedaż z mleka	
	z kwaśnego zbieranego -		
12. Czy używają masła?	Nie używają	—	Bardzo rzadko
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie	Nie	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do potraw rzadko	bardzo rzadko - tylko z drobiu	wcale nie
	osobno mało kiedy	wyjątkowo sprzedają	jaja
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słoniny, masła, rzadka		rzadka
w dni postne	~~tłuszczu~~ masła	~~tłuszczu~~	tłuszczu
w zimie w dni zwykłe	jak z lecie	jak z lecie	
w dni postne	oleju	oleju	jarzyn
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie oprócz postów i roboty	tylko z niedzieli i świąt	tylko w uroczyste święta jak wielkanoc Boże narodzenie Zielone świątki
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina	Krowiny		
cielęcina	Cielęciny	rzadko	
baranina			
świnina	Świniny		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			rzadko z razu chorób jeżeli mięso
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują, rzadko	lub solą	
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko	Wcale nie	Wcale nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	najwięcej 25 kilogramów rocznie	najwięcej 5 do 6 kilogramów	10 kilogramów na rok
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo rzadko	śledzi	śledzi czasem jednym śledziem podzielą się 8 ludzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo mało	nie	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Trochę	Trochę	
buraki	dla bydła		
karpiele			
kalarepa			
cebula	Trochę	Trochę	
czosnek			
ogórki	kiszone		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	kapustę	kiszona	w zależności od roku trochę
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany i omaszczony		
bób	jak	to	
fasola			
soczewica	nie ma	nie ma	
kukurudza	nie ma	nie ma	W razie roku nieurodzajnego kupują mąkę kukurydzaną
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują z sklepu		
jęczmienne	sami wyrabiają albo kupują		sami robią jęczmienny tak zwany pęczak i czasem jaglaną - ale mniej
jaglanne	"	to	to
przenne	kupują i ryż w małej ilości		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	więcej zapasy mają mordkie z mąki pszenicy		
żytnia	to	to	
owsiana	nie ma	tylko trochę na barszcz	
hreczana	nie ma		
jęczmienna	jako dodatek do chleba	razowego	rzadko z nasion urodzaju
kukurydzana			
ziemniaczana			do chleba dodają tarte ziemniaki —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Mało kredy tylko z razu gotowanych grzybów – dodatek do potraw	nie jedzą nie używają tylko jako dla smaku.	jedzą świeże grzyby gotowane na obiad albo śniadanie jedzą z kluskami
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Wszyscy	robią zapasy	niemniakóm
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane na wodzie	lub rzadko	używają zwykle
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	razem	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę	rzadko	wcale nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła i konfitury	wódka	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	na kominie dwa razy trzy razy	na obiad i kolacyę trzy razy	raz na dzień czasem dwa –
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę piwo — czasem wino nie znają	wódkę piwo — wino w razie choroby —	wódkę — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	w roku pomiędzy rozpoczęciem pijąc wódkę z przybliżeniu rocznie 5 do 6 kwart		2 do 3 kwart rocznie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem,	piwem lub winem	wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa dni piątek i sobotę Trzy dni środ piątek sobotę Sześć dni tamtejszych	—	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Przeważnie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 5% średnio zamożnych 25% ubogich 70%	Brak przemysłu	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzą mąką i ryżem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

337

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Pilzno Nazwa miejscowości? Rózia

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1600

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą i kluski	Tak samo jak i najzamożniejsi	barszcz z ziemniakami lub kapustę z ziemniakami i chleb kto ma. —
	w lecie, w dni postne	barszcz z ziemniakami i chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z ziemniakami i chleb		
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z kapustą i chleb		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem i chleb kasza z mlekiem lub kluski z mlekiem	Tak samo jak i najzamożniejsi	barszcz z ziemniakami i kaszą jęczmienną
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z barszczem i chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę z ziemniakami suszonymi w piecu i barszcz z chlebem		kapustę z ziemniakami zatartą i kawałek chleba
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z barszczem lub polewkę z chlebem		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	polewkę z chlebem i kwaśne mleko z ziemniakami	Tak samo jak i najzamożniejsi	barszcz z ziemniakami lub polewka z chlebem
	w lecie, w dni postne	barszcz z ziemniakami lub barszcz z chlebem		
	w zimie, w dni zwykłe	kaszę z mlekiem		Tak samo
	w zimie, w dni postne	kapustę z ziemniakami		
5. Chleb — jaki jadają		pszenny razowy	żytni razowy	jęczmienny razowy
— z czego się składa		z ziemniakami lub bez tych	z ziemniakami	ziemniakami zarobione ciasto
— czy go sami pieką		sami	sami	sami
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		bułki dla małych dzieci kupują w mieście	Tak samo jak i najzamożniejsi	wcale nie znają innych pieczyw
— z czego się składają?		/	/	/
— z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu chlebowym	w piecu chlebowym	pod blachą
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapusta osolona, omaszczona na sadłem zamiast zasmażki zatarta ziemniakami, barszcz z żyta, kluski drobione pszeniczne, kasza z mlekiem słodkiem, lub z kwaśnem na zimno	Tak samo jak u najzamożniejszych	Tak samo jak u mniej zamożnych, tylko wszystko gotują bez omasty i bez mleka, tylko na wodzie ze solą — a czasem i tej im brakuje.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	litr na osobę dziennie	½ litra na osobę	nic
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra	nie ma mleka	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie lub kwaśne i maślanka — ze śmietany wyrabiają masło a przy wyrobie mleka robią ser	stosunkowo do najzamożniejszych większą część nabiału wytrzymują na sprzedaż	nic
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego	Tak samo	nic
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła więcej używają niż słoniny a nawet na zimę czynią zapasy tegoż w garnkach dobrze nasolone	używają masła, lecz na zimę nie mają zapasów	nic
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj na wielką wigilję familijną używają na jajecznicę	na sprzedaż	na sprzedaż
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masła i słoniny	masła i sadła	czasem sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	mleka i masła	mleka lub oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	masła i słoniny	mleka	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	na Boże Narodzenie i Wielkanoc, przy weselu i chrzcinach	Na Boże Narodzenie na wielkanoc	na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowie	krowie	nie
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęce	cielęce	na wielkanoc kawałek słoniny gotują
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	czasem świninę lecz bardzo rzadko		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko	sprzedają	nie mają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 kilo rocznie	2 kilo rocznie	½ kilo rocznie a czasem i to niewypadnie
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi ravko	nic	nic
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do chleba lub do wódki	nic	nic
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Zapasów na zimę z ogrodowizn żadnych nie czynią albowiem tychże nie hodują, wyjąwszy kapusty którą w główkach w beczce kiszą		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	grochu nie siejq gotujq czasem tez ravko fasolę mieszajq do kapusty	Tak samo jak u najzamożniejszych	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	tatarczane lub jęczmienne krupy sami wyrabiajq. —	Tak samo	Tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	na kluski i chleb lub kołacze na chleb robią zapasy w zimie na lato nie robiąc zboża w ziarnach Innej mąki nie robiq	Tak samo	Na każdy raz mielą żyto lub jęczmień do swego użytku.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie ma w bliskości lasów	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę do lata	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i suszone	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	wiejwają jako domieszki do chleba		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	———	———	———
29. Czy piją kawę, herbatę?	na jarmarku w mieście piją herbatę	Na chrzcinach piją herbatę	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie ma zadów	nie ma zadów	nie ma zadów
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz na dzień	raz na dzień	raz na dzień
— w zimie	dwa razy na dzień	raz na dzień	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę i piwo	wódkę lub nic
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 litrów	5 litrów	2 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę piwem i herbatą	wódkę i herbatą	wódkę
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	co piątek		
— w tygodniu adwentowym	3 razy w tygodniu.		
— w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Bardzo mało tylko najzamożniejsi masło i mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 4% mniej zamożnych 20% a reszta ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	otrębami, pereem, i mąką owsianą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

338

131

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Pilzno Nazwa miejscowości? Wierzbówka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? tak / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? tak / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? polska - mazury Liczba ludności? 2.000

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery (podczas żniw)	trzy	trzy
	w zimie	trzy	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem - kapustą chleb, czasem mleko -	ziemniaki z barszczem kapustę - chleb, mleko -	ziemniaki z barszczem kapustą - czasem kluski
	w lecie, w dni postne	tożsamo - prócz mleka	tożsamo, prócz mleka	tożsamo
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem - kluski chleb -	ziemniaki z barszczem - kluski - chleb	tożsamo
	w zimie, w dni postne	tożsamo	tożsamo	tożsamo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z ziemniaków z kapustą - i kluseck z mlekiem	z ziemniaków, kapusty barszczu - grochu	z ziemniaków i kapusty rzadziej z chleba
	w lecie, w dni postne	z ziemniaków, kapusty - grochu	z tegoż samego	z ziemniaków i barszczu -
	w zimie, w dni zwykłe	z ziemniaków, kapusty, kluseck grochu -	z tegoż samego	z ziemniaków, kapusty, grochu - rzadziej kluseck -
	w zimie, w dni postne	z tegoż samego	z tegoż samego	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	tożsamo co i na śniadanie	tożsamo co i na śniadanie.	tożsamo co i na śniadanie
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tożsamo co i na śniadanie	tożsamo co i na śniadanie	tożsamo co i na śniadanie.
5. Chleb	jaki jadają	żarnowy	żarnowy	żarnowy
	z czego się składa	z żyta i jęczmienia	z żyta i jęczmienia	z żyta i jęczmienia
	czy go sami pieką	tak	tak	tak
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	–	–
6. Inne pieczywa	jakie używają?	żadnych innych	żadnych innych	żadnych innych
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu piekarskim - rozczyna chleba na kwasie - (wcale nie używają drożdży)	pod cyganem - taksamo	taksamo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	ziemniaki - kapusta - groch - kapusta, barszcz pluski	taksamo	taksamo
Nazwy ich?	ziemniaki - kapusta - groch - kapusta, barszcz pluski	tozsamo	tozsamo
sposób przyrządzania?	zwykły (prosty)	zwykły (prosty)	zwykły (prosty)
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	tak - 1 litr dziennie	tak - 1 litr dziennie	tak - rzadko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie -		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	masła - twarogu (ser) mleka kwaśnego - słodkiego bez śmietanki i maślanki.	taksamo	taksamo - rzadko.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak z mleka kwaśnego	tak z mleka kwaśnego	rzadko.
12. Czy używają masła?	tak	tak	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tak - solone	tak - solone	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie -	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła	masła	sadła -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	żadnej"	żadnej"	żadnej"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny - sadła	słoniny - sadła	sadła "
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	żadnej"	żadnej"	żadnej"
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy do roku, podczas świąt. Bożego Narodzenia, Wielkiej niedzieli i Zielonych -	dwa razy -	raz - w czasie Wielkiej" nocy -
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	rzadko	rzadko	nigdy
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	nigdy (chyba w słabości pojedyn- czy "posły)	nigdy	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/2 klg.	1/2 klg.	1/3 klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	nigdy	nigdy	nigdy
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nigdy	nigdy	nigdy
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?			
marchew	—		
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	tak	tak	tak
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie			
groch	tak - z kapustą lub sam	tak z kapustą	—
bób	tak	tak	tak z kapustą
fasola	tak	tak	—
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?			
hreczane (tatarczane)	tak	tak	—
jęczmienne	tak	tak	tak - sami robią
jaglanne	sami robią	sami robią	
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?			
przenna			
żytnia	tak - nie robią zapasów	tak - nie robią zapasów	tak - nie robią zapasów
owsiana			
hreczana			
jęczmienna	tak	tak	tak -
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nigdy	nigdy	nigdy
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	największe, wedle potrzeb	największe	największe
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	tłuczone –	tłuczone	tłuczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	raz	raz	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak	tak	tak
32. Jakie trunki piją przeważnie? — piwo	tak	tak	tak
32. Jakie trunki piją przeważnie? — miód	—	—	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino	—	—	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino owocowe	–	–	–
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/2 litra	1/2 litra	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, wódką, rumem (arak)	wódką - piwem –	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3	〃	〃
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	3	〃	〃
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	6	〃	〃
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie	〃	〃
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	50%	20%	30%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?		żadnymi innymi.	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

J. Wilkowicz, nauczyciel.

Bibl. Jag.

339

Jan 133

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Pilźneński Nazwa miejscowości? Żarsór z Mokre

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) nieurodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? Żarsór z obszarem przeszło 1000, Mokre 1200.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	do	do	do
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem	ziemniaki	chleb ze solą
	w lecie, w dni postne	Kasze na wodzie	do	do
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz owsiany okraszony	barszcz żytny	do
	w zimie, w dni postne	barszcz owsiany z kartoflami	do	do
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z mleka, ziemniaków i kaszy i grochu, boben	Ziemniaki, bób i kapusta	Ziemniaki i kapusta
	w lecie, w dni postne	barszcz ziemniaki i kasza	do	do
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz, kapusta ziemniaki, kapusta i kluski	Barszcz ziemniaki kapusta	do
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki kapusta kasza	do do	do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski z mlekiem	Kasze lub ziemniaki	Ziemniaki
	w lecie, w dni postne	Kluski na wodzie	do	do
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz ze ziemniakami	barszcz i ziemniaki	do
	w zimie, w dni postne	do	do	do
5. Chleb — jaki jadają		żytni razowy	żytni razowy	żytni razowy
— z czego się składa		ze żarnowej mąki	z mąki żytniej i kartofli	z mąki i kartofli
— czy go sami pieką		sami	sami	sami
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa — jakie używają?		bułki	—	—
— z czego się składają?		z mąki	—	—
— z kąd je otrzymują?		od żydów w sklepie	—	—

nawoz.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pieką chleb na kwasku	pieką chleb na kwasku	pieką chleb na kwasku
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz (żur), rosół, mięso, kasza kapusta, marchew, groch, mleko,	To samo co u najzamożniejszych prócz rosołu i mięsa	Barszcz, rodzianka kapusta, ziemniaki
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr na dzień	½ litra na dzień	——
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litra na dzień	——	——
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne mleko	słodkie i kwaśne mleko	kwaśne mleko i serwatka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleko	jak u najzamożniejszych	——
12. Czy używają masła?	tak	bardzo mało	nie
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	——	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do potraw używają	——	——
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina	mleko	——
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło	olej	——
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	raz na tydzień	na święta	na święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowę	cielęcia	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	i cielęcie	i	
16. Jakie mięso jadają — baranina		Króliki	
16. Jakie mięso jadają — świnina	i świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół lub pieką	gotują na rosół	
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	——	——

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 funtów	3 funty	1 funt
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzie i moskale	śledzie	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jako omastę do chleba		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusta kiszona, marchew, buraki, karpiele i cebula	Tak samo jak w poprzedniej rubryce	/
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch i bób gotowany	Jak w poprzedniej rubryce	Mąka kukurudzy w latach nieurodzajnych na mamałygę
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kaszę hreczaną i pęcak robią sami Kaszę jaglaną i przenną kupują	Jak w poprzedniej rubryce	Kupują razem
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	mielą w żarnach przeniczżyto na mąkę a na lepsze ciasta kupują w sklepie	Jak w poprzedniej rubryce	Jak w poprzedniej rubryce mielą żyto w żarnach na mąkę

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	bardzo mało, prawdziwki na świeżo i surowe a ryżki marynują	″	″
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone, używają takie jako Domieszki do chleba	Jak w poprzedniej gubernii
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	więcej kawy jak herbaty	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	~~Dwa~~ razy	jeden raz	jeden raz
w zimie	~~trzy~~ razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wino piwo á najwięcej wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 wiader	12 wiader	5 wiader
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	najwięcej piwem	wódkę	wódkę
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2		
w tygodniu adwentowym	3		
w tygodniu wielkiego postu	3		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko najrzadziej.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 10% mniejzamożnych 30% najuboższych 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mamałygą czyli mąką Kukurydzianą zagotowaną na wodzie		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Nasz zakątek należy najpewniej do najuboższej części kraju, ludzie żyją się nadzwyczaj licho, a w takich latach kiedy chybią ziemniaki na pewno liczę można, że większa część ludności z głodu przymierać będzie. Zasów dn. 9/5 891		

Kapusta

Gwiecki

L. 8. 340 135

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnów Nazwa miejscowości? Zwiernik z przysiółkiem Budy

Jaka miejscowość? górzysta? tak / pagórkowata? / nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — / średnio urodzajna? tak / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1100

		najzamożniejsi *	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy t. j. śniadanie, obiad, podwieczorek i wieczerzę.	3 razy t. j. śniadanie, obiad, wieczerzę	3 razy
	w zimie	tak samo	tak samo	2 razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	Kluski, ziemniaki, lub polewkę z chlebem i ziemniaki. —	jeżeli mają chleb to polewkę z chlebem gdy chleba nie ma to ziemniaki	ziemniaki
	w dni postne	tak samo.	tak samo.	tak samo.
— w zimie	w dni zwykłe	barszcz owsiany z chlebem lub ziemniakami	barszcz owsiany ze ziemniakami	ziemniaki
	w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	z Kapusty, bobu lub grochu, kaszy lub kluseck przemiennych lub jęczmiennych	z kapusty, ziemniaków albo bobu lub grochu.	ziemniaki t. j. paciorki i ziemniaków
	w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
— w zimie	w dni zwykłe	z Kapusty, ziemniaków a ciastem do tego jaka kaszę lub kluski.	z kapusty i ziemniaków albo bobu lub grochu.	ziemniaków
	w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	Kaszę jęczmienną lub pszenną z j. ziemniaka.	lub maślankę albo mleko kwaśne barszcz owsiany ze ziemniakami. —	ziemniaki lub paciorę
	w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
— w zimie	w dni zwykłe	tak samo	barszcz owsiany lub żytni ze ziemniakami.	ziemniaki
	w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
5. Chleb — jaki jadają		Razowy ze żyta	Razowy ze żyta zmieszane go ze jęczmieniem lub owsem	Nie piekę chleba
z czego się składa				—
czy go sami pieką		tak	tak	—
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Placki pszenne na świętą wielkanocną	Innego pieczywa nie używają. —	Nie używają.
z czego się składają?		Z mąki pszennej lub jęczmiennej i ze sera		
z kąd je otrzymują?		Piekę sami		

* Rozumieć tu ludzi wiejskich.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na Kaszce s. j. rozczyniają mąkę na wodzie z drożdż. ze z której się pozostawia trochę ciasta z dawnego pieczywa, gdy podrośnie, dodaje się resztę mąki i dobrze się wymiesza i gdy podrośnie, wybierają ciasto na miskę, kładą w łopatę i wsadzają do pieca. —	Na Kaszce a ten sposób jak poprzednio	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Polewka na serwatce, barszcz owsiany lub pytni żyli pszen, kluski z mąki pszennej, jęczmiennej lub żytniej Kapusta, groch, bób, ziemniaki, kluski, kasza jęczmienna, pęczak, ze mięsa, kasze jaglane i pierogi ze serem.	Polewka ze serwatki, barszcz owsiany lub żytni, pacierz z mielenką, kapusta, ziemniaki, kasza, pęczak.	Paciarz ze żyta lub jęczmienia, ziemniaki, kapuśla
sposób przyrządzania?		Paciarz robi się tak: Gdy wodą zaleje żyta mąkę i mieszają łyżką lub mostkiem. Pęczak tłuką w stępach.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mniej więcej 1/4 litra słodkiego	1/4 litra	Nie używają zupełnie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/8 litra mleka słodkiego	nie używają mleka tylko mielenki lub serwatki	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego zbieranego, kwaśnego zbieranego mielenki i serwatki w porze letniej.	W lecie używają mleka słodkiego jak i kwaśnego po trochu, z resztek robią sery. (serwatki W zimie używają tylko mielenki.	Całkiem nie używają chyba trochę mielenki lub serwatki jeżeli od kogo otrzymają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z kwaśnego mleka zbieranego na własny użytek, lub na sprzedaż na Kaszubach soli i wydzi	Podobnie wyrabiają sery, nie sprzedają na sól i inne wydatki domowe. —	Nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Mało używają ale oszczędnie, resztę sprzedają na wydatki domowe. Na zimę żadnych zapasów nie robią	Podobnie jak pierwsi.	Nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Zrzadka nie wielkie urozmaicenie smażą jajecznicę.	Nie używają tylko sprzedają	Nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Mleko, słoniny, do kapusty sadło	Mleko, do kapusty sadło	Nie używają żadnej omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	bez omasty	bez omasty	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	
15. Jak często spożywają mięso?	Na wielkanoc i Boże Narodzenie	Nie używają całkiem	Nie używają wcale
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	~	~
16. Jakie mięso jadają — krowina	Tak		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Na zapusty d. j. w ostatki		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko gotowane na rosół	~	~
18. Czy używają drobiu?	W razie choroby używają rosołu z kury	Podobnie jak pierwsi	Nie używają wcale.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/4 Kilo	Nie	Nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	W czasie wielkiego postu wszyscy używają ryb, zresztą niektórzy śledzi – ryb nie używają. –	Nie używają ani śledzi ani ryb.	Nie używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Nie używają	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Nie	Nie	
buraki	Nie	Nie	
karpiele	robią zapasy – kroją w talarki i gotują	Robią zapasy (ilości małej)	
kalarepa	Nie	Nie	
cebula	Nie	Nie	
czosnek	Nie	Nie	
ogórki	Nie	Nie	
kapusta świeża	dopóki rośnie na polu używają świeżej	dopóki rośnie na polu	
„ kiszona	na zimę zakwaszają w beczkach	Zakwaszają w beczkach	
i. t. d.	również robią zapasy ziemniaków, przechowują je w dołach lub lochach (grabach). –		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotują na wodzie i tak spożywają	Jak pierwsi	Jeżeli zostaną po ziemniakach, tych nie wydają – o tyle bywają używają. –
bób	podobnie	dtto	
fasola	podobnie	?	
soczewica	Nie znana	?	—
kukurudza	Nie sadzą	?	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Nie używają	Nie używają	Nie
jęczmienne	Sami robią w żarnach	Sami robią w żarnach – wyżej używają pęczaku. Bardzo rzadko używają Kaszy jęczmiennej. –	Nie używają – jeżeli mają gazy jęczmienne to robią pewien pęczak który gotują na wzwar a jeżeli gdzie dostaną Nie używają.
jaglanne	Czasem Kupują w sklepach i używają na większą uroczystość		
pszenne	Nie używają	Nie używają	Nie używają.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — pszenna	na kluski i placki na wielkanoc	czasem na kluski	—
żytnia	na chleb	na chleb	—
owsiana	na kaszę czyli żur	na żur i do chleba	na żur do ziemniaków
hreczana	nie używają	~~na sprzedaż~~ nie używają	—
jęczmienna	na kluski	na pacierz	na pacierz
kukurydzana	nie znają	nie znają	—
ziemniaczana	nie znają	nie znają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają żadnych	Używają swoich gotując je na wodzie i przyprawiają jaką mąką. –	Jak poprzedni.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotują obrobane i suche używają z mlekiem kwaśnym. Jeżeli ziemniaki wydeka w zimie jest za mało to używają ji. Na domieszki do chleba Nie	Tak samo jak poprzedni. Czasem pieką placki z przymieszką mąki jęczmiennej	Po części z wodą po części suche. Nie Wypiekają placki z domieszką jakiej mąki. –
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko w razie jakiej choroby	Tak samo jak poprzedni	Nie używają
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Gdy śliwki obrodzą (kto. rych dwa jest dosć) to warzą i mają z nich obrazę na post.	Podobnie jak poprzedni.	Sami nie suszą śliwek tylko ćwiercm dostają za Rogo za roboty. –
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	Trzy razy	Dwa razy	Zwykle tylko raz
w zimie	Tak samo	Tak samo ćwiercm tylko raz.	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	Tak	Tak	Nie
piwo	Tak	Tak	
miód	nie	nie	
wino	nie	nie	
wino owocowe	nie	nie	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Kto jej używa może wypić rocznie 2 litry	1 litr	——
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, kto jej używa a kto jej nie używa to piwem	Tak samo jak poprzedni.	——
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni t. j. piątek i sobota prócz tego nie jedzą tylko z nabiałem rozmaitych kwaśnych		
w tygodniu adwentowym	3 dni	prócz tego nie jedzą tylko z nabiałem rozmaitych kwaśnych – w te dni zupełnie	
w tygodniu wielkiego postu	3 dni	prócz nie jedzą tylko Ruin z nabiałem	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko w dni z zwykłym tygodniu.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W tutejszej gminie jest mniej więcej 200 Żydów procz zamożnych jest 5 procent – mniej zamożnych 80 procent – a ubogich 15 procent		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku ludzie ubodzy zbierają po polach zgnite ziemniaki, i szy. piekają z nich placki, zaś w czasie głodu z dawniejszych żniwach zjadali się lebiodą, ostem kotkyfałem, repiskiem, kwiecinką, korą z drzew i. t. d.		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Żwirnik 9/5 891. Jakób Jawrow. nauczyciel.

41

KWESTYONARIUSZ

341

137

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Podhajce Nazwa miejscowości? Bieniowce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? gr. kat. i rz. kat. Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy		
	w zimie	trzy po cztery		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	Zamiast śniadania to jedzą obiad barszcz lub kapuśniak z mięsem	barszcz kapuśniak kartofle,	mleko
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe			
	w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe		Kawałek kartofli a nasmalenka	
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe			
	w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	Kartofle i kapuśniak mleko z prze	bez śniadań	co zostało
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe			
	w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		żytni razowy, lub pszenny		kupują od bogatszych
— z czego się składa				lub z żyta dla pszenicy
— czy go sami pieką		sami pieką		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		pszenne placki		
— z czego się składają?				
— z kąd je otrzymują?				

Nr. 115 891
od 1 Kw.
Pod
3

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?			
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)			
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?			
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?			
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?			
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Klg	10 Klg	5 Klg
20. Czy używają ryb? śledzi?			
21. Czy używają miodu? w jaki formie?			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch			
bób			
fasola			
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniączana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają surowych gotowanych suszonych	suszonych	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane surowe, tarte	pieczone surowe gotowane	tarte
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią suszone śliwki		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy 3 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę piwo	wódkę piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 litr.	20 litr.	2 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w całości		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kapustą, lebodą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

342)

134

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Podhajce Nazwa miejscowości? Horoźanka

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska i polska (4:1) Liczba ludności? nad 2000

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	W zimie i w lecie trzy razy (rano obiad, około 12 tej południowa a wieczorem wieczerzę).	Również trzy razy	dwa lub tylko raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	barszcz lub kapusta – kasza lub kwieszka (mamałyga) z mlekiem – lub słoniną.	To samo co zamożniejsi tylko, że słoniny z dnia zwykłe nie wyjmują a obchodzą się przy nabiale.	barszcz lub kapusta bez jadnych przypraw – mamałyga lub kartofle –
	w lecie: w dni postne	W dni postne to samo, tylko bez słoniny i nabiału.		w dni postne to samo
	w zimie: w dni zwykłe	v Lto	v Lto	v Lto
	w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	Wyżej opisane zwykle jadają około 12 tej lub też chleb ze śniadania	śniadanie zastępuje obiad, który wszyscy około godziny 7 – 8 z rana, jedzą południowa tj. resztki strav zimnych z surowej kapusty albo ogórkami, gdy jadnych strav nie posiadają.	
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	Kasza na mleku lub kartofle do mleka lub też kwieszka do mleka kwaśnego	To samo co i poprzedni —	Czy w dni postne czy też zwykłe kartofle zwykle bez jadnej przyprawy – barszcz często kładą się spać bez wieczerzy
	w lecie: w dni postne	te same potrawy tylko bez mleka tj. tylko posolone i olejem konopnym zaprawione		
	w zimie: w dni zwykłe	Kasza na mleku, mamałyga do mleka –		
	w zimie: w dni postne	Kartofle do ogórków kiszonych, lub też kartofle z olejem konopnym –		v Lto.
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni	żytni lub jęczmienny z mąki żytniej z domieszką mąki jęczmiennej lub kartofel tartych
	z czego się składa	—	—	
	czy go sami pieką	sami	sami	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Na Boże Narodzenie wypiekają jęczmienne strucle a na Wielkanoc paschy i baby; pieką sami;	Na Boże Narodzenie pieką z mąki jęczmiennej z domieszką żytniej strucle; Na Wielkanoc paschy z tych samych mąk.	Na Boże Narodzenie pieką kuchy z mąki żytniej i na Wielkanoc pieką paschy z mąki jęczmiennej.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	zwykle rozczyniają na drożdżach (do lub dodają nieco jaj).		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Rozczyniają ciasto za dodaniem juchi kiszonego (ciasta) porostawionego umyślnie na ten cel z poprzedniego pieczywa; (rostawione na ten cel ciasto w jednej grudce przechowuje się w maśle).	W ten sam	sposób
innego pieczywa?	Inne pieczywo rozczyniają za pomocą drożdży, wszystko zaś pieczywo pszenne w zwykły sposób w piecach piekarskich		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kapustą, kulesza (mamałyga), racierka czyli kluski na mleku, kasza krocana, jęczmienna, jaglana, rosół z mięsa a po najwiekszej części kartofle	v Lo	v Lo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	108 litrów przeciętnie	około 70 litrów	około 45 litrów
w zimie	około 40 litrów	do 26 litrów	w zimie wcale nie jedzą
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie kwaśne zbierane, śmietaną, i maślanką i serwatką	słodkie, kwaśne zbierane, śmietaną i maślanką. słodkie serwatką	kupują rzadko słodkie, w lecie częściej kwaśne jako tanusze.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają ser z mleka krowiego na własny użytek	Wyrabiają ser z mleka krowiego na użytek własny	w tym tylko wypadku jeżeli ma krowę.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają - robią zapasy na zimę z masła solonego.	Używają - robią zapasy na zimę z masła solonego.	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Na Wielkanoc gotują do święcenia w dość znacznej ilości - czasem tylko w roku do jedzenia	Na Wielkanoc do święcenia	Na Wielkanoc do święcenia
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słonina, sadło, smalec	słonina, sadło, smalec	—
w lecie w dni postne	olej konopny	olej konopny	olej konopny
w zimie w dni zwykłe	v Lo	v Lb.	—
w zimie w dni postne			olej konopny
15. Jak często spożywają mięso?	W najuroczystsze święta i prażniki (około 4 razy do roku)	W najuroczystsze święta i prażniki - (np. 15-18 razy do roku).	Najwięcej raz do roku tj. na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają: wołowina	— (Na wesele lub chrzciny biją czasem wołu lub krowę).	—	—
krowina	—	—	—
cielęcina	—	—	—
baranina	—	—	—
świnina	świnina	świnina	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	tylko gotowane	tylko gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko	Nigdy	Nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Na Boże Narodzenie kupują ryby solone, które po ugotowaniu rozstudzają. — Śledzi używają w post.	Tak samo tylko w mniejszych ilościach.	Bardzo nieliczni na Boże narodzenie — śledzie kupują tylko najpośledniejsze.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Do kutii (pszenicy) na Boże Narodzenie	Do kutii (pszenicy) na Boże Narodzenie	Do kutii (pszenicy) na Narodzenie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	w nadzwyczajnych ilościach	W małych	bardzo ilościach
buraki	dosyć — do kiszenia barszczu,	podostatkiem	mniej nieco
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	podostatkiem	podostatkiem	mało
czosnek	podostatkiem	podostatkiem	mało
ogórki	kiszone	kiszone	rzadko który
kapusta świeża	tyle ile trzeba do jedzenia na nasienie	—	—
„ kiszona	podostatkiem	podostatkiem	z skąpych ilościach
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotują do jedzenia z barszczem	groch, bób i fasolę gotują do jedzenia z barszczem lub kapustą	do jedzenia z kapustą lub barszczem gotują bób lub fasolę —
bób	lub kapustą		
fasola	"		
	"		
soczewica	—		
kukurudza	mielą na krupy i mąkę	mielą na krupy i mąkę	mielą na krupy i mąkę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Sami wyrabiają.	Sami wyrabiają.	Kupują u żydów po sklepach
jęczmienne	Krupy hreczane		
jaglanne	jęczmienne i jaglanne		
~~przenne~~	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Mielą z nitych z własnego		Używają mąki żytniej
żytnia	zboża — i przetrzęsionych nie	z własnego	hreczanej, jęczmiennej
~~owsiana~~	używają.	przetrzęsionych nie	i kukurydzianej —
hreczana		używają.	Kupują u żydów
jęczmienna			
kukurydzana			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Jadają podpieńki świeże wybierane i ugotowane; zapasy z suszonych	grzybów	na zimę robią
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Obierane i ugotowane; jedną takie pieczone	czasem dodają do tego	w pewnej części kluski
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają?	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, ~~kręgle~~?	pieką placki	pieką placki	pieką placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę piją tylko	ważniejszych świąt i prześników	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	zasuszają nieco jabłek i gruszek jako zapas na zimę		nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	dwa razy	dwa razy	raz
w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę i piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem i herbatą	wódką	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	trzy dni		
w tygodniu adwentowym	wszystkie		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 : 1 : 4.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Biedniejsi jedzą kukurydziany ozyp (czyli kalembec po ruska) Jest to rodzaj polewki, bo składa się wyłącznie z wody i mąki. (~~gotują~~		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

l. 32 pod.

343

141

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Podkajce Nazwa miejscowości? gmina Litwinów

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?

Narodowość ludzi? gr. kat. — — Liczba ludności? 1165.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Kartofli barszcz lemiszka z mlekiem	Kartofli barszcz lemiszka z mlekiem	Kartofli barszcz lemiszka z mlekiem
		w dni postne	Kartofli barszcz Kasza z olejem	Kartofli barszcz Kasza z olejem	Kartofli barszcz Kasza z olejem
	w zimie	w dni zwykłe	Kapusta z grochem Kluski	Kapusta z grochem Kluski	Kapusta z grochem Kluski
		w dni postne	Kapusta to to z olejem	Kapusta to to z olejem	Kapusta to to postne
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta kartofle pieczona	Kapusta kartofle pieczona	Kapusta i chleb.
		w dni postne	to to z olejem	to to	to to
	w zimie	w dni zwykłe	to to	to to	to to
		w dni postne	to to z olejem	to to	to to
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kluski lub lemiszka z mlekiem	Kluski lub lemiszka z mlekiem	Kluski lub lemiszka z mlekiem
		w dni postne	to to z olejem	to to z olejem	to to to
	w zimie	w dni zwykłe	to to	to to	to to
		w dni postne	to to z olejem	to to z olejem	to to z olejem
5. Chleb	jaki jadają		Żytniej mieszany z jęczmienną mąką	jęczmienny lub kukurudzany	jęczmienny lub kukurudzany
	z czego się składa		to to	to to	to to
	czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	nie kupują	razem kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają w letniej wodzie i dają do tego trochę kwasnego ciasta jak wkiśnie z żytnej lub innej mąki, i wtedy pieką,	własnym swoim	piecu gospodarskim
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta barszcz, Kartofla, Kasza, Jemiełka, Kluski, groch		fasola bób
sposób przyrządzania?	gotują czasem Kartofli pieką.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	słodkie kwasne	słodkie kwasne	a czasem żadnego.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	dto dto	dto dto	dto dto
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie kwasne dto	niezbierane zbierane dto	śmietane i maslanka dto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery	wyrabiają sery.	żadnych.
12. Czy używają masła?	używają	używają	jak kupią
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone	solone.	żadnych.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	masło	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło	masło	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	raz wrok w swięta wielkanocne	raz wrok w swięta wielkanocne	raz wrok w swięta wielka
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane solone wędzone	gotowane i solone i wędzone	gotowane solone i wędzone.
18. Czy używają drobiu?	czasami	czasami	czasami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	jedno Kilo.	jedno Kilo	pół Kila
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	gotują	gotują	gotują
buraki	— Kwaszą na barszcz	Kwaszą na barszcz	Kwaszą na barszcz
karpiele	—	—	
kalarepa			
cebula	Do potraw i jedzą z chlebem	Do potraw i jedzą z chlebem	Do potraw i jedzą z chlebem
czosnek	Do ogórków Kiszenia i jedzą z chlebem	Do ogórków Kiszenia i jedzą z chlebem	Do ogórków Kiszenia i jedzą z chlebem.
ogórki	Kiszą i surowe jedzą	Kiszą i surowe jedzą	Kiszą i surowe jedzą —
kapusta świeża	sparzają gorącą wodą i robią gołąbki z liścia	sparzają gorącą wodą i robią gołąbki, a z kiszone też z liścia robią gołąbki i gotują	sparzają gorącą wodą i robią gołąbki, z Krup Kukurudz. hreczanych
„ kiszona	gotują i też z liścia robią gołąbki		
i. t. d.	Do tego biorą Krup Kukurudz. hrecz. jęczmiennych lub z tych Kupują w sklepie.	Rapuszniak. —	lub jęczmiennych. —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Do barszcz lub do Kapusty	Do barszcz lub do Kapusty	Do barszcz lub do Kapusty
bób	to to	to to	to to
fasola	to to lub zasypują Krupami	to to	to to
soczewica	jakiemi Kolwiek —	to to	to to
kukurudza	—		
	na chleb Kaszę i be misrka na placki	to to	to to
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	na Kaszę i gołąbki	to to	to to
jęczmienne	to to	to to	to to
jaglanne	to to	to to	to to
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	pędzą	pędzą	Kupują
żytnia	na chleb	to	Kupują
owsiana	—		
hreczana	mielą na mąki i Krupy	to to	Kupują w mieście
jęczmienna	pędzą i robią Krupy	to to	Kupują w mieście
kukurydzana	mielą na mąkę i Krupy	to to	mielą na mąkę i Krupy.
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	jak zarodzą to używają surowe	i suszone vto	vto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zakopują w jamę	— vto	vto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone i gotowane placki pieką	— vto vto	vto vto
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	dwa razy vto vto	dwa razy vto vto	dwa razy vto vto
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódki — — — —	wódki — — — —	wódki — — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Dwie liter.	Dwie liter	jedna litera
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką vto	wódką vto	wódką vto
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Środa i Piątek vto vto Siedem tygodni	vto vto — vto	vto vto vto
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—	—	—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	—	—	—
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kartoflami kapustą barszczem kaszą bobem fasolą lemieszką z Rutkowrzy i grochem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	—	—

Ob Zarządu wsi Soły Litwinowa 4/5 891 Piotr Korowaj

344

143

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sokhaje Nazwa miejscowości? Rowchowacice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } — pagórkowato

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio

Narodowość ludzi? Polska i ruska (mieszana) Liczba ludności? nad 800 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	} tak samo	tak samo
	w zimie	dwa "		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	Ludność kobiyzka nie używa śniadania a tylko obiad zrana i t. z. południek w południe.		
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe			
	w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	Zrana — kawer, kawa, przesypane kaw. Luftle, lemiszka z kreczana, kluski, kapuśniak - i t. p.		
	w lecie — w dni postne	Tak samo najzamożniejsi mniej zamożni lub najubożsi żywią się		
	w zimie — w dni zwykłe	rożnymi sobie potrawami czy to w lecie czy w zimie w dni		
	w zimie — w dni postne	zwykłe lub postne — zaś w południe jadają się ziemniaki chleben.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	zwykle przesypane ziemniaki - i kluski		Ci zadawalniają się
	w lecie — w dni postne	lub mamałygą kukurudziana z kwasnem mlekiem		jedzą z podobnych pro.
	w zimie — w dni zwykłe			duce - lub zgoła samymi
	w zimie — w dni postne			pieczonymi ziemniakami
5. Chleb — jaki jadają		zwykle czysto żytni		
5. Chleb — z czego się składa		z mąki żytniej		
5. Chleb — czy go sami pieką		— wypiekają same gospodynie		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		nie używają		
6. Inne pieczywa — z czego się składają?				
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczaj	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, ziemniaki, kapuśniak, kluski – czasem kaszana lub jęczmienna, groch, fasola –		pierogi, kaszanka
8. sposób przyrządzania?	gotowanie nieznany		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	– litra i więcej	litra	pół litry
9. w zimie	tak samo	tak samo	tak samo
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie mleko kwaśne; słodkie zaś według wyrobienia jak np. zacierki, kluski – kluskowidzie, aby zabielić np. czerwony czer i do kapuśniaku		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego jednakże nie na własny użytek. lecz na sprzedaż		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Wyrabiają masło li na sprzedaż mając na względzie trudne wypłacanie podatku.		wyjątkowo – tylko tylko na sprzedaż
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Drobiu trzymają w znacznej ilości. Lecz je na własny użytek nie używają – tylko sprzedają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoninę lub sadło	słoninę lub sadło	z wyjątkiem mleka żadnej więcej omasty
14. w lecie — w dni postne	– olej	olej	olej
14. w zimie — w dni zwykłe	tak samo	? tak samo	mleko
14. w zimie — w dni postne			olej
15. Jak często spożywają mięso?	Raz w roku w czasie świąt nielicznemi		—
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Czasem tylko z majątniejszych gdy zabije wieprza – i to wyjątkowo		—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Do wyjątków należy zaliczyć gospodarzy którzy używają nieprzesolone a w takim razie, gotowane solone i wędzone		—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu trzymają w znacznej ilości jednakże li na sprzedaż a używają wyjątkowo w czasie ziaboci		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi tylko wyjątkowo		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	zapasy są	są
buraki	—	„	„
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	zapasy są	„	„
czosnek	—	„	„
ogórki	—	„	„
kapusta świeża	tylko w jesieni	tylko w jesieni	tylko w jesieni
„ kiszona	zapas na całą zimę	zapas na całą zimę	zapas na całą zimę
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany lub prażony	gotowany lub prażony	gotowany lub prażony
bób	gotowany	gotowany	gotowany
fasola	„	„	„
soczewica	—	—	—
kukurudza	na ozer lub mamałygę	na ozer lub mamałygę	na ozer lub mamałygę
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	sami wyrabiają	sami wyrabiają
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia			
owsiana			
hreczana	Te wszystkie gatunki mąk zapasy tylko owsianej nie używają	używają i robią zapasy z wyjątkiem owsianej	Żytnią, hreczaną, jęczmienną i kukurudzianą
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana	— nie używają	nie używają	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią w takiej ilości ze starczą na całą zimę, i na nasienie a wczesi także i po obsadzeniu		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone, gotowane w łupach, obierane i gniecione lub też zasiekane Krupiatki		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa	dwa	dwa
— w zimie	dwa	dwa	dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód	piją niemnie	piją niemnie	piją niemnie
— wino	nie	—	—
— wino owocowe	jak		jak
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Rzecz ta trudno oznaczyć — względem bardzo umiarkowany	z bardzo małymi wyjątkami lud jest pod tym	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Z wyjątkiem dni świąt wielkanocnych tylko w takie dnie jak wesela i chrzciny raczą się mięsnymi potrawami różnego rodzaju — takie potrawami mącznymi; z trunków zaś — wódką, Kiepskim rumem i piwem.		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	26 dni		
— w tygodniu wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	z bardzo małymi wyjątkami używają mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	36 48 16		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Używają tylko pokarmy znane — zwykłe		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Co do zżycia się ludności „w oznaczonych trzech kategoryi" zachodzi bardzo mała różnica; bowiem, podczas, gdy majętniejsi otrzymują rzeczy złą pracą, — ubożsi pracą i zarobkowaniem starają zżyć się zarówno z zamożniejszymi. — Ogółem zaś wziąwszy, wszyscy żyją się dość biednie. —		

Karol Jabłoński
nauczyciel

KWESTYONARIUSZ

345

145

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Podhajce Nazwa miejscowości? Szumlany wielkie

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna — nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? rusini, i polacy i żydzi Liczba ludności? 1308.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy lub cztery w zimie: tak samo —	trzy razy trzy razy	Dwa w czasem trzy razy tak samo.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: wódka i chleb z czosnykiem lub cebulą.	śniadania nie jadają	— nie jadają —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe, kasza z mlekiem, ziemniaki, kapusta, fasola, groch, fasola, zamieszka kukurydziana, pirogi z serem ziemniakami, z kreczana, kasza a czasem z surowych owoców jak n.p. śliwek, gruszek, i jabłek. w dni postne to samo co w dni zwykłe, tylko z olejem w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: tak samo i w zimie, czasami mięso.	ziemniaki, kapusta surowa i gotowana, barszcz, fasola, kasza ziemniaki, z zaciezką i kreczanymi kopami, lub jajami czasami z mlekiem.	ziemniaki, fasola groch, barszcz kisil, kwasza bez żadnej omasty. tak samo i w zimie —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z kwaśnem mlekiem, duszony, gotowane z tłuszczem, pieczone, czasami z słoniną albo z masłem, czasami kaszę kreczaną, lub kilka jaj na twardo ugotowanych. — w dni postne tak samo tylko postne. — w zimie: w dni zwykłe jak i w lecie. — w dni postne kapustę, groch, ziemniaki w szystko z olejem	kasza, barszcz, kapusta, fasola czasami z mlekiem. w dni postne, postno. tak samo jak w lecie.	ziemniaki, fasola bób groch, kapusta bez żadnej omasty tak samo i w zimie
5. Chleb: jaki jadają	żytni razowy.	żytni razowy, lub jęczmienny	jęczmienny, lub mieszany pszenny z jęczmiennym.
z czego się składa	z mąki żytniej razowej, jęczmiennej czasami z ziemniakami zaczyniają. —		
czy go sami pieką	sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	baby, piaski, na praznik lub wprominki pieką kuczy z mąki pszennej. —	to sam co i najzamożniejsi.	żadnych
z czego się składają?	z mąki pszennej pszenicznej.		
z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką.	

Ks. 14/5 891 Ar 125

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	prosty.	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	pojedyńcky	Tak samo.	Tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, barszcz, fasola, ziemniaki bób, groch, z mąki krupy. Mamałyga albo lemiszka, natyna, zacirka, kisiel, kraszo, pojedynczy	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają przeciętnie ½ litry na osab	używają bardzo mało.	w cale nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej lub w cale nie	w cale nie	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają nabiału, mleka słodkiego rozpuszczonego z wodą, kwaśnego nadko, zasypują piaskiem lub kreczanymi korpami.	używają mleka słodkiego w lecie, barszcz z serwatki,	ci niemają ani w lecie ani w zimie mleka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka.	tak samo	nie.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają solą	tak samo	nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	podczas prazników, lub uporinek Do ciast na rosole.	Tak samo.	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoniny, sadła, mało masła	tak samo	słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju.		oleju bardzo rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny, sadła i masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	na Wielkanoc, podczas uporinek i prazników	na Wielkanoc i uporinki	na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	czasem.		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	cielęce lub swinine.	cielęce lub swinine.
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	przeważnie		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, i wędzą.	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	Dla przyjęcia gości, kury i kacrek podczas uporinek	tak samo	tak samo,

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	najwięcej 2 klg.	1 klg.	½ klg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	w Dnie postne jedzą śledzie	czasami w post. śledzi	w cale nie —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew przechowują surową i suszoną — buraki Do barszczu. karpiele — — kalarepa — — cebula, używają Do różnych potraw, przechowują w formie wianków. czosnek tak i cebulę. ogórki na Kiszą w beczki na zimę, w lecie surowy. kapusta świeża „ kiszona na zimę. — i. t. d.		tak samo	tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch gotują Do potraw. bób tak samo. fasola tak samo. soczewica nie kukurudza mładą pieką i gotują, a na zimę mąki na różne potrawy jak. n. p. mamałygę, placki, Meb chleb, także robią kaszę		Jak samo.	tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) używają jęczmienne używają jaglanne używają przenne nie sami wyrabiają.		tak samo	tak samo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna na oczyszczoną jakąś mielą w młynach pszenicę. żytnia na raz na chleb. owsiana — hreczana — jęczmienna używają. kukurydzana najwięcej ziemniaczana —		używają tak samo. — —	na strzechę pszenicy mąki używają a przeważnie jęczmienną i kukurydzianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają: prawdziwych, kozarów, jajeczników, bilów, pieczarek i upieniek. jedzą gotowane, a najczęściej suszą grzyby i upieńki.	to samo	to samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	ziemniaki używają w różnej formie samych z serem, kapustą i makiem.	tak samo	tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	w różnej formie używają. w lecie wypiekają placki.	tak samo	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę z lipowego kwiatu.	tak samo	tak samo.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, jabłka, gruszki.	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	Dwa razy czasami i trzy	tak samo	Dwa razy
w zimie	trzy razy		Dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tak.	wódki	wódki
piwo	tak	piwo czasami	
miód	nie		
wino	nie		
wino owocowe	nie.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 liter. na rok.	4 litry.	2 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką - wieprzowiną i chlebem.	wódką i chlebem.	wódką i chlebem.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Dwa dni		
w tygodniu adwentowym	30 dni		
w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 150 mniej zamożnych 300. nieubożsych 850.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	głuchą pokrzywą i Tobołą gotują jak szpinak i nazywają „natyna"		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	głównem pożywieniem we wsi ~~jest~~ są ziemniaki, a napojem woda i wódka i harak.		

Bibl. Jag.

346

147

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sodhajce Nazwa miejscowości? Wierzbów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr. kat. obrz. Liczba ludności? 1340

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: z rana gotowane potrawy w południe pozostałe w wieczór zimowanego gotowanego = 3 razy w zimie: również 3 razy.	tak samo	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	barszcz, kapusta, do tego bób, groch i ziemniaki z mlekiem.	tak jak zamożniejsi.	tak samo z rana ziemniaki z mlekiem, kartofle.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	ziemniaki z fasolą lub grochem		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		kartofle z ziemniaki kukurydz.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	tak samo.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	mleko kwaśne, lub ser z chlebem.	tak samo.	barszcz lub kapusta z chlebem.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	barszcz, kapusta, lub chleb z czosnkiem, cebulą.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		chleb z czosnkiem.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	tak samo.		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	kartofle z serem albo kluski	tak samo.	kartofle pieczone.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	kartofle pieczone i potrawę zaciertą.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		kartofle
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	pieczone kartofle z ogórkami		
5. Chleb — jaki jadają	żytni i jęczmienny	tak samo.	do żytniej mąki miesza jęczmienną.
5. Chleb — z czego się składa	miesają grochową bobową lub kukurydzianą mąkę.		
5. Chleb — czy go sami pieką	pieką sami.		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują.		kupują od żydów.
6. Inne pieczywa — jakie używają?	kukurydziane mołoje, placki z jęczmienia.	tak samo.	tak samo.
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	do rozczyny dodają kwaśnego ciasta a nawet gdy się zostały potrawy jakie z drugiego dnia mokają do ciasta. a potem nasmarują masłem	tak samo.	tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	smażone placki.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, barszcz, bób, groch mamałyga (kemiwka), śmietanka, ziur,	tak samo	tak samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zaprawiają owocem, solą i pieprzem		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka na osobę przypada	tak samo	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	również 1/4 litra.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie prosto zbierane kwaśne maślankę w kwaśne śmietany nie jedzą robią z niej masło.	tak samo	nie używają,
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser robią z kwaśnego mleka	tak samo	nie.
12. Czy używają masła?	na własną potrzebę.	tak samo	nie.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	niektórzy solone.	nie robią	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do baby, do maziwanu	nie używają	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, słoniny, śmietany, lub sadła	tak samo w mniejszej ilości.	jedzą nie warzone szczawiem gotowanym na wodzie razem olejem.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju z konopi		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	tak jak w lecie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	smażona cebula z olejem.		
15. Jak często spożywają mięso?	w tydzie kapusty, 5 razy do roku ~~czasem bo~~	stosunkowo mniej	nie jedzą chyba na wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	——	tak samo	rzadnego.
16. Jakie mięso jadają — krowina	——		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	czasem		
16. Jakie mięso jadają — baranina	niektóry swoje robije		
16. Jakie mięso jadają — świnina	najrzadziej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane świeże	tak samo	0
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 6 Kilogram	4 Kilogr.	0.
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryby rzadko, śledzie w poście.	tak samo	nie kupują.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na Boże narodzenie przy mszy, do picia razem	tak samo	0
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew	tak samo.	tak samo
buraki	buraki		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	w znacznej ilości		
czosnek	w znacznej ilości		
ogórki	ogórki		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany rozkłócony	tak samo	tak samo.
bób	gotowany z korzeniem		
fasola	gotowana i rozkłócona z łemiszką		
soczewica	—		
kukurudza	z mąki łemiszkę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami robią.	tak samo	tak samo w miejscowości.
jęczmienne	używają sami robią		
jaglanne	jaglę robią sami		
przenne	robią sami		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mało używają	tak samo	kukurudzianej najwięcej.
żytnia	najwięcej pytlowanej mąki.		
owsiana	—		
hreczana	czasami z jęczmienną		tak samo w miejscowości.
jęczmienna	dosyć często		
kukurydzana	tak jak żytniej najwięcej.		
ziemniaczana	nikt nie używa		/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych, podgrzybków kurkowych i innych suszone z olejem.	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopowują na zimę.	tak samo	tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	całe pieczone, gotowane z mundurem, z miodem i pirogi używają pieką czasem z mąką kukurydzianą	tak samo	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	~~rzadko~~ ~~potem~~ Raz czy dwa herbatę w domu świątecznie.	nie używają	również
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszą, jabłka i gruszki	niektórzy.	——
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy dwa razy.	ditto	ditto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę piwo rzadziej —— ——	tak samo	najwięcej gorzałkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	~~Dwadzieścia~~ Dwadzieścia i kilka litrów.	tak samo.	tak samo.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	dają, oprócz wódki, piwo miód, z potraw: kaszę, pierś, barszcz, pirogi, mięso rosół z makaronem i t. p.	tak samo.	wódkę. barszcz, kapustę i t. p.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Środa Piątek, 6. tygodni 7. tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie jadają z nabiałem		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najwięcej mniej zamożnych, potem bogatych, i biednych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	gotują tak zwaną Tołokę i pieką placki z wyśiewek różnych zbóż.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Na Boże-narodzenie gotują tak zwane gołąbki z kaszy z mięsem a w kapuściane liście Od Zarządu wioski Wierzbów dnia 10/5 1891 Bazyli Kamieniecki		

KWESTYONARIUSZ

347

143

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Podhajce Nazwa miejscowości? Wiśniowczyk

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowata / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? polska i ruska Liczba ludności? 2200

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	Ito	Ito
	w zimie	3 razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapuśniak z mięsem, kasza kluski i pierogi omaszczone słoniną, lub z mlekiem	barszcz lub kapuśniak, kaszę, kulesz, pucwainie z nabiałem.	kluski, kaszę, kartofle, barszcz, żur z owsianej mąki, kapustę - pucwainie postno
	w lecie, w dni postne	te same potrawy bez mięsa.	te same potrawy postne.	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni postne	tak samo.	te same potrawy które jadają w lecie - z olejem	tak samo.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z chleba ze słoniną, lub serem.	z kwaśnego mleka lub ogórków z chlebem.	z chleba z ogórkami, szczonkiem lub rebułą
	w lecie, w dni postne	z chleba z kwaśnem mlekiem lub barszczem.	to samo.	to samo.
	w zimie, w dni zwykłe	z pozostałych ze śniadania potraw i z chleba.	z barszczu z kartoflami	z chleba i pieczonej kartofli
	w zimie, w dni postne	z tych samych potraw - z olejem	to samo.	to samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kulesz, kaszę, kluski z mlekiem	to samo	kluski jęczmienne, kukurudziane
	w lecie, w dni postne	to samo	to samo	kaszę jęczmienną na kartofli zasypanej - zabielone mlekiem
	w zimie, w dni zwykłe	te same potrawy które jadają w lecie omaszczone słoniną	to samo	to samo - bez mleka
	w zimie, w dni postne	te same potrawy z olejem	to samo.	to samo.
5. Chleb	jaki jadają	rakowy	rakowy	rakowy
	z czego się składa	z żytnej mąki	z żytnej mąki	z żytnej lub jęczmiennej mąki
	czy go sami pieką	pieką sami	pieką sami	pieką sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki, baby, pierogi, bułki w domu świeże	to samo	———
	z czego się składają?	z pszennej mąki		
	z kąd je otrzymują?	pieką w domu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają letnią wodą mąkę w dzieży, dodają kwaśnego ciasta, zostawią kilka godzin do wykiśnienia, potem dodają resztę mąki, mięszą, i pieką.	tak samo.	tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo, tylko zamiast ciasta używają drożdży, a zamiast wody używają mleka.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne i mięsne	mączne	prawie jarzynne
Nazwy ich?	potrawka z mięsa lub drobiu, pierogi, kluski, kasza	tak samo	zupy z fasoli, grochu, kartofli, ziemniaka
sposób przyrządzania?	drobno pokrajane mięso z dodatkiem zaprawki gotują, co zowią potrawką. Pierogi, kluski kaszę przyrządzają w zwykły sposób	tak samo.	zupy z fasoli, grochu lub kartofel gotują na wodzie, dodawszy pieprzu i cebuli, jedzą z kulesza.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litry	1/4 litry	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litry	1/8 litry	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w formie słodkiego mleka, kwaśnego niezbieranego, sera i masła	w formie słodkiego mleka, i sera i kwaśnego mleka.	kwaśnego mleka, maślanki i serwatki.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery zwykły z krowiego mleka i bryndzę z owczego.	—	—
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	w formie masła topionego	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw	tak samo	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	sadła	słoniny	kwaśne mleko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła	mleko	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny	mleko	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	—
15. Jak często spożywają mięso?	tygodniowo 3 razy	w niedziele i święta	w najuroczystsze święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina	baraninę	tak samo	
świnina	wieprzowe		wieprzowe
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	dziób		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone.	tak samo	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kilo	12 kilo	5 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w formie patoki i miodu pitnego	tak samo.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki w formie kawy — karpiele — kalarepa — cebula „ naturalnej — czosnek „ „ — ogórki „ kiszonej — kapusta świeża kiszona — „ kiszona — i. t. d.		tak samo	—
23. Czy są używane i w jakiej formie groch gotowany — bób „ — fasola „ — soczewica — — kukurudza mielą na mąkę i kupy		tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) — jęczmienne — jaglanne — przenne —	sami wyrabiają	tak samo	kupują w sklepach.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna robią zapasy — żytnia „ — owsiana — — hreczana robią zapasy — jęczmienna „ — kukurydzana „ — ziemniaczana —		tak samo	zarobiwszy zboże, robią zapasy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotują lub pieką czy ich używają jako domieszki do chleba? — czy wypiekają z nich placki, kręgle? —		tak samo	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)? —		—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	2 razy	tak samo	2 razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w zimie	3 razy		2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	—	piwo	—
piwo	piwo		
miód	~~miód~~ i wiśniak		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę? —			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wiśniakiem	piwem	piwem
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
35. Postów ile dni: w tygodniu adwentowym	3 dni		
35. Postów ile dni: w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20% zamożnych. 30% mniej zamożnych 50% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziemnia, zaprawianą mąką.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

348

151

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sokołów Nazwa miejscowości? Zawadka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr. Kat. = rzym. Kat. i izraelicka Liczba ludności? ok. 1400 dus

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapustę z mamałygą Kukurudzianą z mlekiem	Tak samo = pirogi z miętaną	ziemniaki lub Kukurudziane z mlekiem
	w lecie, w dni postne	To samo bez jaiec	Tak samo z olejem	fasolę
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo = pirogi z sera	Tak samo gołąbki z Kaszy	Tak samo
	w zimie, w dni postne	Tak samo pirogi z olejem	Tak samo kwaśnej	Tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	chleb z kwaśnym mlekiem lub Kaszę kwaśną z mlekiem	chleb z kwaśnym mlekiem	mamałygę na wodzie z fasolą
	w lecie, w dni postne	chleb z barszczem	chleb z wodą	płatki Kukurudziane
	w zimie, w dni zwykłe	chleb z barszczem	chleb z wodą	mamałygę jęczmienną z barszczem
	w zimie, w dni postne	sam chleb	sam chleb	płatki jęczmienne
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kaszę jęczmienną z mlekiem	ziemniaki z fasolą	Kartofle gotowane obrane z kwaśnym mlekiem
	w lecie, w dni postne	ziemniaki bez mleka	to samo	
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki Kukurudziane z mlekiem	ziemniaki z Kartoflą	Kartofle gotowane pirogi ze solą
	w zimie, w dni postne	Kartofle z olejem i z cebulą	Kartofle z barszczem	Kartofle pieczone z solą
5. Chleb	jaki jadają	żytni zarobiony	żytnio jęczmienny	płatki jęczmienne lub Kukurudziane
	z czego się składa	z mąki żytniej	z mąki żytniej i jęczmiennej	
	czy go sami pieką	sami	sami pieką	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie Kupują	nie Kupują	albo Kupują chleb w mieście
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pieką placki w cieście pszennym pirogi Kartoflane	pirogi pieczone z Kartofli	placki jęczmienne
	z czego się składają?	z mąki, z Kartofli i z sera	z mąki jęczmiennej	lub z Kukurudzianej mąki
	z kąd je otrzymują?	ze swej mąki własnej	ze swej mąki własnej	mąkę Kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozrywniają chleb na Kwaśnym cieście, potym Pszenie, a w Roku wypiekają	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	piekły chleb Kukurudzianny w ten sam sposób	Tak samo / bez mąki Kupionej	Tak samo / bez mąki Kupionej
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, barsz, mamałyga, pirogi, Kasza krakowska, jaglanna, makaron gotowany, lub wypiekany grok gotowany, lub fasolę gotowaną	Tak samo	Tak samo
8. sposób przyrządzania?	gotują lub piekły pirogi		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają — po pół Kwarty	używają Tak samo	Tyelko Kupują do mleka
9. w zimie	używają — po pół Kwarty		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie gotowane, Kwaśne zbierane	Tak samo / Tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser z Kwaśnego mleka	Tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają masło	Tak samo	używają masło bez Kupowane
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy masła na zimę bez solone	Tak samo	i Tak samo przechowują
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaj do ciasta lub do barszu	Tak samo	Tak samo bez Kupowane
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie — w dni zwykłe	masło, słoninę, sadło lub smalec	Tak samo	Tak samo bez Kupowane
14. w lęcie — w dni postne	olej		
14. w zimie — w dni zwykłe	Tak samo		
14. w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso używają na Boże narodzenie lub na Wielkanoc i w święta	Tak samo	Kupowane bez bardzo rzadko
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	Jadają to mięso bez względu jak wymienione	Tak samo	Tak samo bez Kupowane
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso w wodzie gotują, bez nie przechowują solonego ani wędliny	Tak samo	Nie przechowują żadnego mięsa
18. Czy używają drobiu?	Z drobiu mięso używają tylko w Niedzielę	Tak samo	ubogie nie jadają z mięsa z drobiu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 25-Kilo	do 15-Kilo	do 4-Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew, buraki, trzymają w ziemie w piwnicach — cebulę i czosnek w Komorze, Kapusty Kwaszą w Komorze	Tak Rzecz	ubogie zawsze robią Kapusty — jak mu potrzeba —
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, bób, fasolę używają gotowane — Kukurudzę gotują w lecie —	Tak Rzecz	Tak Rzecz
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy hreczenne, jęczmienne lub jaglane sami wyrabiają — przenne Kupują	Tak Rzecz	Kupują robią
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Tę mąkę używają i w zapasie mają na jeden Kwartał — mąki z ziem niakich nie wyrabiają —	Tak Rzecz — Tak Rzecz	ubogie Kupują — Tak Rzecz

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	prawdziwe grzyby suszą, ale Rozary, wieżniki, kotabinki, gotują i wieże — tak że pod pieniki suszą na zimę —	Tak Rzecz	Tak Rzecz
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią na zimę zapasy Kartofle a to w jamach trzymają —	Tak Rzecz	Tak Rzecz
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotują i pieką i używają jako domieszki do chleba pieką z nich także placki —	Tak Rzecz	Tak Rzecz —
29. Czy piją kawę, herbatę?	rzadko bardzo	nie piją —	nie piją —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	owoce na zimę suszą, i robią powidła, bar Konfitur nie robią	Tak Rzecz	Tak Rzecz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	dwa razy / dwa razy	Tak Rzecz	Tak Rzecz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją piwo, bar rzadko bardzo wódkę — wina nie piją	Tak Rzecz	ubogie nie piją —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 10 liter piwa	Tak Rzecz	do 6 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, pierogami, Rosołem z mięsem, lub ciastem zrobionem w mleku	Tak Rzecz	ubogie między się nie robią —
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Dwa dni		
w tygodniu adwentowym	Dwa dni		
w tygodniu wielkiego postu	cały post jedzą potrawy postne		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału w ciągu postu		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4. 3/4.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	klenkami jęczmiennemi lub Rutkami jedzą używają Kartofle z mlekiem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Podhajce Nazwa miejscowości? Złotniki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) dość urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i rusini Liczba ludności? nad 2000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle (w lecie / w zimie)	trzy razy dziennie	—	—
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	potrawy mączne, kasza, ziemniaki	ziemniaki, potrawy mączne zwykle bez omasty i bez nabiału.	czasami potrawy mączne — zwykle potrawy roślinne.
w lecie — w dni postne	te same potrawy z olejem lub całkiem pośno.	te same potrawy prawie pośne.	ziemniaki, barszcz, kapustę całkiem pośno.
w zimie — w dni zwykłe	te same potrawy z mlekiem lub masłem		
w zimie — w dni postne	z olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	barszcz podprawiany śmietaną kulesze kukurydzianą z mlekiem	te same potrawy tylko mniej maszczone — biedniejsi nie mają na tyle mąki gotują potrawy roślinne	przeważnie żyją barszczem lub kartoflami na przemian rzadko nie grywając nabiału głuchą pokrzywą, lobodą
w lecie — w dni postne	barszcz niepodprawiony, zupę kartoflaną, zasypaną kaszę na kartoflach jaglaną lub hreczaną		
w zimie — w dni zwykłe	barszcz z grochem lub fasolą kapustę, kaszę do mleka, lub ziemniaki	w postne jedzą potrawy całkiem niemaszczone	w zimie te same potrawy jak w dnie zwykłe tak i w postne.
w zimie — w dni postne	barszcz i inne zwykłe potrawy z olejem lub makowem mlekiem		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	kasza z mlekiem ziemniaki do krowiego mleka, kulesze do mleka	te same potrawy, tylko mniej maszczone	te same potrawy, a najczęściej kartofle pieczone lub gotowane ze solą, zaciurkę z kartoflami
w lecie — w dni postne	te same potrawy bez omasty albo mniej maszczone.		
w zimie — w dni zwykłe	zaciurkę do mleka, pieczone kartofle	całkiem niemaszczone potrawy.	kartofle z solą lub olejem.
w zimie — w dni postne	pieczone kartofle z surową kapustą lub z olejem		
5. Chleb — jaki jadają	chleb niszany przemny, lub żytni razowy, czasami pytlowany	rzadko przemny, często żytni z kukurudzianą mąką, lub mieszany z kartoflami.	rzadko chleb pieką, a jeżeli pieką, to placki hreczane lub kukurudziane i jęczmienne na pół z kartoflami.
z czego się składa	z mąki żytniej z mieszaną z jęczmienia, lub kukurydzianą.		
czy go sami pieką	gospodynie pieką same.		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?			
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozczyniają żytnią mąką i tą samą zamiszają, ja, a jeżeli przenny, to mieszają z żytnią mąką.	rozczyniają mąką jęczmienną lub kukurydzianą na kartoflach a zamiszają żytnią.	najzwyklejszem ich pieczywem są placki kukurudziane lub jęczmienne albo też przecrame.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	nabiałne i warzywne, a w ważniejszych wypadkach mięsne.	te same potrawy mięsa wcale nie jédzą tylko na wielkanoc lub Boże Narodzenie.	
Nazwy ich?	kapusta, barszcz burakowy, ziemniaki, nabiał.		
sposób przyrządzania?	najwięcej z nabiałem	tak samo	z kartoflami
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	przeważnie —	mniej używają	tylko w wielkie święta
w zimie	na jednę osobę kwaterka		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	do kaszy, zaciérki i barszczu ser i masło do chleba	tak samo tylko w mniejszej ilości	bardzo mała ilość bywa używaną
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	mniéj dla siebie, a więcéj na sprzedaż.	nie mają z czego, bo zwykle krów nie mają.	
12. Czy używają masła?	w dni świąteczne		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione	dtto	dtto
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	zwykle do przyprawy potraw	wcale jéj nie używają	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	przeważnie masło	olej lub makowe mleko	
w lecie — w dni postne			
w zimie — w dni zwykłe			
w zimie — w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	w dni świąteczne	rzadziéj	wcale nie używają
16. Jakie mięso jadają — wołowina	przeważnie	przeważnie	
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	w większe uroczystości		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują rosół		
18. Czy używają drobiu?	częściéj używają	rzadko	tylko w wielkie święto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 kilo	15 kilo	8 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	w dni postne	w dni postne	biedacy kiedy im się uda rybę złowić, a śledzi, gdy mają za co kupić.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	wszystkie te zapasy przechowują aż do nowych.	tak samo	kupują, lub odrabiają.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	wszystkie te wymienione ziarna są używane.	tak samo	tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	wszystkie wymienione krupy i kasze bywają używane, które wyrabiają sami.	tak samo	kupują u żydów
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przeważnie używają mąki żytniej, hreczanej, kukurydzianej i jęczmiennej.	jęczmiennej i kukurydzianej	kukurydzianej i jęczmiennej.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?			
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w większej ilości	mniej	parę korcy z zarobku.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone lub gotowane	tak samo	tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	"	"
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?			
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	dwa razy	dwa razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	przeważnie piją wódkę, rzadko zaś piwa.	wódkę	najmniej, bo nie mają zacoś pić.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie wiadomo		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem lub herbatą	tak samo	wódką.
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	3 dni. cały tydzień - w niedzielę jedzą z nabiałem w wielkim poście nie jedzą zupełnie nieczonych potraw.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	olej i mak.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

42. Bibl. Jag.

350

155

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Przemyśl Nazwa miejscowości? Lyków

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini, nieznaczna liczba Polaków. Liczba ludności? 754. w której 2/3 Polaków.

	rubryka 1. najzamożniejsi	rubr. 2 mniej zamożni	rubr. 3. najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie cztery razy a w żniwa 5 razy jadają. / w zimie trzy razy jadają.	Jak rubryka pierwsza	w lecie 3 razy - gdy są u zarobku na robocie - 5 razy dziennie / w zimie 2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe Chleb, ser z cebulą, zaprawiony z żytniej lub jęczmiennej mąki, kluski z mlekiem. / w dni postne chleb - czosnek - cebula. / w zimie: w dni zwykłe chleb, kartofle w zupie lub duszone, pieczony barszcz zaprawiony mlekiem. / w dni postne Chleb - czosnek cebulę kartofle pieczone z solą, kisielicę (żur) barszcz postny.	Jak	Jak rubryka pierwsza z wyjątkiem, że te potrawy są zupełnie postne nawet bez nabiału i jaj.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe z kaszy jaglanej, jęczmiennej, kapusty, kisiel zwanej łakarz (pencak), rzodkiew z pirogów, a jeszcze rzadziej z mięsa. / w dni postne z tych samych potraw co w dni zwykłe z wyjątkiem pirogów mięsa - Potrawy te przyprawiają solą i pieprzem. / w zimie: w dni zwykłe Z łakarzy, kaszy, kartofli, kapusty, grochu bobu w ogóle z wartkich podarzów zamaszczone masłem - mięso jest nadzwyczaj. / w dni postne Z bobu, grochu żuru - kapusty, chleba omaszczone olejem konopnym.	Jak	Jak a w dni postne nawet bez oleju konopnego.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe Pozostałości z obiadu, lub chleb z mlekiem, rzadko kiedy świeżo ugotowane strawy. / w dni postne Pozostałości z obiadu lub chleb z żurem / w zimie: w dni zwykłe Resztki z obiadu / w dni postne Jak Jak	Jak	Pomiędzy większej części bez wieczerzy udają się na spoczynek - a jeżeli jest jaka kolacya to składa się ona z strawy zupełnie postnej, pozostałej z obiadu.
5. Chleb	jaki jadają Razowy / z czego się składa Z mąki żytniej, czasem z jęczmiennej, rzadko z pszennej / czy go sami pieką. Sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo Chleba nie kupują.	Jak rubryka pierwsza tylko z tą uwagą, że więcej do żytniej mąki pośledniejszej z mieszanej z jęczmieniem bardziej do ciasta.	Chleb razowy z pośladu lub placki z dwaśnego ciasta z przymieszką dwaśnej kapusty - co razem wypiekają. - Chleba wymienionego w rubryce 1. używają wtedy, gdy go dostaną, jako dodatek do stałej płacy od zamożnych.
6. Inne pieczywa	jakie używają? Owsiany, t. j. chleb pszenny na wielkie święta i prazniki t. j. odpust miejscowy, kolędy pieką pirogi kręcane lub kartoflane z mąki pszennej. Używają także „Żytawiec". 183/11 / z czego się składają? Z mąki pszennej na zaczyn miast do zmielonej. / z kąd je otrzymują? Sami wypiekają.	Jak rubryka 1.	Innych pieczyw nie używają.

	wsobyła 1. najzamożniejsi	wsob. 2. mniej zamożni	wsob. 3 najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Sposób wypiekania chleba jest zwykły, rozczynia ją mieszą, wyrośnięte ciasto sadzają w piec wypalony drzewem.	Jak w sobyła 1.	Wypiekają chleb lub placki na blasze lub pod blachą dla tego angielsk. bo nie mają na stałe drzewa, aby w piecu piekarnym mogli wypiekać.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo jak chleb	Jw.	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Potrawy w ogóle są roślinne w użyciu. — Bulby (kartofle), zboże (kasza jaglana), fasola (groszek), kapusta, groch, bób, marchow, rzepa - ziemniaki (ziemniaki), kasza (kisiel) (inne) Sposób przyrządzania zwykły - t.j. gotują lub pieką n. p. kartofle.	Jw.	Jak w sobyła 1.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Litr dziennie na osobę	pół do 3/4 litra dziennie	W całym roku mleka nie używają, chyba gdy są u zamożnych na robocie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Nie więcej jak pół litra dziennie na osobę	1/4 litra dziennie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne mleko zbierane, na śmietanę, rzadko używają śmietany a jeszcze rzadziej śmietanki, — słodkiego mleka	Jak w sobyła 1. tylko w mniejszej ilości	Tu od powiedź miejscami nie ma, — i mieć nie może. — bo nie mają mleka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z kwaśnego mleka zbieranego na własny użytek.	Jw.	Jw.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie wiele używają masła więcej sprzedają je. Na zimę robią mały zapas masła solonego.	Jw.	Jw.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj mało używają, więcej sprzedają. Do omaszczenia barszczu w dni zwykłe używa się jajo.	Jw.	Jaja sprzedają na zakup wódki chyba choremu dziecku upieką lub zgotują jajo - czem chorobę zwalczą.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masła, czasem sadła starego.	Jw.	Prawie żadnej omasty nie używają, w całym roku, nawet oleju rzadko kiedy.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Żadnej omasty nie używają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Sadła starego, mniej masła używ.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Oleju domowego używają.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc, Boże Narodzenie, prawnik, na chrzciny lub wesele - zatem 3-4 razy do roku.	Jw.	Na wielkanoc według zwyczaju i proporcy ściągnie się na jaki kilogr. krowiny lichej. — rzeźnik nigdy. — To mięso gotują.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Tylko nogi kupują w mieście na studzinę na jadło do czystku - na wesele, chrzciny i t.p.	Jw.	Powyższa odpowiedź wystarczy tutaj.
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowinę.		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	rzadko dicoby		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Raz w rok na wielkanocne święta		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują, zapasów z niego nie robią; w całej wsi żaden gospodarz nie zabije nie prosiaka, chyba w spółkę czterech - zabiją prosiaka na wielkanocne święta. Gdy zajdzie potrzeba, krowinę i baraninę kupują u żydów. Wieprze kodują, krowinę i sprzedają na posiadi.	Jw.	Jw.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają bardzo rzadko - wyhodowany sprzedają gospodarze na swe potrzeby	Jw.	Nigdy nie używają, zresztą odpowiedź w 1 rubryce.

	rubryka 1. najzamożniejsi	rubr. 2. mniej zamożni	rubr. 3. najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Najwyżej pięć kilogramów	Dwa do trzech kilogramów.	Najwyżej 1. kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Złowione ryby sprzedają grubsze i odkazalsze rzeki żydom na wódkę albo wprost zamieniają na wódkę drobiazg sami spożywają ~~ale~~ bo żydowego pijyjać nie chce. W wielkim i adwentowym poście używają śledzi i mosdali. — lecz nie wiele	Jak rubryka 1. z wyjątkiem rzadkiego używania śledzi i mosdali.	Zawsze rzadko kiedy używają. przedewszystkiem wyb zagranicznego.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają najwięcej na lekarstwo do smarowania, czasem zaprawiają wódkę. Pitnego miodu nie umieją robić używają zatem prawny czyli surowy miód.	Miodu nie używają, a do dań (gotowanej jarzeniny na wilią używają cukru do zasłodzenia.	Zupełnie nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	małe, świeże.	Jak rubryka 1. tylko w mniejszej ilości	Ci robią zapasy z ogrodowizn w 1 rubr. wymienionych tylko nie znaczne, natomiast znaczniejszy zapas robią z kapusty kiszonej rozumie się z nie małem wysileniem. —
buraki	małe, ″		
karpiele	tu nie znana roślina ludziom		
kalarepa	~~żadna~~		
cebula	dostateczne		
czosnek	wielkie		
ogórki	żadne, chyba świeże w lecie używają.		
kapusta świeża	żadne		
„ kiszona	wielkie zapasy		
i. t. d.	Największe zapasy robią z kartofli.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	są używane we formie ziarnek które gotują	Jo	Jak rubryka 1.
bób			
fasola			
soczewica	Nie jest w użyciu		
kukurudza	We formie mąki lub kaszy i to na przedmuch. — Mąkę dusząc gdyż kukurudz. na mąkę rozmiar ta uprawiają		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Mało używają, bo muszą kupować w mieście.	Jo	Używają tych żywności z wyjątkiem krup hreczanych. —
jęczmienne	Używają — sami wyrabiają.		
jaglanne	Bardzo wiele używają		
przenne . . .	Nie używają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Razowa i pytlowana, mielą w młynach na zapas	. . . . .	Jest nadolśnią. —
żytnia	Jo Jo Jo Jo Jo	. . . . .	Razowa na zamach mielona
owsiana	— — — — —	Jo	
hreczana	kupują w mieście	. . . . .	Nie używają
jęczmienna	Razowa i pytlow. mielą w młyn. na zapas.	. . . . .	Razowa na zamach mielona
kukurydzana	Małe zapasy robią, więcej kupują w razie potrzeby	. . . . .	Rzadko kiedy używają.
ziemniaczana	— — — —	— — —	Nie robią zapasów żadnych, tylko co do użycia. Ziemniaczana — — — —

K. 156 a

Wielmożny Panie Profesorze!

Posyłam przysłany mi kwestyonarjusz wypełniony przez nauczyciela krajowego, gdyż sam nie byłbym w stanie przy moich zajęciach tego wykonać. —

Za fatygę i wynikłe
z powodu przesłania koszty
mogę uczynić. —

Łud nasz dak jest wysredny,

/.

	rubryka 1. najzamożniejsi	rubr. 2. mniej zamożni	rubr. 3. najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają: sośniaków (maślaków), rydzów, gołąbków, kozarów, pieczarek, gliw i prawdziwych grzybów, które używają świeże albo suszą na zapas – marynować nie umieją.	Jak rubryka 1.	Jak rubryka 1. z tym wyjątkiem, że prawdziwe grzyby sprzedają na powszednie potrzeby.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Bardzo znaczne: robią 100-120 i wyżej Zł.	Jak rubr. 1. tylko stosunk. w mniejszej ilości. 80-100 Zł.	O ile możności robią zapasy. – nawet do 25 Zł.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane całe, duszone (tatarane), w piasku drajane (czyrna), i pieczone. – Bardzo mało. Rzadko kiedy.	Jak rubryka 1.	Jak rubr. 1. używają tylko więcej jako domieszki do chleba.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Mało kiedy piją herbatę (chyba w mieście od żydów – czarną). Kawę prawie nigdy.	Tych napojów	nie używają nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Konfitur nie robią: Śliwki i gruszki suszą na zapas. O powidle i mowy tu nie ma. –	Jak rubryka 1.	Nie robią żadnych zapasów
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	Raz na dzień palą.	Jw.	Jak rub. 1.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	najwięcej / mniej / bardzo mało / chyba na lekarstwo używają / ———	Tu stosunek majątkowy nie ma żadnego względu na użycie tych napojów zatem jak rub. 1.	co do wódki, a inne napoje są nadzwyczaj nadto ścią.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Co najmniej 25 litrów.	Jak rubryka 1.	Mało co mniej jak rubryka 1. n. p. 23 litrów. –
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chlebem, serem, masłem, mięsem, studzinami z nóg wołowych, kapustą, pierogami gotowanymi i pieczonymi z kartofli i kaszanych – najobficiej wódką mniej piwem.	Jak rubryka 1 tylko rozumie się w mniejszej ilości podarmów. w wódce równowaga z rubr. 1 i wyżą	Chleb ser, studzinina z wołowych nóg, z resztą strawy, tylko mniej ozdobiona, jak rubryka 1. – Wódka również o ile możności przoduje w ilości, ubóstwo tu het na bok! –
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa dni: Środa i Piątek. Post adwentowy, wielki, Piotrówka 2-5 tygodni, przed Godami Bożemi 2 tygodnie, poszczą cały, nie wykluczając nawet nieodziel i świąt przytrafionych wśród postu, a poszczą nawet bez nabiału. Jedyną omastą jest wtedy: sól, czosnek, cebula i pieprz. Studzień w zimie olej.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Zupełnie nie, chyba chore osoby i w kolonii leczeni.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stosunek procentowy ludzi trzech kategoryj jest: następujący: zamożnych 20%. mniej zamożnych: 40%. ubogich: 40%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się: Łobodą i poszonadiem t. j. jakiemś odmianym rodzajem goryczy – bogatsi zaprawiają tylko mąką nieco, a ubożsi pożywają czystą wodą zgotowaną. Gdy inną dostać ku kurudzanki mąki gotują czer z niej – jadają bulbe kwasek (szczaw) zaprawiony wzmiankowanym sposobem – lub bulbe bez przyprawy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	N 211. „Żytawi" są prostne placki z pszennej mąki upieczone 2-4 cm. grubości dobrze osolone, poczem wiele wody wypija się. – Używają do tych placków jako przymieszki: kapusty kwaszonej z bekli – cebuli, albo też bez tych przymieszek, tylko z czystej mąki. Żywią się winni w czasie postów i w suche dnie, kiedy gotowanych potraw odmawiają sobie.		

Te odpowiedzi mogą być uważane za normę w następujących okolicznych miejscowościach: Tojowice 723 mieszk. Jaklowanie, Siedliska, Sz...rowice, Tyrkowice, Stroniowice, Drozdowice, Wilunice, Krotowice, Kruszyce, Mirzynice, Rozubowice, Hermanowice, Malkowice, Chronowice, Boratyce, Paskowice, Chraplice i Borzowice razem 19 miejscow.

Lykow dnia 11 Maja 1891 r.

Stefan Nitko
nauczyciel.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

351

157

Powiat? ..... Nazwa miejscowości? .....

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? ..... Liczba ludności? .....

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4	3	
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	Mleb lub kartoflenka	Kapusta i mlb	kapusta z ziemniakami
	w lecie — w dni postne	tak samo		tak samo
	w zimie — w dni zwykłe	chleb kawała bez		
	w zimie — w dni postne	tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki zupa z mlekiem	barszcz kapusta ziemniaki	kapusta
	w lecie — w dni postne	ziemniaki mlekiem z mlekiem zupa z chlebem kawałek ziemniaki		tak samo
	w zimie — w dni zwykłe	kwaszonkę z chlebem lub bez	barszcz ziemniaki chleb	fasola
	w zimie — w dni postne	tak samo	tak samo	chleb kartofle
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	kartofle lub chleb z mlekiem	kartofle kapusta	ziemniaki
	w lecie — w dni postne	barszcz kapusta lub chleb	tak samo	tak samo
	w zimie — w dni zwykłe	tak samo fasolka		
	w zimie — w dni postne	tak samo bez mleka		
5. Chleb — jaki jadają		żytny a wiosną pszenny	owo zimą żytny a zresztą tylko pszenny	żytny
5. Chleb — z czego się składa				
5. Chleb — czy go sami pieką		tak	tak	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			kupują z wiosną od kupców żydowskich	kupują u żydów
6. Inne pieczywa — jakie używają?		pierogi	pierogi	
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		kartofle lub kapusty	z kartofli lub kapusty	z mąki
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		we własnem	pieką w swojem	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?			
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)			
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?			
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?			
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?			
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3. Kg.	2. Kg.	1. Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie	śledzie	czasem śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	surowa	tak	tak
buraki		tak	tak
karpiele			
kalarepa			
cebula	surowa	tak	
czosnek	tak	tak	
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	tak	tak	tak
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany z kapustą	z kapustą	z kapustą
bób	z buraczkami	z buraczkami	z buraczkami
fasola	z buraczkami	z buraczkami	z buraczkami
soczewica			
kukurudza	tylko świeża	świeża	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	kupują czasem		
jęczmienne	wyrabiają		
jaglanne	tak czasem		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia	tylko wiejska mielą		tylko wiejską
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?			
27. Czy robią zapasy ziemniaków?			
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?			
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy / 2	1 raz / 2	1 raz / 2
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 garcy	8 garcy	10 garcy
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?			
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2. / 6 / 7.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?			
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	13.	40.	47
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

352

159

Powiat? Przemyśl Nazwa miejscowości? Jakomanice

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? pagórkowata nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 853

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	"	"	"
2. Co jadają na śniadanie — w lecie	w dni zwykłe	śpirank z mlekiem	barsze lub krupiane mlek.	kartofle
	w dni postne	barsze	barsze	"
2. Co jadają na śniadanie — w zimie	w dni zwykłe / w dni postne	barsze z chlebem	barsze z kartoflami	żur z kartoflami
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie	w dni zwykłe	kasza z mlekiem - owsiana jirsz	kartofle z mlekiem kaspa	kartofle z jiwką
	w dni postne	barsze - ~~kapusta~~ kartofle ~~z mięsem~~	barsze - kartofle	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie	w dni zwykłe	" kapusta lub kartofle	kapusta - barsze	żur lub barsze, kartofle
	w dni postne	" " "	" "	kapusta - barsze
4. Co jadają na wieczerze — w lecie	w dni zwykłe	kartofle z mlekiem	kartofle z mlekiem	kartofle
	w dni postne	kartofle, lub śpirank	śpirank z kartoflami	"
4. Co jadają na wieczerze — w zimie	w dni zwykłe	kapusta	kapusta	kapusta
	w dni postne	"	"	"
5. Chleb — jaki jadają		jęczmienny lub żytni z mąką	żytni	żytni z jęczmiennym lub sam jęczmienny
5. Chleb — z czego się składa				
5. Chleb — czy go sami pieką		sami	sami	sami
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		placki jęczmienne	placki jęczmienne z mąką żytnią	placki jęczmienne
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		—	—	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		pieką sami	pieką sami	pieką sami

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na kwaśnem cieście lub drożdżach	na kwaśnem cieście	na kwaśnem cieście
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, żur, kartofle, kasze pęczak, jęczmienna lub inne, kapusta, fasola, pierogi, ryż, kapusta.	—	barszcz, żur, kartofle, kapusta
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	—	=	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litr	¼ litr	¼ litr.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ "	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, zbierane, śmietana, maślanka	mleko kwaśne - maślanka	mleko kwaśne, maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego	=	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej	—	—	—
12. formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	masło, sadło	sadło
14. — w lecie — w dni postne	olej	olej	olej
14. — w zimie — w dni zwykłe	słonina, sadło	sadło	—
14. — w zimie — w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	W Boże Narodzenie, Wielkanoc, wesele, chrzciny, czasem w miesiąc	Boże Narodzenie, Wielkanoc, wesele, chrzciny. —	Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. — krowina	/		
16. — cielęcina	/	cielęcina	—
16. — baranina	/		
16. — świnina	/	świnina	świnina
16. — jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, wędzone	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	jak kto posiada	=	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 Klg.	2 Klg.	1/4 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi.	śledzi	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew	—	—
buraki	buraki	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	cebula	cebula	—
czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	Kiszona	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona
i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	jak i najczęściej	jak i powszednio
bób	—	—	—
fasola	gotowana	„	„
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują	kupują	—
jęczmienne	jęczmienne	kupują	jęczmienne — kupują
jaglanne	jaglanne	jaglanne	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	robią zapas na zimę i mielą we młynach	—
żytnia	/	żytnia — mielą w młynach	żytnia — mielą w młynach
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	jęczmienna	jęczmienna
kukurydzana	—	Kukurydzana — kupują	Kukurydzana — kupują
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają prawdziwych surowe i smażone.	używają surowe i smażone zwane grzybienki	używają ten sam jak i zamożniejsi.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotują	gotują	gotują
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasami piją niektórzy kawę i herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	3 razy	3 razy	2 razy
w zimie	2 „	2 „	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo	—	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litr	8 litr	3 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, piwo, herbata rosół, mięso, kasza, barszcz pirogi.	wódka - piwo, barszcz mięso, kasza pirogi.	wódka, kasza, pirogi
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	42 „		
w tygodniu wielkiego postu	48 „		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Niektóry używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/5 - zamożnych 3/5 - mniej zamożnych 1/5 - ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nieznają -		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

353

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Przemyśl Nazwa miejscowości? Medyka

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? Tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? — / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? rz: kat i gr: kat. Liczba ludności? 2307

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	Czasem dwa a czasem
	w zimie	3 razy	3 razy	jeden raz, według tego jest mają zarobek
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ściranke z mlekiem	barszcz	zupę kartoflaną,
	w lecie, w dni postne	" postną	zupę kartoflaną	barszcz podbity mąką
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, zupę kartoflaną	barszcz z fasolą lub z chlebem	lub kwas z kartoflami
	w zimie, w dni postne	ściranke z kartoflami		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kaszą na mleku lub barszcz podprawiony mąką, z jajami ze śmietaną, zieziaki z masłem	barszcz podprawiony mlekiem, lub ściran- ka, - zmuk z masłem	We Medyce zarobkowy, mają zarobek i żyją prawie tak jak mniej zamożni tylko potrawy więcej postne
	w lecie, w dni postne	ziemniaka i pirogi kartoflane; ściranka z mlekiem, kapu- sta z fasolą marzona olejem konopnem, pirogi z olejem.	manałygę, kapustę fasolę, lub groch na zupę, kartofle mięte	
	w zimie, w dni zwykłe	Wnierisk rosół,	to samo	
	w zimie, w dni postne	to samo		tak samo
		niejedzą z mięsem, ale z nabiałem.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zwykle wstawiają z obiadu	tak samo	gotują sami wieczerzę składającą się z barszczu kapusty, i to jedzą przez cały dzień, kaszę na gęstko lub na rzadko, kartofle mięte lub na zupę. Przez cały post jedzą bez nabiału, tylko w nie- dziele z nabiałem.
	w lecie, w dni postne	dla braku czasu, nie to- tują.	jak samo jak zamożni.	
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle mięte z mlekiem kwas.		
	w zimie, w dni postne	barszcz z fasolą lub z chlebem		
5. Chleb	jaki jadają	żytny, często przemny	tak samo	żytny
	z czego się składa	z mąki żytnej lub przemnej	—	z mąki żytnej lub jęczmiennej
	czy go sami pieką	sami wypiekają	sami wypiekają	sami wypiekają.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	Kupują w sklepikach żydowskich.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pirogi	tak samo	pirogi z kartofel z słoniną z mąką ~~mięsnych~~ kapusty kiszonej.
	z czego się składają?	z kartofel lub kaszy hreczanej z kartoflami, lub z kapu- stą kiszonem.		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na drożdżach lub na cieście kwasnem.	tak samo	żytnie płaczki na kwasku razem wypiekają chleb żytny.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	rosół, barszcz, zupa kartoflą na ziemniaku, kasza na mleku jaglana lub krupy, na pierogi kartoflane lub z kapusty, ze sera, mięso pieczone z sosem.	tak samo, tylko mniej mięsa jedzą.	barszcz, marchwiany, kapustę, kartofle, fasolę na kwasnem grochu na zupę, smaż. Potrawy przyrządzają w najprostszy sposób.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	bardzo używają, na jedną osobę do dwóch liter,	używają mleka, ale w mniejszej ilości do jednego litra.	Kupują mleko, na jedną osobę 1/4 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak samo		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego, śmietany używają do pierogów maślanki używają do kartofel mięsnych lub do barszczów	tak samo	jedzą mleko zbierane słodkie lub kwaśne, gdy kupią.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	składają ser twarogowy z mleka kwaśnego.	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają i składają na zimę w formie topionego.	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	robią jajecznicę i dają do potraw.	tak samo	używają do barszczu
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	z masłem, ze słoniną lub zsadłem.	tak samo, mniej używają słoniny a więcej sadła.	kupują tłuszcz i tem marszczą w dnie postne mało używają oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	z olejem konopnem		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	—		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	z olejem		
15. Jak często spożywają mięso?	w dnie niedzielne i świąteczne.	tak samo tylko rzadziej.	Wigilia Bożego Narodzenia.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak samo	z krowy lub wieprzowe ale tylko w dnie uroczyste jak Wielkanoc Boże Narodzenie.
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	tak		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	często		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół lub na pieczeń wieprzowe wędzą.	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Kur, kaczek i gęsi.	tak samo tylko mniej	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	kilka dziesiąt kilogramów	kilkanaście kilogramów	kilka kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	W poście używają śledzi	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	przepalają z wódką, albo jedzą z chlebem	tak samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew, buraki, cebula, czosnek, ogórki kiszą na zimę; kapusta świeża przechowują; „ kiszona kiszą w wielkiej ilości	tak samo	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	groch na zupę lub na gęstawany; kukurudzę tylko na lato	tak samo	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	wyrabiają i sami wyrabiają	tak samo	kupują.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	wyrabiają przenną, żytnią i jęczmienną i robią ją przy nowinę, kukurydzę nie kupują jo mieszkach	tak samo	nie robią zapasów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają jarte świeże	tak zarno	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	miste, lub na zupę.	tak zarno	dodają do chleba.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	W wiście piją kawę i herbatę	mniej	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki, jabłka	tak zarno	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	tak zarno	raz
w zimie	3 razy		w wiście dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę, mało piwa	więcej wódki niż piwa	najwięcej wódki a najrzadziej piwo
piwo			
~~miód~~			
~~wino~~			
~~wino owocowe~~			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	kilkanaście litrów	kilka litrów	kilkanaście litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem.	wódką	wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni	tak zarno	—
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają wchiału jarki: mastu, jaj, mleka zerna		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mamałygą, kukurudzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

354

163

Powiat? Przemyśl Nazwa miejscowości? Nienadowa

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~płaska?~~ pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2157.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4. razy w zimie 3. razy	4. razy 3. razy	4. razy 3. razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne — barszcz z bobem i zacierka z pszenicy lub jęczmienia	barszcz z bobem	kwasówka z kartoflami
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne — Kapusta z kartoflami lub chlebem i pcaki lub kaszka a czasem pirogi z kartofli lub kapusty	Kapusta z kartoflami lub chlebem i pcaki lub kaszka a czasem pirogi z kartofli lub kapusty	barszcz z kartoflami
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne — kartofle z kwaśnem mlekiem	kartofle z kwaśnem mlekiem	kartofle ze solą
5. Chleb: jaki jadają	żytni lub jęczmienny	żytni lub jęczmienny	rzadko jadają chleb
z czego się składa			
czy go sami pieką	— sami pieką	sami pieką	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Tylko w czasie świąt wypiekają bułki pszeniczne		
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania	chleba?	Zaczyniają ciasto na czystej wodzie	Zaczyniają na	czystej wodzie
	innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?		Barszcz, bób, kapusta, ziemniaki, pierogi, kaszerda Kasza jęczmienna i jaglana		
sposób przyrządzania?		wszystko gotują na wodzie – czasem kaszę jaglaną na mleku		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie	1½ litry	Używają 1. Rzadko lub ½	nie
	w zimie	½ litry	nie	nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		Mleko słodkie lub kwaśne zbierane i maślanki		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		wyrabiają ser z kwaśnego mleka wiejej na własny użytek		—
12. Czy używają masła?		używają bardzo rzadko	wcale nie używają	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		nie robią	nie robią	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		nie używają	nie używają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)?	w lecie, w dni zwykłe	słoniny - sadła	słoniny, sadła	—
	w lecie, w dni postne	rzadkiej omasty	rzadkiej omasty	
	w zimie, w dni zwykłe	rzadkiej omasty	rzadkiej omasty	
	w zimie, w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?		raz na tydzień	wcale nie	wcale nie
16. Jakie mięso jadają	wołowina	—	—	—
	krowina	—	—	—
	cielęcina	—	—	—
	baranina	—	—	—
	świnina	świnina	świnina	—
	jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?		nie używają	nie używają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10. Bilo	5. Bilo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	— wszyscy śledzi	wszyscy śledzi	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	buraki	buraki	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	cebula	cebula	—
czosnek	czosnek	czosnek	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	groch	groch	—
bób	bób	bób	bób
fasola	fasola	fasola	fasola
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne
jaglanne	jaglanne	jaglanne	jaglanne
przenne	— Kasze sami wyrabiają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	pszeniczna	pszeniczna	—
żytnia	żytnia	żytnia	żytnia
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	jęczmienna	jęczmienna	jęczmienna
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	robią zapasy	robią zapasy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	najczęściej spożywają gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają tarte placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone, gruszki		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie)	2. razy	2. razy	2. razy
(w zimie)	2. razy	2. razy	2. razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo	piwo	piwo
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15. kwart	15. kwart	20. kwart
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kapusta, kaszka jaglana, pirogi kapuściane, chleb, mięso tylko w czasie świąt — piwo i wódka		
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	3. dni		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w zwykłym tygodniu używają nabiału w adwencie bez nabiału w wielkim poście bez nabiału		wszędzie na wodzie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych; 30% mniej zamożnych 60% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurydziana mąka		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Nieznanowa 29. Września 1891.
Dawid Flesrak
nauczyciel

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

355

165

Powiat? Przemyśl Nazwa miejscowości? Nizankowice

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 2004.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery	cztery	trzy
	w zimie	cztery	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	kawa	barszcz	barszcz
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	kawa		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Rosół z kartoflami i mięsa. —	— " —	Kasza z mlekiem
	w lecie, w dni postne	różne gatunki zup. kartofle fasola, kapusta, groch, bób kluski, pierogi i t. p.	— " —	Kartoflana zupa
	w zimie, w dni zwykłe	dto	— " —	dto
	w zimie, w dni postne			dto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z kwaśnem mlekiem	dto	dto.
	w lecie, w dni postne	dto " "		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle ze słoniną		
	w zimie, w dni postne	pieczone kartofle		
5. Chleb — jaki jadają		żytni	żytni	żytni
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami pieką	Kupują	Kupują.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		na dnie świąteczne wypieka, jak bułki pszenne zwane „Osuchami."	—	—
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły	dto.	dto.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół, baranie żytni i kwaszony, zupa kartoflana, rupe grzybowa, fasolkowa, kluski, ścieranka lub racierka, pierogi, kapusta	dto	dto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	¼ litry dziennie	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	— —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	śmietanka do kawy gotowane — mleko słodkie dla dzieci — kwaśne mleko zbierane z kartoflami.	—	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają jako omasty do potraw —	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	smażą jajecznicę i wbijają do ciasta na kluski i pierogi.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło, smalec i słonina. —	sadło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	masło	—	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	dto	sadło	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	dto	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	trzy tygodniowo	raz na tydzień	na wielkanoc i Boże Narodzenie. —
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina	wołowinę, cielęcinę, baraninę i wieprzowinę. —	dto	dto.
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone	gotowane	dto.
18. Czy używają drobiu?	tylko w słabości zabijają kurę lub kogutka na rosół.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	36 klg.	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają tylko w adwencie i wielkim poście.	dto	dto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki są karpiele wcale nieznane kalarepa — cebula — czosnek jest ogórki są kapusta świeża — „ kiszona jest. i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola } gotowane; soczewica —; kukurudza —			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne } używają kaszy hreczanej i krup jęczmiennych kupując takowe w sklepie.			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana } przenią i żyto mielą w młynie na razową mąkę i pytlowaną. —		dto	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	niema w bliskości lasów.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w jamach i kopcach	dto	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	dto	dto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy	dwa	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka · piwo · miód · wino · wino owocowe	wino, piwo i wódkę	piwo i wódkę	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Napojów gorących używają w sposób bardzo umiarkowany.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem, piwem i wódką.	piwem i wódką.	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko najzamożniejsi używają w dni postne mleka i masła. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% najzamożniejszych, 70% mniej zamożnych a 20% ubogich. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurudzianą mąką i ryżem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Przemyśl. Nazwa miejscowości? Stubna.

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna. / średnio urodzajna? — / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności? 1045.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie jadają cztery razy w zimie jadają trzy razy.	Tak samo.	Tak samo.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe jadają mleko lub barszcz z chlebem w dni postne Barszcz z chlebem.	Tak samo. Tak samo	Barszcz z kartoflami. Chleb.
	w zimie: w dni zwykłe w dni postne Nie	Nie	Nie
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe kasza jaglana, jęczmienna, hreczana, ryż na mleku, Śniadanki, kapusta, ziemniaki, pierogi z serem i kartoflami, a w święta i mięso wołowe lub baranie. w dni postne te same potrawy bez nabiału, tylko z olejem konopnym.	Kasze popredzio wymienione krupiec i dalsze potrawy. Tak samo.	Kasze ale nie na mleku, tylko na wodzie gotowane, kapusta ziemniaki. Tak samo
	w zimie: w dni zwykłe Tak samo. w dni postne Tak samo z olejem.	Tak samo. Tak samo	Tak samo Tak sam.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe Kartofle z kwaśnym mlekiem w dni postne Kartofle (zupa). z pieprzem.	Tak samo. Tak samo.	Kartofle gotowane lub pieczone. Nie
	w zimie: w dni zwykłe w dni postne Powstałe potrawy z obiadu.	Nie	Nie i susz z owoców.
5. Chleb	jaki jadają pszenny i żytni razowy	żytni razowy	żytni i jęczmienny razowy
	z czego się składa: mąką, wodą, kwas.	Nie	Nie
	czy go sami pieką. Pieką sami	Nie	Nie
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo. Nie.	Nie	Na przedmieściu kupują od żydów we wsi.
6. Inne pieczywa	jakie używają? Herbaty pszenne,		
	z czego się składają? składające się z mąki, kartofli, kaszy hreczanej, kapusty, sera i masła.		
	z kąd je otrzymują? Pieką sami w Domu.	Tak samo.	Tak samo, bez postne.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Mniejsza część mąki, przeważnej na pieczywo wyrabiają wczoraj na zakwaszonem jeszcze, a rano dnia następnego mieszają resztę mąki dodaną do zamieszki a po wyrośnięciu wyrabiają w ciasta bochenki i wsadzają na łopacie, posypanej grysem, do pieca pekarskiego.	Jak samo.	Jak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pieczą pieką z tego samego ciasta z dodaniem powyżej wymienionych dodatków.	Nie	Nie
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barsz, ziemniaki, kapusta, kasza, pęcak, bób, groch, pierogi, ścieranka. Jak powyżej. barsz podprawiony mlekiem lub jajmi, zabiera mąkę; ziemniaki gotowane ugniecione, krajane, pokrajane, kapusta z kartoflami kwaśna z mlekiem lub masłem, pęcak jęczmienny z masłem, ścieranka z mlekiem.	Nie Jak samo	Nie Jak samo, tylko używają mniej mleka.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka, przeciętnie na jedną osobę pół litra		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Nie, ale mniej	Nie	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, zbierane, maślanka.	Jak samo.	Kwaśne mleko, maślanka tłusta.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka.	Nie	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają bardzo mało, ale zapasów na zimę nie robią.	Nie	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają jaj do potraw tylko	Nie	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w większe święta, nawet w niedziele.	W największe święta.	Przeważnie raz w roku.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Nie	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso jedzą gotowane.	Nie	—
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko, tylko w słabości.	Nie	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kg. mięsa.	10 kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dni postne używają śledzie	Nie	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	— Używają w poście do smarowania chleba.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	w piwnicy	Nie	
buraki	Nie		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	w wieńcach		
czosnek	Nie.		
ogórki	—		
kapusta świeża			
„ kiszona	w beczkach		Kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	jedzą gotowany cały na mące, lub rozg z tłuczonego		
bób	Nie Nie Nie	Nie	Nie
fasola	Nie		
soczewica	—		
kukurudza	z Kukurudzy robią mąkę lub krupy		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują w mieście lub miejscowym sklepie		
jęczmienne	wyrabiają sami	Nie	Nie
jaglanne	Nie		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą na żarnach lub w młynach	Tak samo	mielą tylko na żarnach
żytnia	Tak samo	Nie	Nie
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	—	—
kukurydzana	Kukurydzę mielą na żarnach	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W póści kupują grzyby (huby) w mieście surowe	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki przechowują w piwnicy lub kopcach	Nie	w kopcach
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	Nie	Nie
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają do pieczyw pieczonych	Nie	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tylko pieczą z Domieszkami	Nie	Nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę.	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią sam z śliwek, gruszek i jabłek.	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy: rano i wieczór	Palą w lecie tylko raz a w zimie dwa razy.	Palą przeważnie raz na Dzień.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	trzy razy: rano, w południe i w wieczór.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	Piją wódkę, piwo, wino.	Piją wódkę i piwo.	Wódkę przeważnie piją.
piwo			
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	8 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Pierogami, kaszą na mleku mięsem wieprowém, kiełbasami wódką i piwem.	Tak samo.	Pierogami i wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni: poniedziałek środa, piątek		
w tygodniu adwentowym	28 dni		
w tygodniu wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 20, mniej zamożnych 80, najuboższych gospodarzów 50.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kupują ryż, mąkę kukurudzianą, bób, mleko.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Słubicach, dnia 10 maja 1891.		Stanisław Kasiniewicz.

43

357

169

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kowo Nazwa miejscowości? Kamionka wołoska

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr: katolicka Liczba ludności? 8.401

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy	trzy	dwa
	w zimie	trzy	trzy	dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz albo kapustor omaszczona i kasza.	barszcz, kapusta i kasza omaszczona.	barszcz i kartofle bez omasty.
	w lecie, w dni postne	to samo bez omasty	to sama bez omasty	to samo bez omasty
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz i kartofle, pierogi	barszcz, kartofle, kasza omaszczona	kapustor i kartofle bez omasty.
	w zimie, w dni postne	to sama bez omasty	to sama bez omasty	to samo bez omasty
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	pierogi serem i kartoflami kapustor omaszczona	kapusta i kartofle omaszczona.	
	w lecie, w dni postne	groch, fasolor, ogorki, kasza, bób, chleb bez omasty	groch, fasolor, chleb bez omasty	—
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co i w lecie omaszczona	kapustor i chleb omaszczony	
	w zimie, w dni postne	to samo bez omasty	to sama bez omasty	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kwaśne mleko i kartofle	kwaśne mleko i kartofle	barszcz i kartofle bez omasty
	w lecie, w dni postne	kartofle pieczone	kartofle	kartofle bez omasty
	w zimie, w dni zwykłe	krupniak i chleb	krupniaki	kartofle bez omasty
	w zimie, w dni postne	kartofle pieczone	kartofle pieczone	kartofle pieczone
5. Chleb	jaki jadają	żytny, jęczmienny	żytny, jęczmienny	jęczmienny
	z czego się składa	z rozowej mąki wewnątr cebula, olej, sór. —	z rozowej mąki wewnątr cebula	z rozowej mąki
	czy go sami pieką	pieką sami	pieką sami	pieką sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki z serem, pierogi pieczone	placki	
	z czego się składają?	z mąki pszennej	z rozowej mąki	—
	z kąd je otrzymują?	własne	własne	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	w piecu	—	—
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	w piecu	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kapustą, groch, fasola, bób, kasza, kartofle	—	barszcz, kapustą, kartofle
8. sposób przyrządzania?	zwykle zatkane prosty	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	mleka używają ½ litry dziennie	—	—
9. w zimie	mleka używają ½ litry dziennie	—	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako mleko gorzane słodkie kwaśne zbierane i maślanka	—	nie mają bydła
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego	—	—
12. Czy używają masła?	używają	—	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jako gotowane osobno nie	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie, w dni zwykłe	zwykle masło, słonina sadło smalec.	zwykle masło i słoniną	olej
14. w lęcie, w dni postne	olej	olej. —	olej
14. w zimie, w dni zwykłe	to samo	to samo	olej
14. w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	Boże narodzenie, Wielkanoc, zapusty i uroczystość miejscowa raz na	—	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina	wołowina	—	
16. krowina	krowina		—
16. cielęcina	—		
16. baranina	—		
16. świnina	świnina	—	
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, pieczone i solone	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	nie	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kilo	15 kilo	0
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie w dnie postne	—	0
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód w proszku do pieczy		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew		—	0
buraki		buraki	
karpiele —		—	
kalarepa —		—	
cebula	26 zapasy na zimę z ogrodowizn marchew, buraki, cebula czosnek ogorki i kapusta kisona	cebula	cebula
czosnek		czosnek	czosnek
ogórki		—	
kapusta świeża —			
„ kiszona		kapusta kisona	kapusta kisona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	gotowany	groch gotowany — gdy go kupi
bób	gotowany	gotowany	
fasola	gotowany	—	0
soczewica —		—	
kukurudza —		—	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	—	—
jęczmienne	gotowane sami wyrabiają	—	gotowane sami wyrabiają
jaglanne	gotowane sami wyrabiają	—	gotowane sami wyrabiają
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	sami wyrabiają	—	—
żytnia	sami mielą	sami mielą na zarami ng.	sami mielą
owsiana —	zapasy nie robią	—	—
hreczana	sami mielą	—	—
jęczmienna	sami mielą	sami mielą na zarami ng	—
kukurydzana —		—	—
ziemniaczana —		—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają formie gotowane świeże	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	— pieką placki		—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją i nie mają najmniejszej	wiadomości	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy — rano i wieczór	dwa razy — rano i wiecz.	jeden raz — rano
w zimie	dwa razy — „	dwa razy	jeden raz — rano
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	—	—	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	90 liter	60 liter	20 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wódką	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni to jest środa i piątek		
w tygodniu adwentowym	siedm		
w tygodniu wielkiego postu	siedm		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10%	średnie 60%	ubodzy 30%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	lebodą, kwasek, pokrzywa, grzyby z boru, jagody, grzyby.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

358 171

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa ruska Nazwa miejscowości? Lawryków

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? rusini Liczba ludności? 2500

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartofle barsz kluski z nabiałem lub słoniną	Mniej zamożniejszych tak samo	kapuśniak kartofle najczęściej
	w lecie, w dni postne	" " kasza kapuśniak		" " postne —
	w zimie, w dni zwykłe	" kapusta kasza kluski ze słoniną		" " " "
	w zimie, w dni postne	żur kisiel z bobem lub z grochem	zupa z kartofli z olejem. —	" " razem z olejem.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz serwatka z chlebem lub z kartoflami		kapusta kartofle
	w lecie, w dni postne	kwaśne mleko z kulaszą — łoboda czasem pirohi	Mniej zamożniejsi prawie to samo jadają jednakże mniej więcej jak dwie strawy	" "
		kraśniaki kapuśniaki i kasza z olejem		" "
		fakue bob z cebulą i z serem — kartofla z mlekiem		" "
	w zimie, w dni zwykłe	kapussa barsz kartofla bob		" "
		groch kisiel i kasza z olejem lub z nabiałem		
	w zimie, w dni postne	kapussta kartofla barszcz i kluski z olejem		" "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle kwaśne mlatko chleb łokera	Mniej zamożniejsi jadają takież same wieczerze ale mniej więcej jak jedną a czasem dwie strawy	kapusta kartofle czasem barsz z chlebem lub pszenk częstokroć po sny a czasem olejem za ma szczony. —
	w lecie, w dni postne	" kasze kluski lub zupa kartoflana		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofla z mlekiem kluski lub kasza		
	w zimie, w dni postne	mołkiew z cebulą i olejem kartofla i barszcze		
5. Chleb: jaki jadają		rarowy żytni który sami	~~żytni~~ z jęczmiennym rarowy — który sami	czasem jadają pieczone z rarowej jęczmiennej
z czego się składa		piekę w swych domach	piekę w swych do mach	mąki placki pieczone
czy go sami pieką				które sami sobie sporządzają.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Innych pieczyw wcale	nieużywają ani ani	zamożniejsi ani mniej
z czego się składają?		zamożniejsi i najubożsi		
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Do mniej więcej 15 litrowej dzieżki rozpuszcza się około 10 dekagramów rozkwaszku mąki – żeby rozczyn był rzadki – przez noc fermentuje latowy a rano dosypuje się mąki i miesi się na	wieczorem (zwykle) nalewa się ½ części wody letniej z tej (ciasto z poprzedniego pieczywa) i wsypuje się stosowną ilość	
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	wonne ciasto – po kilku godzinach gdy ciasto dobrze wyrasty – chlebkami zwykle 8 – 10 – bochenków.	wsadza się w napalony piec bo	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzyny i leguminy	Jarzyny i leguminy.	Jarzyny i leguminy
Nazwy ich?	Zupa kolejucha kulesza pierogi kisiel lemiorka rosół zupa tobola kołduny juszka z owsienia	zur kisiel	kwas i kartofle pieczone placki pieczone z jęczmiennej
sposób przyrządzania?	pojedynczy ale bardzo rozmaity – n p: Kasze ugotowana na gęsto miesza się z usmażoną kartoflą i zwie się Kulesza – kasze na mleku – kartofle mięte z mlekiem i t p. –		zerowej mąki
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	używają mleka dziennie na osobę do 1·5 litry	przeciętnie 1·0 litr	0·3 litr
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	przeciętnie 0·5 litry	„ „ 0·4 „	0·2 litr
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	maślanka ser masło kwaśne mleko i ser wiejski	ser masło mleko słodkie i kwaśne	kwaśne mleko, słodkie mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek		nie
12. Czy używają masła?	używają do chleba i na omastę	używają do chleba a	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło na zimę zapasy ze solonego masła	czasem do omasty na zimę nierobią zapasów	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jedzą tylko gotowane i umieją robić jajecznice		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słonina i masło	słonina czasem masło i	czasem słonina lub
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	olej	mleka a w poście olej	nabiał
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	sadło masło słonina i mleko	w zimie – sadło i nabiał	czasem olej. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	olej konopny	w poście olej	
15. Jak często spożywają mięso?	w zapusty i na Wielkanoc	na Wielkanoc	na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Tylko końskiego nie jadają	owcinę	cielęcinę na Wielkanoc
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	na salają lub robią kiełbasy i wędzą słoninę i sadła nasalają i obsmażają	wędzą kiełbasy a nasalają sadła i słoniny	kupują sadło lub olej
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	tylko dla chorego	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	(5·00 : 365 kilo) = 1 deka i 4/10 grama	1 deka	0·4 grama
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi i ryb	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	z wodką z chlebem i z ayortkami	z wodką i z chlebem	— nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	zapopują i chowają do piwnic	marchew buraki i kapustę kiszone trzymają za zwyczaj w zapasie na zimę czasem fasolę i ogórki kiszone w beczkach	tylko kartofle a czasem i kiszoną kapustę mają na zimę w zapasie
buraki	" " " "		
karpiele	— — — — —		
kalarepa	— — — — —		
cebula	— — — chowają do piwnic		
czosnek	" " "		
ogórki	w beczkach kiszą " "		
kapusta świeża	" " w chatach i		
" kiszona	trzymają świeżą w piwnicach		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	z kapustą i osobno gotowany do borsczu	Tak samo używają mniej zamożni	Tak też używają i najubożsi
bób	bób gotowany do kisiela i kapuśniaku		
fasola	gotują z kapuścikiem jęczmiennym i do kapusty		
soczewica	— — —		
kukurudza	tylko świeżą w kaszach gotują w lecie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Wszelkie rodzaje krup	kaszanych sami najra	Kupują w miasteczkach lub biorą na odrobek u
jęczmienne	mniejsi i mniej	zamożni sami wyra	zamożniejszych
jaglanne	biają i używają.		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Wszelkie 5 rodzajów pierwszych	sami najzamożniejsi i mniej	Kupują lub mielą jęczmień
żytnia	zamożni robią zapasy i wszelkie owe mąki uży,		a czasem i inne zbore
owsiana	wają dla codziennych potrzeb —		
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana	kukurudzianej i ziemniaczej	mąki. Są niezna	
ziemniaczana	jęą ani jej potrzebują		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W tutejszej okolicy tylko zamożniejsi kupują zimą suszone grzyby. —	kupują do gotowania	sami świeże a
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone gotowane w mundurze zupa kartoflana duszone kartofle ze serem Kneclle i klocone na rzadko do kapusty i duszone z makiem lub z kaszą.	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	do chleba nie urywają	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę.	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	nie	nie	nie
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki gruszki i jabłka	suszą gruszki śliwki i jabłka	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa a zimą trzy razy	2 razy	w zimie palą dwa razy dziennie w lecie w ciepłe dnie gdy jedni do dwu gich gotować zbiorą dla wszystkich wspólnego drzewa
w zimie		2 razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie piją wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	(365 × ¼) 80 do 90 liter	do 80 liter	do 40 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką i piwem	wódką

35. Postów ile dni
- w zwykłym tygodniu: dwa dni
- w tygodniu adwentowym: cały czas adwentu
- w tygodniu wielkiego postu: cały wielki post

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? — nie

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). — zamożnych 22 %, mniejzamożnych 55 %, ubogich 23 %

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? — nie wiadomo

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

(Do 4 p.) w lecie spożywają biedniejsi kapustę z pokrywy młodej i jedzą latowe.

(35 p) pod postem rozumią się potrawy chyba jeno olejem omaszczone.

KWESTYONARIUSZ

359

173

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa ruska Nazwa miejscowości? Michałówka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } — nizina —

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Niemcy ob. rz. Kat. Liczba ludności? 300 dusz.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	—	trzy razy	dt.	dt.
	w zimie		tak	dt.	dt.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	—	mleko – czasem barszcz.	dt.	dt.
	w lecie, w dni postne	—	dt.	dt.	dt.
	w zimie, w dni zwykłe	—	dt.	dt.	dt.
	w zimie, w dni postne	—	dt.	dt.	dt.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	—	Rosół – barszcz lub jakie kolwiek inne zupa – inna drugie – coś z tego jaminy —	dt.	dt.
	w lecie, w dni postne		dt. dt. z barszcz małym wyjątkiem.	dt.	dt.
	w zimie, w dni zwykłe		dt. dt.	dt.	dt.
	w zimie, w dni postne		dt. dt.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe		Kwaśne mleko z ziemniakami gotowanemi w mundurach.	dt.	dt.
	w lecie, w dni postne		dt. dt.	dt.	dt.
	w zimie, w dni zwykłe		dt dt	dt.	dt.
	w zimie, w dni postne		dt dt.	dt.	dt.
5. Chleb	jaki jadają		Jedzą czysto żytni – mąki pytlowanej – nie solą go przy zamiesie – sami pieką.	dt.	Ci kupują w mieście od piekarza.
	z czego się składa			dt.	
	czy go sami pieką			dt.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			dt.	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Inne pieczywa używają tylko w czasie świąt gotowych – sami pieką	dt.	Ci nigdy kupują i sobie sami pieką —
	z czego się składają?			dt.	
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Chleb żytki w bochenkach —	dt.	dt.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	bułki lub placki	dt.	dt.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięsne, mięsne i jarzyny —	dt.	dt.
Nazwy ich?	zwykłe	dt.	dt.
sposób przyrządzania?	zwykły	dt.	dt.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Tak w zimie jak i w lecie używają i przeciętnie na jednorazowe użycie	dt.	dt.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	wypada do ½ litry —	dt.	dt.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	W każdej formie używają największej zaś kwaśne mleko i maślankę	dt. dt.	Ci kupują od rolników lub u arendarzy
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają — niegdzie z kwaśnego mleka	dt.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają wszyscy — na zimę robią zapasy w formie zwykłej ale bardzo solą.	dt.	Ci kupują —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw? —	Jedzą osobno — do potraw rzadko używają —	dt.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	Używają masło i słoninę tak w dni zwykłe jak postne — tak w lecie jak i w zimie	dt.	Ci kupują —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe / w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso? —	Prawie codziennie	W każde święto	W każde święto
16. Jakie mięso jadają: wołowina	wołowinę	dt.	dt.
krowina	—	dt.	dt.
cielęcina	cielęcinę	dt.	dt.
baranina	—	dt.	dt.
świnina	świninę	dt.	dt.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	niczego nie	dt.	dt.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	tylko gotowane — w czasie świąt wielkanocnych wędzone.	dt. dt.	dt. dt.
18. Czy używają drobiu?	W razie choroby	dt.	dt.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Jeszcze —	Tak.	Tak.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają jako łakomstwo.	Tak.	Tak.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Są zapasy na zimę jak: Marchwi, buraki, cebula, czosnek kapusta kiszona —	Tak.	Tak.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają: bo gotują z mięsa zupę — jako to gdy mięsa do domieszkę do barszczu lub kapusty — fasoli tak — soczewicy Kukurudzy.	Tak.	Tak.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają: hreczaną, jęczmienne jaglanne które sami wyrabiają — hreczane kupują w mieście: przennych wcale nie używają.	Tak.	Tak.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają — pszenną i żytnią, którą z własnego zboża mielą — jęczmienną używają tylko dla świń — innych nie znają tu.	Tak.	Tak.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają: prawdziwe, kolubki, niecnej, maślaki – Rozarki – świeże i suszone –	dt.	dt.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	dt	dt.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone	dt.	dt.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie – tylko robią pirogi	dt.	dt.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	– prakiy płotki	dt	dt.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	Tylko w głowne święta.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	tylko suszą –	dt.	dt.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	trzy razy	dt.	dt.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Piją wodkę piwo miód —	dt.	dt.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	szczególnie wódkę tokie używają miód i piwo	dt.	Najwięcej wodkę.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Pozrą tylko w wielkim poście i to tylko piątki —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają – a nawet potrawy mięsne jedzą.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najwięcej jest mniej zamożnych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Co tyczy samia odpowiedzi na pytanie ilość rocznej wódki w przybliżeniu wypada na dorosłą osobę – i sam się żywię w czasie przednowku prócz znanych pokarmów nie umie zowsd otrzymać odpowiedzi mimo starania się.		

Zarząd gminy w Michałowicach Dnia 7. Maja 1891.

360 175

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa - ruska. Nazwa miejscowości? Poddębce.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } równina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności? 960 Dus

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	Jto	Jto
	w zimie	Jto	Jto	Jto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kapustę, kartofli lub krupnik, z tłuszczem kartoflanym, barwa	Jto	Jto
	w lecie, w dni postne	to samo lecz gotuem bez smalcu		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	Jto		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty i kartofli lub kartofli i krupnika, rupy i kapusty, pomieszanych słonziną lub smalcem	Jto	Jto
	w lecie, w dni postne	to samo lecz postno.		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	Jto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofli i barwa lub zimną rupę, lecz postne, gdzie postrzeg	Jto	Jto
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	Jto		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		żytni,	żytni	jęczmienny
z czego się składa		z mąki	z mąki	z mąki
czy go sami pieką		sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	nie kupują	nie kupują
6. Inne pieczywa: jakie używają?		w święta pieką, buiki, z pszenicy	Jto	Jto
z czego się składają?		z mąki a w święta dodają owoców		
z kąd je otrzymują?		sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąkę pytlowe razem wymieszaną, rozczyniają z kwaśnem zaczynem	to	to
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki pszenne i słodkie pieczone	to	to
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, barszcz, kartofle, zupa kartoflana, kasze, krupnik jęczmienny, krupnik na mleku, kasza krupczana, jęczmienna jęczmienna zupa. ugotowane na wodzie i przyprawione lub też pieczone.	to	to
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w lecie	mleko przyprawią tylko jako potrawę do krupnika, a zresztą piją z chlebem	to	to
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w zimie	to.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka tylko słodkiego lub kwaśnego.	wyrabiają masło i sprzedają je.	to.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka.	to	to
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają jako potrawę do potrawy i do chleba.	nie.	nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie.	nie	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoninę, mleko lub masło.	to	to
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	to.	to	to
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	raz na tydzień	zrzadka	nigdy oprócz ofiarowanego z Bożego nadesłania.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowiny.	to.	to.
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świniną	świniny.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują.	to.	to.
18. Czy używają drobiu?	nigdy.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 funtów	20 funtów	bardzo mało.
20. Czy używają ryb? śledzi?	w post używają płotki i moskali.	Nie	Nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew: marchwa; buraki: buraki; karpiele: kartofli; kalarepa: —; cebula: cebula; czosnek: wosnku; ogórki: ogórki kiszonych; kapusta świeża: —; „ kiszona: kiszona kapusta; i. t. d.		Nie	
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch: gotowany owoc lub do zupy; bób: gotowany; fasola: do potrawy lub owoców; soczewica: zupełnie w potrawie; kukurudza: gotowana w soli.		Nie	Nie.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane): kupują; jęczmienne: sami wyrabiają; jaglanne: sami wyrabiają; przenne: sami wyrabiają.		Nie	Nie.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna: sami pobiją; żytnia: sami pobiją; owsiana: —; hreczana: —; jęczmienna: —; kukurydzana: —; ziemniaczana: —		kupują. sami pobiją. — — —	kupują. sami pobiją. — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w Sewicie gotują.	Nie	Nie.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	Nie.	Nie.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotują obrane lub pupy a nie gotują. nie. nie.	Nie.	Nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie.	nie.	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie.	nie.	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa, rano i wieczór	Nie.	Nie.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę, a w post piwo.	Nie.	Nie.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów procentu palony od wesela.	Nie.	Nie.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę, piwem	Nie.	Nie.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	w poniedziałek, środę i piątek. 4 tygodni postnem postu. 7 tygodni postnem postu.	Nie.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Bogatych jest do 50 gospodarzy średnich do 80 a najbiedniejszych do 40 gospo. Dary. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	chlebem pszennym i kartoflami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa ruska Nazwa miejscowości? Krzeczki

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? częścią nizina? częścią

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? tak nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska i ruska Liczba ludności? Tysiąc Dziewięćset (1900)

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	tak samo	dwa razy
	w zimie		" "	"	"
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kluski kartofle	tak samo	kartofle
		w dni postne	kartofle pieczone i krupnik	tak samo	krupnik
	w zimie	w dni zwykłe	zupa kartoflana	"	krupnik
		w dni postne	kartofle pieczone krupnik	"	kartofle
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz zabielony, kapusta kasza jaglana	barszcz kapusta	kapusta
		w dni postne	kapuśniak kartofle	tak samo	kartofle
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle pieczone kapusta z grochem	"	krupnik
		w dni postne	groch i barszcz	"	kapusta
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kluski	krupnik kręcony kartofle	krupnik jęczmienny kartofle
		w dni postne	krupnik jaglanny		
	w zimie	w dni zwykłe	kasza kręcona rzadko rozsypana	kartofle	krupnik jaglanny
		w dni postne	kartofle z olejem	kartofle	kartofle
5. Chleb	jaki jadają		rarowy	rarowy	rarowy
	z czego się składa		żyto	żyto i jęczmień	jęczmień
	czy go sami pieką		sami	sami	kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	w mieście
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki prażone	placki prażone	placki prażone
	z czego się składają?		z mąki pszenicznej i żytniej	z żytniej i jęczmiennej	jęczmiennej
	z kąd je otrzymują?		— sklane	sklane	kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w zwykły sposób	"	"
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	"	"	"
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, barsz, kapuśniak, kasza, kupa krupnik, serwatka, pirogi lemiszka, żurowiana	"	"
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwykły	"	"
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	kwaterka czyli ćwierć litry	"	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	"	"	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, ~~niezbierane~~, zbierane, śmietana, ~~śmietanka~~ maślanka.)		mleko słodkie krowie serwatka	— —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego na własny użytek	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	wyrają Do potraw solonego masła solone	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	mleko i słonine masło	mleko	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	mleko masło sało	mleko	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	—
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy t. j. na Wielkanoc i Boże narodzenie	na Wielkanoc	na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	solonina	"	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina	"	
16. Jakie mięso jadają — świnina	swinina	swinina	swinine
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, ~~wędzone~~)?	gotowane pieczone solone	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	nie	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilo	3 kilo	1 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ~~ogórki~~, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	gotowane	gotowane
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	hreczane jaglane i jęczmienne	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	przennej, żytnej i jęczmiennej stany produkt	tak samo	żytniej i jęczmiennej kupują w mieście

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	surowe	surowe	surowe
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak	tak	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki jabłka i śliwki suszone	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	dwa razy	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	wódka i piwo	wódka i piwo	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	28 litr	16 litr	14 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka i piwo	wódka	wódka
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni	"	"
w tygodniu adwentowym	cały tydzień	"	"
w tygodniu wielkiego postu	" "	"	"
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4 części zamożnych	2/4 części mniej zamożnych	1/4 część ubogich
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	zieleniną z chwastów zwaną wotok.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

362 179

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa Nazwa miejscowości? Smolin z przysiółkami: Szałasze, Wyłowszczyzną, Karpy, Olszanką i Sołtysy.

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności? 2045

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	Prawie każdy, czy najzamożniejszy, cztery razy, zaś w zimie tylko trzy razy.	czy najuboższy jadają w lecie przy pracy większej	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Zwykle na wsi używają śniadaniem to, co zazwyczaj w mieście używamy obiadem; takie śniadanie składające się przeważnie z kartofli, barszczu lub rzadkiej kaszy i kapusty jedzą tak bogaci jak ubodzy, w dni zwykłe z nabiałem lub najczęściej z sadłem, zaś w dni postne z olejem konopnym lub tylko z solą.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Obiad na wsi używa się południem i jest podobny tak u bogacza jak u biedaka, czyli składa się takich samych potraw. Jadają zwykle na pierwsze danie barszcz z chlebem, potem kapusta, jeśli jest dzień zwykły, to ze słoniną, zaś w dni postne kapusta z grochem lub fasolą, potem kasza krezana z mlekiem lub masłem zaś w dni postne z olejem konopnym lub taka sama kasza jęczmienna. W dni świąteczne najbogatsi gotują na obiad pierogi z samego sera i maszrą sadłem lub słoniną, najubożsi gotują takie pierogi, ale tylko z kartofli.		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Wjesieni i zimą jedzą na wsi zwykle to co pozostaje z obiadu, osobnej kolacyi nie sporządzają zaś wiosną i latem gotują przyszredłszy z pola z roboty kartofle i jedzą z kwaśnym lub słodkim mlekiem lub z barszczem, lub też jaglaną kaszę na rzadko z słodkiem mlekiem, lub też, jeśli to dzień postny, przyrządza gospodyni zacierkę z kartoflami z kostki pokrajanymi. Tak robią bogaci i ubodzy.		
5. Chleb — jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Chleb pieką zwykle sami najbogatsi wypiekają chleb czysto żytni, biedniejsi z różną domieszką n. p. kartofli tartych, jęczmiennej mąki lub też mieszają gotowany bób do ciasta a nawet groch lub kapustę. — chleba nie kupują, chyba na targu w mieście kołacze dla dzieci.		
6. Inne pieczywa — jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują?	Pieką też pierogi, z kartoflami lub kapustą. Pierogi te używają zwykle krzyże. Jedzając maszczą w krańcej śmietanie.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Sposób wypiekania chleba jest u wszystkich jednakowy i bardzo prosty. Rozczyniają zawsze na kwaśnym cieście, czasem dodają zaczki potraw, potem miszą, wyrabiają bochenki i w prostym piecu wypiekają. Wyjmując z pieca myją letnią wodą każdy bochenek. —		
innego pieczywa?	Pirogi pieką w ten sposób, iż na płatek z ciastą nakładają misiej kartofli, lub kapusty, lub nawet kaszy, zalepiają i sadzają do pieca. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Na wsi są następujące potrawy w użyciu: barsz, kapusta, kasza, pirogi, groch, bób rzadko bardzo rosół wołowy, częściej rosół barani z kartoflami. Groch i bób służy jako przyprawa do kapusty i barszczu.		
sposób przyrządzania?	~		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają mleka zwykle w dni zwykłe, dzieci ~~tylko~~ takie w dni postne. Na jedną osobę przypada przeciętnie latem i zimą 1/4 część litra. —		
w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego samego, lub do potraw, mleka kwaśnego zbieranego do kartofli i chleba i maślanki —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z krowiego mleka dla siebie i na sprzedaż w krążkach.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła jako omasty, ale przeważnie sprzedają, ~~na~~ używają masła topionego na zimę. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja głównie sprzedają, tylko na Wielkanoc gotują po kilka kóp i jedzą. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	używają masła, słoniny, sadła, w dni postne oleju konopnego zarówno		
w dni postne	w lecie jak i w zimie —		
w zimie: w dni zwykłe			
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa bardzo rzadko używają, wołu drób, lub cielę, czy inne zwierzę zpieniężają —		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	tylko na Wielkanoc święcone		
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	częściej gotowane		
świnina	" "		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Zwłaszcza w jesieni biją po kilkanaście baranów składają do beczki solą, zaprawią ją czosnkiem i podobnie jak kapustę przykładają, potem w dni zwykłe odcinają po kawałku i gotują.		
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko, chyba w czasie słabości. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	ok 5–10 klgr.	ok 1–4 klgr.	0–1 klgr. na Wielkanoc
20. Czy używają ryb? śledzi?	Przeważnie używają tylko śledzi.	Z głównej przyczyny, iż nie umieją przyrządzać ryb.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu pitnego, najczęściej z wodką.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	albo suszą lub przechowują z jamach		
buraki	przechowują w jamach		
karpiele	~		
kalarepa	~		
cebula	także		
czosnek	"		
ogórki	tylko w lecie		
kapusta świeża			
" kiszona	w beczkach na zimę		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	kłucony z kapustą		
bób	jedzą suchy zamiast słoty na przednówku albo z barszczem		
fasola	z ślinkami.		
soczewica	~		
kukurudza	~		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kaszę hreczaną		wszyscy jednakowo.
jęczmienne	~		
jaglanne	jaglaną kaszę		
przenne	~		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna.	Z mąki żadnej nie robią zapasów, tylko mielą na zamiał do każdej potrzeby. Bogaci używają mąki przennej, biedniejsi zaś mąki żytniej lub jęczmiennej. Innych mąk nie używają, chyba co się zrzadka zdarza kupują mąki kukurudzianej.		
żytnia			
owsiana –			
hreczana –			
jęczmienna			
kukurydzana –			
ziemniaczana –			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają różnych, gotują je świeże z kartoflami lub też suszą zaś prawdziwe grzyby na sprzedaż.		gorsze dla własnego użytku,
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują w piwnicach i jamach.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki jedzą albo duszone z mastcem i śmietaną krajoną lub pieczone, albo przyrządzają zupę z kartofli lub też używają, jako domieszki do chleba. —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Bardzo rzadko, chyba bogatsi i to tacy gospodarze, które niegdyś służyły we dworze lub kredzie i wiedzą sposób przyrządzania albo czasem z miasta.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią konserwy tylko z owoców: jabłek, gruszek i śliwek, innych nie znają.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy, rano i wieczor w zimie jeden raz, rano.		
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka przeważnie, prawie co dzień piwo rzadziej — miód " wino — wino owocowe —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 do 8 litrów.	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Prawie wszyscy i bogaci i biedni wódką z tą różnicą, iż bogaci zaprawiają miodem biedni piją czystą wódkę.		
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu w środę i piątek w tygodniu adwentowym cały miesiąc w tygodniu wielkiego postu siedm tygodni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko dzieci i słabi chorzy.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 100 ludzi jest 5–10 najzamożniejszych. Zresztą przeważnie gospodarze średnio zamożni stosunek mniej zamożnych do ubogich jest taki, że 100 przypada 20–30 ubogich. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grzyby i chepty różne przyprawiane z czosnykiem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Nie wypełniałem rubryk tutaj dla trzech kategoryj ludzi z powodu przyczyny, iż nie zachodzi wybitna różnica między bogatymi i ubogimi w sposobie żywienia, prawie wszyscy przyrządzają swój pokarm na jeden tad, a jeśli jest jaka różnica, to chyba ta, iż bogatsi jedzą więcej potraw i lepiej omaszone. Prawie u wszystkich, okazuje się brak oświaty i postępu i cechuje gospodynie niedbałość.		

W Smolinie dnia 5 maja 1891. Jan Wyszyński

363 181

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa ruska Nazwa miejscowości? Wobłaczyn

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta miejscowość

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruskie Liczba ludności? 1300 mieszkańców

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	jadają trzy razy na dzień	w lecie i w zimie jadają trzy razy na dzień	W lecie i w zimie jadają trzy razy na dzień
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	ditto		
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Kartofle jęczmienna kasza i barszcz	Kartofle kasza i barszcz	Kartofle i barszcz w dniu postny tak samo tylko zupełnie postno.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	tak samo tylko zupełnie postno.	tak samo tylko całkiem postno.	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	ditto.	ditto.	ditto.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Kapusta z grochem, kwas buraczany i ~~kwas~~ w święta pierogi z kartoflami i serem.	Kapusta z grochem kwas barszcz, fasola i czasem pierogi z kasza hreczana	Barszcz kapusta z grochem lub bobem, fasola kasza jęczmienna i t. d. czasem pierogi z kartoflami
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Kapusta bób i kwas całkiem postne.	Tak samo tylko razem postne.	Tak samo tylko postno.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	ditto.	ditto.	ditto.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Kluski z mąki razowej żytniej jęczmiennej czasami przeniczmiennej lub hreczanej. kartofle z ziemniaczanym mlekiem	Kluski z mąki razowej rozmaitej czasem mieszanej, kartofle lub makaron z kaszą hreczaną.	U Najuboższych tak jadają w lecie i w zimie zwykle i postne jak mniej zamożni.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	To samo tylko z olejem.	Tak samo czasem z olejem w poście.	
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	ditto.	ditto.	
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	Jadają chleb razowy, który zrobią z mąki żytniej lub czasem jęczmiennej.	jadają chleb razowy z mąki żytniej i	Najubożsi tak samo jadają chleb jak i mniej zamożni i
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami razowe pieką	sami zawsze wypiekają, a nigdy nie kupują	go nie kupują.
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują.		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Pieką także placki.		
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	Składają się z mąki razowej żytniej, jęczmiennej i hreczanej.	Tak samo	Tak samo
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami pieką z mąki mielonej na czasach.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Wiecznie rozczyniają, a nazajutrz rano mieszają dosmażając razem kartofli lub kapustę i wkładają to piecu. –	Mniej zamożni u tacz sam sposób wypiekają chleb i placki.	Rozczyniają chleb do którego do rozczynu tylko pusty, barszcz kartofle i innej strawy a na drugi dzień mieszają i zadają w piec. Najczęściej zaś pieką placki. –
innego pieczywa?	Placki zwiarz i zaraz wkładają w piec		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Rozmaite potrawy		
Nazwy ich?	Kartofle barszcz, kapusta kwas, fasola, bób, groch, kapusta, kalarepa, żurawiany, bernisze lub kalarepa, marchew, brukiew, soczewica, i t. p.	Tak samo.	Tak samo.
sposób przyrządzania?	gotują lub pieką.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają wcześnie 1/2 kwarty przeciętnie na jedną osobę z wyjątkiem tych co postrzegą. – Reszta.	Zabielają czasem kluski lub kaszę, lub coś podobnego. Reszta. –	Używają tylko czasami gdy mleko zabiorą. –
w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają tylko mleka słodkiego. –	Używają tylko mleka słodkiego. –	Używają słodkiego tylko czasami. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka: kwaśnego na własny użytek.	Tak samo. –	Nie wyrabiają żadnego ser bo nie mają z czego
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła tylko do maszczenia potraw. – Zapasów na zimę dla siebie nie robią. –	Używają masła do maszczenia potraw, a zapasów na zimę nie robią.	Masła nie używają i zapasów nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nigdy nie używają tylko na święta wielkanocne i zapusty. –	Tak samo. –	Tak samo. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	Używają masła, słoniny.	Używają masła, słoniny w zwykłe.	Używają tylko słoniny i zwykle oraz
w dni postne	używają oleju. –	w dni postne jedzą olej.	w dni postne używają oraz oleju.
w zimie: w dni zwykłe			
w dni postne	Reszta.	Reszta.	Reszta.
15. Jak często spożywają mięso?	Jedzą mięso na Wielkanoc przeważnie świninę, a w jesieni wołowinę, baraniny. –	Jedzą tylko mięso na Wielkanoc, przeważnie świninę.	Najubożsi tak samo jedzą jak i innej porze. –
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Jedzą wołowinę.	Jedzą tylko wołowinę i świninę. –	Używają tylko świniny. (Wielkanoc) –
krowina	" krowinę.		
cielęcina			
baranina	" baraninę.		
świnina	" świninę. –		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso zwykle gotują, a jak tłuste topią na smalec. Baranie tłuste zolą i przechowują w beczułkach.	Jedzą zwykle mięso gotowane. –	Jedzą tylko gotowane mięso. –
18. Czy używają drobiu?	Drobiu wcale nie używają.	Tak samo jak inni ludzie	Drobiu nigdy nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na rok wypada przeciętnie na jednę osobę 20 funtów mięsa.	Mniejzamożni na jednę osobę wypada 4 kilogramy mięsa	Uboższa jedna osoba zjé na rok 8 kilogramów mięsa. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	W Dni postne czasem używają śledzi. -	Jadają tylko śledzi czasem w Dni postne	Żadnych ryb nie jadają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają miodu prawie. go tylko Zwanej tuti na wigilia Bożego Narodzenia. -	Jadają tylko w tedy jaźi najbogatsi.	Używają raz na rok miodu prawdziwego tylko tuti na Wigilią bożego Narodzenia
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	zawsze susą	Tak samo. -	Tak samo. —
buraki	" "		
karpiele	nie używają		
kalarepa	" "		
cebula	kupują		
czosnek	"		
ogórki	nie używają		
kapusta świeża	nie używają		
„ kiszona	kapustę kwasą w beczkach		
i. t. d.	w wielkiej ilości. —		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób, fasolę, soczewicę gotują i przyrządzają do innych potraw. —	Tak samo. —	Tak samo. —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy i kasze używają hreczane, jęczmienne jaglanne i przenne, wyrabiają sami, mieląc zboże na żarnach	Używają takich samych krup i kaszy i sami je wyrabiają	Używają krupy hreczane, jęczmienne, jaglanne i sami je wyrabiają mieląc na żarnach. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają	Używają mąki przennej, żytniej, owsianej, hreczanej i jęczmiennej i robią zapasy na zimę.	Używają taksiej samej mąki jakiej używają i mniej zamożni i również robią zapasy. —
żytnia	"		
owsiana	"		
hreczana	"		
jęczmienna	"		
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	"		
i robią sobie zapasy. -			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tutejsi używają: maślubiów, grzybów prawdziwych i wiele innych świeże gotowane, a nigdy nie marynują. Czasem suszą i sprzedają lub sami używają w zimie. —	Tak samo. —	Tak samo. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zawsze zapasy.	Robią zawsze zapasy.	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotowane i pieczone. — czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Jedzą ziemniaki gotowane i pieczone. Używają ciasto do chleba i pieką placki. —	Jedzą ziemniaki gotowane i pieczone. Domieszają do chleba i pieką także do ciasta placki.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy i herbaty nigdy nie piją	Tak samo. —	Tak samo. —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Konserwów z owoców i jagód nigdy nie robią. —	Tak samo.	Konserwów nigdy nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Zawsze palą dwa razy na dzień	Zawsze palą dwa	razy na dzień.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Piją zawsze wódkę, czasem miód. —	Piją tylko wódkę.	Piją tylko wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na jedną osobę wypada przeciętnie 28 garnców na dzień.	Ci raz piją tylko wódki, na i to gdy stać lub na święta uroczyste, gdy ich kto zaprosi.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych piją wódkę jedzą kaszę, pierogi, kapustę, kluski, barszcz i inne tym podobne potrawy. —	Tak samo. —	Piją wódkę, a jedzą kaszę kapustę kluski i barszcz.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Wszyscy dwa dni: środa i piątek niektórzy pościa i w poniedziałek pościa siedem tygodni. —	" " "	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nigdy nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych w przybliżeniu jest 25 ludzi mniejzamożnych " " 425 " ubogich " " 850 "		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu jedzą barszcz z niektórymi ziołami i robią potrawiają mąkę. (Tak zwana podbita mąka).		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

364

183

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa ruska — Nazwa miejscowości? Wulka mazowiecka

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? ~~pagórkowata~~? nizina? — Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~? — Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska — Liczba ludności? 2000

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	Dwa razy
	w zimie		ditto	ditto	Ditto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mleko lub potrawy mleczne	mleko lub potrawy mleczne	kartofle, barszcz, kapustą, względnie potrawy mleczne
		w dni postne	zacierka, krupnik, kartofle i t.p. z olejem	zacierka, krupnik, kartofle z olejem	ditto
	w zimie	w dni zwykłe	ditto	ditto	ditto
		w dni postne	ditto	ditto	ditto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, kapusta, kartofle kasza, pierogi,	barszcz, kapusta, kartofle,	nie mają, po Domu rzejścia chodzą na zarobek, jeżeli się znajdzie gospodarz na robocie, jedzą razem z nim, jeżeli zaś we dworze, po największej części nic nie jedzą, lub zadowalniają się kawałkiem chleba.
		w dni postne	ditto	ditto	
	w zimie	w dni zwykłe	ditto	ditto	
		w dni postne	ditto	ditto	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	potrawy mleczne, kartofle, barszcz, kapusta	kartofle, barszcz, kapusta, potrawy mleczne,	kartofle, barszcz kapusta
		w dni postne	ditto z wyjątkiem potraw mlecznych	ditto z wyjąt. pot. mlecz.	ditto
	w zimie	w dni zwykłe	ditto	ditto	ditto
		w dni postne	ditto	ditto	ditto
5. Chleb	jaki jadają		żytny razowy	razowy	razowy
	z czego się składa		z mąki sanej	z mąki żytniej lub jęczmiennej, lub z jednej i drugiej zmieszanej	z mąki żytniej i jęczmiennej z dodatkiem kartofel lub kapusty tarnej sieczanej
	czy go sami pieką		sami	sami wypiekają	sami wypiekają
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki	ditto	nie wypiekają
	z czego się składają?		z mąki żytniej lub pszennej z dodaniem kartoflami lub kaszą		
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	bardzo pojedynczy, na kwaśnem cieście robią rozczynę, którą po upływie dwunastu godzin zamiesają mąką, i na piec wsadzają	Detto	Detto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	detto		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	przeważnie roślinne, mniej nabiału, mięsne bardzo rzadko	detto	detto
Nazwy ich?	krupnik, kasza, kartofle, zupa kartoflana zaciorka, barszcz, kapusta, pierogi, owsianka, cebula		
sposób przyrządzania?	bardzo pojedynczy, a przytem niesmaczny		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, na jednę osobę nie wypada więcej w dzień jak 1/4 litra	na jednę osobę wypada dziennie 1/4 do 1/6 litra	prawie nie używają nabiału,
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo mało używają nabiału,	bardzo mało używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, śmietana i maślanka,	Detto	prawie nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego przeważnie na sprzedaż	Detto	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają	Detto	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno, do potraw nie używają	Detto	Detto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło olej	Detto	prawie nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Detto		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w czasie uroczystszych świąt i uroczystości familijnych	Detto	na Wielkanocne święta, Boże narodzenie i przeświąt,
16. Jakie mięso jadają — wołowina		przeważnie tylko świnię,	tylko świninę
16. Jakie mięso jadają — krowina	Prosinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują lub pieką	Detto	Detto
18. Czy używają drobiu?	używają	Detto	prawie nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 Kilogramów	10 do 15 Kilogramów	5 Kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi i innych ryb	Detto	Detto
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	nie używają wyjątkowo w postaci kupionego	Detto	Detto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — ~~marchew~~			
buraki	surowe i kwaszone		
~~karpiele~~			
~~kalarepa~~			
cebula	cebula	Detto	Detto
czosnek	czosnek		
ogórki	kwaszone		
~~kapusta świeża~~			
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany sam lub z innymi potrawami przyrządzony	Detto	Detto
bób	Detto		
fasola	Detto		
~~soczewica~~	nie używają		
kukurudza	tylko w lecie młodą gotowaną		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają kupowane	Detto	Detto
jęczmienne	sami wyrabiają		
jaglanne	Detto		
przenne	nie używają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają sami mielą	przeważnie żytniej i jęczmiennej używają	prawie tylko jęczmiennej
żytnia	Detto		
~~owsiana~~	nie używają		
hreczana			
jęczmienna	używają sami mielą		
kukurydzana	nie używają		
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże gotowane	Dotto	Dotto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dotto	Dotto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe, krojane na zupę lub z zacierką albo krupami	Dotto	Dotto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają	używają jako domieszki do chleba	Dotto
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	kwas pupełny sam dżem a więc i owoców	Dotto	Dotto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	rano i przed wieczorem	Dotto	Dotto
w zimie	dotto		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	Dotto	prawie tylko wódkę
piwo	piwo		
miód	miód		
~~wino~~			
~~wino owocowe~~			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 do 12 litrów	Dotto	6 do 8 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, mięsem, kaszą i pierogami	Dotto	Dotto
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 Dni		
w tygodniu adwentowym	4 tygodni		
w tygodniu wielkiego postu	6 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 15% mniej zamożnych 70% ubogich 15%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	/		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/		

L. 40. —

365

185.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rawa ruska Nazwa miejscowości? Żurawce

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? równina mniej pagórkowata ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ średnio urodzajna —

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy i Żydzi Liczba ludności? przeszło półtora tysiąca. —

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		W lecie jadają trzy lub cztery razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		W zimie jadają trzy lub dwa razy	trzy lub dwa razy	dwa razy —
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kasza na mléku	kasza na mléku	kasza na mléko
		w dni postne	chléb lub krupnik postny	kartofle z chlebem postne	kartofle postne
	w zimie	w dni zwykłe	mleko z chlebem	kasza lub krupnik z mlekiem	zupy postne z olejem
		w dni postne	krupnik z olejem krupnym	kasza lub krupnik z olejem	zupy postne bez oleju
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Barszcz, kapusta, kasza, fasola i inne strawy zwykle tylko bardzo.	Mniej zamożni gotują te same strawy co i najzamożniejsi; tylko że one rzadziej pożywają z powodu drożyzny i nabiału, zamiast którego używają oleju a w post bez oleju	Najubożsi w lecie mają lepsze pożywienie, bo chodzą na zarobek do zamożnych, ale zato w zimie mają pożywienie bardzo liche, gdyż chleba im brak często, a strawy prawie zawsze postne jedzą.
		w dni postne	Jedzą te same potrawy co i w dni zwykłe, ale zaprawione olejem		
	w zimie	w dni zwykłe	Tak samo jak w lecie		
		w dni postne	Tak samo jak w lecie		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Ścierynki, kasze i kartofle omaszczone nabiałem lub omaszczą	Ścierynki, kasze i kartofle z nabiałem	W lecie prędzej jedzą wieczerzę, bo idą na zarobek do zamożnych, a w zimie bardzo mało co jedzą na wieczerzę, prócz postnych kartofli piekonych.
		w dni postne	Ścierynki, kasze i kartofle bez omaszczy lub z olejem.	Ścierynki, kasze i kartofle z olejem lub bez oleju	
	w zimie	w dni zwykłe	To samo co w lecie.	To samo co w lecie	
		w dni postne	To samo co w lecie —		
5. Chleb	jaki jadają		Jedzą chleb zarówno żytni	Jedzą chleb zarówno żytni z jęczmiennym	Jedzą chleb żytni z jęczmiennym
	z czego się składa		z żyta	z żyta i jęczmienia	z żyta i jęczmienia —
	czy go sami pieką		Pieką go sami	Pieką go sami	pieką go sami —
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	A po chatka mieszczy nie mają żadnego chleba.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Kupują w mieście Rawie lub w miasteczku bułki i chleb. —	Tak samo jak i najzamożniejsi.	Bardzo mało kiedy kupują i to go bardzo nagłej potrzebie dla chorego lub dla dzieci małych.
	z czego się składają?		z żyta i pszenicy —		
	z kąd je otrzymują?		z Rawy, Lubyczy, Uhnowa i Kovala.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zboże mielą na razowinę i pieką z tej mąki chleb w sposób najzwyklejszy bez drożdży.	Zboże mielą na razowinę i pieką chleb bez drożdży w sposób najzwyklejszy.	Bardzo mało kiedy pieką chleb i to razowy.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na święta inne wyborniejsze pieką chleb lepszy na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapustę, barszcz, kaszę, pierogi polewki, śledziankę, groch z kartoflami, z kaszą lub z ciastem i kapuśniak (kiszonemi, zgalanemi jęczmiennemi) mięso i rosół bardzo rzadko. Sposób przyrządzania najprostszy wszystkich stron.	Tak samo jak i najzamożniejsi, tylko sposób przyrządzania bardzo lichy i gdyż bardzo im niektórych rzeczy.	Te same potrawy używają co i inni ale najczęściej przyrządzają z powodu braku tłuszczu niektórych rzeczy.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	W lecie zje jedna osoba z jednej litry mleka	Bardzo mało jedzą.	Wcale czyli zupełnie bardzo nie mają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	W zimie bardzo mało kiedy jedzą mleko	Wcale mleka nie mają.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleko słodkie, kwaśne zbierane maślankę, a śmietanę rzadko.	Używają tłuste mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego i maślankę	Kupują mleka dla chorych lub dla małych niemowląt.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery stone w bochenek z mleka kwaśnego niezbierać i kawałek	Bardzo rzadko wyrabiają.	Zupełnie niewyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają w dni robocze i dni zwykłe. Żadnych zapasów niewyrabiają.	Bardzo mało używają i zapasów niewyrabiają	Prawie wcale nieużywają i zapasów niewyrabiają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają dla chorych lub na święta wielkanocne	Dla chorych i na święta wielkanocne.	Dla chorych i na święta wielkanocne.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło słoninę, sadło, mleko	masło, słonina, sadło, mleko	Bardzo mało, kiedy używają jakiej omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej konopny	olej konopny	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	tak samo jak w lecie	Tak samo jak w lecie	
15. Jak często spożywają mięso?	Na święta wielkanocne, prawnik Boże Narodzenie, na wesele lub inne uroczystości	Tak samo jak i najzamożniejsi.	Tylko w największe święta lub w uroczystości
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę,		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę	krowinę	krowinę
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę	cielęcinę	cielęcinę
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)			Ale to bardzo wielkie święta a krowinę i cielęcinę tylko na chorych.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają gotowane, solone, rzadko bardzo wędzone.	Mięso przyrządzają solone i gotowane	Mięso przyrządzają gotowane i solone.
18. Czy używają drobiu?	Na chorych używają tylko	Tylko na chorych używają	Tylko na chorych używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	od 10 do 7 kilogramów	od 8 do 5 kilogramów	5 kilogramów najwyżej. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi jedzą w dni postne i to będąc w mieście lub w koszarach	Tak samo jak najzamożniejsi	Tylko będąc w mieście lub koszarach i to rzadko. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Zupełnie nieużywają	Zupełnie nieużywają	Zupełnie nieużywają. —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / burakı / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	surzą i w post jedzą buraków wykluczają bardzo — cebulę używają do potraw i sprzedają czosnek używają do potraw sprzedają ogórki jedzą surowe z kwaszone jedzą ale nierobią zapasów zachowują na zimę. —	Tak samo jak i najzamożniejsi ale w mniejszej ilości wszystko to spożywają, przyrządzają i sprzedają	W bardzo małych ilościach te zapasy na zimę przyrządzają gdyż mało co mają, i z tego powodu jak im brak tego wszystkiego często już z końcem lutego. —
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	używają do barszczu, kapusty i sami gotowany " " " " i sami gotowany " " " " " sami gotowany	Tak samo jak i najzamożniejsi. —	Tak samo jak i mniej zamożni ale w bardzo małych ilościach. —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	Bardzo mało wyrabiają tylko kupują Wyrabiają sami Wyrabiają sami —	Tak samo jak i najzamożniejsi lecz mniejszych ilościach —	Tak samo jak i inni, ale w bardzo małych ilościach i rzeczej kupują wszystkie kaszy i kaszę. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenicę mielą na mąkę ytarą żyto mielą na mąkę owies mielą na owsiankę dla siebie jęczmień mielą na mąkę dla siebie Mąk żadnych niekupują, tylko mniej zamożni i ubodzy	żyto mielą na mąkę owies na owsiankę — jęczmień na mąkę	żyto kupują i mielą na mąkę jęczmień kupują i mielą na mąkę i to w bardzo małych ilościach. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby używają suszone, surowe i kwaszone —	Tak samo jak i najzamożniejsi —	Tak samo jak i najzamożniejsi —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią	Zapasy ziemniaków robią	Zapasy ziemniaków robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotowane, pieczone, i do ścierunki. —	gotowane, pieczone, i do ścierunki. —	Spożywają gotowane, pieczone i do ścierunki	Spożywają gotowane pieczone i do ścierunki
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy —
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę,	wódkę
piwo	piwo	piwo,	—
miód	miód	miód.	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 liter	12 liter	12 liter —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem i miodem —	wódką i piwem	wódką —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy		
w tygodniu adwentowym	cały adwent od początku do końca		
w tygodniu wielkiego postu	cały post od początku do końca, post do Św. Piotra i Pawła 5 tygodni, do Matki Boskiej 2 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają ani dorośli ani dzieci. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych jest $\frac{1}{4}$ część, $\frac{2}{4}$ mniej zamożnych, $\frac{1}{4}$ ubogich. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zarząd szkoły ludowej stałowej Zwiniarce dnia 6 maja 1891 r. Lenobecki		

L. 17
44.
Bibl. Jagiell.

366

187

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rohatyn Nazwa miejscowości? Bóiszów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagorkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? rusini, polacy i mało izraelitów Liczba ludności? przeszło 2000 (dwatysiące).

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie	trzy razy.	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko, ser lub masło z chlebem, czasem zaś zawrzego śniadania.	suchy chleb a przeważnie nic.	suchy chleb a przeważnie nic.
	w lecie, w dni postne	suchy chleb, lub zupełnie nic.	w zimie zupełnie	śniadań nie jadają.
	w zimie, w dni zwykłe	zadnego śniadania nie jedzą.		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad, gotowany o godzinie 6ej rano, składa się: z barszczu, lub kapusty na przemian z fasolą, kartofl, bobu, grochu i rozmaitych mącznych potraw mlecznem zaprawionych tak w dni zwykłe jakoteż i postne. —	Obiad takisamo gotowany całkiem rano, składa się: z barszczu, kapusty, żuru owsianego, zupy z owoców suszonych, do których używają fasoli, bobu, grochu - a na trzecią potrawę gotują rozmaite mączne potrawy, jak mamałygę, zacierkę i kluski: także kartofle; wszystkie potrawy przyprawiają nabiałem - tylko w bardzo małej ilości - a najubożsi, jedzą je zupełnie postne. —	
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo z tą tylko różnicą, że w braku mleka omaszczają te potrawy słoniną.	Uwaga W południe jadają przygotowane pozostałe od tego obiadu potrawy z oddaniem do tego chleba, i to tak najzamożniejsi, mniej zamożni i najubożsi.	
	w zimie, w dni postne	Tak samo, smarowane olejem albo całkiem postne.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mamałygę, zacierkę, kartofle gotowane lub pieczone na przemian - zaprawione nabiałem - a w dni postne, takie same potrawy, ale całkiem postne i to tak w lecie jak i w zimie	Takiesame potrawy, z tą różnicą, że nie mogąc nabiału, zjadają je postne - a w czasie lata, gdy jest we wsi zarobek i mają sobie zaco kupić omasty - omaszczają takowe słoniną lub masłem. —	
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		żytni, kukurudziany i jęczmienny lub pomieszany t.j. żytnio-jęczmienny, kukurudziano-żytni i jęczmienno-kukurudziany. - Chleb składa się: z krochmalu - białka, cukru - a w resztce dają w rozczynie: czerwonki lub otrębu; pieką go sam i nigdzie nie kupują. —	Takisamo tylko rzadziej go niepiekają - zwykle pieką placki przaśne - a najubożsi zadowalają się w braku chleba i placków - ziemniakami. —	
z czego się składa				
czy go sami pieką				
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Prócz chleba i placków, jak wyżej pomiędzianych, nie mają żadnych innych pieczyw nie używają. —		
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	gospodyni nabiera mąki do wielkiego naczynia, dziecz zwanego, rozrabia mąkę wodą, dodaje kwaśnego ciasta z poprzedniego a gdy to skisnie - daje do tej rozczyny mąki - później sto do poprzedniego po zamieszeniu tem, podrośnie - i wsadza do napalonego pieca w celu wypieczenia. - Po dwugodzinnym pobycie w piecu, wyjmuje - gotowy już chleb z pieca		pieczywa pozostałego wyrabia bochenki.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	bardzo rzadko mięsne; przeważnie roślinne i mączne.	Najwyżej 10 razy w roku jadają potrawy mięsne; z resztą żywią się takiemi samymi potrawami, jak najzamożniejsi - tylko bardzo licho omaszczonymi. - Sposób przyrządzania - taksam!	Mięso jadają dwa razy w roku. resztę potrawy taksamo jak inni - tylko bardzo mało omaszczone lub zupełnie postne.
Nazwy ich?	barszcz z mięsem, rosół - kapuśniak mięsny, barszcz przyprawiony śmietaną i jajami, żur owsiany, kapusta lub owoce suszonych i surowych - pierogi i kluski ze serem, kapustą, owocami - mamałyga, zacierka i kasza z mlekiem		
sposób przyrządzania?	zupa kartoflana i kartofle suche gotowane lub pieczone. — Sporządzając powyższe potrawy, dodają do nich soli i warzyw; niektóre i bez tego są do jedzenia odpowiednie.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	jeden do dwa litry dziennie	pół do jednego litra dziennie	nie
w zimie	taksamo	w zimie ½ litra	razem w lecie 2 litry tygodniowo. nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane kwaśne zbierane, śmietanę - maślankę.	taksamo, tylko w mniejszej ilości.	bardzo rzadko kiedy, używają tak słodkiego jak i kwaśnego mleka zbieranego.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego.	nie!	nie
12. Czy używają masła?	używają.	bardzo mało	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią - solone.	nie	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tak jest!	tak jest!	tak jest!
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina i smalec	bardzo rzadko - słonina i smalec.	wszystkie potrawy jadają postne - wyjątkowo tylko - omaszczone słoniną lub smalcem.
w lecie — w dni postne	masło.	nie	
w zimie — w dni zwykłe	słonina, smalec i rzadko kiedy masło.	słonina i smalec	
w zimie — w dni postne	olej konopny.	olej konopny.	
15. Jak często spożywają mięso?	co niedzielę i co święta.	w najuroczystsze święta. —	w święta wielkanocne a razem ze trzy razy w jesieni.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	tak!	dtto.	dtto.
krowina	tak!		
cielęcina	tak!		
baranina	tak!		
świnina	tak!		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	z drobiu.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują i pieką dodając soli i roślin warzywnych.	dtto	dtto
18. Czy używają drobiu?	używają!	używają!	używają!

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 Kilogramów.	8 kilogramów	3 kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb bardzo rzadko - więcej śledzi szczególnie w Adwencie i w wielkim poście.	dtto	dtto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo mało, ponieważ tu pasiek niema.	dtto	dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	niema	niema	niema
buraki	są surowe, z których zakiszają barszcz.		
karpiele	/		
kalarepa	niema.	dtto	dtto
cebula	jest - surowa.		
czosnek	jest, surowy.		
ogórki	bardzo mało — kiszone.		
kapusta świeża	jest - zakiszona — i bar.		
„ kiszona	dla mało mięsa. —		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany.	dtto	dtto
bób	gotowany.		
fasola	Gotowany.		
soczewica	———		
kukurudza	mielona na mąkę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	są, wyrabiają je w domu i w młynie.	mniej zamożni: nie wyrabiają krup w młynie tylko w domu.	dtto.
jęczmienne	taksamo.		
jaglanne	taksamo.		
przenne	———		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	bywa używana.	bardzo rzadko.	dtto.
żytnia	dtto.	dtto	
owsiana	dtto, dla trzody.	dtto	
hreczana	dtto. dla siebie	dtto	
jęczmienna	dtto " Zapasów mąki	dtto	
kukurydzana	dtto " nie robią; tylko		
ziemniaczana	——— " sobie zawsze tyle robią - ile im na potrzeby domowe potrzebno.	———	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tylko na wilią Bożego Narodzenia używają suszonych grzybów, gotowanych, zaprawionych olejem ale nie prawdziwych, tylko grzybów takich zwanych „podpieńki" jesienną porą przyrządzają czasem surowe „pieczarki"	taksamo.	taksamo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią na całą zimę!	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone i jako zupę, dodając do tego kluski z mąki przemnej lub jęczmiennej. tak jest! szczególnie w jesieni podczas zbiorów. wypiekają!	taksamo!	taksamo!
29. Czy piją kawę, herbatę?	tylko w czasie świąt głównych i uroczystości familijnych!	nigdy!	nigdy!
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie!	nie!	nie!
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	zwykle dwa razy tak, w lecie jakoteż i w zimie!	dtto	dtto
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tak!	taksamo, tylko stosunkowo mniej!	dtto.
piwo	tak!		
miód	tak! ale liche!		
wino	tak - ale liche i bardzo rzadko		
wino owocowe	nie!		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 (trzydzieści litrów)	taksamo!	taksamo!
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	chlebem z mąki pszennej, bułkami pszennymi, mięsem i nabiałem, a z napojów przeważnie wódką i piwem mniej zaś kawą i herbatą	taksamo, tylko stosunkowo w mniejszej ilości i lichszym ~~go~~ rodzaju.	dtto.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni!	Uwaga W całej wsi, znajdzie się może 400 osób, które podczas adwentu dwa razy tygodniowo zażywają nabiał a w niedzielę mięso! tosamo można zastosować i do wielkiego postu.	
w tygodniu adwentowym	cały tydzień!!		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień!!		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nasz wieśniak gdy już pości: to ani mięsa ani nabiału ani jaj nie użyje! w postne dni jadają potrawy absolutnie postne.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	25% najzamożniejszych. 40% mniej zamożnych 35% najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Głodu od roku 1866 tu niebyło; w czasie przednowku szczególnie biedniejsi spożywają takiesame potrawy jak zwykle - tylko w mniejszej ilości!		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Od zarządu szkoły w Bouszowie dnia 24. maja 1891 Jan Korościel nauczyciel.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rohatyn. Nazwa miejscowości? Chochoniów.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? pagórkowato. / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna. / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy, Żydzi. Liczba ludności? 925 z tych Rusinów 768 Polaków 131 Izraelit: 26.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie trzy razy / w zimie " "	trzy razy / " "	trzy razy / " "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe jadają mleko lub ser; w dni postne " jarzynę. w zimie: w dni zwykłe jadają kartofle z serem lub masłem; w dni postne " " olejem	w dni zwykłe jadają mleko lub ser, w dni postne jadają jarzynę, w dni zwykłe jadają kartofle z serem albo z masłem, w dni postne kartofle z olejem	w dni zwykłe jadają jarzynę, " " postne " " / w dni zwykłe i postne jadają kartofle bez żadnej omasty.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe składa się obiad najwięcej z dwóch potraw tj. barszczu lub kapusty i ze strawy mlecznych. w dni postne składa się obiad z dwóch potraw tj. barszczu albo kapusty kiszonej, ludzioch z potraw nabranych lub strączkowych z olejem albo bez żadnej omasty. w zimie: w dni zwykłe i postne idzie się obiad z takich samych potraw jak w lecie.	w dni zwykłe składa się obiad z dwóch potraw: tj. barszczu, kapusty lub z ogórków kiszonych ludzioch z potraw mlecznych. w dni postne jadają na obiad dwie potrawy: barszcz lub ogórki kiszone ludzioch potrawę przyrządzoną z mąki lub jarzyny. w dni zwykłe i postne idzie się obiad z takich samych potraw jak w lecie.	w dni zwykłe i postne składa się obiad z jednej potrawy przyrządzonej z mąki lub jarzyny. w dni zwykłe i postne składa obiad z takiej potrawy jaka w lecie.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe jadają potrawy mleczne; w dni postne " " jarzynę. w zimie: w dni zwykłe jadają kartofle gotowane z serem lub masłem; w dni postne jadają kartofle pieczone lub gotowane	w dni zwykłe jadają potrawy mleczne. w dni postne jadają jarzynę. w dni zwykłe jadają kartofle gotowane z serem lub masłem. w dni postne jadają kartofle pieczone lub gotowane	w lecie jadają potrawę przyrządzoną z jarzyny w dni zwykłe i postne. w dni zwykłe i postne jadają kartofle pieczone lub gotowane
5. Chleb: jaki jadają	chleb jadają: żytni jęczmienny lub kukurudziany (który się składa z mąki i wody.	chleb jadają: jęczmienny lub kukurudziany. składa się z mąki i wody który sami wypiekają.	jadają placki prażone z mąki jęczmiennej lub kukurudzianej, które sami wypiekają.
z czego się składa			
czy go sami pieką	sami pieką.		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/ /		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	nie używają żadnych	nie używają żadnych	nie używają żadnych
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Biorą pewną ilość mąki do której dolewają wody ciepłej i zaczyniają w naczyniu glinianem lub drewnianem ciasto. ciasto takie rozstawiają w ciepłem miejscu w skutek czego fermentuje; poczem dosypują więcej mąki i po kilku godzinach wyrabiają bochenki	mniej zamożni wypiekają w taki sposób jak najzamożniejsi.	najubożsi wypiekają placki z ciasta prawie (nie podlegającego fermentacyi)
innego pieczywa?	pieką w piecach zbudowanych z cegieł albo kamienia		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	potrawy w użyciu są roślinne, mleczne i mięsne	mniej zamożni używają takich potraw jakich używają najzamożniejsi	najubożsi używają potraw roślinnych które gotują.
Nazwy ich?	Barsz, kapusta, kasza, kluski, kulesza, pierogi, gołąbki, w sót. pieczenia.		
sposób przyrządzania?	przyrządzają potrawy w sposób pojedynczy prawie tylko po solą, bez jadnych innych dodatków		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka, wypada na osobę 88 litr.	w lecie używają mleka, wypada na jednę osobę 50 litr.	w lecie, w zimie nie używają mleka, albo tak mało używają że trudno oznaczyć.
w zimie	używają 0 „ 5 4 „ 44 „	w zimie używają mleka, wypada na jednę osobę 25 litr.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie używają nabiału w formie mleka słodkiego, kwaśnego	przeważnie używają mleka słodkiego i kwaśnego	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sir na własny użytek z mleka krowiego	wyrabiają sir na własny użytek z mleka krowiego	
12. Czy używają masła?	używają	masła używają	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią.	nie robią	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają.	nie używają.	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	używają masła	w dni zwykłe używają masła	mało używają masła, więcej używają oleju w dni zwykłe i postne tak w lecie jak i w zimie.
w dni postne	„ oleju	„ „ postne „ oleju	
w zimie w dni zwykłe	„ masła	„ „ zwykłe „ masła	
w dni postne	„ oleju	„ „ postne „ oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	spożywają mięso jeden raz na cały rok	spożywają mięso jeden raz na cały rok	nie używają
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina	jadają baraninę i świninę	jadają baraninę i świninę	nie jadają mięsa
świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	przyrządzają mięso wędzone lub solone	przyrządzają mięso wędzone lub solone	
18. Czy używają drobiu?	nie używają	nie używają	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	na człowieka dorosłego wypada jeden kg. mięsa	na człowieka dorosłego wypada pół kg. mięsa	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie używają	nie używają	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	utrzymują przez zimę surową.	marchew przechowują przez zimę surową w piwnicach	marchew i buraki przechowują przez zimę w jamach w stanie surowym
buraki	" " " surowe	buraki przechowują w piwnicach surowe	
~~karpiele~~	nie utrzymują.	/	/
~~kalarepa~~	nie uprawiają.	/	/
cebula, czosnek	cebulę i czosnek po wykopaniu z ziemi wieszą w wiankach, wianki takie dymią przez kilka tygodni i w ciepłem miejscu przechowują całą zimę	używają w takiej formie jak najczęściniejsi	używają w takiej formie jak rzadziej używają najczęściniejsi
ogórki	kiszone w beczkach przechowują na zimę		
~~kapusta świeża~~	/		
" kiszona	bywa przechowana w piwnicach przez całą zimę		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotują i używają zamiast chleba.	używają w takiej formie i jakiej używają najczęściniejsi	używają w takiej formie i jak rzadziej używają najczęściniejsi
bób	" " " " "		
fasola	" " " " "		
soczewica	" " " " "		
kukurudza	niedojrzałą pieką lub gotują i tak jedzą.	niedojrzałą kukurudzę pieką lub gotują.	niedojrzałą kukurudzę pieką lub gotują.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają krup hreczanych, jaglanych i jęczmiennych z których gotują kaszę, krupy sami wyrabiają.	używają i sami wyrabiają.	używają, które kupują w zamożniejszych ludzi
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	przennych krup nie używają.	przennych krup nie używają.	przennych krup nie używają.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają, robią zapasy	używają, robią zapasy	używają i kupują w zamożniejszych ludzi
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
~~ziemniaczana~~	nie używają.	mąki ziemniaczanej nie używają.	mąki ziemniaczanej nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają.	nie używają.	nie używają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	robią zapasy	robią zapasy.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	spożywają pieczone lub gotowane	spożywają ziemniaki pieczone lub gotowane	spożywają ziemniaki pieczone lub gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają.	/	/
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją.	nie piją.	nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	owoce suszą.	owoce suszą.	ob owoce suszą.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	w lecie palą dwa razy	w lecie palą jeden raz
— w zimie	dwa razy	„ zimie „ dwa „	„ zimie „ dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie piją piwo	przeważnie piją wódkę	przeważnie piją wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	na dorosłą osobę wypadnie rocznie jeden litr wódki	na dorosłą osobę wypadnie rocznie 2 litry wódki	na dorosłą osobę wypadnie rocznie cztery litry wódki
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	jedzą strawy mleczne a piją piwo	piją wódkę, jedzą potrawy sporządzone z mięsa i mąki	piją wódkę, jedzą potrawy sporządzone z mięsa
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	jest dwa dni		
— w tygodniu adwentowym	siedm dni		
— w tygodniu wielkiego postu	siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 100 ludności wypadnie jedna setna (1·01) najzamożniejszych trzy setne (0·03) mniej zamożnych dziewięćdziesiąt sześć setnych (0·96) najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w tamtejszych okolicach nie zdarzał się głód z powodu ludność tutejsza żywi się najprostszemi potrawami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

368

191

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rohatyn Nazwa miejscowości? Doliniany

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini obrz: gr: kat: /12 Polaków/ Liczba ludności? 1300 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	Jak.	Jak.	Jak.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, kulesze z mlekiem, ziemniaki z kraśnem mlekiem lub serem, kapustę z grochem, chlebem i t.p.	To samo jedzą mniej zamożni i najubożsi, tylko w mniejszej ilości potraw.	
	w lecie, w dni postne	Kulesze z olejem, ziemniaki z postnym barszczem i t.p.		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	To samo, co w lecie z dodatkiem grochu i fasoli.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Objad zwany „południkiem" składa się z resztek potraw na śniadanie wygotowanych.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski na mleku, kaszę rzadką na wodzie, ziemniaki z kraśnem mlekiem i t.p.	To samo jedzą mniej zamożni i najubożsi.	
	w lecie, w dni postne	Kluski na wodzie, ziemniaki z olejem, kulesza rzadka prana „czerem" i t.p.		
	w zimie, w dni zwykłe	To samo, co w lecie, z dodatkiem suszonych owoców z których wygotowany sok służy za omastę w dnie postne.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		Chleb żytni razowy	taki sam	taki sam
z czego się składa		z razowej żytniej mąki	z razowej żytniej mąki	z razowej żytniej mąki
czy go sami pieką		sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Na Boże Narodzenie pieką bułki „pampuchami" zwane. Na Wielkanoc pieką „paskę" z przennej mąki. Na wesele przenne „kołacze".	Na Wielkanoc pieką paskę z przennej mąki. Na wesele przenne „kołacze".	Na Wielkanoc pieką „paskę" z żytniej mąki. Na wesele żytnie „Kołacze".
z czego się składają?		Mąkę kupują w mieście albo mielą z własnej przenicy.	Mąkę kupują w mieście.	Mąkę kupują w mieście.
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Mąkę żytnią rozczyniają na krasnem cieście ręką, aż ciasto dokładnie ugniecie się. Następnie aby wykisło — wyrabiają bochenki w rękach	zarabiają wodą i tak długo mieszają, kładą je z dzieżą w ciepłem miejscu, i wypiekają w piecu.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Paskę, kołacz i w ogóle bułkę z przemiej mąki pieką w podobny sposób, jak chleb żytni, z tą różnicą, że dodają drożdży, jaj i szafranu. –		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz z buraków i z owsa „kisielem" zwany, kasza na rzadko zwana „rodzianką," kasza na gęsto, ziemniaki, kapusta kiszona, groch fasola, bób, kasza jaglana zwana z liśćmi kraszonej kapusty zwane „gołąbkami," pierogi i mięso.	Z wyjątkiem mięsa, jedzą to samo, co najzamożniejsi	Z wyjątkiem pierogów, jedzą to samo, co mniej zamożni.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają około ½ litra na osobę	Używają około ¼ litra	Używają około ⅛ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " ¼ litra "	" " ⅛ "	———
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w formie mleka słodkiego i kwaśnego (zbieranego).		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Bardzo mało	———	———
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają i robią zapas na zimę.	Używają.	Bardzo mało.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają do barszczu. Same jędra do kapusty.	na Wielkanoc i na	Jędra na Wielkanoc.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny.	Masła.	Bardzo mało masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	Oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Masła, słoniny.	Masła	———
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Oleju.	Oleju.	oleju.
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc, kapusty, prażnik, wesele, chrzciny).	Na Wielkanoc, prażnik, wesele.	Na Wielkanoc i wesele.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)	Świninę, drób.	Świninę, drób.	Świninę, drób.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane.	Gotowane.	Gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Używają kaczek i kur.	To samo.	To samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Około 4 kilo.	Około 3 kilo.	Około 2 kilo.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w post.	Tak samo.	———
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają na Boże Narodzenie do pierniczy (kuti)		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę robią zapasy z marchwi, buraków, cebuli, czosnku, kiszonych ogórków, kiszonej kapusty i t. p.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch gotują do barszczu, również bób i fasolę. Kukurudzę gotują z kaszanami jeszcze niedojrzałą. Z mąki kukurydzianmej gotują kulesze, rzadką kaszę, zwaną „crérem"; pieką placki i chleb z żytnią mąką zmieszany.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy hreczane używają na kaszę gęstą do mleka i kaszę rzadką. Również używają krup jęczmiennych i jaglannych jako kasze na gęsto i rzadko. Nadto krupy jaglanne zarijane z listki kiszonej kapusty, zowią się „gołąbkami".		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki przennej używają na kluski, pierogi i. t. p. Mąki żytniej używają (jako razówkę) na chleb. Mąki jęczmiennej używają jako dodatek do mąki przennej lub żytniej. Mąki kukurydziannej używają do potraw i jako przymieszka do chleba.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają świeżo gotowanych i suszonych.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane lub pieczone całe i tłoczone. Używają do chleba jako domieszki i wypiekają z nich placki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	———	———	———
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Jabłka, gruszki, śliwki i jagody suszą w piecach.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Piją wódkę, piwo i miód.	Piją wódkę i piwo.	Piją wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Niewiadomo, albowiem arendarz nie wyjawi ilości wypitej wódki.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, pierogami, mięsem i „gołąbkami".	Tak samo, z wyjątkiem mięsa.	Wódką i codzienną potrawą, jaką posiada np.: „gołąbkami, kaszą i t. p.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W poniedziałek, środę i piątek. od 26. listopa do 5. stycznia post zwany „Pyłypiwka". Od końca zapust do Wielkanocy.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20% zamożnych, 30% mniej zamożnych, 50% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Na przednowku żywią się ubodzy „krapkiem" trawą zwaną szczawiem i „łobodą", z których gotują barszcz.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	———		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rohatyn Nazwa miejscowości? Cześniki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? rusini i mała liczba polaków Liczba ludności? ogółem 1210

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	" "	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko gotowane z chlebem	miejsce śniadania zastępuje obiad zaś pozostałe z obiadu strawy jedzą w południe	nie jadają żadnego śniadania
	w lecie, w dni postne	chleb	" "	" "
	w zimie, w dni zwykłe	mleko gotowane z chlebem		
	w zimie, w dni postne	chleb		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty, pierogów i mleka zsiadłego zasypanego jaglanymi lub kaszanymi, krzesanemi, czasem i mięso. —	z kapusty, kartofel i mleka zsiadłego zasypanego jaglanymi lub kaszanymi krzesanemi.	barszcz z ziemniakami groch lub fasola zasypane kaszami jęczmiennemi zsiadłe lidzy mleko. —
	w lecie, w dni postne	kapusta z grochem lub fasolą, kasza lub kartofle omaszczone olejem	barszcz z kartoflami, grochem lub fasolą, kapusta i gęsta kasza krzesana lub kulesza omaszczone olejem z konopi	" "
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co i w lecie	to samo co w lecie	to samo i w zimie
	w zimie, w dni postne	to samo co i w lecie		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mleko gotowane zsiadłe zasypane kaszami lub jaglanymi, pierogi, barszcz z chlebem i kasza gęsta krzesana lub gołąbki z kaszy, czasami omaszczone olejem. —	kwaśne mleko z mąką tygel, kasza, lub ziemniakami. — barszcz z chlebem i ziemniaki mięte omaszczone olejem. — w zimie to samo tylko więcej kapusty używają.	barszcz z ziemniakami lub fasolą, w dnie postne to samo lecz w mniejszej ilości to samo i w zimie z dodatkiem kapusty i owoców suszonych
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki mięte omaszczone olejem lub masłem i kasza na mleku		
	w zimie, w dni postne	kapusta i ziemniaki		
5. Chleb — jaki jadają		rytni pytlowany.	rytni zarobiony lub z pszenicznej, mąki jęczmiennej lub kartofel	chleb jęczmienny lub kukurydziany, a przeważnie placki z tej samej mąki które sami wypiekają
— z czego się składa		z czystej rytniej mąki		
— czy go sami pieką		sami	sami go wypiekają	
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa — jakie używają?		buchti z mąki pszennej używane tylko w dnie świąteczne.	chleba pszennego z mąki pytlowanej używają tylko w niektóre uroczystości i tak to sami pieką. —	—
— z czego się składają?				—
— z kąd je otrzymują?		sami wypiekają		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły dodając do rozczynu kwaśnego ciasta i drożdży	tak samo	tylko na kwaśnem cieście lub przaśne placki
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo sposób		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, kapuśniak, kasza krezana gęsta gotowana na wodzie lub rzadka na mleku, kasza rzadka jaglana na mleku gotowana, pierogi z najlepszej rozwałkowanem ciemnawem cieście z serem lub z samym serem, gołąbki z liści kapusty, owijane w nie kluski krezane, masa maślana omaszczona masłem lub słoniną	Barszcz, kapusta zasypane rzadko krupami i podprawiane mąką ze śmietaną lub z jajem, pierogi z ciasta przemego zalepiane w to mięsie ziemiaki lub kasze krezanej z przemieszka sera, mleko w polewie z mąką zasypane rzadko z jaglami lub krupami krezanymi i maślaną	Barszcz zasypany jaglami kapuśniak " " kwaśnica z kartoflami, groch em lub fasolą - pęcak t.j. oczyszczony z łuski jęczmień na wodzie gęsto gotowany z dodaniem do tego grochem
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleka używają z przemieszką, mają na jedną osobę wypadnie przeciętnie,	nie mniej zamożnych wypada nie 1/4 litra w lecie, zaś w zimie nie 1/6 litra na osobę	najubożsi bardzo rzadko jadają mleko a to tylko w tedy jeżeli mogą je kupić i to nie więcej jak litr na 3 lub więcej osób
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/6 litra na dobę w lecie, zaś w zimie zaledwie 1/4 litra na osobę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie przeważnie używają, mniej zaś kwaśne i śmietanę gdy wyrabiają ser i masło, zato używają serwatki i maślanki. —	tak samo i mniej zamożni. —	Przeważnie kwaśne mleko i maślankę oraz serwatkę z której potem barszcz ser, naturalny - lecz wszystko to kupują bądź za pieniądze bądź za robociznę od bogatych. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z mleka krowiego a czasem owcze mięszają razem. —	tak samo	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają i robią zapasy na zimę w formie solonej	tak samo	W większe uroczystości kupują od bogatszych lub na odrobek biorą
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do potraw, osobno gotują na twardo lub robią jajecznicę. —	Czasami tylko do potraw używają, rzecz to rzadka. Jarze jaja	Osobno gotowane używają tylko dwa razy do roku Wielkiej Nocy sprzedają lub mienią za sól
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masło i słonina	Masła	najubożsi nie mając masła, używają przeważnie oleju z konopi i z lewizny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju	oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Masło i słonina	Masła	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	oleja	
15. Jak często spożywają mięso?	Najzamożniejsi używają mięsa dwa i trzy razy na tydzień	Ci używają tylko w dnie świąteczne i podczas jakiej uczty domowej	Najubożsi używają mięsa raz lub dwa razy do roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	Najbogatsi jadają w lecie wołowinę zaś w zimie cielęcinę lub krowinę,	Mniej zamożni jadają cielęcinę i drób domowy a tylko raz w rok wieprzowinę	Raz lub dwa razy do roku cielęcinę lub wieprzowinę. —
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	i rzadko kiedy wieprzowinę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	i drób domowy. —		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują rosół lub dają do barszczu	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają przeważnie w czasie uroczystości rodzinnych familijnej; jak wesel i chrzcin	tak samo	wcale nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętnie 15 kilogramów	8 kilogramów	3 kilogramy
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb wcale nie używają tylko śledzi	Tak samo	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	jest / są / niema / niema / jest / jest / są / niema / jest / pietruszka jest	Tak samo	buraki marchew pietruszka cebula czosnek kiszona kapusta
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch na sucho gotowany. / " " " / " " " / " " " / młoda gotowana lub pieczona, zaś dojrzała miele się na mąkę i kaszę	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane jęczmienne i jaglanne sami wyrabiają. —	Tak samo	jęczmienne, jaglanne i kukurudziane sami robią
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / ~~owsiana~~ / ~~hreczana~~ / jęczmienna / kukurydzana / ~~ziemniaczana~~	Mąki używają, przennej, żytniej, jęczmiennej, kukurydzianej sami mielą w młynach w takiej ilości aby im wystarczyło na 2 lub 3 miesięcy	Bardzo mało przennej a więcej żytniej, jęczmiennej i kukurydzianej i tylko w zimie robią zapasy na 6 do 8 tygodni	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Podpieńki, smorce, kozaki i prawdziwe grzyby suszą i przechowują zimę	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone	Gotowane i pieczone.	tak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	Używają jako domieszki do chleba.	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie	Nie	Wypiekają z nich placki. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę w dnie świąteczne	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Jabłka, gruszki, śliwki i wszelkie owoce suszą, a ze śliwek robią powidła i przechowują na zimę. —	tak samo	Wszystkie wyżej wymienione owoce suszą i przechowują na zimę. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	dwa razy / " "	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Wódkę i piwo	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Przeważnie piwem i herbatą.	Piwem i wódką	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	cały tydzień		
w tygodniu wielkiego postu	" "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Wedle stosunku procentowego z trzech kategoryj ludzi przypada w przybliżeniu: 3% zamożnych 47% mniej zamożnych oraz 50% najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najzamożniejsi i mniej zamożni mają zawsze pewne zapasy zbożowe z lepszych zbiorów a gdyby te nie wystarczały, zaopatrują się w ryżów; zaś najubożsi biorą na odrobek u zamożniejszych i we dworze lub idą za proszonym chlebem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Zarząd wsi
Przemiski dnia 22go Maja 1891
Sołtys

370 195

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kołatyn Nazwa miejscowości? Zunaszków

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średniourodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 930

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy /obiad, południenek i wieczerza/	tak samo	tak samo
	w zimie		" "		
2. Co jadają na śniadanie /obiad/	w lecie	w dni zwykłe	fasolę, kartofle, barszcz, leniwkę kukurudziana i kaszę jaglaną zabieloną mlekiem	tak samo	tak samo
		w dni postne	barszcz, fasola i kartofle		
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz, kapustę zasypaną jaglami lub mąką kukurudziana, groch.		
		w dni postne	tuto i kisil z jabłek lub z mąki jęczmiennej.		
3. Z czego składa się zwykle obiad /południenek/	w lecie	w dni zwykłe	chleb ze śmietaną i serem ogórki, czosnek, cybula,	chleb, ogórki, cebula, czosnek kartofle	to samo
		w dni postne	chleb, kartofle, czosnek, ogórki cybula	to samo	
	w zimie	w dni zwykłe	pozostałość z obiadu: barszcz, kapusta, groch, fasola	to samo	to samo
		w dni postne	to samo	to samo	to samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	leniwka kukurudziana z mlekiem kartofle duszone z cybulką siekaną lub z kwaśnym mlekiem, pierogi żytne z kartoflami	kartofle z łupa	to samo
		w dni postne	kartofle z łupa, zaciertkę z mąki jęczmiennej lub kukurudzianej i barszcz.	to samo	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle i zaciertka jęczmienna	to samo	to samo
		w dni postne	tuto		
5. Chleb	jaki jadają		żytny, jęczmienny lub kukurydziany	to samo	to samo
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		sami pieką.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Placki jęczmienne, żytne lub kukurydziane.	to samo	to samo
	z czego się składają?		W święta wielkanocne duże bułki pszenne zwane paśkami		
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają.		

L. Zunaszków Maja 1891.

C.K. Rada szkolna okręgowa w ROHATYNIE

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozkrzeszają na kwaśnem cieście i wypiekają w piecu	to samo	to samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Paskę wielkanocną na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kiszony z buraków ćwikłowych, zabiją mąki kukurydzianej lub jagieł. — kiszona przy gotowaniu dodają mąki kukurydz. lub jagieł. — zacierka gotowana z mąki kukurydz. jęczmiennej lub żytniej	to samo	to samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	barszcz kiszony z buraków ćwikłowych, zabiją mąki kukurydzianej lub jagieł. — kapusta kiszona przy gotowaniu dodają mąki kukurydz. lub jagieł. — zacierka gotowana z mąki kukurydz. jęczmiennej lub żytniej		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	cała rodzina spożywa na dzień 2 litry	wcale nie używają	wcale nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	4		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego, kwaśnego, śmietany i maślanki.	nie używają żadnego	to
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser robią z kwaśnego mleka	—	—
12. Czy używają masła?	rzadko	kiedy	nigdy	nigdy
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów nie robią żadnych		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła	—	—
14. — w lecie — w dni postne	——		
14. — w zimie — w dni zwykłe	masła	przeważnie oleju a zresztą nie znają żadnej omasty	to samo
14. — w zimie — w dni postne	oleju z nasienia konopi		
15. Jak często spożywają mięso?	W jesieni i na wielkanoc	na wielkanoc	to samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina	——		
16. — krowina	——		
16. — cielęcina	——		
16. — baranina	w jesieni baraninę a święta wielkie	świninę	świninę
16. — świnina	nocne świninę		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	——		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 klgr.	¼ klgr.	¼ klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko w wilję Bożego narodzenia po jednym śledziu na rodzinę	to samo	to samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do kuti	to samo	to samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki	przechowują w jamach surowe	to samo	to samo
karpiele	———		
kalarepa	———		
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża	———		
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	gotowane	gotowane	gotowane
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne	gotowane na wodzie zabielane mlekiem sami wyrabiają	gotowane na wodzie sami wyrabiają	to samo
jaglanne, przenne	———		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tylko na paskę kupują w miście		
żytnia	razowa swoje zapasy	kupują żyto i mielą	to samo
owsiana	———		
hreczana	———		———
jęczmienna	razowa swoje zapasy	" "	
kukurydzana	" " "	swoje zapasy	to samo
ziemniaczana	———		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Podpieńki świeże i suszone	to samo	to samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują w jamach	to samo	to samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	to samo	to samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	to samo	to samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	———	———	———
29. Czy piją kawę, herbatę?	———	———	———
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki, jabłka i gruszki suszą	to samo	to samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	dwa razy rano i w wieczór / " " " "	to samo	to samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódki	wódki	wódki
piwo	———		
miód	———		
wino	———		
wino owocowe	———		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 garnce	2 garnce	1 garniec
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i zwykłemi potrawami cokolwiek ozdobniejszymi	to samo	to samo
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	trzy dni		
w tygodniu adwentowym	wszystkie		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 40% ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziołami /łobodą czyli szpinakiem/		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

371 197

Powiat? Rohatyn Nazwa miejscowości? Kozara

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruśini Liczba ludności? 954

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	to	to
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Rano o godzinie 7 lub 8 [7] w zimie, jadają potrawy gotowane, co nie narywają śniadaniem, lecz obiadem, w lecie toż samo, lecz o godzinie 6 rano. Wyjątkowo jedzą drugi raz po najwyżej w południe składa się tylko z suchego chleba z [illegible]	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz lub kapusta, które to potrawy co dnia bez wyjątku naprzemian figurują jako pierwsze danie, podprawiane rodnie zwykle mlekiem i jajkami mąką, drugie danie kartofle suche omaszczone masłem, lub serem, albo kulesza.	Te same potrawy, co obok lecz mniej okraszone.	Te same potrawy, i chyba tylko w święta, lub mięsiwo omaszczone ale i to rzadko.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	Te same potrawy jadają i w dnie postne, tylko ~~nie~~ postne.		
	w zimie, w dni postne	Tak samo i w zimie, W tej porze jadają także dużo fasoli, grochu lub bobu, używając je do barszczu i kapusty.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Na wieczerze w dnie zwykłe jadają kawiorki kukurudziannę na rzadko, co prio ogrzeu, lub racierki z jakiej kolwiek kaszy mąki omaszczone masłem lub mlekiem. W dnie postne też same potrawy, lecz postne.	Tak samo, ale mniej omaszczone.	Tak samo. lecz prawie cały czas postno
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	W zimie tak samo naprzemian z kartoflami.		
5. Chleb	jaki jadają	Chleb jadają ponajwiększej części żytni razowy, czasem mieszany z kukurudzianą mąką, albo jęczmiennymy.	Tak samo, lecz znacznie mniej spożywają chleba pszennego.	Rzadko którzy jadają chleb, chyba w większe święta B. j. Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy i Zielonych Świąt. Większej części roku nie mają chleba.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Wypiekają sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Wypiekają oprócz tego kukurudziane małaje, lub pierogi z tartych kartofli.	Tak samo, lecz mniej.	Wcale nic.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zarabiają mąkę kwasem z przestałego pieczywa i to fermentuje (kiśnie) całą noc, Rano urabiają ciasto po dodaniu mąki na gęsto i po chwili wsadzają w piec. Chleb a nich przykleciasty, że można nim sprzęty lepić.	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Wświęta pieką chleb przemyty zwany bułką, lepki i kwaśny.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, kartofle, Kulesza, cier, zacierka, kasza jaglana, fasola i t. p. rosół zwany jusrka.	Te same.	Te same
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają mleka, lecz w małej ilości, może ½ litra na jedną osobę.	Tak samo.	Nie używają prawie mleka, ponieważ krów nie mają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Mniej gdyż krowy mało dają.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka słodkiego i kwaśnego.	Tak samo.	Tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z krowiego mleka na własny użytek, a czasem i sprzedają	Toż samo, tylko niesprzedają.	. . . . .
12. Czy używają masła?	Używają masło jako smalec do niektórych potraw (pierogi)	Nie ma u niego rabic	Toż samo.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Robią zapasy na zimę (solone masło.)		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają		/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masła, słoniny,	Tak samo, lecz znacznie mniej.	Nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Toż samo.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W niektóre święta, a czasem w niedziele i inne święta.	Na Boże Narodzenie i Wielkanocne święta.	Tak samo.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Jakie pić trafi, a na wielkanocne święta wyłącznie wieprzowinę.	Tak samo	Tak samo.
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i pieczone.	Tak samo.	Tak samo.
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Kg.	6-7 Kg.	2-3 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	Mniej	prawie nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Toż samo	Toż samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew; buraki; karpiele; kalarepa; cebula do potraw i surowa; czosnek surowy; ogórki kiszone; kapusta świeża; „ kiszona kiszona; i. t. d.		Tak samo	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie. groch suchy, lub zaprawiony jagłami lub innymi krupami. bób suchy; fasola tak samo jak groch.; soczewica —; kukurudza mielona, a młoda pieczona lub gotowana.		Toż samo	Toż samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) hreczane; jęczmienne jęczmienne, lecz mniej; jaglanne jaglane. Wyrabiają sami.; przenne		Tak samo, lecz w mniejszej ilości.	prawie nie używają.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna tylko w sroście; żytnia używają na chleb; owsiana nie; hreczana nie; jęczmienna używają; kukurydzana używają; ziemniaczana nie		Toż samo.	Owsianej prawie nie, innych zaś bardzo mało.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają, zwykłe grzyby, Borowy i podgrzybki. surowe	Tożsamo	Tylko podgrzybki surowe.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane lub pieczone używają wypiekają	Tożsamo	pieczone lub gotowane, i to powszechniej zimą w lecie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie pija.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią. wyjątkowo bardzo krótkie porzeczki.	Wcale nie.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Wódkę i piwo.	Wódkę mniej piwa	Wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	40–50 litr.	30–40 litr.	15–20 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Więcej potrawami mięsnymi wódkę i piwem.	Tożsamo, lecz mniej.	Tożsamo, lecz bardzo mało, więcej niż wódki.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2–3 dni. wszystkie dni wszystkie dni.	Oprócz tych postów są jeszcze inne posty u Rusinów, tak, iż ponad większość dni w roku mają postnych.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają, Zamożniejsi czasem w miodzie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na sto, jest 10–15% zamożnych, a reszta ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Niektórymi roślinami, jak szczawiem, krasickiem (roślina) łobodą, liściem buraków, kapuścianem i t. p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

C.K. Rada szkolna okręgowa w ROHATYNIE 25. Maja 1891

C.K. Rada szkolna okręgowa w KOHATYNIE 25. Maja 1891

372 199.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kohatyn Nazwa miejscowości? Koniuszki

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr. kat. Liczba ludności? 1183 dusz / według stanu z d. 31/12. 890 /.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	chleb owsiany	chleb owsiany	chleb owsiany
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	barszcz, fasola, kapusta, mamałyga groch – bób, kartofla żur (kwaśny)	Jak	Jak
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	kokurudzianą lub jęczmienną zaciérkę	Jak	Jak
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jak		
5. Chleb: jaki jadają		jęczmienny, żytni	jęczmienny	Jak
z czego się składa		z mąki i tarkej Kartofli	z mąki i tarkej Kartofli	
czy go sami pieką		sami	sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa: jakie używają?		placki kokurudziane	Jak	Jak
z czego się składają?		z mąki kokurudzianej		
z kąd je otrzymują?		sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na wodzie zarzucia ciasto	wyrabia bochenki	i pieczе w piecu
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne		
Nazwy ich?	mamatyga (kaleszа) zacierka, pierogi, kapusta, barszcz, groch fasola bób, kartofle		
sposób przyrządzania?	wszystko gotują na wodzie		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/2 litra mleka na dzień	Jak mają krowy mleko jak najwięcej mleka wcale nie jedzą.	to jedzą tak samo zimejsi- ej jeśli nie to
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 " " " "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne		serwatka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka	to samo	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	/	/	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	/	/	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło, słonina,		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa razy na rok	Jeden raz na rok	
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~			
16. Jakie mięso jadają — ~~krowina~~			
16. Jakie mięso jadają — ~~cielęcina~~			
16. Jakie mięso jadają — ~~baranina~~			
16. Jakie mięso jadają — świnina	— świninę	świninę	
16. Jakie mięso jadają — ~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	pieką	pieką	
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 kilogram	1/2 kilograma	
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	surową		
buraki	surowe		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	surowa		
czosnek	surowy		
ogórki	kiszone		
kapusta ~~świeża~~			
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotują do barszczu i kapusty		
bób	—		
fasola	—		
soczewica	—		
kukurudza	mielą na mąki i gotują kulesze i pieką placki lub chleb		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	jęczmienne	sami wyrabiają	
jaglanne	jaglanne		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przenna	żytnia	
żytnia	żytnia	jęczmienna	jęczmienna
~~owsiana~~			
~~hreczana~~			
jęczmienna	kukurudziana	kukurudziana	kukurudziana
kukurydzana			
~~ziemniaczana~~	sami mielą	w młynie	lub na żarnach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	/	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę i wiosnę	zakopują do jàcu	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	mieszają do chleba		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	placki i kręgle	
29. Czy piją kawę, herbatę?	/	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy na dzień	dwa razy	raz jeden
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo - wódka,	wódka	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 litrów	10 litr.	6 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka i piwa	wódka i piwo	
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	z dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	z dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10%	50%	40%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kwaskiem, łobodą, buraczanką		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rohatyn Nazwa miejscowości? Martynów nowy

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polacy, rusini, żydzi Liczba ludności? 1100 dusz

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	kartofle, kapusta, fasola, barszcz, bób		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	Jak wyżej	Jak wyżej	
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	Kwaśne mleko z kartoflami / zacierka		Kartofle
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	razowy / z mąki żytniej z jęczmienną / sami	razowy	0
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	—	—	placki z mąki kukurydzianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozczyniają na kwasie, — bochenki małe		
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			placki prasne
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, zacierka, kapusta, kasza pierogi,		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	1/2 litra dziennie	1/2 litra dziennie	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	1/2 litra dziennie	—	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie mleko kwaśne		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	/	/	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	—	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	—		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	na Wielkanoc	na Wielkanoc	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina	/		
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina	świninę	świninę	—
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane		—
18. Czy używają drobiu?	nie		nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/2 Kilogr.		—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	czasami używają ryb	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	buraki	buraki	—
karpiele	—	—	
kalarepa	—	—	—
cebula	cebula	cebula	—
czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola	gotowane	gotowane	
soczewica	—	—	—
kukurudza	przyrządzają potrawy z mąki Kukurudzianej		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne, jaglanne	używają Kaszę jęczmienną i jaglaną i sami takowe wyrabiają		
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	—	—	—
żytnia	z własnego zboża mielą we młynie		—
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna, kukurydzana	z własnego zboża mielą we młynie		Kukurudziana kupują w miasteczkach sąsiednich
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów A. zw. „podpiarki" w stanie świeżym w jesieni, – a w zimie suszone. –		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	wypiekają	
29. Czy piją kawę, herbatę?	∅	∅	∅
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki i jabłka		suszą gruszki leśne
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	Dwa razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	w przybliżeniu około 10 litrów na dorosłą osobę		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni a polaków 3 dni; – a rusinów 7 dni – 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	stosunek procentowy: a) zamożnych 4% b) mniej zamożnych 50% c) ubogich 46%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łoboda przyrządzana jako szpinak		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

374

203

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rohatyn — Nazwa miejscowości? Barwinki górne

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? pagórkowata. — nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna. — nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? ruska — Liczba ludności? 1500

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		Trzy razy dziennie	3 razy	3 razy
	w zimie		" " " "	" " "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	zupę kartoflaną	także	tobożsamo
		w dni postne	barszcz i kapustę		
	w zimie	w dni zwykłe	" " "	"	"
		w dni postne	" " "		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz i kapustę z kartoflami i kaszę z mlekiem	—	—
		w dni postne	kartoflę i zupę grochową na przemian z fasolą		—
	w zimie	w dni zwykłe	" "	—	—
		w dni postne	" "	—	—
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	~~kaszę~~ kaszankę i kiszoną kapustę z mlekiem		
		w dni postne	~~kaszę~~ zupę kartoflaną.	—	—
	w zimie	w dni zwykłe	" "	—	
		w dni postne	" "	—	kartoflę pieczoną ze solą.
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni z mąką ~~pszenną~~ jęczmienną	~~żytni~~ jęczmienny
	z czego się składa		—	—	—
	czy go sami pieką		sami pieką	—	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki kukurudziane	—	placki jęczmienne.
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		sami pieką	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły — —	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	zupa ~~bar~~ kartoflana, grochowa, barszcz, kapustak, kaszka, barmiszka, ziorunki. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	prajdyrzy.	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jeden 30 litr	20 litr	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	„ „ 20 litr	10 litr	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie słodkie. —	kwaśne i maślanką	— —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery, z mleka krowiego.	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masło i robią z tego na zimę solone. —	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	nabiał i masło	nabiał.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło	nabiał	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	olej. —
15. Jak często spożywają mięso?	dwoiakoy do roku przez cały wielkonocnych i Bożego Narodzenia. —		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	jadają	jadają	jadają
16. Jakie mięso jadają — świnina	„ „	„ „	„ „
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane na rosół	—	—
18. Czy używają drobiu?	w małej ilości.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4. Klg.	2 Klg	1 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	używają	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	używają	używają	używają
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	używają	używają	używają
czosnek	do	do	do.
ogórki	do	do	do
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	do	do	do
i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	używają gotowany	do do	do do.
bób	do	do do	do
fasola	—	—	—
soczewica	—	—	—
kukurudza	używana na mąkę	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	robią sami hreczanne jęczmienne i jaglanne.	—	—
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają	—	—
żytnia	do	do	używają
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	używają	używają	używają
kukurydzana	do	do	do
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	ziemniaków na	zimę. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotują zupę kartoflaną i gotują używają jako domieszkę	ziemniaczaną i gotują do chleba. —	z tłuszczem do sera
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	Dwa razy	Dziennie palą w piecach celem gotowania jadła w lecie i w zimie.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	w małej ilości. —	wódkę	wódkę
piwo	—	—	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry	2 litry	1. litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem pierogami i kaszą. —		—
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Dwa dni		
w tygodniu adwentowym	42 dni		
w tygodniu wielkiego postu	49 dni. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	ubogich 1/3 części. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	—
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Jarmże górne 7. Maja 1891 Jan Dobrowolski		

Bibl. Jag.

375

205

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kołomyja — Nazwa miejscowości? Świstelniki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska i ruska — Liczba ludności? 1186

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	—	—	—
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe			
	w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	kaszę z mlekiem, kartofle ze śmietaną —	barszcz zaprawiany kartofle —	kapustę z grochem
	w lecie — w dni postne	barszcz, kapusta	barszcz z kartoflami i fasolą	barszcz z kartoflami
	w zimie — w dni zwykłe	kaszankę z kartoflami i masłem	fasolę z kartoflami gracz	bób i barszcz
	w zimie — w dni postne	kwaśna kapustę z olejem	kapustę posną	barszcz i kartofle
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	kartofle lub masłem z kwaśnem mlekiem	rozsolnik z obiadu	kartofle
	w lecie — w dni postne	kartofle lub masłem z olejem	kartofle lub masłem posną	kartofle
	w zimie — w dni zwykłe	pieczone kartofle z masłem	kartofle z solą	pieczone kartofle
	w zimie — w dni postne	pieczone kartofle	pieczone kartofle	" "
5. Chleb — jaki jadają		żytni jęczmienny	żytni jęczmienny	żytni jęczmienny
— z czego się składa		z mąki i mąki	z mąki i mąki	z mąki i mąki
— czy go sami pieką		sami	sami	sami
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		placki jarzynne	placki kartoflane	—
— z czego się składają?		z mąki i mąki	z mąki i mąki	—
— z kąd je otrzymują?		sami piekę	sami piekę	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczajny	zwyczajny	zwyczajny
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	zwyczajny	zwyczajny	zwyczajny
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzyny i leguminy	jarzyny i leguminy	jarzyny i leguminy
Nazwy ich?	pierogi, kluski, barszcz, kapusta, gołąbki, makaron, kasza	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	zwyczajny	zwyczajny	zwyczajny
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litry	¼ litry	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	—	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie gotowane kwaśne, maślankę i zmieszane	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają razem
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	używają	używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło słoninę sadło	masła i sadła	sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoninę i sadła	słoninę i sadła	sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	w domu uroczyste	tak samo	Z mazy do mazy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 klgr.	10 klgr.	5 klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	zgrzg z chlebem	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew		
buraki	buraki		
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebulę		
czosnek	czosnek		
ogórki	ogórki kiszone	tak samo	tak samo.
kapusta świeża			
„ kiszona	kapustę kiszoną		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	groch gotowany	tak samo	tak samo
bób	bób gotowany		
fasola	fasolę gotowane		
soczewica			
kukurudza	jako mamałyga i kaszę		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	tak samo	tak samo.
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna		tak samo	tak samo.
żytnia			
owsiana	nie		
hreczana	sami mielą w młynach		
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podpieńki, maśne i prawdziwe grzyby gotowane i suszone	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła	powidła	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	2 razy	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo i wino.	wódkę i piwo	wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 lit.	15 lit.	10 lit.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	6 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3% mniej zamożnych 50% ubogich 47%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

p. 2. 45. 376 207

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Dobrica

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy ~~z~~ przeważnie Rusini Liczba ludności? 4611

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	pięć razy	cztery razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kawę	mleko	barszcz owsiany
	w lecie, w dni postne	Detto	barszcz	Detto
	w zimie, w dni zwykłe	detto	mleko	detto
	w zimie, w dni postne	detto	barszcz	detto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z mięsa i legúmin	z mięsa	z legúmin i jarzyn
	w lecie, w dni postne	z ryb i legúmin	z legúmin	z legúmin i jarzyn
	w zimie, w dni zwykłe	z mięsa i legúmin	z mięsa	Detto
	w zimie, w dni postne	z ryb i legúmin	z legúmin	Detto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mięsne	mleko i ziemniaki	mleko i ziemniaki
	w lecie, w dni postne	jarzyny i legúminy	mleko i ziemniaki	barszcz i ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	potrawy mięsne	barszcz i ziemniaki	barszcz i ziemniaki
	w zimie, w dni postne	jarzyny i legúminy	barszcz i ziemniaki	barszcz i ziemniaki
5. Chleb	jaki jadają	chleb	chleb	chleb żytni
	z czego się składa	– żytni	żytni	—
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		Kupują od piekarzy
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki i rogale	~	~
	z czego się składają?	pszeniczne		
	z kąd je otrzymują?	Kupują od piekarzy		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły	zwykły	—
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	zwykły	zwykły	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięsne	mięsne	legominy
Nazwy ich?	sztuka mięsa, pieczeń	sztuka mięsa, pieczeń	Kluski, Drobione, Barszcz, ta, zonki
sposób przyrządzania?	zwykły	zwykły	zwykły
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1½ litra	1 litr	1½ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	1 litr	1 litr	1½ litr
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako mleka słodkiego kwaśnego, śmietanki maślanki	jako mleka słodkiego, kwaśnego maślanki	jako mleka słodkiego kwaśnego maślanki
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek z kwaśnego mleka	—	—
12. Czy używają masła?	mało używają	mało używają	mało używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj używają osobno i do potraw	do potraw	do potraw
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słonina i masło	słonina smalec i masło	słonina, smalec i masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	masło	masło	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	słonina i masło	słonina smalec i masło	słonina smalec i masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	masło	masło	masło
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie	4 razy tygodniowo	2 razy w tygodniu
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają: krowina	krowinę	krowinę	krowinę
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęcinę	cielęcinę	cielęcinę
16. Jakie mięso jadają: baranina	baraninę	baraninę	baraninę
16. Jakie mięso jadają: świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone świeże lub wędzone	gotowane, pieczone świeże lub wędzone	gotowane pieczone świeże lub wędzone
18. Czy używają drobiu?	drobiu używają	drobiu używają	nieużywają drobiu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	108 kg	100 kg	45 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi	śledzi	śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—		
buraki	przechowują w piwnicy	przechowują w piw.	—
karpiele	dctto	Dctto	—
kalarepa	dctto	Dctto	—
cebula	suszona	Dctto	—
czosnek	suszony		—
ogórki	kiszone i mizerya	ogór kiszone	—
kapusta świeża	—	—	
„ kiszona	w beczce	Kapusta kiszona	Kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	zupa grochowa	zupa grochowa	zupa grochowa
bób	—	—	—
fasola	na kwaśno	fasola na kwaśno	fasola na kwaśno
soczewica	—	—	—
kukurudza	zwicina	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane	hreczane	hreczane
jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne
jaglanne		jaglane	jaglane
przenne	przenne kupują w sklepach	przenne kupują w sklepach	przenne kupują w sklepach
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują w sklepach	kupują	kupują
żytnia			
~~owsiana~~			
~~hreczana~~			
jęczmienna			
~~kukurydzana~~			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych i wydrów w każdej formie	Detto	Detto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła i konserwy rozmaite	powidła	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
w zimie	detto	detto	detto
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~	piją	wódkę piwo i wino	wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów	15 litrów	20 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i winem	piwem i winem	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1) 1% 2) 20% 3) 79%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	?		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Ropczycki Nazwa miejscowości? Mała

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1250

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	tak w lecie jak i w zimie trzy razy dziennie	w zimie i w lecie trzy razy dziennie	w lecie trzy razy w zimie dwa razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz owsiany z ziemniaki w poście nie maszczony	barszcz owsiany z ziemniaki w poście niemaszczone	zawsze ziemniaki bardzo rzadko
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz owsiany z ziemniaki w poście nie maszczony	barszcz owsiany z ziemniaki w poście niemaszczone	omaszczone albo tak zrana „paciarę" (mąka żytnia rzucona na wrzącą wodę).
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta i ziemniaki a na przekąskę odrobinę chleba albo pęcak, kluski drobione, na mleku. Posano tylko niemaszczone	kapusta i ziemniaki a na przekąskę odrobinę chleba. pęcak. w poście to samo tylko niemaszczone	ziemniaki, kapusta albo barszcz nieco omaszczone - ale nie zawsze w dni postne to samo rozumie się jałowe.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co i w lecie	to samo co i w lecie	to samo co i w lecie.
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki i barszcz albo mleko kwaśne. na deser chleba	tak samo jedzą jak i pierwsi	w lecie i w zimie ziemniaki - po najwięszej części jałowe - i nie czują różnicy między dniem postnym a zwykłym.
	w lecie, w dni postne	ziemniaki i barszcz ale jałowe		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki i barszcz, albo chleb i mleko słodkie.		
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z olejem lnianym		
5. Chleb — jaki jadają		żytni (razowy)	żytni (razowy)	ci rzadko kiedy widzą chleb, chyba pojechawszy na zarobek dostawą w dodatku chleba konieczkę. —
5. Chleb — z czego się składa		mąka i woda	mąka i woda	
5. Chleb — czy go sami pieką		pieką sami	pieką tylko rzadziej jedzą.	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		żadne	żadne	żadne
6. Inne pieczywa — z czego się składają?				
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zaczyniają - jakiś czas to kiśnie następnie zamieszają - a gdy ciasto wyrośnie wyrabiją i wsadzają w piec.	tak samo	jeżeli ma mąkę to tak samo wypieka.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne		
Nazwy ich?	ziemniaki, Kapusta, Krupy jęczmienne, barszcz jaciara, Kluski,	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	ziemniaki tłuczone, maszerowane i smażone Kapusta bez zasmażki, Krupy jęczmienne i Kluski z mlekiem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	dziennie 1 litr	w lecie dziennie 1/2 litra	nic
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo mało 1/4 litra.	w zimie bardzo mało	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie	mleko słodkie.	mleko słodkie jeżeli jest.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	serów ~~nie~~ wyrabiają bardzo mało na własny użytek	serów nie wyrabiają	serów nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią żadnych zapasów	żadnych	żadnych
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają ani osobno ani do potraw	nie używają ani osobno ani do potraw	ani osobno ani do potraw nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina sadło	słonina, sadło	w lecie, w zimie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło	w dni postne jatowo	w zwykły dzień - ledwo z mlekiem zje - wreszcie przeważnie jatowo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	masło, słonina, sadło	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej - jatowo	
15. Jak często spożywają mięso?	około trzy razy na rok	raz albo dwa razy w roku	nigdy chyba w Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane jako rosół	gotowane jako rosół	—
18. Czy używają drobiu?	nie używają	nie używają	nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kilo	1 kilo	nic
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie używają	nie używają	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	robią zapasy z buraków ale nie dla siebie tylko dla bydła. Używają kapusty kiszonej.	buraki dla bydła a kapusty używają kiszonej.	używają kapusty kiszonej.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	nic nie używają	nic nie używają	nic nie używają
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	używają krupy jęczmienne i jaglane i sami je wyrabiają	używają krupy jęczmienne i sami je wyrabiają	nie używają nic
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	używają mąki pszennej i żytniej - zapasów nie robią na każdą potrzebę mielą w młynach.	używają mąki żytniej - zapasów nie robią - i mielą sami w ziarnach.	używają mąki owsianej do barszczu. mielą sami.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają grzybów	nie używają grzybów	nie używają grzybów
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe, tłuczone	całe, tłuczone	całe tłuczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają	nie używają	nie używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie wypiekają	nie wypiekają	nie wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki	suszą śliwki	nie nie suszą
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz
— w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy czasem trzy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją wódkę, piwo, rum.	wódkę, piwo, rum	wódkę i rum
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, serem i kołaczami	to samo	to samo
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu, w tygodniu adwentowym, w tygodniu wielkiego postu	tyle ile kościół katolicki przepisuje		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych nie ma, mniej zamożnych mniejsza połowa a reszta połowa ubogich. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	na pytanie 33 odpowiedzieć nie mogę, gdyż nie mam stykności żadnych z arendarzem – z ludźmi odpowiedzieć nie mogę – na pytanie 38 takiż odpowiedzieć nie mogę bo za mej bytności nie było ani głodu, ani takiego przednowku – żeby się nie żywili potrawami nie wykazanymi. –		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

378

211

Powiat? Ropczyce Nazwa miejscowości? Dziekan

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } nizina, piaski

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } nieurodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1675 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4	4	4 jeżeli na robocie, gdy prowiant zapóźni dostają i przyjdzie im zimną 3.
	w zimie	3	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz krasowany mlekiem i ziemniaki	barszcz krasowany mlekiem i ziemniaki —	rzadko barszcz z ziem. lub kwaszki z ogórek m.p. niedojrzałych grzybk - z tarcki —
	w lecie, w dni postne	barszcz żytny z ziemniakami	barszcz jarzyny z ziemniak.	barszcz bez mleka z ziem. lub same ziemniaki.
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tak samo	barszcz i ziem.
	w zimie, w dni postne	tak samo	tak samo	tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz - kapusta - ziemniaki lub ziemniaki ugniatane tłuczone i zakrzesane	tak samo jak wyżsi.	kapusta, ziemniaki, ziemniaki ugniatane z kiszone - barszcz
	w lecie, w dni postne	tak samo - tylko bez okrasy i bez mleka	tak samo jak wyżsi.	to samo bez mleka i omasty
	w zimie, w dni zwykłe i w dni postne	tak samo	tak samo jak wyżsi.	tak samo jak z kiszi
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	jarzyna na mleku, ziemniaki	tak samo	ziemniaki, ziemniaki kiszone
	w lecie, w dni postne	ziemniaki kiszone, barszcz bez mleka		to samo bez omasty
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo jak z kiszi		jak z kiszi
	w zimie, w dni postne	tak samo jak z kiszi		jak z kiszi
5. Chleb	jaki jadają	żytni z ziemniakami	tak samo	ostatni wieczorami obchodzą się bez chleba - piorą go wyjątkowo i tak samo z mąki żytniej z domieszką ziemniaków kartofli
	z czego się składa	mąka żytnia żarnowa i ziemniaki kartofle.		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pieczą chleby na zaczyn chleb żytni, bez ziemniaków i z mąki ostatniej	tak samo	tak samo
	z czego się składają?	jarzyny sami.		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na Krakowie wypiekanym z ciasta pszenno-żytniego pszennego, kołaczki etc —	Tak samo	Tak samo
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki, kapusta, ziemniaki siekane i nasiarane, pierogi, wyjątkowo ziemniaki zarobione mąką żytnią na kluski grochu (fasola / tanie wyjątkowo)	Tak samo	Tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada: w lecie	Krakowiacy tylko	przeważnie słabi kwaśne do ziemiaka są, gdyż i wydajniej wychodzi ich krowa mleka	Żadnego
w zimie	wcale		Żadnego
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Krakowiacy, lub ziemniaki na kwaśno	Tak samo	Żadnego tylko okraska
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	mało kto sam wyrabia sery robią sprzedające z mleka Krak.	Tak samo	z Krakowiaczek na sprzedaż
12. Czy używają masła?	do ziemniaków	Tak samo	tylko na sprzedaż
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solone na sprzedaż	Tak samo	wyjątkowo do okraski
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Sprzedają	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	mleka, wyjątkowo	jak najrzadziej	mleka.
w dni postne	masła		nic
w zimie: w dni zwykłe	nic		jak w lecie
w dni postne	jak w lecie		bez omasty
	nic lub olej		
15. Jak często spożywają mięso?	na Krakowiaczkach lub z rzadka	Tak samo	nigdy
	raz wyjątkowo w tygodniu mięso w lecie		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
krowina	Krakowiaczki	Tak samo	Tak samo
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują rosół	Tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	w przypadku darowizny chorej sztuki — lub w razie jej choroby	Tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/2 Kg	1/4 Kg	nic
20. Czy używają ryb? ~~śledzi~~?	śledzi mało	mało	wcale
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	naturalnego i kutrowy bardzo stawy w gazecie	dość mało	wcale
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusta kiszona głównie używana w pierwszych tygodniach po świętach do wigilii Kapusta	dość mało	/
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	do kapusty	dość mało	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jaglane w pierwszych wrzucie śledzi robią z daru	dość mało	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Kozarki, maślaki, prawdziwki świeże i suszone	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, sieczne surowe zasiarone, a niekiedy gotowane	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	wyjątki	wyjątki	wyjątki
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?			
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2	2	2
— w zimie	1.	1	1.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	3 litry i więcej	3 litry	3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2		
— w tygodniu adwentowym	3		
— w tygodniu wielkiego postu	6		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3%	mniej zamożnych 25%	ubogich 72%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ludność w ogóle spokojna - pijacza, nie prawodna		

KWESTYONARIUSZ

379

213

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rapperzyce Nazwa miejscowości? Jaszczyna

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1030.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4. razy	4. razy	3. razy
	w zimie	3. "	3. "	3. razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z kwasogrem (ser urobiony) albo z masłem, albo z barszczem.	Tu	Tu
	w lecie, w dni postne	chleb jatowy, lub kilka ziemniaków z barszczem		
	w zimie, w dni zwykłe	śniadanie ciepłe, składające się z barszczu i ziemniaków z dodatkiem chleba.		
	w zimie, w dni postne	Tak samo, tylko barszcz i ziemniaki jałowe		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kasza jaglana lub jęczmienna na mleku lub polewka na żentycy, kapusta ziemniaki a niekiedy kluski na mleku zwane zacierką.	Tu	Tu
	w lecie, w dni postne	Barszcz z ziemniakami; lub z chlebem, bób, fasola, lub groch — kluski drobne na wodzie z kwasem jaglanym.		
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz, polewka, kasza jęczana lub jęczmienna - ziemniaki i kapusta		
	w zimie, w dni postne	Barszcz z bobem lub fasolą - ziemniaki z olejem lub z olejem obsmażane		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	To samo, co zostaje od obiadu, gdy przewoją — do ziemniaków dają maślankę rozpuszczoną na wpół z wodą	Tu	Tu
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	Kwaśki z obiadu z dodatkiem chleba		
5. Chleb: jaki jadają		razowy żytni — sami wypiekają	Tu	Tu
5. Chleb: z czego się składa				
5. Chleb: czy go sami pieką				
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Bułki z mąki pszennej biały - sami wypiekają	—	W braku chleba placki z mąki jęczmiennej, wypiekane pod blachą w popiele, a nawet placki z barszczu.
6. Inne pieczywa: z czego się składają?				
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Na wieczór robią rozczynę z mąki i letniej wody bez drożdży lecz ze zakwasku – zaraz dodają resztę mąki – a gdy wyrobienie formują bochenki na miece i w piec. –	Tak	Placki jęczmienne – lub chleb z żytniej ~~tak~~ i jęczmiennej mąki pasem zmieszanej z otrębami.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Na bułki dodają drożdże – rozczynu na wodzie lub mleku bez jaj z dodatkiem szafranu dla koloru	—	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, polewka, ziemniaki. Kapusta kasza jaglana lub jęczmienna, bób. groch. fasola, groch i fasola służą także do zaciérania ~~zupy~~ kapuśniaku a także i kasza jęczmienna zaciérają kapustę, żeby była kleistszą. Barszcz zakwaszają w garnku, zalewą gorącą wodą – rozpuszczają trochę mąki, a gdy się zagotuje maszczą mąką polewkę i dodają go odrobinę mleka. Ziemniaki, kapustę, buraki, kiszone ogórki, pokrajane w kostki, zaprawiają pieprzem ostrym, cebulą lub czosnkiem	Tak	Tak
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka zużywają więcej na przyprawę do kaszy, kluski lub barszczu – tylko	Tak	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	w czasie chorobie używają mleka przegotowanego z makiem do picia (jako lekarstwo)		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Z nabiału zużywają tylko mleko, słonkę i śmietankę, które przechowują także i na zimę	Tak	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sera robią towarzyj; ser ten robią z mleka kwaśnego czyli zwarzonego. —	Tak	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają jako solone	Używają masła.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja sprzedają	Tak	Tak
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoninę, sadło.	masło – sadło	masło, mleko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło (względnie olej)		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoninę, sadło,	sadło – olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	w niektóre święta	bardzo rzadko	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę, cielęcinę lub	krowinę	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	i		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół	Tak	—
18. Czy używają drobiu?	W czasie choroby	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 kilo	2. kilo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	rzadko	tak	tak
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusta kiszona	tak	tak
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, bób z fasolą jedzą z barszczem lub fasolą na kwaśno-	tak	tak
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy jęczmienne i kaszę jaglaną wyrabiają sami — hreczanej rzadko mają bo hreczki mało wyrabiają —	tak	tak
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąkę pszenną i jęczmienną na kluski a żytnią na chleb — mielą własne zboże we młynach na zapas	tak — na Rusi chleb lub kluski mielą w ziarnach	Żytnią i jęczmienną tak.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	mało	mało	mało.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, tłuczone z masłem, lub z wodą, zaprawione przysmażoną cebulą a czasem i pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Czasem	rzadko	rzadko
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	W wyjątkowe święta	rzadko	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	— —	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	2. razy / 1. raz	2 razy / 1. raz	1. raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódka i piwo	wódka i piwo	rzadko
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1½ wiadra	1½ wiadra	½ wiadra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, wódką, rumem kawą i herbatką	wódką i rumem	wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni —	we kwartał pucharki i post w dni krzyżowe	
w tygodniu adwentowym	4. tygodnie		
w tygodniu wielkiego postu	40. Dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	masła i mleka nie używają — w zwykłym tygodniu oprócz piątku, a w tygodniu adwentowym i wielkiego postu używają masła lub mleka tylko w niedzielę, a w niektórej bydle nieraz. najubożsi i mniej zamożni jedzą z olejem lub zupełnie jałowo.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2%.	30%	69%.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Ryż i Kasza (Kukurydziana, które Rujują w sklepach), jako najgłówniejszym artykułem żywności są ziemniaki, których robią jak największe zapasy i w braku tych, dopiero w ziemniaki zaopatrują przednowek. Mniej zamożni i najubożsi pszenicę, ryżę i kaszę wodnie gotują z pszenicą kaszą. Smak tej potrawy mocno słodki		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ad §7. Niektórzy mielą farolę na mące i robią do tej mąki i wypiekają z niej chleb. — §8. W bocie gotują także jarmułę t.j. gotowane grzanki, oliwki lub potki zaprawiają masłem i jedzą z chlebem lub ziemniakami. — W ogóle przyrządzanie potraw i pieczenie chleba w piecach przedstawia wiele do życzenia. Najważniejszą rolę w przyrządzaniu tych potraw odgrywa sól i wszystkie te potrawy są przesolone — stałego śniadania, po kawie jedzenia pija bardzo wiele wody.		

(Do l. 32.)

Bibl. Jag.

380

215

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? ropczycki — Nazwa miejscowości? Ropczyce

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i żydzi. — Liczba ludności? 3711.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki i barszcz	dto	dto
	w lecie, w dni postne	dto		"
	w zimie, w dni zwykłe	dto	"	
	w zimie, w dni postne	dto		"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta, kasza, kluski		
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, barszcz, kasza z owocem i groch.		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta, kasza i kluski		
	w zimie, w dni postne	ziemniaki, kapusta, kasza z owocem i groch		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kwaśnym mlekiem lub kasza kwaśna jęczmienna.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	ubogsy jedzą prawie wyłącznie od sobiatka		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		chleb żytni razowy	lub kupny	
— z czego się składa		—		
— czy go sami pieką		wypiekają sami	lub kupują u piekarzy	
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		na święta lub inne uroczystości	parafianie	
— z czego się składają?		wypiekają z mąki pszennej	bułki lub	
— z kąd je otrzymują?		bułki lub placki zwane kołaczkami bez wera (stosuje na Boże Narodzenie kupują u żydów mniej zamożni biedni)		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają z pszenicy piekarskiej bardzo mało zbożowego a teraz z powodu drogiego opału w piekarni.		
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mięso, jarzyny,	łemniny z nabiałem	
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	rosół, mięso wołowe z kapustą z zatrą lub zgrabkami Rizzonymi lub startoffowymi (w lecie) mięso duszone z jarzyną: ziemniaki, zupa ziemniaczana, marchew gotowana z mięsem, bratwinę lub mordę ze śliwkami, łemniny: kasze, pszenicę, fasolę zupę Rizzonową i gotowaną z mlekiem		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 szklanka przeciętnie	mniej w lecie 1 litr mleka	
w zimie	1 " "	" w zimie ½ litra "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego mleka używają do przyrządzania potraw, kwaśnego z ziemniakami, kaszą lub chlebem. Śmietanki używają mało, śmietanki do kawy. — Maślanki tak jak i kwaśnego mleka —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sera dla siebie i tyle o ile im potrzeba resztę sprzedają.	Używają kwaśne mleko na sery, twarogi, bryn	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	o tyle o ile potrzebują w domu, resztę sprzedają	pr i gotowizny	
	najczęściej	resztę dobrze wiadro i przechowują	
	na zimę —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają tak osobno jak i do potraw —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	używają, masła, słoniny, sadła, smalcu		
w dni postne	(zależy zależy) olej konopny lub konopny —		
w zimie — w dni zwykłe	Jak	—	—
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Swoje często	w niedziele i święta	w święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowinę, cielęcinę, baraninę i świninę.		
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują lub pieką (duszą)		
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	używają —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	60 kilo	30 kilo	10 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nie używają zyrki a śledzi bardziej		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają albo do picia prawie nigdzie do przyprawy potraw		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Robią zapas.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	gotowane i nasiekierone olejem, słonino lub masłem; jako pożywność drobiu		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Nie jedzą		
jęczmienne	sami wyrabiają		
jaglanne	nie jedzą i wyrabiają		
przenne	—— —— —— ——	——	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna	wyrabiają w zimie sob mąż mieli	——	
kukurydzana	Nie jedzą w czasie przedwojennej		
ziemniaczana	wyrabiają na Bracławsk		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i zamarynowanych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków (najzamożniejsi nawet 1000 i więcej korcy.)		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Robią do chleba gotowanych tarmarzonych lub zarnowych tartych		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę lub herbatę, wieczorki, święta lub w aptekach codziennie		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią zamek i powidła (konserw nie znają) bardzo wiele owoców świeżych, zamek i powidła spożywają		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy a w zimie 2 razy lub i więcej razy wedle potrzeby.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, ~~wino owocowe~~ }	używają	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	najwięcej około 25 litrów rocznie	—	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	plackami, bułkami zamarzonym serem herbatą, kawą, lub różnymi potrawami, pieczeniem, miodem (piwo z miodem zmięszane) lub winem.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni 3 dni a niektórzy cały adwent powstrzymują się jedynie z ryżu, kaszy z nabiałem lub bez niego. Cały czas ——— (Dzieci uczone a upić się jak wszystkiego nie ma za grosze.)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają lub tłuszcz roślinny		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	z najzamożniejszych 15 % mniej zamożnych 45 % a 40 % bardzo biednych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Korzystają z tych (z Rzepy) gotują i jedzą z niej placki albo marmoladę.		
39. Miejscowość do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Miejscowość ta (Ropczyce) należy do powiatu sokalskiego, który w wielkiej ilości zboże i drzewo do siebie ma. Przywożą nam rozmaity towar do Krakowa i Lwowa z nich wyjeżdżają.		

L. 35 / 1891. pr.

381

217

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszowskie Nazwa miejscowości? Sędziszów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nieco pagórkowata jednak więcej nizinna.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy i Żydzi Liczba ludności? 3500. (około)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	w niektórych domach 5 razy	4 razy	4 razy
	w zimie	" " " 4 "		3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Kawę, herbatę z bułką lub chlebem z masłem	chleb z mlekiem lub barszczem lub chleb z masłem lub serem	chleb lub czasem ziemniaki z barszczem lub też tylko sam chleb ze serem lub jatorzy. -
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół lub zupa, mięso i pieczeń, lub też tylko mięso rumiane, jarzyny i legumminy	zupa, lub polewka jaka Kapusta, ziemniaki Kasza najczęściej jęczmienna z masłem lub słoniną, klusk. } w zimie, w lecie	Kapusta, ziemniaki czasem kluski, lub kasza przez cały rok
	w dni postne	zupa, legumminy, jarzyna a w niektórych domach mięso.	w postne dni: Kapusta ziemniaki groch, fasola, Kasza kluski } w zimie i w lecie	
	w zimie, w dni zwykłe	podobnie jak w lecie		
	w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	mięsne potrawy z ziemniakami lub kaszą, herbatą, lub piwo	Kwaśne mleko z ziemniakami lub Kaszą,	Kapustę, ziemniaki barszcz z chlebem lub jatorzy chleb i wódka
	w lecie, w dni postne	kasza na mleku, jaja z chlebem herbata, mleko kw. z ziemniakami		
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej odpada tylko kwaśne mleko	ziemniaki, lub kasza z mlekiem słodkim lub kwaśnem, lub chleb z masłem i herbata	
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		pytlowany, lub razowy żytni lub żytni i pszenny najczęściej	razowy żytni lub mięszany z jęczmiennem pieczony w domu lub częściej kupowany od piekarzy	chleb wypiekany z odpadków kupowany od piekarzy lub pieczony w domu bardzo gruby i ciężki. -
z czego się składa		pieczony w domu czasem kupowany od piekarzy żydowskich a wyjątkowo czasem od chrześciańskiego piekarza		W wyjątkowym razie chleb w wsi kogoś dzieckiem, który wyglądał jakby był z otrąb i wszystkich plew. !
czy go sami pieką				
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		bułki, rogale, placki szerokie pleciónki, w zimie precle, obwarzanki, bruche i t.d.	placki szerokie	bułki i placki szerokie ale tylko dla małych dzieci.
z czego się składają?		zwykle pieczywo lub z dodatkiem mąki i jaj. -	mąka pszenna i woda	- - -
z kąd je otrzymują?		najczęściej kupują od piekarzy	- - -	- - -

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wzwyklły sposób w piecu piekarskim w domu - na drożdżach samych lub na drożdżach i zakwasku	Wzwyklły sposób na zakwasku	Także
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na blachach lub we formach glinianych, blaszanych lub papierowych	—	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół, zupa szczawiowa, pomidorowa rakowa, ziemniaczana, grzybowa piwna, polewka pomidlana, barszcz Mięsne potrawy jak zwykle. - Jarzyny Kapusta słodka, kiszona - dyniowa ze śmietaną, kwaśna - bigos, ziemniaki, kasza, ryż sago, pierogi z kapustą, z mięsem, gerem, ziemniakami. Najrozmaitszy szczególnie w bogatszych.	Kapusta, ziemniaki, kasza, kluski, barszcz kiedy	Kapusta, ziemniaki kluski, barszcz.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	¼ litra	½ litra	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej.	mniej	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jako śmietankę, śmietanę, słodkiego i kwaśnego mleka niezbieranego lub zbieranego	Zbierane mleko słodkie i kwaśne	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	także	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła i robią małe zapasy solonego masła.	nie	nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno i do potraw	mało	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	masła i słoniny	masła i smalcu lub sadła. - w postne masła masła i smalcu oleju	także
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masła i słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masła		
15. Jak często spożywają mięso?	Jeden raz lub 2 razy na dzień	W wigilią i czasem w niedzielę	W wigilią, ale tylko wieprzowinę
16. Jakie mięso jadają — wołowina	rzadko		
16. Jakie mięso jadają — krowina	rzadko	Krowinę i świninę	"
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	rzadko		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	bardzo rzadko a zające przeze tem mniej.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Najrozmaitszy sposób	Tylko gotują i po ugotowaniu jedzą.	Tylko gotują
18. Czy używają drobiu?	Używają Dosyć dużo drobiu	nie używają	także nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 100 kg.	10 kg.	5 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Mało ryb i śledzi	Mało śledzi a rybmić	także
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Mało używają miodu ale tylko w naturalnej formie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew: jest; buraki: jest; karpiele: —; kalarepa: jest.; cebula: —; czosnek: —; ogórki: kiszone lub marynowane; kapusta świeża: bywa do połowy zimy; „ kiszona: bywa do wiosny; i. t. d.	surowe	marchew buraki kapusta kiszona rzepa	kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch: bywa; bób: —; fasola: bywa; soczewica: —; kukurudza: —	Ugotowane i omaszczone, lub ziarna lub przecierane. Zielone używane zwykle na stołku. Fasola bywa przyrządza na także na kwaśno.	Groch, bób, fasola ugotowane i omaszczone są gotową potrawą,	Także czasem tych potraw używają
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane): używają; jęczmienne: „; jaglanne: —; przenne: używają	kupują u żydów	Zwykle tylko jęczmiennych krup używają.	także
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna: używają; żytnia: „; owsiana: — nie; hreczana: — „; jęczmienna: — „; kukurydzana: — „; ziemniaczana: — „	zapasów nie robią u żydów kupują	także	także

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych suszonych i marynowanych grzybów tudzież rydzów świeżych i kiszonych.	Używają tylko grzybów suszonych	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy	także	także
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane a czasem w dni postne pieczone	gotowane i pieczone	{ także
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	używają jako domieszki do chleba	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	czasem kawę częściej herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, kompoty, konfitury, suszą niektóre śliwki.	suszą niektóre śliwki	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Trzy razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Piją wódkę, piwo, wino w dwóch domach wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Jeden Do dwóch litrów	12 litrów	24 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięsem, jarzynami, gumianami, kawą, herbatą, ciastami, wódką, piwem, winem, owocami.	Mięsem, chlebem nabiałem i napitkiem z wódki, piwa lub czem innem	Chlebem z nabiałem czasem z mięsem wie przowem i wódką i herbatą.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	jeden dzień 2 dni 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają	nie wszyscy	nie używają
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20%	30%	50%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	jak zwykle	jak zwykle tylko do chleba dodają strąb	także
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Powyżej wymienione daty odnoszą się do ludności chrześciańskiej gdyż ludność żydowska prawie wszędzie jednakowo się żywi. Do najzamożniejszych liczę tutejszą intelligencyę — z wyjątkiem tylko kilku pod zamożniejszych, żyjących się tak jak mniej zamożni. —		

382 219

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wojczyce Nazwa miejscowości? Wielkopole-Skrzyńskie

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } — pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Żydzi Liczba ludności? 1200

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	różnie
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	piją Kawę	barszcz z chlebem lub ziemniakami	barszcz z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	chleb	chleb	" "
	w zimie, w dni zwykłe	piją Kawę	barszcz z chlebem lub ziemniakami	barszcz z ziemniakami
	w zimie, w dni postne	chleb	chleb	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	różne zupy, kapuśniaki, kluski Kasza, pieprzaky z wygotowanym mięsem	zupa, kapuśniaki, kluski Kasza	ziemniaki z kapustą Kasza i kluski
	w lecie, w dni postne	Kasza i kluski; ziemniaki; groch	Kasza i kluski; ziemniaki; groch	ziemniaki, kapusta, groch
	w zimie, w dni zwykłe	mięso, ziemniaki, kapusta, różne kasze.	mięso wędzone, kapusta i groch; ziemniaki	ziemniaki, kapusta, groch
	w zimie, w dni postne	Kasza, ziemniaki, groch,	ziemniaki, kapusta, Kasza i groch	ziemniaki, kapusta, groch
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub chleb ze słoniną	ziemniaki lub chleb z mlekiem	ziemniaki
	w lecie, w dni postne	ziemniaki na zupę	chleb	ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub chleb z mlekiem	barszcz z ziemniakami	ziemniaki lub barszcz
	w zimie, w dni postne	kapustę z ziemniakami	" " "	" "
5. Chleb — jaki jadają		Raz w 14 dni żytni parowy	żytni z domieszaniem mąki jęczmiennej lub ziemniaków	mało chleba jedzą a gdy pieką to przeważnie z mąki jęczmiennej lub owsianej
— z czego się składa				
— czy go sami pieką		Wszyscy prawie pieką chleb w domu		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Powszechnie pieką tylko chleb, zaś na święta lub jakiejś uroczystości pieką także placki z pszennej mąki i sera.		
— z czego się składają?				
— z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Najpierw rozczyniają, do czego dodają ciasta kwaszonego a po wyrośnięciu biorą na miskę, formują bułie bochenki i wsadzają do piekarskich pieców. –		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Do pieczywa na placki dają drożdże a przy formowaniu dodają tłuszcz rodzenki, lub migdały. Do ciasta dają również nie kiedy szafran. –		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	W tej okolicy potrawy są bardzo proste ogólnie kapusta kiszona z grochem lub bez grochu, kasza na mleku słodkim, na serwatce lub na zsiadłym mleku, na wodzie, taranki lub maślaraki a najczęściej gotują kaszę niektóre pierogi ze serem, z kapustą, ziemniakami lub z mięsem. Gotują kaszę groch bób i z dyni. Ziemniaki ze kapustą, grochową z polnego grochu i groch na kwaśno. Do czego dodają cebulę. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Zamożniejsi mniej zamożni przeważnie używają mleka kasza słodkiego jak i kwaśnego zaś najubożsi mniej używają mleka. Przeciętnie można liczyć, że na jedną osobę wypada		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	3/4 litra mleka		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka kwaśnego używają na kolację słodkiego zaś śniadanie, lub też kaszę nim gotują. Słodkie zaś kawki i jadło używają do kaszy. Maślanki używają zamiast mleka kwaśnego	Mleko kwaśne jedzą z pierogami, z barszczem poprzednio kwaśną śmietanę na mleku gotują kaszę lub kluski. Jeśli używają słodkiego mleka nam bez nas nie zbierają z niego śmietanki	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego tylko mleka po cześci na swój użytek a po cześci na sprzedaż. –		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła do przyprawy potraw w dni szczególne lub też z chlebem jedzą chętniej sobie robią zapasy masła na zimę. Masło to solą dosłownie.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają tylko do ciasta		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	używają masła, słoniny, sadła lub smalcu. –		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	miedzy tylko masła roślinnego		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	używają masła, słoniny, sadła lub smalcu		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masła lub oleju lnianego		
15. Jak często spożywają mięso?	Zimową porą 3 i 4 razy w tygodniu Letnią porą 1 lub 2 razy w tygodniu	Zimową porą 2 i 3 razy w tygodniu zaś letnią porą najwięcej raz w tygodniu	Zimową porą raz letnią nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	Zwykle jadają krowinę lub cielęcinę mniej zaś baraninę i świninę. –		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso zwykle gotują lub pieką – świninę zaś mniej więcej nie wędzą		
18. Czy używają drobiu?	Drobiu wcale nie używają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 ½ kg.	15 ½ kg.	5 ½ kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Wszyscy prawie jedzą śledzie		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Bardzo mało używają miodu, chyba na lekarstwo. –		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Najwięcej robią zapasy z ogrodowizn a mianowicie: z marchwi, buraków, cebuli czosnku i kapusty kiszonej.		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób i fasolę gotują albo też z grochu i fasoli robią zupę. –		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Najczęściej używają krup jęczmiennych, które pani sprowadzają z domu. Mniej zaś używają kaszy tatarczanej i jaglanej, które kupują w sklepach		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Najwięcej używają mąki przennej, którą kupują w sklepach. Czy mniej zaś mąkę robią z domu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Niektórzy używają świeżych grzybów (prawdziwych) Wiosną		raz suszonych grzybów.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią większej ilości.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ze ziemniaków robią pulpy lub też gotują i pieką. Rzadko używają ziemniaków jako domieszki do chleba. — — —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Zamożniejsi piją kawę a herbatę tylko w gościnie lub w dni uroczyste.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	~~nie~~ Robią tylko niektórzy powidła ze śliwek		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz niekiedy dwa razy	1.	1.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa i trzy razy	2-3	2
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Niektórzy piją wódkę lub piwo mało bardzo wina		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Jeden litr		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem lub herbatą z rarytasem		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 razy		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	3 razy		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	cały post przeważnie poszcą, rzadko kiedy używają nabiału		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	niektórzy tylko używają w dni postne nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10%, mniej zamożnych 30% a ubogich 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednówku żywi się ludność przeważnie całe dnie ziemniakami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

116. 383 221

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudki Nazwa miejscowości? Brzozice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini i polacy Liczba ludności? 600

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	strawy gotowane	to samo	to samo.
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	z trzech straw	z 2ch straw	z jednej strawy
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	dwie strawy	1 strawę	1 strawę
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	żytni z żytniej mąki sami —	żytni — z żytniej mąki sami	mieszany z żytniej - jęczmiennej i kukurudzianej mąki sami
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	żadne	żadne	żadne

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczajny	zwyczajny	zwyczajny
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, barszcz, kasza, kartofla, zacierka	te same	te same
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwyczajny		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	jedna litra	1/2 litry	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają.			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie i kwaśne	to samo - zbierane	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	z kwaśnego	—
12. Czy używają masła?	używają	używają (czasem)	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione	topione -	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	masła, słoniny	masła	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	oleju	oleju -	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	"	"	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	"	"	
15. Jak często spożywają mięso?	ze 20 razy na rok	z 5 razy na rok	ze 2 razy na rok
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	- świninę i	świninę	świninę -
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	czasem -	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	z 5 kilogramów	ze 2 kilogramy	z 1 kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	takie	takie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Przechowują marchew, buraki, cebulę, czosnek i Kiszoną Kapustę		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	— gotowany gotowaną — mąka i Krupy	— ~~gotowany~~ gotowaną — mąka i Krupy	— — do zasno — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kupują sami wyrabiają sami wyrabiają —	do zasno — —	do zasno — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Żytnia używana	żytnia, jęczmienna i kukurydzana.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	to samo	to samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki i gruszki	to samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	Dwa razy	to samo	jeden raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka i piwo	wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litr	16 litr	8 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i pivem	wódką	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	4 dni		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20%	40%	40%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Innych pokarmów nie znają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

384

223

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudki — Nazwa miejscowości? Czajkowice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna.

Narodowość ludzi? rusini, polacy — Liczba ludności? 2348.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartofle	kartofle	kartofle
	w lecie, w dni postne	chleb z solą	chleb z solą	chleb z solą
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykłe obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, jarzana kasza na mleku.	Barszcz, kapusta	zupa kartoflana, kapusta, barszcz
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z kwaśnym mlekiem		
	w lecie, w dni postne	Kartofle	Kartofle z solą	Kartofle.
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	chleb żytni lub pszeniczny	jadają chleb żytni	chleb żytni lub jęczmienny
	z czego się składa	z mąki żytniej lub pszenicznej		
	czy go sami pieką	pieką go sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	z mąki kukurudzianej pieką tatę zwane baby i placki.	baby i placki	baby i placki z mąki kukurudzianej.
	z czego się składają?		z mąki kukurudzianej	
	z kąd je otrzymują?	pieką sami		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mielą zboże na żarnach, mierzą ciasto i pieką w piecu. —	mielą zboże na żarnach mierzą ciasto i pieką w piecu. —	mielą zboże na żarnach i pieką w piecu
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, kapusta, zupa kartoflana, kasza jaglana, rosół, kasza jęczmienna. — groch, fasola — pierogi, gałabki — gotują w piecu. —	Barszcz, kapusta, zupa kartoflana, kasza jaglana, jęczmienna groch, fasola. —	Barsz, kartofle, zupa kartoflana, kasza jęczmienna, bób. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jednę osobę 2 litry	na jednę osobę 1. litr.	1. litr.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 1. litr. —	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie parzone, mleko. — masło, ser, śmietana kwaśna. —	kwaśne mleko,	kwaśne mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka	z kwaśnego mleka	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają. —	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do barszczu używają jaj. —	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	słoniny	masła. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju. —	oleju	oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masła słoniny, sadła.	słoniny	masła. oleju. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju. —	oleju. —	
15. Jak często spożywają mięso?	podczas świąt. —	podczas świąt.	podczas świąt.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane wrzie	gotowane wrzie	gotowane wrzie
18. Czy używają drobiu?	nie. —	nie. —	nie. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kg. —	10 kg. —	5. kg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi,	śledzi	śledzi —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na Boże narodzenie do gotowanej pieniczy. —	na Boże narodzenie —	na Boże narodzenie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew		buraki	buraki
buraki	buraki		
karpiele			
kalarepa		cebula	cebula
cebula	cebula	czosnek	czosnek
czosnek	czosnek		
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kapusta kiszona w beczkach	kapusta kiszona	kapusta kiszona —
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany do carszu. —	groch, fasola, bób	fasola i bób
bób	bób. gotowany. —		
fasola	fasola gotowana		
soczewica			
kukurudza	kukurudza mielona na krupy lub mąkę. —	kukurudza mielona na krupy lub mąkę	kukurudza na krupy. —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)		jęczmienne	jęczmienne, jaglane
jęczmienne	jęczmienne	jaglane	
jaglanne	jaglane. —		
przenne			
	wyrabiają	sami. —	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przenna. —	żytnia. —	żytnia
żytnia	żytnia		
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana	kukurudziana. —	kukurudziana	kukurudziana.
ziemniaczana			
	sami robią zapasy.	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podpiemki, grzyby suszone	podpiemki	podpiemki. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak jest	tak jest.	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	z łupiną gotowane, i obierane. —	z łupiną gotowane	z łupiną gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	używają do chleba jako domieszki
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz na dzień / 2.	raz na dzień / 2.	raz na dzień / 2.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	5 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, pivem	wódką, pivem i octem przegotowanym z cukrem. —	wódką. —
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Środa i Piątek /	/	/
			ostry wielki post otrzymują się od potraw mlecznych i mięsnych.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Po większej części zamożni. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzą. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

385 225

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudki Nazwa miejscowości? Czubowice

Jaka miejscowość? { ~~górzysta~~? / pagórkowata? / nizina? } Miejscowość sama leży na pagórku, role rozprzestrzeniają się na równinie Łąki zaś na nizinach

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Ogrody urodzajne role i łąki średnio urodzajne

Narodowość ludzi? przeważnie grecko-katolicka mało rzymsko-kat. Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Trzy niekiedy cztery	Trzy	Trzy
	w zimie	Trzy	Dwa czasami trzy	Dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Krupnik lub kaszę z mlekiem kluski z kartoflami lub kartofle z słoniną	Podobnie jak poprzednio do tem, iż potrawy te mniej omaszczone	Krupnik kukurudziany kulesz kukurudziany z mlekiem lub słoniną czasem zupełnie bez omasty do tego barszcz z młodych buraków ćwikłowych
	w lecie, w dni postne	takież potrawy z olejem	te same potrawy z olejem	to samo zupełnie bez omasty do tego barszcz z młodych buraków ćwikłowych
	w zimie, w dni zwykłe	Kapustę, barszcz, kartofle obierane łazanki kaszę omaszczone słoniną lub masłem	Tak jak zamożni.	Kapustę, Barszcz, kartofle obierane nie, kluski jęczmienne z kartoflami na maśle tak samo jak w dnie zwykłe jadają zwykle jak
	w zimie, w dni postne	Te same potrawy z olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, kasza, kartofle z słoniną lub masłem, kluski z mlekiem	Barszcz, kasza kukurudziana kartofle omaszczone słoniną lub masłem	Placek prosny kukurudziany z nacinką cebuli i solą
	w lecie, w dni postne	Takież potrawy przyrządzane z olejem	Te same potrawy z olejem	tak samo.
	w zimie, w dni zwykłe	Zwykle te same potrawy co na śniadanie	To samo co na śniadanie	Nic
	w zimie, w dni postne	tak samo	tak samo	Nic
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle obierane z słoniną lub kwaśnem mlekiem	Podobnie jak poprzednio	Kartofle obierane częściej nie obierane z kwaśnym mlekiem lub tylko z solą.
	w lecie, w dni postne	Kartofle z kiszonymi ogórkami	tak samo	tak samo bez postno lub ogórkami czasem z cebulą
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle lub zacierkę z kartoflami lub zacierkę z mlekiem lub z słoniną	tak samo	Kartofle z kapustą lub barszczem które z śniadania zostały
	w zimie, w dni postne	te same potrawy z olejem	tak samo	tak samo bez postno.
5. Chleb	jaki jadają	Żytni, czasami pszeniczny	Żytni lub jęczmienny	Placki żytne jęczmienne lub kukurudziane
	z czego się składa	z mąki żytniej lub pszennej	z mąki żytniej lub jęczmiennej z przymieszką tartych kartofli	z mąki z przymieszką kartofli
	czy go sami pieką	sami	sami	sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Pierogi, kołacze, Chleb ewany pierogiem.	tak jak	Chleb ewany pierogiem
	z czego się składają?	Pierogi, okładka z mąki pszennej lub żytniej wewnątrz kapusty kiszonej lub jęczmienne z kartoflami, kołacze z mąki pszennej, Chleb ewany pierogiem z mąki pszennej i powna rozłartego na mące	poprzednie z wyjątkiem kołaczy.	z mąki pszennej, mąki z tartego powna z przymieszką kartofli.
	z kąd je otrzymują?	sami pieką.	sami pieką	sami pieką.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozczyniają mąkę z letnią wodą, podają do tego kiszonego ciasta, z tak wyrabianego z przeszłego pieczywa i stawią w ciepłem miejscu na całą noc, zaś drugiego dnia dodają do tego wyłośmiętego rozczynu soli, mąki, gdy się obrze pod letniej wody, niedługo dodają kminku, potem mieszają, pozwalają wyrosnąć, gdy się napatrzą rozgarniają ogień, by należycie ogrzał całe piec, gdy się dobrze ogrzeje wygrabią z pod niego węgle i zagrzebują w bochenki i zadrapują na pel łopatą.	Tak jak poprzednio opisano	Zamieszawszy ciasto tęgie z mąki z solą rozgniatają na łopacie na placek wsadzają go do pieca a ogień w czasie gotowania potrzeb.
innego pieczywa?	Tak samo jak chleb, tylko z dodatkiem małej ilości drożdży	jak poprzedni	jak poprzedni.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapusta, barszcz, kartofle zacierkę, kluski, barszcz mięsny, rosół, pierogi z serem i kartoflami, serwatczanki i Chamulę, jest to potrawa sporządzana z kartofli obieranych, ugotowanych, rozbitych na masę i na to nasypane krupy jęczmienne i tak wypiekane tą potrawą używają z mlekiem kwaśnem lub słodkiem lub śmietaną	jak poprzednio	Jak poprzedni zwyjątkiem pierogi z serem i
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	używają ile od krów otrzymują; około ¼ litra na osobę, zresztą mniej, dziennie	Jeżli mają to używają około ¼ litra na osobę dziennie	Rzadko, tylko wówczas gdy od bogatszych, u których robią dostaną, trudno ile wypada na osobę niemożliwo
w zimie	używają ile mają wypada na osobę około ¼ litra lub mniej, dziennie	gdy mają około ¼ litra na osobę dziennie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, śmietanę, masło maślankę i serwatkę	Tak jak poprzedni	Takie mogą dostać najczęściej serwatkę z której sporządzają potrawę zwaną serwatczanką lub polewkę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego zbieranego	jak poprzedni bez zadej	Nie.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	W dnie zwykłe niedziele i święta w czasie postu nie używają mleka robią masło solą także i jeżli nie sprzedadzą zatrzymują na czas	jak poprzedni	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają obadwa gotowane na twardo w święta, kapusty, jadąc potrawy do podprażania potraw jak kluski, i t. p.	jak poprzedni	jak poprzedni
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	mleko słodkie, masło słonina	słonina mleko słodkie	słonina
w dni postne	olej	olej	olej
w zimie w dni zwykłe	słonina lub sadło, masło	słonina lub sadło	słonina
w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	W święta, w wypadku wędzonym jak słoniny, resztę, pomimo boh, resztę prawie nigdy	jak poprzedni lub mięsie na targu w bratkyjon	W święta i prawie lub gdy jest mięsie na targu a ma za co kupić.
16. Jakie mięso jadają wołowina	nigdy	Jak poprzedni	
krowina	rzadko		
cielęcina	nigdy		
baranina	nigdy		
świnina	najczęściej.		Zwykle świninę
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nigdy		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują lub wypiekają	jak poprzedni	jak poprzedni
18. Czy używają drobiu?	Czasem na wypadek choroby	Tak samo	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	8 do 10 Kilogramów	6 do 8 Kilogramów	3 do 5 Kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają w wigilij Bożego Narodzenia, w wigilij świąt Zielonych oraz Chrztu P. Jezusa. Śledzi go lub Adwentu jeśli dostać mogą.	w czasie postu wielkiego	Ryb bardzo mało prawie nigdy śledzi gdy zaś w czasie postu w mieście
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Na wilij Bożego Narodzenia zaparzają pszenicy z tartym makiem i pszelnego w naturze.	używają miodu do potrawy sporządzonej z całych makiem do której dodają	nadamia słodyczy miodu
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	mało	Tak poprzedni	starają się o to by mieć chociażby małą beczułkę kapusty kiszonej, która jest główną częścią ich pożywienia; takie starają się o
buraki	dostatkiem		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	niemnie		
czosnek	mało		
ogórki	nie		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	dostatkiem		
i. t. d.			buraki na barszcz.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	kuszony gotowany wychodzi do kapusty lub barszcu w czasie postu w zimie	Tak poprzedni	jak poprzedni bez wyjątku
bób	rzadko, podobnie jak groch	Tak poprzedni	Jako
fasola	gotowanej	Jako	gotowanej na zupkę
soczewica	nie		czasami bez bardzo rzadko
kukurudza	młodej gotowanej, z starej suszonej wyrabiają w zimie krupy lub mąkę	jak poprzedni	jak poprzedni z dodatkiem ze Kupują w Komarnie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Używają i takowe	Jak poprzednio	Jak poprzedni
jęczmienne	sami w domu na		
jaglanne	żarnach młynkach rzecznych, wyrabiają		
~~przenne~~	jaglanne wyrabiają kuchnie w		
	stępach		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą w młynach rzadko kiedy kupują w Komarnie	Mielą na rzecznych młynkach Jako	Mielą na rzecznych młynkach Jako
żytnia	mielą w młynach lub na rzecznych młynkach		
~~owsiana~~		Gdy robią krupy używają mąki	używają mąki
hreczana			
jęczmienna		używają własnego wyrobu	własnego wyrobu
kukurydzana	w zimie czasem własnego wyrobu	lub mielą w młynie na wiosnę czasem kupują	Kupują w Komarnie
ziemniaczana		w Komarnie	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby prawdziwe świeże mniej suszone częściej, jadalne rodzaje bedłek jak: z grzybów: Grzyb jadalny (Boletus edulis) Grzyb kozlowski lub kozar (Boletus aegnus) i maślak (B: luteus) bedłki zaś czarnej (Agaricus caesareus) B. polowa (A: arvensis) i inne podobne wszystkie częściej suszone niż świeże	Grzyby rzadko Bedłki częściej z grzybów wszystkie tylko kozlowski i maślak suszone	Bedłki świeże zaś z grzybów te tylko takie które sprzedać nie mogą.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Obierane, nie obierane rzadko, gotowane z kluskami, z krupami jaglanemi, obierane duszone lub całe,	Tak jak poprzedni i tarte mięszane z mąką na kluski używają bez rzadko	Tak poprzedni bez nieobierane częściej.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		prawie zawsze
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki zwane pierogami do zupy dają naskórek z mąki pszennej, kartofle duszone zużywają z krupami	jak poprzedni	jak poprzedni bez naskórek dają z mąki pszennej
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę bardzo rzadko, herbatę częściej	Kawę nigdy herbatę rzadko	Nigdy, tylko na wypadek choroby herbatę
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą jabłka i grusz-ki	Tak poprzedni	Tak poprzedni jeśli mają własne
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	Dwa	Dwa	Jeden raz czasem dwa Dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	Najczęściej wódkę rzadziej tylko czasem w mieście wódkę prawie nigdy	Najczęściej wódkę	Najczęściej wódkę prawie nigdy
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Należy 180 litrów ~~mieni~~ mieni 100 litrów trzeźwi 60–80 litrów	Należy 100 litrów mieni 80 trzeźwi 30–60 litrów	należy 130–150 mieni 70–90 trzeźwi 40–60 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, pivem, potrawami mięsnemi, masłem, serem chlebem, pierogami pieczonemi z mięsem gotowanemi, kołaczami jak święta wielkanocne: Paską z Babą, szynką lub mięsem gotowanym, kiełbasą.	Podobnie jak popieni lecz skromniej w obejściu	Wódką pierogami pieczonemi potrawami mięsnemi pierogami gotowanemi mięsem gotowanym czasami kiełbasą.
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	u gr: unic: 2 dni t. j środę i piątki; r: k: 2 dni piątki i soboty, niektórzy powszechnie środę zaś niektórzy nawet niedzielę poderaj; r. k: 3 dni środę piątki i soboty niektórzy cały tydzień z wyjątkiem niedzieli u gr: unic: cały tydzień nawet niedziele; czyni kat: cały tydzień z wyjątkiem niedziel.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie. Wyjątek stanowią chory, dzieci, i niektórzy z wolniej myślących, Nawet ru: kat: tylko niektórzy używają mleka, po najwięksiej części używają potraw postnych, omaszczanych olejem.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 5% mniej zamożnych 30% ubogich 65%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Mąką i krupami kukurudzianymi z których gotują potrawki wypiekają kulesz (chomałygę) kaszę kukurudzianą. Pieką placki i t. p. W czasie głodu na przednowku zbierają Łobodę (Chenopodium) i Szczaw prosty (Rumex acetosa) i sporządzają z tego potrawę podobną do szpinaku lub barszczu zwyczajnego.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Do pytań 2, 3, 4, dodać muszę, że w tej okolicy większa część ludności nazywa śniadanie obiadem, obiad zaś południkiem; i zazwyczaj spożywają większą część przygotowanych potraw, resztę spożywają na południek, ubożsi i robotnicy zadowalniają się kawałkiem chleba lub placka i naczyniem z cebuli przyprawioną zsiadłą. Do 32. dodać muszę że trafia się często, że ubożsi a należycie nawet więcej piją wódki niż zamożni, ludność przeto oznaczyć do Kadzieji. Do 3. sposób sporządzania potraw jest zwykle gotowanie, które opisuję jednakowoż [illegible]		

386

227

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudki Nazwa miejscowości? Hłoszany

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1200

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	Trzy razy	Trzy razy	Dwa razy, a czasami ino raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	Tak w dni zwykłe, jako też i postne, tak w lecie, jak i w zimie jadają na śniadanie Kaszę jaglaną, lub Kartofle z solą.	Kaszę jaglaną lub kartofle jadają tak w dni zwykłe, jako też i postne.	Jedzą tak w lecie, jak i w zimie kartofle z solą, lub czasami tylko kawałek chleba.
	w zimie: w dni zwykłe / w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	2 kapusty z fasolą, zbarszcz i kartofle, z pęcaku.	z kapusty z fasolą, barszcz i kartofel.	z kapusty i barszczu z chlebem lub kartoflami
	w lecie: w dni postne	½	½	½
	w zimie: w dni zwykłe	½	½	½
	w zimie: w dni postne	½	½	½
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	Kaszę jaglaną z mlekiem lub jęczmienną.	Kaszę jaglaną postną lub z olejem	pozostałe z obiadu kapusty.
	w lecie: w dni postne	Kaszę jaglaną z olejem	½	½
	w zimie: w dni zwykłe	½	½	½
	w zimie: w dni postne	½	½	½
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy	żytni razowy lub jęczmienny	żytni pośledni razowy lub jęczmienny
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami go pieką	sami go pieką	sami go pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Nic używają innego pieczywa	Nic używają innego go pieczywa.	Nic używają innego pieczywa.
	z czego się składają?	—		—
	z kąd je otrzymują?		—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb wypiekają kiszony	kiszony	czasem kiszony lub przaśny. –
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	〃	〃	〃
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza jaglana, jęczmienna, krupiana, kartofle, fasola, groch.	Tak samo	Tak samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Dziennie wypada 1/4 litr.	Nie używają mleka, bo nie mają ~~takowego~~	Nie używają mleka, bo nie mają wcale ~~takowego~~
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	〃	〃	〃
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jako mleko słodkie krowine, maślanka.	Nie mają takowego	Nie mają takowego.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nie wyrabiają serów, bo bardzo małą ilość mają mleka.	Nie wyrabiają serów	Nie wyrabiają serów.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie używają masła i nie robią zapasów na zimę.	Nie używają masła i nie robią zapasów na zimę. –	Nie używają masła, i nie robią zapasów na zimę. –
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają jaj	Nie używają jaj	Nie używają jaj.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	oleju	oleju	żadnej omasty nie używają. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	〃	〃	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	〃	〃	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	〃	〃	
15. Jak często spożywają mięso?	Raz w rok, a to w święta wielkanocne	Nie spożywają nigdy	Nie spożywają nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	~~świninę~~.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	〃	〃
18. Czy używają drobiu?	Nie używają. 〃	Nie używają 〃	Nie używają. 〃

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/4 kilograma	?	?
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	?
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Nie używają	Nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki kapusta kiszona	buraki kapusta kiszona	kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	fasola kiszona z kapustą	fasola kiszona z kapustą	fasola z kapustą
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane		
jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne
jaglanne	jaglanne	jaglanne	jaglanne
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna			
żytnia	żytniej	żytniej	
owsiana			
hreczana			
jęczmienna	jęczmiennej	jęczmiennej	jęczmiennej
kukurydzana			
ziemniaczana			

Sami mielą na żarnach. Lub we młynie i przesiewają na sitach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają grzybów	Nie używają grzybów	Nie używają grzybów.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków	Robią zapasy ziemniaków	Robią zapasy ziemniaków stosownie możności
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane z mlekiem krowiem lub pieczone z solą.	gotowane lub pieczone z solą.	gotowane lub pieczona z solą.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają jako Domieszki do chleba	Używają jako domieszki do chleba.	Używają jako domieszki do chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają.	Nie wypiekają.	Nie wypiekają.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją ani kawy, ani herbaty	Nie piją ani kawy, ani herbaty	Nie piją ani kawy, ani herbaty
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki, gruszki i jabłka	Suszą śliwki, gruszki i jabłka.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	Dwa razy tak w lecie jako też i w zimie.	Raz palą tak w lecie jako też i w zimie.	Raz palą tak w lecie, jako też i w zimie.
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 litr.	6 litr.	2 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, zakąszając takowa chlebem z solą i gotowanymi kreczanymi ziemniakami	Tak samo.	—
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	3 dni 2 dni 7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1 procent mniej zamożnych 49 procent ubogich — 50 procent		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurydziana mąką, tak zwaną mamałygą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

387 229

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudki Nazwa miejscowości? Komarno

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polacy, rusini i żydzi Liczba ludności? 5425

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	4 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	kawę	mleko	chleb
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	rosół mięsiwo i leguminę / zupę i leguminę / dtto	rosół i mięso / zupę i leguminę / dtto	barszcz albo jaglankę, kapustę i kartofle / dtto
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	mięso i herbatę / ryby i herbatę / dtto	chleb z masłem i herbatę / dtto	kartofle i mamałygę / dtto
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	pszenny / kupują	żytni razowy / pieką sami	ż. żytni i jęczmienne placki / kupują i pieką sami
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	bułki rogalki i różne ciasta / sami wypiekają	pieczywo pszenne / sami wypiekają	— / —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Zwyklý	Zwyklý	Zwyklý
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Rosół, zupa, mięso, pieczeń, sos, pierogi, knyfle, naleśniki, kiełbasa, szynka, ryby, ryżu, jarzyny i t.p.	barszcz, kapusta, kaszanka, flanka, ścieranka, rosół, mięso, pierogi, kartofle i t.p.	barszcz, kapusta, ziemniaki, kaszanka kartofle kluski, pęczak i t.p.
sposób przyrządzania?	Zwyklý	Zwyklý	Zwyklý
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litry	¼ litry	0
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Mleko	Mleko	0
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	wszystkie rodzaje	słodkie kwaśne i maślankę	maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	z kwaśnego	—
12. Czy używają masła?	używają		
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	i robią zapasy	rzadko robią i używają	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło słoninę i smalec	sadło i słoninę	olej
14. w lecie — w dni postne	〃	〃	
14. w zimie — w dni zwykłe			
14. w zimie — w dni postne	〃	〃	
15. Jak często spożywają mięso?	prawie codziennie	dwa razy w tygodniu	trzy razy do roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Wszystkie	Krowinę, świninę	świninę
16. krowina			
16. cielęcina			
16. baranina			
16. świnina			
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, pieką i wędzą	gotują i pieką	gotują
18. Czy używają drobiu?	używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	120 kg.	25 kg.	1 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	robią zapasy z niektórych wymienionych tu jarzyn	robią zapasy marchwi, buraków, cebuli, czosnku ogórków i kapusty kiszonej.	kapusty kiszonej i czosnku.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	używają jako potrawy	używają jako potrawy	używają jako przyprawę do barszcu i kapusty.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	używają wszystkich gatunków	hreczanej, jęczmiennej i jaglanej	jaglanej i jęczmiennej
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przennej, hreczanej kukurydzianej i ziemniaczanej	przennej, żytniej kukurydzianej	żytniej jęczmiennej i kukurydzianej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszonych a czasem i surowych	suszonych	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	/
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	robią	robią	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	czasem	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią	nie	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	Dwa razy	Dwa razy	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę, piwo i miód	wódkę, piwo a czasem i miód	wódkę i wino owocowe
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	25 litrów	15 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i winem	wódką i piwem	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 Dni	Nie	Nie
w tygodniu adwentowym	3 Dni		
w tygodniu wielkiego postu	6 Dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	czasem	—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5%	25%	70%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	Łobodą i szczawiem
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

388 231

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudki Nazwa miejscowości? Laszki zawiązane

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Grecko katolickiego obrządku Liczba ludności? 800

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Trzy razy dziennie	Itto.	Itto
	w zimie	Itto		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z mlekiem	Itto.	Kartofle
	w lecie, w dni postne	Łupę kartoflaną	Itto.	Kukurudzianką (mamałygą)
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle z kapustą	Itto.	Itto
	w zimie, w dni postne	Kartofle omaszczone olejem	Itto	Itto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z barszczu kapusty kaszy jęczm.	Z barszczu i kapusty	Z barszczu i kapusty
	w lecie, w dni postne	Itto. Itto.	Itto.	Itto
	w zimie, w dni zwykłe	Z barszczu i kapusty	Z barszczu i kapusty	Z kwasu i kapusty
	w zimie, w dni postne	Z barszczu i kartofel i kapusty	Z kapusty i kwasu	Z kwasu z kartoflami
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z kwaśnem mlekiem	Kartofle z kwaśnym mlekiem	Kartofle z barszczem
	w lecie, w dni postne	Kartofle z ogórkami	Kartofle z ogórkami	Kartofle z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe	Kapustę i barszcz z fasolą pecak	Kapustę i barszcz	Kapustę i kwas
	w zimie, w dni postne	Kapustę i barszcz	Kapustę i barszcz	Kapustę i kwas
5. Chleb	jaki jadają	Żytni	Żytni	Żytni, lub jęczmienny
	z czego się składa	Z mąki żytniéj	Z żytniej	Z żytniej i jęczmiennej
	czy go sami pieką	Sami go pieką	Sami	Sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Nie kupują	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Pirogi	Pirogi	Itto
	z czego się składają?	Z kartofel i kapusty i kupkreczanych	Itto	Z kartofel i kapusty
	z kąd je otrzymują?	Wyrabiają sami	Itto	Itto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Dają mąki do ciepłej wody i to zowią zaprawą, a dopiero zaraz dają więcej mąki mieszą to razem, potem czekają z pół godziny aż wyrośnie trochę a potem sadzają (dają) w piec.	Jak.	Jak.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzynne	Jak.	Jak.
Nazwy ich?	Kapusta bary, fasola, kartofle. bób	Kapusta, kartofle, fasola, bary	Kapusta kwas, kartofle
sposób przyrządzania?	Kapustę gotują w ten sposób iż potem dodają do niej kaszy jęczm. kartofel, lub fasoli, Bary zaś iż dodają do niego kaszy jęczm i najczęściej mlekiem lub jajo	Jak.	Jak.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Garniec	Garniec	Nie
w zimie	2 litry	2 litry	Nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśnego	Kwaśnego	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego	Nie wyrabiają	Nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	Nie używają	Jak	Jak
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią zapasów	Jak	Jak
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają	Jak	Jak
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masła	Jak	Żadnej omasty
w lecie — w dni postne	Oleju	Jak	Jak. t. j. Oleju
w zimie — w dni zwykłe	Oleju	Oleju	Oleju
w zimie — w dni postne	Jak	Jak	Jak
15. Jak często spożywają mięso?	Raz w rok	Jak	Jak
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	Świninę	Jak	Jak
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają w ten sposób iż je gotują same a potem je spożywają.	Jak	Jak
18. Czy używają drobiu?	Nie używają	Nie używają	Nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 jednego mięsa na dorosłego człowieka w roku wypada 1 funt	Pół funta	1/4 część funta
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają	Nie używają	Nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	Nie używają	Nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	Buraki	Buraki	—
karpiele			
kalarepa			
cebula	Cebula	Cebula	—
czosnek	Czosnek	—	—
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Kapusta kiszona i ziemniaki	Kapusta i ziemniaki	Kapusta
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	Groch z kapustą	Groch z kapustą	—
bób	Bób z barszczem	—	
fasola	Fasola z krupami jęczmiennymi lub z barszczem	Fasolą z barszczem	—
soczewica			
kukurudza	Kukurudziana (Mamałyga)	to	to.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Używają krup hreczanych	—	—
jęczmienne	jęczmiennych	jęczmiennych	—
jaglanne	jaglanych i wyrabiają sami	jaglanych Wyrabiają sami	jaglanych Dostają od ramowniejszych
przenne	— —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia	Mąki używają żytniej i pszennej	Żytnej	Jęczmiennej
owsiana	— —	—	
hreczana	Robią zapasy jęczmiennej mieląc na jęczmiennych jarnach	Robią zapasy jęczmiennej mieląc na jęczmiennych jarnach	
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana	— —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	to.	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Z kapustą, barszczem lub ze solą i mlekiem kwaśnem	to.	Z barszczem i ze solą
czy ich używają jako domieszki do chleba?	— —	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	— —	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	Dwa razy	Dwa razy	Raz
w zimie	Raz	Raz	Raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę	Wódkę	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Trzy garnce	6 litrów	6 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chlebem pieczonym z śmietaną, wódką i mięsem	to.	to
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni	to.	to
w tygodniu adwentowym	Cały tydzień	"	"
w tygodniu wielkiego postu	Cały post	"	"
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10 % Mniej zamożnych 30 % Ubogich 40 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	—	

Mysłowice

Bibl. Jagiell.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudecki Nazwa miejscowości? Towerków

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr. kat. wyznania Liczba ludności? 500 (pięćset)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb lub kartofle, żadko kasza jaglana na mleku.	kartofle, barszcz	barszcz lub chleb
	w lecie, w dni postne	chleb lub kartofle	dto dto	dto dto
	w zimie, w dni zwykłe	dto	dto dto	dto dto
	w zimie, w dni postne	dto	dto dto	dto dto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, barszcz, chleb, kasza jaglana na mleku.	kapusta, barszcz, chleb, oraz. czem kasza jaglana na mleku	kapusta, lub barszcz chleb.
	w lecie, w dni postne	kapusta, barszcz, chleb	kapusta, barszcz, bób	dto dto
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, barszcz, lub kwas gotowany z kapusty, chleb, bób	kapusta, kwas z kapusty chleb	kapusta, kartofle lub kwas wygotowany z kapusty
	w zimie, w dni postne	dto dto	dto dto	dto dto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, kasza jaglana na mleku	kartofle, barszcz lub kasza jaglana na mleku	barszcz z chlebem lub kasza jaglana
	w lecie, w dni postne	kartofle barszcz, lub kasza jaglana na mleku	barszcz z kartoflami	barszcz, czasem ryby
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle gotowane z kwaśnem mlekiem	kartofle z kwaśnem mlekiem	kartofle lub kaszę jaglaną
	w zimie, w dni postne	kartofle gotowane	kartofle	dto dto
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy, lub kukurydziany	żytny razowy	żytny lub jęczmienny
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi pieczone	pierogi pieczone	tylko w dni niższych pierogi, a raczej chleb z kukurydzy.
	z czego się składają?	kartofle obierane duszone i wymierzane z serem, wkładane kwaśnym ciastem z pszennej mąki.	kartofle parzone wymierzane z serem, zamiast kwaśnym ciastem z żytniej mąki	
	z kąd je otrzymują?	sami wyrabiają	sami wyrabiają	sami wyrabiają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły sposób	zwykły sposób	zwykły sposób
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	nie używają	nie używają	nie używają
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	potrawy roślinne i zbożowe	potrawy roślinne i zbożowe	potrawy roślinne i zbożowe
Nazwy ich?	kapusta, barszcz, bób, groch, fasola,		
sposób przyrządzania?	nalewa się zimną wodą po zagotowaniu się od. płuknie się i nalewa się gorącą wodą (albo nie) po ugotowaniu przymaszczają kapustę zwykle masłem.	tako	tako
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka 25 liter na osobę przez lato	20 liter na osobę w lecie	15 liter na osobę w lecie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają mleka 10 liter na osobę przez zimę	5 liter na osobę w zimie	w zimie nie jedzą
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jedzą mleko słodkie, a z ma, słonki gotują barszcz	jedzą słodkie mleko	jedzą słodkie mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego odgotowanego mleka	wyrabiają z kwaśnego odgotowanego mleka	—
12. Czy używają masła?	masła używają	masła używają	używają masła bardzo rzadko
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy topionego masła.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoniny, lub masła	słoniny jednak rzjadko,	czasami mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	mleka		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny	mleka i oleju konopnego	często oleju konopnego
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej konopi	oleju konopnego	
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w święta Wielkanocne	tylko w święta Wielkanocne	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęciny	cielęciny	—
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świniny		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	tylko w wielkich chorobach	tylko w wielkich chorobach	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kilogramy	½ kilogr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb	używają ryb	używają ryb
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki surowe; kapusta kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, bób, fasolę gotują zwykły sposób, z kukurydzy wypiekają chleb	groch, bób, fasolę gotują zwykły sposób, z kukurydzy wypiekają chleb	bób, fasolę, gotują zwyczajny sposób
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	używają jęczmiennych i jaglannych.	używają jęczmiennych i jaglannych	używają więcej jęczmiennych a mniej jaglannych.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	używają przennej, żytniej, jęczmiennej, kukurydzianej, na zimę robią zapasy żytniej i jęczmiennej.	używają żytniej, jęczmiennej i kukurydzianej, zapasów na zimę nie robią	używają żytniej i jęczmiennej na zimę zapasów nie robią

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają prawdziwych grzybów, świeżych i suszonych	używają prawdziwych grzybów surowych i suszonych	używają prawdziwych grzybów surowych i suszonych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy ziemniaków	robią zapasy ziemniaków	robią zapasy ziemniaków
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	ziemniaki spożywają gotowane i pieczone	spożywają gotowane i pieczone	spożywają pieczone i gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają tartych na tarce jako domieszki do chleba	używają tartych na tarce do chleba jako domieszki	używają jako domieszki do chleba suszonych.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki suszone	gruszki suszone	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	{ Dwa razy	Dwa razy	jeden raz tylko w zimie
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	pięć litrów	trzy litry	dwie litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięso świńskie i wołowe i zwykłe potrawy codzienne oraz wódka	mięso wołowe i zwykłe potrawy codzienne, oraz wódka	masło mleko i zwykłe potrawy codzienne oraz wódka
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 3 dni / cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10%, mniej zamożnych 40%, ubogich 30%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	jedzą owoce, tobołę, i kaszę kukurydzianą. (mamałygę)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zarząd szkoły ludowej W Powierkowie Dnia 14 maja 1891. J. Wichert nauczyciel		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

390 235

Powiat? Rudki Nazwa miejscowości? Rudki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) urodzajna

Narodowość ludzi? polska w mniejszej części ruska Liczba ludności? 2693

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	3 razy	2 razy
	w zimie		do	do	do
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	kawa-herbata	barszcz	chleb
		w dni postne	do	do	do
	w zimie	w dni zwykłe	do	do	do
		w dni postne	do	do	do
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	rosół, zupa, mięso-drób	kasza, kapusta, kartofle	kapusta, kartofle
		w dni postne	leguminy-jarzyny do	do	do
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne	do	do	do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	mięso-jarzyny	ściranka	—
		w dni postne	leguminy-jarzyny	do	—
	w zimie	w dni zwykłe	do	do	—
		w dni postne	do	do	—
5. Chleb	jaki jadają		żytni	żytni razowy i zmieszany	jęczmienny razowy
	z czego się składa		—	—	—
	czy go sami pieką		—	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		u żydowarza	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		bułki-pogaczy	—	—
	z czego się składają?			—	—
	z kąd je otrzymują?		u żydowarza	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	kawykowy	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	1/2 kwarta	1/4 kwarta	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	"	"	"	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w każdej formie	słodkie - kwaśne zbierane	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego.	tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają	używają	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno i do potraw	do potraw	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła - słoniny	masło - smalec olej	sadło olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masła - słoniny	masło - sadło - smalec olej	sadło olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masła		
15. Jak często spożywają mięso?	codziennie	raz na tydzień	na większe święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	wołowina	wołowina	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	/		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	w każdym razie.	gotowane solone	gotowane solone
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	75 Klg.	14 Klg	6 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	~	~	~
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, cebula, czosnek, kapusta, kiszona, ogórki, kartofle	marchew buraki cebula czosnek kapusta kiszona kartofle	marchew buraki cebula czosnek kapusta kiszona kartofle	marchew buraki cebula czosnek kapusta kiszona kartofle
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	używają	używają	używają
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	używają krupnosel, kaszę zarzają, kupują, w sklepach	używają — sami wyrabiają	używają wyrabiają sami.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniączana	używają pszennej, żytniej, jęczmiennej, hreczanej robią zapasy	pszennej żytniej pszennej, hreczanej kupują w handlu	pszennej, żytniej pszennej, hreczanej kupują w handlu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i suszonych	używają świeżych i suszonych	używają świeżych i suszonych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane pieczone	gotowane pieczone	gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła - suszone grusz.	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach w lecie / w zimie celem gotowania jadła	3 razy	3 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka piwo wino i wino owocowe	wódka piwo	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	7 wiader	10 wiader	12 wiader
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, winem, herbatą itp.	wódką, piwem	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 12 % mniej zamożn. 25 % najuboż. 63 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurnozą, którą zakupują w innych miejscach		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rudki Nazwa miejscowości? Juliyłowy

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? do dwóch tysięcy

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	rodzaje potrawy jak kawa, owsianka przyrządzona mlekiem	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
	w lecie, w dni postne	takie same bez omasty		
	w zimie, w dni zwykłe	rodzaje potrawy z omastą		
	w zimie, w dni postne	rodzaje potrawy bez omasty		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapusta, lub polewka ze serwatki	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
	w lecie, w dni postne	barszcz, kapusta, kartofle		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, kapusta z kartofla, z buraczkami lub fasolą		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	to co pozostaje z obiadu	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	to co pozostaje z obiadu		
5. Chleb: jaki jadają		razowy żytni	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
z czego się składa		z przyrumienionej jęczmiennej mąki		
czy go sami pieką		lub tartych kartofli sami pieką		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		żadne	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	jak zwykle	jak zwykle	jak zwykle
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	niema	niema	niema
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kaszce lub gęste barszcz, polewka, kapusta	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
8. Sposób przyrządzania?	barszcz kiszony z buraków lub z mąki. kapusta kiszona wygniesiona z kłóre, nią fasolą		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	wypada na jedną osobę najmniej 3 decylitry	tak jak poprzedni
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo mało		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie bardzo mało kwaśnego	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego	tak samo	tak samo
12. Czy używają masła?	bardzo mało	tak samo	tak samo
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zaparów nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	nie używają	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	mleko	tak jak poprzedni	tak jak poprzedni
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	mleko z ziemniakami bez mięsa		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe i w dni postne	tak jak poprzednio		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko, na wielkie uroczystości	bardzo rzadko	bardzo rzadko
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina		tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	½ kilo	½ kilo	½ kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie używają	nie używają	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki surowe; cebulę; czosnek; kapustę kiszoną	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch kłócony; bób gotowany ale cały; fasola kłócona	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	wyrabiają i używają krup jęczmiennych i jaglet	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	używają mąki żytniej i przemiej dla tyle ile potrzeba na dzień	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają	nieużywają	nieużywają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe lub tłuc. crone i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	tak samo	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone jabłka i gruszki	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódki i piwa	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	½ litra	½ litra	½ litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem lub wódką	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni trzy dni siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nieużywają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 20% ubogich 40%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurudzianą mąką		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

47.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

392 239

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Błażowa

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) — górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) — średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? około 5000

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	4 razy
	w zimie	3 "	3 "	3 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, polewkę ze serwatki z chlebem, ziemniakami, bobem	barszcz	barszcz
	w lecie, w dni postne	barszcz	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty, kaszy, ziemniaków, kluseк	z kapusty, ziemniaków	z kapusty, ziemniaków
	w lecie, w dni postne	jak w dni zwykłe	jak w dni zwykłe	jak w dni zwykłe
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	jak w lecie
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Co z obiadu przestanie	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		razowy żytny żarnowy	razowy żytny żarnowy razem żytno jęczmienny	razowy żytny żarnowy często żytno jęczmienny
5. Chleb — z czego się składa		—		
5. Chleb — czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		kupują od czeladzi dworskiej i plebańskiej
6. Inne pieczywa — jakie używają?		chleb pszenny razowy	rzadko chleb pszenny razowy	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		—	—	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		pieką w domu	pieką w domu	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na kwaśnem cieście	dtto	dtto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach	dtto	dtto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	bardzo proste		
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, polewka, kasza na gęsto i na rzadko, kluski	dtto	dtto
sposób przyrządzania?	bardzo prymitywny	dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają trochę mleka (mniej niż 1/16 l na osobę dorosłą)	wcale nie używają mleka albo rzadko	wcale nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo mało		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, mleko kwaśne, serwatkę i maślankę	/	/
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery na własny użytek z kwaśn. mleka	/	/
12. Czy używają masła?	używają	mało	bardzo mało
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	czasami na jajecznicę nie.	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, sadła, słoniny	używają mleka jako omasty	mleko na omastę
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	nigdy innego	nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	oprócz świńskiego i rzadko cielęciny	/	/
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	czasem króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	/	/
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 1/2 kilo	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	— —	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód do chleba	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	przechowują		
buraki	w piwnicach		
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	tłóczony, cały	tak samo	tak samo
bób	cały		
fasola	zapalana (zaprawiona mąką)		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane mało	tak samo	jęczmienne i jaglane
jęczmienne	najczęściej		
jaglanne	dość często		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	dość	przennej mało	jak mniej zamożni
żytnia	takie	żytniej	ze zboża otrzyma-
owsiana	na barszcz	owsianej	nego na zarobku,
hreczana	—	jęczmiennej	resztę kupują
jęczmienna	—	trochę z własnego	po sklepach
kukurydzana	—	zboża - resztę	
ziemniaczana	—	kupują w skle-	
	z własnych zapasów zboża	pach	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	wszystkie gatunki grzybów jadalnych świeże i suszone.	Dto	Dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	składają w kopce do piwnic.	robią zapasy	robią zapasy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	na zupę z wodą, w tłuszcz, tłuczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją w święta	tak że	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki i gruszki	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	zazwyczaj raz na dzień	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe)	bez mała wogóle	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	tylko bardzo mały procent pije wódkę	tak samo	tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	najwięcej piwem, a mało wódką i winem	tak samo	tak samo

35. Postów ile dni:
- w zwykłym tygodniu — dwa dni
- w tygodniu adwentowym — trzy dni
- w tygodniu wielkiego postu — trzy dni

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? — Zaczynają używać . . . . .

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). — 1/5 zamożnych 2/5 mniej zamożnych, 2/5 ubogich

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? — używają mąki kukurudzianej

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

393 241

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Bratkowice

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 2690

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają zwykle cztery razy na dzień	jadają cztery razy na dzień	jadają zwykle dwa razy; gdy są na robocie u zamożnych gospodarzy, wtedy jadają cztery razy.
	w zimie	jadają zwykle trzy razy na dzień	jadają trzy razy na dzień.	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	polewkę z mąki jęczmiennej i chleb ze serem (twarogiem)	polewkę z mąki jęczmiennej lub jaglanej (prosianej) i chleb	barszcz z chlebem
	w lecie, w dni postne	barszcz żytni, chleb i ziemniaki.	barszcz, chleb i ziemniaki.	barszcz i ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz żytni, chleb i ziemniaki z masłem	barszcz żytni, chleb i ziemniaki	barszcz z chlebem
	w zimie, w dni postne	barszcz, chleb i ziemniaki jałowe	barszcz, chleb i ziemniaki jałowe	barszcz i ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty omaszczonej masłem, z ziemniaków, kaszy jęczmiennej lub pęcaku ugotowanego na serwatce —	z kapusty, ziemniaków, pęcaku ugotowanego na serwatce —	ziemniaki i kapusta z rzepy
	w lecie, w dni postne	Kapusta z grochem i ziemniaki	Kapusta i ziemniaki —	ziemniaki i rzepa suszona
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta z fasolą, pęcak z grochem i ziemniaki z masłem.	Kapusta, pęcak i ziemniaki z masłem —	ziemniaki i kapusta z rzepy
	w zimie, w dni postne	kapusta z grochem i ziemniaki jałowe.	Kapusta i ziemniaki jałowe	ziemniaki i rzepa suszona
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Na wieczerze jadają zwykle to, co pozostanie z obiadu —	Na wieczerze jadają to, co pozostanie z obiadu.	Na wieczerze jadają to, co pozostanie z obiadu —
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają?	żytni razowy z dodatkiem ziemniaków	żytni razowy z dodatkiem ziemniaków —	chleb żytni razowy z domieszką otrąb, mąki jęczmiennej i ziemniaków.
	z czego się składa?	z mąki, ziemniaków tartych na tarle, z wody i zakwaski —	z mąki, ziemniaków tartych, wody i zakwaski —	
	czy go sami pieką?	sami go pieką.	sami go pieką	sami go pieką —
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo?	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Innego pieczywa nie używają	Innego pieczywa nie używają	Innego pieczywa nie używają.
	z czego się składają?	—	—	
	z kąd je otrzymują?	—	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	zwykły	zwykły	zwykły.
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ziemniaki, Kapusta, Kasza jaglana, Kasza jęczmienna, pęczak, Polewka z prosa, Polewka z jęczmienia, Barszcz - Kluski ze serem (zwane Pączki)	Ziemniaki, Kapusta, Kasza jaglana, Kasza jęczmienna, pęczak, Polewki, Barszcz,	, ziemniaki, kapusta, rzepa, Kapusta z rzepy, barszcz, Zacierka z mąki jęczmiennej
sposób przyrządzania?	Polewkę przyrządzają w sposób następujący: Na ser w watce rozbijają 1 litr mąki jęczmiennej lub prosianej, na to dolewa 4 litry wrzącej wody i przystawia do ognia - gdy wrzeć zacznie, Polewka jest gotowa -		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają mleka przeciętnie 1/2 litra na jednę osobę -	w lecie używają przeciętnie 1/2 litra na jednę osobę -	tak w lecie jak i w zimie mleka nie używają. — W czasie znaczniejszych robót polnych, gdy są na robocie u zamożnych, jedzą mleko -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	wcale mleka nie używają a to z tego powodu, że krowy są ciekłe i od połowy grudnia do maja nie dają się -	w zimie używają z powodu, że krowy nie dają się w zimie -	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają przeważnie mleka kwaśnego, maślanki i serwatki — Słodkiego mleka używają tylko dzieci przy piersi i chorzy -	używają przeważnie mleka kwaśnego, maślanki i serwatki — Słodkiego mleka używają tylko Dzieci przy piersi i chorzy -	Używają przeważnie maślanki i serwatki, które kupują u Pacherzarza -
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego -	Wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego -	Nie wyrabiają serów -
12. Czy używają masła?	Używają masła jako omasty do ziemniaków, kapusty -	Używają masła jako omasty do ziemniaków i kapusty -	Nie używają masła -
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę robią zapasy dla siebie (Solone)	Na zimę robią zapasy dla siebie - (Solone)	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają ani osobno ani do potraw - W razach wyjątkowych tylko, mianowicie, podczas świąt wielkanocnych, gospodyni ręczy kosiany jajecznicę -	Jaj nie używają ani osobno ani do potraw -	Jaj nie używają ani osobno ani do potraw.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła.	masła, słoniny, sadła.	słoniny i sadła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	masła -	masła -	~~masła~~ -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła.	masła, słoniny, sadła -	słoniny i sadła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	oleja -	oleja -	oleja -
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają dwa razy do roku mianowicie: na Boże Narodzenie i Wielkanoc -	Mięso spożywają dwa razy do roku mianowicie: na Boże Narodzenie i Wielkanoc -	Mięso spożywają dwa razy do roku, mianowicie: na Boże Narodzenie i Wielkanoc -
16. Jakie mięso jadają — wołowina	~~wołowina~~	—	
16. Jakie mięso jadają — krowina	Krowina	Krowina	Krowina
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Nie używają Drobiu.	Nie używają Drobiu -	Nie używają drobiu.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	przeciętnie wypada ½ kg. zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego -	przeciętnie wypada ½ kg. zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego	przeciętnie wypada ¼ kg. zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają ani ryb ani śledzi -	Nie używają ani ryb ani śledzi	Nie używają ani ryb ani śledzi -
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają miodu -	Nie używają miodu -	Nie używają miodu —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew —— buraki —— karpiele —— kalarepa —— cebula —— czosnek —— ogórki —— kapusta świeża —— „ kiszona	Kapusta kiszona	Kapusta kiszona.	Kapusta kiszona z grochu - grochu kiszony
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	używany bywa tylko z kapustą i jęczmieniem	groch używany bywa tylko z kapustą i jęczmieniem	——
bób	używany bywa z barszczem -	bób używany bywa z barszczem	bób używany bywa z barszczem -
fasola	zwykle z kapustą -	fasola zwykle z kapustą -	
soczewica ——			
kukurudza ——			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	używają kaszy jęczmiennej i jaglanej, które sami wyrabiają.	Używają kaszy jęczmiennej i jaglanej, które sami wyrabiają —	Kaszy nie używają
jaglanne			
przenne ——			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	pszenna	pszenna	——
żytnia	żytnia	żytnia	żytnia
owsiana ——		—	——
hreczana ——		—	——
jęczmienna	jęczmienna	jęczmienna -	jęczmienna -
kukurydzana ——		—	
ziemniaczana ——		—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów nie używają.	Grzybów nie używają	Grzybów nie używają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy ziemniaków	Robią zapasy ziemniaków	Robią zapasy ziemniaków
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają całe i duszone. używają ich jako domieszki do chleba. —	Ziemniaki spożywają całe i duszone. Używają ich jako domieszki do chleba.	Ziemniaki spożywają całe i duszone. Używają ich jako domieszki do chleba.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją ani kawy ani herbaty.	Nie piją ani kawy ani herbaty	Nie piją ani kawy ani herbaty.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią z owoców i jagód żadnych Konserwów, gdyż nie pielęgnują drzew owocowych.	Nie robią z owoców i jagód żadnych Konserwów, gdyż nie pielęgnują drzew owocowych	Nie robią z owoców i jagód żadnych Konserwów.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Tak w lecie jak i w zimie palą raz jeden i gotują odrazu na cały dzień	Tak w lecie jak i w zimie palą jeden raz tylko zrana.	Tak w lecie jak i w zimie palą w piecach jeden raz tylko zrana.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka — piwo — — — —	wódkę piwo — —	wódkę piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W całej wsi jest tylko Parowiczan. Ci wódkę piją i gi wyprzejść w Krzecicach po 50 litrów na rok.	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych raczą się: plackami (chlebem pszennym razowym) z masłem i serem, kaszą jaglaną na mleku słodkiem, kapustą z grochem i salcem, mięsem, piwem.	Podczas wesela i chrzcin raczą się plackami z serem i masłem, kaszą jaglaną na mleku słodkiem, kapustą z grochem i salcem, piwem.	Podczas wesela i chrzcin raczą się chlebem żytnim razowym, serem, kapustą z grochem wódką i w małej ilości piwem.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	jeden dzień t.j. piątek trzy dni t.j. środa, piątek i sobota trzy dni t.j. środa, piątek i sobota		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stosunek procentowy: zamożnych 0·1, mniej zamożnych 0·5, ubogich 0·4. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu żywią się dzikim szczawiem (szczaw). Chleb wypiekają z jednej części mąki żytniej lub jęczmiennej i ostatniej części otrąb.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

394

243

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Budziwój.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } W powiecie pagórkowata, w powiecie nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1900.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4.	4.	3.
	w zimie		3.	3.	3.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z masłem lub ze serem i barszcz.	chleb i barszcz.	ziemniaki barszcz.
		w dni postne	chleb i barszcz	chleb i barszcz	ziemniaki i barszcz.
	w zimie	w dni zwykłe	chleb z barszcz i chleb ze serem.	chleb i barszcz	ziemniaki i barszcz
		w dni postne	chleb i barszcz	chleb i barszcz.	ziemniaki i barszcz.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki, kluski lub kasza.	kapusta - ziemniaki - kasza.	kapusta - ziemniaki -
		w dni postne	kapustą, ziemniaki (kluski lub bób ze suszonym owocem.)	kapusta - ziemniaki - bób ze suszonym owocem.	kapusta - ziemniaki
	w zimie	w dni zwykłe	kapusta, ziemniaki, kluski lub kasza.	kapusta - ziemniaki - kasza	kapusta - ziemniaki -
		w dni postne	kapusta, ziemniaki (kluski lub bób ze suszonym owocem)	kapusta - ziemniaki - bób ze suszonym owocem.	kapusta - ziemniaki -
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kapustą i kwaśną kaszą jęczmienną.	kapusta - ziemniaki -	Tak w dnie postne jako i zwykłe ziemniaki albo kromka chleba.
		w dni postne	kapusta - ziemniaki	kapusta - ziemniaki	
	w zimie	w dni zwykłe	kapustą i kwaśną kaszą jęczmienną	kapusta - ziemniaki.	
		w dni postne	kapusta ziemniaki.	kapusta - ziemniaki.	
5. Chleb	jaki jadają		razowy	chleb razowy	razowy
	z czego się składa		z mąki żytniej	z mąki żytniej.	z mąki żytniej
	czy go sami pieką		sami.	pieką sami.	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Rozczyn na zakwasie, następnie zamierzka- a po wyrośnięciu wypiekają.	tem sam.	—
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kasza jaglana, lub jęczmienna, kluski, groch, bób, kapusta, ziemniaki, barszcz, fasolka.	Mniej zamożni używają tych samych potraw co i najzamożniejsi.	kapusta - ziemniaki - barszcz. kapusta kiszona - ziemniaki całe ze solą - barszcz żytny.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	kasza jęczmienna lub jaglaną, wysmażana na maśle omaszczo- nąm maśłem lub słoniną, albo też na mleku zsiadłym, maślance. Kluski przyrzą- dzone do sera, na mleku lub wodzie. Groch lub bób na sucho omaszczony masłem lub słoni- ną. Kapusta kiszona z masłem, słoniną, olejem. Ziemniaki tłuczone lub z skwarkami z masłem lub słoniną. Barszcz podlewany mlekiem, fasolka na zsiadłe.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają tylko do potraw. Na jednę osobę przeciętnie wypada ½ litra.	Mleka używają tylko do potraw. Na 1 osobę przeciętnie ⅛ litra.	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Używają zwykle do potraw. Na jednę osobę przeciętnie ⅛ litra	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka, maślanka.)	Używają mleka słodkiego, niezbie- ranego, kwaśnego zbieranego i ma- ślanki.	Mleka używają słodkiego niezbie- ranego, kwaśnego zbieranego i maślanki.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego.	Sery wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają solonego, robią zapasy na zimę.	Masła używają solonego, robią zapasy na zimę.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło i słonina.	tak samo.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	(na maśle)		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło - słoninę.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej (lub wszystko na maśle)		
15. Jak często spożywają mięso?	3 razy do roku.	2 razy	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	na Boże Narodzenie i Wielkanoc.	Zrzynają na Boże Narodzenie i Wielkanoc	2 razy do roku króliczę.
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	w zapusty		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane.	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1¼ kg.	¼ kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele — kalarepa — cebula } jako przyprawę do potraw czosnek } ogórki — kapusta świeża — „ kiszona 2 łyżeczki szatkowanej lub z główkach. i. t. d.		Cebulę i czosnek używają jako przyprawę do potraw. 2 łyżeczki kapusty szatkowanej lub z główkach	cebula czosnek kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie groch na sucho bób dto fasola dto soczewica — kukurudza —		groch na sucho bób dto fasola dto	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) — jęczmienne } wyrób domowy z ziarnach lub z młynie. jaglanne } przenne —		Jako wyrób domowy z ziarnach kasze jęczmienne i jaglanne	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna } mielona z młynie lub ziarnach żytnia } na żytel lub razem. owsiana — hreczana — jęczmienna — kukurydzana — ziemniaczana —		Mąki używają żytniej i przenej mielonej na razem z ziarnach lub na żytel ze młynie	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	W kopcach i piwnicach.	w kopcach	W kopcach. do 15 korcy.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Tłuczone lub w krążki.	Tłuczone lub krojone w krążki	całe ze solą lub na zupę.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki i gruszki suszone.	Używają śliwek i gruszek suszonych.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	1.	1.	1.
w zimie	2.	1.	1.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	—	piwo	wódka
piwo	piwo		
miód	—		
wino	wino		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chleb pszenny lub żyty pytlowany z masłem lub serem i piwo.	Tak samo.	Wódka i chleb razowy.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	piątek - sobota — 2 dni —		
w tygodniu adwentowym	środa - piątek - sobota / 3 dni.		
w tygodniu wielkiego postu	poniedziałek - wtorek - środa - czwartek - piątek - sobota (6 dni)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają wcale.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	420 : 700 : 780.	21. 35. 39. / 3, 5, 6	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Ryż - kukurydza —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najbiedniejsi najmują się do pracy do najzamożniejszych i dostają od nich całodzienne wyżywienie, a zamiast zapłaty pieniężnej dostają jako wynagrodzenie mąki lub krup jęczmiennych i chleb, który zamuszają i przechowują na dłuższy czas by mogli żyć swą rodziną.		

395 245

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszowski Nazwa miejscowości? Godowa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polaków Liczba ludności? 2180

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztéry razy dziennie	cztéry razy dziennie	cztéry razy dziennie
	w zimie	trzy " "	trzy " "	trzy " "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	proléwka z serwatki z chlebem kluski na mléku, ziemniaki za stołem na lub masłem.	to samo co rubryk I-a	proléwka z serwatki z chlebem, ziemniaki
	w lecie, w dni postne	to samo, z mlekiem i masłem		barszcz ziemniaki
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz pszenny lub owsiany z chlebem okrasony słoniną, kluski z mlekiem i ziemniaki. -		barszcz owsiany z ziemniak
	w zimie, w dni postne	to samo z mlekiem i masłem	dtto	dtto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza jęczmienna na mléku, kapusta, ziemniaki z masłem lub słoniną.	dtto	barszcz żytni lub owsiany z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	barszcz pszenny z chlebem, bób lub groch z olejem lub postny i ziemniaki		dtto
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta zupa grochowa, ziemniaki, za zupę grochową jagły na mléku		dtto.
	w zimie, w dni postne	to samo z olejem lub postne		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kwaśne mleko z ziemniakami, lub kwaśną kaszę jęczmienną na serwatce	dtto	dtto.
	w lecie, w dni postne	dtto		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz i ziemniaki		
	w zimie, w dni postne	dtto		
5. Chleb	jaki jadają	chléb żytni rarowy	dtto	chléb żytni rarowy mięszany z pszeniczną mąką
	z czego się składa	—		
	czy go sami pieką	sami		dtto
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	—		
	z czego się składają?	—		
	z kąd je otrzymują?	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	chleb wypiekają na kwaśnem cieście.	dtto	dtto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	bułki na doroczne święta na drożdżach z browaru. -	dtto.	dtto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki na zupę i do gumine, kasze gryty, jęczmienna i krecha na zupę i tłuczeniny, kapusta, groch bób, fasola, kluski jęczmienne lub pszenne, z mąki mieszanej z żytnich z mlekiem lub masłem albo słoniną najzwyklejszy	dtto	dtto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	słodkie mleko używają w czasie choroby i do kaszy; więcej używają kwaśnego mleka i serwatki na jadną osobę ½ litra.	dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mało w którym domu jest mleka. -		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko zbierane, maślanka, serwatka masło i ser.	dtto	dtto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery tylko z siatkiego i zbieranego mleka	dtto	dtto
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają do potraw i chleba, zapasy robią z masła z sera w faskach od 20 do 40 litrów.	dtto	dtto.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj nigdy do potraw nie używają, wyjątkowo na św. Wielkiej nocy	dtto	dtto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	dtto	ze słoniną bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło,		ze słoniną bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	na Wielkanoc i Boże narodzenie nie	dtto	dtto
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę i króliki	dtto	dtto
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane na rosół	dtto	dtto
18. Czy używają drobiu?	drobiu nigdy nie używają	dtto	dtto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	na cały rok na jedną osobę wypada 5 kly.	2 kly.	½ kly.
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryby jadają gotowane, lub pieczone na węglach. –	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód jadają z chlebem	dtto	dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie	dtto	dtto
buraki	nie		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	b. mało zapasy		
czosnek	dtto		
ogórki	nie		
kapusta świeża	mało zapasy		
„ kiszona	b. dużo zapasy w beczkach, ytłoczkami kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	do kapusty i na gęsto	dtto	dtto
bób	do barszczu i na gęsto		
fasola	z masłem buraczanem i do kapusty.		
soczewica	nie		
kukurudza	nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują w mieście	dtto	dtto
jęczmienne	sami wyrabiają		
jaglanne	kupują w mieście		
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą w ziarnach lub na święta dorocznie pytlują w miłynie	mielą tylko w ziarnach, mąki nie kupują.	mielą tylko w ziarnach, mąki nie kupują, tylko zboże –
żytnia	dtto		
owsiana	na barszcz w ziarnach		
hreczana	nie		
jęczmienna	na kluski w ziarnach		
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	zwykłe grzyby, lisówki, maślaki, łastówki, gołąbki i rydze gotowane, podbite mąką lub rozsypane kaszą. Wcześnie suszone jak powyżej przyrządzają.	ditto	ditto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w bardzo wielkiéj ilości.	ditto	ditto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone.	ditto	ditto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	w dorocznie święta z całą rodziną	ditto	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwy, gruszki i jabłka suszą.	ditto	ditto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie raz na dzień	ditto	ditto
	w zimie raz na dzień		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	nie	nie
miód	nie	nie	nie
wino	wino	nie	nie
wino owocowe	nie	nie	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów	25 litrów	25 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem i winem	wódką piwem	wódką piwem
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni	ditto	ditto
w tygodniu adwentowym	trzy dni		
w tygodniu wielkiego postu	cały post wielki		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w zwykłe posty jedzą z nabiałem, w wielki post z olejem warzywnym.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1/5, mniéj zamożnych 3/5, ubogich 1/5.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	liście z śliwek gotowane, korzenie pióry mielone, wypiekają chleb z domieszką otrąb i gotowana lebioda		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	odpowiedź na 38 ustęp, odnosi się do bardzo dawnych czasów, a czém b. otwory gospodarze dziś opowiadają. —		

396

247

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów — Nazwa miejscowości? Jawornik polski (miasto i przedmieście)

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy — Liczba ludności? miasteczko 1007 przedmieście 980 razem 1987.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	pięć	cztery	trzy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy	trzy	dwa lub trzy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki z barszczem maszczonym chleb lub z mlekiem	dtto (mniej tępiej maszczone)	dtto (prawie niemaszczone)
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	ziemniaki z barszczem postnym		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	dtto (mniej mléka)		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki, kapusta, groch, fasola kluski, ryż, etc ze sadłem	(dtto w mniejszéj ilości i gorszéj jakości) ~~i kluski~~	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	dtto postne, lub z olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	dtto		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	dtto		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	To samo co na śniadanie i na obiad.		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe			
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	żytny razowy (żarnowy)	dto	dtto
5. Chleb — z czego się składa	czysta mąka żytna		
5. Chleb — czy go sami pieką	sami		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	/	/	/
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły sposób na zakwasku rozczyn, poczem mieszają, wyrabiają bochenki i wypiekają w piecu.	dtto	dtto
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kartofle, gotowane w łupach, poczem obierane z łupy i jadane z kawałkiem wzimie, a z kwaśnem mlekiem w lecie. Barszcz żytny lub owsiany bez żadnych przyprawów tylko solony. Kapusta gotowana z grochem, bobem etc.	dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr na osobę	dtto	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	———	~~czasem i w zimie~~	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko kwaśne zbierane, maślanka serwatka od sera wszystko to do kartofli.	dtto	dtto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego zbieranego krowiego.	dtto	dtto
12. Czy używają masła?	tylko w lecie	dtto	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	———	~~rzadko w zimie~~	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	czasem jajecznica, lub jajo do kluseK.	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	masło, słonina sadło,	dtto	dtto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	słonina sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	około 10 razy w roku	5 razy	———
16. Jakie mięso jadają: wołowina	———	świnina i króliki	króliki
16. Jakie mięso jadają: krowina	1.		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	———		
16. Jakie mięso jadają: baranina	———		
16. Jakie mięso jadają: świnina	1.		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane jak na rosół	dtto	dtto
18. Czy używają drobiu?	———	———	———

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2½ Kilograma	2½ funta	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	/	/	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew —; buraki —; karpiele —; kalarepa —; cebula —; czosnek 1. do barszczu; ogórki —; kapusta świeża —; „ kiszona 1. szatkowana lub w całości kiszona; i. t. d.		dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie groch polowy, ~~jarowy~~ na sypko, lub do Kapusty; bób jak groch; fasola dtto; soczewica —; kukurudza —		dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) Kupują w sklepie w miasteczku; jęczmienne sami wyrabiają; jaglanne sami robią i Kupują; przenne zwykle używane (kupują w sklepie)		dtto	dtto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna Kupują w sklepie w miasteczku; żytnia sami robią z żyta na chleb w domach; owsiana — — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże gotowane	dtto	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dtto mniejsze	dtto najmniejsze
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotują ~~w łupach~~ ostrugane z łupy czy ich używają jako domieszki do chleba? mało czy wypiekają z nich placki, kręgle? —		gotują w łupach, przeważnie obierają dodają około 30% do chleba	
29. Czy piją kawę, herbatę?	w dni targowe i przedświąteczne raczą się	w karczmie herbatą, którą	zyd z siana przyrządza.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone jabłka gruszki	jabłka i gruszki suszone	jabłka suszone lub nic
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	trzy	dtto	dtto
w zimie	trzy lub cztery		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka piwo — miód — wino — wino owocowe —	prawie wyłącznie wódkę bardzo mało piwa	tylko	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów	15 litrów	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką i małą ilością piwa.	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu dwa w tygodniu adwentowym trzy w tygodniu wielkiego postu trzy	przestają od mięsa cały rok prosząc.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 5%	mniej zamożnych 50%	najuboższych 45%.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	lebodą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Łąka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } mniejsza połowa ziemi urodzajnej reszta średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy i Żydzi Liczba ludności? 1380

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy na dzień	dto	dto
	w zimie	trzy razy na dzień		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem kluski kapusta ziemniaki	dto	dto
	w lecie, w dni postne	chleb lub ziemniaki ze solą ale niemasowane		dto.
	w zimie, w dni zwykłe	tak jak w lecie	dto	dto.
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kluski z mlekiem, masowane kapustę ziemniaki tłuczone ziemniaki na wspę, barszcz. kluski masowane /psak./		
	w lecie, w dni postne	tsamo tylko nie masowane słonino lecz masłem		
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie tylko wiecej masowej słoniną a		jak w lecie tylko masowej masłem olejem.
	w zimie, w dni postne	w dni postne olejem.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kruszy: kasze z mlekiem słodkiem i kwaśnem		Chleb sam. Lub to co z śniadania zostało.
	w lecie, w dni postne	jak w zwykłe		
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	dto.	jak w lecie
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		rozowy	rozowy żytni	rozowy żytni
z czego się składa		z maki żytniej		
czy go sami pieką		sami w domu wypiekają	sami pieką	sami pieką
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		bułki i placki	bułki i placki	bułki: placki
z czego się składają?		z maki pszennej pytlowanej sami pieką.	z pszennej maki pytlowanej sami pieką	z maki pszennej na żarnach mielonej.
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb pieką na kwasku jak zwykle	wszyscy	Chleb i swe bułki pieką na kwasku chlebowym
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki i bułki	na drożdżach	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kapusta, ziemniaki, różnie przyrządzone kasze jaglane, jęczmienne, pęczak, krupy, kluski z mlékiem lub maślane, kasza [illegible] prażona lub też groch na wodę, bób z mlékiem, fasola maślana i fasola z kapustą.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają zawsze. i w lecie wypada ½ litra na osobę dorosłą.	½ litra	Na lato przeciętnie ½ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" ½ litra.	¼ litra	¼ litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie dają ale zbieranego i maślanka.	do potraw i używają mleka kwaśnego kwaśne zbierane maślanka	kwaśne zbierankę i maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	robią sery z mleka kwaśnego zbieranego i rzeszą spożywają je owsze chcą suszą lub robią z nich gomółki na swój użytek		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	prawie nie używają na wsi w zimie i lecie na zimę mocno solą		przechowują na zimę solone.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają tylko do potraw reszty sprzedają		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	W lecie maszczą masłem słoniną		maszczą masłem
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	sadłem smalcem i olejem.		i olejem
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	W poście maszczą	tylko olejem.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Kilka razy na rok.	kilka razy na rok	raz na rok.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nie		
16. Jakie mięso jadają — krowina	mięso krów cieląt, wieprzowe	prawie mięso cielęce, wieprzowe.	króliki
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	i królików	królików	a na Wielkanoc wieprzowe
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują nie robią z wieprzowe nadają robią z mięsa. kiełbasy lub też i gotują		Nie używają mięsa
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają tylko w	chorobie nie robią	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na rok wypada mięsa na osobę dorosłą 10 Kg.	5 Kg.	1 Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	W poście kupują śledzie	śledzie	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu niewiele tylko spożywają	na leśnictwo resztę	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapustę kiszą na zimę.	Kapustę kiszą — wszyscy.	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch gotują z kapustą na zupę. Bób z burakiem Fasolę gotują.	lub mlekiem kwaśnem. Fasola takie gotowana sama lub z kapustą	Groch z kapustą Bób jak inni. Fasole gotują samą i z kapustą
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Hreczanej kaszy mało używają, tylko gotują i wyrabiają krupy (jagły płatki, tłuczone).	jęczmienne, jaglane.	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają pszennej żytniej i jęczmiennej i częścią mielą zboże na żarnach a częścią w młynach wodnych. Wrzie głodu kiszą w Rzeszowie mąkę kukurydzaną.	pszennej na placki. Kluski żytniej na chleb: do zakisania bierzą z mąki jęczmiennej pieką czasem placuszki i robią kluski. Mielą sami lub w młynie	Sami mielą na żarnach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wjesieni zbierają i gotują i zamarynowują	zwierie podpiendzi ociemniowki	- - -
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią worzoy.	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone gotowane całe, tłuczone, gotowane z wodą, jedzą je z barszczem, kapustą, rosołem mlekiem		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją w dni świąteczne czasem.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie, gdyż owoców tu nie ma zato kupują postne	nie owoce suszone na dni	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	Wszyscy palą tylko raz w zimie i w lecie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie piją piwo dawniej wino a dzisiaj mata coś je	piwo jedne i wódkę	piwo niektory wodkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Wódkę tylko niektory używają w drodze lub przy robocie i tacy przeciętnie piją rocznie 4 litry.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Za napój używają głównie piwa przy którym zajadają placki (lintki) z mąki pszennej i suchy ser Czasem gotują kawę i mięso		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dni dwa	piątek i sobota	
w tygodniu adwentowym	dni trzy	środa piątek sobota	
w tygodniu wielkiego postu	dni trzy	" " "	niektory dni sześć
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają a niektory tylko zachowują.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10% Mniejzamożnych 30%. Ubogich 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Przyrządzają kapustę z rzepy i buraków kupują mąkę kukurudzianą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

398

257

Powiat? Brzesów Nazwa miejscowości? Potomyja

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1203

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy	trzy	trzy
	w zimie	trzy	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz żytny z chlebem lub ziemniakami	Tak samo	Barszcz lub kwasówkę
	w lecie, w dni postne	Tak samo bez omasty lub oleju		
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo		Tak samo
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki, kasza przeważnie jęczmienna	Jak pierwsi różnią tylko w omaście co do ilości	Przeważnie kapusta i ziemniaki — barszcz
	w lecie, w dni postne	Tak samo z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo		Tak samo
	w zimie, w dni postne	Tak samo		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz z chlebem lub ziemniakami	Jak pierwsi, różnią tylko w omaście co do ilości	Jak pierwsi tylko zwykle bez omasty
	w lecie, w dni postne	Jedzą postne lub z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	Jedzą ze słoniną lub masłem		
	w zimie, w dni postne	Jedzą ~~ze słoniną~~ z olejem		
5. Chleb — jaki jadają		żytny razowy	Jak pierwsi	Jak pierwsi z domieszką ziemniaków lub mąki jęczmiennej.
5. Chleb — z czego się składa		czysta mąka żytnia		
5. Chleb — czy go sami pieką		sami wypiekają		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Żadne	Jak pierwsi	Jak pierwsi
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		Jedzą		
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		Jedzą		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Ciasto kwaszone wsadzają do pieca wypalonego drzewem	Jak pierwsi	Jak pierwsi
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane		
Nazwy ich?	kapusta, ziemniaki, groch, bób, kasza jęczmienna	Jak pierwsi	Jak pierwsi
sposób przyrządzania?	gotowane na zadko lub na sypko		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	litr dziennie	Jak pierwsi	Zadko kiedy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	pół litra dziennie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie gotowane, kwaśne zbierane, maślanka	Jak pierwsi	mleko kwaśne, maślanka, serwatka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tak zwarzonego mleka	Tak samo	Zadko kiedy
12. Czy używają masła?	Przeważnie	Tak samo	Zadko kiedy
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Na jajecznicę i czasem do ciasta	Tak samo	Zadko kiedy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	Słonina, masło, mleko olej -	Jak pierwsi	Zadko kiedy słoniny częściej masło i mleko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W święta uroczyste	Tak samo	Czasem i w uroczyste święto nie ma mięsa
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	Jak pierwsi	Przeważnie króliki
16. Jakie mięso jadają — krowina	Tak		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Tak		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Tak		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	Jak pierwsi	Jak pierwsi
18. Czy używają drobiu?	Zadko kiedy	Jak pierwsi	Prawie nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10. Kgr.	6 Kgr.	3 Kgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi	Jak pierwsi	Jak pierwsi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki	Bardzo mało	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula, czosnek	Niektórzy	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	Wszyscy kiszą	Jak pierwsi	Jak pierwsi
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany	Jak pierwsi	Jak pierwsi
bób	takie		
fasola	takie		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	Jak pierwsi	Jak pierwsi
jęczmienne	sami wyrabiają		
jaglanne	kupują		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielą w młynach na święta	Jak pierwsi	mielą w ziarnach
żytnia	mielą w ziarnach		D. s.
owsiana	D. s.		—
hreczana	—		—
jęczmienna	mielą w ziarnach		mielą w ziarnach
kukurydzana	—		—
ziemniaczana	—		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby pod nazwą prawdziwe - gołąbki, maślicky - koźlaki świeże - i suszone -	Jak pierwsi	Jak pierwsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane całe i tłuczone ~~Kiszone~~ —	Jak pierwsi i do chleba	Jak dondry
29. Czy piją kawę, herbatę?	Żadko	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki i gruszki suszone	Jak pierwsi	Jak pierwsi
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	Raz / Dwa	Jak pierwsi	Jak pierwsi
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	tak / tak / — / — / —	Jak pierwsi	Jak pierwsi
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów	10 litrów	6 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódka, piwo, miszo	Jak pierwsi -	Wodka chleb sér
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa / Trzy / Trzy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają jedni a drudzy nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 8% / Mniej zamożnych 18% / Ubogich 74%	4, 9. 37	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Różnymi drzewami zamiesznią		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

399

253

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Brzesko Nazwa miejscowości? Przewrotnice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Sami Polacy Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Trzy razy skromnie	trzy razy skromnie	dwa razy
	w zimie	dto dto.	dto dto	dto dto.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz z kiszoniakami i chlebem	Barszcz z chlebem lub kiszoniakami	Barszcz z chlebem lub kiszoniakami
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	dto dto	dto dto	dto dto
	w zimie, w dni postne	dto dto.	dto dto.	dto dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad składa się zwykle z kapusty, kaszy, kiszoniaków	Obiad: kapusta kiszoniaki — chleb.	Obiad: kapusta, kiszoniaki chleb —
	w lecie, w dni postne	To samo ale z olejem	W dni postne to samo z olejem	W dni postne to samo z olejem albo bez niego. —
	w zimie, w dni zwykłe	dto. dto	dto dto	dto dto
	w zimie, w dni postne	dto dto	dto dto.	dto dto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kiszoniaki z mlekiem	Kiszoniaki z mlekiem	Kiszoniaki z mlekiem
	w lecie, w dni postne	Same kiszoniaki z solą tylko.	Same kiszoniaki z solą tylko.	Same z solą tylko.
	w zimie, w dni zwykłe	dto dto	dto dto	dto dto
	w zimie, w dni postne	dto dto.	dto dto.	dto dto. —
5. Chleb	jaki jadają	Chleb żytni.	Jadają chleb żytni	Jadają chleby składający się
	z czego się składa	Mąki żytniej	z mąki żytniej i domieszki kiszoniaków. —	z domieszki żytniej, jęczmiennej i tatarczanej z domieszką kiszoniaków. —
	czy go sami pieką	Sami pieką. —	Sami pieką.	Sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Nie kupują nic	Nie kupują nic.	Nie kupują nic. —
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Bułki z pszennej mąki raz. —	Bułki z pszennej mąki razowej,	Żadnych innych nie używają prócz chleba.
	z czego się składają?	Z mąki pszennej z dodatkiem kiszoniaków.	z dodatkiem kiszoniaków.	
	z kąd je otrzymują?	Sami pieką	Sami pieką.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Mąkę rozczyniają na zakwasku, wyrastają i pieką.	Jak sami jak najzamożniejsi.	Jak sami. —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Pieką na drożdżach. —	Jak jak najzamożniejsi.	Wcale nie pieką.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, pierogi, kapusta. Kasza, kluski, jęczak. Wszystkiemi sposobami. —	Tych samych potraw używają co najzamożniejsi. — Wszystkiemi sposobami	To samo co średnio zamożni. — Wszystkiemi sposobami. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	wypada na jedną osobę przeciętnie po pół kwarty do kwarty.	Przeciętnie pół kwarty.	Mniej niż pół kwarty.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	wcale mają mleka lub wcale nie.	Wcale nie mają mleka	Wcale nie jedzą mleka
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie zbierane kwaśne i maślanka	Mleko słodkie zbierane, kwaśne i maślanka. —	Maślanka i kwaśne mleko. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka	Jak samo jak najzamożniejsi w mniejszej ilości	Wcale nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	Używają do jarzyny.	Jak samo tylko w mniejszej ilości. —	Wcale nie robią
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę chowają robione masło		(zapasów.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Osobno tylko na Wielkanoc; w inni zwykle lub zresztą w roku dodają je do barszczu.	Osobno na Wielkanoc do potraw wcale nie.	Osobno na Wielkanoc; do potraw wcale nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Mleko, masło, słonina, sadło,	Mleko, masło, słonina, sadło	Mleko, serwatka, sadło.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Olej, albo zupełnie bez omasty. —	Olej albo postne. —	Olej albo jarzyno.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Jak to	Jak to	Jak to
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Jak to	Jak to.	Jak to.
15. Jak często spożywają mięso?	W większe święta a czasem i w dzień Rzepki gdy zabiją wieprza, króliki lub cielę.	W większe święta tj. Wielkanoc i Boże Narodzenie, a czasem i z dni powszednich wieprz i króliki.	Tylko o Wielkanocy i Boże Narodzenie. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Jadają wołowinę, krowinę, cielęcinę	Świninę, cielęcinę	Świninę i króliki. —
16. Jakie mięso jadają — krowina	świninę, i króliki. —	i króliki. —	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wołowe gotują tylko na rosół, jak też i krowiczą, z świniny zaś robią tylko kiełbasy — resztę solą i gotują. — Cielęcinę gotują także jak wołowinę na „rosół" lub krupnik i kaszę.	Mięso wymienione robią gotują na rosół lub krupnik z kaszą — kiełbasy na święta kupują — gotowe na jarmarku. Skad.	Gotują na krupnik lub rosół, świninę lub króliki. Kiełbasy na święta Wielkanocne kupują gotowe na jarmarku.
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko	Wcale nie	Wcale nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Mniej więcej przeciętnie sześć funtów	Mniej więcej trzy funty przeciętnie	Przeciętnie funt.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają w adwencie i poście Wielkim	Tak samo jak najczamożniejsi.	Tak samo jak najczamożniejsi. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko na lekarstwo.	Tak samo	Tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę kiszą z ogrodowizn tylko kapustę i robią zapasy z marchwi rzepy i ziemniaków. —	Tak samo jak najczamożniejsi	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają grochu gotowanego do kapusty i sami, a także i boby i fasolę. —	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy: hreczane, jęczmienne i jaglane, wyrabiają sami.	Tak samo	Tak samo a czasem kupują w mieście. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniączana	Mąki używają pszennej, żytniej jęczmiennej i hreczanej rzadziej. Mąki owsianej jej nie kupują.	Tak samo Tak samo	Tak samo Czasem na przedmiotek kupują. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych i suszonych z barszczem i kaszą	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią na zimę i na wiosnę.	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Jadą gotowane i tłuczone. Dodają do chleba — Nie wypiekają	Tak samo	Tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie piją	Tak samo	Tak samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą gruszki.	Tak samo	Wcale mi nie znane
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie Palą dwa razy dziennie rano i w zimie wieczór. —	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją wódkę i piwo	Tak samo	Tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Przeciętnie jest litry na jedną osobę.	Tak samo	Tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Przed jedzeniem strykty lepiej przyrządzonych i ozdobionych, wódką i piwem.	Tak samo	Tak samo
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu jeden dzień. — w tygodniu adwentowym trzy dni w tygodniu wielkiego postu trzy dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nabiału nie używają, zastępują olejem.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% najzamożniejszych około 50% średnio zamożnych i 40% najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu żywią się szczawiem i gorczycą na kapustę. Prócz tego kupują od Żydów tłuste ryby, które mielą i chleb z nich wypiekają. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

400

255

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Świlcza

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) nizina w małej części pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy i Żydzi Liczba ludności? 2670.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Kawę, mleko i chleb	barszcz i chleb	chleb.
		w dni postne	barszcz i chleb	" "	"
	w zimie	w dni zwykłe	" "	" "	"
		w dni postne	" "	" "	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki, Kasza, groch, Kluski	Kapusta, ziemniaki, groch. -	Kapusta, ziemniaki.
		w dni postne	detto z olejem.	detto z olejem	detto z olejem.
	w zimie	w dni zwykłe	"	"	"
		w dni postne	"	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	pozostałości z obiadu	pozostałości z obiadu	chleb
		w dni postne	"	"	"
	w zimie	w dni zwykłe	"	"	"
		w dni postne	"	"	"
5. Chleb — jaki jadają			chleb razowy	chleb razowy	chleb razowy
— z czego się składa			ze żytniej mąki	ze żytniej mąki	ze żytniej mąki
— czy go sami pieką			sami.	sami	sami.
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo			—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?			świątły chleb	świątły chleb	—
— z czego się składają?			z pszenicznej mąki	z pszenicznej mąki	—
— z kąd je otrzymują?			sami pieką	sami pieką	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na Kwasie	na Kwasie	na Kwasie.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach.	na drożdżach.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kapusta, ziemniaki, Kasza, groch.	Kapusta. ziemniaki groch. -	Kapusta, ziemniaki.
Nazwy ich?	zaiertka, barszcz, pęcak.	zaiertka, barszcz.	barszcz.
sposób przyrządzania?	Gotowanie, pieczenie, Krojenie solenie.	gotowanie, pieczenie.	gotowanie, pieczenie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr mleka na 1 osobę.	½ litra mleka na 1 osobę.	———
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litra " " "	———	———
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	wszelkich gatunków mleka. —	zbieranego kwaśnego, maślanki serwatki. —	maślanki serwatki. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka na własny użytek.	z kwaśnego mleka na sprzedaż i własny użytek.	———
12. Czy używają masła?	używają masła	używają masła.	———
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	i robią zapasy na zimę masła słonego.	solego masła.	———
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	———	———	———
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny,	masła. -	———
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleja. —	oleju.	oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masła, słoniny, wedle	masła.	———
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju.	oleju.	oleju. -
15. Jak często spożywają mięso?	12 razy	2 razy.	———
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	krowiny	krowiny.	———
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			———
16. Jakie mięso jadają — baranina			———
16. Jakie mięso jadają — świnina	świniny	świniny.	———
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowanego i solonego.	gotowanego i solonego	——— ———
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 funtów	2 funty.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	używają śledzi	używają śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusty Kiszonej	Kapusty Kiszonej	Kapusty Kiszonej
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	grochu i bobu z omastą	grochu i bobu z omastą	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krup jęczmiennych swego wyrobu i kaszy jaglannej swego wyrobu.	Krup jęczmiennych swego wyrobu i kaszy jaglannej swego wyrobu.	— —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	pszennej żytniej jęczmiennej sami mielą bez zapasów.	pszennej, żytniej sami mielą bez zapasów	żytniej z kupionego zboża.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	/	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowanych	gotowanych	gotowanych, pieczonych
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają do chleba	używają do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		wypiekają kręgle i placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwy, gruszki i robią powidła	suszą gruszki, śliwy i robią powidła.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	3 razy.	2 razy.	½ raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwa, wódki.	wódki.	wódki.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 litrów	50 litrów	również.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, wódką	wódką	wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	piątek		
w tygodniu adwentowym	środa, piątek, sobota		
w tygodniu wielkiego postu	środa, piątek, sobota.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2/6 zamożnych	2/6 mniej zamożnych	2/6 ubogich.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

401 257

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Wysoka

Jaka miejscowość? górzysta? 0 pagórkowata? 0 nizina? 1

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? 0 średnio urodzajna? 1 nie urodzajna? 0

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1905 wedle spisu z r. 1891

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy w zimie 3 razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z barszczem żyt. w dni postne 〃 〃 〃 w zimie: w dni zwykłe 〃 〃 〃 w dni postne 〃 〃 〃		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe kapusta, ziemniaki, pęcak, groch, kasza tatarczana, jaglana, w dni postne to bez okrasy w zimie: w dni zwykłe to w dni postne to		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe kapusta, ziemniaki, pęcak w dni postne to w zimie: w dni zwykłe to w dni postne to		
5. Chleb	jaki jadają żytni a w razie świąt pszenny z czego się składa z ciasta czy go sami pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo —		
6. Inne pieczywa	jakie używają? obarzanki z czego się składają? z ciasta z kąd je otrzymują? z Bialéj i Sokolowa		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	pieką w domu w chlebowym piecu		
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki, kapusta, groch, pęcak, kasza jęglana, tatarczana, — —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr		
w zimie	—		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	masło i ser		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak i na sprzedaż z kwaśnego		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie używają, lecz wolą jeść z postem a masło wywożą do miasta na sprzedaż		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie gdyż wolą się obejść a zanieść do miasta i sprzedać		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła		
w lecie: w dni postne	—		
w zimie: w dni zwykłe	masło		
w zimie: w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	we święta		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
krowina	1		
cielęcina	1		
baranina	—		
świnina	1		
jakie inne (~~konina, zające~~ króliki i t. d.)	1		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół		
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 ℔		
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają moskali i śledzi		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w plastrach		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	0		
buraki	0		
karpiele	0		
kalarepa	0		
cebula	0		
czosnek	0		
ogórki	0		
kapusta świeża	0		
„ kiszona	1		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	okrągły		
bób	0		
fasola	0		
soczewica	0		
kukurudza	0		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	używają kaszy własnego wyrobu		
jęczmienne			
jaglanne	1 1 1	1	
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	1		
żytnia	1		
owsiana	0		
hreczana	0		
jęczmienna	0		
kukurydzana	0		
ziemniaczana	0		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	prawdziwych gotowanych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują na zimę		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane cało lub tłuczone i pieczone używają nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 3 razy w zimie 3 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	tak		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie wiadomo		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	〃 〃 i środa		
w tygodniu wielkiego postu	〃 〃 〃		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	0		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	rzepą przyrządzoną na sposób kapusty szatkowanej		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Zarządu szkoły ludowej Wysoka, dnia 2 maja 1891 Henryk Köhler nauczyciel		

48.

402

259

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Ski — Nazwa miejscowości? Brzegi

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? Tak.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? przeważnie urodzajna, a 1/3 średnio urodzajna. średnio urodzajna? 1/3. nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Rusini wyznania gr. Kat. — Liczba ludności? 814. według najnowszego obliczenia

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy.
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne	mało z nabiałem więcej z olejem: Kartofle, kapustę, kaszę jęczmienną i jaglaną, i barszcz.	tak samo	tak samo.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe — z salem	Kartofle, kapustę, fasolę, bób, barszcz, kaszę jęczmienną i jaglaną.		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne — z olejem			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Kartofle lub kasza z mlekiem i barszcz z bobem lub mlekiem	tak samo	Najubożsi są, zajęci prawie cały rok u zamożniejszych, przeto żywią się prawie cały rok jak tamci.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	tak samo, lecz z olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Kapusta, Kartofle lub kasza z salem i barszcz lub kwas kapuściany z prażany z bobem lub Kartoflami.	tak samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	to samo z olejem.		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Kasza lub Kartofle z mlekiem	tak samo	tak samo
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	tak samo lecz z olejem		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Kartofle z mlekiem albo kasza		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Kartofle albo kasza z olejem		
5. Chleb — jaki jadają	razowy		
5. Chleb — z czego się składa	albo z żytniej mąki, albo z żytniej i jęczmiennej mąki w równych częściach mieszany, a czasem z Kartoflami mieszany.	tak samo	tak samo.
5. Chleb — czy go sami pieką	— tak.		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	chleba nie kupują nigdy, czasem zboże w braku swego.		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	przaśne placki w braku chleba, albo pieczone pirogi z Kartoflami	tak samo	tak samo
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	z ciasta niekwaszonego placki a pirogi z kwaszonego w które zawijają tarte Kartofle		
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	z swojej mąki żytniej lub jęczmiennej.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Mąkę żytnią, przemienną, lub jęczmienną, rozczyniają, na kwaśnem cieście pozostałem z ostatniego pieczywa, gdy otkiśnie rozczyn, zamieszają drugie łyżkie mąki, gdy zaś powtornie wyrabiają bochenki i pieką.	taki samo	taki samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	przesne placki, pierogi z ciasta niekiszonego, a pierogi, zawijają w ciasto kiszone chlebowe kartofle lub kaszę.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kartofle, kapusta, kasza jęczmienna i jaglana, bób, fasola, tohara (ręczak) z jęczmienia używany przez upychanie, barszcz kwas kapuściany, kartofle krajane z juszką, czasem pierogi gotowane z kartoflami, kisiel (kiszony z żytniej mąki, gotowany z bułkami) bardzo rzadko mięsny rosół z kaszą jaglaną.	taki samo	gdy nie są na robocie lecz w domu: kartofle krajane z juszką zaprawiane pieprzem, bobkowym liściem i pietraszką, kartofle z barszczem, kapusta z kartoflami czasem kasza, barszcz z kartoflami, kisiel z kartoflami, chleba mało kiedy, więcej przesne jęczmienne placki — wszystkie te potrawy postne.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Tylko w lecie mają mleko do ½ litra dziennie na osobę.	taki samo	Gdy są, w domu nie mają wcale mleka.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	używają najwięcej zsiadłe na omastę do potraw.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Ponieważ przez nieumiejętne to dorabianie zsiadłe mało mają, mleko, które takowe po wydojeniu zaraz zużywają do potraw jako omastę.	taki samo	Jedzą, go tylko u zamożniejszych
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sera i masło tylko wyjątkowo niektórzy wyrabiają, i to w małej ilości.	niewyrabiają	nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Sami nie używają masła, a gdy w małej ilości mają, sprzedają takowe. Na zimę nie robią żadnych zapasów masła.	taki samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj w domu nigdy nie używają, lecz sprzedają takowe	taki samo	taki samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	mleka zsiadłe	taki samo	Gdy są, w domu, nie używają żadnej omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	zsiadłe		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	Raz tygodniowo w październiku i listopadzie i w czasie świąt wielkanocnych	taki samo	U siebie nigdy.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	taki samo	jadłego nie używają
16. Jakie mięso jadają: krowina	—		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają: baranina	w październiku i listopadzie		
16. Jakie mięso jadają: świnina	na święta wielkanocne		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	nieużywają	nieużywają	nieużywają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4. kg.	3. kg.	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają, tylko śledzi	tak samo	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	trzymają na sprzedaż		
buraki	tak samo		
karpiele	———		
kalarepa	———		
cebula	na sprzedaż	tak samo	Mają, lecz mało kapustę
czosnek	tak samo		
ogórki	kiszone lecz niektórzy tylko.		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	Rzadzy		
i. t. d.	niektórzy trzymają pietruszkę		
23. Czy są używane i w jakiej formie — grochu	tu nie sieją		
bób	sieją drobny na użytek domowy i do sprzedania.	tak samo	Nie mają tych płodów
fasola	— do użytku domowego		
soczewica	nie sieją		
kukurudza	nie sieją		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	nie sieją hreczki		
jęczmienne	wyrabiają sami.	tak samo	tak samo
jaglanne	wyrabiają sami.		
przenne	nie wyrabiają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	mąka używa się tylko na uroczystości z innego zboża.		
żytnia	mąka mielona w młynach z innego zboża używa się w większej ilości na chleb.	tak samo	tylko żytnia i jęczmienna a na wiosnę kukurudziana bywa kupowana.
owsiana	nie bywa używaną.		
hreczana	nie bywa używaną		
jęczmienna	zarówno jak i żytna bywa używana.		
kukurydzana	tylko w czasie przednówku bywa kupowana w niedostatku innej.		
ziemniaczana	wcale nie używana		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W dnie postne w zimie używają suszonych grzybów, które dostają w zamian za inne płody od Gorala.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane albo same albo jako dodatek do innych potraw	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	niekiedy, gdy mają mało mąki.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy	nigdy	nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	nie robią	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	raz nadzień	tak samo	tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tak	tak samo.	tylko wódkę.
piwo	tak		
miód	nie		
wino	nie		
wino owocowe	nie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na dorosłą osobę przypada mniej-więcej 1 litr wódki rocznie z pewnością bardzo wiele piwa.		365. litrów wódki, a najmniej
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	przeważnie wódką, czasem piwem.	tak samo	tylko wódką,
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	nie poszczą		
w tygodniu adwentowym	całkowicie poszczą t. j. nie jedzą mięsa i w niedzielę		
w tygodniu wielkiego postu	tak samo w wielkim poście.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają tylko oleju.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W gminie jest 170 numerów, z tych 1/2 zalicza się do najmajętniejszych, 1/4 do mniej zamożnych, a 1/4 do najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najzamożniejszym i mniejzamożnym prawie zawsze wystarcza na całkowite wyżywienie. Najubożsi zaś żywią się albo u zamożnych, albo rzadko kiedy kupują za pieniądze zarobione kukurydzianką t. j. mąką kukurydzianą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Tak najzamożniejsi jak i mniejzamożni używają dla siebie lichszych płodów, zaś lepsze wywożą na sprzedaż — wieprzów dla siebie nie tuczą nigdy, przemysłowi ani rzemiosłu nie oddają się, wolny czas spędzają po najwięcej części w karczmie.		

403 261

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Samborski Nazwa miejscowości? Cerchawa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } miejscowość pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? Cerchawa liczy 628 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Trzy razy dziennie	również.	również
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Polewkę lub ser jęczmienny.	"	"
	w lecie, w dni postne	kartofle, barszcz.		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, barszcz, lub kapustę.		
	w zimie, w dni postne	" " "		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kartofli, jęczmienny, kapusty, barszcz, lub jęczmiennej kaszy, albo innego owsianego.	"	"
	w lecie, w dni postne	"		
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	"		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	To się z obiadu pozostanie	"	"
	w lecie, w dni postne	"		
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	"		
5. Chleb	jaki jadają	Chleb powszednie jedzą żytni a w czasie nieurodzajów owsiany.	"	"
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Wypiekają go sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		"	"
	z czego się składają?	Wypiekają pierogi z prasnego ciasta i kartofli.		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb żytni czynię, a drugiego dnia mienę, i tak piekę w piecach.	"	-
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	pierogi wypiekają prasne		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Bobrowe.		
Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, żur, pierogi, kartofle, kaszę jęczmienną		
sposób przyrządzania?	Tak jak przejdzierzy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleko używają bez bardzo mało.	czasem	prawie nigdy. gdyż krowy nie mają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	jeszcze mniej		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkiego używają mniej, więcej jednak kwaśne mleko, maślankę a także ssą.	-	-
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z kwaśnego mleka, bez na śniedan.	-	-
12. Czy używają masła?	Masła używają tylko we świata.	-	-
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów z omasty nie robią żadnych.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jadają tylko na Wielkanoc i ostatki zapust.	-	-
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	czasem masła	-	-
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	"		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	"		
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko na wielkanoc i to wyjątki.	-	-
16. Jakie mięso jadają — wołowina		-	-
16. Jakie mięso jadają — krowina	Jedzą krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	" cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują w rosole lub pieką. Nie.	"	-
18. Czy używają drobiu?	W czasie prosinka	w lecie nie	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Gdyby tak można rozrachować, to zapewne 12 kl. wypadnie na osobę.	-	-
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dnie postne używają śledzi	-	-
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	-	-	-
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Przechowują: buraki, ziemniaki, czosnek i cebulę. Kapustę zwykle kiszą.	-	-
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Bobu, grochu, fasoli używają pojedynczo, bo tylko we wodzie ugotowanej i posolonej. — —	-	-
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy wyrabiają tylko jęczmienne wyjątkowo jaglane.	"	"
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają na świąt pszennej a zwykle żytniej, jęczmiennej lub owsianej, robią takowe w miejscowym młynie.	"	"

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają świeżych gotowanych lub suszonych w zimie.	-	-
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak.	"	"
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane lub pieczone lub też na placki i kręgle	"	-
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbatę piją tylko wyjątki, które zapożyczyli na wódkę.		-
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce suszą na zimę.	"	"
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Palą tylko raz lub zimie jak w lecie	-	-
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Przeważnie piją wódkę, rzadko piwo a wyjątki wino.	"	"
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Wódkę piją wszyscy, w roczne może przypada i pół litra na osobę.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piją wódkę a potrawy przyrządzają mięsne lub z jaj	"	"
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa dni. Wszystkie siedm. "	-	-
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie	-	-
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Przeważnie zamożniejszej zamożni, zaledwie kilku jest zamożnych i ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zbierają kłody i pokrzywę z których sporządzają potrawę na sposób szpinaku, kupują w owczas mąkę kukurudzianą na mamałygę a krowy swém mlekiem żywią ich wtedy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

404 263

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Nazwa miejscowości? Czukiew

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności? 2100

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy - śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacya	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy - śniadanie, obiad, kolacya	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kaszę jaglaną, jajecznicę albo ser i chleb	Tak samo	kaszę jaglaną, albo ser i chleb
	w lecie, w dni postne	barszcz, kartofle, chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, kartofle albo bób - chleb		Tak samo
	w zimie, w dni postne	barszcz kartofle albo bob		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, pierogi kartoflane, kasza jaglana wypiekana, pęcak, ścieranka	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	Kapusta, barszcz, pęcak, kartofle, chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta, barszcz, kartofle, zupa grochowa albo z fasoli - kasza jaglana - chleb		
	w zimie, w dni postne	barszcz, kapusta, kartofle, bob albo fasola.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kwaśne mleko, kartofle	Tak samo	Tak samo
	w lecie, w dni postne	barszcz kartofle i chleb		
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę, barszcz kartofle - chleb		
	w zimie, w dni postne	kapustę, barszcz kartofle, chleb		
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy	razowy z żytniej i jęczmiennej mąki.	razowy z żytniej i jęczmiennej albo orzianej mąki.
	z czego się składa	z kwaśnego ciasta, wody i mąki (bez soli)		
	czy go sami pieką	sami pieką		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki kartoflane zwane pieczone pierogi	placki kartoflane	placki kartoflane
	z czego się składają?	z mąki żytniej, kartofli i sera	z mąki żytniej lub jęczmiennej i kartofli	z mąki żytniej albo jęczmiennej i kartofli.
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykły sposób wypiekania dużych bochenków na krasnem cieście.	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Wypiekają takie duże wielkanocne paski drożdż. drożdż z pytlowanej mąki pszennej lub żytniej		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Karloflе w mundurze (gotowane z łupiną), zupa karloflana, barszcz, kapusta, kasza jaglana, pierogi karloflane, bób, groch, fasola jako zupa, albo domieszka do kapusty.	Tak samo	Tak samo przeważnie bez omasty.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	dziennie 1/2 litra	1/4 do 1/2 litra	1/4 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" 1/4 litra	1/8 litra	bez mleka
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, niezbier zbierane, śmietana, maślanka	Tak samo	Tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	wyrabiają z kwaśnego mleka	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	Używają	Używają	Używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy masła solonego	robią zapasy masła solonego	Nie robią zapasów
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno	Używają osobno	Używają osobno
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło	masło	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	mleko - masło	mleko - masło	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej	olej	olej - albo zupełnie bez omasty
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w ciągu świąt uroczystych, godów weselnych, chrzcin, prażnika	Tak samo	Tak samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	— krowina	Tak samo tylko w mniejszej ilości	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Gęsinę	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kilogramy	1. kilogram	1. kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie	Nie	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko do opłatka w czasie wigilii Boż: Narodzenia	Tak samo	Tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marcherr		
buraki	buraki		
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebula	cebula	
czosnek	czosnek	czosnek	
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona	Kapusta Kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	jako zupa albo podprawa do Kapusty	Tak samo	Tak samo
bób	bób z barszczem		
fasola	jako podprawę do Kapusty		
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne —	grube ~~kasze~~ Krupy czyli pęczak	Tak samo	Tak samo.
jaglanne —	kasze, które sami wyrabiają		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia	żytnia	Tak samo	Tak samo, ale nie robią zapasów - tylko kupują w handlach w Samborze
owsiana	robią zapasy		
hreczana			
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane z łupą i bez łupin takie jako zupę; Używają; Wypiekają placki zwane pierone pierogi	Tak samo	Tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	/	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i jabłka suszone	gruszki i jabłka suszone	Tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2. razy / 1. raz	1 raz	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę / piwo	wódkę / piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litrów	3 litry	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę i piwem	Tak samo	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni z nabiałem, 1 bez nabiału / 3 dni bez nabiału / 3 dni bez nabiału		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10%, mniej zamożnych 40%, ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	/		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jagiell.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Nazwa miejscowości? Czyżowice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają trzy razy dziennie		
	w zimie	trzy razy		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem i zupę z ziemniaków lub barszcz żytni	Zupę ziemniaczaną, barszcz lub krupnik.	— dtto.
	w lecie, w dni postne	barszcz i krupnik.	krupnik.	
	w zimie, w dni zwykłe	mleko lub barszcz z chlebem	Barszcz, ziemniaki gotowane	
	w zimie, w dni postne	ziemniaki gotowane i krupnik lub pełnik na tartym maku mączanie	ziemniaki pieczone lub krupnik.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad zwykle się z kapusty, ziemniaków, fasoli i chleba. Rzadko kwaśne mleko. (Kasza krzczana lub jęczmienna w zimie).		
	w lecie, w dni postne	Chleb z olejem kapusta kwaszona, bób.	dtto	dtto.
	w zimie, w dni zwykłe	Barszcz, ziemniaki, kapusta		
	w zimie, w dni postne	Krupnik i chleb lub ziemniaki		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Resztki pozostające od obiadu t. j. kapustę, ziemniaki, chleb	dtto.	Zawsze oprócz mleka, chleba i barszczu żytniego.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki, mleko słodkie, kapustę lub barszcz.		
	w zimie, w dni postne	Krupnik z chlebem.		
5. Chleb: jaki jadają		Chleb razowy	dtto.	Tylko chleb jęczmienny lub owsiany na który jęczmień skupują będąc za pomoc w pracy od ogrodów otrzymują.
z czego się składa		żytni lub jęczmienny;		
czy go sami pieką		pieką go sami.		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Na święta i dla chorych kupują bułki wypiekane w Dobromilu lub Stemgórku bezpośrednio.	dtto.	dtto.
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?		Pośrednio nabywają je od handlarza izraelity mieszkającego we wsi.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Chleb rozczynią przy pomocy kwaśnego ciasta, mieszą gęsto i nadzają w piec.	Jako.	Jako.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Kapusta, ziemniaki i fasola zamijane w cieście		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ziemniaczana zupa i ziemniaki got. i pieczone, kapusta, kwaszonka, fasola, bób, pieczonka i inne. Kaski pieczone maczane w mleku, barszcz, pęczki jęczmienne zwane tu Tokara.		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają mleko słodkiego i kwaśnego. na osobę wypada dziennie 1/4 kwf.	Jako.	nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	Tylko najzamożniejsi i mniej zamożni i to rzadko.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleko słodkie i kwaśne maślanka, śmietana.	Jako.	nie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają na użytek własny z mleka kwaśnego.	Jako.	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają bez tylko w lecie, na zimę zaś najbogatsi skrzadają solone aby je sprzedać.	Jako.	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do potraw jaj do barszczu nie używają a gotowane spożywają tylko na Wielkanoc.	Jako.	Jako.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	W lecie używają mleka rzadko masła Bez omasty	Jako.	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	Rzadko mleka.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	Olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Ubodzy spożywają tylko na święta Wielkiejnocy, na weselach lub chrzcinach.	Jako.	nie.
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina			
cielęcina	Rzadko cielęcinę	Jako.	nie
baranina			
świnina	używają wieprzowe.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso spożywają gotowane.	Jako	nie
18. Czy używają drobiu?	Kury gotują na weselach i chrzcinach.	Jako.	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na dorosłego wypada 1 kg.	dtto.	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	W jesieni kupują rzadko śledzie	dtto.	nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	nie	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę chowają: czosnek Kapustę kiszoną, rzadko buraki.	dtto.	dtto.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają grochu / gotowane bobu fasoli	dtto.	dtto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Kaszę: hreczaną	dtto.	dtto.
jęczmienne	jęczmienną		
jaglanne	jaglaną.		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Używają mąki pszennej		
żytnia	żytniej		
owsiana			
hreczana			
jęczmienna	jęczmiennej		
kukurydzana	robią je w Domu.		
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	We wsi używają grzybów świeżych prawdziwych.	dtto.	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	dtto.	dtto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Używają gotowanych i pieczonych. Mieszają do chleba. Pieką placki.	dtto.	dtto.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	nie	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią suszone gruszki i jabłka.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Raz. Dwa.	dtto	dtto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Wódkę i piwo.	dtto.	dtto.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 litrów na osobę.	dtto.	dtto.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chleb, jaja, mięso wieprzowe lub cielęcina, kaszа krzesana i jaglana, masło, ser i wódka.	dtto.	Chleb, ser, kaszа krzesana i jaglana, wódkę.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni Cały adwent post ścisły. Cały wielki poście ścisły.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10% Mniej zamożnych 40% Ubogich 50%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu jedzą kukurydziankę i siekane ziele i robią z niego kasze na gęsto		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z naszym mięsem nie wyprawiają bo tylko na tego, że potem się nie mogą z powodu kradzieży.		

406

867

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Nazwa miejscowości? Dorożów

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? / nizina? — } Lak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? / nie urodzajna? — } Lak

Narodowość ludzi? Rusini i 1% Żydów Liczba ludności? Nad 3000.—

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	cztery razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko z chlebem —	chleb lub pierog	— chleb z czosnkiem
	w lecie, w dni postne	chleb z olejem	chleb z czosnkiem	— chleb ze solą. —
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem	chleb lub pierog	kartofle
	w zimie, w dni postne	chleb z olejem	chleb z czosnkiem	chleb ze solą.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe:	na mleku zaciertka, kartofle z masłem — kapusta ze słoniną	zaciertka na wodzie — barszcz — kapusta z salem. barszcz — kartofle z olejem —	zaciertka na wodzie — kartofle — kapusta —
	w lecie, w dni postne	zupa z kartofel barszcz — kartofle z olejem.		Nic. —
	w zimie, w dni zwykłe	na mleku krupy — kapusta i ziemiaki z masłem	krupy z masłem kapusta i ziemiaki	barszcz z owsa — kapusta i kartofle
	w zimie, w dni postne	krupy, kapusta i ziemiaki z olejem	kaszę, kapustę i ziemiaki z olejem —	Nic
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zaciertka na mleku	kwaśne mleko z kartoflami —	kartofle ze solą
	w lecie, w dni postne	barszcz z owsa z kartoflami —	kapustę z kartoflami —	Nic
	w zimie, w dni zwykłe	czer z mlekiem —	czer z olejem	czer z wodą
	w zimie, w dni postne	barszcz z olejem	barszcz z kartoflami —	Nic
5. Chleb	jaki jadają	ziytni — — — —	jęczmienny	jęczmienny
	z czego się składa	ze zyta	z jęczmienia	z jęczmienia i kartofel
	czy go sami pieką	Tak	Tak	Tak
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———	———	———
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi —	pierogi —	pierogi
	z czego się składają?	z ciasta i kartofel ze serem, lub groch, lub kaszy hreczanej —	z ciasta — kapusty — kartofel — groch lub kaszy —	z ciasta, kapusty i ziemiaków —
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką —	sami pieką —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	nie	nie	nie
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	zacierka, kasza, barszcz, kapusta. —	jak najzamożniejsi —	barszcz, kartofle, kapusta
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwykły z omastą		bez omasty
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litry	ćwierć litry —	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	pół litry	nie używają	nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne maślanki	mleko słodkie, kwaśne —	nie używają —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak, z kwaśnego	tak z kwaśnego	nie
12. Czy używają masła?	tak —	mało —	nie
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	— topione —	topione	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno i do potraw	osobno i do potraw	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	marta, sadło	marta	bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju	oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	marta, słoniny	marta i słoniny	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	cztery razy rocznie	Dwa razy rocznie	raz w rok
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak	tak	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	tak	tak	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało tylko w Świętach —	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	dwa Kilogramy	jeden Kg. —	pół Kg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo mało	nie —	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	— nie —	nie —	nie —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	niema —	niema	niema
buraki	na barszcz — —	na barszcz	niemają —
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	mają —	mają —	—
czosnek	mają —	mają —	mają —
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	tak —	tak —	tak
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	do gotowania i na pierogi	do gotowania na pierogi —	— Nie —
bób	do gotowania — — —	do gotowania	
fasola	Nie		
soczewica	nie —		
kukurudza	nie —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	do gotowania i na pierogi. —	do gotowania	
jęczmienne	Nie	do gotowania	Nie używają.
jaglanne	do gotowania —	do gotowania	
przenne	wyrabiają sami —	wyrabiają sami	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	— tak	mielą z własnego zboża w wiatrakach —	mielą z kupionego zboża na ziarnach.
żytnia	— tak		
owsiana	— tak		
hreczana	—		
jęczmienna	— tak		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	— suszone	suszone	suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	nie —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	— gotowane i pieczone —	gotowane i pieczone —	gotowane —
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie — — — —	nie —	nie —
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	— pierogi —	— pierogi —	nie —
29. Czy piją kawę, herbatę?	raz w rok herbatę	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i jabłka suszone	gruszki i jabłka suszone	nie —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	— jeden raz	jeden raz	jeden raz
w zimie	— jeden raz		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	— tak	wódkę i piwo	wódkę
piwo	— tak		
miód	— nie		
wino	— nie		
wino owocowe	— nie —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr?	pół litra?	pół litra?
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, pierogami. —	wódką i piwem	wódką —
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa, środa i piątek		
w tygodniu adwentowym	— cały tydzień		
w tygodniu wielkiego postu	— cały tydzień —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie — tylko oleju.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 13% mniej zamożnych 50% ubogich 37%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mąką kukurydzianą i kartoflami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

l. 542 A. o.

Pa. 12/5-91

407

269

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Nazwa miejscowości? Kranzberg

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } ——

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } ——

Narodowość ludzi? Niemcy - ew. kat Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3	3	3
	w zimie		3	3	3
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Mleko i chleb	ziemniaki	zupę kartoflaną
		w dni postne	" "	"	"
	w zimie	w dni zwykłe	" "	"	"
		w dni postne	" "	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z mięsa i z drugiej potrawy	z zupy kartoflanej kaszy lub pierogów	z zupy i z kartofle
		w dni postne	z zupy z kartofli albo pierogów z kluski z knedli	z kluski z knedli	
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo	tak samo	to samo
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	mięso wieprzowe, lub kartofle z mlekiem	kartofle	tesz samo
		w dni postne	kartofle z mlékiem		
	w zimie	w dni zwykłe	mięso wieprzowe herbatę,	kartofle	
		w dni postne	kartofle pieczone		
5. Chleb	jaki jadają		pszenny	tak samo	ruszowy
	z czego się składa		z mąki żytniej, z drożdży.		tak samo
	czy go sami pieką		——		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?		bułki kupne		
	z czego się składają?		z mąki pszennej i drożdży	nie	nie
	z kąd je otrzymują?		z obcego		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły sposób	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	tak samo	- -	- -
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	różne	tak samo	to samo
Nazwy ich?	zupy i rosoły, mięso pieczone, ogólnie	zupy, kartofle, kluski	
	pierogi, kluski, kwaśki, kartoflane kluski	pierogi, kasze	
sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 l.	½ l	½ l
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	¼ l	½ l	mało nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (1 mleko słodkie, 2 kwaśne, 3 niezbierane, 4 zbierane, 5 śmietana, 6 śmietanka, 7 maślanka.)	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7	1, 2, 4,	1, 2, 4.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak z kwaśnego mleka	tak samo	nie
12. Czy używają masła?	tak	tak	mało kiedy
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tak	tak	nie
	topione i solone	topione	"
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tak	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło i słoninę	tak samo	mało kiedy używają
w lecie: w dni postne	masło		
w zimie: w dni zwykłe	sadło, smalec		
w zimie: w dni postne	masło		
15. Jak często spożywają mięso?	prawie co dzień	w niedzielę i święta	tylko na św. dób lub prawnik
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	wołowinę	tak samo
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina			
świnina	—	świninę	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (1 gotowane, 2 solone, 3 wędzone)?	tak: 1, 2, 3	tak 1. 3.	tak: 1.
18. Czy używają drobiu?	tak	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	195 Kg	15 Kg	8 Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tak — do słabu	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	tak	tak samo	tak samo
buraki	tak		
karpiele			
kalarepa			
cebula	tak		
czosnek	tak		
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch			
bób	makaron	tak samo	bez omasty
fasola			
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	sami wyrabiają	tak samo	tak samo
jaglanne	„	„	
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna		tak samo	tak samo
żytnia		tak „	tak „
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe, duszone, tarte	całe, duszone i tarte	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tak	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	tak	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3	3	3
— w zimie	"	"	"
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	—	wódkę	wódkę
piwo	—	piwo	piwo
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	26	29	15
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, miodem i winem	tak samo	tak samo tylko w mniejszej ilości
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2		
— w tygodniu adwentowym	3		
— w tygodniu wielkiego postu	3		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tak		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2 zamożnych jest w gminie 9 domów		
	3 mniej zamożnych " " 26 "		
	1 ubogich " " 28 "		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie wiadomo		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

408 271

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? samborski Nazwa miejscowości? Rogóźno

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? / nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Ruscini Liczba ludności? do 800

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 — 4	3 — 4	3 — 4
	w zimie	3 — 4	3 — 4	3 — 4
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, barszcz albo potrawy sporządzone z mąki lub kaszy		
	w lecie, w dni postne	" "	" "	" "
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę, krupy, barszcz, lub mączne potrawy		
	w zimie, w dni postne	" " "	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z barszczu, kartofli, potraw mącznych		
	w lecie, w dni postne	- "	" "	
	w zimie, w dni zwykłe	z barszczu, krupacu, kapusty, grochu, fasoli lub potraw mącznych		
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawy pozostawione wczoraj na obiadek, albo też świeże zgotowane, takiesame jak na obiad.		
	w lecie, w dni postne	"	"	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	"	"	"
5. Chleb: jaki jadają		żytni lub jęczmienny	żytni, jęczmienny	żytni - jęczmienny
z czego się składa		—	—	—
czy go sami pieką		/	/	/
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?		— pierogi	—	— —
z czego się składają?		z kartofli z krupami lub z kapusty z Domiozka krupy; mieszanina ta pieczy się w cieście żytniem lub jęczmiennem.		
z kąd je otrzymują?		pieką sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły	zwykły	zwykły
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne, z jarzyn i roślin strączkowych.		
Nazwy ich?	kluski, pierogi, ścieranka, zyr, kapusta, kwas, barszcz, fasola, groch.		
sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	0·4 l.	0·2 l.	0·09 l.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	"	"	"
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne zbierane, maślanka, serwatka		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	/ z kwaśnego zbieranego	/	— —
12. Czy używają masła?	/	/	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów żadnych nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj gotowanych używają na Wielkanoc nie używają	na Wielkanoc śniadania	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	masło, tłuszcz by Idący	masło, tłuszcz by Idący	mleko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni postne (zwykłe)	mleko	mleko	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie, w dni zwykłe	masło, tłuszcz by Idący	masło, tłuszcz by Idący	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie, w dni postne	olej konopny	olej konopny	jadzą bez omasty
15. Jak często spożywają mięso?	na Boże Narodzenie, na Wielkanoc, na wesela i chrzciny		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	—
krowina	/	/	/
cielęcina	—	—	—
baranina	—	—	—
świnina	/	/	/
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	(jak przy l. 15)	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 Kg.	2·4 Kg.	1·2 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w czasie postu	jednakowoż bardzo mało.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	/	/	/
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	/	/	/
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	/	/	/
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	/	/	—
bób	/	/	/
fasola	/	/	/
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
w formie gotowanej, jako przymiotka (a właściwie smaota) do kapusty			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	/	/	—
jęczmienne	/	/	/
jaglanne	/	/	/
przenne	—	—	—
hreczane kaszy kupują — inne robią sami			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	/	—
żytnia	/	/	/
owsiana	—	—	/
hreczana	—	—	—
jęczmienna	/	/	/
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—
zapasów mąki nie robią, pieczą co dzień na ręcznych młynkach (ziarnach), to zaraz zjedzą.			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże	i	suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	/	/	/
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	1	1	1
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w zimie	2	2	2
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	1	1	1
32. Jakie trunki piją przeważnie? piwo	1	1	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? miód	—	—	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? wino	—	—	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	60 l.	60 l.	60 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pierogami, kaszą z mlekiem, mięsem, wódką i piwem.		
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu	3		
35. Postów ile dni w tygodniu adwentowym	40		
35. Postów ile dni w tygodniu wielkiego postu	49		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nabiału używają w zwykłe tygodniowe dni postne		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10%	mniej zamożnych 25%	ubogich 65%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	zwykłymi ziołami (łobodą, gorczycą i. t. p.)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Do l. 2, 3, 4) najzamożniejsi, mniej zamożni i najubożsi jadają jednakowe potrawy; różnica zachodzi może tylko w ilości spożywanych potraw lub w ich ugotowaniu tylko. Liczbę ludności podał podpisany w przybliżeniu, ponieważ właściwej liczby z ostatniej konskrypcyi nikt w gminie tutejszej nie pamięta. Do l. 33) Wódki wychodzi dla własnego użytku gminy przeciętnie 12.000 litrów rocznie; licząc w gminie 200 pijących (mało dzieci szkolnych i małżeństwa wyjęte ze szkoły między wódki) wypada na jednego człowieka 60 l. rocznie. Rogóźno 12/V maja 1891 Antoni Władyka nauczyciel		

409 273

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Nazwa miejscowości? Sielec.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? siedmset czterdzieści osób.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3	3	3.
	w zimie	3	3.	3.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz	tosamo.	tosamo.
	w lecie, w dni postne	barszcz postny lub kapusta		wszystkie postne.
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz kartofle.		
	w zimie, w dni postne	" "		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, kasza.	tosamo.	kartofle postne.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kasze z mlekiem	tosamo.	kapusta i barszcz postne.
	w lecie, w dni postne	barszcz		
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta, pieczone kartofle.		
	w zimie, w dni postne	postny barszcz, kartofle.		
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy pieką sami.	tosamo.	żytni.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką			
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	na święta Wielkanocne i Boże narodzenie pieką babki z własnej mąki pszennej.	tosamo.	tosamo.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	pieką jak zwykle we piecu		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzyny.	Jak sami.	
8. Nazwy ich?	Kartofle, kapusta, barsz, kasza.		Kartofle i kapusta prosne.
8. sposób przyrządzania?	Gotują i pieką.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Mleka używają tylko w lecie.	Jak sami.	Nigdy.
9. w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie piją i kwaśne śmietanę i śmietanę sprzedają.	Jak sami.	Nabiału nie używają nigdy.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają.	Wyrabiają.	Nie.
12. Czy używają masła?	Używają.	Używają.	
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę masło topią.	Topią na zimę.	Nie mają masła.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło - smalec.	Smalec, masło.	Olej.
14. w lecie: w dni postne	olej.	Olej. masło	
14. w zimie: w dni zwykłe	masło.	Masło	
14. w zimie: w dni postne	Olej.	Olej.	
15. Jak często spożywają mięso?	Kilka razy do roku.	Jak Święta.	Na Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina	Wołowina, wieprzowina i cielęcina.	Jak sami.	Wołowina i wieprzowina
16. baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują.	Gotują.	Gotują.
18. Czy używają drobiu?	Nie.	Nie.	Nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Kg.	8 Kg.	2 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie.	Nie.	Nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Dto.	Dto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	buraki		
buraki	buraki		
karpiele	—		
kalarepa	—	Takżeamo.	Takżeamo.
cebula	przechowują również		
czosnek			
ogórki	kiszą		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszona.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	jedzą surowy zielony, i gotują		
bób	gotują		
fasola	gotują do barszczu.	Takżeamo.	Jedzą tesame potrawy bez nabiału.
soczewica	—		
kukurudza	Mamałygę z masłem lub mlekiem.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Hreczane z masłem lub mlekiem, sadzamo jęczmienne i jaglane. Pszennych nie używają.	Takżeamo.	Takżeamo jedzą bez nabiału.
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Pszenne, żytnia bezcrana i kukurydzana. Mają własne. —	Tychżamych nie używają.	Tychżamych. —
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby gotują i smażą.	Gotują i kaszą.	Jadają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Również.	Także.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, pieczone i na zupę.	Jadają. Do chleba dodają ich.	Jadają.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	We święta.	We święta.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą i robią ze śliwek powidła.	Dto.	Nie mają owoców.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	Raz	Raz.	Raz rano.
w zimie	Dwa.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódkę i piwo.	Wódkę.	Wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Piją niewiele.	Mało piją.	Mało.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięsem, serem, i kaszą.	Jadają.	Jadają.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa.		
w tygodniu adwentowym	trzy		
w tygodniu wielkiego postu	cały post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Zaścianka włości gminnej w Pilcu Józefa Orechowska lymar. nauczyciela.		

410 275

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Nazwa miejscowości? Wojtycze

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata miejscami nizina —

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	4 razy	4 razy
	w zimie	dwa razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z nabiałem	chleb z nabiałem	chleb
	w lecie, w dni postne	chleb z czosnkiem cebulą olejem	chleb z czosnkiem, cebulą olejem	
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	dtto	dtto	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z barszczu, kwasu, kiszelu z bobem z kartofel, kapusty pecatku z fasolą lub grochem z kaszy jaglanej z mlekiem z dtto z dtto z olejem lub całkiem postne.	jak najczęściej przeważnie	z barszczu, kwasu kiszelu z bobem z kartofel, kapusty pecatku z fasolą lub grochem dtto z olejem lub całkiem postne
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	dtto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Kartofle duszone z mąkiem, z kwaśnem mlekiem, barszcz, z bobem, grochem, kapustę z fasolą pecak, ściankę w dni postne te same potrawy z olejem lub całkiem postne	jak najczęściej się	Te same potrawy z olejem lub całkiem postne
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		pieczony żytny pszeniczny	żytny jęczmienny	żytny jęczmienny
— z czego się składa		z mąki żytniej pszenicznej	z mąki żytniej jęczmiennej	z mąki żytniej jęczmiennej
— czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		pierogi	pierogi	pierogi
— z czego się składają?		z mąki pszenicznej lub żytniej z kartofel lub kapusty z dodaniem sery	z mąki żytniej jęczmiennej z dodaniem kartofel lub kapusty	z mąki żytniej jęczmiennej z dodaniem kartofel lub kapusty
— z kąd je otrzymują?		sami robią	sami robią	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	przy drzewie w piecu gliniastym	przy drzewie lub słomie w piecu gliniastym	przy drzewie w szałasach lub gdzieindziej
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	dtto	dtto	dtto
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Roślinne	Roślinne	Roślinne
Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, kwas, kiśiel kartofle bób, groch, fasola, pęcak, pierogi, kaszajagłamus	Jak najzamożniejsi	
sposób przyrządzania?	Zwykły domowy nięgdzie.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają wypada ~~w lecie~~	w lecie więcej w zimie mniej na jedną osobę na jeden raz	przeciętnie pół litry
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, zbierane, śmietany maślanki	kwaśne mleko zbierane, śmietany maślanki	kwaśne mleko zbierane maślanki
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek, na sprzedaż — z kwaśnego mleka	Na własny użytek z kwaśnego mleka	
12. Czy używają masła?	używają	używają	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią z topionego masła		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jako jajśniey osobno i do podbijania barszczu	używają jako jajśniey i do podbijania barszczu	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła	masła	oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła sadła	masła sadła	oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju	oleju	oleju
15. Jak często spożywają mięso?	20 razy do roku	16 razy w roku	5 lub 6 razy w roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	krowina	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina	baranina	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane bo inaczey nie umieją	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	~	~	~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kg.	5 kg.	3 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	są	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	są	—	—
czosnek	są	czosnek	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	są	kapusta kiszona	kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	są	są	—
bób	są	są	bób
fasola	są	są	fasola
soczewica	—	—	—
kukurudza	są	są	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	jęczmienne } używają	tylko jęczmienne sami wyrabiają
jęczmienne } używają	sami wyrabiają	jaglane } i sami wyrabiają	
jaglane } mają	sami wyrabiają		
przenne	—	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna } używają i sami robią zapasy		używają i sami robią zapasy	mąki żytniej lub jęczmiennej używają a w mieście kupują
żytnia }			
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—	—	
kukurydzana	—	—	
ziemniaczana	—	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają lecz nie przejdzie wych lecz tylko (pieczarków) gotowanych z cebulą na maśle lub oleju (smażonych)	Używają tylko suszonych ze cebulą na oleju lub maśle	Do 1
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane pieczone	Gotowane pieczone	Gotowane pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	wypiekają placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki, jabłka i gruszki suszone	Jabłka i gruszki suszone	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)			
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, ~~miód~~, wino, ~~wino owocowe~~)	Wódkę rzem piwo wino spotowane bo najtańsze — ?	Wódkę rzem piwo	tylko wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem rzemem herbatą	Wódką piwem	Wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni	3 dni	3 dni
w tygodniu adwentowym	4 dni	4 dni	4 dni
w tygodniu wielkiego postu	7 dni	7 dni	7 dni
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10% mniej zamożnych 70% ubogich 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Czosnem lub zamiesaną z mąki kukurydzianej bryłą wanej w miesce, takie łobodą często nawet niepo bitą —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		R. v. d.

411

277

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sambor Nazwa miejscowości? Wołoszcza i przysiołek: Żady ad Wołoszcza.

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — nizina? Miejscowość nizinna.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? Ziemia urodzajna — średnio urodzajna? — nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy. Liczba ludności? 1826.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Cztery do pięć razy	Trzy	Trzy.
	w zimie	Tak.		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kaszę jaglaną na mlóku, lub pęcak z mlekiem, tudzież barszcz i pirogi pieczone	Kaszę jaglaną z mlekiem, lub bez mleka, zupa kartoflana, barszcz, polewka z serwatki.	Chodząc na zarobek do Borysławia żywią się po większej części mięsnemi potrawami. Gdy zaś są w domu to jedzą zwykle pieczone kartofle, zupę, lub kapustę, albo barszcz.
	w dni postne	z kartofli z śmietaną, zupę kartoflaną omaszczoną olejem,	Zupa kartoflana z olejem, lub omaszczona na czosnku i cebulą dla zapachu. W zimie nie mają z mleka żywią się zwykle kartoflami, kapustą i barszczem.	
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle pieczone z surową kapustą i olejem		
	w dni postne	Tak.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Pęcak z fasolą omaszczony masłem	Barszcz, kapusta, zupa kartoflana pirogi; polewka z serwatki, kasza a rzadko kiedy rozół i mięso.	Ci, którzy chodzą na zarobek, to wyjmują więcej potraw mięsnych. Ci, którzy są w domu żywią się zwykle potrawami mlecznemi: kartofla, kapusta, fasola, grochem, kasza, pęcakiem, a w niedzielę i święta pirogami z masłem lub śmietaną a w dnie postne z olejem.
	w dni postne	Kasza na mlóku, polewka z serwatki, lub owoców. W święta i niedziele rozół i mięso	Wpost, Barszcz postny, kapusta z fasolą lub grochem, kasza pęcak lub pirogi. Wszystko omaszczone olejem.	
	w zimie, w dni zwykłe	pirogi z śmietaną, kasza jaglana wypiekana i cukrem posypana, jakby legumina. Kasza jaglana bez omasty, lub jęczmienna pęcak z fasolą, lub grochem, kapusta z fasolą barszcz czysty, lub zupa kartoflana.	Jak w lecie, prócz mleka a za to wyjmują więcej polewki z surowych owoców	
	w dni postne	Tak.		
		Kapusta z fasolą, kartofla z grzybami		
		Kasza, pęcak, fasola, groch, kartofla, polewka z owoców surowych.	Wpost, jak w lecie.	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Wieczerza składa się zwykle z tego, co z obiadu pozostanie, lub gotują kaszę na mleku, lub kartofle do krowiego mlóka.	Zwykle to co pozostaje z obiadu.	Pozostałości z obiadu.
	w dni postne	Pozostałości z obiadu, lub chleb z czosnkiem, albo z cebulą.		
	w zimie, w dni zwykłe	Pozostałości z obiadu, lub pirogi kartoflane pieczone z krasnem mlóckiem.		
	w dni postne	Kartofla. Kapusta lub pęcak.		
5. Chleb	jaki jadają.	Chleb żytni razowy	Chleb żytni razowy	Chleb żytni razowy
	z czego się składa.	Składa się z mąki żytniej zmieszanej z jęczmienną lub kukurudzianą	Z mąki żytniej zmieszanej z mąką bobową	Z mąki żytniej zmięszanej z mąką bobową, lub z kartoflami
	czy go sami pieką.	Pieczywo własne domowe.	Wypiekają sami.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Podpłomyki z mąki przemej, pirogi kartoflane z serem pieczone, kukurudziaunki, lub chleb przemy.	Podpłomyki, pirogi pieczone.	
	z czego się składają?	Podpłomyki z mąki przemej, pirogi z kartofli i sera obłożone cebuli przysmażonej, a obłożone ciastem z mąki przemej, lub kukurudzianej.	Z mąki żytniej, kartofli lub kukurudzy.	Tak.
	z kąd je otrzymują?	Wypiekają sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Mąkę rozraliają na rozczynu dodając do tegoż ciasta kwaśnego, by rozczyn wykisł i chleb był nieco kwaskowaty. Gdy rozczyn wykisnie przez noc zwykle, dają mąki i miesza ciasto dosyć twarde, potem rośniącym ciastu robią bochenki posypują kminem, kopreu lub czernuszką i sadzają w piec	Tak samo	Tak samo
innego pieczywa?	Podobnież.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mleczne, kartoflane, strączkowe owocowe i z kapustą.	Tak samo	Tak samo
Nazwy ich?	Mleko, kasza mleczna, Barszcz, Żupa, polewka, kapusta, kapuśniak, pączek, groch, bób, fasola		
sposób przyrządzania?	Zwyczajny.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Po największej części potrawy mleczne.	2 – 3 liter.	1. – 2 liter.
w zimie	tak w lecie na jedną osobę wypada dziennie 3-4 litry mleka na jedną osobę zazwyczaj ½ litry mleka lub ¼ litry	Dto	Dto.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jako słodkie mleko, kwaśne zbierane i jako śmietana.	Dto.	Dto.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka na użytek własny, gdyż do miasta daleko.	Dto	Dto.
12. Czy używają masła?	Masło bywa używane jako omasta.	Masło jako omasta	Masło jako omasta
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapas masła na zimę bywa zrobiony	Zapasów żadnych	zapasów żadnych.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja są używane w domu do potraw lub mieniane za sól, pieprz, tytuń i inne rzeczy	Dto	Dto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masło, słonina, lub sadło	Masło Słonina, sadło	Masło, sadło
w dni postne	Olej	Olej	olej
w zimie — w dni zwykłe	Masło, słonina, sadło	Słonina sadło	sadło.
w dni postne	Olej, mleko z maku	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele i święta.	W większe święta i prazniki.	W prazniki, na Boże narodzenie Wielkanoc i dzielone święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	Jedzeniem bywa krowina	Dto.	Dto.
cielęcina	cielęcina		
baranina			
świnina	i świnina.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane na rosół, jako pieczeń i kiełbasy, a słonina wędzone	Rosół	Rosół.
18. Czy używają drobiu?	W święta na rosół, lub pieczone.	W stabościach	W stabościach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30-40 kg.	15-20 kg.	10-20 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Wprost. śledzi wędzają.	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	do jedzenia	—	—
buraki	na barszcz.	buraki na barszcz.	buraki na barszcz.
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	do przyprawy potraw	cebula i czosnek do potraw	cebula i czosnek do potraw
czosnek	Itto.		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	w beczkach do jedzenia	kapusta kiszona	kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	do kapusty i pęcaku	Itto.	Itto.
bób	do chleba bardzo rzadko lub cały gotowany do barszczu.	bób do chleba często	Itto
fasola	do pęcaku, kapusty, barszczu, lub też sama	fasola do kapusty barszczu lub pęcaku	Itto
soczewica	—		
kukurudza	na mamałygę na kukurudziamiki lub kaszę	kukurudza na mamałygę i kukurudziamiki	Itto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	~~hreczane kupowane~~ w mieście.	~~hreczane kupowane~~ w mieście.	~~hreczane kupowane~~ w mieście
jęczmienne	jęczmienne. domowe.	pęcak. domowy	pęcak domowy
jaglanne	jaglanne. domowe.	jagły domowe.	jagły domowe.
przenne	~~Kaszy przenne nie bywają~~ wyrabiane. zupełnie	Itto	Itto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Żytna wyrabiana domowa	domowa	Mąka przenna kupna
żytnia	Itto.	Itto.	domowa
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	domowa	domowa	—
kukurydzana	domowa	domowa	kupna
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów surowych, które kupują w mieście.	Nie używają.	Nie używają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki na zimę w kopcach	Tak.	Tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane lub pieczone, w łupach lub obrane.	Gotowane lub pieczone, w łupach, lub obrane	Gotowane lub pieczone w łupach, lub obrane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Również jako domieszka do chleba lecz w bardzo małej ilości, by nie czerstwiał tak prędko.	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Używane na placki i pirogi	na pirogi	na pirogi
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Z śliwek robią powidła a jabłka i gruszki suszą	Śliwki, gruszki i jabłka suszą	Suszone gruszki i jabłka kupują w mieście.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła | w lecie	Jeden raz do dwóch razy	Jeden raz	Jeden raz
| w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Jeden raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? | wódka	Najbardziej używaną jest wódka	szczególnie wódka	tylko wódka
| piwo	i piwo		
| miód			
| wino			
| wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 - 30 liter.	60 i więcej	30 - 40 liter i więcej.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką z miodem lub cukrem herbatą z arakiem, a mniej piwem	Wódką czystą lub z cukrem herbatą z arakiem	Wódką czystą
35. Postów ile dni | w zwykłym tygodniu	3 dni		
| w tygodniu adwentowym	4 - 5 dni.		
| w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają oleju, a nabiał składają na czas woli od postu		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Przednowek jest tu nie bardzo znany, gdyż ludzie posiadają dosyć siana utrzymują wiele bydła, a przez to posiadają dobrze uprawną ziemię. Ze sprzedaży zaś siana i bydła kupują brakującą im żywność w zimie by na wiosnę mieć co jeść..		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skałat — Nazwa miejscowości? Czerniszówka

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini — Liczba ludności? 750

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	dtto	dtto	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	zamiast śniadania golują obiad, a w południowej porze jedzą chleb i resztę pozostałych potraw z obiadu.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz i kapusta zaprawiona śmietaną lub jajem, kasza, pierogi z kartoflami i serem, ziemniaki i kluski poczerne lub krzeczane omaszczone słoniną, a niekiedy w dnie świąteczne rosół z kaszą krzeczaną.	Barszcz zaprawiony jajem, kapustą jaglanni, kasza jęczm. i krzecz.; ziemniaki i kluski poczerne lub krzecz. omaszczone słoniną, a w dnie świąteczne pierogi i rosół z kaszą.	Barszcz zabielony jaglanni i kapustą kasza jęczm. z ziemniaki i kluski z kartoflami, a w dni świąteczne pierogi z kartoflami pieprzem i cebulą.
	w lecie, w dni postne	Postny barszcz, kapusta, pierogi z kapustą, pieczone pierogi z grochem - kasza jęczm. i krzeczana, kolesza z mąki krzecz.; a wszystko omaszczone olejem.	Barszcz kapusty z grochem pierogi z kapustą i grochem, kasza jęczm. i krzecz.; wszystko z olejem	Jako mniej zamożni prócz kaszy krzeczanej.
	w zimie, w dni zwykłe	W zimie w dni zwykłe i postne składa się obiad z podobnych potraw jak w lecie z wyjątkiem, że w niektóre dni większego postu nie gotują w całe obiadu, lecz pieką chlebki i balabuszki omaszczone cebulą, olejem roztartym w oleju.	Z podobnych potraw jak w lecie a w niektóre dni większego postu nie gotują w całe obiadu, lecz pieką chlebki i balabuszki omaszczone cebulą olejem.	Z podobnych potraw jak w lecie i balabuszki.
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kwaśne mleko z ziemniakami, kluski z mlekiem słodkim, kluski gotowane z kartoflami i kwaśną kaszę.	Kluski z mlekiem słodkim rozpuszczonem w wodzie, kluski z kartoflami.	Ziemniaki
	w lecie, w dni postne	Postny barszcz, kluski i kartofle	Postne kluski i kartofle	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	Podobne potrawy jako w lecie z dodatkiem kaszy jaglanej i pieczonych kartofli	Omaszczone postne pieczone kartofle	dtto
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		żytni razowy	żytni razowy	żytni lub jęczmienny razowy
z czego się składa		z kwaśnego ciasta, mąki i wody	z kwaśnego ciasta, mąki i wody	jako u mniej zamożnych
czy go sami pieką		sami	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		wypiekają z mąki żytniej, a niekiedy z pszennej pytlowanej chleby, kniysze omaszczone z mieszku olejem z cebulą. Na Wielkanoc pieką bubki z mąki pszennej	wypiekają z mąki żytniej, a niekiedy pszennej pytlowanej kołacze omaszczone z mieszkiem olejem z cebulą. Na wielkanoc pieką bubki z mąki pszennej	wypiekają kołacze z mąki żytniej razowej omaszczone olejem. Na wielkanoc pieką parki z mąki żytniej pytlowanej, a niekiedy z pszennej razowej. —
z czego się składają?		z mąki wyż wymienionej i drożdży i wody	z mąki wyż wymienionej drożdży i wody.	Z mąki wyż wymienionej drożdży i wody.
z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami wypiekają	sami wypiekają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły w piecach do tego przeznaczonych	w wyjątkowych	sporadycznie
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	dito	dito	dito
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kasza jęczmienna, krecz., jaglana, kluski, pierogi, kolesza z mąki krecz. i jęczm., zupa z mąki krecz.: krasza z pieczeń barania, wieprzowa, cielęca, wołowa, rosół barani wieprzowy, a z jarzyn barszcz, zapuchy, groch, fasola, bób, kapusta. Pomienione potrawy gotuje się lub pieczę.	przeważnie legumina roz a w najzamożniejszych mięsne. Nazwy potraw i sposób przyrządzania podobnie jak w wyjątkowych.	podobne prócz kaszy krecz. pierogi kolesz krecz. i potraw mięsnych a z dodaniem leguminy z roboty przyrządzanej na sposób sałaty pod nazwą wołoka naturalnie bez śmietany, masła lub słoniny, tylko z cebulą lub czosnkiem.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają z przeciętnie 60 litr na osobę	= 40 litr	Nie używają mleka
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 40 " "	= 20 "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie niezbierane, śmietana,	kwaśne zbierane maślanka	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z krowiego i owczego	z krowiego	
12. Czy używają masła?	używają	używają	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią z masła słonego nietopionego	nie robią nie wiedzą	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Czasami do przyprawy barszczu albo bardzo rzadko.	Czasami do przyprawy barszczu	Jak mniej zamożni
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, sadło, słonina	masło, niekiedy sadło, słonina	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	przeważnie olej a niektórzy masło, niekiedy masło	jak najzamożniejsi	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masło, sadło, słonina, smalec	jak w lecie	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	jak w lecie i olej	olej	dito
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i święta uroczyste	w święta uroczyste	w święta Wielkanocne
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina; jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Wołowina, krowina, baranina a przeważnie świnina	Jak najzamożniejsi tylko w mniejszej ilości.	świnina, wołowina baranina
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i gotowane a niektórzy wędzone	Solone i gotowane	Solone i gotowane
18. Czy używają drobiu?	czasami	nigdy	nigdy

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?		15 kg	10 kg	2 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?		używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?		który mają pasiści używają na maślą owoc stoi w prat.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew	marchew	marchew	
	buraki	buraki	buraki	buraki
	karpiele			
	kalarepa			
	cebula	cebula	cebula	cebula
	czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
	ogórki	ogórki kiszone	ogórki kiszone	
	kapusta świeża			
	„ kiszona	kiszona	kiszone	kiszona
	i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch	groch gotowany	groch gotowany	groch gotowany
	bób	bób gotowany	bób gotowany	
	fasola	fasola dtto	fasola dtto	fasola gotowana
	soczewica			
	kukurudza	gotowana	kukurudza gotowana	gotowana
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane)	Sami wyrabiają kaszy hreczane, jęczmienne jaglane	Sami wyrabiają kaszy hrecz. jęcz. jaglane	Sami wyrabiają kaszy jęczmienne a niektóry hrecz. i jaglane ze wsi z wyższego zboża.
	jęczmienne			
	jaglanne			
	przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna	Kobiety wypieczy z własnego zboża mąki pszenny, żytniej hrecz. jęczmienny	Jako najsamowinięsi	Mąki kaszy ze młyna lub sklepu
	żytnia			
	owsiana			
	hreczana			
	jęczmienna			
	kukurydzana			
	ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże	świeże	świeże
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasami piją	czasami herbatę	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie: wódka	wódkę	wódkę	niekiedy wódkę
piwo	piwo	piwo	
miód	czasami miód		
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 liter	7 liter	3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem i rumem	wódką i piwem	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni a najubożsi cały tydzień poszczą		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni a mniej zamożni i najubożsi cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 750 dusz przypada 100 najzam: 400 mniej zamożn., a 250 najuboższ.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

413

231

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skalat Nazwa miejscowości? Kaczanówka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? 3/4 Polaków, 1/4 Rusinów Liczba ludności? 3800

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Bez względu na majątek zwyczajnie jedzą zwykle 3 razy dziennie.		
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	T. z. śniadania wcale nie jedzą, gdyż o tym czasie, kiedy ono zwykle przypada, już dają t. z. obiad. W południe znów jedzą t. z. południenek, złożony z chleba i soli lub czosnku.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz i kasza na wodzie, zmaz, zana masłem lub smalcem, lub kasza z mlékiem. —	To samo,	To samo, tylko zamiast okrasy sól.
	w lecie, w dni postne	barszcz i kasza na wodzie, zmaz, zana olejem konopnym.		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz lub kapuśniak z kartof.		
	w zimie, w dni zwykłe	z mięsem pieczonym i kasza na wodzie, razem kasza wypiekana.		
	w zimie, w dni postne	to samo tylko z olejem.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski lub kasza na wodzie z masłem lub smalcem — zamiast tego	To samo	
	w lecie, w dni postne	potrawy pieczone kartofle ze solą. — to samo w post, tylko z olejem.		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		żytni, pszenny lub jęczmienny razowy	żytni lub jęczmienny razowy	
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami	sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		/	/	/
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniona mąkę zagniatają kwasiłem ciastem; gdy rozczyn należycie wykisł, wyrabiają z niego bochenki i wypiekają.	Tak samo.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapuśniak, kasza, kluski, pęczak	Tak samo	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	wszystko gotują na wodzie, kaszę razem także wypiekają		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w lecie zwykle używają potrawę, po	Tak samo	Nie używają, wcale.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	¼ litra, a zimie mniej na jednę osobę, mleka.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie	słodkie	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają małą ilość sera z krowiego mleka.	nie wyrabiają	
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie używają
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią na zimę ~~sep~~ masło zapasy solonego masła	nie robią żadnych zapasów	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają osobno jajem zaprawiają barszcz		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, smalec, słonina	To samo	sól
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	to samo		
15. Jak często spożywają mięso?	w lecie raz na miesiąc, a zimą raz na tydzień	Tak samo	na Wielką noc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	świnina i	baranina	
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują z barszczem lub kapuśniakiem		
18. Czy używają drobiu?	dla świąt.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 ℔	8 ℔	4 ℔
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają wyjscy śledzi w dni postne.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają, chyba Ż. t. z. Kutią na Boże narodzenie		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Każdy ma na zimę większy lub mniejszy zapas marchwi, buraków, cebuli, czosnku i Kapusty kiszonej. Najzamożniejsi mają nadto po kilkanaście ogórków kiszonych.		
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Wszyscy używają po kilkanaście garnców grochu, bobu i fasoli. W lecie dają młode ziarna do borsczu.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krupy hreczane, jęczmienne i jaglane sami wyrabiają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Mąki używają pszennej, żytniej i jęczmiennej	Tak samo	żytniej i jęczmiennej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	/	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Każdy ma większy lub mniejszy zapas ziemniaków na zimę.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	najczęściej pieczone, także gotowane same lub z kaszą.		najubożsi mieszają kartofle tarte na tarce z rozczynem mąki i wypiekają z tej mieszaniny chleb, także wypiekają razem z nim placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	/	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa	raz, rano	i wieczorem
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę i piwo	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 litry	litr	½ litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką i piwem	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni wszystkie dni wszystkie dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 8%, mniej zamożnych 40%, ubogich 52%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	na przednówku mniej zamożni gotują barszcz z pokrzywy i zieleniny z różnych chwastów (szczawiu, sitowiu i t. d.).		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

414

283

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skałat Nazwa miejscowości? Kokoszyńce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } 1.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } 1.

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 1170.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy	trzy	trzy
	w zimie			
2. Co jadają na ~~śniadanie~~ obiad	w lecie, w dni zwykłe	Zupa mleczna słodka lub kwaśna barwa zabielany - rosół - i	Zupa mleczna kwaśna słodka barwa zabielany - rosół;	Zupa mleczna - barwa
	w lecie, w dni postne	barwa prosty	barwa prosty	barwa prosty i drugie potrawy
	w zimie, w dni zwykłe	barwa podprawiony i drugie potrawy kasza, kluski, kartofle	barwa podprawiony i drugie potrawy	barwa podprawiony i drugie potrawy
	w zimie, w dni postne	barwa prosty lub z olejem	barwa prosty lub z olejem	barwa prosty
3. Z czego składa się zwykle ~~obiad~~ południenek	w lecie, w dni zwykłe	pozostało z obiadu zupa lub barwa z chlebem	pozostało z obiadu zupa z chlebem	pozostało zupa z chlebem
	w lecie, w dni postne	"	"	chleb z cebulą lub czosnkiem
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	"	"	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski kasza na mleku lub okrasie	kluski kasza na mleku lub okrasie	kluski, kasza omaszczone lub prosta
	w lecie, w dni postne	to samo ~~z olejem~~	to samo	"
	w zimie, w dni zwykłe	Kluski kasza na kartoflach omaszczone	kluski kasza na kartoflach omaszczone	"
	w zimie, w dni postne	z olejem	z olejem	"
5. Chleb	jaki jadają	przenny, żytni	przenny żytni	żytni, przenny
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	1.	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			albo kwestyą w karczmie
6. Inne pieczywa	jakie używają?	knyżu, placki z makiem - pierogi z groszkiem	knyżu placki z makiem pierogi z groszkiem	placki z makiem, pierogi z groszkiem
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką	sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?			
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, zupa z mlekiem słodka lub kwaśna, kuźa i kluski na kartoflach lub bez nich kapusta z grochem, fasolką - rosół i mięso z warzywami lub duszone	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	/ 200 litr	/ 100 litr	/ 50 litr
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	/	/	/ mało
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jak wymienione	jak wymienione	jak wymienione
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	/ z kwaśnego krowiego	/ z kwaśnego krowiego	/ z kwaśnego krowiego
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (~~topione~~, solone)?	/ Solone	/ Solone	/ Solone
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno i do potraw	osobno i do potraw	osobno i do potraw
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie — w dni zwykłe	masło słonina sadło	masło, słonina, sadło	masło, słonina, sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie — w dni postne	~~olej~~	~~olej~~	masło, słonina, sadło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	masło słonina sadło	masło słonina sadło	olej, mleko z ziemniaki mąka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	olej, mleko z mąką ziemniaki	olej, mleko z ziemniaki mąka	
15. Jak często spożywają mięso?	W jesieni i zimie często dwa w tygodniu razy	tak samo	tak samo - najmniej 6 razy do roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — krowina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — baranina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — świnina	/	/	/
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina, zające, króliki i t. d.~~)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub duszone	gotowane lub duszone	gotowane lub duszone
18. Czy używają drobiu?	używają	używają rzadziej	rzadko

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 Kilo	20 Kilo	5–10 Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	Łososiych i śledzi	Łososiych i śledzi	Łososiych i śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w wiśniakach - jako przyprawa	w wiśniakach i jako przyprawa	do Kutji.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	/	/	
buraki	/	/	/
~~karpiele~~			
~~kalarepa~~			
cebula	/	/	/
czosnek	/	/	/
ogórki	/	/	/
kapusta świeża	/		
„ kiszona	/	/	/
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	/	/	/
bób	/	/	/
fasola	/	/	/
~~soczewica~~			
kukurudza	/	/	/
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	/	/	/
jęczmienne	/ } wyrabiają sami	/ } wyrabiają sami	/ } wyrabiają sami lub kupują w sklepie
jaglanne	/	/	
~~przenne~~			/
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	/	/	/
żytnia	/ } sami wyrabiają	/ } sami wyrabiają	/ } sami wyrabiają lub kupują w sklepie
~~owsiana~~			
hreczana	/	/	/
jęczmienna	/	/	/
kukurydzana	/	/	/
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podpieniek świeżych i suszonych	podpieniek świeżych i suszonych	świeżych i suszonych podpieniek
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	surowe - z kaszą - klockami do pierogów	surowe z kaszą klockami do pierogów	surowe z kaszą klockami do pierogów
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasem herbatę		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszu śliwki, grzybki jabłka	suszu śliwki, grzybki jabłka	suszu śliwki, grzybki, jabłka
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe / miód pitny	/ / /	/ / /	/ / /
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litr	10 litr	10 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, wódką miodem herbatą	piwem wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	4 / ~~7~~ 6 lub 7. / ~~7~~ 6 lub 7.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	mleka nie używają a masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skalat — Nazwa miejscowości? Kołodziejówka

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) większa część / mniejsza część

Narodowość ludzi? polska i ruska — Liczba ludności? gmina 1728 / obsz. Dwór 284 } = 2012

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie rano	w lecie: w dni zwykłe	~~barszcz~~, ~~kapusta~~ 1. barszcz 2. kasza	Jak	Jak
	w lecie: w dni postne	barszcz kasza		
	w zimie: w dni zwykłe	kapusta kasza		
	w zimie: w dni postne	kapusta kasza		
3. Z czego składa się zwykle obiad w południe	w lecie: w dni zwykłe	chleb z jajeczkami, ogórkiem, cebulą, krajanem mlekiem razem	Jak	Jak
	w lecie: w dni postne	chleb z mocną jarzyną		
	w zimie: w dni zwykłe	kartofle pieczone chleb słonina		
	w zimie: w dni postne	kartofle z solą		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	kluski z kartoflami krajane słoniną lub postne	pieczone kartofle z mlekiem	pieczone kartofle gotowe
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe	kluski na mleku		
	w zimie: w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		żytni lub jęczmienny razowy	jak pierwsi	często kupują chleb gotowy od gospodyń zamożniejszych lub z piekarni, który na ten cel piekły
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami piekły		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa tylko w czasie świątecznym: jakie używają?		chleb pszenny pytlowany kołacze, baby, placki	tak samo tylko w mniejszej ilości	bułki z najtańszej mąki pszennej zresztą pieczywo z mąki razowej
z czego się składają?		imbirem, rodzynkami, migdałami		
z kąd je otrzymują?		mąkę pszenną kupują		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają na Drożdżach prawdziwych po wyrośnięciu ciasta, wyrabiają bochenki okrągłe i wypiekują	Jak	Jak
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	bułki, Kołacze na Drożdżach i na wodzie (z wody mlekiem)		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz czerwony, kapusta, (kwaśna) leniwka, rosół, Kasza krocana, ryż, jęczmienna, kwaśna pieczona, Kwasza = 2 części krocanej mąki 1 część ijętnej mąki zrobiła na zimnej wodzie, potem pieczy w kłopsach, podobnie jak racięt gorczycowy z Kaszą lewkowską	Bułki Kisiel podobny Do ciasta gęstej Kleiczy z mąki owsianej z gotowanym grochem Jak	Jak
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	½ litry Dziennie	Jak	Jak
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie niezbierane kwaśne zbierane śmietanę z pierogami	Jak	warki nie mają własnego mleka zamiast Kupi lub jako wynagrodzenie przyjmi się za zamożniejszego
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	zwykły ser Krowy	Jak	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tylko jako okrasę Do pierogów solone przechowane ~~garnuszkami~~ w serze		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	gotowane na twardo Do barszcz na wigilię	Jak	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	masło, słoninę, sadło codzienne potrawy	Jak	najczęściej postne codziennie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy na tydzień	raz na tydzień	warki nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę czasem	Jak	warki nie najczęściej
krowina			
cielęcina			
baranina	jesienny przez		
świnina	najczęściej świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Bułki Kury		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	najczęściej wędzone inne mięso gotowane	Jak	
18. Czy używają drobiu?	Kurki Kury	Jak	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 kg	15 kg	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają wszyscy	Do.	Do.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	prawdziwy miód jako Kutkowcie	Do.	Do.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek	w stanie naturalnym	Do.	Do.
ogórki	kiszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	Kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany do barszczu, kapusty	Do.	Do.
bób	" " " "		
fasola	" " " "		
soczewica	/		
kukurudza	kolone z mąki Kukurudzianej		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne	własnego wyrobu, kreczanych więcej, jęczmiennej mniej	Do.	Do.
jaglanne	bardzo mało		
przenne	/		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują w okolicznych miejscach	Do.	Do.
żytnia	własnego wyrobu w młynach miejscowych		
owsiana	własnego wyrobu na izbach		
hreczana	własnego wyrobu na izbach		
jęczmienna	z młyna		
kukurydzana	z młyna		
ziemniaczana	/		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	tylko podpieńki bardzo rzadko	Jak.	Jak.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	wszyscy bez wyjątku starają się o zapasy ziemniaków		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	Jak.	Jak. bardzo rzadko
czy ich używają jako domieszki do chleba?			
czy wypiekają z nich placki, ~~kręgle~~?	tarte na tarce z domieszką mąki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę, herbatę	herbatę	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy.	2 razy	2 razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę, piwo wino tylko jako lekarstwo	wódkę piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 litrów	Jak.	Jak.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięso wieprzowe, kapustę gotowaną zmieszaną z tłuszczem wódkę, piwo herbatę	Jak.	Jak.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	trzy dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	cztery dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko mleko we wtorki, czwartki i niedziele		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 25% mniej zamożnych 50% ubogich 25%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	/		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Śniadanie mężczyźni obiadem i jest głównym posiłkiem obiad nazywają południem i jest tylko skromnym posiłkiem wieczerza jest mniej obfita od śniadania a obfitsza niż obiad		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skałat Nazwa miejscowości? Skałat

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? tak nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? średnio-urodzajna nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy Liczba ludności? 1649 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3. razy	3. razy
	w zimie	"	"	"
I. raz jedzą obiad. 2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawa mleczna, barszcz ze kwaśnicy jajem, do tego groch lub chleb - kapuśniak z kwaśnicy, olejem omaszczony, cebula cały, i kartoflana zupa z cebulą, tatarka, a także kisiel.	kawa mleczna, barszcz ze kwaśnicy jajem do tego chleb lub groch - fasola.	kartoflana zupa z cebulą, tartka, do kawy mleczanej, czarnej kwaśnicy - lub kapuśniak z grochem. a także lemiarka jako kolwiatk z dodatkiem cebuli.
	w lecie, w dni postne		w dni postne barszcz lub kapuśniak olejem okraszony	
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	lemiarka kukurydziana lub hreczana z odwarem cebuli.		
II gi raz jedzą Wieczerzą - czyli życie śniadanie 3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	chleb z cebulą, lub cebulą w śmietanie z przydatkiem zielonej cebuli	chleb z cebulą, lub ogórkiem i solą.	przydatek lub chleb kwaśny z cebulą, kartoflą raczej ugotowana, kwaśna, kwaśna albo nie.
	w lecie, w dni postne	chleb z cebulą, lub cebulą z tłuszczem i solą.	chleb lub przydatek z cebulą i solą,	
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej	jak wyżej	
	w zimie, w dni postne	chleb z barszczem z kwaśnym lub z tłuszczem, a także cebulą, kapustą.	chleb lub kartofla kwaśna - czosnek z cebulą, kapustą kiszoną. -	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartoflana okraszona masłem z cebulą, i chleb lub leż ciasto/racierka/ na zupie kartoflanej - i chleb.	kartofla lub racierka żytnia, razowej pszeniczna a najczęściej jęczmienna omaszczona słoniną, lub mlekiem, chleb z ogórkiem	kartofla gniecona, kwaśna. i ogórek lub i ogórek
	w lecie, w dni postne	chleb maczany w oleju roztartym z cebulą, lub cebulą, ogórki surowe		
	w zimie, w dni zwykłe	kartoflana zupa, ciasto/kluski/ a razej racierka, i chleb/maczany w śmietanie	jak wyżej	
	w zimie, w dni postne	chleb maczany w siedmiorej zaprawie	chleb maczany w oleju roztartym z cebulą.	
5. Chleb: jaki jadają		żytni; w razie niedostatku żytniej i jęczmiennej lub kukurydzianej razowej.	żyta wyjątkiem chleb z mąki żytniej z razowej jęczmiennej - w	
z czego się składa				
czy go sami pieką		- sami		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Podpiatki z kwaśnego ciasta lub z ciasta przaśnego z pierogi	ciasta przaśnego pszenicznej pytlowanej z serem kapusty, grochu lub kartofli.	
z czego się składają?		Latkie kruszy z mąki razowej, skwarki słoniny, do których pieczywa przykładają	wiele cebuli i ogórka; kiedyniegdy jajka	
z kąd je otrzymują?				z mąki razowej, nadziane kartofli, tartką, a cebulą.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Rozczyna się za pomocą kwaśnego ciasta ukwaszonego, gdy ciasto wyrośnie wkłada w bochenki mając je w dłoniach, wkłada do gorącego pieca.	ciasto wyrabia się w drewnianej misie, wkłada do pieca.	pieczywa do pieca nie ma, ciasto wyrabia się w misie, wkłada do pieca.
innego pieczywa?	jest najrozmaitsze: z ciasta rozwałkowanego z wody i wymieszanego z tłuszczem przyprószonego, wkłada się nadzianką, zawija do kształtu pierogowego ciasta i wkłada do pieca.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Najbardziej kwaśne, jak barszcz z mięsem, kapuśniak z mięsem, kiszonki z mięsem, kasza mleczna kreczana, groch, fasola, kasza jęczmienna do jarzynki /odwar cukru/ pieczywo /jaty/ na mleku i pierogi z kartoflą i serem a latkie z kapustą. Potrawy te przyrządzają całkiem jak wieśniacy, woda, jaja z kurami i jarzyny i bardzo mało rafinadki.	powołanie jak najwięcej mniejszej z mięsem, nie mięsa, mleka, sera,	barszcz lub kapuśniak pożywniejszy rzadkiej chleb, najczęściej co 2 razy kiszonka kartofla.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie: więcej: przeciętnie 1/2 litra w zimie: mniej: przeciętnie 1/4 l.	używają mniej, zwykle skwaszają na masło, które sprzedają.	bardzo rzadko, chyba w razie słabości lub w razie świąt wielkich, rzadkich lub za pomocą
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	najczęściej mleko kwaśne zbierane, ser, maślanka, śmietankę prawie nigdy		jako smakołyk-mleko słodkie w razie słabości, ser do pierogów w razie świąt.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	niewiele, najczęściej z mleka krowiego i owczego.	bardzo mało.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Solone masło, grudy wkładają w środek dzieżki z serem, przetapiają nie mniej. —	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają, bądź gotowane bądź surowe; do potraw tylko w dni zwykłe jako przyprawę do barszczu lub jajecznicę.	tylko jako przyprawę do barszczu.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słoniny, masła, śmietany	rzadko masła, częściej mleko	czasem mleka lub oleju.
w lecie: w dni postne	oleju	oleju	—
w zimie: w dni zwykłe	słoniny, smalcu, masła	rzadko sadła	
w zimie: w dni postne	oleju	oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	2-3 razy w tygodniu	1 raz na tydzień	3 razy na rok, tj. na wielkanoc, boże narodzenie i w zapusty.
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina		najczęściej cielęcina rzadziej krowina.	
cielęcina			
baranina			
świnina	najczęściej świnina, rzadziej drób /kury/		świnina.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, najczęściej w formie rosołu, który wypijają jako smakołyk do kaszy, zaś mięso jadają z chrzanem. Wędliny przyrządzają tylko na święta wielkanocne, mięsa pieczonego używają rzadko mało.	podobnie jak sąsiedzi	gotowana lub pieczona
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kg	4 kg	2 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Spożywają w czasie zimowych miesięcy		—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko w czasie świąt bożego narodzenia jako przysmaku	do wódki zwanej Krupnikiem	—

22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?

marchew	
buraki	marchew, Buraki zatrzymują na zapas dłużej, zaś
~~karpiele~~	
~~kalarepa~~	
cebula	cebulę i czosnek zasiane w ogródki
czosnek	
ogórki	tylko kiszone.
~~kapusta świeża~~	
„ kiszona	w każdej chacie odpowiednia ilość, ~~stat~~ by wystarczyła
i. t. d.	Na wiosnę do wiosny.

23. Czy są używane i w jakiej formie

groch, bób	bądź gotowane bądź mielone na mąkę z której gotują łomiankę lub wsypują do chleba.
fasola	tylko gotowana, nigdy zamiast chleba
soczewica	również z żytem zmieszaną mielą na mąkę.
kukurudza	mielona na krupy lub mąkę z której ~~gotują~~ kaszę.

24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?

hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami i używają jako wszelkiej potrawy robią z niej, podobnie	najczęściej jęczmienne.
jęczmienne	i jęczmienne; wyrabiają także łobaz - jęczak.	
jaglanne	również i krupy jaglane wyrabiają sami	
~~przenne~~		

25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?

przenna	na pieczywo świąteczne lub pierogi.	
żytnia	na chleb i z niej gatunków robią więcej zapasy wystarczające	
~~owsiana~~	na kilka miesięcy	
hreczana	mało	—
jęczmienna	używają dość jako przymieszkę do chleba a także na kluski, pierogi	
kukurydzana	używają na kaszę; tę wstawiają kupują w miejscowych sklepach	
~~ziemniaczana~~		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają w lecie grzybów świeżych; zaś na zimę robią zapasy znanych, wcześniej przyrządzonych.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią większe zapasy tego produktu potrzeby.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone lub gotowane, obierane lub z łupiną, ~~Lekko~~ a takie wyjadają, pieczą kartoflane na żytniem cieście.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę rzadko	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Konserwy/ owocowe gruszki, jabłka, śliwki, wiśnie, czereśnie tudzież powidła wypalają.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	wódkę mniej piwa	- - -	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	52 l.	20 l.	10 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatą, piwem a także wódką.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni 3 dni 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	mało jadwej' owarzy nie używają prócz oleju.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych $\frac{4}{30}$, mniej zamożnych $\frac{10}{30}$, ubogich $\frac{16}{30}$.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kapustą z łobody, dzikiego szpinaku t. p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Sokojnej okolicy obiad jadają wiosnami rano między 7-8mą w lecie a 1/2 8-8mą w zimie; południek około południa a wieczerzę po zachodzie słońca. Obiad jest przeto pierwszem jedzeniem.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skalacki Nazwa miejscowości? Krzywe

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? przeważnie ruska obr. gr. kat. Liczba ludności? przeszło 800 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	śniadania nie jadają tylko rano chleb, kawę	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak najzamożniejsi.
	w lecie, w dni postne	postne, jakoteż zwykle		
	w zimie, w dni zwykłe	w zimie i w lecie		
	w zimie, w dni postne	za to w postne jedzą pańdurek (chleb ze bałą lub [illegible]		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapusta (kwasnica) z mąką, zabielone śmietaną lub mlekiem, czasu przy mięsie, stad. lub kwaśn., pieczucha kluski	barszcz parzony lub buraczany, szpinak, ser, mąka różne kaszy i pieczuchy z mlekiem lub okraśną wrzątkiem w dnie postne z olejem lub mlekiem z mąką i ziemniaka.	barszcz, buraczany, szpinak, kalafiory z kaszą, pieczuchy w dnie postne z olejem lub mlekiem makowem i ziemniakami.
	w lecie, w dni postne	barszcz z olejem, lub kapustę, pieczone kartofle, placki z mąką i cukrem różne kaszy z olejem lub mlekiem z mąką i ziemniaka.		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo jak w lecie tylko mniej mięsa używają.	tak samo w zimie jakoteż i w lecie	tak samo w lecie jak i w zimie.
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski z mlekiem, kartofle z krupn. mlekiem, kluski z kartoflami, i fasolą zmaczane okraśną lub mąką tak samo jak we zwykłe tylko zwykłe z olejem, zaś kartofle tylko ze solą	tak samo jak najzamożniejsi	kluski z fasolą i kartoflami, parzony barszcz, szpinak, kaszy jęczmienną, i kaszą z mlekiem stad i kwaśn. czasem we okraśnie; kartofle, w post to samo przez okraśny, mleka w zimie kartofle i prosto, we postne lub kluski.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	pieczone kartofle, kluski, pieczone okraśną lub z mlekiem		
	w zimie, w dni postne	tak jak we zwykłe tylko zwykłe postne na oleju.		
5. Chleb	jaki jadają	żytni i pszenny rafinowany na wodzie kwaśnem	żytni czasem jęczmienny	pszeniczny, czasem żytni.
	z czego się składa	z mąki pszennego	z mąki pszennego	z mąki pszennego
	czy go sami pieką	sami	sami	sami czasami najwięcej na wiosnę, w zimie kupują u Żydów piekarzy.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi z grochem kartoflanki, kartoflanni ze śćrem, kapustą z olejem,	tak samo jak najzamożniejsi.	pierogi z kapustą, kartoflanni z grochem, tarę zamijane w kwaśnem cieście.
	z czego się składają?	tarę, zamijane w kwaśnem cieście. —		
	z kąd je otrzymują?	sami wyrabiają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kwaśnem zakwasem zakwasza się ciasto, po wyrośnięciu mieszą wyrabiają kochanki w rękach, i napalony piec sadzają.	tak samo jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	przeważnie to na kwaśnem zakwasie.	razowy	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, klutki przeróg, pańcka, mamałyga, kasza jęczmienna, jaglanna, krupiana, arbuz, kwasranka, fasola, wiśniarka, pomidlanka, jabłczanka, rosół z utłuczonego.	to samo co najzamożniejsi	kapusta, klutki, pierogi, mamałyga, pańcka, kasza jęczmienna, jaglanna, krupiana, arbuz, kwasranka, rosół.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	używają mniej więcej na jednę dorosłą osobę wypada około 65. litrów w lecie a około 30 l. w zimie	tak, jak najzamożniejsi	używają mało bo na jednę osobę przeciętnie wypada 30. l. w lecie a około 12 l. w zimie.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne zbierane śmietanę i masło. Rz.	tak samo jak najzamożniejsi.	jak najzamożniejsi.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	wyrabiają z kwaśnego mleka	nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają i robią za to. mlekopionego tylko solonego masła, prawie jak rozpłatego	tak jak najzamożniejsi	bardzo mało używają dla tego że masłem kupują jarzyn. zapasów nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają tylko osobno tylko do potraw	tak samo, jak najzamożniejsi	nie używają chyba na wielkanoc osobno.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe	masła słoniny sadła	tak jak najzamożniejsi.	słoniny lub sadła i oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie: w dni zwykłe	masła słoniny sadła		słoniny sadła i oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie: w dni postne	oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	najrzadziej raz a razem dwa razy tygodniowo	parem razy na tydzień	parę razy na miesiąc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	rzadko kiedy	tak samo, jak najzamożniejsi i tylko w mniejszej ilości	bardzo mało
16. Jakie mięso jadają — krowina	to		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	nigdy prawie		
16. Jakie mięso jadają — baranina	często w jesieni		
16. Jakie mięso jadają — świnina	najrzadziej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	żadne ryby i drobiu.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, ~~solone, wędzone~~)?	gotują rosół do kaszy	tak jak najzamożniejsi	
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko kiedy używają drobiu do w Bożarie opierniczają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	35. kg.	25. kg.	13 do 18. kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają z wódką —	używają z wódką	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest.	jak i najprzód	nie ma prócz Kartofli.
buraki	są		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	jest		
czosnek	jest		
ogórki	są		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	jest.		
i. t. d.	Kartofle są		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	jest	jest	nie ma
bób	jest	jest	
fasola	jest	jest	
soczewica	nie ma	nie ma	
kukurudza	jest	jest.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami kreczane jęczmienne i jaglane.		
jęczmienne			
jaglane			
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tak	przenna	sprowadzić
żytnia	tak	żytnia	jęczmienną,
owsiana	nie	kreczanną	i Kukurydzianą.
hreczana	tak	jęczmienna	
jęczmienna	tak	kukurydzana	
kukurydzana	tak	mielą ze wszystkich	
ziemniaczana	nie	we młynach	
		przerabianych	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	wcale nie używają		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy		niektórzy tylko robią zapasy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone z mundurem	lub gotowane	obierane z łupy
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	piją herbatę	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	żadnych	konserwów nie robią	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	jak w lecie tak w zimie t. j. rano i w wieczór		dwa razy dziennie
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe.	wódkę piją piwo miód "	wódkę piją piwo " miodu nie "	wódkę piją zresztą żadnych innych napojów nie pij
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	40. litrów	50. litrów	do 60 litrów lub więcej
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką i piwem	wódką
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	dwa dni dwa dni 6. sześć dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	obrz.-gr. kat nie używają zaś obrz łac. używają mleka jaj i masła		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 13%. mniej zamożn: 54 %. ubogich 33 %.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	prócz znanych jadzą inne.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

418 291

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skałat Nazwa miejscowości? Ostapie

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? polacy i rusini Liczba ludności? Żwyż 2000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie trzy razy w zimie "	Tak samo "	Tak samo "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe kawrzec, Kapustą, Kaszę, Kluski, zsiadłe mleko, mamałygę z mlekiem. — w dni postne Te same potrawy, lecz postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne Tak samo jak w lecie	Tak samo	Te same potrawy lecz postne
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe Zwykle o 7 godzinie rano jedzą obiad. w południe tylko chleb postny lub z mlekiem w dni postne chleb postny w zimie: w dni zwykłe / w dni postne Tak samo jak w lecie	Tak samo	Vide
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe. Jedzą tylko jedną potrawę w pytaniu 2 wyrazną. — w dni postne Tą samą potrawę lecz postną w zimie: w dni zwykłe / w dni postne Tak samo jak w lecie	Tak samo	Vide
5. Chleb	jaki jadają żytni z czego się składa z mąki żytniej, lub jęczmiennej czy go sami pieką pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo —	Tak samo	Tak samo
6. Inne pieczywa	jakie używają? Żadne z czego się składają? Tylko podczas świąt Wielkanocnych pieką bułki z pszennej mąki wszyscy bez wyjątku. — z kąd je otrzymują?	Żadne	Żadne

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Sposób zwykły - tylko nieużywają drożdży - lecz kwaśne ciasto.	—	—
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Patrz pytanie 2.		
Nazwy ich?	Patrz pytanie 2.		
sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	przeciętnie na jedną osobę 180 litr.	120 litr.	100 litr.
w zimie	" " 100 litr.	80 litr.	40 litr.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jedzą mleko słodkie, mleko kwaśne, maślankę.		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają ser z kwaśnego mleka na własny użytek.		—
12. Czy używają masła?	Masła używają jako omastę do potraw		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tylko najzamożniejsi robią dla siebie	zapasy sera kwaśnego na zimę.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno, i jako zaprawę do potraw		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słonina, masło		
w lecie: w dni postne	jedzą potrawy postne, lub z olejem		
w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Tak samo jak w lecie		
15. Jak często spożywają mięso?	Raz w rok tylko na święta Wielkanocne wszyscy bez wyjątku		
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina	baraninę		
świnina	świninę	świninę	świninę
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso wieprzowe solą marynują, wędzą - potem gotują		
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Mięso jedzą tylko raz lub dwa razy do roku, żywią się przeważnie wszyscy potrawami mącznemi		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi, które kupują. —	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nieużywają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	marchew jest; buraki są; karpiele —; kalarepa —; cebula jest; czosnek „; ogórki Kiszone; kapusta świeża —; „ kiszona jest	Tak samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany; bób „; fasola „; soczewica —; kukurudza, w lecie gotowana, a w zimię z mąki gotują mamałygę. —	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	hreczane (tatarczane) tak; jęczmienne tak; jaglanne tak; przenne —; Wyrabiają sami	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają, żytnej, przennej, jęczmiennej, hreczanej, kukurudzianej. Zapasy robią tylko dla swego użytku. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają tylko podgrzybek w jesieni, które gotują.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tylko na swój użytek i na nasienie.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?, czy ich używają jako domieszki do chleba? Nie czy wypiekają z nich placki, kręgle? Nie	gotują lub pieką całe, Duszone, jedzą także zupę kartoflaną		
29. Czy piją kawę, herbatę? Nie			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)? Nie			
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie dwa razy; w zimie "		Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka tak; piwo tak; miód —; wino —; wino owocowe —			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę? 48 litr.			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wieprzowem mięsem, słoniną serem.	Tak samo	Tak samo
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu dwa dni; w tygodniu adwentowym 28 "; w tygodniu wielkiego postu 49 "			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.	Tylko wiekowi i chorzy używają nabiału.	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10%	Mniej zamożnych 50%	Ubogich 50%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zbierają roślinę taki zwaną Łobodę, którą gotują i jedzą. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

419 293

Powiat? Skalacki Nazwa miejscowości? Poznańska Hetmańska

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? tak / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? tak / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 941. dusz wedle obliczenia w roku 1891.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie / w zimie (w dni zwykłe, w dni postne)	około 10 godziny rano	razem z obiadem.	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	barszcz, rzadziej kapustę, krupnik, kluski kasza, kasza z tłuszczami, kartofle, chleb. omaszczone w mleku, słoniną lub sadłem	To samo co i najzamożniejsi bez mięsa	To samo potrawy co najzamożniejsze bez omasty.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	To same potrawy bez omasty		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Jak powyżej		Jak powyżej
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Jak powyżej		Jak powyżej
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	kluski kasz lub kartofle z mlekiem lub słoniną	kluski kasz lub kartofle z mlekiem a miejscowej	kluski, kasz lub kartofle bez omasty.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Jak powyżej bez omasty	Jak powyżej bez omasty	Jak powyżej
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Jak powyżej	Jak powyżej bez omasty	Jak powyżej
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Jak powyżej	Jak powyżej bez omasty.	Jak powyżej
5. Chleb — jaki jadają	żytni razowy	razowy.	razowy
5. Chleb — z czego się składa		żyta mąki	z żyta i jęczm. mąki
5. Chleb — czy go sami pieką	tak	tak	tak
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	rzadne	rzadne	rzadne.
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	pszenny	pszenny	pszenny
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięsne	Mięsne	Mięsne
Nazwy ich?	pieczeń, kluski, kartofle	pieczeń, kluski, kartofle	pieczeń, kluski, kartofle
sposób przyrządzania?	pieczeń gotowana i smażona, kluski z wodą i mlekiem, kartofle gotowane i pieczone smażone słonin. lub sadłem	pieczeń gotowana, kluski z wodą, czasem z mlekiem, kartofle gotowane z tłuszczami jarzynami i pieczone	pieczeń gotowana, kluski z wodą, kartofle gotowane i pieczone
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	tak 1/4 litry	tak 1/8 litry	tak 1/8 litry
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	rzadko	rzadko	nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie jako przyprawę	słodkie mleko jako przyprawę	słodkie mleko jako przyprawę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie	nie	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	słoniny i sadło	rzadziej słoniny lub sadła	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Na święta Wielkanocne i Bożego narodz.	Na święta wielkanocne	Na święta Wielkanocne
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	tak	tak	tak
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Kilg	2½ kg.	1 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	zamiast do chleba.	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	tak		
karpiele			
kalarepa			
cebula	tak	tak	tak
czosnek	tak	tak	tak
ogórki	tak	tak	tak
kapusta świeża		tak	tak
„ kiszona	tak	tak	tak
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany do barszcu	gotowany do barsz	gotowany do barszcu
bób			
fasola	St. St.	St. St.	St. St.
soczewica			
kukurudza	tak lecz tylko jako zamianka	rzadziej	nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	tak	tak	tak
jęczmienne	tak	tak	tak
jaglanne	tak	rzadko	nie
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	tak Kupują z Gorzynalowic z parowym młynie		
żytnia	tak co potrzebuje dom	tak — nie robią zapasów	tak nie robią zapasów
owsiana	nie	nie	
hreczana	nie		
jęczmienna	tak	tak	
kukurydzana	mało	nie	tak
ziemniaczana	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane same i na parę i pieczone	gotowane same i z mlekiem i pieczone	gotowane same i na parę i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	powrasa i wiat wacnych	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak	tak	tak
piwo	tak		
miód	nie		
wino	nie		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	24 libr	16 libr	6–8 libr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem i potrawami mięsnymi	wódka rzadziej piwo potrawami mięsnymi	wódka potrawami mięsnymi i nabiałem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni	dwa dni	— rzadko
w tygodniu adwentowym	trzy dni	trzy dni	rzadko
w tygodniu wielkiego postu	trzy dni	trzy dni	stale
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5%	25%	70%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	rzadkimi	rzadkimi.	rzadkimi
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

420 295

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Skałat Nazwa miejscowości? Supranówka

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? / nizina? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna / średnio urodzajna? — / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? ruśini Liczba ludności? 1200

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	trzy razy	ob.	ob.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	W porze śniadaniowej jadają zwykle obiad, który się składa z potraw gotowanych najczęściej dwóch tylko lub trzech: barszczu i kaszy albo kapusty i kaszy lub kluseк, albo za,	miast tych dwóch ostatnich kartofle — czasami pierogi gotowane lub pieczone z ciastaneк, razowej, kaszy i sera albo kartofel i sera. Każdego	prawie dnia musi być jedna potrawa krośna — barszcz lub kapusta — w dnie zwykłe zaprawione nabiałem, w postne zaś tłuszczem są potrawy różne
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	W porze obiadowej jadają zwykle południenek, który się składa najczęściej z barszczu lub kapusty pozostałej od obiadu; a jeżeli od obiadu nic nie pozostało, to jadają tylko sam chleb ze solą i szczypkiem; albo pieką na południe w garnkach albo łupią kartofle, a po opieczeniu obierają, ma krają w sól i chlebem jedzą. W lecie osobliwie w zimie jadają w południe	sér krowiny, krośne mleko,	
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	kluski lub kasza z mlekiem	ob.	ob.
	w lecie: w dni postne	to samo postne	ob.	ob.
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne	ob. albo pieczone kartofle ze solą	ob.	ob.
5. Chleb: jaki jadają		żytni razowy	żytni razowy	żytni lub jęczmienny razowy czasami z mieszaniny t.j. jęczmienia i owsianej.
5. Chleb: z czego się składa				
5. Chleb: czy go sami pieką		pieką sami — —	ob. — —	pieką sami
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo		— — — —	— — — — —	— — —
6. Inne pieczywa: jakie używają?		placki (podłanyci) —	ob. —	ob.
6. Inne pieczywa: z czego się składają?		z mąki żytniej przemiej, jęczmiennej na czarko porobnej i upieczone		krowianej zapieczonej
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?		pieką sami		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Na 10 bochenków chleba biorą 10 litrów mąki żytniej lub jęczmiennej razowej, do $\frac{1}{2}$ ciasta krakowego, kwasku letniej wody i rozrabiają, czyli rozrybiają na nie. Kiedy zakwas fermentacyi to do wypuszczą znowu 10 litrów mąki mieszą dość gęsto i dodają jajki i cukru, czas jaki czas zeby podrosło ciasto.	to samo	to samo
innego pieczywa?	Wtenczas wyrabiają bochenki i mają gotowy dopiera nagrzanego zlomu (½ cegły)		albo pieką placki (potrawy) do jednej kwarty mąki warzonej dodają wody i zamieszane ciasto rozpuszczają i dają do pieca
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	1. Barszcz, kapusta z gęsią, kapuśniak, kasza gryczana lub jaglana, krupnik jęczmienny, kluski, pierogi pieczone lub gotowane z ciasta kartofli i sera lub kaszy, 8. lemiszka (kulesza) gryczana, 5. jęczmienna, lub żytnia — rzadko bakaliana		
sposób przyrządzania?	ad 1. Woda z dolewką barszczu buraczanego lub pszennego i buraka startego podpraszony ½ do ½ litra mleka słodkiego albo 3 łyżkami śmietany kwaśnej w dniu zwykłe — w dniu postne bez żadnej podprawy ale ozorkiem zatarty. Takiej samej zaprawy używają i do kapusty z dodatkiem selerki. Do innych potraw dodają mleka, śmietany albo zupełnie postne.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada? w lecie	słodkie i kwaśne ½ litra na osobę	słodkie i kwaśne	Bywają wypadki że dziecko 6 cioletnie oprócz matczynego pokarmu, żadnego mleka nie jest
w zimie	słodkie ¼ litra na osobę	słodkie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne serwatka i maślanka	słodkie kwaśne serwatka i maślanka	serwatka jeżeli dostanie od sąsiada
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka gwarowany użytek	Wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	—
12. Czy używają masła?	Używają jako omasty do potraw	Używają jako omasty	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Bardzo rzadko, solone układają pod ciężarem	Nie	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają tylko do potraw i to w bardzo małej ilości n.p. w braku mleka 2 do 3 jajami podprawiają barszcz na 7 do 8 osób ugotowany — Jaja sprzedają —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło, słonina	masło, słonina	słonina
w dni postne	—	—	—
w zimie w dni zwykłe	masło słonina	masło słonina	olej
w dni postne	olej z konopi	olej z konopi	
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc Boże narodzenie i wtenczas, jeżeli zabije nieszka lub barana, i po obdzieleniu krewnych lub sąsiadów zostanie się mu mięso jeszcze.		Dwa razy do roku na Wielkanoc i Boże narodzenie
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Nigdy		
krowina	bardzo rzadko		
cielęcina	bardzo rzadko		
baranina, świnina	Najrzadziej		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wszystko tylko gotują i tak spożywają		
18. Czy używają drobiu?	rzadko	rzadko	rzadko

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na pytanie trudno dać odpowiedź bo kto prosię albo gęsiora i do 3-4 Wieprzowe jedzą zrodziny	kto kurę i tak zabijają gotującą zioberka lub cielęcinę i to po święcie Bożego z rzadka z rzadka Wielkanocy.	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb surowych (świeżych) używają tylko w Wilji Bożego narodzenia śledzi używają ale bardzo rzadko		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	przeważnie do kutii w Wilji Bożego narodzenia		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—	—	—
buraki	zakopują do jam na borowce	obu	obu
karpiele	— — — — —	— — — —	— — — — —
kalarepa	— — — — —	— — — —	— — — — —
cebula	przechowują w miarkach jako przyprawę do potraw		
czosnek	obu	obu	obu
ogórki	kwaszą w beczkach	na zimę	
kapusta świeża	— — — — —	— — — —	— — — — —
„ kiszona	kiszą w beczkach i przechowują na zimę		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	jest używany jako przyprawa do kapusty		
bób	— — — — —	— — — —	— — — — —
fasola	dają do borszczu albo zasypują, t. j. gotują z krupami jęczmiennymi		
soczewica	mielą i dodają do chleba w braku żyta a najczęściej używają na owies		
kukurudza	dla bydła Mało używana		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane	obu	obu
jęczmienne	jęczmienne	obu	obu
jaglanne	jaglanne mało	obu	obu
przenne	Wyrabiają sami	w domu na zarnach	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Mąki, oprócz owsianej i ziemniaczanej, wyrabiają sami w młynie		
żytnia	Najczęściej używają mąki żytniej hreczanej i jęczmiennej. Owsianej		
owsiana	mąki mniej bo przynoszą sprzedają. Kukurydzianą kupują w mieście		
hreczana	tylko podczas nieurodzaju.		
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	/	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią i to znaczne zapasy w piwnicach. Na zimę przechowują od 10 do 100 korcy ziemniaków	gdyż one stanowią najważniejszy artykuł	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Najczęściej pieką na kolacyę i zjadają z chlebem i solą, gotują do krainego		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Bardzo rzadko		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Bardzo rzadko w wielkie święta		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	Dwa razy rano i z wieczór		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Tylko piwo bo wódki od 15 lat nie pije cała gmina Wyjątek słaby a inne trunki w ogóle nie używają się		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	/	/	/
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem i herbatą		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Środę i piątek		
w tygodniu adwentowym	Uroczyście adwentu jest 6 tygodni i tych 6 tygodni poszczą tj. nie jedzą z nabiałem ani z mięsem		
w tygodniu wielkiego postu	Tak samo przez 7 tygodni wielkiego postu poszczą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych 40% mniej zamożnych 50% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu żywią się: plackami z gryczu żytniego i przemy z dodatkiem wyciewek jęczmiennych. Liście młodych kwiatków, lebiody lub liści zboży i tak zwanego ziela trzeciego gotują, a przyduszonemu z kaszy dodają tłuszczu zwanego z wyrobu kołtuchem i tak jedzą albo zupę i podprawiają odrobiną mąki i smażony jeżeli jest smażoną to cebuliną.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwaga: Najgłówniejszym pokarmem stanowią kartofle; o dla braku postnych i postnych [illegible] trzymają mało, 1 do 2. Masło i jaja wywożą do pobliskiego miasteczka na sprzedaż czem opędzają drobniejsze rozwydatki. Przemysł sprzedają prawie wszystko dla siebie zostawiają zaledwie ¼ do 1 kr. na cały rok. Wogóle żyją nędznie i to pomnożonej ilości [illegible]		

Paweł Bodnia
nauczyciel

50.

421

297

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyn Nazwa miejscowości? Chlebiczyn polny

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ nizina? nizina falista z pochyleniem ku południowi do rzeki Prutu.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~~średnio urodzajna?~~ ~~nie urodzajna?~~ gleba bardzo urodzajna, najwięcej klasa I, a nikt parcel tylko klasa III.

Narodowość ludzi? przeważnie Rusini gr. kat. Trochu polaków i żydów Liczba ludności? 672 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	śniadanie, obiad, podwieczorek, wieczerza	tak samo	2 razy tylko.
	w zimie	trzy razy t.j. obiad, śniadanie i kolacyja	2 razy	2 razy – albo i 2 razy, gdy nie ma nic
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kulesze i borsz buraczkowy	Kulesze, lub mamałyga	Kulesze, lub suchy mamałyga.
	w lecie, w dni postne	Kulesze z kapustą zupową z olejem	Kulesze z surową kapustą postną	zamą Kulesze – lub suchy mamałyga
	w zimie, w dni zwykłe	borsz buraczkowy i Kulesza	Kulesza i jakaś jarzka	suchy mamałyga
	w zimie, w dni postne	suchi z borsz i Kulesza	Kulesza z solą	Kulesza
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	borsz buraczkowy z olejem, Kulesza, kto ma to ziemniaki, buraki, fasola, kapusta kiedy indziej	co kto może –	co kto może
	w lecie, w dni postne	to samo, bez żadnej omasty, a czasem suchą rybą, w święta,	jak kto może	jak kto może, jeden raz na dzień.
	w zimie, w dni zwykłe	tak jak wyżej	tak jak wyżej	tak jak wyżej
	w zimie, w dni postne	tak jak wyżej	tak jak wyżej	raz na dzień i to lichy.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kulesze z tą samą omastą i barszcz buraczany.	Kulesze z tą samą omastą z olejem	Kulesze
	w lecie, w dni postne	to samo z olejem	to samo bez oleju,	tedy raz na dzień Kulesze
	w zimie, w dni zwykłe	co będzie, a czasem suchą rybę	co będzie	zwykle nic
	w zimie, w dni postne	co będzie	co będzie	zwykle nic
5. Chleb: jaki jadają		świeczony z Kukurudzy (małej)	tak samo	tak samo, a czasem i tego nie tylko Kulesza.
z czego się składa		z mąki kukurudzianej, a czasem pół i pół Demidrije mąki żytniej	z mąki kukurudzianej	tak samo
czy go sami pieką		sami, przy dobrem czasie	co raz przy śmierci lub gorzej	tak samo, lub w całe go nie piekł, bo tylko placki, lub Kulesze tylko.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		———	———	czasem kupi mamałyg w mieście
6. Inne pieczywa: jakie używają?		na święta i wesela Kołacze	tak samo	co kto może.
z czego się składają?		z mąki pszennej pszennej	tak samo	z mąki kukurudzianej
z kąd je otrzymują?		kupują w mieście	z miasta,	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	przy wsi z drzewa lub słomy	zgoła z grzejn i śmieci	zgoła z grzejn
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kutesza i barszcz buraczany	Kutesza	rzadko Kutesza
Nazwy ich?	Kutesza — i zatarmaska (barszczewnek)	Kutesza	Kutesza
sposób przyrządzania?	gotowanie	gotowanie	gotowanie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 litr na miesiąc	w cale nie	nieznany
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie — i kwaśne śmietana z chlebem	w cale nie	nieznane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	w cale nie	nie znane te sery	nieznane te sery.
12. Czy używają masła?	nie	nieznane	znane może z opowiadania
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	żadne, bo kto by jadł, kiedy pod zabronie jest w poście	Kto ma krowy cały prawie rok.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	na wielkanoc do święcenia	tak samo	tak samo w minimalnej ilości
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	olej	nic	nic
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	nic		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	nic		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	nic		
15. Jak często spożywają mięso?	nigdy — tylko w święta	nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	w święta i do wsi dwóch		
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół		
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	nic	nic	nic
20. Czy używają ryb? śledzi?	czasem zwykłej ryby – rzadko śledzi	tak samo	nic
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko do Wielkiej nocy na Boże narodzenie	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nic	—	—
buraki	trochę na barszcz	tak samo	nic
karpiele	nic nadaje	—	
kalarepa	nic nadaje	—	
cebula	trochę dla zabicia	—	
czosnek	tak samo	tak samo	
ogórki	kwaszą na zimę z kapustą	—	
~~kapusta świeża~~	~~trochę na zachcenie~~	nic	
„ kiszona	trochę na zachcenie	trochę dawali	
~~i. t. d.~~	dawali dosyć	trochę Rusini	
~~inne~~	Rusini przyjdą piorą kosmice		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	nic	nic	nic
bób	nic	nic	nic
fasola	gotowana	gotowana	gotowana jak na całe Rusi
soczewica (soczka)	~~nadaje~~ na zupę	na chleb	nic
kukurudza	na chleb i wszystko	na chleb i wszystko	na chleb i wszystko
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~	nic kupują	kupują	—
~~jęczmienne~~	—	—	nic mamy,
~~jaglane~~	mamy	mamy	—
~~przenne~~	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	na śniadania mielą, kupują w mieście	tak samo	nic
żytnia	—	—	—
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	—	—
kukurydzana	mielą sobie sami	tak samo	kupują na garce
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	bo wiśniowe lubią	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	trochę tylko i to jako ozwatkę do chleba	żadnych nie mają	wiśniowe
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	—	—
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	bo wiśniowe tylko ze stytu	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	dużo powideł śliwkowo suszonych	wiśniowe	wiśniowe
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	4 razy / raz	raz	raz w zimie
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka / ~~piwo~~ / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~)	wódka	wódkę	nic
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 kiber na rok	tak samo	nic
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wiśnią	wiśnią
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni, a bieda cały tydzień	w Petrówce przez 7 tygodni od 7 dni	
w tygodniu adwentowym	7 dni	„Przed Bożonarodzeniem" 2 tygodnie od 7 dni	
w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie wolno w całe jeść, bo pop zakazuje i nawet chorym na śmierć, gdy jadł, nawet słabym nie pozwala, ani nawet kobietom [illegible] brzemiennym, i karmiącym dzieci, bo też każdy chłop po przejściu każdego z tych postów, wygląda jak trup, chodzić nie może, i aż ślepnie na oczy, a najlepiej prekija się w przytoczeniu: „Każdy ruskim postuje w pokie kuraj ślepoty." —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 150 mieszkańców 3 bogaczy, 10 średnich, a reszta biedacy.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	bogaci Rusnaki swoją, średni kupują, a biedni naśmiewają krowami i podbiałem. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	nadmienić pora jest okoliczność, n.p. zakazują jeść nabiał, a sobie do tańca i wina i piwa kupić, kupić kupią pewnie, bo jak on wyłożył „Pan Bóg na oplatce nie chce chudej kury, lecz dobrze utuczonej. Chudej w całe nie przyjmuje i bierze i wynosi za drzwi, tak by się ośmielił z jeść na biot bo go wyłyba publicznie, i nie przyjmuje do spowiedzi. — Zadarty i nauczyciele w dem duchownem duchali, bo to godzi powagę religii — a ojciec to go nic nie obchodzi — sam zaś jada miodu cały dzień rok, bo on to Bogiem na ziemi.		

a mianowicie do: 36.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyński Nazwa miejscowości? Dziurów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Dolina Czeremoszu, częścią pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini głównie prócz tych 5% Polaków i 5% Żydów Liczba ludności? około 2.500

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle (w lecie / w zimie)	Trzy lub cztery razy na dzień	Tak samo	Tak samo a czasem tylko 2 razy dziennie
2. Co jadają na śniadanie (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	w lecie, w dni zwykłe: Chleb z mlekiem lub słoniną w lecie, w dni postne: Chleb z cebulą lub śledzim. w zimie: Tak samo	Chleb z mlekiem z słoniną. Chleb z cybulą.	Najczęściej nie śniadają rzato mocniej spożywają obiad
3. Z czego składa się zwykle obiad (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	w lecie, w dni zwykłe: z barszczu lub kapuśniaku a takie zupy mącznej - zaprawianej bądź mlekiem bądź słoniną lub smalcem. w lecie, w dni postne: w postt olejem konopianym. - w zimie, w dni zwykłe: Jako druga potrawa kulisza lub kartofle - a czasem kluski jajeczne lub pszenne omaszczone smalcem lub słoniną - rzadko w zimie, w dni postne: Kiedy mięso to przyrządzi często bób. fasola bądź sucha bądź w zupie	Mniej więcej to samo przyrządzają jednak potrawy spożywane z mąki kukurydzianej i kartofel. Mięso słoniny bardzo rzadko -	To samo tylko najczęściej bez omastu, przyrządzone postne.
4. Co jadają na wieczerze (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	w lecie, w dni zwykłe: Zupy kartoflanej lub też mącznej często barszcz lub krupniak z kuleszą w lecie, w dni postne: z mąki kukurydzianej z omastu ze słoniną lub oleju. - Spożywają w zimie, w dni zwykłe: takie kuleszę (mamałygę) z mlekiem słodkim lub kwaśnem. -	To samo	Barsz z kuleszą lub zupa kartoflanica takie kuleszą z ogórkiem
5. Chleb (jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo)	jaki jadają: kukurydziany lub żytni mięszany z mąki jęczmiennej. lub też z samej mąki żytniej czy go sami pieką: Sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo: od żydka bułka lub rogalik dla dziecka.	To samo	Kukurydziany mięszanej rzadko żytni - czasem jęczmienny
6. Inne pieczywa (jakie używają; z czego się składają; z kąd je otrzymują)	jakie używają: paski z mąki pszennej na święta Wielkanocne i Bożego narodzenia z czego się składają? z mąki pszennej i jaj z kąd je otrzymują? pieką sami.	To samo	To samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zazwyczaj kukurydziany – i żytni rozczyniają na rozczynie (kwaśnicy) czasem ciasto rzadko kiedy na drożdżach.	Tak samo	Przeważnie pieką chleb i placki z mąki kukurydzianej.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Paski rozczyniają już na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	najczęściej potrawy mączne tudzież kartoflanne – a już bardzo rzadko coś z drobiu lub innego pożywienia. Są to mamałyga, kluski bądź kukurydziane bądź jęczmienne, kartofle – pieczone lub gotowane – tarnie, kapuśniak. Spożywają też i jajecznicę lecz to rzadko. Często gotują bób fasolę i groch.	To samo	To samo z tą jednak różnicą że potrawy te spożywają najczęściej postne – a jaja spożywają dla grosza.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w lecie	Mleko otrzymywane od krów spożywają najczęściej sami domownicy. Sprzedają niechętnie i tylko w potrzebie pieniędzy.	To samo	Obchodzą się najczęściej bez nabiału – a czasem kupują – gdyż krów nie posiadają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Spożywają mleko słodkie i kwaśne wraz ze śmietaną. Śmietanki nie produkują.	To samo.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego i spożywają bądź z chlebem bądź mamałygą	To samo.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają lecz tyle ile sami produkują. Zapasów prawie żadnych nie robią – chyba w czasie postu uskładają czasem rzepy	To samo.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja spożywają gotowane zwykle a także i jajecznicę. Do potraw jaj lecz nader rzadko kiedy	To samo	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec	To samo	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej konopny.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	To samo		
15. Jak często spożywają mięso?	Wołowiny lub cielęciny prawie nigdy – świniny w świąta uroczyste jak wielkanoc, Boże narodzenie – a także przy uroczystościach weselnych i innych okazyach		To samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina	Czasem tylko ale to bardzo rzadko	To samo.	Tylko świninę i to w wielkie święta.
16. Jakie mięso jadają — świnina	najczęściej najwięcej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Bądź pieką – bądź gotują w garnkach. Wędzone spożywają także.	To samo.	To samo
18. Czy używają drobiu?	Używają lecz w ilości mierzonej, tylko czasami	To samo	To samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 do 10 kilogramów rocznie	3–5 kilogramów	1–3 kilogramów rocznie
20. Czy używają ryb? śledzi?	Spożywają ryby suszone – czasem wędzone a czasto śledzie. –	Tak samo.	Tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają chyba do pomnicz zwanej Kutią na boże Narodzenie	Tak samo	Tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Robią zapasy z marchwi, buraków cebuli, pietruszki, czosnku, ogorków kiszonych tudzież kapusty swiezej i kiszonej.	To samo	Tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Gotowane spożywają	Tak samo	Ta samo.
	mielą i gotują kluski, mamałygę – lub pieką chleb, placki.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	– barko rzadko –		
jęczmienne	najczęściej		
jaglanne	nieforarriają	Tak samo	Tak samo
przenne	nieuzywają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki pszennej, żytniej, jęczmiennej kukurudzianej, a takie jako domienkę mąki owsianej. hreczanej prawie nigdy – nierobią też mąki kartoflanej	Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby rozkli ja dalu – kozary – podpiecki. i świeże i suszone.	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie.	Taksamo	Tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	– kawy nieużywają – herbatę czasem piją najczęściej w czasie słaboni.		Tak samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Jabłka gruszki i śliwki suszą – a wzimie sur ten gotują. Niektóre robią i powidła konfitury mieszane.	Tak samo	Tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	Zwykle dwa razy – około Wij i wieczorem	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	najwięcej wódki piją i piwo. rzadko kiedy nieprodukują.	Tak samo	Tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	6 do 8 litrów rocznie	4 do 6 litrów	do 4 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem – z mięsa świeżemi świninę podają.	Tak samo	Tak samo
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni.		
w tygodniu adwentowym	3 dni	Poszczą jednak prawie wszyscy we wszystkie dni adwentu i wielkiego postu.	
w tygodniu wielkiego postu	3 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nabiału używają – wiejska cześć ludności nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 8% mniej zamożnych 62%. ubogich 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Panuje, że w czasie głodu mielono takie kawany kukurudzy i to mieszano z mąką, potem gotowano lub pieczono		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	———	/	

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyn Nazwa miejscowości? Hińce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	W lecie i w zimie	W lecie i w zimie dwa razy dziennie	
	w zimie	trzy razy dziennie		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kuleszę z mlekiem	Kuleszę z czosnkiem lub z ogórkami.	
	w lecie, w dni postne	chleb z czosnk. lub cebulą	chleb z czosnk. lub cebulą.	
	w zimie, w dni zwykłe	Kuleszę z mieszaniną ~~kules~~ śmietany i sera.	Kuleszę w Dni zwykłe i postnie z kapustą, surową omaszczoną	olejem konopnym.
	w zimie, w dni postne	Kuleszę z kiszoną kapustą, surową posmarowaną olejem konopnym		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz z serwatki z kartoflami podprawiony śmietaną, na drugą potrawę: gołąbki z kuk. rudz. krupami omaszczone słoniną. W świąteczne i niedziele nadto: naczynka t.j. kuleszę wyjęciakową na słoninie, a w dni postne na oleju. Barszcz odświąteczny bywa zwykle z wieprzowiną. W dni postne bywa barszcz z rybą suchą i ślimaki w czosnku gotowane z fasolą, takie buraki siekane i omaszczone olejem, lub w Dni zwykłe słoniną. Przy jedzeniu potrawy ujmują chleba. Tak bywa w lecie i w zimie.	Barszcz buraczkowy z chlebem lub Kuleszą, lub ogórki kiszone z chlebem lub Kuleszą. Czasem nawet czosnek potłuczony z solą jedzą z Kuleszą lub chlebem i po większej części jedzą na obiad sam chleb, chyba niekiedy w świeto lub niedziele gotują Kuleszę z kukurudzianej i jedzą z postnym barszczem. Tak bywa w lecie i w zimie.	
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Część tego, co jedzą na obiad, zostawiają na wieczerzę, lub jedzą suchy chleb z dodatkiem ogórków, gdy je ma, albo czosnku. Wieczerzy nie gotują, a tylko w zimie tylko dla ciepła. Czasem najzamożniejsi gotują Kuleszę i jedzą z mlekiem słodkiem, co w tali zdarza się bardzo rzadko.		
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	Chleb sami pieką z mąki kukurudzianej niekoszanej z żytniej w całej miejscowości. Chleba gotowego nie kupują, a raczej mąki gdy na przednówku swojej zabraknie.		
	z czego się składa			
	czy go sami pieką			
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Na święta Wielkanocne pieką paski z mąki pszennej, lub żytniej zwłaszcza najubożsi. Mąkę kupują, gdy swojej nie mają.		
	z czego się składają?	Na inne uroczystości, jak wesela, prażniki, strzeciny, na Boże Narodzenie itp. pieką Kołacze z mąki pszennej, lub też żytniej.		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Gospodynie rozczyniają żytnią mąkę w ciepłej wodzie, dodawszy nieco kwaśnego ciasta, zostawia to przez noc do wyrośnięcia, rano podniesiawszy mąką kukurydzianą, a gdy wykiśnie, wsadza w gorący piec.		
innego pieczywa?	Pszenicę i kukurydzę piorą także rano, tylko zamiast ciasta kwaśnego, rozczyniają na drożdżach zamożniejsi rozczyniają zwykle na słodkiem mleku w miejsce wody ciepłej.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, barszcz z mięsem, kapusta siekana, kiszona, kapusta siekana, rzadko mączką przyprawiona, gołąbki, żur, groch z ciastem, naleśniki kukurydziane ze słoniną lub olejem w poście, kawior z listki kapusty. Gołąbki: kroją kukurydzianą, przyprawione cebulą i pieprzem, w post, kawior z listki kapusty. Żur: Owsiana mąka zakwaszona kwaśnem ciastem kiśnie przez noc, rano przecedza się ciastem i zagotowuje się na ukropie. Barszcz, gołąbki, kapustę i naleśniki silnie przyrządzają.	kukurydziana wypiekana ze słoniną lub olejem w poście, takie słoniną lub olejem lub ze serem, kaszą kukurydz.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Mleka słodkiego, kwaśnego i maślanki używają tak w lecie jak w zimie, gdy który ma krowę, dlatego obchodzi się bez mleka prawie całą zimę,		
w zimie	ale nigdzie nie ma bo kupować rzadko kiedy może.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają we wszelkiej formie nabiału, lecz najczęściej kwaśnego, t. j. t. j. mleka niezbieranego kwaśnego. Do kapuśniaku lub chleba.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają i robią zapasy dla siebie w formie masła solonego, które także sprzedają w potrzeby pieniędzy.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja więcej sprzedają, tylko niekiedy robią jajecznicę w czasie postu. Do potraw nie dają. W święta Wielkanocne farbują jaja na pisanki.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	Jako omasty używają w dni zwykłe masła, słoniny, sadła,		
w dni postne	w dni postne zaś oleju konopnego lub wyłuszczonego ze ziarnek		
w zimie: w dni zwykłe	arbuzowych, albo słonecznikowych, tak w zimie jak w lecie.		
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają tylko na jakieś uroczystości: Wielkanoc, Boże Narodzenie, wesela, chrzciny, chrzciny.		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Mięso jadają: baraninę, świninę, czasem cielęcinę.		
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają: gotowane świeże, lub solone, dłuższy czas konserwowane w faskach.		
18. Czy używają drobiu?	Z drobiu używają	Kury i Kaczki.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 Kg	15 Kg	10 Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają w Dni postne najzamożniejsi zamożnych, śledzi mniej.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają tylko do przyprawy (oblodzenia) pierników w wigilię Bożego Narodzenia i Jordanu.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Prócz Karpieli i Kalarepy robią ze wszystkiego tu wymienionego zapasy. Marchew przechowują w piwnicach, buraki w piwnicach, jamach, cebulę i czosnek trzymają na strychach w Dymie, Kiszone ogórki w cieniach lub Komorze, kapustę świeżą w główkach na gołąbki trzymają w piwnicach, siekaną zakiszają w beczkach i trzymają w Komorze.		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób i fasolę gotowane jedzą z burszczem lub kapustą, jakie ze sosem. Kukurudzy używają na mąkę, krupy, lub gotują całą w ziarnach.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy używają tylko Kukurudzianych, które sami wyrabiają, czasem kupują ryżu na kaszę. Nader rzadko używają krup jaglanych z boru.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają pszennej, żytniej, owsianej, jęczmiennej i kukurudzianej. Zamożniejsi mają swoje zapasy, ubożsi kupują w Zabłotowie lub w sklepiku miejscowym.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają, jakie w miejscu rosną, jak: prawdziwe, kozaki, podpieńki. Takowe jedzą bądź gotowane w świeżym stanie, lub zasuszają na zapasy.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki zakopują w jamy lub przechowują w piwnicach.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki gotują całe, lub pieką i tak ze solą spożywają.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy i herbaty nie piją.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce tylko zasuszają na zapasy zimowe, a zamożniejsi prócz tego warzą powidła.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	W piecach palą celem gotowania jadła w lecie raz, w zimie dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Z trunków piją najczęściej wódkę, rzadziej piwo, miód i wino bardzo rzadko.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	N. Dorosłego przypada w przybliżeniu 36 litrów wódki.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas dni uroczystych piją wódkę, rzadziej piwo.		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	W zwykłym tygodniu Poniedziałek, Środa i Piątek, cały adwent, cały wielki post przed Wielkanocą, w ogóle zachowują wszystkie prawem kościelnem nakazane posty.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne jedzą zupełnie postne potrawy.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych . . . 8 % mniej zamożnych . . 32 % ubogich . . . 60 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się tylko zwykłymi pokarmami, jak wyżej. Innych źródeł pokarmów nie znają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Tłuczeń 26. Kwietnia 1891.

Jan Łucjów
nauczyciel

424

303

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyński Nazwa miejscowości? Kartów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 2134

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Cztery razy w zimie: Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: Chleb ze słoniną lub z mlekiem w lecie, w dni postne: Chleb z czosnkiem w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: Tak samo	Chleb suchy lub z czosnkiem	Chleb suchy lub z czosnkiem
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Barszcz lub mleko z kulesza kukurydzianą - fasole różne Kartofle omaszczone słoniną w lecie, w dni postne: To samo omaszczone olejem z siemienia lub słonecznika w zimie, w dni zwykłe: Tak samo, z dodatkiem Kiszonej kapusty i ogórków. w zimie, w dni postne:	Tak samo. Tak samo.	To samo, ale bez omasty. To samo, bez omasty.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne / w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: To same potrawy, które na obiad jadają z dodatkiem jajecznicy na maśle.	To samo!	To samo!
5. Chleb: jaki jadają	Żytny z mąki pytlowanej i kukurydzianej.	Chleb kukurydziany razowy (wałaj)	Tak jak mniej zamożni.
z czego się składa	Z czystej mąki, bez domieszek jarzynowych.	Z czystej mąki.	
czy go sami pieką	Sami pieką.	Sami pieką.	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Placki kukurydziane (patanyca)	Tak samo.	Tak samo.
z czego się składają?	Z mąki czystej.		
z kąd je otrzymują?	Sami pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają na kwaśnem ciaście a wymiesiwszy, wyrabiają bochenki i wypiekają w domowych piecach piekarskich.	Tak samo.	Tak samo!
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki kukurydziane, bez rozczynu.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięsne, mączne i jarzynowe		
Nazwy ich?	Barszcz, jurka (rosół), naczynka, borsuk barabu lanyj (rupa kartoflana) hołubci (gołąbki) pyrohy (pierogi) jajecznica. Kotwerci fasola i barabola. — sztuka (Surowe mięso)	Tak samo!	Tak samo!
sposób przyrządzania?	Barszcz z Rizowych barakós - jurka tj. wygotowana esencja mięsa z jarzyn, Naczynka, pieczyste mięsa z mąki Kukurydzianej i cebuli - hołubci, Krupy z Kukurydziane zawijane w liściach Kiszonej Kapusty - gotowane a potem omaszczone słoniną. Pyroky, ser zawijany w ciasto - jajecznica z jaj smażonych ze słoniną lub masłem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają po 1/2 litra	Tak samo!	Nieużywają lub bardzo rzadko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	po 1/4 litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, śmietana, maślanka.	Kto ma krowę to tak samo. —	Tak samo!
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	W. Ogrzewają kwaśne mleko na ser na własny użytek	Tak samo	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	Używają masła.	Tak samo!	Nieużywają masła,
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią zapasów.		i nierobią zapasów.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają osobno.	Tak samo!	Tak samo!
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masła lub słoniny	Tak samo.	Najczęściej oleju!
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo!		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W Dnie świąt rocznych i podczas uroczystości familijnych (wesela, chrzest itp.)	Tak samo!	Tak samo!
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świninę	Świninę	Świninę.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują świnię w wodzie, także solą i składają solone do beczek Tak na pierwszej.	Tak samo.	Tylko świeże spożywają
18. Czy używają drobiu?	Używają drobiu domowego (kur)	Tak samo	Tak samo!

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kilogramów	10 kilogramów	5 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb i śledzi	Używają ryb i śledzi	Używają ryb i śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają pałki.	Używają pałki.	Używają pałki.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Zakopują w kopcach marchew i baraki. Cebulę i czosnek przechowują we wiankach, w komorach. Ogórki i kapustę kiszone w beczkach zadniętych.	Tak samo!	Tak samo!
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób i fasolę używają gotowane we wodzie i omaszczone jako potrawy obiadowe. Kukurydzę mielą na mąkę i kaszę.	Tak samo!	Tak samo!
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Takich nie używają.	Takich nie używają.	Takich nie używają.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają pszenną, żytnią, kukurydzianą mąkę a robią zapasy spiżarniane tylko dla własnego użytku.	Tak samo!	Kupują te mąki, bądź w sąsiedzkich, bądź w mniejszych (śniatyńskich).

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nieużywają żadnych.	Nieużywają żadnych.	Nieużywają żadnych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy, ale tylko dla własnego użytku.		Kupują ziemniaki u zamożnych.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Spożywają całe lub kłócone.	Tak samo!	Tak samo!
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nieużywają za domieszki.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Niewypiekają z nich placków.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę.	Piją herbatę.	Niepiją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Smażą konfitury z wiśni i suszą jabłka i gruszki.	Suszą jabłka i gruszki.	Suszą jabłka i gruszki.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	Dwa razy.	Dwa razy.	Dwa razy.
w zimie	Dwa razy.	Dwa razy	Dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją piwo i wino, lekkie kwas z suszu jabłek i gruszek.	Piją piwo i kwas z susz: jabłek i gruszek	Kwas owocowy ze suszu.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	0	0	0
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Winem lub piwem.	Niczem.	Niczem!!
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Trzy dni		
w tygodniu adwentowym	0		
w tygodniu wielkiego postu	Codziennie postne strawy.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nieużywają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 15% Mniej zamożnych 55% Ubogich 30%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku żyją temi samemi strawami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

425

305

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyn Nazwa miejscowości? Roznów

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? częścią pagórkowata a nizina? częścią nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		cztery razy	4 razy	4 razy
	w zimie		trzy razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z mlekiem kwaśnym lub ze serem. —	chleb z mlekiem kwaśnem	chleb z rzodkiewką lub cebulą.
		w dni postne	chleb z rzodkiewką lub cebulą,	chleb z rzodkiewką lub cebulą. —	" "
	w zimie	w dni zwykłe	chleb (niekiedy ze słoniną)	chleb. —	chleb lub mamałyga zimna.
		w dni postne	chleb.	chleb	" "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz ze serwatki, podbijany jajcem i słodkiem mlekiem — kasza kukurudziana lub gotabki albo mięsko słodkie z mamałygą, — zupa kartoflana. —	barszcz serwatkowy podbijany jajcem i słodkiem mlekiem — kasza kukurudz. lub gołąbki. — zupa kartoflana.	barszcz serwatkowy lub buraczkowy z mamałygą, — / zupa kartoflana.
		w dni postne	barszcz z fasolą — kasza kukurudziana lub gołąbki ze śpinaką albo liśćmi buraczkowymi z siekanymi buraczkami lub kapustą kiszoną: groch, albo bób lub groch, albo ogórki kiszone z mamałygą — zupa kartoflana i kartofle z ogórkami.	jak najzamożniejsi.	barszcz buraczkowy z mamałygą — ogórki kiszone z mamałygą — zupa kartoflana i kartofle z ogórkami.
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz buraczkowy (z mięsem bardzo rzadko) kartofle. — Kapuśniak niekiedy ze słoniną — gołąbki. —	barszcz, kartofle z kapuśniak lub mleko kwaśne z mamałygą. —	jak mniej zamożni.
		w dni postne	barszcz z fasolą, bób. — Zupa kartoflana i kartofle z ogórkami. — Kapuśniak, kasza, gołąbki. —	jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	barszcz ze serwatki, mleko słodkie z mamałygą — zupa kartoflana mlekiem zabielana (z mąki jęczmiennej). —	jak najzamożniejsi.	barszcz, zupę kartoflaną, ogórki z mamałygą, — mamałyga z rzodkiewką.
		w dni postne	barszcz — zupę kartoflaną — ogórki z kartofli, lub mamałygą. —	jak najzamożniejsi.	" "
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz, zupę kartoflaną, kapuśniak, mamałygę z mlekiem słodkiem lub kwaśnem. —	" "	" "
		w dni postne	" " z lnu dodatkiem ze wszystkie potrawy są smażone olejem z siemienia Konopnego.	" "	" "
5. Chleb	jaki jadają		kukurudziany lub żytni.	kukurudziany.	kukurudziany lub placki z mąki
	z czego się składa		z mąki kukurudzianej lub żytniej.	kukurudzianej.	kukurudzianej mieszany z kartoflą lub bobem albo fasolą; często z kapustą.
	czy go sami pieką		sami.	sami.	sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		kołaczów używają na prażnikach, chrzcinach, pominkach i weselach — na święta wielkanocne używają wielkich żytnich lub pszennych chlebów „paską" zwanych. —	jak najzamożniejsi.	jak mniej zamożni
	z czego się składają?		z mąki żytniej lub pszennej.	" "	" "
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają, — często kupują u piekarzy miejskich. —	" "	sporadycznie kupują u piekarzy miejskich. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	z pewnej części mąki bierze się ½ rozpuszcza się ciepłą wodą dodając do tego trochę kwaśnego ciasta – rozczyn ten zostawia się na tydzień w ciepłem miejscu potem dodaje się pozostałe części mąki i miesza się, następnie daje się to ciasto w ciepłe miejsce by skisło, a gdy wykisnie wyrabia się bochenki i daje na tydzień do pieca piekarskiego.	jak najzamożniejsi	jak zamożni z tą jednak różnicą iż oni biorą większej ilości mąki do rozczynu dodają gotowanej kartofli, fasoli, buraków lub kiszonej kapusty.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	kołacze i paszki wyrabiają w sposób paryżanek tylko pieczone.	jak najzamożniejsi.	jak mniej zamożni.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kwaśne i postne.	jak w najzamożniejszych	jak w mniej zamożnych
Nazwy ich?	barsz, kapuśniak, zupa kartoflana	do tego	do tego
sposób przyrządzania?	barsz gotuje się z ziemniakami burakami i fasolą, lub z kapustą kalarepą.	do tego	do tego
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	50–60 litrów przez cały tydzień.	20–30 litrów	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	15–25 litrów	15–25 litrów	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne, maślankę.	jak najzamożniejsi	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka zbieranego	jak najzamożniejsi	—
12. Czy używają masła?	używają.	używają.	rzadko używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	na jajecznicę lub do barszczu.	jak najzamożniejsi	bardzo rzadko do barszczu lub na jajecznicę.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny lub sadła	jak najzamożniejsi	bardzo rzadko słoniny lub masła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju.	do tego	rzadko oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masła, słoniny lub sadła	do tego	niekiedy słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju	do tego	" oleju.
15. Jak często spożywają mięso?	zimową porą, 2–3 razy tygodniowo	jak najzamożniejsi	przeważnie tylko w dnie świąt Bożego narodzenia i Wielkanocne.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	razem wołowiną.	razem wołowiną	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	razem baraniną	razem baraniną.	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	przeważnie świniną.	świniną.	świniną.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują w barszczu.	gotują w barszczu.	gotują w barszczu.
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10–12 kg.	8–10 kg.	3–6 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	sprowadzone w wiadrach dwie pełne	jak najzamożniejsi	bardzo rzadko.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie.	nie.	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	są zwykle zakopane w jamie (rodzaj piwnicy)	jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	splecione w wianki.	jak najzamożniejsi.	jak mniej zamożni
czosnek		do tego	do tego
ogórki	kiszone w beczkach	—	—
kapusta świeża	—	jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni.
„ kiszona	w beczkach	—	—
i. t. d.	—		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany.	gotowany	gotowany.
bób	do tego	do tego	do tego
fasola	do tego	do tego	do tego
soczewica	—	—	—
kukurudza	mielona na kaszy i mąkę.	mielona na kaszy i mąkę.	mielona na kaszy i mąkę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	—	—	—
jaglanne	—	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają z własnej przemiey.	jak najzamożniejsi	zapasów nie robią, kupują wedle potrzeby w mieście.
żytnia	do tego „ żyta	do tego do tego	do tego
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	używają z własnego jęczmienia	jak najzamożniejsi.	—
kukurydzana	„ „ kukurudzy.	do tego	używają bądź z własnej kukurudzy, bądź kupując takową.
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i smażonych grzybów prawdziwek borowików kurek i pieczarek.	jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią.	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.	gotowane i pieczone	jak mniej zamożni.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	rzadko kiedy.	niekiedy jako domieszki do chleba.	używają jako domieszki do chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie.	nie.	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła suszone śliwki gruszki i jabłka.	jak najzamożniejsi.	jak mniej zamożni.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę.	wódkę	wódkę
piwo	rzadko piwo.	rzadko piwo	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10–15 l.	10–15 l.	10–15 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką.	wódką.	wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszy 15% mniej zamożnych 50% ubogich 35%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	gotują zupę ze szpinaku i kwasu z kwaszonu. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyn Nazwa miejscowości? Śniatyn

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / ~~nizina?~~ } wzgórze należące do wyżyny Pokuckiej i nizina nad Prutem

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / ~~średnio urodzajna?~~ / nie urodzajna? } urodzajna gleba

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy, (Żydzi) Ormianie Liczba ludności? 10920

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	mieszczaństwo	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	mieszczaństwo	trzy razy	trzy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb lub mamałygę z mlekiem	chleb lub mamałygę z czosnkiem lub mlekiem	mamałygę z solą lub z czosnkiem
		w dni postne	gołąbki z olejem, chleb z cebulą czosnkiem	gołąbki z olejem - chleb lub mamałygę z czosnkiem lub cebulą	gołąbki - chleb lub mamałygę z czosnkiem cebulą lub olejem
	w zimie	w dni zwykłe	chleb - mamałygę z mlekiem, mięsem z serem lub mastem	chleb - mamałygę z kapustą, ogórkami, serem	barszcz, kartofle, mamałygę -
		w dni postne	chleb - mamałyga	chleb - mamałyga	chleb, mamałyga (chleb rzadko) z sałamachą wogóle nie jadają
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz na słoninie z chlebem lub mamałygą - ciasto na mleku - jajecznica z chlebem lub mamałygą, gołąbki	(chleb) mamałygę, ciasto z mlekiem pierogi z ziemniakami, kapustą, fasolę, groch z barszczem i t. p. gołąbki	barszcz, mamałyga, kartofle, kapustą, fasola, groch, zacierka gołąbki olej lub ogórki
		w dni postne	zacierka z olejem, ziemniaki z chlebem pierogi z olejem, ciasto na oleju, mamałyga z olejem, gołąbki	to samo z olejem	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz z mięsem do chleba lub mamałygi - groch lub fasola ze słoniną, pierogi z serem knedle z serem, gołąbki	mamałygę, groch, bób, fasolę pierogi, ciasto na mleku, knedle z serem, barszcz na jajach, ziemniaki	to samo
		w dni postne	mamałyga z kapustą, barszczem olejem fasola, groch, bób z barszczem lub olejem pierogi z kapustą, powidłami i t. p. (zwyczajnie trzy dania)	to samo z olejem (zwyczajnie dwa rzadko trzy dania)	to samo jedno rzadko dwa dania
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	mamałygę z barszczem mięsnym ciasto na mleku, pierogi z serem mamałygę lub chleb z jajecznicą	mamałygę z mlekiem, barszczem na jajach, pierogi z kartoflą, serem ciasto na mleku	mamałygę z ogórkami, z barszczem knedle z kapustą, ziemniaki
		w dni postne	to samo z olejem	to samo z olejem	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	mamałygę z brynzą, z barszczem mięsnym ciasto na mleku, pierogi z brynzą, kapustą, chleb z mlekiem - gołąbki ze słoniną i t. p.	mamałygę, kartofla, fasolę, groch ciasto, pierogi z mastem	to samo
		w dni postne	to samo z olejem	to samo z olejem	to samo
5. Chleb	jaki jadają				
	z czego się składa		z mąki żytniej rzadko pszennej z najczęściej mieszanej	z mąki mieszanej kukurydzianej z żytnią lub jęczmienną	
	czy go sami pieką		sami wypiekają	sami wypiekają lub kupują	rzadko kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			na mieście u przekupek katolickich	w mieście u przekupek
6. Inne pieczywa	jakie używają?		małaje z mąki kukurydzianej same z kapustą, z jabłkami lub z cebulą i olejem	0	0
	z czego się składają?		0	0	0
	z kąd je otrzymują?		0	0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kwaszony na cieście z mąki żytniej z Domieszką pszennej	kwaszony na cieście z mąki żytniej z Domieszką jęczmiennej lub kukurudzianej	kupują
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w święta uroczyste jrobią rodzaj bułek z mąki pszennej podlejszej		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	gołąbki, kulesze, pierogi, barszcz z mięsem, juszka, knedle, ciasto na mleku, jajecznica, mięso smażone grzyby, zacierka, (pierogi knesze) tarankli, kartofle, kasza kukurudziana lub krecziana, ogórki Kapusta	gołąbki, kulesze, pierogi barszcz na jajach, juszka knedle, ciasto na mleku mięso smażone, grzyby, kuyzel, Tarankli, kartofle kasza jęczmienna, kukurudziana lub krecziana, ogórki, Kapusta	kulesze, Tarankli, grzyby zacierka, kartofle, ogórki Kapusta, groch bób, fasola barszcz postny, knedle z kaszą jrostą
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litra	ćwierć litra	1/8 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	ćwierć litra	(rzadko) 1/8 litra	0
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, śmietana	mleko słodkie, kwaśne zbierane	mleko słodkie, kwaśne bardzo rzadko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego sery	z mleka kwaśnego sery	0
12. Czy używają masła?	używają	używają	0
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	w garnkach przetopione, solone	w garnkach przetopione solone	0
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jajo osobno i do potraw szczególnie do barszczu lub jako jajecznicę	używają jaj do potraw szczególnie barszcz	0
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, masła, sadła, smalcu	słoniny, masła, sadła smalcu	masła, sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju, czosnku	oleju czosnku	oleju, (watamarky czosnku)
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny, masła, sadła, smalcu	słoniny, masła, sadła smalcu	masła sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju, czosnku (watamarky)	oleju, czosnku (watamarky	oleju, czosnku (watamarky
15. Jak często spożywają mięso?	pięć razy w tygodniu	dwa lub trzy razy	raz, to rzadko
16. Jakie mięso jadają — wołowina	0	krowinę	
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	0		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	baraninę	baraninę
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, smażą na winę solą i wędzą	gotują, smażą kuporowane	kupują
18. Czy używają drobiu?	używają drobiu, smażą lub gotują kury, kaczki, gęsi	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40 kilogramów	20 kilogramów	4 do 5 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb, śledzi, morkali	suszonych ryb (wiaków) śledzi morkali	suszonych ryb, śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	w całości	w całości jak wykopane	buraki w całości
buraki	↓	↓	0
karpiele	↓	0	0
kalarepa	0	↓	0
cebula	↓	↓	0
czosnek	↓	kwaszone	ogórki kiszone
ogórki	kwaszone	0	0
kapusta świeża	gotowani	kiszona	0
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany w całości i na zupę przecierany	gotowany w całości i na zupę przebierany	jak u mniej zamożnych
bób	gotowany w całości	gotowany w całości	↓
fasola	gotowana w całości i na zupę przecierany	gotowana w całości i na zupę przecierana	0
soczewica	0	0	↓
kukurudza	mamałyga, małaj czyli placki) kaszy	mamałyga, małaj, kaszy	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują	kupują	kupują
jęczmienne	sami wyrabiają	sami wyrabiają	↓
jaglanne	0	0	0
przenne	0	0	0
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	robią zapasy na zimę z własnego zbioru	Kupują ze swego zbioru.	kupują ↓
żytnia	↓	0	0
owsiana	0	Kupują w sklepach	0
hreczana	w sklepach kupują	ze swego zbioru	0
jęczmienna	robią zapasy z własnego zbioru	ze swego zbioru	kupują
kukurydzana	robią zapasy z własnego zbioru	0	0
ziemniaczana	0		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają suszone (podgrzybki)	jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy	robią zapasy	0
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	z łupami gotowane, całe bez łup Duszone. Krajene z zaprawką	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
czy ich używają jako domieszki do chleba?	0	0	0
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	0	0	0
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę ale nie wielu	0	0
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła	0	0
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	Dwa razy	Dwa razy	raz
w zimie	trzy razy	Dwa lub trzy razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę mało kto pije	jak u najzamożniejszych	0
piwo	piwo		0
miód	0		0
wino	wino		0
wino owocowe	0		0
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około dwa litry	około trzy litry	około cztery litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, winem, wódką	piwem, winem, wódką	wódką i piwem
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu	trzy Dni		
w tygodniu adwentowym	sześć Dni		
w tygodniu wielkiego postu	siedm Dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	bardzo rzadko — kobiety Dzieci czasami		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	15% zamożnych	20% mniej zamożnych	65% najuboższych
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kartoflami i mamałygą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

427

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyński Nazwa miejscowości? Śniatyn

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini, Ormianie w małej ilości i Żydzi Liczba ludności? około 11.000 10920

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy razy w zimie: trzy razy	dwa razy dwa razy	raz na dzień raz na dzień
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: mleko słodkie lub kwaśne z chlebem czasem kawę lub herbatę. — w lecie, w dni postne: sam chleb lub marmaladę — — w zimie, w dni zwykłe: herbatę lub barszcz z chlebem czasami kawę. — w zimie, w dni postne: herbata lub barszcz — — —	rzadko mleko kwaśne lub słodkie z chlebem lub marmaladą sam chleb lub marmaladą barszcz lub gotowane mleko z chlebem lub marmaladą marmaladę (kuleszę) lub chleb —	kuleszę (marmaladę) J. J. J.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: świąteczne mięso wieprzowe, rzadziej wołowe, baranie lub drób — z jarzyn kapusta, ogórki, fasola, groch; z mącznych potraw kluski, pirogi, kasza kreczana, jęczmienna, Rutkurudz: w lecie, w dni postne: kapuśniak, barszcz, czyr Rutkurudz: ogórki, kapusta, kartofle, fasola, bób, kuleszа, pirogi lub kluski z olejem i ryby świeże przyprawione, smażone lub na zimno — w zimie, w dni zwykłe: takie potrawy jak w lecie, tylko jarzyna kraszona — gołąbki z kapustą — w zimie, w dni postne: potrawy jak w lecie na oleju, ryby suszone, gotowane z cebulą (Rosyjczyna) grzyby i pieczeryce surowe gotowane z olejem. —	raz na tydzień z niedzielą i w dnie świąteczne mięso wieprzowe, baranie czasem wołowe i jarzynami zwykle kapuśniak, barszcz z kuleszą, kartofle z fasolą ze sosem w dni postne barszcz z fasolami, bobem lub kartoflą — jako przykładka kuleszа — W zimie takie same potrawy w dni zwykłe z nabiałem a postne z olejem —	kuleszа i barszcz czasem mleko lub kartofla — w post kuleszа sama lub barszczem W zimie w dnie zwykłe kuleszа sama lub z barszczem (ogórkami) w post kuleszа najczęściej bez niczego. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: kuleszę z mlekiem kwaśnym rzadziej słodkim lub kartoflę z mlekiem — ryż gotowany z mlekiem, w lecie, w dni postne: kuleszę lub kartoflę z olejem — — w zimie, w dni zwykłe: kuleszę z ogórkami lub kapustą kraszoną, — kartofle z ogórk. lub kapustą — w zimie, w dni postne: kuleszę z olejem lub jak zwykle: — ter kuleszа z porridżami	kuleszа z mlekiem lub ogórkami, sałatę — tak samo oprócz mleka — tak samo jak zwykle	Najczęściej nic nie jadają. Kuleszа wystarcza im jako przyjęcie codzienne
5. Chleb: jaki jadają	żytni i pszenny	chleb żytni razowy, pszenny lub Rutkuruidziany. —	rzadko kiedy jadają chleb jeżeli pieką to Rutkuruidziany z domieszką grysu. —
z czego się składa	z mąki żytniej pytlowanej lub razowej, kwaśnego ciasta lub drożdży, wody lub mleka (serwatki) zależnie od tego, który lub za czasu —	chleb składa się z domieszek kartofli, fasoli, bobu —	
czy go sami pieką?	sami —	pieką sami —	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	pieczone pirogi Rutkuruidziane z serem i kartoflą lub bryndzą Do kwaśnej śmietany, bryndze z mąki pszennej — pałanice — małe — paczki z ciasta smażone na oleju —	Małej Rutkuruidziany, pirogi pieczone z mąki Rutkuruidzianej, żytniej lub pszennej z kartoflą lub serem nadziewane i pałanice —	0
z czego się składają?	mąki pszennej lub żytniej, jaj, sera, kartofli, kapusty — porridża		
z kąd je otrzymują?	sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Wieczór rozczynia się chleb z tego sposób. 2 ½ pszenicznej mąki robi się rozczyn z kwaśnem ciastem na jak z drożdżem i letnią wodą i zostawia na ciepłem miejscu – Drugiego dnia dodaje się mąki, soli, kminu lub prawnuszki, miesza się aż ciasto odpada od rąk – potem gdy ciasto wyrośnie, wyrabia się, daje do koszyków lub wprost daje na łopatę i wsadzają do pieca. –	Rozczyniają na kwaśnem cieście dodając wody letniej do rozczynu dają mąkę żytnią pszenną lub kukurydzianą z dodatkiem kartofli, fasoli bobu a nawet grysu. –	0
innego pieczywa? –			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? Kukurydziana mamałyga (kulesza) – Nazwy ich są: kulesza, małaje, pirogi, kluski, gołąbki, czyr zarzycia, krupyki, mleko z ciastem i t. p. sposób przyrządzania? łobiody (kasza z fasolami) juszka z grochu, wsrda z makuchów z cebulą i kuleszą, barbur gotowany z mlekiem –	Rosół, barszcz, kapuśniak, wieprzowina, baranina – Brazona kapusta, ogórki, duszona fasola, groch i owoce – z mącznych pirogi, małaj,	Jakie potrawy jarzynne i mączne jak u najzamożniejszych – potrawy mięsne gotowane lub pieczone są rzadkie.	Kulesza – barszcz – kapuśniak Brazone ogórki – Bób –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie ¼ l.	⅛ l.	0
	w zimie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w każdej formie	Brazne i słodkie zbierane. –	0
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? tak – i z jakiego mleka? z mleka krowiego, owczego.		z mleka krowiego	0
12. Czy używają masła? używają czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)? robią zapasy w masła topionego lub nakładają w beczki świeże solone masło. –		wszędzie – zapasów w całe nie robią. –	0
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw? Używają jaja gotowane lub smażone jako jajecznicę i w potrawach		Używają gotowane i jajecznicę (w czasie Wielkanocne pisanki)	0
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe masła, mleka, smalec		mleko, barszcz,	nie lub barszcz
w lecie w dni postne olej		olej	0
w zimie w dni zwykłe smalec, masło, mleko		smalec, mleko, barszcz	
w zimie w dni postne olej		olej	
15. Jak często spożywają mięso?	cztery razy w tygodniu	raz na tydzień razem dwa razy	0
16. Jakie mięso jadają: wołowina —		mięso baranie i wieprzowe.	
krowina rzadko			0
cielęcina rzadko			
baranina częściej			
świnina najczęściej			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.) razem zające lub króliki. –			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)? gotują, pieką, wędzą.		gotują, pieką świeże lub wędzone. –	0
18. Czy używają drobiu? Używają. –		0	0

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40 kl.	10 kl.	0
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają.	używają	rzadko
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Jako napój i przyprawę do wódki i przemicy (Rndi)	do Rndi —	0
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest w formie świeżej i suszonej	używają Kapustę i ogórki i przechowują na zimę kwaszone.	cebula, czosnek, buraki, pietruszka, — bób i fasola
buraki	W. (z wódką kwaszą na barszcz)		Kapustę i ogorki
karpiele	(nazywają brukwią) W.		kwaszą. —
kalarepa	W.		
cebula	w formie świeżej		
czosnek	W.		
ogórki	kwaszone		
kapusta świeża	W.		
„ kiszona	W.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	świeży gotowany i suszony w zimie	tak jak najzamożniejsi	
bób	" " " "		
fasola	świeżo gotowana, suszona ~~i kwaszona~~		
soczewica	—		
kukurudza	świeża gotowana, jako mąka mielona		mąkę Rndkmdziana do chleba i zamieszki. —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	gruba i drobna sami wyrabiają	hreczane grube Krupy i Rndkmdziane Krupy sami wyrabiają. —	Rndkmdziane Krupy sami robią
jęczmienne	perłowe i drobne kupują.		
jaglanne	Kupują w handlu		
przenne	gryskK kupują w handlu		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają na pieczywo i robią zapasy zimowe	Używają mąkę Rndkmdziana i robią zapasy na zimę - i inne mąki t.j. hreczaną i żytnią kupują.	Po największej części Kupują mąkę Rndkmdzianą zapasów nie robią. —
żytnia	W.		
owsiana	~~—~~		
hreczana	używają		
jęczmienna	W.		
kukurydzana	W.		
ziemniaczana	bardzo rzadko		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże „podpiemki", marynowane „rydze" i suszone kupione z kem. Stach gdyż grzyby przynoszą z lasów Bukowińskich, w miejscu zadnych niema.	Świeże i suszone „podpiemki"	— 0
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	0
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	świeże gotowane, tłuczone z mlekiem, pieczone.	świeże gotowane i pieczone.	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Tak.	jako domieszkę do chleba	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	w świąta lub uroczystości	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła ze śliwek i konserwy z malin, różnie lecz rzadko — rozdrie suszą śliwki, jabłka i gruszki. —	suszą jabłka, gruszki a rzadziej śliwki. —	— 0
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	dwa razy — trzy razy —	raz lub dwa razy w t.	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	zwykle / rzadziej / bardzo rzadko / czasami przy uroczystościach / —	wódkę zwykle / rzadko piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Potrawami mięsnymi (z drobiu, pieczeni, studenec) jarzyną i pieczywem (z owoców suszem lub konserwami — piją wódkę, piwo i wino.	Wieprzowiną, gołąbkami kapuścianymi, smorem i mięsem, pirogami a piją wódkę i piwo. —	wieprzowiną, smorem, barszczem, gołąbkami, kapuścianymi pirogami z serem i wódkę, mleko kwaśne —
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	trzy		
w tygodniu wielkiego postu	sześć dni a u bogatszych rymanią gotk. cały post bez wyjątku. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zwykłymi wyjątkami, przeważnie masłem olejem lub zupełnie bez omasty.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10° zamożnych, 20° mniej zamożnych, 70° ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu robią z mąki jaglanej potrawkę rzadką zamieszkę lub zbierają ziela, sieką i mieszają z mąką na chleb — z braku mąki jedzą z grysu placki zmieszane z ziemniakami. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ilość rocznę wódki na dorosłą osobę l. 33 nie mogę wykazać dokładnie, gdyż zamożni i mniejzamożni piją obecnie więcej piwa, wina; zaś najwięcej wódki piją najubożsi. —		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyn Nazwa miejscowości? Steranwa

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) nizina z pagórkami.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Ruska Liczba ludności? 2900 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ser lub mleko z kuleszą	chleb z czosnkiem	chleb suchy lub kuleszą
	w lecie, w dni postne	chleb z czosnkiem	chleb z czosnkiem	chleb suchy
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	śniadania niema	śniadania niema.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mleko z kuleszą, barszcz z kartoflą	barszcz z kartoflą, kapustą z kuleszą (z małyzgą)	kulesza z kapustą lub ogórkami
	w lecie, w dni postne	kartofla z olejem, barszcz i kulesza czasem fasola	kartofla z olejem i małyzgą, fasola czasem	kulesza z ogórkami kiszonymi
	w zimie, w dni zwykłe	mleko z kuleszą, barszcz.	kulesza z kapustą lub ogórkami	kulesza lub chleb z gołym barszczem
	w zimie, w dni postne	kartofla z olejem, barszcz, i kulesza czasem fasola.	kulesza z kapustą lub ogórkami czasem fasola.	kulesza z gołym barszczem
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kulesza z mlekiem	kulesza z ogórkami kiszonymi.	suchy chleb, lub kawałek zimnej kuleszy
	w lecie, w dni postne	kartofla z olejem i kuleszą	kulesza z kapustą	suchy chleb lub kawałek zimnej kuleszy
	w zimie, w dni zwykłe	ser lub mleko z kuleszą	kulesza z ogórkami	dto
	w zimie, w dni postne	kartofla z olejem i kuleszą	kulesza z kapustą	dto
5. Chleb	jaki jadają	pytlowany lub razowy żytny lub czasem pszenny.	razowy żytny z kukurudzianym.	kukurudziany
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	tak	tak	tak
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	z domu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	jednego dnia rozczyniają na cieście, a drugiego pieką w piecach, zrobiwszy poprzednio zamios. —	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, abbo zupa kartoflana kartoffla, kuleśza (makwatyga) fasola tłokona, mleko, kasza kukurudziana. —	tak samo	barszcz gotj, kuleśza
sposób przyrządzania?	barszcz przyrządzają tak: biorą żytniego grysu do beczułki nalają wodą, i zakiszą dni jest barszcz, który zlewają i gotują, i zaprawiają go mąką kukurudzianą słodkim mlekiem.	tak samo	barszcz mięsem nie zaprawiają. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	dziennie 1 liter na 1 osobę	rzadko kiedy używają mleka.	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	dziennie 1 liter na 1 osobę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, i kwaśne mleko, i śmietana	słodkie lub kwaśne mleko	żadne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sir z kwaśnego mleka	nie wyrabiają	nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła solonego	nie używają masła	nie używają masła.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaja osobno i do potraw	używają jaja osobno.	rzadko kiedy używają jaja. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	słonina, sadło		żadna omasta
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	w święta, niedziele i czasem w inne dnie	w największe święta	na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina rzadko	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso jedzą gotowane	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	używają czasem	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	18 kilogr.	3 kilogrm.	½ kilogrm.
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie używają	nie używają	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	marchew		
buraki	buraki	buraki	buraki
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebula	cebula	niema
czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
ogórki	ogórki	ogórki	ogórki
kapusta świeża	kapusta św.	kapusta św.	kapusta św.
„ kiszona	kiszona kisz.	kap. kiszona	kap. kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używają: groch		
bób	bób		
fasola	fasola	fasola	fasola
soczewica			
kukurudza	kukurudza	kukurudza	kukurudza
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	krupy jęczmienne		
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	mąka pszenna		
żytnia	„ żytnia	żytnia	
owsiana			
hreczana			
jęczmienna	„ jęczmienna	jęczmienna	jęczmienna
kukurydzana	„ kukurudziana	kukurudziana	kukurudziana
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają	nie używają	nie używają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy ziemniaków	robią zap. ziemniaków	robią zap. ziemniaków
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotują lub pieką	gotują lub pieką	gotują lub pieką
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła, śliwki suszone	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	2 razy	2 razy	2 razy
w zimie	2 „	2 „	1 raz (dla braku opału)
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo		
miód			
wino	wino		
wino owocowe	wino owocowe		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 librów	1½ litra	½ litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	naczynka (kukurudz. mąka smażona na sadle lub oleju) z miszem, barszcz z miszem kapusta ze słoniną, gołąbki, zimne nogi. —	tak samo	tak samo (z mniejszym rozmiarem).
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	7 dni		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2·7% : 13·5% : 83·8%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	oprócz znanych pokarmów nie żywią się niczem innem. —		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

ПЕЧАТЬ НАРОДНОЙ ШКОЛЫ * ВЪ СТЕЦЕВЪ *

Zarząd szkoły dwuklasowej
Stecowa 29 kwietnia 1891
A. Głuszkiewicz

Powiat? .....

Jaka miejsco

Przeciętny st
dzajności

Narodowość

1. Ile razy n
jadają zw

2. Co jadają
śniadanie

3. Z czego sk
zwykle o

4. Co jadają
na wieczerze

5. Chleb { jaki / z c / czy / lub

6. Inne piec

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Śniatyński Nazwa miejscowości? Trójca

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polsko-ruska Liczba ludności? 2400

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z omastą	chleb z czosnkiem	chleb suchy
		w dni postne	chleb suchy, lub z czosnkiem	"	"
	w zimie	w dni zwykłe	chleb z omastą	"	"
		w dni postne	chleb suchy lub z czosnkiem	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z kulesza (mamatygi) z nabiałem lub barszczem, takie jarzyny z omastą	jak najczęściej.	z kulesza z barszczem, czosnkiem z nabiałem kulesza.
		w dni postne	z kulesza z ogórkami, kapustą, czosnkiem, takie jarzyny późne.	—	z kulesza z barszczem, ogórkami, kapustą, takie jarzyny późne
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo jak w lecie	tak samo jak w lecie.	tak samo jak w lecie
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kulesze (mamatygę) z mlekiem słodkiem lub kwaśnem; kartofle z omastą i z cebulą.	Pozostałe z obiadu z dni zwykłe i postne	Pozostałe z obiadu lub kartofla w dni zwykłe i postne
		w dni postne	kulesze z barszczem lub z ogórkami kiszonymi; kulesze z cebulą lub czosnkiem.		
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie	tak samo jak w lecie	tak samo jak w lecie
		w dni postne	jak w lecie		
5. Chleb	jaki jadają		Kukurudziany	Kukurudziany	Kukurudziany
	z czego się składa		z mąki	z mąki	z mąki i otrąb
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	nie kupują	nie kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?		żadnych	żadnych	żadnych
	z czego się składają?				
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na liściu z Kapusty	na liściu z Kapusty	na liściu z Kapusty
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	żadnego nie pieką	żadnego nie pieką	żadnego nie pieką.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	postne i z omastą	postne i z omastą.	postne
Nazwy ich?	barszcz, Kapusta, Kulasa, Kartofle	jak u najzamożniejszych	barszcz, Kartofle, Kulasa
sposób przyrządzania?	Kapustę Kiszoną zasypują Krupami jakimi bądź. Kartofle pieczone, w łupie lub obierane zalewają je barszczem (rzadzej zupy); Kulasa z ogórkami, lub barszczem.		gorzki z Kulasą; barszcz z Kulasą; Kartofle z barszczem
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają czasem, przeciętnie na 1 osobę wypada 28 litrów.	używają czasem, przeciętnie najdą osobę w lecie 28 litrów	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają czasem, przeciętnie na 1 osobę wypada 10 litrów.	używają czasem i w zimie, przeciętnie na 1 osobę wypada 10 litrów	nie używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału, (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w formie mleka słodkiego, kwaśnego, zbieranego.	tak samo jak najzamożniejsi	nieużywają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego - owczego	tak samo jak najzamożniejsi	niewyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają, na zimę nie robią zapasów	używają lecz na zimę nie robią zapasów	nieużywają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno czasem	Czasem używają osobno	Czasem używają osobno
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	używa (masła, słoniny, oleju)	używa masła, słoniny, oleju,	We lecie w dni zwykłe: oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	oleju	w dni postne oleju	w dni postne oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masła, słoniny, oleju,	w zimie jak najzamożniejsi	w zimie w dni zwykłe: oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	oleju.		w poście oleju
15. Jak często spożywają mięso?	Podczas uczty lub większych uroczystości	Jak najzamożniejsi	Jak najzamożniejsi
16. Jakie mięso jadają — wołowina		Jak najzamożniejsi	Jak najzamożniejsi
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	świninę lub baraninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Podczas najuroczystości	Jak najzamożniejsi	Jak najzamożniejsi

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 kg.	2 kg	1 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają	używają	używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki kiszone, cebula, czosnek, ogórki kiszone, kapusta kiszona.	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch z kaszorem i osobno gotowany i tak samo bób, fasola. ze kukurudzy, kaszy, chleb	jak najzamożniejsi	jak najzamożniejsi
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Jak pod 23 pytanie Kukurudziane krupy wyrabiają sami i gotują z mich kaszę.	Jak najzamożniejsi	Jak najzamożniejsi
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Żytniej używają i kukurudziannej i robią zapasy	Jak najzamożniejsi	Kukurudziannej używają tylko i robią mete zapasy lub kupują u najzamożniejszych Kramarów-izraelitów.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych gotowanych i suszonych a mianowicie: grzybów prawdziwych, kozaków i podgrzybków	Jak najzamożniejsi	Jak najzamożniejsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowanych lub pieczonych używają — i do chleba nie używają i nie wypiekają	Jak najzamożniejsi	Jak najzamożniejsi
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, suszą śliwki.	Robią powidła, suszą śliwki	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy	Dwa razy	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	Dwa razy	Dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę i piwo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	10 litrów	12 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę po najwięcej czasu potrawą mięsną (z wieprzowiną) i nabiałem a w dni postne ryby, śledziem i potrawami postnymi przyprawionymi z olejem	Jak najzamożniejsi	wódką, nabiałem, w dni postne ryby, śledziami i potrawami postnymi zaprawionymi z olejem.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni (Rusini) 2 dni Polacy		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	wszystkie dni Rusini; 3 dni Polacy.		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	Rusini: wszystkie dni; Polacy 6 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 20%		
	mniej zamożnych 45%		
	ubogich 35%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mierzwą pieńem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	żadnych. —		

430

315

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Sanok Nazwa miejscowości? Zabłotów

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ ~~pagórkowata?~~ nizina?

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 1618.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie trzy razy w zimie trzy razy	trzy razy Trzy razy	dwa razy dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe chleb, mamałyga, mleko, ser, ziemniaki; w dni postne chleb, mamałyga, czosnek w zimie: w dni zwykłe / w dni postne } tak samo	tak samo tak samo	chleb mamałyga ziemniaki Tak samo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe barsz, kartofle, kasze mamałyga czasami mięso, bób groch, fasole, ogórki, Kapusty, gołąbki z bliźni burak lub kapusa; w dni postne barsz kartofle mamałyga kasze etc w zimie: w dni zwykłe / w dni postne } tak samo	tak samo tak samo tak samo	tak samo prócz mięsa tak samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe mamałyga ziemniaki, mleko.; w dni postne mamałyga ziemniaki Kasze, gołąbki; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne } tak samo / tak samo bez mleka	tak samo tak samo	tak samo tak samo
5. Chleb	jaki jadają, Kukurudziany, żytni z czego się składa z mąki kukurudziany żytniej lub obie zmieszane czy go sami pieką sami ~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~	tak samo	tak samo
6. Inne pieczywa	jakie używają? Kołacze z czego się składają? z mąki pszennej lub żytnie z kąd je otrzymują? wypiekają sami	tak samo	tak samo chowiec ziemiaki i to z powodu wesel.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwykły	Tak	Tak
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Zwykły		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ciepłe i zimne przeważnie rzadkie. Barszcz zupa z ziemniaków mamałyga gotabelki	Tak	Tak
8. sposób przyrządzania?	przeważnie gotowane		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	przeciętnie 30 litr. na osobę	przeciętnie 15 litr. na osobę	wcale nie używają
9. w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	przeważnie jako słodkie niezbierane w mniejszej części kwaśne	Tak	0
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z odgrzewanego kwaśnego mleka	Tak	0
12. Czy używają masła?	bardzo mało	Tak	0
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (~~topione,~~ solone)?	bardzo rzadko		
13. Czy używają jaja? osobno? ~~do potraw~~?	tylko na Święta Wielkanocne	Tak	Tak
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słonina sadło	Tak	Tak
14. w lecie: w dni postne	olej		
14. w zimie: w dni zwykłe	tak samo		
14. w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w Święta i niedziela	Tak	Tak
16. Jakie mięso jadają: wołowina		Tak	Tak
16. krowina			
16. ~~cielęcina~~			
16. ~~baranina~~			
16. świnina			
16. jakie inne (~~konina, zające, króliki i t. d.~~)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane pieczone, solone wędzone	Tak	Tak
18. Czy używają drobiu?	Tylko w Święta i niedziela	Tak	Tak

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilo	5–10 kilo	0
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	dto	dto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	surowa		
buraki	dto		
~~karpiele~~			
~~kalarepa~~			
cebula	dto	dto	dto
czosnek	dto		
ogórki	kiszone		
~~kapusta świeża~~			
„ kiszona	dto		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany		
bób	dto		
fasola	dto	dto	dto
~~soczewica~~			
kukurudza	mąka wstrzemiąk golowana lub pieczona		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — ~~hreczane (tatarczane)~~			
jęczmienne	sami	dto	dto
~~jaglanne~~			
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	kupują w składach żydowskich.		
żytnia	robią sami zapasy	dto	dto
~~owsiana~~			
~~hreczana~~			
jęczmienna	dto		
kukurydzana	dto		
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają, zwykły i podpieniek świeże i suszone	√o	√o
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	√o	√o
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	Do	Do
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	rak	√o	√o
w zimie	dwa		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka ~~piwo~~ ~~miód~~ ~~wino~~ ~~wino owocowe~~	wódkę	√o	√o
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 3 litrów	√o	√o
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką	√o	—
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	trzy dni		
~~w tygodniu~~ adwentowym	35 dni		
~~w tygodniu~~ wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 5 % mniej „ „ 40 % ubogich „ 55 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mniatyga suchem chlebem podziałem i t. p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

51.

431

317

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stanisławów Nazwa miejscowości? Bednarów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość pagórkowata, otoczona w około lasami liściastymi.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba nad rzeką i w dolinach średnio urodzajna, na pagórkach nie urodzajna.

Narodowość ludzi? Przeważnie Rusini, parę Polaków i żydów Liczba ludności? 1400 mieszkańców.—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Tak w lecie, jak w zimie jadają trzy razy na dzień. / w zimie	W lecie i w zimie jadają 3 razy na dzień.	W lecie jadają 3 razy, a w zimie 2 razy na dzień.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: Kawałek chleba żytniego razowego czasem z masłem stanowi śniadanie tak latem jak i zimą w dni zwykłe. / w dni postne / w zimie, w dni zwykłe: W dni postne suchy kawałek chleba jadają na śniadanie. / w dni postne	Na śniadanie jadają czasem kawałek chleba, albo coś z pozostałej potrawy z dnia poprzedniego najczęściej kartofle, lub kulesza.	Śniadanie jedzą razem z obiadem zimą, a latem gdy pracują, w zamożniejszych, to jadają to co i zamożni.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: obiad składa się: barszcz z chlebem, lub fasolą, kasza z prosna na mleku, kartofle duszone z masłem, lub serem; kapusta, pirogi ze śmietaną. / w dni postne: obiad składa się: barszcz, kartofle z olejem, fasola ze śliwkami, kasza hreczana z olejem; czasem pirogi z kapusty, lub kartofli. — / w zimie, w dni zwykłe: obiad składa się: barszcz, kapusta, kartofle, pirogi, fasola, groch do barszczu, zupa kartoflana, grochowa. / w dni postne: kapusta, kartofle, fasola, kasza ze śliwkami, lub ze suszem.	Obiad stanowi: barszcz, kapusta, kartofle, kasza z prosna grochowa zupa; wszystko to jest omaszczone masłem, lub czasem słoniną; W dni postne na obiad podają te same potrawy co zwykle dnie, tylko bez omasty, lub czasem z olejem, który sporządzają z: lnu, konopi, a najwięcej z buraków.	Obiady letnie najczęściej jadają ci zamożnych, bo wszyscy prawie idą do nich na robotę, kiedy zaś zostają w domu to jedzą na obiad: kulesza, barszcz, kartofle, czasem natrafią ryb, to tem omaszczają kartofle lub kuleszę. Przez zimę obiadują: kartofle, barszcz, kapusta, kulesza.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: na wieczerzę podają: zacierka z mlekiem, kartofle z serem, masłem, lub słoniną zasmażane, / w dni postne: na wieczerzę podają: kartoflana zupa, kartofle pieczone, kulesza z olejem. / w zimie, w dni zwykłe: podają potrawy te same co i w lecie, tak że żadnej różnicy pomiędzy latem a zimą nie ma tak w dni zwykłe, jak i postne. / w dni postne	Na wieczerzę podają: zupa kartoflana, kulesza z masłem lub mlekiem; młode kurwydze ugotowane z solą. w dni postne: zupa kartoflana, barszcz, chleb. W zimie podają te same potrawy co i w lecie.	W lecie jadają wieczerze u zamożnych, gdzie pracują. — W zimie na wieczerzę jedzą to co i na obiad: barszcz, kartofle kapusta, kulesza. —
5. Chleb (jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo)	Chleb jadają zwykle żytni razowy; który wypiekają sami w domu; czasem pieką przaśne placki z mąki żytniej lub kurwydzianej i zwą te placki „Rozki."	Chleb żytni razowy który wypiekają sami w domu; czasem pieką przaśne placki „Rozki", z mąki żytniej lub kurwydzianej. —	Czasem jadają chleb żytni razowy, który dostają u zamożnych, lub czasem gdy stać ich na tyle, to kupują mąki w młynie i wypiekają sami,
6. Inne pieczywa (jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?)	na święta Bożego Narodzenia pieką chleb pszenny zwany „Wasyli." zaś na święta Wielkanocne mielą pszenicę w młynie i pytlują, a z tej mąki wypiekają paskę, baby i kołacze.	Na święta Bożego Narodzenia pieką także chleb pszenny razowy zwany: „Wasyli," na święta Wielkanocne tak samo pytlują pszenicę i z mąki wypiekają: paski, baby i kołacze.	Najubożsi jeżeli stać ich na tyle, to kupują mąki w mieście i pieką paskę, a jak nie, to tak żyją, jak w dnie zwykłe, tylko starają się bodaj o dwa bochenki chleba razowego żytniego. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Chleb wypiekają tak: zaczyniają mąkę na rozczyn w wieczor, a na drugi dzień mieszą z mąką, a Rieldy wykiśnie, wyrabiają bochenki i pieką w piecu; do rozczynu chleba dodają czasem kartofli duszonych; zaś do mąki mieszają nieraz mąkę jęczmienną, lub Rukury.	Chleb pieką z mąki żytniéj z domieszką mąki kukury-dzianéj, lub jęczmiennéj.	Sposób wypiekania chleba jest ten sam.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	dzianą. – Do innego pieczywa jak paski dodają różnych korzeni, dla zapachu.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Wszystkie potrawy są z tego, co mają w domu, i co się w polu urodzi.	jak u zamożnych.	jak u zamożnych
Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Nazwy potraw: barszcz, Kapusta, kulby z juszkom (zupa) pieczeni i Roloczeni (duszone) Kasza ryzowa, jęczmienna, hreczana, groch Klucony, pirogi, makaryszki (starte kartofle, Krągle)		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Mleko wszystko sami używają, a na jedną osobę wypada dziennie 2 litry latem, a zimą jeden litr.	Mleko używają sami i latem wypada na jedną osobę 1 litr, a zimą ½ l.	Najubożsi dostają mleka od zamożniejszych. –
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka najwięcéj używają słodkiego prażonego niezbieranego, mniéj zaś śmietany, a najmniéj kwaśnego.	jak najzamożniejsi	Ci takiego używają mleka, jakie dostaną, słodkie świeże. lub kwaśne zbierane.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	W czasie postu z mleka kwaśnego wyrabiają ser na własny użytek	W czasie postu wyrabiają ser z mleka kwaśnego Krowiego	Ci sera nie wyrabiają. –
12. Czy używają masła?	Masła używają jako omasty i w czasie postu robią zapasy dla siebie	Jak zamożniejsi.	Tylko wtedy używają, gdy dostaną od zamożnych. –
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topiąc takowe i przechowują w gąsiorach w Komorze.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj zupełnie nie używają, tylko chyba na święta wielkanocne lub zapusty. zresztą sprzedają	jak najbogatsi.	Tylko sprzedają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	używają: masła, słoniny i sadła	Ci używają masła, czasem słoniny lub sadła, w dni postne oleju.	Ci używają czasem masła, najwięcéj zaś oleju z bukwi.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	używają oleju.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	jak w lecie.		
15. Jak często spożywają mięso?	Ci spożywają mięso ze cztery razy w miesiącu ~~tygodniu~~ w dni zwykłe, w poście nigdy	Ci spożywają raz, dwa razy na ~~tydzień~~ miesiąc	Najubożsi raz lub dwa razy w roku jedzą mięso.
16. Jakie mięso jadają: wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina	Najwięcéj spożywają świniny, mniéj krowiny, cielęciny lub baraniny.	jak najbogatsi. –	Ci spożywają takie mięso, jakie dostaną od bogatszych.
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso mięszane gotują na rosół (zupeij) zawsze, a raz w roku t. j. na wielkanocne święta pieką solone i zową „Szynka“.	jak najbogatsi.	Mięso zawsze gotują na rosół.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają, bo to szkoda, lepiéj sprzedać, kiedy ~~są~~ nie niosą jaj.	jak najbogatsi	jak najbogatsi. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na człowieka dorosłego wypada przeciętnie 3 Kilo zjedzonego w roku mięsa	Na człowieka dorosłego wypada przeciętnie 2 Kilo mięsa zjedzonego w roku.	Najuboższych ludzi na jednego wypada ½ do 1 Kilo mięsa zjedzonego w roku.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają najwięcej w lecie, a śledzi w zimie; w czasie postów.	Ryb używają wtedy, kiedy natrą, najwięcej w czasie porybotnej; śledzi używają bardzo rzadko.	Ryb używają wtedy, kiedy natną, i to mniejszych ryb, bo większe sprzedają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają na święta vo „kuti", t. j. pszenicy ugotowanej, – i czasem piją.	Miodu używają vo „Kuti" na święta. – – a niektórzy i piją miód.	Miodu używają na święta.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Na zimę robią zapasy z ogrodowizn, a mianowicie: marchew, buraki, cebula i czosnek, ogórki, Kapusta. – Zapasy robią w ten sposób: Marchew i buraki przechowują po części w izbie, a najwięcej w Kopcach; cebulę i czosnek wiążą w wianki i przechowują w stomie nastrychu; ogórki kwaszą w beczułkach; Kapustę także kwaszą, czyli Kiszą w beczkach świych, zwanych „Stanwiami". –	Ci robią zapasy w ten sam sposób co i najbogatsi z tych ogrodowizn: z buraki, cebula i czosnek, Kapusta	Najbiedniejsi zapasów żadnych na zimę nie robią, a żywią się tem, co Kupią, nap
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Grochu i fasoli używają albo ugotowanych tylko, albo czasem i Kłuconych; bobu używają tylko ugotowanego; Kukurydzę jedzą młode ugotowane lub pieczone, a najwięcej mielą Kukurydzę na mąkę, i z niej gotują: Kulesze czyli mamałygę, czer, lub wypiekają placki „Korzi."	jak najbogatsi.	jak najbogatsi.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Krup i Kaszy używają hreczanych i jaglanych najwięcej, mniej zaś jęczmiennych. – Krupy wyrabiają sami w domu	jak najbogatsi.	Ci wtedy używają i takich kiedy i jadu dostaną od bogatych.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Mąki używają żytniej najwięcej na chleb; przennej, jęczmiennej jako domieszki do żytniej na chleb, i Kukurydzianej – zapasów nie czynią, tylko kiedy mąki im potrzeba, zaraz wiozą do młyna miejscowego żyto, przenicę, jęczmień lub Kukurydzę i tam mielą po Kilka Korcy od razu, co im starczy na jakiś czas, a gdy to wypotrzebują, to znowu świeże mielą.	jak najbogatsi.	Ci używają najwięcej mąki Kukurydzianej, którą Kupują: w młynie, lub w mieście w Sklepach. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają różnych, jako świeżych i suszonych.	Grzybów używają różnych jadalnych jako świeżych i suszonych	Grzybów używają różnych świeżych i suszonych. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Największe zapasy na zimę robią ziemniaków, bo te są głównym ich pożywieniem.	jak najbogatsi.	jak bogatsi. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają ugotowane w łupach, obierane, wyrabiają różne zupy z nich, i pieczone. — z ziemniaków robią także pirogi zwane „bulwieńyki". — Czasem używają jako domieszki do chleba. Z tartych ziemniaków surowych wypiekają placki zwane „nalystnyki" i spożywają ze śmietaną. —	jak bogatsi. —	jak bogatsi
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy i herbaty nie piją.	Kawy i herbaty nie piją. —	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Na zimę suszą śliwki, jabłka i gruszki, a niektórzy robią sobie także jak malinowy, a inni znów powidła	Na zimę suszą śliwki, jabłka i gruszki i nazywają to suszem; robią także powidła.	Ci zbierają dzikie jabłka i gruszki i to suszą sobie na zimę. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła? w lecie / w zimie	Tak w lecie jak i w zimie palą dwa razy w piecach, rano i wieczorem.	Dla ugotowania jadła palą dwa razy w piecach.	Najubożsi zimą palą dwarazy a latem raz. t. j. rano.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Najwięcej piją wódki, mniej zaś piwa, a najmniej miodu lub wina.	Ci piją przeważnie wódkę, a mniej piwo, miód lub wino.	Ci najwięcej i najczęściej piją wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na najbogatszego wypada 68 litrów na rok mniej więcej.	Na mniej zamożnego 45 litrów wódki.	Na biednego 23 litrów wódki
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na wilię święta Bożego narodzenia sporządzają 12 potraw różnych: a do tego wódka; na Wielkanoc: paska i szynka. — w czasie wesela podają różne potrawy i różne trunki jak: wódka, piwo, a czasem i miód; na chrzcinny gotują zwykle potrawy tylko-lepiej omaszczone. —	jak najbogatsi.	Na wesele i święta raczą się chlebem i wódką, i potrawą jakąś, na chrzciny gotują zwykłe swe potrawy i cieszą się raczą.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	przypada 2 razy post t. j: środa i piątek. cały przeciąg czasu od 15 listopada do 25 grudnia zwany „Pyłypiwka" cały przeciąg czasu wielkiego postu t. j: od poniedziałku zapustnego do Zmartwychwstania		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne używają tylko oleju jako smaśty; niektórzy tylko starsi miękcem, ciężko pracujący lub chorzy używają mleka.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 100 mieszkańców wypada taki stosunek najbogatszych do mniej zamożnych do najuboższych jak 1 : 12 : 7. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednówku żywią się najwięcej Kartoflami i Kuleszą. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Oprócz postów wymienionych pod 35, obchodzą jeszcze dwa posty po 2 tygodnie pierwszy do Św. Piotra i Pawła zwany „Petrowka", a drugi do Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny zwany „Makowijka." —		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stanisławów Nazwa miejscowości? Bludniki.

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? przeszło 1000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy razy w zimie: trzy razy	dt. dt	dt. dt.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne: Barszcz, kapustę z fasolą lub grochem, mamałygę i kaszę jaglaną z mlekiem, groch i fasolę kłucaną. W dni postne to samo ale z olejem. W zimie to samo w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	To samo lecz więcej postne takie w dni zwykłe	To samo tylko wszystko zawsze postne.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: Chleb z czosnkiem lub cebulą. / w dni postne: dt. dt. w zimie: w dni zwykłe: dt. dt. / w dni postne: dt. dt.	dt. dt. dt. dt.	dt. dt. dt. dt.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: Kartofle, zaciorkę z mlékiem, kaszę kukurydzianą / w dni postne: To samo tylko z postem. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: dt. dt. dt.	dt. dt. dt. dt.	dt dt. tylko postne
5. Chleb	jaki jadają: żytni. z czego się składa: z mąki, soli i wody czy go sami pieką: i sami go pieką lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	dt. dt.	Rzadko używają chleba tylko placki z mąki kukurydzianej
6. Inne pieczywa	jakie używają? Innego pieczywa nie znają, tylko z czego się składają? bułki i baby na święta Wielkanocne. z kąd je otrzymują? —	dt.	dt. dt.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Najpierw mąkę rozrabiają wodą i kwaśnem ciastem, potem dodają mąki i soli i tak sporządzony dają do pieca.	dt. dt.	dt. dt.
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	Taki sam.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzynne.	dt. dt.	dt. dt.
Nazwy ich?	Barszcz, kapuśniak i t. d.		
sposób przyrządzania?	Zupełnie prawdy na wodzie i dodają soli.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Od 20 do 30 40 liter.	Od 4 do 20 liter.	Nie używają wcale
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	dt. dt.	dt. dt.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleko słodkie i kwaśne zbierane a przeważnie maślankę.	dt. dt.	Wcale nie używają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	dt. dt	Wcale nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	Używają.	dt. dt.	Wcale nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią żadnych bo sprzedają.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają	dt. dt.	dt. dt.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	Używają masło, słoninę i smalec.	dt. dt.	Żadnej omasty nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	Olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	dt. dt.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	dt. dt.		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Boże Narodzenie, Wielkanoc, wesele lub pogrzeby.	dt. dt	Bardzo rzadko a czasem i nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Jadają	dt. dt.	dt dt.
16. Jakie mięso jadają — krowina	dt dt.		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Nie		
16. Jakie mięso jadają — baranina	Nie		
16. Jakie mięso jadają — świnina	Jadają		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Nie		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Świeże gotowane.	dt.	dt.
18. Czy używają drobiu?	Nie	dt.	dt.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 Kilgr w roku	1 Kilgr	przeważnie wcale nie używają
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb i śledzi używają w czasie postu, ale bardzo rzadko	dto.	wcale nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu syconego używają tylko na wigilię przed Bożem Narodzeniem	dto.	dto.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew: Zapasów marchwi nie mają; buraki: Zapasy buraków mają; karpiele: nie; kalarepa: nie; cebula: mają; czosnek: mają; ogórki: mają kwaszone; kapusta świeża: nie; „ kiszona: mają; i. t. d.	nie mają; mają; nie; nie; mają; mają; mają; nie; mają	dto.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch: używają jako jarzynę; bób: dto dto.; fasola: dto dto.; soczewica: nie używają; kukurudza: używają kruppy i mączkę	dto.; dto.; dto.; dto.	dto.; dto.; dto.; dto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane): nie używają; jęczmienne: używają, ale bardzo rzadko; jaglanne: używają często i sami wyrobiają; przenne: nie używają	dto.; dto.; dto.; dto.	dto.; dto.; dto.; dto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna: Mąki pszennej używają, mają zapasy i wyrobiają z własnego zboża; żytnia: dto. dto. dto.; owsiana: nie używają; hreczana: nie używają; jęczmienna: nie używają; kukurydzana: używają; ziemniaczana: nie używają	dto.; dto.; dto.; dto.	Mąki pszennej raz ~~orat~~ na rok a żytnej czasami przeważnie kukurydzianą używają i kupują jeśli swój nie mają u zamożniejszych, albo w sklepikach, innych mąk nie używają wcale

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają zwykły grzyb jadalny, podpieńki i kozary świeże i suszone	dt. dt.	Takie używają ale po większej części sprzedają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	dt. dt.	Nie robią, bo nie mają tyle a potem kupują.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone i gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	dt. dt.	dt. dt.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Barda rzadka używają kawy ale są i tacy którzy piją a więcej jest takich, którzy piją herbatę.	Piją nasami herbatę	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powideł nie robią, tylko suszą jabłka, gruszki i śliwki	dt. dt.	dt. dt.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy tj: rano i wieczorem.	dt. dt.	dt. dt.
w zimie	razem trzy razy, ale rzadko		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	Piją	dt dt	dt. dt.
piwo	Piją		
miód	Nie		
wino	Nie		
winę owocowe	Nie		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Od 4 do 20 litrów.	Razem więcej lub mniej	dt. dt.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę, piwem a także runem.	dt. dt	dt. dt.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni tj. poniedziałek, środa i piątek.		
w tygodniu adwentowym	Przez cały post adwentowy: wielki zachowują ściśle post.		
w tygodniu wielkiego postu	przez wszystkie dnie.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału tylko oleju		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 15%, mniej zamożnych 40% a ubogich lud nie przeszło 45%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Pokrzywą, dziką marchwią i innymi korzeniami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Co się tyczy 7% i 8% pytania miejscowa ludność przyrzeka całkiem przejdzieć swoje potrawy i picie, a oprócz wymienionych innych nie ma i nie umie przyrządzić.		

433

321

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stanisławowski. Nazwa miejscowości? wieś Delejów.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? polska i ruska. Liczba ludności? około dwóch tysięcy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: cztéry razy	cztéry razy	trzy razy.
	w zimie: cztery razy	cztery razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: chléb z mlekiem, sérem, ogórkami	chléb czasem z mlekiem, serem, ogórkami.	chléb z czosnkiem, cebulą.
	w lecie, w dni postne: chléb z ogórkami lub owocami	chléb z czosnkiem, cebulą, ogórkami.	chléb z czosnkiem, ogórkiem, cebulą.
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: tak samo w zimie.	dto.	dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: zaciérka z mlekiem, marnatyga z mlekiem kapusta, barszcz z bobem lub fasolą, kasza z jęczmienia lub gryki z mlekiem, pierogi z serem i kartofla, mataj. kartofla pieczona lub zupa z kartofli.	dto.	dto, z wyjątkiem potraw z mlekiem, które rzadko się pojawiają na ich stole.
	w lecie, w dni postne: Potrawy te same, z wyjątkiem mleka i jego przetworów. Za omastę służy wtedy olej konopny.	dto.	dto
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: tak samo w zimie.	dto.	dto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: kasza z jęczmienia na mleku, marnatyga z mlekiem lub okraszona, kasza gryczana, pierogi, kartofla i jéj przetwory.	dto.	To samo z wyjątkiem mleka, więc postne lub z olejem.
	w lecie, w dni postne: To samo z wyjątkiem mléka. Omastą olej.	dto.	dto.
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: tak samo w zimie.	dto.	dto.
5. Chleb: jaki jadają	: żytni razowy lub w święta pytlowany, jęczmienny.	razowy żytni, jęczmienny lub żytni z jęczmiennym, placki kukurydziane.	dto.
z czego się składa	z żytniéj czystéj mąki lub z domieszką jęczmienj lub kartofel, lub kukurydzianéj.	dto.	dto.
czy go sami pieką	pieką sami	pieką sami.	pieką sami.
~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	we święta bułki z pszenicznéj mąki.	dto.	bułki z pszenicznéj lub żytniéj mąki.
z czego się składają?	z mąki pszenicznéj	z mąki pszenicznéj.	z pszenicznéj lub żytniéj mąki.
z kąd je otrzymują?	wypiekają w domu.	dto.	dto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	w piecach opalanych drzewem.	dto.	dto.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	w piecach opalanych drzewem.	dto.	dto.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, barszcz, fasola groch bób, mąka żytnia, pszenna, gryczana, krupy, jagły, kukurydza, mleczne. Mleb, barszcz, pierogi, zupa, placek, kasza.	dto. dto	dto dto
8. sposób przyrządzania?	pieczone lub gotowane,	dto	dto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	pół litra lub litr.	pół litra lub litr	nie używają,
9. w zimie	pół litra	ćwierć litra.	nie używają.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, czasem śmietana,	dto.	nie używają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają, z kwaśnego mleka.	wyrabiają z kwaśnego mleka.	nie. nie.
12. Czy używają masła?	używają,	używają,	nie.
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	na zimę solone we flaszach.	solone we flaszach.	nie,
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało, na jajecznicę i na Wielkanoc.	na Wielkanoc.	na Wielkanoc.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec	masło, słonina.	oleju.
14. w lecie, w dni postne	oleju konopnego.	olej konopny.	oleju
14. w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo w zimie.	tak samo w zimie,	tak samo w zimie,
15. Jak często spożywają mięso?	raz w miesiącu.	parę razy na rok.	na Wielkanoc.
16. Jakie mięso jadają: wołowina			wołowinę lub świninę,
16. krowina			
16. cielęcina	cielęcinę.		
16. baranina	baraninę	baraninę	
16. świnina	świninę,	świninę,	
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub n. p. świnina wędzona	gotują lub wędzą.	gotowane lub pieczone.
18. Czy używają drobiu?	czasem kury lub kaczki.	czasem kury.	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	12 kilogr.	7 kilogr.	2 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi.	śledzi	śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	bardzo mało, z chlebem.	na lekarstwo	na lekarstwo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	buraki	buraki	buraki
karpiele	———		
kalarepa	———		
cebula	cebula	cebula	cebula.
czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
ogórki	ogórki kiszone	ogórki kiszone	ogórki kiszone
kapusta świeża	———		
„ kiszona	kapusta kiszona.	kapusta kiszona.	kapusta kiszona.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	cały gotowany	gotowany	gotowany
bób	cały gotowany	gotowany	gotowany
fasola	cała gotowana	gotowana.	gotowana.
soczewica	———	———	———
kukurudza	jako krupy lub mąka	jako krupy lub mąka.	jako krupy lub mąka.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	hreczane	wyrabiają sami.	dto.	dto.
jęczmienne	jęczmienne			
jaglanne	jaglane			
przenne				
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — pszenna	pszenna	dto.	dto.
żytnia	żytnia		
owsiana	———		
hreczana	———		
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana	kukurydziana.		
ziemniaczana	———		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych.	dto.	dto.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	chowają w jamach na zimę.	dto.	dto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone.	gotowane, pieczone.	gotowane, pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.	używają.	używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki.	placki.	placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	we Święta herbatę.	herbatę raz w rok.	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą czereśnie, śliwki lub gruszki dzikie.	dto.	dto.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	dwa razy.	dto.	dto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	wódkę, i to w ilości znacznej.	wódkę w ilości znacznej	wódkę w ilości znacznej.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15. litrów.	15. litrów.	15 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, herbatą, mięsem, pierogami i przetworami mleka, chlebem.	dto.	dto.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	dwa dnie. / dwa dnie. / ~~dwa~~ trzy dnie.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1%	mniej zamożnych 30%	ubogich 70%.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	liśćmi głuchej pokrzywy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

434 323

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stanisławów Nazwa miejscowości? Dubowce z Dehowa.

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? nieurodzajna / średnio urodzajna? — / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności? 1300.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4.	3.	2.
	w zimie	3.	3.	3.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Chleb z masłem	Chleb z masłem	—
	w lecie, w dni postne	Tak.	Tak.	—
	w zimie, w dni zwykłe	Tak.	Tak.	—
	w zimie, w dni postne	Tak.	Tak.	—
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, fasola, kluski z mlekiem słodkim	Tenże sam jak i najzamożniejsi używają tych samych potraw i w tym samym gatunku.	najubożsi żywią się zwykle temi samymi potrawami, lecz zawsze mniej.
	w lecie, w dni postne	te same potrawy, do których ale przyprawiony kwas z kapusty lub buraczany.		
	w zimie, w dni zwykłe	Potrawy innych i w zimie nie różnią się a powszedni ten sam.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle z jaszką lub też ziemniaki z mlekiem zabielone.	Tak. Tak.	Tak. Tak.
	w lecie, w dni postne	Te same potrawy lecz olejem podprawione.	Tak. Tak.	Tak. Tak.
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		żytni lub jęczmienny	nieznacznie	w braku mąki
z czego się składa		mieszany;	jak i najubożsi,	żytniej placki
czy go sami pieką		a jęczmienna z mąki.	mniejsi.	z mąki kukurudzianej.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Sami pieką.		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Placki z mąki kukurudzianej	z kapustą	
z czego się składają?		albo z kartoflami	na tacie zwykłe	
z kąd je otrzymują?		przemawianych, albo	ugotowanych potrawą	
		tych od obiadu lub	gniotą	
		niższego		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Pala w piecach zwykłych domowych, w których nawzajem gotują obiady lub nieraz.		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Tak samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	zwykle prosta stosownie do gospodarstwa niejako go. — Barszcz, kapusta, kulesza, kasza, kapuśniak, pinogi (tylko jest to potrawa rzadko na wodzie zaprawiana mąką żo rudzianą na zagotowaną i tak używaną bywa) inne pola ny zwyczajem do niektórych przyjęta i jednakowym sposobem przyrządzane. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	z powodu iż krów najwięcej 2 i to nędznych, którymi do tego uprawia pole a latowy mający jedną z cielakiem 1½ ro kym gospodarstwo inne zdatności, tedy do znacznej użytek mleka chyba małym dzieciom, starszym nie wystarczy. —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Strawy gotowane zabielają słodkim surowym mlekiem, kwaśne do kulebiy lub kapusty, niezbierane lub zbierane — ze śmietaną tylko czasem kartofle. o śmietanie wybranej nie mają. —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sęp z mleka krowiego wyrabiają dla swego użytku mało-gdyż sprzedają dla zaspokojenia potrzeb domowych.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tak samo jak i ser. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko w braku mleka podbielają barszcz do 2 jaj na raz, osobno tylko w przyjęciu gości, jajecznica (smażenica).		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła, słoniny,	sadła —	pośne.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	oleju,	oleju,	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	oleju.	oleju	pośne.
15. Jak często spożywają mięso?	3 razy w roku	3 razy w roku	1 raz
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają: krowina	—		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają: baranina	—		
16. Jakie mięso jadają: świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują lub pieką.	gotują lub pieką.	gotują lub pieką.
18. Czy używają drobiu?	drobiu dla siebie chowy, zatem na rosół. —	nieużywają chyba gdy kto	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	W bardzo małej ilości czyć.	Złotego przeciętnie tamtejsze ozna.	
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają w podostatku gdyż mieszkają nad Dnie. strem — śledzi gdy jest w mieście to [illegible] post.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—		
buraki	na kiszenie barszczu.		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	jako za przysłała do potraw, lub surowe z chlebem albo		
czosnek	z chlebem bardzo często jedzą.		
ogórki	Kiszone	Kiszone	—
kapusta świeża	—		
„ kiszona	Kiszona.	Kiszona.	Kiszona.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	do barszczu i kapusty.	—	—
bób	vtto. vtto.	do barszczu i kapu.	—
fasola	vtto vtto.	sty vtto	fasola jako sucha i jako zupa lecz gęsta.
soczewica	—		
kukurudza	jako mąka i krupy.	jako mąka i krupy.	jako mąka i krupy.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają	kupują u żydów	nicale nieużywają
jęczmienne	—	—	—
jaglanne	sami wyrabiają.	sami wyrabiają	kupują u żydów.
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Mielą we młynach prostych	kupują u żydów	nie używają tylko
żytnia	sami zbożia.	ale swoje żyta	Kokoniedzianej na
owsiana	—	stanczy, wreszcie	którą zboże kupują.
hreczana	nieużywają	kupują w ziarnie	
jęczmienna	w małej ilości używają	i we młynach mielą	
kukurydzana	mąka Kokoniedziana	—	
ziemniaczana	przeważnie w szystko zapas	w braku onych	
	kają. —	kupują zboże i	
		mielą na mąkę.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w ogule grzyby jadalne ugotowane świeże w zimie suszone.	tak samo.	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	najwięcej	do potrzeby	kupują.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	ugotowane i pieczone.	tak samo.	tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	jako domieszkę do chleba gdy nawet przy. marznie.	tak samo.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki.	wypiekają placki	wypiekają placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę.	nie.	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki gruszki i jabłka i z tychże wiele do kuchni używają.	tak samo jak i zamożniejsi.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie	dwa razy.	dwa razy	raz jeden.
w zimie	" "	" "	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	bardzo mało.	mało.	do czego sposobności się nadarzy.
piwo	piwo przeważnie	piwa niższej	
miód	nie.	nie.	
wino			
wino owocowe	nie.	nie	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	ponieważ nawet przy gonących napojów, przeto bardzo oknestrie przybliżenie.	przyjmują tak.	gdzie ich i innych
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwo i wódka	piwo i wódka	piwo i wódka.
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu	3 dni poniedziałek, środa i piątek		
w tygodniu adwentowym	tak adwent jak i wielki post bywają ściśle		
w tygodniu wielkiego postu	obserwowane podług dawnego zwyczaju.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają tylko chorzy i niedonosiki niekiedy.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	4% zamożnych. 10% mniej zamożnych 15% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Z roślin znanych pokarmowa żywią się: szczawiki szerokolistny - lebioda, mniszynka i zwyczajna pokrzywa ugotowana i mocno mąką podprażona (kapusta nazywana)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lud tutaj jada mięso tylko nazy do nokci a to: na niektóre zwane „szynki" mięso ale jeszcze bodź kawałek na Boże narodzenie i na prażnik.		

435

325

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stanisławów Nazwa miejscowości? Krechowce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } lak

Narodowość ludzi? Rusini (Polaków do 10 Żydów do 30 Liczba ludności? 1136

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy Dwa razy.	Dwa razy.	raz i dwa
	w zimie	trzy Dwa razy.	Dwa razy	raz. i Dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kawę	?	Chleb razowy.
	w lecie, w dni postne	herbatę		
	w zimie, w dni zwykłe	Kawę		
	w zimie, w dni postne	herbatę		
		z chlebem	chleb i mleko	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	zacirka z mlekiem barsz z mięsem z Kartofla.	zacirka z mlekiem barszcz z mięsem	barszcz. Kapusta fasola Kartofle zacirka Kaszana Orzana.
	w lecie, w dni postne	barszcz postny i zacirka bez mleka.	tak samo.	
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z mięsem pierogi z serem zacirka z mlekiem	tak samo	
	w zimie, w dni postne	Kapusta groch i fasola	tak samo	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Klocowa Kartofla z mlekiem lub słonina zacirka z mlekiem	tak samo z mała różnicą.	Kapusta fasola groch Kartofle
	w lecie, w dni postne	pieczone Kartofle ale obierane z ogórkami Kwaszonemi		
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofla z kwaszonem mlekiem		
	w zimie, w dni postne	Kartofle z bukwami z jarzyk		
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy	żytny razowy.	z mąki żytniej pytlowej pszenną przemiał
	z czego się składa	z mąki żytniej	z mąki żytniej	
	czy go sami pieką	sami	sami.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	Kupują w Stanisławowie u piekarzy.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze z pszennej mąki podczas świąt	tak samo	
	z czego się składają?	weselnych: Bożego narodzenia i prawnika		
	z kąd je otrzymują?	pieką sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają rozczynem przesiana razowa żytna mąką na kwasnem ciście i wypiekają chleby orcinej miłkości	tak sami z małą różnicą	kapusta
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Kołacze na drożdżach z przesiewnej mąki	z mlekiem	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz Kapusta kwaszona gołąbki kapuściane z przesonem z ryżem pierogi z serem; z powidłami z kapusty pieczeń pieczeń z dzikiego ptactwa	tak samo z małą różnicą	bierchta z kukurudzianej mąki z dzikiemi ptakami; salamacha klasory ozonych z lemiotka kukurudziana kiszonka gotowana zacierka z zakrzepłej kukurudzianej mąki
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	na osobę wypada do litra dziennie	tak sami	— mi
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają	używają	nie —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaszonego	z kwaszonego	nie —
12. Czy używają masła?	używają	używają	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone	solone	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko na wielkanoc zapasy	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło słonina sadło	tak samo	olej —
14. w lecie — w dni postne	olej z siemia zianu hard.		—
14. w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	tak sami	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	w miesiącu w owoce i prawniku	tak samo	w wielkie święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	używają	tak samo	tak samo
16. krowina	używają		
16. cielęcina	używają		
16. baranina	używają		
16. świnina	używają		
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	— —		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wędzo, sola i gotowane używają	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	tylko dla chorych	tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 20 funtów	do 20 funtów	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na Boże Narodzenie do pierników.	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tak		
buraki	tak		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	tak	tak samo	tak samo
czosnek	tak		
ogórki	tak kwaszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	tak		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	gotowane	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	używają nie wyrabiają sami lecz kupują je w mieście	tak samo	tak samo
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tak	mielą własne przenicę	kupują w mieście
żytnia	tak	mielą własne żyto	mielą własne żyto kupują w mieście
owsiana	nie	—	—
hreczana	nie	—	—
jęczmienna	tak	mielą ~~zboże~~ jęczmień	własny jęczmień kupują w mieście
kukurydzana	tak	mielą własną kukurudzę	kukurudzę mielą kupują w mieście
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podpiecki gotowane Kozari prawdziwe grzyby (suszone też	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane obierano z łupina i kiszone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Dają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	rzadko kiedy chyba podczas chorobą
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła owoce suszą	tak	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka	nie należą do bractwa wstrzemięźliwości	tak sami	piją
piwo	tak	tak samo	piją
miód	tak.	tak sami	piją
wino	—	—	
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	należą do bractwa wstrzemięźliwości	tak samo	pół hektolitra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem miodem	piwem miodem	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	poniedziałek środa i piątek		
w tygodniu adwentowym	6 tygodni		
w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20 % mniejzamożnych 40 % ubogich 40 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	łobodą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

436

327

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stanisławów Nazwa miejscowości? Sumierz

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } — Żałowa gliniska, potrzebuje dużo nawozu.

Narodowość ludzi? Mieszana: Polacy i Rusini. Liczba ludności? 830 dusz.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	Trzy razy.		
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	Śniadania nie ma. Zwykle latem i zimą około godziny 9tej zrana jadają obiad: Pierwsze danie barszcz lub kapuśniak w dni zwykłe podprawiony mlekiem lub jajem ubitem z mąką, w dni postne omaszczają olejem, w braku oleju jadają postne, do barszczu lub kapuśniaku dodają: fasolę, bób, groch lub kartofle — drugą potrawę stanowi: Kamiszka kukurydziana, kamiszka hreczana, kartofle zasypane krupami, lub też kasza jaglana, hreczana, kukurydziana z mlekiem słodkiem, albo też omaszczone w dni zwykłe masłem lub słoniną — w dni postne olejem. W dni świąteczne gotują zwykle pierogi z mąki pszennej, hreczanej — a nawet jęczmiennej z kartoflami i serem, omaszczają masłem lub słoniną. — W południe jedzą południenk składający się ze strawy pozostałej z obiadu i w dodatku chleb.		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }			
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	Na kolacyę gotują kluski, zsiadłą kaszę, kartofle zasypane krupami lub z kluskami zabielone mlekiem, omaszczone masłem lub słoniną — w dni postne olejem, a w braku oleju jedzą strawę postną.		
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Chleb jadają razowy żytni — tylko na południe, w braku żyta zyją się plackami kukurydzianymi. — Pieką sami.		
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Wypiekają pierogi z utartej na tarkach kartofli dodają sera. — Takież pieką placki z różnej mąki.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwyczaj.	—	—
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Proste. Barszcz, kapuśniak, kasza, zamiszka (Kulesza) pierogi. gotowane		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Mleka używają latem i zimą, bo i najbożsi mi mający krowy, trzymają kilka powic.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają: mleka słodkiego i kwaśne zbierane – takie śmietanę kwaśną – używają maślanki i serwatki; zaś masło prawie nie sprzedają.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sér wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek.		
12. Czy używają masła?	Masła używają bardzo mało – sprzedają na okolicznych targach.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasu masła nie robią. Dla siebie tylko zaraz sprzedają.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają bardzo mało – tylko w czasie świąt i zapust używają do potraw.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe; w dni postne	Jako omasty używają mleka słodkiego, śmietany kwaśnej i sera a tylko najzamożniejsi czasami mają słoninę i sadło. Wtedy postne używają oleju konopnego i ziarn		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe; w dni postne	barbuza.		
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają w dni świąteczne, w czasie	prażinków, zapust i świąt Wielkanocy.	
16. Jakie mięso jadają: wołowina	/		
krowina			
cielęcina	/		
baranina	/		
świnina	/		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	trzymają króliki i biją.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują.		
18. Czy używają drobiu?	Drobiu trzymają tylko kury, ale bardzo rzadko biją dla siebie – tylko w uroczystości – zwykle młode kurczęta sprzedają na targach.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Mało.	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb mi kupują - zaś na święta Bożego Narodzenia kupują śledzie.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko do kuti.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	są w dostatecznej ilości.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica — gotują; kukurudza — mielą na mąkę lub krupy.			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	mielą na ziarnach lub młynach i gotują kaszę gęstą lub rzadką — kupują tylko na przednówku i to najubożsi w okolicznych miasteczkach u żydów.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Mąki używają mielą własne lub kupione zboże we młynach.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Wszelkie grzyby jadalne zbierają po lasach, okolica tutejsza bowiem leśista, przyprawiają świeże i suszą na zimę. O marynowaniu nie mają pojęcia.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaków mają i najubożsi przystatkiem.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? — czy ich używają jako domieszki do chleba? — czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane lub pieczone. — Nie. — Wypiekają pierwej w obrzędzie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Ci, którzy ślubowali na wódkę piją herbatę – Kawy włościanin tutejszy nie używa.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią zapasy na zimę suszę w piecach, zwykle po chlebie: gruszki, jabłka, orzechy, wiśni i śliwki – w mijscowości jest znaczna ilość sadów. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	Latem i zimą palą dwa razy, to jest: gotując obiad i kolacyę. —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe)	Przeważnie piją wódkę – zaś piwa używają tylko na obrzędach (chrzciny, wesela, pominki).		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W przybliżeniu 20–30 łit.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem i herbatą.		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni, to jest: środa i piątek.		
35. Postów ile dni: w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Przez cały adwent i wielki post jadają postno, nie używając ani jaj ani nabiału.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nabiału nie używają. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Ludzi zamożnych, o ile ich tutejszemi stosunkami zwać można – (bo majętnych wcale nie ma) jest 60% reszta jest mniej zamożna. Najuboższych wcale nie ma, bo każdy mieszczący wyrób i kilka kawałków pola a przytem jakąś czynszówkę.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednówku żywią się owocami, których tu jest wielka obfitość i zbierają grzyby i buby. Ostatecznie Kazdy jeżeli nie ma, to u majętniejszego dostanie na odrobek zboża, najczęściej kukurydzy lub fasoli.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

C. k. Starostwo w Stanisławowi. Poddział n. 20 MAJ 91 do 894

C. k. Starostwo w Stanisławowi. Poda. dn. 20 MAJ 91 do 894

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Nro Stanisławów Nazwa miejscowości? gmina Wołczków.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Nizina, miejscami pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 1300 dusz.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	Jak	Jak	Jak
2. Co jadają na (śniadanie) obiad o 10ej rano.	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, fasola, kartofle, kulesza, zaciurki na mleku.	jak poprzedni	jak poprzedni.
	w lecie, w dni postne	to samo jrócz nabiału.		
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Jak.		
3. Z czego składa się zwykle (obiad) południek. o 2ej pp.	w lecie, w dni zwykłe	Te same potrawy,	Jak	Jak
	w lecie, w dni postne	które postają z obiadu		
	w zimie, w dni zwykłe	rannego. - Stojące z pre-		
	w zimie, w dni zwykłe	cipitym. W południe		
	w zimie, w dni postne	bosiem nic jedzą, tylko te resztki		
		zu jedzą.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Do pozostałego barszczu z obiadu	Jak	Jak
	w lecie, w dni postne	podgotowują kartofle w łupach,		
	w zimie, w dni zwykłe	które zjadają też i z ogórkami.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		Żytni razowy	Jak	Jak
z czego się składa		z żytniej mąki i tartej kartofli.		
czy go sami pieką		Pieką sami.		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Pieką placki z kartofli tartej	Jak	Jak
z czego się składają?		" " z mąki kukurudzianej		
z kąd je otrzymują?		" " żytniej prosiny. -		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zamożniejsi pieczywo formują w rękach bochenki i wkładają w piec.	jak pierwsi	jak pierwsi.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Gatunek babki z mąki kukurydzianej wkładają w garnek i do pieca. Potem robią garnek i babkę wyjmują.	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, fasola (gęsta zupa) lub w formie zupy ze śliwkami, kartofli (zupa) Kapusta, w dnie świąteczne pierogi ze serem, kapustą i kartoflą. lub mięszanina: ser z kartoflami albo kaszą pęczianną - krzeczaną lub kukurydzianną. i Kasza na mleku.	Jtto.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Nabiału zbyt najwięcej używają.	Jtto	Jeśli ma, to mleko to chętnie sprzeda, nie ma zwyczaju dla siebie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie prawie kwaśne zbierane.		Jtto.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego.	Jtto	Nie wyrabiają sera
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają z mąki słoiá. Na zimę przekładają w beczułki i solą.	Jtto	masła nie używają Zapasu na zimę nie mają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają na wielkanoc do przepisu i gotowane na twardo.	Jtto	J. j.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	Masło. sadło	Jako omasta olej	— olej prawie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	= olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	Masło - sadło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Podczas miesiąc i pięć w roku.	Na Bożenarodzenie i Wielkanoc	Na Wielkanoc (święta)
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Świninę się używa.	J. p.	J. p.
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Jarzy z różnym rozpasie wędzą.	—	—
18. Czy używają drobiu?	Podczas świąt.	nie używają	sprzedają. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Z przyczyny nieświadomej liczby, ile mięsa razem wszyscy wieśniacy wieprzy, i nie da się obliczyć i przeciętność na jednego. —		—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają podczas wigilii Bożego Narodzenia. Śledzi stwierdzają jako przekąski na jarmarkach.	Nie używają.	Nie używają. Dto. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód używają do pieczenia na wigilię Bożego Narodzenia.	jak powyżej.	Nie używają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew = nie ma. buraki = są (czerwone na barszcz) karpiele = nie ma. kalarepa = nie ma cebula = jest (jarzo na swój użytek, jarzeniu sprzedaż. czosnek — — Dto. ogórki = Kwaszone do swego użytku. kapusta świeża = nie ma. „ kiszona = do swego użytku. i. t. d.	Dto.	Dto.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotują na zupę lub zupę. bób „ „ „ — fasola „ „ „ „ „ soczewica nie używana. kukurudza na mąkę i chleb.	Dto.	Dto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) sami wyrabiają (bardzo mało) jęczmienne „ „ jaglanne „ „ w małej ilości. przenne nie wyrabiają.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna mielą w młynach i robią na zimę zapas. żytnia „ „ „ „ owsiana nie używają hreczana „ „ jęczmienna „ mieszając do żytniej na chleb. kukurydzana „. ziemniaczana nie używają.	Dto.	Przenna mąka znajduje się tylko podczas świąt, na przykład. Kwestię użycia jest żytnia i kukurudzianna. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają: Grzyby prawdziwe, pieczarki, podpieńki - kozaki - te gotowane świeże i surowe.	jak poprzedni	jak poprzedni.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią w wielkiej ilości.	Jak	Jak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane suche, obrane, tłuczone, pieczone i surowe kartofl.	Jak	Jak.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają jako tarte.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki kartoflowe.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbatę piją podczas wieczerzy.	nie używają.	nie używają chyba w słabości
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoc suszą jako zapas na zimę.	jak poprzedni.	Jak poprzedni.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	W celu gotowania palą 2 razy.	Jak	Jak.
w zimie	Jak	Jak	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Przeważnie wódka a czasem piwo.	wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Tej ilości oznaczyć nie można, chociaż w przybliżeniu, nie wchodząc rachunku prosz.	Lecz w każdym razie dość pijąc.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięsem - wódka przeważnie i herbatą.	Ser i masło do chleba po wódce.	Chlebem i wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni postu.		
w tygodniu adwentowym	ponoszą cały adwent (nie jedzą ani mięsa ani nabiału.		
w tygodniu wielkiego postu	3 4 wielki post jeszcze ściślej niż adwentowy.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Wiele wyrabiają placki bednarzowe chleb z grysu.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

438

331

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stanisławów Nazwa miejscowości? Wołczyniec

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? — / 1

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? 1 / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 1600

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie —	3. razy	3 razy
	w zimie —	3 "	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie / w dni zwykłe —	Lit. ludność nie je śniadania, bo gospodyni gotują rano około 8-go dnia obiad i jedzą — składa się w dniach zwykłych z barszczu, kapusty, kaszy jaczmiennej lub jaglanej — kleki i placki - groch, fasola, bób —	zamożniejsi przyprawiają swoje potrawy mlekiem, śmietaną i smalcem wieprzowym - biedni Rusini, jadają potrawy postne prawie zawsze.
	w lecie / w dni postne —		
	w zimie / w dni zwykłe —		
	w zimie / w dni postne —		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie / w dni zwykłe —	w południowej porze jedzą denek = z potraw pozostawionych z obiadu — w południe nigdy nie gotują —	zwykle tak zwany „potu"
	w lecie / w dni postne —		
	w zimie / w dni zwykłe —		
	w zimie / w dni postne —		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie / w dni zwykłe —	w lecie gotują na wieczerzę kulesze z mlekiem lub kluski.	zaciertka z mąki kukurudzianej
	w lecie / w dni postne —		
	w zimie / w dni zwykłe —	w zimie pieką kartofle i jedzą z ogórkami kiszonemi	= kartofle pieczone
	w zimie / w dni postne —		
5. Chleb — jaki jadają	żytni, jęczmienny	żytni, jęczmienny, lub żytki zmieszany z mąką kukurudzianą -	najbogatsi kupują chleb żytni w Stanisławowie od piekarzy.
— z czego się składa	—		
— czy go sami pieką	—	sami pieką	
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	—	pieką placki z mąki kukurudzianej -	Do
— z czego się składają?	—		
— z kąd je otrzymują?	—	kukurydzę mielą częścią we młynie lub w domu na żarnach które znajdują się prawie w każdym domu	Do.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	—	chleb żytni lub jarmiany, jak zwykle wieczorem na noc rozczyniają w dzieżach dodają kwasnego ciasta z poprzedniego pieczywa, rano wyrabiają a po dwu godzinnym powtórnem wyrobieniu wyrabiają bochenki i pieką	pieką placki z mąki żytniej, jarmianej a najczęściej kartoflanej, drożdży zamieszają z wodą bez zakwaszenia.
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	—	postne i z nabiałem- barszcz, kulesza, kasza, fasole pierogi, gałabki, groczowianka,	to to
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	—	w lecie używają mleka więcej w zimie mniej, na jedną osobę wypada przeciętnie ¼ litra i mniej	to
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	—		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	—	mleko słodkie, kwaśne, zbierane, maślanka	to
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	wyrabiają sery z mleka krowiego	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	w czasie zapustu używają masła jako omasty do pierogów nie	to nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	czasem a to do 3 razy w roku używają jajecznicy	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie w dni zwykłe	—	słoniny, sadła,	to
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie w dni postne	—	olej	to
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	—		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	—		
15. Jak często spożywają mięso?	—	mięso spożywają na wielkanoc i Boże narodzenie - też podczas praśników i wesela —	to
16. Jakie mięso jadają wołowina	—	wołowina bardzo rzadko (w czasie choroby)	baranina i świnina
16. Jakie mięso jadają krowina	—		
16. Jakie mięso jadają cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają baranina	—	baranina, świnina	
16. Jakie mięso jadają świnina	—		
16. Jakie mięso jadają jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	—	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	—	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	do 5. Kilogramów	
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	Jadzo mało	Jto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	tylko na Boże narodzenie do Kuti	Jto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	—	posiadają na zimę najczęściej buraki kiszone na barszcz, cebulę i czosnek do przyprawy potraw i do jedzenia z Mlekiem, ogórki kiszone jedzą z kartoflami pieczonemi — Kapusta musi być kiszona w każdej chałupie i wystarcza prawie na cały rok.	posiadają w mniejszej ilości.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	—	groch, bób i fasolę używają osobno gotowane na przemian prawie co dnia, gdy gotują barszcz lub kapustę — Kukurudzianej mąki (jako jedzy potrawy) używają na Kulesze (mamałygę) i pieką placki	Jto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	—	używają Krupy i Kasze jęczmienne, nejczęściej sami wyrabiają	Jto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	—	Mąki używają: żytnią, jęczmienną, Kukurudzianą	Jto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	w małej ilości jako świeże i suszone	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	—	zakopują do jam i mają w zapasach na cały rok	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	—	gotowane na sucho, i z tak zwaną juszką i pieczone —	Jako
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	dają w małej ilości tak jako domieszki do chleba —	=
czy wypiekają z nich placki, kręgle?		niektóry przyjaciele wypiekają placki i kręgle —	
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?		suszą owoce z jabłek i śliwek - śliwki suszone w małej ilości (tylko ci którzy posiadają sady)	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie		dwa razy latem i zimą	w lecie raz
w zimie			w zimie dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka		wódkę i piwo piją przeważnie	wódkę
piwo			
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?		20 litrów	20 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?		zabijają wieprzka, gotują mięso w barszczu, pieką pieczeń, gotują gołąbki z kapusty, pierogi i kaszę i tym się raczą - piją dosyć wódki i przy każdej potrawie zapijają	—
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu		2 Dni	
w tygodniu adwentowym		32 "	
w tygodniu wielkiego postu		40 "	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?		nie	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).		Stosunek procentowy jest taki: w tej wsi zamożnych nie ma, - mniej zamożnych jest 1/3, a 2/3 ubogich.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?		w czasie głodu i przednowku prócz znanych pokarmów żywią się różnemi korzonkami i liśćmi a najbardziej kupują gryc i pieką chleb z mała domieszką mąki	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.		z powodu że lud wiejski spożywa liche potrawy, przez to jest leniwy do pracy i ospały.	

52.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

439

333

Powiat? Staremiasto Nazwa miejscowości? Laszki murowane

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

848.

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini. Liczba ludności? ~~1000 = 1100~~

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy dziennie	3 razy dziennie	3 razy dziennie
	w zimie	3 " "	3 " "	3 " "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem masłem lub serem	chleb z mlekiem	chleb
	w lecie, w dni postne	chleb i kartofle	chleb i kartofle	chleb, kartofle
	w zimie, w dni zwykłe	mleko, chleb z masłem	chleb i barszcz lub zupę	chleb
	w zimie, w dni postne	barszcz lub zupę z kartofli i chleb	barszcz, kartofle i chleb	kartofle i chleb
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z 3 lub 4 rzech potraw z nabiałem	z 3 potraw z nabiałem	z 3 potraw z nabiałem
	w lecie, w dni postne	z 3 lub 4 " postnych	3 " bez nabiału	3 "
	w zimie, w dni zwykłe	z 3 " 4 " z nabiałem	3 " z nabiałem	z 3 potraw
	w zimie, w dni postne	3 " 4 " z olejem	3 " bez nabiału postnych lub z olejem	z 3 potraw z olejem
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	2 potrawy z nabiałem	1 potrawę z nabiałem	1 potrawę z nabiałem
	w lecie, w dni postne	2 " bez nabiału	1 " bez nabiału	1 " bez nabiału
	w zimie, w dni zwykłe	2 " z nabiałem	1 " z nabiałem	1 " z nabiałem
	w zimie, w dni postne	2 " z olejem	1 " bez nabiału	1 " z olejem
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni z domieszką mąki jęczmiennej	żytni z domieszką mąki jęczmiennej. —
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	/.	/.	/.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	na niedziele i święta wypiekają chleb z mąki pszenicznej domowej	—	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	chleb wypiekają żytni drożdżowy niekiedy z małą domieszką ziemniaków. —	jak najzamożniejsi	żytni lub jęczmiennej krasiny z domieszką ziemniaków. —
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mięso, nabiał - jarzyny przeważnie kartofle i łęgumiony.	w święta mięso - rzyrzędnie nabiał jarzyny - dużo kartofli i łęgumiony	kartofle - łęgumiony niekiedy nabiał
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr	1/2 litra	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	1/2	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, maślanke w święta śmietana i śmietanka	mleko słodkie i kwaśne zbierane. —	mleko zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser z mleka kwaśnego	ser z mleka kwaśnego	—
12. Czy używają masła?	1.	—	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło solone	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	— 1.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina sadło	masło - słonina	masło
14. w lecie, w dni postne	olej	olej	olej
14. w zimie, w dni zwykłe	sadło słonina	słonina	—
14. w zimie, w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	w dnie świąteczne a niekiedy i w dni powszednie	w święta i niedziele	tylko w święta uroczyste. —
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	—
16. krowina	1.	1.	1.
16. cielęcina	1.	1.	1.
16. baranina	1.	1.	1.
16. świnina	1.	1.	1.
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane wędzone i pieczone	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 Kg.	30 Kg	10 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	/.	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód jako ornesta do chleba	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	/.	/.	/.
buraki	/.	/.	/.
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	/.	/.	/.
czosnek	/.	/.	/.
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	/.	/.	—
i. t. d.			—
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	/.	/.	/.
bób	/.	/.	/.
fasola	/.	/.	/.
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują u miejscowych kupców	kupują	kupują
jęczmienne	wyrabiają sami	wyrabiają	kupują
jaglanne	kupują	kupują	kupują
przenne	wyrabiają	wyrabiają	kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mielona w młynie z własnej pszenicy	—	—
żytnia	mielone w młynie lub na żarnach	mielone na żarnach	mielona na żarnach
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	mielone w młynie lub na żarnach	mielona na żarnach	mielona na żarnach
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby białe - rydze - podpieńki świeże.	grzyby białe - rydze i podpieńki świeże	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	/.	/.	/.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	zupę z kartofli Kartofle jako potrawę i w cieście pieczonem lub gotowanem / —	jak w najzamożniejszych. —	jak w najzamożniejszych
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę z mlekiem i śnitą	Kawę z mlekiem i śnitą.	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła, śliwki i gruszki suszone	śliwki i gruszki suszone	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	2 / 2.	2 / 2.	2 / 2.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, ~~wino~~, ~~wino~~ owocowe)	1 / 1.	1.	1.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	100 litrów	100 litrów	100 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięso wołowe - wieprzowe - ryż - wódka i piwo	wieprzowina ryż wódka i piwo	wieprzowina ser i wódka.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Polacy 2 / 3 / 6	Rusini 2 / 6 / 7	2 / 6 / 7
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30%	50%	20%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku używają tych samych pokarmów jak w ciągu całego roku — przednówku zatem prawie nie znają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

440

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Staromiejski Nazwa miejscowości? Lenina wielka

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? ~~1090~~. 1130.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	trzy razy Dziennie	trzy razy Dziennie	trzy razy Dziennie
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	" " "	" " "	" " "
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	z nabiałem, czer, kartofla gotowana, pieczona, tohaza,	tak samo	i w Dnie zwykłe postno bez nabiału.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	bez nabiału: " " "		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	bez nabiału, barszcz, (zupa kartoflana) fasola lub groch.		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	bez nabiału: żór, kapusta, kartofla.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	z nabiałem: barszcz, kartofla: obierana, w tłupie i pieczona, (tohaza z mlékiem i pierogi kartoflane mieszane z kwaśną kapustą)	to samo jadają co najzamożniejsi, bez mniej mléka i w Dni postne bez oleju.	Jako zwykłe dni, jak i postne bez nabiału i oleju, najczęściej kisiyty, cia lub kapusta z kar, toflami, grochem, fasolą lub bobem.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	bez nabiału, z olejem lnianym kapusta, (grzyby sośniaki) (bób. fasola, groch) kasza owsiana.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	z nabiałem, czasem ze słoniną bez rzadko się trafia. Potrawy to same co w lecie (gołąbki)		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	bez nabiału (z olejem)		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Śkiranka (kluski z ciasta przeniczne go) na mleku, lub kartofla z mlékiem słodkim lub kwaśnym.	Te potrawy jadają które zostają z obiadu Chléb owsiany albo bulanyk (pieczony pla, cek z kartoflą, kapustą kwaśną lub sénem)	Placek owsiany (oszczypek) lub bulanyk i kartofla
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	bez nabiału, z olejem zupa kartofla, na, barszcz z chlebem żytnim.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	bez nabiału: te potrawy które zostają z obiadu.		Potrawy jadają te, które z obiadu się zostają
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	bez nabiału: " " "		
5. Chleb — jaki jadają	razowy żytni.	owsiany razowy	owsiany razowy
5. Chleb — z czego się składa	~	~	~
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	sami pieką	sami pieką.
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	~	~	~
6. Inne pieczywa — jakie używają?	placki przeniczne	placki owsiane (bula, nyki)	placki owsiane
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	z kartofli i séra.	z kartoflą i ze sénem	z kapusty kwaśnej i kar, tofli.
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami pieką. Bułki kupują z miasta.	sami wypiekają.	sami wypiekają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	chléb żytni razowy kisty	Placki owsiane nie kiste. Albo bulaniki tj. z kartoflą, kwaśną kapustą lub serem.	Placki owsiane i bulaniki.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	z kartofli i mączne pierogi, kartoflana zupa, barszcz, kapusta, kiszytyca, czer owsiany, makaron, tohaza, rosolanka / kwas z kapusty/ ścieranka, rasół.	Te same potrawy	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1/4 litr	1/8 litr	Nie mają mléka
w zimie	1/8 "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mléko niezbierane słodkie, kwaśna śmietana i kwaśne zbierane.	Mléko zbierane słodkie, zbierane kwaśne, maślanka.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek i na sprzedarz, ser owczy i krowi	Na sprzedarz sery z owczego i krowiego mleka razem.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają na omastę. Robią zapasy na zimę przetapiając i soląc masło.	Używają masła i sprzedają.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jedzą gotowane i Jaja do paski	Gotowane jaja jadą.	Tylko na wielkie święta jadają jaja.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło	masło, śmietanka.	mléko i śmietana.
w lecie w dni postne	olej	—	postno
w zimie w dni zwykłe	słonina, sadło	sadło	w zimie postno lub
w zimie w dni postne	olej.	czasem olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	W zapusty i w większe święta w roku.	Na weselach i czasem komasacjach.	Nigdy nie jadają mięsa.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	(Krowinę) mięso jadają	—
krowina			
cielęcina	Najczęściej jadają baraninę krowinę i cielęcinę.		
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i w piecu obsmażone jadają mięso.	Gotowane.	—
18. Czy używają drobiu?	Jeżeli kura zachoruje mięc ją zabijają i zjadają sami.	Drobiu nie używają.	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętna ilość zjedzonego mięsa wypada 1/2 Kgl. na rok		
20. Czy używają ryb? śledzi?	W zimie jadają śledzie i moskale.	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Do kuti używają tj. przyprawiają pszenicę z makiem i miodem, i do wódki.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki —, kapusta świeża —, „ kiszona, i. t. d.	— Robią zapasy buraków, cebuli, czosnku, i kapusty kiszonej w beczkach na zimę.	Tak samo	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica —, kukurudza —	groch, bób, fasola rzadziej są używane jako przyprawa do kapusty i jadają z barszczem.	Tak samo	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	— Z jęczmienia wyrabiają kaszę jęczmienną i tak zwaną toharę. Krupy jaglane kupują w mieście.	Wyrabiają jeszcze kaszę owsianą która z mlekiem daje smaczne jedzenie.	Tak samo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana —, jęczmienna —, kukurydzana —, ziemniaczana —	Mąki żytniej i owsianej najwięcej używają — z niej pszennej i z nich robią zapasy.	Mąki owsianej najwięcej używają, pszennej tylko na paskę.	Mąki owsianej jedynie używają, na przedmowku kupują najpośledniejszej mąki pszennej i tem ryją.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów prawdziwych i sosniaków tak świeżych jak suszonych, a rydze jadają marynowane.	Sośniaki jadają tak świeże jak suszone i marynowane rydze.	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Bogaci ludzie mają do 100 korcy ziem	Mają ziemniaków podostatkiem	Czasem brakuje na wiosnę.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotowane ziemniaki jedzą, pieczone, zupa, pierogi tak gotowane jak pieczone, kluski z tartych ziemniaków. czy ich używają jako domieszki do chleba? Używają tartej kartofli Do chleba przy mieszaniu dadzą. czy wypiekają z nich placki, kręgle?	W takiej samej formie spożywają ziemniaki bez jeszcze wypiekają bulaniki, zamiast tego Duszoną kartoflę w cieście.		Tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	We wsi jeden gospodarz pije kawę		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą jabłka gruszki i śliwki.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Rano i wieczór tak w lecie gotowaó jedzenie.	jak w zimie palą w	piecach by
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Przeważnie używają napoju wódki		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry	3 l.	2 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas świąt, na weselach, chrzcinach pijają	wódkę.	i pogrzebach
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni cały Adwent poszczą też i wielki post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału ani mleka ani masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najwięcej mniej zamożnych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Na przednowku i w czasie głodu kupują ryż i mąkę kukurudziana i tém się żywią.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W tutejszej okolicy najwięcej sieją owsa, dlatego głównym pożywieniem mieszkańców jest mąka owsiana.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

441

337

Powiat? Starremiasto Nazwa miejscowości? Luzek górny

Jaka miejscowość? { górzysta? — górzysta / pagórkowata? / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? Ruscy Liczba ludności? 1090.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	"	"	"
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb, kartofle, mleko, czasem barszcz i kapustę.	tak samo.	tak samo.
	w lecie, w dni postne	" " — " " "		
	w zimie, w dni zwykłe	" " " " " " i kiszytsa.		
	w zimie, w dni postne	" " — " " " "		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapusta, kartofle, mleko, chleb.	tak samo	tak samo.
	w lecie, w dni postne	" " " — "		
	w zimie, w dni zwykłe	" " " — "		
	w zimie, w dni postne	" " " —— "		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle, mleko, barszcz, chleb.	tak samo	tak samo.
	w lecie, w dni postne	" — " "		
	w zimie, w dni zwykłe	" " " "		
	w zimie, w dni postne	" — " "		
5. Chleb: jaki jadają		pszeniczny, żytni, owsiany i jęczmienny	tak samo.	żytni, owsiany, jęczmienny.
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		pirogi żytne, pszeniczne jęczmienne, owsiane	tak samo.	tak samo.
z czego się składają?		ciasto i kartofle czasem kartofla ze sorem albo bryndzą.	"	"
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	chleb wypiekają jak zwykle.	tak samo.	tak samo.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kapusta, kartofle, kokosza, ścierwnika, pierogi, czyt, rosolanka, zupa kartoflana.	tak samo.	tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, niezbierane zbierane, śmietana maślanka.	tak samo.	tak samo jeżeli ma mleko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny użytek robią ser z kwaśnego mleka.	〃	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają. na zimę chowają topione.	tak samo.	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja wywożą osobno i do potraw.	tak samo.	tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło, słonina, smalec.	masło, słonina, smalec	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	olej.	olej.	olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	masło, słonina, smalec.	masło, słonina, smalec	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	olej.	olej.	olej.
15. Jak często spożywają mięso?	w niedziele i święta.	tak samo.	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina	wołowina	tak samo.	—
16. Jakie mięso jadają: krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają: baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają: świnina	świnina.		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso gotują.	tak samo.	—
18. Czy używają drobiu?	używają.	używają.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb. śledzi.	tak samo jak najzamożniejsi.	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu używają do pożywienia.	tak samo.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew: marchew; buraki: buraki; karpiele; kalarepa; cebula: cebula; czosnek: czosnek; ogórki; kapusta świeża; „ kiszona: kapusta kiszona; i. t. d.		mają również zapasy.	—
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch: groch gotowany; bób: bób „; fasola: fasola „; soczewica; kukurudza		używają jak najzamożniejsi.	używają.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane): hreczane; jęczmienne: jęczmienne; jaglanne: jaglanne; przenne: przenne		używają również.	używają również.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna: przenna; żytnia: żytnia; owsiana: owsiane; hreczana: —; jęczmienna: jęczmienna; kukurydzana: —; ziemniaczana: —		tak samo.	tak samo.

sami wyrabiają lub w sklepie kupują.

robią zapasy lub kupują w sklepie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają białe grzyby, rydze, osówiaki, pieczarki, podgrzybki, gotują lub pieką.	tak samo.	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią.	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	tak samo.	tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.	tak samo.	tak samo.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	niektórzy piją, kawę, herbatę.	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone.	śliwki i gruszki suszone.	śliwki i gruszki suszone.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
w zimie	〃	〃	〃
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo	piwo	piwo
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kom na jadzą a wypijo Dnie i wódke, piwem.	tak samo.	tak samo.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu			
w tygodniu adwentowym			
w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W Dni postne nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

442

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Staromiejski Nazwa miejscowości? Staravopa.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } — średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności? ~~2844~~ 2863.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	tyle.	tyle	tyle.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb, z mlekiem, serem	chleb – kartofle –	chleb – kartofle
	w lecie, w dni postne	chleb z masłem.	chleb z masłem lub cebulą.	chleb z masłem lub cebulą.
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tyle	tyle
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapusta, zmiszany z pszonem, do tego bób, fasola lub kartofle – flisrogi – rzepa,	barszcz, kapusta, bób, fasola lub kartofle do tego zamiesanka z mąki z masłem lub prosnej (zamiesanka, to mąka zagotowana na gęsto z wodą).	barszcz, kapusta, kartofle, lub pamiesanka.
	w lecie, w dni postne	barszcz, kapusta, bób, fasola, kartofle, kluski.	tak samo.	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni postne	tak samo.	tak samo.	tak samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Wieczerza składa	nie z tych samych potraw, które	
	w lecie, w dni postne	być na obiad,	a które z takiej ilości gotują, by	
	w zimie, w dni zwykłe	pozostały na wieczerzę.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb – jaki jadają		żytni	żytni,	żytni
– z czego się składa				
– czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką
– lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	na przedmiotku kupują z wyjątkiem żytni lub pszenicznej.
6. Inne pieczywa – jakie używają?		—	—	—
– z czego się składają?		—	—	—
– z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły. opruch wypiekania na krasnym cieście	Tak samo,	Tak samo.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	barszcz, kapusta, kasza, pierogi, zamiszka.	Tak samo	Tak samo.
Nazwy ich?	kasza krupnama, pszenniena, jaglą, ryż.	Ito	Ito.
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	mleka używają. na osobę przypada 1/2 litra -	Tak samo -	całkiem bez mleka nie obchodzą — chyba że czasem dostanie od bogatszego 1/4 litr.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	1/4 litra.	Tak samo.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne, śmietana, maślanka	Tak samo	bez tego nie obchodzą.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek	Takie w czasie wyrabiają ser do własnego użytku	wcale nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	w lecie i na Zimę mają pomniejsze zapasy robią marto.	wcale nie wyrabiają -	Tak samo
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja jedzą gotowane na twardo — do potraw wcale nie używają.	Tak samo	Tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło, sadło i słonina	Tak samo.	czasem sadła kupują i tego używają do potraw — zresztą zawsze postne potrawy jedzą.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	masło, sadło i słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	olej lniany lub konopny.		
15. Jak często spożywają mięso?	kilka razy do roku, np. wielkie, dożynkowe, jordan, prazdnik Niel. Święta, i zapusty.	W święta znamienite.	Na wielkanoc i Boże Narodzenie.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	Tak samo	Tak samo.
16. Jakie mięso jadają: krowina	—		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają: baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają: świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół, a tylko ramowini jedzą.	Gotują na rosół	Tak samo
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Rub.	5 Rub.	2 Rub.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi	Śledzi	Śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Buraki. cebulę — czosnek — kapustę Kiszoną.	Tak samo.	nie mają żadnych zapasów!
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	jako potrawy i owarte do kapusty i barszczu w późne dnie	tak samo	tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kupują hreczane. sami wyrabiają. — Kupują —	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	używają przenney żytniey i jęczmiennej sami wyrabiają,	tak samo sami wyrabiają,	tak samo Kupują u żydów.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby prawdziwe – i wyże kwaszą na zimę.	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	surowe kartofle tarte dają do rozczynu.	tak samo	tak samo.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę w wielkie święta.	nie używają.	nie używają.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki, jabłka i gruszki suszą	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	raz, w piątnicę raz w piątnicę	tak samo,	tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	wódka piwo,	wódka, piwo,	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów,	10 litr.	5 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem wieprzowem lub baraniną – do tego kapustę lub śliwki suszone – piwo i wódka.	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	2 dni 4 dni 5 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	oleju używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4 część pierwszych, 1/4 mniej pierwszych, a 1/2 najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie głodu używają kukurudzy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

443 341.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? staromiejski Nazwa miejscowości? Straszewice

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? ~~1000~~ 1004.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemiaki, zupę z ziemiaków ściereczkę, czyr lub chleb	ziemiaki lub zupę z ziemiaków, czyr, chleb	ziemiaki, chleb lub czyr.
	w lecie, w dni postne	to samo, tylko nie omaszczone	to samo tylko nieomaszczone	to samo tylko nieomaszczone
	w zimie, w dni zwykłe	Jto	Jto	Jto
	w zimie, w dni postne	//	//	//
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, barszcz, pęcaki bób lub groch, albo Krupy	Kapusta, barszcz, bób pęcaki lub chleb	Kapusta barszcz pęcaki, lub chleb
	w lecie, w dni postne	to samo tylko nieomaszczone	to samo tylko nieomaszczone	to samo tylko nieomaszczone
	w zimie, w dni zwykłe	Jto	Jto	Jto
	w zimie, w dni postne	//	//	//
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	to jedzą co zostało z obiadu	to jedzą co zostało z obiadu	to jedzą co zostało z obiadu
	w lecie, w dni postne	//	//	//
	w zimie, w dni zwykłe	//	//	//
	w zimie, w dni postne	//	//	//
5. Chleb: jaki jadają		mieszany	mieszany	podobnie jak ci, tylko
z czego się składa		z żyta, jęczmienia, owsa lub ziemiaków	podobnie jak najzamożniejsi	w mniejszej ilości
czy go sami pieką		Pieką sami	Pieką sami	Pieką sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie	nie	nie
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Pierogi	Pierogi	Pierogi
z czego się składają?		z mąki, ziemiaków i Kapusty	z mąki ziemiaków i Kapusty	z mąki ziemiaków i Kapusty
z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami pieką	sami pieką

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania	chleba?	Sposób wypiekania chleba u wszystkich tych Kategoryi ludności jest jednakowy: Wieczór rozczyniają ciasto, na kwaśnym cieście, rano mięszą napalają stosownie i wsadzają chleb aby się wypiekł.		
	innego pieczywa?	Pierogi pieką tak: Rozplesckują ciasto na Topanie, Kładą na niego ziemiaki tłuczone albo same albo pomieszane z Kapustą, zawijają tem ciastem i wsadzają do pieca.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?		Jarzyny i legumiony		
Nazwy ich?		Kapusta, barszcz, pęczki, Krupy, jagły ścierańka czyr, bób i ziemiaki		
sposób przyrządzania?		Kapustę tradzej gotowana, podbijana mąką. Barszcz burakowy lub żytny. Pęczki jęczmień tłuczony w stępie, zaprawiany mlekiem, Krupy tak samo, jagły także tak. Ścierańka zaprawia na mlekiem, czyr na wodzie. Bób z barszczem. Ziemiaki na ciepło lub z cebulą.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie	20 liter	10 liter	4 liter
	w zimie	5 "	2 "	nic
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		Mleko słodkie, kwaśne, zbierane, śmietana maślanka	Mleko słodkie, śmietana, na maślanka	Najubożsi nie używają nabiału, chyba kilka razy w roku, gdy sobie kupią
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		Ser wyrabiają na własny użytek z kwaśnego	mleka	kupują ser
12. Czy używają masła?		nie	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		"	"	"
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		Jaja jedzą na wielkanocne święta używają jaj do barszczu	i używają ich na nie używają jaj	pisanki nie używają jaj.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)?	w lecie, w dni zwykłe	słonina, sadło czasem	czasem sadło	nic
	w lecie, w dni postne	olej	olej	"
	w zimie, w dni zwykłe	słonina i sadło czasem	czasem sadło	"
	w zimie, w dni postne	olej	olej	"
15. Jak często spożywają mięso?		20 razy na rok	10 razy na rok	3 razy na rok
16. Jakie mięso jadają	wołowina			
	krowina	jadają krowinę	jadają krowinę	
	cielęcina	cielęcinę		cielęcinę
	baranina	baraninę	baraninę	baraninę
	świnina	na wielkanoc	na wielkanoc	świninę tylko na wielkanoc
	jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nic	nic	nic
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		Mięso gotują	gotują	gotują
18. Czy używają drobiu?		w jesieni jedzą kaczki a innego drobiu używają tylko w wypadku słabości.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 Kg	2 Kg	½ Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają tylko śledzi w poście	używają czasem śledzi w poście	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	są zapasy marchwi świeżej	Tak jak u najzamożniejszych	nie
buraki	" " buraków świeżych	tylko w mniejszej ilości	mają zapasy buraków
karpiele	nie		nie
kalarepa	nie		nie
cebula	cebula świeża		nie
czosnek	czosnek świeży		nie
ogórki	nie		nie
kapusta świeża	z jesieni		nie
" kiszona	w zimie		Kapustę Kwaszoną mają
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotują i pożywają sam lub z Kapustą	Tak jak u najzamożniejszych tylko w mniejszej ilości.	Tak jak u mniej zamożnych tylko w mniejszej ilości.
bób	jedzą z bawarzeniem		
fasola	fasolę z Kapustą lub samą		
soczewica	nie mają		
kukurudza	Kupują w czasie przednówku i gotują z niej kaniszkę		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie	nie	nie
jęczmienne	sami wyrabiają Kaszę jęczmienną	sami robią Kaszę jęczmienną	wyrabiają pęczki
jaglanne	" jaglaną	" " " jaglaną	Kupują jaglaną
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna	Mąki pszennej robią zapasy z własnej pszenicy przed wielkanocnymi świętami	Tak samo jak u najzamożniejszych, tylko w mniejszej ilości.	używają na wielkanoc, Kupują w mieście
żytnia	używają i robią zapasy z własnego żyta		Kupują żyto nie mąkę
owsiana	używają, zaparów nie robią i nie Kupują		nie
hreczana	nie		nie
jęczmienna	używają i robią zapasy z własnego jęczmienia		nie
kukurydzana	nie		używają, Kupują w mieście
ziemniaczana	nie		nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają: białych, podciełków kozaków sośniaków, gołąbków, rydzów świeże, suszone i kwaszone	Tak samo jak najzamożniejsi	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe, tłuczone, na zupę, w pierogach pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają babki	wypiekają babki	wypiekają babki
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki, jabłka i gruszki suszone		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz lub dwa / "	raz lub dwa / "	raz lub dwa / "
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów	20 litrów	20 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem, pierogami, jagłą, kaszą, wyżem, makaronem, chlebem, żytem i śledziami	Podobnie jak u najzamożniejszych	pierogami jaglanką kaszą chlebem i żytem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	jest 2 dni postu lub 3. / jest 7 " " / " 7 " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych jest 5%. mniej zamożnych: 35%. najuboższych: 60%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	owsianą mąką, kukurudzą tłuczoną, pokrzywą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

444

343

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Staromiejski Nazwa miejscowości? Strzelbice

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruscy Liczba ludności? 266 chat ~~1225~~ 1451 mieszkańców

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie / w zimie	———	w lecie 3 razy dziennie w zimie 2 razy dziennie	Jw.
2. Co jadają na śniadanie: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	———	kartofle z mlekiem ~~mlekiem~~ lub kwaśnem w dnie postne z olejem.	Jw.
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	———	na obiad jadają barszcz z kapustą i kartoflami lub pirogi ze śmietaną, lub kaszę makaron z mlekiem lub kluski i. t. p. w dnie postne makaron olejem.	barszcz z kapustą i kartoflami.
4. Co jadają na wieczerze: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	———	barszcz, kapustę, i chleb	Jw.
5. Chleb: jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———	żytni razowy który sami wypiekają. Czasem kupują gotowy chleb w rynku	Jw.
6. Inne pieczywa: jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują?	———	pirogi pieczone żytne z kartoflami, lub pataryczki owsiane sami pieką.	Jw.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?		Mąkę z kwaskiem i wodą rozczyniają poczem po wykiśnięciu zamiesiają resztą mąki robiąc bochenki, lub pirogi lub pałaczyczki z pieką	Jw.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?		Barszcz, kapusta, ziemniaki, krupy, i kluski. Sposób przyrządzania powyższych potraw polega na dobrem ich zgotowaniu	Jw.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie		Mleka używają tak w lecie jak i w zimie bardzo mało.	—
w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)		Mleko jedzą słodkie lub kwaśne, czasem śmietanę lub maślankę	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?		Sery wyrabiają z mleka krowiego po największej części na sprzedaż.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?		Masła zupełnie nie używają	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?		—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe		Jako omasty używają w lecie mleka a w zimie oleju szczególnie w dni postne	Jw.
w lecie: w dni postne			
w zimie: w dni zwykłe			
w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?		Mięso spożywają 2 lub 3 razy do roku.	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina		Jadają mięso krowie, baranie lub wieprzowe.	—
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?		Mięso zwykle gotują	—
18. Czy używają drobiu?		—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	—	Przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego 1 kilogram.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	Jedzą czasem śledzie.	Nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	Miodu używają jako dodatku do wódki	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	—	Na zimę chowają marchew buraki cebule czosnek kapustę kiszoną.	Nie
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	—	Używają również grochu bobu i fasoli zamiast przemiaków do barszczu.	Nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	—	Krupy jęczmienne lub jaglanne, albo sami wyrabiają lub kupują w mieście	Nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	—	Mąki używają żytniej, owsianej i jęczmiennej czasem kukurydzanej, którą kupują w mieście.	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, ~~na~~ surowe, marynowane)?	—	Używają suszone grzyby maślaki.	Jw.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	—	Z ziemniaków robią obfite zapasy	Jw.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	Ziemniaki spożywają gotowane lub pieczone czasem używają ich jako domieszkę do chleba.	Jw.
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	Z owoców robią śliwki, gruszki i jabłka suszone	Jw.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	—	celem gotowania jadła palą w piecach w zimie 3 razy a w lecie 1 raz lub 2 razy.	Jw.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	—	Piją przeważnie wódkę.	Jw.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	Roczna ilość wódki w przybliżeniu na dorosłą osobę 3 garnce.	Jw.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	—	Podczas dni uroczystych raczą się wódką, serem, chlebem, i pieczywem.	Jw.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	—	Postów w zwykłym tygodniu jest 1 dzień. w tygodniu adwentowym i w tygodniu wielkiego postu jest 4 dni.	—
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—	—	—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	—	—	—
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	—
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	—	—

4.45

345

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Staremiasto — Nazwa miejscowości? Suszyca wielka

Jaka miejscowość? górzysta? ~~pagórkowata?~~ ~~nizina?~~ — górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~ — mierna

Narodowość ludzi? rusini — Liczba ludności? ~~1452~~ 1405.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: dwa razy; w zimie: trzy razy	dwa razy; trzy razy	dwa razy; razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: chleb orsiany a czasem żytni; w dni postne: orsiane oszczypki (placki) lub pieczone kartofle (kisyłycia). w zimie, w dni zwykłe: orsiany żur z kartoflami; w dni postne: orsiany żur z kartoflami	orsiany chleb; orsiane oszczypki lub pieczone kartofle; orsiany żur z kartoflami	orsiany chleb, oszczypki lub pieczone kartofle; orsiany żur z kartoflami.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: barszcz; żur lub kartoflana; w dni postne: to samo. tylko marzone nie mastem lub mlekiem lecz olejem konopianym. w zimie, w dni zwykłe i w dni postne: podobnie jak w lecie	tak samo.	tak samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: kartofle z kwaśnym mlekiem; w dni postne: pieczone kartofle z kapustą. w zimie, w dni zwykłe: kartofle pieczone z kapustą gotowaną; w dni postne: pieczone kartofle z kapustą gotowaną	tak samo.	zwykle bez wieczerzy legają spać.
5. Chleb: jaki jadają; z czego się składa	orsiany, rzadko żytni, tylko w wielkie święto przemiczny	orsiany, na Wielkanoc i Boże Narodzenie przemiczny.	orsiany na Wielkanoc i Boże Narodzenie ½ żytni ½ przemiczny mięszany.
5. Chleb: czy go sami pieką	sami	sami	sami
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?	pieczone pirogi	pieczone pirogi	pieczone pirogi
6. Inne pieczywa: z czego się składają?	orsiane na pół z pszenicą ciasto wypieczone z kapustą lub kartoflami.	orsiane ciasto wypieczone z kartoflami lub kapustą	tak samo.
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?	własne		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piekarskim piecu jak zwykle	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	w piekarskim piecu podobnie jak chleb		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kisiel, żur, zupa kartoflana, zupa grzybowa, Kapusta gotowana lub surowa, gotowane lub pieczone Kartofle, gotowane pierogi z Kapustą lub Kartoflami, gotowane suszone śliwki i grzyby. słodkie i kwaśne mleko	to samo NB. Sposób wyrabiania u wszystkich jadłaki, bardzo pojedynczy i nędzny..	to samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w lecie	używają na osobę ¼ do ½ litra	używają do ¼ litra	używają z małym wyjątkiem tylko dzieci.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w zimie	używają tylko dzieci	tylko dzieci	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne zbierane, maślanka ziemtyną podprawiają zupy. -	Tak samo	bardzo mało używają bo nie mają bydła.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego	krowiego	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają na zimę przechowują masło solone	używają na zimę nieprzechowują.	prawie nie używają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	gotowane używają w wielkie święta, osobno do potraw	osobno do potraw	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	mleko, masło lub słonina	Tak samo	prawie nie maszczą.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	olej konopny.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	mleko, masło, słonina		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej konopny		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc i Boże Narodzenie	Na Wielkanoc i B. Narodzenie	Prawie nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	czasem	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	jak wyżej	na powyższe święta	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	czasem drób	czasem drób.	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane z Kapustą	gotowane z kapustą	—
18. Czy używają drobiu?	Czasem na festyn familijny	Czasem na festyn familijny	Czasem na festyn familijny

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 Kilogram	1/2 Kilograma	10 dekagramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie w wielkim poście przy festynach familijnych	} Ta samo	} Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew — buraki na barszcz ~~karpiele~~ — ~~kalarepa~~ — cebula z surową Kapustą lub chlebem czosnek z chlebem ogórki Kwaszone lub surowe ~~kapusta świeża~~ — „ kiszona w beczkach i. t. d.	} Tak samo	} Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie	~~groch~~ — bób do zupy lub Kisiln ~~fasola~~ — ~~soczewica~~ — ~~kukurudza~~ —	Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	~~hreczane (tatarczane)~~ — jęczmienne wyrabiają sami ~~jaglanne~~ — ~~przenne~~ —	— wyrabiają sami — —	— — — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna Kupują na paczki i sterkelę w Chyrowie żytnia mielą własne żyto owsiana mielą na jarmach własny owies hreczana — jęczmienna mielą na jarmach kukurydzana — ziemniaczana —	Tak samo Tak samo Tak samo — Tak samo — —	— Tak samo Tak samo — — — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów przeważnie dobrych, zdrowych w lecie jedzą je świeże gotowane, na zimę potem na stanie, rydze zwykle marynują		różne gatunki suszą w piecu
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią, dość znaczne	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	robią z nich	zupy.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	bardzo rzadko	bardzo rzadko
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają pirogi	wypiekają pirogi	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki i jabłka i spożywają albo suszone, albo gotują je w piecu.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz / dwa razy	raz / raz	} razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę / czasem — — —	wódkę — — —	wódkę — — —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	6 litrów	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	wódką	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy / trzy / cały post poszczą. NB. Poszczą wszystkie posty bardzo ściśle		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 28% ubogich 62%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kupują w Chyrowie ryż		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zarobkują przeważnie w lecie przy obciesywaniu drzewa, stawiają tamy i wywożą to drzewo z lasu, i z tego zarobku opędzają prawie wszystkie wydatki. Innego źródła do opędzania wydatków nie mają. gdyż rzadko kiedy urodzi się tyle zboża by mogli sprzedawać. —		

446

347

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Staremiasto Nazwa miejscowości? Topolnica

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? ~~1138~~ 1278.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie (Drane u nich obiadem)	w lecie, w dni zwykłe	tobacz czli jęczmienna kleczana z stepel z mlekiem	rzadziej niż to samo tylko rzadziej nabiału.	prawie zupę kartoflaną, kolwiek gotowaną i siekaną
	w lecie, w dni postne	barszcz z kartoflami, kapustę, czyr na mleku, pierogi z wiśniami z kartoflami, fasolę, bób, kartofle z cebulą, barszcz z mlekiem	to samo bez nabiału. Kisielicy.	bób, kartofle gotowane, pieczone barszcz, kapustę bez omasty mleczniej. kisielicy
	w zimie, w dni zwykłe	razową podprażaniony z cebulą to samo, tylko nadto kwaśne mleko	to samo tylko rzadziej z mlekiem	w zimie tak samo
	w zimie, w dni postne	to samo zupełnie bez mleka i nabiału kwaśnicy	to samo bez nabiału	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Obiad rozpoczyna się u nich południem, jedzą potrawy ułożone od rana powstały w piecu z garnka mi poszczone. do tego chleb	tak samo rzadziej niżej	tak samo, lecz zamiast chleba ozrypki jęczmienne
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kartofle strucone z mlekiem kwaśnem lub strutkiem, czyr na mleku, zacierkę na mleku nowe kartofle cete z mlekiem, chleb z mlekiem	rzadziej niżej tak samo	ziemniaki a często chleb z mlekiem i pić bez wieczerzy
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z cebulą strucone, barszcz, kapustę, czyr na wodzie zupę kartoflaną z cebulą z pietruszką		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, tak samo jak w lecie tylko mniej mleka, kwaśnicy z ziemniakami pieczone		
	w zimie, w dni postne	ziemniaki jak w lecie zupełnie bez nabiału		
5. Chleb — jaki jadają		żytni, pszenny owsiany pszeniczny	chleb - nieregularnie	tylko ozrypki owsiane
— z czego się składa		razowy		
— czy go sami pieką		sami		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Kupują bułki pszeniczne rzadziej	—	—
— pieką placki przaśne czyli podpłomyki albo tak zwane ozrypki				
— z czego się składają?				
— z kąd je otrzymują?		bułki kupują u miejscowego żyda piekarza		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły sposób wypiekania na rollwasie bez drożdży	tak samo	
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	na wodzie zamieszane placki prosto pieczone	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kapusta, zacierka, cyrr, fasola gotowana z jarzynową tokanią, groch, ziemniaki na rożny sposób, bób, cebula, gotowane leśne jabłka i gruszki surowe, jajecznica, placki, kisielica z owsa kiszonego w stępie wypłukanego i zalanego ciepłą wodą to stoi przez jeden dzień gęste zostaje na spodzie nastudzi rzadsze gotuje i solę bilo, ziemniaki ugniatane i rzucą na nie z bilo wyrobione na cebulę, pieczone upieczone się mielą, cyrr po kolobrzeci jest mąkę razową mięszaną na wodzie i sprzedawany po wiosce na mleko [illegible] i solą, kapusta, kisiela, kapusta, kisiela, tobara, cyrr, cebula, bulwa, bulwa pieczona, bulwa warzona, stypranka, cyrr po kolobrzeci, tobola, maszanka, knysze, pateryci (podpłomyki)	najzamożniejsi i mniej zamożni jedzą w czasie uroczystości weseli i t. p.: maszankę to jest ser gotowany na mleku, dadzą do tego cebuli lub trybulki (przyprószone tarzonem razowego) i jaja surowe robiłe.	cebulę gotowaną odcedzoną pomiellaną i posoloną zamiast sposób przyrządzania jak u zamożniejszych
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	mniej niż pół litra pół litra lub też	jeszcze mniej	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	mniej niż cwierć litra cwierć litra lub też.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie najczęściej do razu używane i solone do potrawy mleko słodkie zbierane śmietanę / powtóre śmietanę maślankę	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka owczego przeważnie od owiec które oddają na bratasy. dostają od jednej owcy 6 litrów sera czyli bryndzy. na rok również wypada przeciętnie 3 owce.	tak samo tylko że wypada po jednej owcy lub po dwie	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	najczęściej topione		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	na wielkanoc do potraw	na wielkanoc do potraw	na wielkanoc
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masła, bryndzy najczęściej	masła bryndzy najczęściej	sadło masła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	oleju lnianego		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	masła bryndzy	masła, bryndzy najczęściej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	oleju lnianego i z buków	oleju lnianego i z buków	oleju z buków
15. Jak często spożywają mięso?	w czasie świąt dwa razy do roku, w czasie wesel chwain i uproszonych, zabijają (Komarnie) razem baranny w jesieni	tak samo tylko mniej i jnne rzadziej	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina	~~słonina~~		
16. Jakie mięso jadają: krowina	krowinę a rzadziej mięso z jałówek	mięso z jałówek	
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęcinę	cielęcinę	
16. Jakie mięso jadają: baranina	baraninę	baraninę	
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane najczęściej, razem pieczone	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	wyjątkowo w czasie świąt.	tak samo	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	prawie jadają czasami tylko nie można obliczyć ile to wnosi bo przeciętnie	tak samo	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Czasem śledzi w Dorze w miesiącu		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew		
buraki	buraki	buraki	buraki
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebula	cebula	cebula
czosnek	czosnek	czosnek	czosnek
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona	kapusta kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch	groch	
bób	bób	bób	bób
fasola	fasola	fasola	
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przenna	przenna	
żytnia	żytnia	żytnia	żytnia
owsiana	owsiana	owsiana	owsiana
hreczana			
jęczmienna	jęczmienna	jęczmienna	jęczmienna
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają suszonych i kwaszonych, rydzów i podpieniek i prawdziwych suszonych,	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone w kwaszonych z kapustą mięszane	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?			
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	w cieście	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	leśne jabłka i gruszki suszone tatarki śliwki	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie)	dwa razy	2 razy	2 razy
(w zimie)	2 razy	2 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo		
miód	tak zwany wiśniak w szynku		
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Jest pisarzy wyszynkowych, jeden szynkuje przeciętnie tygodniowo 6 garncy wódki, ilość ludności tak wyżej	u bogatszych zamożnych	piją więcej wódki niż
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięso, chleb, makaronka, na mleku ciasto, pasztet razowe pierogi, jajecznica, kluski na wrzole, kasza, kapusta wyż, kapusty	mniej więcej tak samo	mięsa nie mają a wtedy mniej więcej podobnie jak zamożniejsi
35. Postów ile dni w zwykłym tygodniu	trzy dni	trzy dni	trzy dni
w tygodniu adwentowym	7 dni		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Niektórzy w czasie postu dwutygodniowego t. z. Piotrowki, Piotrowki		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1/0	mniej zamożnych 15/0 ubogich 10/0 gospodarzy jest 280	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ryżem, kukurudzianką,		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

wódki wiele mniej pijągorzałki, kurne chaty zawsze budują jesienią, oprócz wymienionych postów jest jeszcze 2 tygodni t. z. Piotrowki i Bożego Narodzenia, nie lubią się kąpać, dzieci najwcześniej zaczynają pić wódkę, ale jak starsi, okna w chatach prawie nie otwierają się nigdy, czyszczą w zimie cielęta, prosięta i t.p. w izbie mieszkalnej przebywają, kurzie wypiórzą za piecem a razem i w pierze, grzebienki i obrączki przed latem. Chorują najwięcej na t. z. dziadowiec astmę. Dzieci mają zdrowe, wole się często Zapalenia nieżyt żołądka i kiszek. Kobiety w ciąży nie lubią rodzić, wiele kobiet wtedy umiera.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Starozwiasto Nazwa miejscowości? Turze

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } tak

Narodowość ludzi? chrześciańska wyznania gr. kath. Liczba ludności? ~~wszystkich razem tysięcy~~ 2355.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		" "	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	czyr, dojest zyrnia mąka owsiana na wrzątek wodę, gotują razem Kartofle, Kapustę. W dnie postne to samo.	czyr kapustę, kartofle i w zimie i w lecie i w dnie postne i w dni zwykłe	czyr, kartofle, kapustę i w zimie i w lecie i w dnie postne i w dni zwykłe.
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	To samo		
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	bob z kapustą, groch z barszczem owsiana mąką, naczanki trochę mąki i gotują.	zyftnym, wesołanki bojest bojest dają do mleka sera	z tuas z kapusty zagrzany lub bryndzy, kwas to dodają
		w dni postne	To samo prócz naczanki		
	w zimie	w dni zwykłe	To samo co w lecie.	To samo co w lecie	
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	To samo co na śniadanie		
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		zyftny	owsiany	owsiany
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		sami	sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pierogi przaśne placki żytnie	pierogi przaśne placki owsiane	pierogi i placki owsiane
	z czego się składają?		pierogi czyli „kiszone" składają środka a w lanie zawijają.	ze tartych kartofli i	z gotowanych. To dają do
	z kąd je otrzymują?		sami je sporządzają.	Sami je sporządzają.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozrabiają mąkę na letniej wodzie kiśnieciu dodają mąki i mieszą a	dodają ciasta z pozostałego po myciu kiśnieciu i	pieczywa, po myciu zaraz do pieca.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	płaskie żytne i owsiane mieszą w piecach.	letnią wodą bez dodatku kwasu i wypiekają	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzynne.	jarzynne	jarzynne
Nazwy ich?	czyż, rozolanka, kapusta, kartofle, bruklew	jak u najzamożniejszych	
sposób przyrządzania?	2	2	2
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają do potrawy samego mleka	nie jadają, bo mają go bardzo mało.	Najuboższe osoby
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	przypada dziennie zaledwie ½ litra bez mięgi.	w lecie a w zimie gdy nie mają	nie mają ale chodzą po
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie do czynu, tojest wlewają wszystko. Masła bardzo rzadko	do rzadka zagotowanej mocno wydojone mleko, i spożywają. używają a nie każdym gospodarstwie masło nie znany	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Robią oczy z mleka zwarzonego. tak zwane bundzy z których nastę, pnie robią bundzę.	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	i topią na zimę	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	Za omasty służy	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju	w dni postne oleju lniany, wodniczy,	jak u mniej zamożnych
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe		Nie mleka	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Tak samo	Nie	Nie
15. Jak często spożywają mięso?	4–6 razy w roku	raz na rok	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę	Krowinę	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę		
16. Jakie mięso jadają — świnina	wieprzowinę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół	Gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Dwa kilogramy	pół kilograma	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	Używają	Używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają go raz na rok na 3 wigilię do kutii i do nádki	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	suszą w wiankach i służy do przyprawy		"
buraki	przechowują w jamach lub gruboch.		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	przechowują w komorach	cebulę i czosnek przechowują i używają do potraw.	
czosnek	"		
ogórki	nie		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	są	Kapustę kwaszą w beczkach	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	na zupy, do karzeczu, do kwasu	Jak u najzamożniejszych	
bób	do karzeczu i do kwasu	" "	"
fasola	na zupy, do karzeczu i kwasu	" "	"
soczewica	nie	—	—
kukurudza	nie	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie	nie	nie
jęczmienne	używają	używają	używają
jaglanne	nie	nie	nie
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają lecz zapasów nie robią, gdy potrzeba mielą do młynach	nie	nie
żytnia	Tak samo	używają lecz nie robią zapasów	nie
owsiana	Tak samo	Tak samo	używają lecz nie mają zapasów gdy potrzeba zgarnem idą do młyna
hreczana	nie	nie	nie
jęczmienna	używają	używają	nie.
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeżych i suszą na zapas zimowy	Jak najzamożniejsi	Jak mniej zamożni
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? Gotowane z łupiną, następnie obierają i jedzą z solą lub z kwaszonem wzdłuż z mlekiem czy ich używają jako domieszki do chleba? Używają czy wypiekają z nich placki, kręgle? Wypiekają.		Jak najzamożniejsi	Jak mniej zamożni
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki i jabłka	Jak najzamożniejsi	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła? w lecie 2 razy, w zimie 2 razy.		Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka pija, piwo pija, miód nie, wino nie, wino owocowe nie		Piją tylko wódkę	Jak mniej zamożni
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12 litrów	15 litrów	8 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i chlebem z serem lub wędzoną.	Wódką i chlebem z solą czosnkiem lub cebulą	Jak mniej zamożni
35. Postów ile dni? w zwykłym tygodniu trzy dni tj. poniedziałek, środa piątek; w tygodniu adwentowym cały tydzień nawet i niedziele; w tygodniu wielkiego postu tak samo			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 6%, mniej zamożnych 43% najuboższych 51%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Na przednowku tj. przed zimowaniem po zasiewach wieśniacy żywią się jagodami leśnemi jak poziomkami, malinami, czernicami, krzepakami, dziadami, grzybami, a nawet gotują liście z łobody.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwaga: Między najzamożniejszymi, mniej zamożnymi i ubogimi nie ma wcale wyraźnych granic. Zarobki stosunkowo prędzej dobrze zarabia lepiej żyje, zarabi i kupi a bogaty żywia się lichy i skąpy.		

448

357

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Staremiasto Nazwa miejscowości? Wołcza Dolna

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? mało ruśini przeważnie mała część polaków. Liczba ludności? ~~550~~ 717.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	dwa razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	mleko	barszcz	barszcz
— w lecie — w dni postne	barszcz.		
— w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	barszcz	barszcz	barszcz
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	śniadanie zbyte późno, zastępuje obiad. —		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	ziemniaki. —		
5. Chleb — jaki jadają	razowy mielony na	własnych ręcznych żarnach. —	
— z czego się składa	z mąki żytniej, wyjątkiem	Świąt Wielkanocnych. —	Soby przemierzny. —
— czy go sami pieką	sami.	sami	sami
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo	zwłaszcza niedostatku	kupują ziarno u żydów	po miasteczkach
6. Inne pieczywa — jakie używają?	pierogi	pierogi	pierogi
— z czego się składają?	kartoflane lub krupniane. —		
— z kąd je otrzymują?	sami wypiekają —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? / innego pieczywa?	zwykle i wszędzie praktykowane. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	prócz chleba i pierogów- reszta potraw jest płynnych. —		
Nazwy ich?	barszcz, fasola, kasza, skrupy, —		
sposób przyrządzania?	zazwyczaj jak najlichszy —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litra	½ litry	—
w zimie	—	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne i maślanka. —		—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego.		—
12. Czy używają masła?	bardzo małą ilość.		—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło, słonina, sadło i smalec. —		
w dni postne	olej. —		
w zimie: w dni zwykłe	masło, słonina, sadło i smalec. —		
w dni postne	olej. —		
15. Jak często spożywają mięso?	W święta	Wielkanoc. —	
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	prawie	ze wszystkich gatunków. —	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane —		
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	½ kilograma	¼ kilogramma	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi.	śledzi.	śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	jest	jest	jest
czosnek	jest	jest	jest
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	jest	jest	jest
i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	zatorowany.		
bób	zatorowany.		
fasola	zatorowany.		
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	sami wyrabiają.		
jaglanne	—	—	—
przenne	kupują.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia	sami wyrabiają i kupują tylko w razie niedostatku.		
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	sami wyrabiają i kupują tylko w razie niedostatku.		
kukurydzana	kupują tylko w razie ogólnego nieurodzaju.		
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają w formie świeżej i suszonej.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią jak największe, jako główną żywność.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane w łupie	lub bez łejże - suszone i krajane.	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	używają dziennie.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	—		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone śliwki, gruszki i jabłka.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	—	dwa razy.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	w dnie świąteczne.	
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	co najmniej	50 litrów.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem.		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	—		
w tygodniu adwentowym	pist wsetchij wid Nedili scropustnoi do Woskresenija. - Pist pered Sw. Pietrom i Pawłom, zowd perszoi nedili po Woszestwiu św. Ducha do 29. Czerwca. - Pist do uspenia Bogorodyce dwy, wid 2. do 15. serpnia. - Pist pered Rożdestwom Chrystowym wid 15. Lystopada aż do 25. studnia.		
w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych - 80% mniej zamożnych - 10% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	trzciną.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

53.

449

353

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryj Nazwa miejscowości? Dawne

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~równinna~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nieurodzajna~~? przeważnie

Narodowość ludzi? Rusini, Polacy, Niemcy, Żydzi. Liczba ludności? 1059.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie / w zimie	trzy razy i to: śniadanie obiad i kolacya.	dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	barszcz, zacierka, kartofle se same strawy postne	dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	dtto		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni zwykłe	barszcz: kapuśniak, kartofle, groch, fasola	dtto	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie: w dni postne	se same strawy postne		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	dtto		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie: w dni zwykłe / w dni postne	resztki z obiadu, w braku pozostałości z obiadu pieczone kartofle.	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze — w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	dtto		
5. Chleb — jaki jadają	pszeniczny, żytny i jęczmienny.	dtto	dtto
5. Chleb — z czego się składa	z mąki kartofli i kwaśnego ciasta lub drożdży.		
5. Chleb — czy go sami pieką	sami		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	W uroczyste święta n. p: Wielkanoc, Boże narodzenie	/	/
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	drożdżowy chleb i placki z makiem lub		
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	z sérem.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	w piecach piekarskich.	dtto	dtto
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	roślinne i leguminy kapuśniak, ogyr, groch fasola, kartofle, gotowanie lub pieczenie w najprostszy sposób.	dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	dzieci i niemowlęta i ciężko chorzy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	bardzo mało mleka słodkiego i krainego, maślankę i pernatkę.	dtto	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z krainego mleka.	dtto	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko na Wielkanoc i zrzęcz. nie jają i w ostatni dzień zapust.	dtto	dtto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	olej z cebulą		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	olej z cebulą	dtto	dtto
15. Jak często spożywają mięso?	na Wielkanoc i 3 lub 4 grosz darzy razem biją jedną sztukę i dzielą się.	tylko że dtto większa ilość gospodarzy staje do podziału.	
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina	świnina	świnina	
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują.	dtto	
18. Czy używają drobiu?	W ciężkiej słabości rosół z kury	dtto	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 klg	½ klg	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	W wielki post i Boże na. podrenie śledzi.	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W pszenicy na Boże na. podrenie.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—		
buraki	buraki na barszcz		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	surowa		
czosnek	surowy	dtto	dtto
ogórki	kwaszone		
kapusta świeża			
„ kiszona	kwaszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	cały	dtto	dtto
bób	cały		
fasola	cała		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	własnego wyro. bu	dtto	dtto
jęczmienne			
jaglanne			
~~pszenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	przenna		żytnia
żytnia	żytnia		
owsiana	—		
hreczana	—	dtto	jęczmienna
jęczmienna	jęczmienna		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszone i świeże	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują na zimę	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone używają	dtto	dtto
29. Czy piją kawę, herbatę?	/	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy dwa lub trzy razy	dtto	dtto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódka / piwo / / / /		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50— 60 litrów rocznie bez względu na zamożność		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	dtto	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni Środa i Piątek. cały tydzień cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	od sto: zamożnych 10% — mniej zamożnych 30% ubogich 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Lebioda — kwasek — liście z buraków młodych gotowane w barszcu lub na barszcz.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Naród trudni się handlem bydła i wyprzem tegoż, takie handlem piwa, drzewa i t. d. — stosunkowo ma się lepiej jak mieszkańcy sąsiednich wsi, pozostał ale wegetarjańcem mięsnych słów wcale, a przy targach i zgodach gra główną rolę wódka i piwo.)		

450

355

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryj Nazwa miejscowości? Dzieduszyce wielkie

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? urodzajna.

Narodowość ludzi? przeważnie wszyscy Rusini, 15 rodzin żydów Liczba ludności? około 2000

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy – około 8 rano, 2 popołudniu i wieczorem w zimie do. „ „ „	3 razy do	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie / w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	śniadania nie ma w zwyczaju.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe kapusta zaprawiona śmietaną, smażoną z cebulą – barszcz zasypany jaglami lub mąką kukurydzianą, pierogi – kartofle z mlekiem kwaśnym, kasza na mleku. w dni postne Jaciurka z kartoflami i fasolą, Czer t. j. warzeca woda zaprawiana mąką pszenną, kukurydzianą lub żytną. w zimie: w dni zwykłe takie same potrawy jak w lecie, używając na jarzynę rzepę lub brukiew ugotowaną z fasolą. rosół t. j. kwas z kapusty ugotowany z bobem. w dni postne tak samo jak w lecie	tak samo jak i pierwsi	1) potrawy sporządzają po największej części z mąki kukurydzianej a to: czer postny, zamiast kę z kwaśnem mlekiem lub twarożnką. 2) barszcz ugotowany z kwaśnic (jabłek niedojrzałych), zasypany mąką żytną lub kukurydzianą jedzą go z grochem lub fasolą. 3) bób na sucho w zimie gotują rzepę, brukiew zasypują to jaglami lub mąką i – barszcz kartofle. Czer.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe Czer, kartofle zmaszczone słoniną z cebulą zmażoną, czasem pierogi, lub kluski (kluski). w dni postne te same potrawy bez omasty. w zimie: w dni zwykłe Kartofle z surową kapustą (kartofle gotowane lub pieczone) Czer lub zacierka, w dni postne takie same potrawy.	tak samo.	Czer, kartofle. Czer, kartofle
5. Chleb: jaki jadają	żytni	Żytni	Żytni
z czego się składa			
czy go sami pieką	sami		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?			
z czego się składają?	pieczyw nie używają żadnych.		
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	w sposób zwykły.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	nie robią		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	1) Czér (wrząca woda zaprawiona mąką), 2) barszcz w zimie z buraków a w lecie z owoców (lub serwatki) zaprawiony jagłami, lub mąką kukurydzianą, 3) Rosół (kwas z kapusty ugotowany zaprawiony pieprzem. Barszcz i rosół jedzą z fasolą lub grochem 4) Zamieszka, 5) Kasza jaglana, 6) pierogi, 7) kluski (ciasto zwane). 8) kartofle, 9) kapusta z kłuconym grochem lub fasolą, 10) rzepa lub brukiew z fasolą, 11) bigos.		
sposób przyrządzania?	1) Czer jadają postny lub zaprawiony mlekiem słodkiem 2) Rosół postny lub zaprawiony śmietaną i pietruszką. 3) Kapusta postna lub omaszczona śmietaną lub słoniną usmażoną z cebulą 4) Kasza tylko jaglana na mleku	5) Pierogi ze słoniną lub ze śmietaną. 6) Zamieszka z kwaśnym mlekiem lub z maślanką	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	tylko do kaszy jaglanej i czéru.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	" " " "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)			
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają żadnych serów na własny użytek a bardzo mało z zamożniejszych z kwaśnego mleka na sprzedaż.		
12. Czy używają masła?	najwięcej w czasie świątków		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	żadnych zapasów nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tylko w czasie dni uroczystych do ciasta (mazurana)		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	masło, śmietana, sadło.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni postne	grzyby, olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	W święta wielkanocne, podczas wesela i podczas prażników (prominków).		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: świnina	tylko ślininę	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane w rosole bigos		
18. Czy używają drobiu?	Sami tylko w ciężkiej chorobie ugotują rosół — podczas zaś prażników (prominków) raczą tylko Księdza, który podczas tej uroczystości jest obecny przy uczcie u gospodarza. Aby go należycie ugościć niesie gospodarz na probostwo po z drobiu, omastę, tu obiad gotują i podczas uczty przynoszą dla każdego wyżercie.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na Święta Wielkanocne zkłada się ze czterey gospodarzy, Kupuią wspólnie świnię od 5 Alt do Widelca ciężkości mięsem. Na Wesele zaś, jeżeli nie ma swojej, też kupuje mierznie utuczoną świnię. Pierwsze dwie kategorye czasami zarżną jakie byłkę na wesele.		
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dnie postne tylko podczas praźników tylko na święta.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używaią		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	—		
buraki	takie zakopuią w jamy.		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	na sucho do barszczu i kapusty Kłócony do kluseck lub placków.	tak samo	tak samo
bób	na sucho Do rosołu z kwaśn kapusty zaprawiona. ze pieprzem i pietruszką.		
fasola	na sucho lub kłócona.		
soczewica	—		
kukurudza	tylko na mąkę	tylko na mąkę	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne			
jaglanne	jaglane		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	swoja		
żytnia	swoja		
owsiana	swoja jako smarka dla świń		
hreczana			
jęczmienna	swoja	swoja	Kupują ze młyna.
kukurydzana	swoja		
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w lecie surowych i suszą dość na zimę. Skarzynowanych nie znają.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Kartofle w Kopce lub w jamy.	Tak samo	Tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, pieczone, Duszone, Do pierogów. Tylko w czasie gdy nie ma zboża, nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	mało kto.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	w cale nie robią		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	2 razy		
w zimie	2 razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	mała ilość		
piwo	prawie wszyscy		
miód	—		
wino	niektórzy		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kapusta, barszcz, pierogi, Kasza, bigos	Tak samo	Tak samo.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Środa i piątek.		
w tygodniu adwentowym	Każdego dnia post		
w tygodniu wielkiego postu	Każdego dnia post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	około 15% zamożnych.	około 60% średnio zamożnych	Reszta ubogich
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Czerem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

451

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryjski Nazwa miejscowości? Felizienthal i Smorze górne.

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? nieurodzajna

Narodowość ludzi? niemiecka Liczba ludności? 857.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie / w zimie	trzy razy	3 razy	3 razy.
2. Co jadają na śniadanie: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Zupę z mąki pszennej, żytniej lub kukurydzianej, zabielona słodkiem lub kwaśnem mlekiem, czasem samo mleko. Do tego ziemniaki pieczone, gotowane lub manarzyga.		
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne	Z podobnej zupy jak na śniadanie, (kwaśnego mleka) z chlebem, kartoflami lub manarzyga, krupioli lub placków z ziemniaków, kapusty. Czasem zupa grzybowa, także z ziemniaków. Do której jako przyprawy dodają siekanej pokrzywy - kartofle duszone lub całe.		
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie — w dni zwykłe	Mniej kwaśnego mleka bo za to częściej jadają mięso wieprzowe.		
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie — w dni postne	Jak w dni zwykłe z wyjątkiem mięsa		
4. Co jadają na wieczerze: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Podobnie jak na śniadanie.		
5. Chleb: jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Rzadko pszenny razowy (z pszenicy jarej, jaka tylko tu się udaje, częściej żytni razowy, czasem z domieszką mąki owsianej, kukurydzianej lub tartych kartofli.	Ci ile nie obarczy mających większy zarobek u żydów miejscowych	Zwykle kupują z miasteczka lub
6. Inne pieczywa: jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?	W Święta miejscowe, Wielkanoc, Boże Narodzenie, wesela: Bułka mlekiem lub wodą zamieszana, placki z cyna, monem, rodzynkami, placki podobnie otrzymane jak paczki, gatunek chrustu.		Mniej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwykły		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Jaka pod 2. 3.	4.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	przeciętnie 3/4 litra	3/4 litra	1/2 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	mniéj	mniéj	mniéj.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie świeże, kwaśne zbierane,		maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sér zwykły z kwaśnego mleka zbieranego.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	W lecie świeżego topione	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Rzadko wcale, rzadziej jeszcze wymagają do potraw		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	Masła		mleka
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	słoniny lub masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	masła		
15. Jak często spożywają mięso?	2 lub 3 razy na tydzień	raz na tydzień	raz na 2 lub 3 tygodnie
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina	bardzo rzadko	bardzo rzadko	bardzo rzadko.
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	rzadziéj	rzadziéj	rzadko
16. Jakie mięso jadają: baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: świnina	zwykle	zwykle	rzadko.
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół, w kapuście, robią pieczeń, warzywa robią na szaratki, nacierają cebulą,		wieprzowe do kuchni, cebulą i wędzą.
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 do 20 klgr.	15 do 20 klgr.	mniéj trochę
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki	ze zbioru		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	kupują najczęściéj		
czosnek	"		
ogórki	do	(nie udają się)	
kapusta świeża			
" kiszona	kiszona	kiszona	kiszona
i. t. d.	bruknem	bruknem	bruknem
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotują do kapusty		
bób	—		
fasola	gotują do kapusty		
soczewica	—		
kukurudza	kupują bardzo wiele		najmniéj — się udaje się
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	rzadko	rzadko	rzadko
jęczmienne	—	—	—
jaglanne	rzadko	rzadko	rzadko
przenne	" Najwięcéj kupują	" ryżu	"
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują	kupują	kupują
żytnia	—	—	—
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	—	—
kukurydzana	kupują najwięcéj	kupują	kupują prawie wyłącznie
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Zbierają wyłącznie grzybów prawdziwych surowych	w lecie świeżych w zimie	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią o ile mogą	najwięcej.	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowanych w mundurze, obierane, całe, gniecione i pieczone.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają i placki i kręgle gotują (kredle)		
29. Czy piją kawę, herbatę?	w święta piją kawę ze świeżym mlekiem, herbatę rzadziej		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę i	wódkę i piwo	wódkę i piwo.
piwo	piwo		
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	18 do 24	litrów	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	rosół - mięso z kapustą lub chrzanem, czasem świkłą, pieczeń, kredle kaszane, makowiec, powidlaniec, śliwki suszone gotowane, ryż na mleku posypywany cukrem i cynamonem, paczki, chrust, placki ze śliwkami.		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	jeden		
w tygodniu adwentowym	dwa.		
w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	mleka, masła, jaj, z wyjątkiem Wielkiego tygodnia.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20% mniej zamożnych 60% ubogich 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W zwykłych stosunkach nie daje się głód ani przednówek uczuć, gdyż nawet w dalsze strony chodzą na zarobkiem do fabryk jeżeli w okolicy zarobku nie znajdą - w czasie głodu żywiono się otrębami i spożywano wszystko, co spożyć się dało.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W sposobie żywienia się zamożnych, mniej zamożnych i najuboższych ma. Za zachodzi różnica, gdyż ubodzy, którzy pracować chcą, mają wcale dobry zarobek (70-80 zł a nawet 1 złr dziennie).		

452 360

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryj Nazwa miejscowości? Korczyn rusdykalny i szlachecki

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? 1 / nizina? — }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? — / średnio urodzajna? 1 / nie urodzajna? — }

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1200

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie trzy razy w zimie //	Tak samo	Tak samo
2. Co jadają na śniadanie (u ludu nazywa się obiad / obiad)	w lecie: w dni zwykłe (u ludu nazywa się obiad / obiad)) kapusta kartofla, groch, kasza, „bulba z patruszkow", cerś żytni, w dni postne to samo tylko z olejem, i wiscej barszcu	Jak samo,	Jak samo
	w zimie: w dni zwykłe to samo że wiscéj używają bobu, w dni postne do czego trochę i pieczonych kartofli i chleb	tylko mniéj chleba	zamiast chleba placki owsiane i żytni
3. Z czego składa się zwykle obiad (u ludu nazywa się „poledenyk")	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	to samo co na „obiad" tylko jak mięsa cerem żytnego	Jak samo	Jak samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe (kartofle) jako zupa kartoflenna z octem, i kartofle z mlekiem kwaśném w dni postne to samo oprócz mléka,	Jak samo tylko kiedy mają mléko	Jak samo bez mléka
	w zimie: w dni zwykłe pieczone kartofle z solą, kapustą, cerem z mlekiem, w dni postne to samo tylko bez mléka,	//	//
5. Chleb	jaki jadają żytni, z czego się składa żytnia mąki i jęczmienne czy go sami pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo sami pieką	Jak samo //	Jak samo czasem kupują od żydów miejscowych
6. Inne pieczywa	jakie używają? czasem placki zwane „oszypki" żytni z czego się składają? z kąd je otrzymują?	Jak samo	Jak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na kwasie rozczyniają w dzieży,	Jak wyżej	Jak wyżej
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, barszcz, zupa kartoflana, gołąbki, pierogi, groch, bób, fasola, śliwki gotowane z owocem do fasoli,	Jak wyżej	Jak wyżej
8. sposób przyrządzania?	w sposób bardzo zwykły, —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają pół kwarty na dobę	Jak wyżej	Jak wyżej
9. w zimie	Jak wyżej		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	kwaśne mleko, ciężkie, śmietana rozpuszczona	Jak wyżej	Jak wyżej
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek z krowiego	"	"
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapas wprost na to w formie zwykłej ubijanej,	"	"
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	chyba na wielkanoc do potraw nie	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło,	"	"
14. w lecie: w dni postne	olej		
14. w zimie: w dni zwykłe	masło		
14. w zimie: w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo mało tylko jak w wielkie uroczystości, —		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	rzadko bardzo	Jak wyżej	Jak wyżej
16. krowina	—		
16. cielęcina	"		
16. baranina	rzadziej		
16. świnina	najczęściej (tylko na wielkanoc)		
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, w barszczu,	"	"
18. Czy używają drobiu?	Na chorego bardzo rzadko kiedy zabijają kury	Jak wyżej	Jak wyżej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilgrm.	Jak wyżej	Jak wyżej
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają, mało ryb, gotują jako zapę śledzi, sami to robią,	//	//
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	są chowają w jamach	Jak wyżej	Jak wyżej
buraki	kwaszą,		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	suszą po obejściach		
czosnek	//		
ogórki	kwaszą,		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszą,		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	kłócony na kaszę	Jak wyżej	Jak wyżej
bób	gotowany do barszczu		
fasola	„ do kapusty		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	//	//
jęczmienne	sami wyrabiają na grubą		
jaglanne	do barszczu		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują.	Jak wyżej	kupują w żydów w mieście lub w mieście
żytnia	mają swoją		
owsiana	„ swoją		
hreczana	—		
jęczmienna	mają swoją		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają surowe, suszone, gotowane,	Nie znam	Nie znam
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią chomiąc w piwnicach	"	"
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? gotowane, pieczone, tłuczone, kasza, czy ich używają jako domieszki do chleba? nie czy wypiekają z nich placki, kręgle? wyjątkowo placki		"	"
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę	"	rzadko
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone śliwki i gruszki	"	"
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy	"	"
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	gorzałkę wódki rzadko — — —	"	"
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	26 litr	"	"
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięso, pierogi, wódka, piwo, galarety, kasza, ryż, ciasta,	"	"
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy cały tydzień "	"	"
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nigdy bywa chory na wątrobę i podagrę pod względem wiary,		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10 procent zamożnych 50 procent mniej zamożnych, 40 ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Między zamożnymi mniej zamożnymi i ubogimi w tutejszej miejscowości znaczenia się wzwrócić. —		

453

362

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryj Nazwa miejscowości? wieś Lisiatycze

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? ..... nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? ... średnio urodzajna. / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska – i polska i izraelici Liczba ludności? 1961.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mleko z kaszą jaglaną	kasza na mleku	kapusta zasypana jaglami
		w dni postne	jagły na wodzie.	kasza na wodzie	kartofle zwykle mieszane
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz – z chlebem	barszcz z chlebem	barszcz zasypany jaglami
		w dni postne	barszcz z chlebem	barszcz z chlebem	kartofle
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	barszcz zasypany jaglami kapusta – i kasza zwykle jaglana na mleku – albo pierogi.	barszcz zasypany jaglami kapusta i kasza zwykle jaglana – albo pierogi.	obiad razem ze śniadaniem – w południe suchy chleb.
		w dni postne	barszcz, kapusta, kasza jaglana – z olejem.	barszcz, kapusta, kasza jaglana – albo kartofle z olejem.	
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle, kapusta – albo barszcz i kasza jaglana na mleku,	to samo.	tak samo.
		w dni postne	kartofle, kapusta i kasza.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	resztki z obiadu	resztki z obiadu	resztki z obiadu
		w dni postne	resztki z obiadu	resztki z obiadu	resztki z obiadu
	w zimie	w dni zwykłe	kartofle i resztki z obiadu	resztki z obiadu	resztki z obiadu
		w dni postne	resztki z obiadu	resztki z obiadu	resztki z obiadu
5. Chleb	jaki jadają		razowy	razowy	razowy
	z czego się składa		z żyta, jęczmienia a czasem z prosiny	z żyta, i jęczmienia	z żyta – jęczmienia a czasem z groszku (wyki)
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		żadnych	—	—
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Każda gospodyni sama piecze – zwykle bez drożdży	Tak samo	Tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kasza jaglana pierogi Tokacze, barszcz, żur/Kisiel/ Kapusta kiszona, rosołek – wszystkie zaprawiane jaglami. całkiem prosty i pojedynczy	Tak samo	Tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają ½ litr dziennie	Tak samo	rzadko – ¼ litr dziennie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	rzadko-	rzadko	nie używają.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie jako omasta potraw – a rzadko i kwaśne zbierane tak samo i maślankę	Tak samo	najczęściej mleko kwaśne zbierane – i maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają zawsze tylko z kwaśnego mleka	Tak samo	bardzo rzadko.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo rzadko – i tylko w lecie – robią zapasy masła solonego.	Tak samo nie	nie nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno jako łakocie ugotowane na twardo – a do potraw bardzo rzadko.	Tak samo	Tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła rzadko – ponajwiększej części mleko słodkie służy za omastę.	Tak samo.	mleko – kwaśnego – olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olejem		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło		żadnej omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej zwykle konopny		
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko – a najczęściej dwa razy do roku. od Wil Nanoc	Tak samo	z małym wyjątkiem nieużywają. wcale
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina i to tylko na Wil Nanoc
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	tylko – na wielkie uroczystości i dla umierających chorych.	Tak samo	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2. Klgr.	1. Klgr.	¼ Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jako przyprawę do wódki i do kasti. —	tak samo	tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew —			
buraki	buraki	Tak samo	tak samo
karpiele —			
kalarepa —			
cebula	cebula		
czosnek	czosnek		
ogórki	ogórki		
kapusta świeża —			
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch gotowany do kapusty	Tak samo	tak samo
bób —			
fasola	fasole gotowana całkiem po prostu		
soczewica —			
kukurudza —			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) —			
jęczmienne	rzadko - sami wyrabiają.	Tak samo	tak samo
jaglanne	jaglane sami wyrabiają.		
przenne —			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	robią małe zapasy		używają mąki przennej - i żytniej a czasu i jęczmiennej - lecz zapasów nie robią żadnych
żytnia	robią małe zapasy	Tak samo	
owsiana —			
hreczana —			
jęczmienna	robią małe zapasy		
kukurydzana —			
ziemniaczana —			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	podpieńki suszone więcej żadnych	Tak samo	Tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane – i pieczone	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	czasem.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	
29. Czy piją kawę, herbatę?	tylko chorzy. Kawę – albo herbatę.	Tak samo	Tak samo.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią: śliwki suszone, ~~gr~~ jabłka i gruszki suszone	Tak samo	Tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	Tak samo	Tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	raz		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka – i piwo.	Tak samo	Tak samo
piwo			
miód	—		
wino	— jako lekarstwo.		
~~wino owocowe~~			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10. litr.	Tak samo	Tak samo.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką – a czasem i piwem	Tak samo	Tak samo.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	cały adwent post		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	cały postny czas.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie – tylko bardzo chorzy używają mleka		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych – 10 %		
	mniej zamożnych 50 %		
	ubogich 40 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	— drzewem szpinakiem /: lobodą :/ i barszczem nie nadczystym, albo zaprawionym mąką –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	wszystkie trzy kategorye – żywią się jednakowo – z małym wyjątkiem – a mianowicie zarobkujący – lepiej żywi się jak kmieć, który zwykle bardzo skąpy – a zresztą wśród ponosi wielkie wydatki – na wesela – i inne uroczystości rodzinne aby upodobnić się wódką. – a przytem niedbały w obliczeniu dochodów i wydatków – przeto źle żywi się. –		

454

364

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryj Nazwa miejscowości? Rozanka wyżna

Jaka miejscowość? górzysta? górzysta / pagórkowata? — / nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Ruscini Liczba ludności? około 800 dusz

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy razy	w lecie trzy razy	w lecie trzy razy
	w zimie: dwa razy	w zimie dwa razy	w zimie dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Czasami piją wodkę i jadają placki owsiane	—	—
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	" " "	—	—
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	" " "	—	—
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	" " "	—	—
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	z Kartofel, Kapusty, bobu i owsianych placków i mléko	tak samo	tak samo - bez mléka
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	to samo - bez mléka		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	jak wyżej		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	jak wyżej		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Kartofle i kwaśne mléko i placki owsiane	tak samo	tak samo bez mléka
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Kartofle z kapustą i placki owsiane		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	tak samo		
5. Chleb — jaki jadają	owsiane placki	taki sam	taki sam
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	sami		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?	—	—	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	—	—	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Z ciasta robią placki owsiane	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, kasza owsiana i ciasto gotowane (czer. pizi emniaki, bób grochu barwko mato, i mleko	Tak samo	Tak samo
8. Sposób przyrządzania?	Wszystko gotuje w czystej wodzie		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Mleko używają - 2 litry na jedną osobę	" "	" "
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	" " 1 " " " "		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają we wszystkich formach	" "	" "
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z mleka słodkiego	" "	" "
12. Czy używają masła?	Rzadko Biedy	" "	" "
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tylko solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do potraw jarzynie używają tylko same jaja	" "	" "
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło	" "	" "
14. w lecie w dni postne	olej		
14. w zimie w dni zwykłe	słonina, sadło i masło		
14. w zimie w dni postne	stane - w dni postne olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Kilka razy w roku	" "	" "
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	" "	" "
16. krowina	—		
16. cielęcina	—		
16. baranina	Jadają baraninę		
16. świnina	" świninę		
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Po najwięksej części gotują z kapustą, nie wędzone	" "	" "
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Pięć Kilogramów	tak samo	tak samo
20. Czy używają ryb? śledzi?	W postach przy okazyi pod, różny używają śledzi	"	"
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	używają	używają	używają
czosnek	używają	używają	używają
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	używają	używają	używają
„ kiszona	używają	używają	używają
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	z kapustą jedzą	tak samo	tak samo
bób	" "		
fasola	we wtorki Rady		
soczewica	—		
kukurudza	używają we wtorki Rady		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	— Owsiane krupy używają	"	"
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	—	"	"
żytnia	Kupują w mieście		
owsiana	używają		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzaną	we wtorki Rady	"	"
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają bardzo dużo we wszystkich formach	Jak wyżej	Jak wyżej
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?			
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy	nigdy	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	jeden raz	Jak wyżej	Jak wyżej
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tylko wódkę	tylko wódkę	tylko wódkę
32. piwo			
32. miód			
32. wino			
32. wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	sto litrów	pięćdziesiąt litrów	25 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	tylko wódką	tylko wódką	tylko wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni		
35. w tygodniu adwentowym	We wszystkich dniach		
35. w tygodniu wielkiego postu	" " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10 %		
37.	mniej zamożnych 40 %		
37.	ubogich 50 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Rutwicą zamą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najczęściej używają na zdrowie ludności górskiej Rutwicę pomieszaną, niezależnie z powodu noszenia długich włosów na głowach, które to włosy omarzają stanem mrozem - w zimowej porze utrzymanie w porządku Kłaniu w bezkresie Kiszonej Kapusty - Kartofle na kapuście i bydło w Roku natomiast używanie wódki		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? stryjski Nazwa miejscowości? Stawsko

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? około 1500

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	Jadają zwykle trzy razy na dzień	dtto.	dtto.
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	tak w lecie, jakoteż w zimie.		
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	placki owsiane, kwas z kapusty z kartoflami. —	lub mleko krowie z ozerem owsianym albo	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	W dni postne tak samo z	wyjątkiem mleka.	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo w zimie	dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Chleb owsiany z razem żytni lub jęczmienny, kapusta, kaszy owsiane, brynza, słonina, mleko.	Prawie tak samo z wyjątkiem chleba żytniego i jęczmiennego, zamiast którego używają placków owsianych.	Placki owsiane, kapusta kaszy owsiane, kartofle barszcz z buraków lub z kwasu kapusty, sól. Tymi pokarmami żywią się najubożsi w lecie i w zimie, w dni zwykłe i postne? —
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	W dni postne tak samo z wyjątkiem tłustych pokarmów.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	W zimie tak samo w dni zwykłe, jak w lecie. W postne dni zamiast tłustych pokar-		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	mów używają oleju lnianego lub konopnego. —		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Chleb, bób, mleko i t. d. jak na obiad.	dtto	Tak samo, jak na obiad.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	To samo, co w dni zwykłe, z wyjątkiem tłustych pokarmów.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo, jak w lecie.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	żytni, jęczmienny, a najczęściej owsiany.	owsiany	owsiany
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami pieką	Sami pieką	Sami pieką.
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Na święta Wielkanocne pie-	Paschę pieką na święta Wielkanocne	
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	rą duży chleb tak zwany paschą, z żytniej mąki razowej.	wszyscy, tak najzamożniejsi, jakoteż i najubożsi.	
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Sami pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Chleb żytni lub jęczmienny pieką tak, jak zwykle się piecze; owsiane placki zaś rozczyniają i odrazu pieką.		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Tak, jak żytni chleb.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, barszcz z kwasu, barszcz z mąki owsianej, kasza gotowane lub pieczane, czasem zrana łohoza,	kapusty; barszcz z buraków rzadko jadają; z kasz owsianych, ziemniaki pierogi, bób, kasze jęczmienne tak	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Potrawy te przyrządzają w sposób jak najzwyklejszy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Mleka używają w lecie i w zimie najubożsi, jeśli tylko mają. Na jedną osobę przeciętnie	wszyscy tak najzamożniejsi jako też i	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	nawet i kilka litrów mleka dziennie.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko używają przeważnie jako słodkie, rzadko tylko jako kwaśne.		Nie posiadają mleka z powodu braku bydła.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery tak zwane bundzy owczego, z którego robią	wyrabiają z mleka krowiego.	Z powodu ubóstwa nie mają owiec.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła rzadko używają do jedzenia, do smarowania włosów. Zapasy masła na zimę najzamożniejsi w formie topionej lub solonej.	częściej tez rzadko robią i to	Najubożsi nie używają masła do jedzenia.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno. Do potraw nie dają.	tak samo	Nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	Słonina, sadło przeważnie	Słonina, sadło	Najubożsi rzadko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni postne	kiedy masło; w poście dni olej	olej	kiedy używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie, w dni zwykłe	W zimie tak samo	W zimie tak samo.	omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W święta uroczyste n. p. podczas Bożego Narodzenia, Wielkiejnocy i t. p. dalej: podczas wesela i innych podobnych uroczystości.		Najubożsi bardzo rzadko używają mięsa; najwięcej dwa, trzy razy do roku.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Baranina, cielęcina, krowina, wołowina, świnina.	Baranina, cielęcina, świnina, krowina, wołowina	
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso najczęściej gotują; świninę chyba tylko solą lub wędzą.		
18. Czy używają drobiu?	Drobiu w ogóle nie używają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogramów	8 kilogramów	5 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb, śledzi.	Używają	używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu rzadko używają, gdyż mało jest pasiek; jeśli używają miodu, to tylko w czasie świąt Bożego Narodzenia, a w innym czasie przyprawiają miodem wódkę.		Używają w wigilią Bożego Narodzenia.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Najzamożniejsi i mniej zamożni robią zapasy na zimę z ogrodowizn jak: z kapusty kiszonej, brukwi, marchwi, czosnyku, mniej zaś z buraków i cebuli. Kalarepy, karpieli, ogórków nie uprawiają.		Najubożsi starają się też przynajmniej małą beczułkę kapusty kiszonej mieć na zimę.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Grochu i bobu używają gotowanego; grochu jest mniej, bobu podostatkiem. Fasoli, soczewicy, kukurudzy nie używają.		Najubożsi używają bobu gotowanego.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy używają owsiane, rzadziej jęczmienne. Wyrabiają je sami.		Najubożsi używają krupy owsiane.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	żytnia, owsiana, jęczmienna, ziemniaczana. Sami produkują tyle ile potrzeba na pewien krótki czas.		Owsiana

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów wszyscy używają i to bądź świeżych gotowanych, bądź suszonych. Do suszenia używają najczęściej grzybów prawdziwych, inne zaś jak n.p. rydzi spożywają świeże.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	gotowane lub pieczone	gotowane, pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Do chleba z mąki jęczmiennej używają ziemniaków jako domieszki.		—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Placki z ziemniaków też pieką		—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Najzamożniejsi i mniej zamożni piją herbatę chyba tylko w oznyku.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Konserwów z owoców i jagód żadnych nie robią.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	W lecie i w zimie palą w piecach wszyscy zwykle dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódka, piwo, wino, rum, miód, wino owocowe /morwa/	To oni piją, co i najzamożniejsi.	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	50 litrów		Mniej nieco.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Trunkami jak: wódką, piwem, rumem winem owocowem, dalej: kaszą z krup orsianych, gołąbkami, pierogami, grzybami, mięsem.		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Trzy dni to jest: poniedziałek, środa, piątek.		
w tygodniu adwentowym	Wszystkie dni są postne		
w tygodniu wielkiego postu	Wszystkie dni wielkiego postu też są postne.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/3 najzamożniejszych, 1/3 mniej zamożnych, 1/3 ubogich. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Były wypadki, że w czasie wielkiego głodu używali sieczki jako domieszki do mąki.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

456

368

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryj Nazwa miejscowości? Synowódzko wyżne.

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 2300.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy w zimie 3 razy	3 razy 3 razy	3 razy 3 razy
2. Co jadają na śniadanie Na śniadanie jedzą najwięcej. —	w lecie, w dni zwykłe: Kaszę jaglaną, pierogi i kartofle z masłem lub też słoniną — a czasem i mięso. w lecie, w dni postne: Barszczyk, kartofle, zacierkę. w zimie, w dni zwykłe: Kaszę jaglaną, pierogi, kartofle z słoniną lub bryndzą. w zimie, w dni postne: Barszczyk, kapustę, fasolę lub bób i kartofle z olejem, tanie pieczywo.	Kaszę jaglaną, nieraz pierogi, zupę kartoflaną i kartofle z masłem lub słoniną. Barszczyk, kartofle, fasolę. Kaszę jaglaną, pierogi i kartofle. Barszczyk, kapustę, fasolę, bób kartofle, pieczywo. —	ziur, kartofle gotowane lub pieczone, fasola, kapusta i barszcz. do do do
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: Na obiad jedzą zwykle to, co z śniadania zostanie, świeżego nic nie gotują; tylko w lecie w dni zwykłe jedzą jeszcze na obiad zwykle zsiorane mleko z chlebem lub też kartoflami.	Na obiad nic świeżego nie gotują, tylko jedzą to, co z śniadania zostało	Tylko to jedzą, co z śniadania zostało. —
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: Kartofle z zsiorzeniem mlekiem lub z masłem albo słoniną, lub też ziur z słodkiem mlekiem a czasem i grzyby. w lecie, w dni postne: Kartofle pieczone albo zacierka. — w zimie, w dni zwykłe: Kartofle z masłem, słoniną lub bryndzą. w zimie, w dni postne: Kartofle pieczone, zacierka lub ziur.	Kartofle z zsiorzeniem mlekiem, albo ziur z słodkim mlekiem a czasem i grzyby. Kartofle pieczone albo ziur Kartofle lub kluski z tartych kartofli. Kartofle pieczone lub ziur.	Kartofle pieczone lub gotowane w mundurze z solą, albo ziur, czasem grzyby. — do do do
5. Chleb: jaki jadają	żytni a niekiedy i pszenny	żytni	żytnio-jęczmienny i owsiany.
z czego się składa	tylko z mąki		
czy go sami pieką	sami.	sami.	sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Święta wielkanocne pieką paszki z pszennej parowej mąki, dodając do ciasta różnych korzeni a mianowicie: bobków, gwoździków, szafranu etc. Również pieką i baby, dodając do ciasta jaj, szafranu i trochę cukru.	Pieką paszki z tańszej parowej pszennej mąki lub z razowej pszennej.	Z razowej pszennej lub nawet żytniej mąki pieką paszki. —
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Tak chleb jak tarkie i inne pieczywo piecze się w jeden i ten sam sposób, t. j. w wieczór się rozczynia ciasto, drugiego dnia rano się miesi a następnie się piecze. Tylko do chleba nie daje się drożdży, lecz zakwasu (ciasta kwaśnego pozostałego od poprzedniego pieczywa); do innego pieczywa jak n. p. paszki dają drożdży i różnych korzeni. —	Tak samo.	Tak samo.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, zupa jarzynowa, niekiedy rosół z mięsa, pierogi, kluski, kartofle, kapusta, fasola, bób, pęczak, zacierka, żur, gołąbki, grzyby	Tak samo.	Barszcz, kartofle, kapusta, fasola, bób, żur, rzadko kiedy gołąbki i grzyby.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	35 litr.	15 litr.	6 litr.
w zimie	12 "	8 "	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie niezbierane i kwaśne	Tak samo	Tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery na własny użytek z mleka kwaśnego. —	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają i robią zapas topionego masła na zimę.	Masła używają, lecz zapasu na zimę nie robią. —	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko na Wielkanoc do ciasta, przewięcenia i na pisanki a zresztą tylko niekiedy dla dzieci gotują. —	Tylko na Wielkanoc do przewięcenia i na pisanki	Tak samo.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	Masło, słonina i sadło.	Masło.	—
w dni postne	—	—	—
w zimie: w dni zwykłe	Masło, słonina i sadło.	—	—
w dni postne	Olej	Olej.	—
15. Jak często spożywają mięso?	Po najwięszej części w dni świąteczne i niedzielne jak również w uroczystości.	Tylko w niedziele święta i uroczystości.	Tylko w święta Wielkanocne.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Wołowinę, krowinę i świninę.	Świninę.	Świninę.
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół lub barszcz; zaś w święta Wielkanocne święcą słoninę kiełbasy i szynki.	Gotują barszcz; zaś w święta Wielkanocne święcą słoninę i kiełbasy.	Święcą słoninę i kiełbasy
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko	Nigdy.	Nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kilogr.	8 kilogr.	2 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dniach postnych używają śledzi. —	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Mają w zapasie na zimę: Buraki, kartofle, cebulę, czosnek, i kapustę kiszoną. —	Tak samo.	Kartofle i kapustę kiszoną. —
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używane są tylko bób i fasola. Gotują i jedzą same albo z innemi potrawami. —	Tak samo	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy używają i sami wyrabiają: jęczmienne i jaglane. —	Tak samo.	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają przennej, żytniej a na święta kupują przennej parowej. —	Mąki używają przennej i żytniej i robią zapasy.	Mąki używają żytniej.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają świeżych i suszą na zimę.	Tak samo	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują na zimę i na nasienie	Tak samo	Tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają gotowane lub pieczone.	Tak samo	Tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Czasem wypiekają z tartej kartofli placki. —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Niekiedy piją herbatę.	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki i gruszki.	Tak samo	Tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 2 razy	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Wódkę i piwo a czasem i wino	Wódkę	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 litr.	10 litr.	8 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem	Wódką i piwem	Wódką
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu 3 dni w tygodniu adwentowym 40 dni w tygodniu wielkiego postu 49 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najwięcej jest mniej zamożnych, mniej jest najuboższych a najmniej jest najzamożniejszych. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Mniej zamożni i najubożsi żywią się kartoflami. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Grzegorz Ślusz
nauczyciel.

54

457/370

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeg Nazwa miejscowości? Antoniów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 955

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4razy	3razy	3razy
	w zimie		Tak	Tak	Tak
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz lub mleko	Tak	Tak
		w dni postne	Tak	~	~
	w zimie	w dni zwykłe	Tak	~	~
		w dni postne	Tak	~	~
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki barszcz mleko kasza kapusta czasem mięso	barszcz, ziemniaki, kluski mleko	to samo
		w dni postne	ziemniaki z barszczem	to samo	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz na słoninie kasza mięso i t.p.	to samo	barszcz ziemniaki kasza
		w dni postne	grzyby, śliwki barszcz ziemniaki	to samo	to samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub kluski z mlekiem	to samo	to samo
		w dni postne	to samo	to samo	to samo
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki ze słoniną	to samo	to samo
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem	to samo	to samo
5. Chleb	jaki jadają		żytny	jęczmienny	jęczmienny
	z czego się składa				
	czy go sami pieką		sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		od piekarzy	kupują	kupują
6. Inne pieczywa	jakie używają?		bułki	to samo	
	z czego się składają?		z pszenicy	to samo	to samo
	z kąd je otrzymują?		kupują	kupują	kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	wymiesi mąkę z wodą, potem dodają soli i pozostawia w ciepło, aż wyrośnie a potem wypieka	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	tak samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	chleb, mięso, kasza, kluski, jarzyny	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	wszystko gotuje się		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	dwa litry	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	półtora litra		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	wszystkie formy	tak samo	tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny z kwaśnego	na sprzedarz	na sprzedarz
12. Czy używają masła?	nie wiem	tak samo	tak samo
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy solone	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie wiem	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	masła	masła
w lęcie: w dni postne	oleju	oleju	oleju
w zimie: w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	masła	masła
w zimie: w dni postne	oleja	oleju	oleju
15. Jak często spożywają mięso?	3 razy na tydzień	nie	nie
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina	krowiny	nie	nie
cielęcina	cielęciny		
baranina	—		
świnina	świniny		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane,	—	—
18. Czy używają drobiu?	nie wiem	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 funtów	nie	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi ryb	śledzi ryb	śledzi ryb
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają do chleba	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew: jest; buraki: są; karpiele: są; kalarepa: nie; cebula: jest; czosnek: jest; ogórki: są; kapusta świeża: jest; „ kiszona: jest; i. t. d.		To samo	To samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch: zbiuje się; bób: gotuję się; fasola: gotuję się; soczewica: nie; kukurudza: nie		Tak samo	Tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane): sami wyrabiają; jęczmienne: sami wyrabiają; jaglanne: sami wyrabiają; przenne: nie		Tak samo	Tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna: używają; żytnia: używają; owsiana: nie; hreczana: nie; jęczmienna: używają; kukurydzana: nie; ziemniaczana: nie		Tak samo	Tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i śliwki suszone i powidła ze śliwek	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	4 razy	3 razy	2 razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	4 razy	3 razy	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją	piją	piją
32. Jakie trunki piją przeważnie? — piwo	piją	piją	piją
32. Jakie trunki piją przeważnie? — miód	nie	nie	nie
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino	piją	nie	nie
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino owocowe	nie	nie	nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	5 litrów	3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką	piwem i wódką	piwem i wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	3 dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	jak 2 : 4 : 4 na 10 mieszkańców		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziemniakami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	nie ma żadnych		

458

372

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeg Nazwa miejscowości? Gorzyce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	tak samo	tak samo
	w zimie	dtto		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, ziemniaki, chleb	tak samo	tak samo
	w lecie, w dni postne	dtto		
	w zimie, w dni zwykłe	dtto		
	w zimie, w dni postne	dtto		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty, kaszy jęczmiennej lub jaglanej, ziemniaków	tak samo	tak samo
	w lecie, w dni postne	dtto		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
	w zimie, w dni postne	tak samo		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, ziemniaki, chleb	tak samo	tak samo
	w lecie, w dni postne	to samo		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo		
	w zimie, w dni postne	to samo		
5. Chleb	jaki jadają	razy z mąki żytniej w ziarnach mielonej	tak samo	tak samo
	z czego się składa	z mąki i wody		
	czy go sami pieką	sami wypiekają		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placków z mąki pszennej	tylko na święta Bożego Narodzenia i Wielkanoc.	tak samo
	z czego się składają?	z mąki pszennej w ziarnach mielonej		
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wypiekają w zwykłym piecu wiejskim	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	taki sam		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Mączne i jarzynowe: mianowicie: barszcz, kapustą, ziemniaki, kasza jaglana, i jęczmienna, kluski, zupa ziemniaczana.	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwykły		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 duży bochenek na tydzień na 1 osobę	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak samo		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka słodkiego kwaśnego, zbieranego i niezbieranego, maślanki	tak samo	mleka kupują: słodkie i kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek	wyrabiają ale mało jedzą, gdyż sprzedają na wydatki rożne	kupują
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają nie robią zapasów	tak	używają ale kupują
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają, gdyż sprzedają na rożne wydatki	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	słoniny, masła, sadła	słoniny, masła, sadła	słoniny, masła, sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	mleka	mleka	mleka,
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny i sadła	słoniny i sadła	słoniny, sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	mleka jeżyli jest	mleka jeżeli jest	mleka jeżeli można kup
15. Jak często spożywają mięso?	nigdy	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	używają	używają	kupują
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	—	—	—
18. Czy używają drobiu?	nie używają	tak	tak

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	wołowego nic wieprzowiny do 10 Kg.	wołowego nic wieprzowiny do 5 Kg.	Żadnego mięsa nie jadają
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie używają 6	n dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają 6	dtto	dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula	nie robią zapasów 6	dtto	dtto
czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	z kapusty tylko robią zapasy 6	dtto	dtto
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	grochu używają do kapusty inych nie używają 6	tylko grochu	dwochu
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne	wyrabiają sami kaszę jęczmienne, jaglane. 6	tak samo	tak samo
jaglanne, przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia	robią zapasy z mąki pszennej żytniej i jęczmiennej na 6	tak samo	nie robią zapasów 6
owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	ziwa i na zimę.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają	Jtto	Jtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	Jtto	Jtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe ubłuczone lub na rzadko ugotowane /zupa/	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają do chleba	tak samo	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy	Jtto	Jtto
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	Jtto	Jtto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy	Jtto	Jtto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	Dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	Jtto	Jtto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 litr	½ litra	0
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	Jtto	Jtto
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	6 dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W trzech dniach używają nabiała a trzy dni poszczą i od mleka.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% zamożnych 40% mniej zamożnych 60% ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Nie bywało głodu i przednowku.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

459

374

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeski — Nazwa miejscowości? Grębów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) — nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) — gleba piaszczysta pod żyto, ziemniaki lepsza urodzajna.

Narodowość ludzi? polacy (Mazury). — Liczba ludności? 5.000 (wedle Spisu akt.)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	trzy.
	w zimie	trzy razy — razy	razy —	dwa.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz żytni i chleb	barszcz i	ziemniaki gotowane.
	w lecie, w dni postne	barszcz gorący i chleb	maczane, lub ziemniaki tylko	osobno.
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę, krwawą stanową	barszcz i ziemniaki	
	w zimie, w dni postne	kwas z kapusty gotowany	podbity jajami.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	1. Kapusta z grochem i kaszą zarem gotowane. 2. Kasza jęczmienna lub jaglana albo rzepiana tajana z ziemniakami. 3 pierogi lub kluski ze serem.		
	w lecie, w dni postne	1. mleko stałe zimne z chlebem do wyboru. —		
	w zimie, w dni zwykłe	1. Kapusta z ziemniakami maczana słoniną, a kapusty słoniną na patelni z cebulą w miodzie.		
	w zimie, w dni postne	kapusta i ziemniaki maczane olejem.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	1. kaszę jęczmienną maczaną masłem 2 kluski jęczmienne lub żytnie z mlekiem.	pączek z mlekiem, „kulasze" z masłem.	
	w lecie, w dni postne	serwatka gotowana podbita mąką żytnią (polewka).		
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki krajane z kaszą ugotowane na rzadko — zwane lub zwanego „Dziada" albo ziemniaki i barszcz.		
	w zimie, w dni postne	Kwas z kapusty pod nich jajami, przyprawiony grzybami („kwas")		
5. Chleb — jaki jadają		żytni razowy — żytni zmieszany z pszeniczną mąką —		
— z czego się składa		d. d.	d.	d.
— czy go sami pieką		sami		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		sami piekę		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Kołacze na święta n. p. wielkanocne ze serem	Żwykły chleb	
— z czego się składają?		z mąki pszennej		
— z kąd je otrzymują?		lub żytniej — czego się żytniej — piekę sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na drożdżach lub na zakwasie, ciasto zdawne pojedynczo.		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	prawie nie wypiekają zupełnie.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	jak pytanie 2, 3 i 4, poprzednie		
sposób przyrządzania?	j. w.	j. w.	j. w.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	wypada przeciętnie na osobę		1/2 litra dz.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	prawie nie używają mleka.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako masło lub skąd kwaśny ser maślankowy, jadzą z „Żurawiem" (str. 46). z serwatki gotują „polewkę" (Pytyk wczoraj w dni postne).		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają serki z kwaśnego mleka.		kupują mleko w dzień, zarobkują u mleczarzy i rolników
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają na weselach, chrzcinach i t. p. i jedzą go łyżką do chleba. — tylko z serów z kwaśnego mleka.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do wszelkiego rodzaju potraw z łyżka.	robią tylko w święta wielkanocne	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słoniny, masła.		dz.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	~~sól~~ masła - soli		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	słoniny - masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	oleju soli.		
15. Jak często spożywają mięso?	Wołowe tylko w Św. Boże narodzenie lub Wielkanoc - i to tylko tę część, którą zamarzniętą kują z lodu, a świeżą, mięso solone i wędzone zamarznięte kują z lodu i ugotowują w beczkach w piwnicach i zżywią się nim przez zimę.		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	dz.	dz.	dz.
16. Jakie mięso jadają: krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: ~~cielęcina~~	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: ~~baranina~~	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: świnina	najwięcej słoniny używają		najubożsi kupują słoninę w folwarku rolniczem.
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub solone jak pytanie 15 w piwnicy		
18. Czy używają drobiu?	Drób chowają wszyscy, choć biedniejsi i najubożsi rzadziej, gdyż ale chłopi i najbogatsi nie jedzą drobiu, boby to było u nich lekceważeniem		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Jeżeli sami hodują jak wyż.	w pierwszej do 5 kilo na rok na osobę	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	wszelkich ryb ale śledzi	Ci wolą sprzedać świeże ryby gdyby je mieli — z konieczności używają śledzi w miesiącach zimowych	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Tylko niektórzy co, mający pasieki — gotują go do chleba — a tak w gilnie do 10 małych paczek	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kupują do kiełbas		
	tej najwięcej starają się mieć i biorą najwięcej w beczkach w całych główkach.		a najbiedniejsi kupują odpadki, liście kapuściane od tych, które sprzedają całe lub przetłoczone.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola; soczewica, kukurudza	całe ziarna gotowane z kapustą lub same lub mączne	mąką.	kolor
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wszystkie sprzedają.		z gatunku sami wyra=
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	sami mielą w ziarnach lub kupują do okolicznych młynów wiatrakowych		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, ~~marynowane~~)?	świeżych gotowanych z kaszą, jarmużą lub z kapustą —	surowych z kaszą	surowych z kaszą, jarmużą lub kapustą
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane na sypko, rzadko z kaszą i jarmużą lub pieczonych		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		zgniecione dają do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie mają, w sadzie —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	—	raz	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? ~~wódka~~ piwo ~~miód~~ wino ~~wino owocowe~~	piwo wino	wino	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	prawie wiadra wódki	na zawsze nie	pijąc, gdy kto ma wyjść
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem winem	piwem,	piwem, gdzie mogą, i wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni — środę, piątek, sobotę cały adwent, nawet od wielkiej nocy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—	—	—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 5.000. ludności — 1/4 część zamożnych, 3/4 przedstawicieli średnich i 1/4 ubogich wyrobionych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Ziemniakami — z wodą i solą —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Gręboów dnia 15 Maja 1891 r. Franciszek Hordyński Nauczyciel szkoły.		

460

376

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeg Nazwa miejscowości? Jastkowice.

Jaka miejscowość? { górzysta? — / pagórkowata? — / nizina? nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna. / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2191.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy jadwas zimno a potem 3.	Jako	Jako
	w zimie	3 razy.		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemiaki, lub kaszę żytnią mlekko, chleb żytni.	Jako	Jako
	w lecie, w dni postne	ozór nabiału jak wyżej		
	w zimie, w dni zwykłe	-		
	w zimie, w dni postne	Jako		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza jaglana lub tatarczana kapusta lub ziemiaki kluski na mlekku.	Jako	Jako
	w lecie, w dni postne	ozór nabiału jak wyżej.		
	w zimie, w dni zwykłe	Jako		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemiaki z mlekiem, lub w bra- ku mlekka ziemiaki z kaszą	Jako	Jako
	w lecie, w dni postne	ozór nabiału jak wyżej.		
	w zimie, w dni zwykłe	Jako		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni pieczony.	Jako	Jako
	z czego się składa	z mąki żytniej a wasami pszennej		
	czy go sami pieką	sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	tak zwane pierogi	Jako	Jako
	z czego się składają?	z kaszy jaglanej, tatarczanej, ciasta (ze słoniną lub mąką zwykle wy- rabiają pierogi)		
	z kąd je otrzymują?	pieką sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecach reglowych		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	podczas świąt pieką bułki na bryfowanak	nie	nie
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki barszcz ukraiński fatarenaka, kluski, kapusta i kulasa.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotowane lub pieczone (: ziemniaki :) kulasa. gotują wodę, zasypują mąką następnie pieką tę masę wsaścianą w piecu i jedzą z masłem lub słoniną.	nie	nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 kwarta	nie	nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ kwarty		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie niezbierane kwaśne mleko i maślanka.	nie	nie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego zbieranego	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają	nie	nie
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoniny, masła i rzadko olej.	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	nie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	nie		
15. Jak często spożywają mięso?	na święta i Bożego Narodzenia, z Wielkanocne	nie	nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	nie	nie
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina.		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane —	nie	nie
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 Kilo	15 Kilo	10 Kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi i ryb.	nie	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają do chleba	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	robią		
buraki	robią		
karpiele	robią		
kalarepa	nie		
cebula	nie		
czosnek	nie		
ogórki	nie		
kapusta świeża	robią		
„ kiszona	robią.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotują z kapustą		
bób	gotują		
fasola	jedzą.		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają		
jęczmienne	sami wyrabiają		
jaglanne	sami wyrabiają		
przenne	∴		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	sami mielą w żarnach, lub w młynie wodnym		
żytnia	nie		
owsiana	∴		
hreczana	sami mielą w żarnach		
jęczmienna			
kukurydzana	∴		
ziemniaczana	∴		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają. świeże surowe, lub mary- nowane.	to	to
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	to	to
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	to	to
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie.	używają	używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	.	.	.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	nie	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	to	to
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	2 razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją	to	to
piwo	piją.		
miód			
wino	potrzas wesel i chrzcin		
wino owocowe	.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 2 litrów.	po 2 litry	po 1 litry.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pirogami, plackami Kiełbasą, słonina gotowaną wódką (piwem przeważnie) kapustą z chlebem.	to	to
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni.	to	to
w tygodniu adwentowym	3 dni.		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	potrzas lato w dni postne używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4 najzamożniejszych, 25%	2/4 mniej zamożnych 50%	reszta najuboższych. 25%.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednówku w braku ziemniaków wódki kupują w mieście pomyi wyniesione artykuły		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/	/	/

461

378

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeski Nazwa miejscowości? Stale. —

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina piaszczysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? polska. — Liczba ludności? 1760 głów

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	3 razy	3 razy —
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, chleb i ziemniaki	barszcz, chleb i ziemniaki —	barszcz i ziemniaki
		w dni postne	barszcz nieomaszczony, chleb i ziemniaki —	barszcz nieomaszczony chleb i ziemniaki	Ditto
	w zimie	w dni zwykłe	niektórzy kawę lub mleko —		
		w dni postne	jak powyżej —		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	czasem mięso, chleb, omaszczona kapustę, maszaną kaszę —	to samo co i najżamożniejsi tylko mniej maszaną —	jak mniejzamożni
		w dni postne	to samo tylko nieomaszczane,	Ditto	Ditto
	w zimie	w dni zwykłe	Ditto		
		w dni postne	Ditto	Ditto	Ditto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki lub kasze z kwaśnem mlekiem	to co i najżamożniejsi —	kluski lub ziemniaki z mlekiem lub pone
		w dni postne	ziemniaki lub kaszę bez omasty	Ditto	Ditto
	w zimie	w dni zwykłe	Ditto	Ditto	
		w dni postne	Ditto		
5. Chleb	jaki jadają		żytny, razowy a najbogatsi bytlowany lub bułki.	tak jak najbogatsi. —	
	z czego się składa		z wody, mąki, soli,	Ditto	Ditto
	czy go sami pieką		— sami —		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują —	nie kupują	nie kupują —
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki pszeniczne —	tak samo jak najbogatsi — tylko bardzo rzadko. —	
	z czego się składają?		jaja - cukier - drożdże -		
	z kąd je otrzymują?		sami sobie pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecach z cegły pieką. Ciasto rozczyniają wodą - potem rośnie — wyrabiają z mąką i miską na stopacie wsadzają bochenki do pieca. —	Tak samo jak i najbogatsi. —	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Placki tak samo.	z tego	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Chleb, mleko, jaja, ser, masło, barszcz, kapustę, ziemniaki, kaszę tatarczaną, jaglaną, jęczmienną, kluski, pierogi, słoninę - mięso - groch, fasolę, bób, gotują razem przy ogniu. —	jedzą to samo a przeważnie ziemniaki na czystko, barszcz, i kluski.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada dziennie. — w lecie	1 liter. —	½ litra —	⅛ litra —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada dziennie. — w zimie	¼ litra. —	⅙ litra. —	1/16 litra.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie bardzo rzadko kwaśne częściej — niezbierane rzadko - śmietanę mało - maślankę często.	Tak samo jak i najbogatsi. —	najwięcej kwaśne mleko jak kupią i czasem maślankę.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z mleka kwaśnego na własny użytek. —	tak samo jak i najzamożniejsi. —	sami nie robią. —
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają ale mało.
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	chowają solone na zimę.	nie. —	nie. —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają na podprawę do barszczu - jajecznicę smażą na maśle lub na słoninie. —	jedzą ale mniej. —	Jedzą ale na Wielkanoc tylko. —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło —	tak samo jak i najbogatsi. —	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	masłem ale mniej —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniną - sadłem —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olejem		
15. Jak często spożywają mięso?	Pięć razy do roku.	Dwa razy do roku.	Raz do roku. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	wołowinę i	wołowinę.
16. Jakie mięso jadają — krowina	— krowinę —		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	— świninę.	świninę —	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	— — —		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wołowe mięso gotują na rosół - świninę gotują w barszczu — z mięsa wieprzowego robią kiełbasę - sadło - skwarki - resztę solą.	tak samo tylko rzadziej używają.	wołowinę zgotują wieprzowiny nie jadają.
18. Czy używają drobiu?	gęsi — —	— / —	— /

19. Ile p… w ro… doros…

20. Czy u…

21. Czy …

22. Czy … na zimę … wizn i … for…

23. Czy … wane i w … for…

24. Kru… jakie uż… sami wy… gdzie…

25. Ma… (jakie uż… robią zap… kup…

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 Kg. —	1 Kg. —	½ Kg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie —	nie —	ryby — śledzie, szczupaki, miętusy, jazie, piskorz.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miód w plastrach	nie —	nie. —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	na zimę w beczkach kiszą w kwasie, głąbki lub siekaną i startkowaną kapustę – ubijają i kamieniem przygniatają, używają takiej potrawy całą jesień, zimę i wiosnę.	Tak samo kiszą kapustę na całą zimę jak i najbogatsi. —	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	nie	nie	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Kaszę: tatarczaną, jęczmienną, jaglaną używają i wyrabiają sami z swoich własnych płodów. —	Tak samo jak najbogatsi. —	wariantek na targu od żydów kupują i jedzą te wszystkie kasze.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Żytniej nie używają, którą robią sami na żarnach w domu mielą. — Z hreczanej mąki robią kluski		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie —	nie. —	nie. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy ogromne -	Zapasy mniejsze-	małe zapasy. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotują na wodzie - tłuką (czasem w garnkach —	robią z tłuszczu i gotują	tak samo jak najbogatsi
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie —	nie —	nie —
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie — —	nie —	nie —
29. Czy piją kawę, herbatę?	(Czasami piją kawę lub herbatę ale bardzo rzadko	nie —	nie. —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie bo niema pieniędzy latem	nie —	nie. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	trzy razy / trzy razy	dwa razy — / dwa razy —	raz jeden — / raz jeden
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę - piwo - wino -	wódkę i piwo -	wódkę —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	18 litrów.	32 litrów.	12 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, piwo, mięso wołowe lub świńskie, flaki, kaszę, kapustę, bardzo, chleb, ser, masło, jałatki, —	to samo co i najzamożniejsi tylko o wiele mniej. —	
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni t.j. piątek i sobota —		
w tygodniu adwentowym	trzy dni t.j. środa, piątek i sobota. —		
w tygodniu wielkiego postu	połowa wstrzymuje 3 dni t.j. środę, piątek i sobotę a druga połowa 7 dni na tydzień.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	ani mleka ani masła nie używają zupełnie —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10% najbogatszych =	60% mniej zamożnych =	30% najbiedniejszych
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Stale dnia 14go maja 1891. Z zarządu szkoły ludowej S. T. Wiatrzyński	Za prawdziwość niniejszego ręczę. Stale 14go maja 1891. Jendrzej Paz wuj	

ZARZĄD SZKOŁY LUDOWEJ W STALACH

GMINA

462

380

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeski. Nazwa miejscowości? Turbia

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } częścią urodzajna, częścią średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 2316.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy a podczas żniw 4 razy.	3 razy a podczas żniw 4 razy.	3 razy.
	w zimie	3 razy.	3 razy.	2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz żytni zaprawiony mlekiem i mąką lub jajkiem.	dtto.	barszcz podprawiony mąką lub z kaszą jaglaną.
	w lecie, w dni postne	barszcz zasypany kaszą jaglaną.		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo jak w lecie a w zapusty razem z wieprzowiną.		w zimie tak samo.
	w zimie, w dni postne	barszcz zasypany kaszą jaglaną.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, kasza jaglana do mleka lub do omasty.	kapusta i kasza albo kapusta i kluski do nabiału lub słoniny.	kapusta albo kasza albo ziemniaki bez mięsa na jedno danie.
	w lecie, w dni postne	kasza i potrawy mączne do masła lub do mleka.	to samo co w lecie.	w dni zwykłe z nabiałem a postne bez nabiału.
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie tylko czasami mięso wołowe, wielgie lub wieprzowe.		w zimie tak samo.
	w zimie, w dni postne	to samo potrawy z wyjątkiem mięsa.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub kluski z mlekiem.	to samo co pierwsi.	kluski z pszennej mąki na wodzie lub ziemniaki z kwasem z kapusty.
	w lecie, w dni postne	dtto.		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z słoniną albo z barszczem z wieprzowiną.		w zimie tak samo.
	w zimie, w dni postne	ziemniaki lub kluski z nabiałem.		
5. Chleb: jaki jadają		żytni zarowy z czwartego młynka lub z młyna.	tak samo co pierwsi.	żytni mięszany z pszenicznej mąki.
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami.	sami.	sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?		z poranej mąki ten zwany płatki; z kaszy jaglanej i zwykłem tak zwane pirogi	tak samo co pierwsi.	przeważnie z mąki poranej zarowej na wodzie z pszennej mąki.
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?		i sami pieką.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	w żelaznych piecach chlebowych.	dto.	dto.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	tak samo.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	prawie te same.	dto.	dto.
Nazwy ich?	ziemniaki, groch, kapusta, kasze: jęczane, krupiane i jarmużne, barszcz i kasza z kapusty.		
sposób przyrządzania?	ziemniaki na rosole lub zupie jarzynowej, kasze na rosole lub zupie.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	na osobę wypada dziennie 1½ litry.	1 litr.	½ litry
w zimie " " "	¾ litry.	½ litry.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie zbierane, kwaśne i maślankę.	dto.	dto.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka	dto.	dto.
12. Czy używają masła?	nie używają.	dto.	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno jaja na jajecznicę do barszczu	do barszczu.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła, słoniny i sadła.	dto.	dto.
w lecie: w dni postne	masła i oleju.		
w zimie: w dni zwykłe	tak samo.		
w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	kilka dni razy do roku.	kilka razy do roku.	kilka razy do roku.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	dto.	dto.
krowina	tak.		
cielęcina	tak.		
baranina	—		
świnina	tak.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane.	dto.	dto.
18. Czy używają drobiu?	używają.	dto.	dto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kg.	15.	6 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają w poście.	dtto.	dtto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Nie.	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	jest. / eg. / — / — / jest. / jest. / eg. / jest. / jest.	dtto.	Ci, mają tylko kapustę kiszoną z liści swoich.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	obydwa i fasola. / jest. / jest. / — / —	dtto.	groch i bób.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	używają. / dtto. / dtto. / —	sami wyrabiają.	dtto.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	jest / jest / — / — / jest / — / —	dtto.	w młynkach domowych.

w młynkach domowych lub w młynach mielą.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów suszonych.	dto.	dto.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	dto.	dto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone.	dto.	dto.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.	dto.	dto.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.	nie.	nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasami piją.	dto.	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie.	nie.	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy.	2 razy	raz
— w zimie	3 razy.	3 razy.	2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę.	dto.	wódkę i piwo.
piwo	piwo.		
miód	—		
wino	nadto wino.		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	30 litrów.	25 litrów.	10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	plackami, mięsem, i tymi samymi potrawami.	dto.	dto.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni.		
w tygodniu adwentowym	3 dni.		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie tkną.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 11%, mniej zamożnych 41%, ubogich 50%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziemnymi bonami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

463 382

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeg Nazwa miejscowości? Zaleszany

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy dziennie	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy "	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	jadają barszcz żytni, zaprawiany mlekiem zwierzęcym mąką, jajami - niektórzy piją kawę -	barszcz żytni zaprawiany mąką i mlekiem - barszcz z grzybami surowymi bez nabiału	barszcz żytni lub Kwas z Kiszonej Kapusty zaprawiony mlekiem. barszcz bez nabiału z grzybami
	w lecie, w dni postne	barszcz bez nieprzyprawy —		
	w zimie, w dni zwykłe	Jak	Jak	Jak
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta ze słoniną, kasza jaglana, hreczana lub jęczmienna z mlekiem. czasem pierogi ze serem i mąki na maśle słonine pierożki/ lub kluski z mąki, gotowane w mleku. —	Kapusta ze słoniną lub śmietaną, czasami na drugie kasza jaglana lub jęczmienna z mlekiem	jedna zwykle potrawa, a to Kapusta, lub Kasza, a niekiedy tylko ziemniaki z mlekiem.
	w lecie, w dni postne	jak wyżej tylko bez słoniny a co dnia ściślejszego postu niekiedy i bez nabiału z olejem konopnym -	w dni postne tak samo ale bez ~~nabiału~~ słoniny	tak samo bez nabiału.
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej, z tą różnicą, że w zimie obiad ograniczają się zwykle do jednej lub najwyżej do 2 potraw, w Adwencie zaś często tylko 3 potrawy —	Kapusta lub Kasza ze słoniną lub mlekiem.	jak w lecie.
	w zimie, w dni postne	jak w lecie.	tak samo ale z olejem. (bez słoniny i nabiału)	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki ze słoniną lub mastem, do tego kwaśne mleko; czasami kluski z mąki pszennej w mleku.	ziemniaki i mleko. lub Kluski z mlekiem	ziemniaki i mleko.
	w lecie, w dni postne	tak samo bez słoniny a niekiedy i bez nabiału —	zupę ziemniaczaną bez omasty lub ziemniaki albo Kluski z olejem	ziemniaki ze solą, cebulą lub olejem lub też zupę ziemniaczaną
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej	Jak	Jak
	w zimie, w dni postne	tylko w zimie nabiału używają mleka a wyżej słoniny do omasty lub oleju		
5. Chleb — jaki jadają		chleb żytni czarny z przymieszką mąki pszennej - kwaśny -	chleb żytni razowy	chleb żytni razowy czasem z przymieszką mąki jęczmiennej —
— z czego się składa		z mąki i wody - czasem dodają Rumianek		
— czy go sami pieką		sami go pieką	sami pieką	sami pieką
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		placki z mąki pszennej, pytlowa- nej w młynie —	tak samo — lecz w mniejszej ilości —	tak samo, ale w ilości nader rzadko
— z czego się składają?		z mąki samej, lub też z mąki i ka- szy jaglanej ze serem (pierogi)	tak samo	i w ilości nader przeciętej.
— z kąd je otrzymują?		sami sporządzają	Sami	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Rozczyniają ciasto za pomocą drożdży lub też kwaśnego ciasta (zakraski) albo wody ziemniaczanej; mięszą w dzieżach, wyrabiają bochenki i wypiekają w umyślnie do tego urządzonych piecach.	Tak samo	Tak samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	mączno-mleczne i z najprostszych warzyw - omastą słonina, masło lub mleko. Kluski, pierożki, barszcz z otrąb żytnich, kasza jaglana, hreczana, jęczmienna, itp. całe (z ziarnienia), kulasa (rodzaj mamałygi z ziemniaków z niewielką ilością pszenną), kapusta kiszona, ziemniaki, wszystko gotowane oprócz na wodzie oprócz na mleku -	Tak samo, tylko w mniejszej ilości i lichszej jakości.	po najwyższej części z warzyw: np. kapusta, ziemniaki z mąsznych barszcz zaprawiany mlekiem a nawet i bez mleka, owsianej kluski lub kaszanki omastą wszelką słoniną, oprócz mleko, najczęściej jednak bez żadnej omasty jedynie sol.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	(najwięcej mleka przeciętnie wypada) dziennie na 1 osobę około 1/2 litra -	Tak samo ale w mniejszych rozmiarach.	w wypadnieniu przeciętnie około 1/5 litra na 1 osobę dziennie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	o ile krowy są dojne nie wypadnie jednak na 1 osobę nad 1/4 litra dziennie		zimie prawie mleka nie zażywają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają jako słodkiego mleka do wszelkich potraw; najwięcej krowiego zbieranego; rzadziej mieszany na omastę i mieszany do potraw zimnych (kwaśny)	Tak samo	najwięcej słodkiego mleka, gdyż przy małej ilości tegoż nie mogą ani myśleć o przerabianiu go na inny sposób.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	sery wyrabiają z mleka krowiego ogólnego na wolnym ogniu dla własnego użytku mało, więcej na sprzedaż	Tak samo	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają masła najwięcej w lecie, i na zimę robią mało zapasów, gdyż w tej porze roku używają na omastę słoniny.	Tak samo, tylko na zimę robią więcej zapasów gdyż masło nieużywane przedają mało.	mało używają i zapasów na zimę nie robią żadnych. —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają jaj (częściowo omazą, zyski z jaskrzyń) częściowo do przyprawy barszczu.	Tak samo ale mniej.	prawie nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	jako omasty słonina, rzadziej sadło, rzadziej masło -	słonina lub masło albo też sadło -	obok mleka wszelko używają innej omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	masło.	masło lub bez omasty	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	słonina, rzadziej omalec	słonina, masło -	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	masło lub olej -	olej -	
15. Jak często spożywają mięso?	w przeciętnie raz na tydzień	wszelko rzadko	nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: krowina	po najwyższej części krowina -	—	—
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	rzadko bardzo - —	—	—
16. Jakie mięso jadają: baranina	— nie używają	—	—
16. Jakie mięso jadają: świnina	najwięcej -	przeważnie	świnina ale tylko w formie słoniny na omastę i to rzadko -
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso wołowe lub krowie gotują (w rosole) i jedzą jako rosół i mięso - świninę owędzają w dymie i używają jako przyprawy do barszczu lub kapusty -	świniny tylko używają gotowanej w barszczu i jako słoniny na omastę	nie przyrządzają żadnego mięsa, bo nie mają co przyrządzać -
18. Czy używają drobiu?	rzadko używają	rzadziej jarzę, chyba w czasie Wielkiej Nocy i zamiłii	prawie nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	w przeciętnie wypadnie około 10 kilogr. na człowieka dorosłego (mięsa krowiego i wieprzowego)	wypadnie około 5 kg mięsa wieprzowego (inne rzadko używane)	nad 1 kg nie wypadnie rocznie na 1 osobę.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi tylko wędzone	tak samo	tak samo bardzo rzadko kiedy
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	rzadko używają i to w formie smarowidła do chleba w dni postne.	tak samo	nie używają wcale
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	rzadko używają na barszcz		
karpiele			
kalarepa			
cebula	używają i przechowują na zimę jako przyprawę do potraw w małej ilości.	tak samo.	
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	w bardzo rzadkich przechowują się przez zimę, wyjątkowo aż do nowej	tak samo	tak samo
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używany jako przyprawa do kapusty.	tak samo	rzadko kiedy
bób	rzadko używany - gotowany i spożywany z mlekiem -	tak samo	tak samo
fasola	jako przyprawa do kapusty jak groch	tak samo	tak samo
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	rzadko używane, wyrabiają sami	tak samo	
jęczmienne	używają na kaszę, wyrabiają sami	tak samo	tak samo
jaglanne	to -	to	to -
przenne	nie używają	nie używają	nie używają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają jej bardzo mielonej na żarnach lub w młynie - rzadko kupują w sklepikach	tak samo	rzadko używana
żytnia	mielonk na żarnach lub w młynie - zapasów nie robią żadnych	mielona na żarnach bez zapasów	tak samo.
owsiana			
hreczana			
jęczmienna		używają czasem jako przymieszki do mąki użytej na chleb.	tak samo
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów prawdziwych częściowo jako świeżych smażonych lub gotowanych częściej suszonych.	tak samo, ale po największej części suszonych, mniej używają prawdziwych grzybów, natomiast mniej zamożni używają w tym względzie tak samo.	tylko suszonych, z których robią też zapasy na zimę do potraw postnych.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy na cały rok.	tak samo.	tak samo, o ile mogą
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	spożywają gotowane, omaszczone słoniną lub masłem - częściej bez omasty do chleba razem też pieczone	tak samo	tak samo tylko częściej bez żadnej omasty, jedzą je zwykle
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają do rozczynu ciasta.	tak samo	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	niektórzy tylko piją kawę na śniadanie herbaty rzadko używają	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	po największej części tylko używają jako suszu na dni postne	tak samo	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	zwykle 3 razy	tak samo	zwykle 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	rzadko używana	częściej używana.	czasami używają
piwo	w większej ilości	w mniejszej ilości.	
miód			
wino	częściowo używane		
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 1 litra	około 2 litrów	tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	w dni świąteczne po części raczą się piwem, czasami winem w dni weselne lub chrzciny obok w znacznej ilości używanych trunków przeważnie piwem raczą się też i jedzeniem - chlebem, mięsem, kapustą it. p.	tak samo. tylko w mniejszej ilości.	w święta nie raczą się wcale - w dni weselne więcej, w chrzciny mniej jednak nader skromnie.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni t. j. w piątek i sobotę.		
w tygodniu adwentowym	3 dni t. j. we środę, w piątek i sobotę.		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie dni powszednie z małymi wyjątkami bez mięsa.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W mniejszej ilości używają w dni postne nabiału, w większej części zastępują się potrawami postnymi z olejem lub grzybami		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stosunek procentowy w przybliżeniu wynosi: ludzi zamożnych 25% mniej zamożnych 50%, ubogich 25%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w pamiętanym obecnie okresie czasu nie było wypadku by ludność prócz znanych i powszechnie używanych pokarmów, czem innem się żywiła.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Zaleszany dnia 17 maja 1891
Józef Chrościński

55

464

384

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnopol Nazwa miejscowości? Bajkowce

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? tak nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? tak średnio urodzajna? — nie urodzajna?

Narodowość ludzi? polacy i ruśnie Liczba ludności? 820

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy	trzy	trzy
	w zimie		trzy	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz, kasza, kapuśniak	to samo	to samo
		w dni postne	to samo z olejem		
	w zimie	w dni zwykłe	barszcz, pyzak, kapuśniak	żur - kasza z kartoflami - to samo z olejem	to samo kosmo pośno
		w dni postne	to samo z olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	chleb - ogórki, kiszone słonina, ser - sadło - masło - znane południkom chleb - ogórki - masło. —	chleb - słonina ogórki - ser chleb - cebula - kartofle razem ugotowane	chleb posny chleb
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	to samo	to samo
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kaszę na mleku - kasza jaglana z kartoflami - kartofle -	kemdzrki - knedle - kluski - pieczone - i jęczmienne omaczane w post - z olejem	kartofle ugotowane i rozklucone z klaskami i kaszę
		w dni postne	to samo z olejem		z olejem lub czosnkiem
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	to samo	to samo
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		żytni	jęczmienny z domieszką kartofel i kapusty placki ziemniaczane z rosołu	tak samo
	z czego się składa		mąka żytnia		
	czy go sami pieką		pieką sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		pieczywa smażone z mąki pszennej na mleku lub wodzie	tak samo	tak samo
	z czego się składają?		mąka pszenna		
	z kąd je otrzymują?		sami w młynie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąka żytnia na zaczyn zmieszana zaddana ciastem kwaśnem do wyrośnienia w bochenki ukształcone - wypiekana. -	tak samo z drożdżami jak wyżej	tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	ciasto pszenne z mlekiem lub wodą na okolicznościowe święta		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	codziennie prawie kapuśniak, kasza, ziemniaki, groch klikowy, kluski ze sérem, kartoflanki - pierogi ze serem, kapuśniak - kaszę - kartoflanki. -	tak samo	tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	jako pojedyncze potrawy	"	"
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	prawie litr na osobę	Do 1/2 litry.	— kupują w ważnych razach
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie - i kwaśne niezbierane - zbierane	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego	z mleka kwaśnego	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają - solone - wkładając do konserwowania w beczułki ze serem. -	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do zaklejania - kawrou i jako osobną potrawę	tak samo	jako potrawę osobną
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	słonina - sadło - olej konopny	słoninę olej konopny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło - olej konopny	tak samo	słoninę
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		olej konopny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	raz do dwa razy tygodniowo	najczęściej w jesieni i w święta	w święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak	tak	tak
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone wieprzowinę i baraninę wędzoną i solonę	tak samo	świeże gotowane
18. Czy używają drobiu?	tak	tak	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Do 50 kilogramów	do 20 kilogramów	do 10 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi i sudaki (sandacz w Dzwoży i Solcy)	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Do chleba	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele —, kalarepa —, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	pospolicie ostatki kalarepy zakopują do przygotowanych jam ziemnych — ogórki i kapustę którą trzymają jeżeli nie na strychach w komorach w beczkach.	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	używano do innych potraw jako konserwy kiszonej kapusty	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	mielą sami na żarnach	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana —, hreczana, jęczmienna, kukurydzana —, ziemniaczana —	Robią zapasy mąki w młynach wiejskie zboża	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	okolica nie obfituje w grzyby	w grzyby	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują je na zimę do umyślnie kopanych jam alb. też do murowanych piwnic		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	jako domieszki do chleba	jako domieszki do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	placki z mąki	placki z mąki
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę	herbatę	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	żadne	żadne	żadne
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	dwa razy rano i wieczór	dwa razy rano i wieczór	dwa razy rano i wieczór
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo, miód i wódkę	piwo, miód i wódkę	wódkę i piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	12. – 15. liter	12 liter	12 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo miód pitny i wódka	piwo miód pitny i wódka	wódka
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	środa – piątek – sobota		
w tygodniu adwentowym	25 dni – ścisły post		
w tygodniu wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	zamożniejsi używają w post mleka i masła mniej zamożni i ubodzy jedzą wyłącznie jarzyny zaprawione przyprawą i czosnkiem. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1%, mniej zamożnych 3%, ubogich 2%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	najubożsi – sułtys – nać z pierwej skopty, nać buraczaną. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Szkoła Ludowa w Bojkowcach	Wyrwigłowa szkoły ludowej w Bojkowcach dnia 5 maja 1891. Józef Jarnicki nauczyciel	

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

465 386

Powiat? tarnopolski Nazwa miejscowości? Borki wielkie.

Jaka miejscowość? górzysta? – pagórkowata? falisto-pagórkowata. nizina? –

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? – średnio urodzajna? średnio urodzajna. nie urodzajna? –

Narodowość ludzi? Rusini i Polacy (mówiący po rusku). Liczba ludności? 2200.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy - śn. rano, w południe i wieczorem w zimie 3 razy - dto. –	3 razy - (jak gospodarze w rub.). 3 razy - (dto.	1 - 3 razy - wedle możności. - 1 - 3 razy - dto. –
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe barsze zaprawny krupami, zaciérką z kartoflami, jęczmiennym lub gotowane kartofle, jęczmienna kasza z kartoflami, zsiwiałe (rodzaj żelmiści z kwasu mydł.), kisiel, kwasa, kwasa-kisza i jaglane w dni postne dto. z olejem. – [kapusta (skórki z krup.)] w zimie: w dni zwykłe dto. (jak i w lecie.). którom kapusta (z grochu) w dni postne dto. z olejem.	Jadają to samo, co i najczęściej; często kartofle, zaciérkę lub kaszę z kartofl. i śn. bez omaszty.	Spotrzebnie prawie barsze, kartofle z zaciérką jęczmienną lub krup. jęczmien. pieczone kartofle kapuśniak. w post: rzadko z olejem - najczęściej bez omaszty.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe Jadają te same potrawy, co i na śniadanie. Czasem i pierogi z kapustą, serem a najczęściej z kartofl. Gołąbki z kaszą kaszą; okolicznościowe (w niektóre święta) rosół z kluskami (kluski z mlekiem). w dni postne jak wyżej. z olejem bez nabiału. – Niektóre potrawy z makiem zmielonem. w zimie: w dni zwykłe jak w lecie. i kapustę kisz. (w święta z mięsem świeżem). w dni postne jak wyżej. – z olejem bez nabiału.	dto. jak w najzamożniejszych, z tą różnicą, że potrawy, w skład których wchodzi mięso lub nabiał - rzadziej. dto. często i bez omaszty. jak wyżej. j. w. często. i bez oleju.	Jadają to samo co i na śniadaniu - pierogi z kapustą i kartoflami w święta. w dni post. najczęściej bez omaszty. j. w. i którom kapustę. j. w. częściej bez omaszty.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe najczęściej kartofle pieczone lub gotowane (miodę) ze żołą i ogórkami kiszon., z krupami lub zaciérką, zaciérka jęczmienna i hreczana. w dni postne dto. czasem bez omaszty. w zimie: w dni zwykłe dto. czasem pierogi. w dni postne j. w. z olejem.	jak w najemnej. w dni postne często bez omaszty. – dto. z olejem. lub bez oleju.	Na przednówku najczęściej kartofle gotow. całe lub na zupę, omaszty krupy lub zaciérka - w braku kartofli i nie jedzą wieczerzy. – bez omaszty. – kartofle gotow. i pieczone. – z krup. lub zaciérki kapuśniak. barsze. – w dni post: częściej bez omaszty.
5. Chleb: jaki jadają	razowy.	razowy	razowy
z czego się składa	z mąki żytniej (przeważnie jęczmienno).	z mąki żytniej (czasem jęczmiennej).	z mąki żyt. często jęczmiennej.
czy go sami pieką	sami. –	sami. –	sami.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		kupują mąkę lub żyto ore mąkę. czasem bochenkami w sklepiku miejsk. lub u Żyda. –
6. Inne pieczywa: jakie używają?	pieczone pierogi: bułki (w dorocznie święta - prześmk). (paski, kołacze, fale)	jak w najzamożniejszych.	paski, kołacze (na Wielkanoc: Boże Cias). bułki (na małych dzieci). –
z czego się składają?	pierogi z mąki żyt. lub pszennej z kartoflami z kapusty, grochem, krup.; bułki z pszennej przesianej mąki.		drożdże z ciemnej pszennej mąki - wienetka z białej żytniej.
z kąd je otrzymują?	wypiekają sami.		wypiekają sami - bułki kupują w mieście lub w większ. sklepiku ub. nader rzadko).

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	robią raczyn z mąki i wody na kwaśnem cieście, a gdy wyrośnie miszą, dolejąc mąki i soli, przerem znów kiśnie ciasto, następnie formują bochenki i na łopacie wstawiają do rozpalonego pieca.	jak u bezzamożniejszych.	jak u prosp. rubieże.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	kołacze, paski i baby na drożdżach; paski na mleku baby na jajach i w formach, takie czasem i jadeki. Na kolon. i zapachu imbier i szafran (czasem z rodzynkami).		paski prośne na drożdżach i rodzaj potrawy z wieprzku jejem. Na kolon. i zapachu imbier i szafran (rzadko).
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzyny, mięsne, nabiał mięsne.		jarzyny - mięsne.
8. Nazwy ich?	ciasto („mtemo") lub kasza z kaszy.; „kisiel", „smietka", „krasza" „Sokoszyny", „rosół".		ciasto lub kasza z kartofl. „kisiel" „smietka" „krasza".
8. sposób przyrządzania?	„kisiel" rozcięta mąki przemy lub żytniej na kwaś. cieście gotow. z burakiem „smietka" krecz. kasza (nabiał) z domieszką mąki krecz. - „krasza" rozcięta (nabiał) gotowany na kwaś. cieście mąki krecz. i żytniej. - „Sokoszyny" kluski przyr. z mlekiem. -	dtto. jak u rub. 1 drej	jak u rub. 1 drej
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają - na 1 osobę 1½ L w tygodniu.	używają na 1 osobę 1 l w tydz.	używają. ci, którzy mają krowy (kisiel mleko). dla dzieci (niemowląt) kupują. Drożdż. zakładni krowa raz do roku używają mleka. -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają. na 1 osobę 1 L w tygodniu.	dtto u ½ L w tydz.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	(zbier. i niezb.) jedzą: słodkie i kwaś. mleko, maślankę, do potraw: słodkiego (zbieranego) mleka, kwaśnego, śmietany. jedzą: ser ze śmietaną. -	mniej - rzadziej tak samo jak u rub. 1 drej tylko nadziej.	Na niemożność zbier. lub niezbier. słodkiego mleka: drożdż - kupowanego kwaśn. mleka lub ~~śmietany~~ maślanki.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Zrzykę sery z krowiego mleka.	jak u rub. 1 drej	rzejrzeńcej niemają z czego.
12. Czy używają masła?	używają.		
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	W lecie i w jesieni w czasie dużych prostu robią zapasy solonego smetku.	jak u rub. 1 drej - często niema z czego.	niemają z czego.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno i do potraw tp bielą barwą, do ciasta i t.p.	jak u rub. 1 drej lecz nadziej:	nadz nadto - rzejrzeńcej jaśli wielkanocnie. -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec.		
14. — w lecie — w dni postne	olej, mleko z makiem lub orzechami konop.	dtto jak u rub. 1 drej lecz	jak u rub. 1 drej z tem zaduszeniem, że często kupują smetku, używają jej nadz skąpo - a bardzo często nie używają jej.
14. — w zimie — w dni zwykłe	dtto jak u lecie.	Rzjas.	
14. — w zimie — w dni postne	dtto jak u l.		
15. Jak często spożywają mięso?	W tygodniu świąt Bj. Bożego i Wielk. „prażnik" mieszk i okolicznościowo z p. w jesieni, gdy nowy barany. (inteligentniejsi prawie co niedzielę)	W tygodniu święta i prażnik zresztą bardzo nadz.	W czasie Wielkiej - nocy. - 1-2 razy w roku zresztą chyba zaproszony u bogatszego.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	tak	jak u rub. 1 drej	Na Wielkanoc świniny. -
16. — krowina	"		
16. — cielęcina	"		
16. — baranina	" (w jesieni).		
16. — świnina	"		
16. — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie - zajęczego - kłusa mięsa. Którzy prawie niema.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, solą lub pieką; nadz nadto wędzą (np. kiełbasy, szynki) - prawie wcale nie marynują!	jak u rub. 1 drej	najczęściej gotują.
18. Czy używają drobiu?	używają kur, gęsi, kaczek - lecz nadto - najczęściej dla chorych. - (z tylko wyjątkowo, że używają w miarę tego, ile chów drobiu przyjęła tego particularnego typu)	używają jak u rub. 1 drej	prawie „nie" chyba dla chorych - i to nadto. -

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Zawsze trudno określić! co najmniej 15 kg.	co najmniej 6 kg.	maximum 1½ kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używa, kto nasoli ich sobie na miejscowej rzece. Używają w post (rzadko śledzi); na Boże Narodz. kupują tańsze ryby (Sudaki).	jak w rub. I kat.	jak w rub. I kat. z zastrzeżeniem, że śledzi nader rzadko używają, a w czasie Boż. Narodz. jeśli kupują - to bardzo małe Sudaki.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Do kutii" przaśnego. Kto ma pasiekę używa w czasie miodu. Kupowania miodu, pasieki" do chleba, zresztą bardzo rzadko. - pitnego nie wyrabiają, chyba który napoji się (co rzadko) w miesiącu ze kilka cl.	jak w rub. I kat.	Nie używają, tylko na Boż. Narodz. Kutię Kupowanym lub darow. miodem (czasami i cukrem).
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	są - przechowane w jamach (czasem w boku).	jak w rub I kat.	robi zapasy, kto ma z czego, lecz wiele nie ma z czego robić zapasów na zimę.
buraki	tak		
karpiele	— nie.		
kalarepa	— nie.		
cebula	są - w wiankach lub „Dynka."		
czosnek	są.		
ogórki	kiszone w beczkach.		
kapusta świeża	nie - (chyba na wyrabki-zasiekanki).		
„ kiszona	kiszona w beczkach.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany osobno i jako domieszka do kapusty.	jak w rub. I kat.	jak w rub I kat.
bób	gotowany, młody osobno.		
fasola	gotowana zwykle jako domieszka do barszczu i t. p.		
soczewica	nie. —		
kukurudza	młoda, gotowana, - mielona (rzadko -) na mamałygę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Używają na kaszę lub domieszki do innych potraw z krup: hreczanych, jęczmiennych, jaglanych. Wyrabiają sami, lub n/p. jęczmienne mielą w młynie.	jak w rub. I kat.	jak w rub. I kat. tylko, że jęczmiennej, jęczmienne, mniej hreczane, rzadko bardzo jaglane. Owsi" często kupują.
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	tak.	jak w rub. I kat. i przygotowują potrzebne zapasy.	Używają raczej mąki żytniej i jęczmiennej - robią bardzo małe zapasy - kupują w bogatych zbożu - często mielą sami na żarnach - czasem kupują mąkę pośledzią (w mieście za 1 funt). -
żytnia	"		
owsiana	nie		
hreczana	tak		
jęczmienna	"		
kukurydzana	" (nie bardzo mielą, zboża - zresztą robią z tej mąki żytnych zapasów).		
ziemniaczana	nie.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie - okolica bezleśna.	Nie.	Nie. -
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią, zachowują w jamach.	jak w rub. I^{szej}	jak w rub. I^{szej}
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone całe, - gotują, krojone z cebulą lub kapustą; - do pierogów gotowanych i pieczonych siekają z pieprz. i cebulą zamiast sera, lub jako domieszkę. -	jak w rub. I^{szej}.	Całe gotowane i pieczone, gotowane kraj. z cebulą lub kapustą, tarte do pierogów
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie. -		Zresztą jak w rub. I^{szej}.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	niektórzy tylko piją herbatę prawie regularnie na śniadanie - mniej (tylko w dawnem świecie) kawę.	piją bardzo rzadko herbatę (w post) prawie wcale kawy. -	w chorobie herbatę, niektórzy w wielki święta wolą herbatę. -
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie - gdyż nie mają jabłek.	nie	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy (rano i wieczorem). w zimie 2-3 razy.	jak w rub. I^{szej}.	2 razy 2 razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	tak / nie / nie / nie / nie.	Najwięcej piją piwa, gdyż wódki bardzo wiele wcale nie piją.	jak w rub. I^{szej}	Nie mają za co pić; - piją wtedy, gdy im kto „zafunduje“
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Dwa kwarty - „wstrzemięźliwość“ od wódki wielka. Zapewniano tak, że na jedną osobę nie można wiedzieć 1 kwartę na rok.	jak w rub. I^{szej}.	piją przy sprzedaży, którzy na zasp. drogę (siekierę więcej) kłaniają przeciętnie na podobne okoliczności, może 1/2 l na rok.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem - bardzo rzadko wódką. w święta jak np. Boże Narodzenie herbatą.	jak w rub. I^{szej}.	jak w rub. I^{szej}, lecz rzadziej.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni Sj. środa, piątek u grekok. zaś 3 dni Sj. środa, piątek, sobota u r.k.		
w tygodniu adwentowym	7 dni, gdyż i w niektóre rzadko używają mleka.		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni. (nie używają wcale mleka - chyba niemowlęta).		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie. (nader rzadko - wyjątkowo).		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 8% mniej zamożnych 25% ubogich 67%	Uwaga. Do zamożnych policzono posiadaczy większej ilości morgów, chociaż jak gdzie niejeden z nich wskutek ciężarów na nim długów ubogi.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Jadają „Wołok“ S.j. potrawę w sposób szpinaku z „Łobody“ (atriplex hortensis), rosnącej dziko jako chwast po ogrodach; - biedniejsi bez omasty - z kopiercami Zamożniejsi smażonemi jako jarzynę do odmiany.		

Zauważyć potrzeba: 1) że używanie tej trzeciej ludności Zawisło zależy od miejscowości, gdyż niejeden wyrobnik ma o lepsze jadło, niż którzyśmi „chłopi“. 2) trudno oznaczyć ile razy jadają na dzień, gdyż czasem je niejeden (w czasie n.p. żniw) 1 raz na dzień a czasem wiele razy; w ogóle

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

rzadko - je wtedy, kiedy mu się jeść chce 3) śniadania gotują razem z obiadem rano (rzadko jako drugi raz na obiad). 3) Ubodzy żyją się tak licho i skąpo, że tylko zdrowemu powietrzu przyznać należy, że żyją i mają jako tako siłę do pracy. -

W Borkach Wielkich dnia 2 maja 1891.

M. Morze nauczyciel.

L. 36.

466

388

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnopol. Nazwa miejscowości? Chodaczków wielki.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } równina, sokolwiek pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? tak / średnio urodzajna? " / nie urodzajna? " }

Narodowość ludzi? Słowiańska, przeważnie rzym. kat. a w 1/4 gr. kat. Liczba ludności? 2132.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	Jak w lecie tak w zimie	jadają zwykle trzy	razy na dzień. –
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	Na śniadanie jedzą latem i zimą	gotowany obiad w dnie	Najubożsi także jedzą na śniadanie
	w lecie: w dni postne	zwykłe z nabiałem lub omaszczony, w dnie postne bez oma-		gotowany obiad, z tą różnicą że bez
	w zimie: w dni zwykłe	szty i nabiału. Śniadanie u nich jest obiadem i składa		okrasy, chyba że kupią lub do-
	w zimie: w dni postne	się przeważnie z kartofel, barszczu lub kapusty, mąki lub		staną takowej. Gdy nie wystarcza,
		kaszy. Najczęściej jedzą dwie potrawy o tej porze.		obchodzą się przy jednej potrawie.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	Obiadem nazywa każda kategorya ludności wiejskiej „po-		Ludność najuboższa poprze-
	w lecie: w dni postne	łudnek"; jedzą go między 12 a 2 godziną w południa.		staje często na kawałku suchego
	w zimie: w dni zwykłe	Jadają pozostałość z ranniejszego obiadu, lub gdyby		chleba czasem z czosnkiem,
	w zimie: w dni postne	takowego nie było, w dnie zwykłe kawałek chleba z		cebulą lub tympodobnie. W zimie
		serem lub makiem, w dnie postne z cebulą, z czosnkiem,		na kartoflach razu upieczonych,
		sałatą lub ogórkami. W zimowej porze używają		lub ugotowanych.
		czasem na południenek kawałek chleba z oszpeną, naj-		
		częściej pozostałość z gotowanego rano obiadu.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	W dnie zwykłe kartofle gotowane lub pieczone z kwaśnym		Najubożsi jadają kartofle go-
	w lecie: w dni postne	mlekiem lub maślanką. W dnie postne zupa kartoflan-		towane lub pieczone, letnią
	w zimie: w dni zwykłe	na, lub kartofle z kluskami, krupami kreszanymi, jęcz-		porą łobodę, najczęściej ka-
	w zimie: w dni postne	miennymi lub jaglanymi. Tak samo rozporządzają w		wałek chleba z czosnkiem lub
		zimowej porze. –		bez takowego.
5. Chleb: jaki jadają		Chleb jadają żytni lub jęczmienny	zwykły, składa się z mąki	Ubodzy podobnie wypieczony
z czego się składa		żytniej, lub jęczmiennej, lub obydwie	mieszanej, niekiedy dodają	chleb, najczęściej kupują u
czy go sami pieką		jej tartej kartofli, który sami pieką. –		dziadów (żebraków) u księdza
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				rzymskiego, lub nawet u żyda.
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Inne pieczywa używają: placki	z mąki żytniej, jęczmien-	Najbiedniejsi pieką czasem
z czego się składają?		z makiem, z kapu-	nej lub pszennej, a do której	takie podobne placki, gdy
z kąd je otrzymują?		stą i t. p., które się składa	dodają maku, lub	mają mąkę – najczęściej ob-
			kapusty kiszonej. W lecie	chodzą się bez nich. –
			używają placki	
			z jagodami. –	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zajęcrr rozczyniają mąkę ciepłą wodą i kwaśnem ciastem pieczywa, później gdy razy mieszą go dodając mąki, a gdy znowu razy, wyrabiają bochenki i wsadzają do gorącego pieca.	pozostałym z poprzedniego	
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Potrawy w ogóle są następujące: Barszcz kapusta, kartofla, kasza jęczmienna, krupnama i jaglanna, pęcak z jęczmienia, klusk, pirogi, kisiel, kwasza, mamałyga kukurudziana, semienka. Zwykłe potrawy sporządzają jak wszędzie tylko kwasną robią w sposób następujący: Rozczyniają ciepłą wodą mąkę ryżową z krupnama na noc stawiają w ciepłe miejsce aż skisnie, na drugi dzień gotują i jedzą z semienką lub chlebem. Kisiel się z razowej mąki lub ryżowek, dodają kwaśne ciasta, później cedzą i gotują.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają w lecie więcej zwyczajnie w zimie mniej przeciętnie na jedną osobę 1/4 litry. W zimie mało zsiadłego mleka używają, tylko zabielają potrawy.		
w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiała używają przeważnie mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanki i serwatki.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają z kwaśnego mleka najwięcej na własny użytek.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła mało używają, a zapasów na zimę nie robią. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj mało używają, osobno do potraw jarzące mniej zapasy sprzedają		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	W lecie i w zimie w dnie zwykłe używają masła, słoniny i sadła, w dnie postne zimową porą oleju a w lecie postną	Ubodzy mało używają omasty, chyba wyjątkowo albo kupią. —	
w dni postne			
w zimie — w dni zwykłe			
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Wniedziele i w uroczyste święta	Dwa razy do roku. —	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
krowina	tak		
cielęcina	tak.		
baranina	—		
świnina	tak		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso jedzą tylko gotowane,		
18. Czy używają drobiu?	czasami.	rzadko	tylko gdy kto chory w domu. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 kg.	10 kg.	5 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Wszyscy prawie używają, oprócz tylko ryb, a oprócz śledzi (matiasów)		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tak	Odpowiednie rozumieją się dla każdej kategoryi.	
buraki	tak		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	tak		
czosnek	tak		
ogórki	kiszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	tak.		
i. t. d.	Pietruszka		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	wyrabiają gotowany		
bób	Jako		
fasola	Jako		
soczewica	—		
kukurudza	wyrabiają na mąkę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Krupy: hreczane, jęczmienne i jaglane sami wyrabiają i używają.		
jęczmienne			
jaglane			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Mają następujące mąki: pszenną, żytnią, hreczaną, jęczmienną i kukurudzianną, miłą zbiorą w innych i większych zapasach.	Słomkowo mniej miłą, lub kupują u żydów.	
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają wszystkich gatunków surowych lub marynowanych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak.	tak.	tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	mundurowe lub bez	pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak	tak.	tak.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają		tak.
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasami piją kawę	lub herbatę.	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie,
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	czasem raz w lecie, w zimie dwa.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	piją wódkę i piwo	wódkę i piwo	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	80 litrów	50 litrów	25 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kawą, mięsem, rosół z wieprzowiny, pirogi, ser z chlebem, kiszą kapustą z mlekiem lub słoniną. Co się tyczy picia to wypijają wódki, piwa i herbaty z rumem.		Jak zawsze, ale stosunkowo mniej.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni / 3 dni / 6 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie,		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	200 ludzi najzamożniejszych, 500 ludzi mniej zamożnych a 432 ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Chodaczków wielki 4-go Kwietnia 1891. Leszczer Nauczyciel ludowy		

WIEJSKIE CZYTELNIE LUDOWE CHODACZKÓW W

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

467

390

Powiat? Tarnopol Nazwa miejscowości? Czerniclów mazowiecki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? przeważnie polska Liczba ludności? 1056

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle (w lecie / w zimie)	i w lecie i w zimie	jędzą trzy razy	na dzień.
2. Co jadają na śniadanie (zwane obiad, Dejun) — w lecie — w dni zwykłe	barszcz, kluski jęczmienne, rabiczone mlekiem,	lemieszka,	kasza jęczmienna rzadka, krupnik kreczany.
2. Co jadają na śniadanie (zwane obiad, Dejun) — w lecie — w dni postne	barszcz z kartoflami	krupnik jęczmienny.	barszcz —
2. Co jadają na śniadanie (zwane obiad, Dejun) — w zimie — w dni zwykłe	kapuśniak z kłusami	dto	dto
2. Co jadają na śniadanie (zwane obiad, Dejun) — w zimie — w dni postne	kwasza. kisiel		
3. Z czego składa się zwykle obiad (zwany południkiem) — w lecie — w dni zwykłe	Ciepłej strawy nie jadają, chleb z roztkiem z cebulą,	tylko chlebem	lub z cebulą.
3. Z czego składa się zwykle obiad (zwany południkiem) — w lecie — w dni postne	owsem z kwasnem mlekiem z nasieczonej cebuli zielonej	z tobodą	
3. Z czego składa się zwykle obiad (zwany południkiem) — w zimie — w dni zwykłe	kartofle i chleb —	dto	dto
3. Z czego składa się zwykle obiad (zwany południkiem) — w zimie — w dni postne	pieczone grochowaniki —	lub pieczone pirogi z	burakami nasieczonemi. —
4. Co jadają na wieczerze (w lecie / w zimie; w dni zwykłe / w dni postne)	tak jak na śniadanie (zwane obiad)		
5. Chleb — jaki jadają	żytny grubo razowy	żytny na pół zmieszany z jęczmieniem grubo razowy.	
5. Chleb — z czego się składa	z żytniej mąki		
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	— sami.	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	
6. Inne pieczywa — jakie używają?	grochowaniki, pirogi pieczone z burakami nakrajanemi, placki z kapustą lub pieczone pirogi z wiśniami. —		
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	utarty groch zwodą układany na cieście razowem, słodkie bułki nasiekane układany na cieście, kwaszana kapusta wymieszana z ciastem układane na placki. —		
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami sobie przyrządzają. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w Dzieży rozczyniają ciasto, podają kwaśnego ciasta, gdy rozczyno zbiorą, dosypują mąki zytniej razowej lub zmieszanej z pszeniczną, mieszą w Dzieży, a gdy ciasto podkisnie wyrabiają bochenki —		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na święta Bożego narodzenia chleb z pszennej mąki grubo pytlowany, na kres,		
	w czasie Wielkanocnym placki do	do	do.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barsz, kapusta – kluski z polewką i z kartoflami, krupnik z pszenny, kre-		
	szony – pirogi ze serem i z kartoflami – pęczak – żur – kwasza – kisiel –		
	pirogi z wiśniami – z kapustą – z grochem – lemieszka – mamałyga –		
	kasza krewana – z jaglana – jęczmienna – bób – groch – fasola. –		
	buraczanka – serwatka – maślanka. –		
	Przyrządzanie pospolite. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	rzadko kiedy	prawie nigdy.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	6 litry na osobę przez rok		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkiego mleko rzadko, ale częściej kwaśnego zbieranego a najczęściej serwatki lub maślanki. –		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	ser wyrabiają z mleka krowiego na własny użytek.		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	rzadko kiedy	nigdy. –	
	nie wystarczające na długo.		
	solone. –		
13. Czy używają jaja? osóbno? do potraw?	tylko na święta Wielkanocne. –		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	kupują zadła wieprzowe,	lubią tonings. –	postno jedzą bez omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	oleju konopnego. –	do	oleju konopnego. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	do	do	do.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	tylko na wielkie święta, i w je	do	do.
	sieni, gdy jest baranina własna		
16. Jakie mięso jadają — wołowina,	nigdy		
krowina,	gdy krowa ginie, n.p. przy nieberpieczym porodzie, lub ze wdzieu		tedy ją dorzynają. –
cielęcina	nigdy —	nigdy	nigdy. –
baranina	w jesieni.	do	nigdy. –
świnina	tylko na Boże Narodzenie	i na Wielkanoc. –	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	z a d n e g o i n n e g o . –		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i solone	do	
18. Czy używają drobiu?	Rzadko kiedy. –	do	nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	rocznie do 12 kilogramów.		6 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	w domie postne kupują	śledzie a na wilię „wędzki"	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	gospodarze mający pasieki, używają razem z chlebem zamiast masła do kutii." —	przez zimę na południech lub zera. — Ludzie na	najubożsi kupują go sobie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	— zadnych		—
buraki	— z czego zapasy. —		
karpiele	—		
kalarepa	— — — —	— — — —	— — — — —
cebula	robią zapasy	— robią —	kupują. —
czosnek	robią — —	— do — —	
ogórki	kupują i kiszą na zimę	— do	
kapusta świeża			
„ kiszona	kupują kapustę i kiszą	do	do
i. t. d.	— — —	—	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	— — — jednaczy	do	do
bób	— do	do	do
fasola	— do	— do	do
soczewica	— —	—	—
kukurudza	gotowana i mielona na mąkę mamałygę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	krupy hreczane,	jęczmienne i jaglane	sami wyrabiają. —
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tej mąki używają i robią	zapasy. —	kupują w mieście.
żytnia			
owsiana	— — —	— — —	— —
hreczana	do do	do	do
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana	— — —	— —	— —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	żadnych	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dużo	mało.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.		—
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	nie	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tylko tak zwane pirogi pieczone z ciasta i kartofli.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone wiśnie i jabłka.		—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	2 razy na dzień		
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódka i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 1 1/2 litrów. (à 3 del. Dziesiec)		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	rumem - wódką - i piwem		
35. Postów ile dni (w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu)	środa - piątek i sobota wszystkie 7 dni w tygodniu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko w niedzielę używają mleka lub masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10 % mniej zamożnych 30 %. ubogich — 60 %.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	gdy ciężki przednowek, żywią się łobodą - kokliszami (nie, ne szczepiky). z łobody gotują kiełenisz zwaną natyrą.		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Zarządzony lud w Czerniełowie miał: Dnia 30 Kwietnia 89/
Adam Dąbrowski
Nauczyciel

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnopol Nazwa miejscowości? Horodyszcze

Jaka miejscowość? górzysta? / pagórkowata? pagórkowata.- nizina? /

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna.- nie urodzajna? /

Narodowość ludzi? przeważnie gr: katol: wyznania Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie	4- 5 razy.-	3- 4 razy	3 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w zimie	3- 4 "	3 "	3 "
2. Co jadają na ~~śniadanie~~ Obiad: w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso, kartofle, łazanki omaszczone.-	Bardzo rzadko mięso, inne zaś rzeczy jak najtaniej. W tak w zimie jak i w lecie.-	Prócz uroczystych świąt jak: Boże narodzenie Wielkanoc i Zielone święta w bardzo małej ilości mięso, lub tylko na same Wielkanoc inne zwykłe potrawy
2. Co jadają na ~~śniadanie~~ Obiad: w lecie, w dni postne	barszcz, krupnik, kasza hreczana i		
2. Co jadają na ~~śniadanie~~ Obiad: w zimie, w dni zwykłe	jaglana nie omaszczone.-		
2. Co jadają na ~~śniadanie~~ Obiad: w zimie, w dni postne	prawie to samo.-		
3. Z czego składa się zwykle ~~obiad~~ południek: w lecie, w dni zwykłe / w dni postne / w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	Rzeczy / potrawy / przyprawa, te przeważnie zwykle z objadu.-	Tak	Tak
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni zwykłe	Kluski z mlekiem, kartofle pieczone z masłem lub kwaśnem mlekiem.-	Kluski z mlekiem lub serem, kartofle z kwaśnem mlekiem.-	Pieczone wieczór nic oma, oprócz kartofle, czasem kluski z kartoflami / jęczmiennej
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni postne	to samo z olejem		
4. Co jadają na wieczerze: w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak samo	Tak samo	Tak samo
5. Chleb: jaki jadają	Żytny razowy	Żytny razowy	Jęczmienny
5. Chleb: z czego się składa	z mąki żytniej czasem z domieszką pszennej.-	z mąki żytniej razowej	z jęczmiennej mąki razowej.-
5. Chleb: czy go sami pieką	sami	sami	sami
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/	/	/
6. Inne pieczywa: jakie używają?	/	/	/
6. Inne pieczywa: z czego się składają?	/	/	/
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?	/	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zaczynia go z krasnem piastem pozwyklis nie-	dto	dto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	/	/	/
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Jak pod poz: 2. 3. i 4.	dto	dto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1. litr	1/2 litr	/
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/2 "	/	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne	mleko kwaśne	/
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka	z kwaśnego na sprzedaż, dawn.	/
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	czasem solone	sprzedają	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	osobno bardzo rzadko	sprzedają	sprzedają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina	słonina	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	masło, słonina	słonina	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	olej	olej	
15. Jak często spożywają mięso?	w dnie świąteczne tryżde i uroczyste	tylko w św: uroczyste	tylko na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/		
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina z braku innego		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	świnina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	/		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko tylko w słabościach na ordynacyę lekarską	sprzedają	sprzedają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Klg.	5-6 Klg.	1 Klg do 2 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb wcale nie w post śledzie	to samo	/
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	/	/	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki świeże zakopane na barszcz lub w kiszonce karpiele / kalarepa / cebula cymbra czosnek we warkoczach ogórki kiszone kapusta świeża / „ kiszona kiszona i. t. d.		cymbra we warkoczach / / kiszona	kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie groch wlecie surowy w zimie gotowany bób ——— „ „ „ fasola ——— „ „ gotowana soczewica ——— kukurudza wlecie gotowana „ „ na mączkę mieszaną		tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) hreczane jęczmienne jęczmienne jaglanne jaglanne przenne /		tak samo	jęczmienne
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna bardzo rzadko własna żytnia na chleb — „ owsiana ——— hreczana na kluski rzadko jęczmienna „ „ zawsze kukurydzana na lemieszkę / : nemają :/ ziemniaczana ———		tak samo	jęczmienna na chleb : kluski

39394

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Podpieńki gotowane i suszą je też na zimę.-	dto	dto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią na karmę i nasienie	dto	dto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	dto	dto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	/	/	/
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	/	/	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	/	/	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	2 razy
w zimie	3 „		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódka	wódka	/
piwo	piwo		
miód	/	/	
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10. litr	5–8 litr	przy uroczystości 1/2–2 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem i potrawami wyżej wyszczególnionemi.-	dto	dto
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	środa i piątek		
w tygodniu adwentowym	poniedziałek środa i piątek		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1% mniej zamożnych 3% reszta ubodzy.-		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	z makiem chór wyrabianą winą.-		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ZARZĄD SZKOŁY HORODYSZCZE	dnia 5. maja 1891.-	

KWESTYONARIUSZ

469

394

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnopol — Nazwa miejscowości? Szyszowce —

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna. —

Narodowość ludzi? Polacy i rusini. Liczba ludności? 545. —

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy, dwa razy a nieraz
	w zimie	to	to	tylko raz. —
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub kapustę i kartofle. —	barszcz lub kapustę i kartofle. —	
	w lecie, w dni postne	" " " "	" " " "	"
	w zimie, w dni zwykłe	" " " "	" " " "	
	w zimie, w dni postne	" " " "	" " " "	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kasza lub kluski. —	kapusta i chleb lub kasza	
	w lecie, w dni postne	jarzyny barszcz i chleb. —	posna kapusta. —	
	w zimie, w dni zwykłe	to — " "	" " "	kartofle.
	w zimie, w dni postne	" " "	" " "	barszcz i
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski lub kasza. —	kluski, kasza,	kartofle
	w lecie, w dni postne	" " "	" "	"
	w zimie, w dni zwykłe	" " "	" "	"
	w zimie, w dni postne	" " "	" "	"
5. Chleb	jaki jadają	żytni lub pszenny	żytni lub pszenny	
	z czego się składa	—	—	
	czy go sami pieką	pieką go sami	pieką go sami	lub kupują gotowy
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	z miasta i okolicznych.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki dla dzieci. —	bułki dla dzieci	
	z czego się składają?	jałaczki. —	—	
	z kąd je otrzymują?	z miasta.	z miasta.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły.	zwykły.	zwykły,
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapuśniak, kasza, jagły, kluski, pierogi.	barsz, kapuśniak, kasze,	jagły, kluski pierogi.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	= prosty.	prosty.	prosty.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	30 kwart mleka.	15 kwart mleka	10 kwart mleka.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	5 " "	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jedzą kwaśne mleko, słodkie, śmietanę, maślankę.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser robią z krowiego kwaśnego mleka.	to	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają i robią z niego zapasy na zimę solone.	to	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało.	to	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło słonina, smalec		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	olej.	to.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło słonina etc. etc.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy do roku na Wielkanoc, Boże narodzenie i zaraz z czasu w czasu chorowby.	to	to
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	Po największej części jedzą		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	świninę i baraninę.	to	to
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują na rosół a czasem i pieką.	to	—
18. Czy używają drobiu?	Bardzo mało.	to	jarzące więcej.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kg. —	3 kg. —	2 kg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają bardzo mało. a śledzi w dnie postne.	1/4	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód surowy jedzą z chlebem.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	1/4	1/4
buraki	kiszone i surowe		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	we wiankach.		
czosnek	tak.	1/4	1/4
ogórki	kiszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	w beczkach.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	prażony i gotowany	1/4	1/4
bób	gotowany.		
fasola	gotowana		
soczewica	—		
kukurudza	mielona, gotowana.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają własny wyrób	1/2	używają, kupują w tamoszniejszym
jęczmienne	〃 〃 〃		〃
jaglanne	〃 〃 〃		lub w mieście. —
przenne			〃
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają własny wyrób	1/2	używają ale kupują w miejscowym
żytnia	〃 〃 〃		od drugich lub w mieście. — —
owsiana	—		
hreczana	〃 〃 〃		
jęczmienna	〃 〃 〃		
kukurydzana	〃 〃 〃		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Podgrzybki gotowane z kluskami i smażone. —	Tak.	Tak.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią. —	Tak.	Tak.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane.	Tak.	Tak.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki, gruszki i jabłka. —	Tak.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz rano. —	raz —	raz. —
— w zimie	Dwa razy. —	Dwa razy. —	Dwa razy. —
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	przeważnie wódkę, czasami piwo, lub miód. —	Tak.	Tak.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrów. —	Tak.	Tak.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i piwem. —	Tak.	Tak.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 Dni. —	—	—
— w tygodniu adwentowym	6 Dni —	—	—
— w tygodniu wielkiego postu	7 Dni —	—	—
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie.	—	—
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych na 100 jest 20. — mniej zamożnych na 100 jest 60. — ubogich na sto jest 20! —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Rakami i różną cheptą, którą gotują jako potrawy. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Zarządu szkoły etatowej w Szyporcach Dnia 5 maja 1891. — Jan Kuczorowski nauczyciel		

KWESTYONARIUSZ

470

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnopol Nazwa miejscowości? Iwaczów górny

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? — górzysta nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? — średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? przeważnie Rusini Liczba ludności? 736 Dusz (97 N° B.)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	tak samo	tak samo
	w zimie	" "		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz kluski	" "	" "
	w lecie, w dni postne	kapusta i kasza		
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz kartofle		
	w zimie, w dni postne	kapustę i kartofle		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	podśmietanie z chlebem lub ser ze śmietaną	tak samo	barszcz z chlebem lub z kartoflami
	w lecie, w dni postne	ogórki i kartofle lub jarzyny (groch fasola)		tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz zaprawiony mlekiem lub kasza z mlekiem		barszcz z chlebem lub z kartoflami
	w zimie, w dni postne	kapusta z grochem i kasza z olejem konopnym		kapusta z grochem kartofle lub ogórki
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle pieczone kluski z kartoflami mlekiem zalane	tak samo	kartofle lub chleb fasolę i siekane buraki (buraczanka)
	w lecie, w dni postne	kartofle zasypane krupami brzeczanymi		tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle pieczone kaszę na mleku lub kluski ze serem lub mlekiem		kartofle z barszczem
	w zimie, w dni postne	kartofle lub kluski na kartoflach.		kapustę z kartoflami
5. Chleb — jaki jadają		żytni	tak samo	żytni lub jęczmienny.
— z czego się składa		z żytniej mąki razowej		z żytniej lub jęczmiennej mąki
— czy go sami pieką		sami		sami
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?		placki z jęczmiennej, pszennej lub brzeczanej mąki i pirogi z serem i kartoflami	tak samo	placki jęczmienne i pirogi z kartoflami
— z czego się składają?		z takiej samej mąki z sera i kartofli		z takiej samej mąki i kartofli
— z kąd je otrzymują?		sami pieką		sami pieką.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąką żytnią zakwasjąż kwaśnym ciastem i pieką wymieszany razem	tak samo	tak samo, tylko z mąki jęczmiennej
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kapusta, kluski, kasza, pierogi, lemieszka, żór kwasza, pancak - wyżej podane (żór = mąką żytnią na pół z jęczmienną zakwasją, zaprawiają burakiem startym i gotują.) Kwasza = mąka jęczmienne obtłuczone na tłuczu, gotowane z groszkiem	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	mleka używają $\frac{1}{4}$ litry na dobę na jedną osobę	tak samo tylko na osobę $\frac{1}{8}$ litry	nie mają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	$\frac{1}{6}$ część litry na osobę na dobę	w zimie nie mają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	tak samo według drukiu	tak samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek z krowiego mleka	tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	dawają masło nietopio. na a przesolone	tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do potraw w dni świąteczne	tak samo	nie mają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	słoniny masła, smalcu	tak samo	czasami oleju konopnego
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	oleju konopnego		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	sadła słoniny, masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	oleju konopnego		
15. Jak często spożywają mięso?	w dni świąteczne (Wielkanoc i Boże Narodzenie); przy uroczystościach familijnych.	Tylko na Boże Narodzenie i Wielkanoc	Tylko na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak samo	świnina
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	czasami		
16. Jakie mięso jadają — baranina	czasami		
16. Jakie mięso jadają — świnina	czasami		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone lub wędzone	tak samo	jarzone
18. Czy używają drobiu?	czasami	tak samo	nie mają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 Klgram. rownie na osobę na rok	1. Klgram	½ Klgrama
20. Czy używają ryb? śledzi?	razami w dni postne	tak sami	nie mają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	naturalny miod jedzą z chlebem	tak samo	nie mają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — jest w nature; buraki " "; karpiele ———; kalarepa ———; cebula jest w nature; czosnek " " "; ogórki kwaszone; kapusta świeża ——; „ kiszona jest; i. t. d. —		tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch — groch gotują cerą i dodają do potrawy; bób — tylko gotują cerą; fasola — tylko gotują; soczewica ——; kukurudza ——		tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) — wyrabiają krupy hreczane; jęczmienne — jęczmienne; jaglanne — jaglanne; przenne — ——		tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna — mielą w młynach wodnych na jednej domowe; żytnia /; owsiana ——; hreczana /; jęczmienna /; kukurydzana ——; ziemniaczana ——		tak samo	tak samo prócz mąki przennej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	jesienną porą podpieńki surowe	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak samo	tak samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	obierane i gotowane lub pieczone z tłuszczem	obierane i gotowane lub pieczone z tłuszczem	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	nie mają	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	wypiekają	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją w dni świąteczne	nie mają	tak samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie)	2 razy	tak samo	tak samo
(w zimie)	2 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę	tak samo	wódkę
piwo	piwo		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	na jedną dorosłą osobę 2(1) jedną litrę	½ litry	tak samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	tak samo	wódkę
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	środę i piątek		zawsze
w tygodniu adwentowym	cały tydzień		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 50 biednych 10 mniej zamożnych 1 najzamożniejszy		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	wyjątkowo jadanymi potrawami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wójt gminy Kozyst	w wiśniewie śniadanie zastępuje się obiadem, zaś pora obiadowa południem a tem wiele tutaj powyższe rubryki wypełnionej	

Powia
Jaka
Przeci
dz
Narod
1. Ile
jad
2. Co
śni
3. Z cz
zwy
4. Co j
na wiec
5. Chleb
6. Inne

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

471

Powiat? Tarnopol. Nazwa miejscowości? Kozówka.

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowa.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Najwięcej ruska. Liczba ludności? 2058.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		Zwykle dwa razy, prócz południku.	tak samo	dwa razy.
	w zimie		Taksamo	taksamo	taksamo.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Barszcz lub serwatkę, kapustę potrawę starczy, jarzynę.		Barszcz, zieleninę, chleb.
		w dni postne	Barszcz, kapustę z grochem lub fasolą, chleb, kartofle.		Barszcz, zieleninę z czosnkiem.
	w zimie	w dni zwykłe	Barszcz, kartofle, kapustę z grochem itd.		Barszcz, kartofle pieczone.
		w dni postne	Taksamo lecz pośno, z solą, czosnkiem lub cebulą.		Barszcz, kartofle z solą. —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Składa się zwykle z dwóch potraw i chleba, jak wyżej pod 2.		z 1 potrawy i chleba.
		w dni postne	Taksamo jak wyżej tylko pośno.		Czasem tylko z kawałkiem chleba z czosnkiem.
	w zimie	w dni zwykłe	Składa się zwykle z dwóch potraw i chleba jak pod 2.		
		w dni postne	Taksamo jak w lecie, tylko pośno, z olejem.		Czasem tylko z kartoflami i chleba.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Zwykle tylko 1 potrawę: kluski lub kaszę z mlekiem.		Najrzadziej z kawałkiem chleba.
		w dni postne	Taksamo, tylko albo z olejem lub zatarte czosnkiem.		jak wyżej.
	w zimie	w dni zwykłe	Zwykle pieczone kartofle z solą.		Pieczone kartofle.
		w dni postne	Taksamo.		Taksamo lub tylko chleb.
5. Chleb	jaki jadają				
	z czego się składa		Jadają chleb żytni z przymieszką jęczmiennej mąki lub kartofli. —		
	czy go sami pieką		Sami.		Najrzadziej wyżebrany.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Pieką czasem pirogi.		Żadne.
	z czego się składają?		z ziarna i kartofli z serem lub z kaszy i kapusty.		
	z kąd je otrzymują?		z własnego.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia się kwaśnem ciastem, dodając małą ilość soli.		Taksamo, lecz bez soli.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Taksamo na pirogi.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Prostе tylko w zwykłe dni mаśne.		Prostе ale zawsze postne.
Nazwy ich?	Nazwa ich jak już określono pod 1.		
sposób przyrządzania?	Sposób przyrządzania i gotowania powszechny; w naczyniach glinianych czarnych. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mléka używają do zabielenia potraw, kwaśne jedzą z chlebem. —		—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Ile przeciętnie na jedną osobę wypada, tego trudno określić, gdyż kwaterka zabiela cały garnek.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Majętniejsi mając po 1 krowie, zabielają mlékiem potrawy, zlewają na śmietanę i robią z niej masło, z resztki mléka odtłuszczają ser, a serwatkę i maślankę pożywają z chlebem, zamiast barszczu na wieczerzę. —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tak jest; wyrabiają ser z mléka zsiadłego. —		
12. Czy używają masła?	Bardzo rzadko: kobiety zwykle składają i sprzedają w mie-		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	ście a pieniądze za takowe należą do nich jako gospodyń, a jeśli która utrzymuje, to tylko solone. —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają w całości na Wielkanocne Święta, lub dla dziecka zaś do zabielania barszczu, a resztę na sprzedaż za sól i naftę. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Używa się mléka, sera, serwatki, maślanki i słoniny.		Używa się tylko soli; oma-
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Oleju konopnego, zaciérania potraw makuchem.		sty żadnej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Zwykle słoniny lub sadła.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Jak wyżej w lecie.		
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko na Wielkanoc, bo muszą coś święcić. —		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	w jesieni.		
16. Jakie mięso jadają — świnina	tylko na Wielkanoc.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Niektórzy mają króliki i zabijają na mięso.		—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Zakłowszy wieprzka na Wielkanoc, solą mięso i suszą na wolném powietrzu, na słońcu, a potem gotują, zaś słonina i sadło daje się cały rok konserwować, i niém wszelkie jadła smaczniejsze. (Szkoda, niestety!)		
18. Czy używają drobiu?	Używają kur, kaczek, gęsi: kur w lecie, kaczek i gęsi w jesieni. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na to pytanie trudno odpowiedzieć, gdyż podczas świąt na jednego wieprzka składa się ku po 2 a 3 gospodarzy, a nie biją tylko raz w rok na Wielkanoc ewentualnie święta.		Kupi i mito i dzieli się, tem z całą rodziną, spędzając tem Wielkanoc.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają suszonego sudaka na Boże Narodzenie, a śledzi w wielki Post — innej trudno byłoby dokupić się. —		—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają na wigilią Bożego Narodzenia w kutii.		—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Są, zapasy;		Taksamo jak zamożni, tylko w mniejszej ilości.
buraki	na barszcz,		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	na zakryszkę		
czosnek	do jedzenia z chlebem i do mięsiwa tj. do kiełbas.		
ogórki	ogórki kiszone i		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszona, takie kiszone krajalki, z których liści robią go,		
i. t. d.	Tabki. —		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	Groch gotują i dają do barszczu, do kapusty i do żuru.		Taksamo używają, ale sobie zarabiają. —
bób	Bób gotują i pożywają z solą zamiast chleba.		
fasola	Fasolii używają tak jak grochu.		
soczewica	—		
kukurudza	Tę gotują w liściu (młodą) i jedzą z solą a w zimie mielą na mąkę, a mąki używają na Kluski i lemiszkę. —		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Krup używają hreczanych,		Taksamo jak zamożni, jeśli sobie zarobią lub wyproszą. —
jęczmienne	jęczmiennych i		
jaglanne	jaglanych na kaszę i zasypkę do barszczu i kapusty. —		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Mąki przennej używają na kolacze na Boże Nar. ale najwięcej kupują.		—
żytnia	Żytniej używają na chleb, mielą na raz, a nie przykupują. —		Taksamo jak powyżej.
owsiana	—		
hreczana	Hreczanej i		
jęczmienna	jęczmiennej używają na Kluski i pirogi, zaś		
kukurydzana	kukurudzianej na lemiszkę (mamałygę).		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tylko podpieńków, jeśli im dozwolą zbierać w obrębie lasach; te gotują z kluskami a resztę suszą; lecz nie zawsze się pojawiają.	za wynagrodzeniem na.	Ci najwięcej się zbieraniem zajmują, a potem i zamożniejsi wykupują. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki na zapas zimowy	dają do lochów, a na nasienie	zakopują. —
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Spożywają pieczone, gotowane,	miete z serem,	dają jako domieszkę do kapusty i
czy ich używają jako domieszki do chleba?	do chleba.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają z nich pirogi	także robią pirogi i gotują. —	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nigdy.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią nie wcale, bo nie mają takich drzew owocowych, a u kogo się takowe znajdują, to dziatwa	zrywa przedwcześnie. Suszenie na Boże Nar. kupują. —	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwarazy, a w czasie zimy tylko raz		Tylko raz.
w zimie	dwa razy: na śniadanie (obiad)	i na wieczerzę.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę i		
piwo	piwo, i to tylko w czasie okazyj, gdyż tu panuje wstrzemięźliwość		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na to pytanie trudno nawet	w przybliżeniu odpowiedzieć, gdyż niema pewności ile piją. —	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas świąt, wesela i chrzcin	raczą się piwem i wódką, ale mało, bo bardzo podrażata.	
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	W tygodniu dwa dni: środa i piątek,		
w tygodniu adwentowym	36 dni	bo niedzielę nie liczą się. —	
w tygodniu wielkiego postu	42 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nigdy, — chyba chorzy i małe niemowlęta. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 20%		
	zamożnych . . 40%		
	najbiedniejszych 40%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu, zwykle na przednowku, zbierają łobodę, pokrzywę, szczawiu i gorczycę, to gotują, odgotowane duszą, gorzyn wydalają, a potem wrzątkiem zaciekają; solą, dertują, słoniną, lub zabielają mlekiem. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Uwaga. W stanku pośnych prostych strawi pokarmów, ludności jest gruźną, stała i		

wspaty. Niedokrewności daje się dostrzegać szczególnie na Robiętach i dziewiątach a nawet na wyrostkach płci żeńskiej. —

Zarząd wsioły lud. w Rozówce dnia 29 Kwietnia 1891. —

Stefan Grabowski

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

472

406

Powiat? Tarnopol. Nazwa miejscowości? Kupczynce z przysiołkami: Maryanka i Józefówka.

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Nieco pagórkowata, a więcej nizin i równin.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba średnio urodzajna; w czasie posuchy ziarno zboża ma większą wagę, a słomy mało; w roku mokrym jest mniej ziarna i lżejsze, a słomy więcej.

Narodowość ludzi? Więcej Rusinów, a mniej Polaków i Żydów. Liczba ludności? Razem z przysiołkami 3774.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle (w lecie / w zimie)	Trzy razy na dzień t. j. rano obiad, w południe – co z objadu zostało, a wieczór gotują wieczerzę.	Także trzy razy dziennie	Zwykle dwa razy dziennie
2. Co jadają na śniadanie (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	Zamiast śniadania jedzą wczorajszy obiad.	. . .	. . .
3. Z czego składa się zwykle obiad (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	Na obiad jedzą, zwykle bardzo często barszcz – kapustę i kartofle – do tego chleb żytni. Potrawy te bywają w dni zwykłe omaszczone masłem, omaślem, lub też olejem – w dnie postne całkiem postne, w zimie i w lecie.	Mniej zamożni jedzą to samo z tą różnicą: iż w braku słoniny, omaszczają potrawy tylko olejem, a w braku żyta, jedzą chleb jęczmienny.	Obiad najbiedniejszych składa się zwykle z kartofli, postnego barszczu i chleba jęczmiennego w lecie i zimie.
4. Co jadają na wieczerze (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	Wieczerza ich składa się zwykle z gotowanej zaciérki, omaszczonej jak wyżej, z kartofli gotowanych lub też pieczanych i kawałka chleba.	Ci jadają to samo, tylko mniej omaszczają.	U tych stanowi główne pożywienie postna kartofla i kawałeczek chleba, po największej części nie solonego.
5. Chleb – jaki jadają	żytny	żytny lub jęczmienny	zwykle jęczmienny, niesolony.
5. Chleb – z czego się składa	z razowej mąki żytniej	z razowej mąki żytniej lub jęczmiennej.	z razowej mąki jęczmiennej.
5. Chleb – czy go sami pieką	sami.	sami.	sami.
5. Chleb – lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa – jakie używają?	Na Boże Narodzenie pieką kołacze, czyli knysze, czasem strucle, a na Wielkanoc paski i czasem babki.	Ci pieką to same	Najubożsi także kołacze
6. Inne pieczywa – z czego się składają?	Z mąki żytniej, lub pszennej pytlowanej.	Z mąki żytniej zwykle, i często razowej	Z mąki żytniej razowej.
6. Inne pieczywa – z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami wypiekają.	sami wypiekają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Rozczyniają mąkę z ciepła, wodą, dodając do tego kwasnego ciasta, pozostałego z ostatniego pieczywa, a gdy rozczyna wyrośnie, domieszają je, zwykłe mąki i po wyrośnięciu pieką, chleb w zwykłych piecach	ci to samo używają	U najuboższych zastępują kartofle gotowane lub pieczone zwykły chleb razowy z jęczmiennej razowej, rzadko żytniej mąki. –
innego pieczywa?	pieką, także czasem placki, nadziewane kar., toflami ze serem lub hreczaną kaszą. –	Ste	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta kwaszona, kartofle, omaszczone słoniną, masłem lub olejem używają, także kaszę hreczaną lub jęczmienną. Ste także tak zwaną kwaszę, rzadko kiedy pierogi. –	Te same potrawy, tylko mniej omaszczone. – Ste	To samo używają i najubożsi lecz to wszystko bez omasty, a kaszę gotują z krup jęczmiennych, w domu na żarnach wyrabianych. –
sposób przyrządzania?	Barszcz zakiszają z buraków, kapustę sieczą i zakiszają w beczułkach, a potem gotują, jak zwykle, kwaszę wyrabiają z hreczanej i żytniej mąki, nalawszy zatrwą ciepłą wodą i to kiśnie – a potem gotują. –	Ste	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie / w zimie	mleka rzadko kiedy używają, i najwięcej tylko dzieci małe niem karmią. Ilość mleka na jedną osobę trudno zbadać	Mniej zamożni jeszcze rzadziej mleka używają.	Ubodzy mleka wcale nie używają, chyba bogatsi którzy dla dzieci trochy podarują.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko używają słodkie gotowane, lub też kwaśne z kaszą, albo z kartoflami. –	Ci używają mleko tak samo, tylko już rzadko kiedy. –	W ten sam sposób używają, gdy im kto da, lub też zarobią i kupią sobie. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają ze zbieranego kwaśnego mleka od krów. –	To samo się dzieje u mniej bogatych. –	ci niewyrabiają sera, bo nie mają żadnej chudoby. –
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają w zwykłe dni – w poście zaś nigdy, a zapasy na zimę robią nie wielkie i to nie mogą długo konserwować, bo masło nie wytłuszczają dobrze i mało, albo wcale nie solą, więc się prędko psuje. –	U tych dzieje się to samo, tylko w mniejszej ilości. –	ci zaś wcale masła nie wyrabiają. –
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja gotują zwykle tylko na Wielkanoc, i wtedy dają także po kilka do ciast, zresztą rzadko je używają. –	Tak samo i ci postępują. –	ci zaś, oprócz Świąt Wielkanocnych jaj wcale nie używają. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	Masło – słonina, sadło i olej.	To największej części tylko słonina i olej. – W posty nie używają, żadnej omasty	Najubożsi jedzą cały rok postne potrawy, oprócz Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia.
w lecie: w dni postne	Nie używają, żadnej omasty		
w zimie: w dni zwykłe	ste		
w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko w Święta rożne i czasem w niedzielę, lub w czasie wielkich uroczystości	Tak samo i mniej zamożni, tylko oszczędniej. –	ci używają mięsa tylko raz na Wielkanoc, lub też, gdy ich bogatsi potraktują u siebie. –
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	Ci używają mięso wieprzowe, także wołowe – cielęcinę lub baraninę, lecz znacznie mniej. –	Najubożsi zaś – oprócz Wielkanocy, kiedy się postarają o jakiekolwiek mięso – cały rok mięsa nie używają. –
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	Zwykle w Święta Wielkanocne używają wieprzowinę – inne mięso rzadziej. –		
jakie inne (~~konina, zające, króliki i t. d.~~)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso surowe, zwykle oprócz w wodzie, posolić i gotuje włościanka w wodzie na rosół, lub też w barszczu, albo w kapuśnie i tak go spożywa cała familia	Mniej zamożni używają, mięso w ten sam sposób	Ci mięso jadają i to skąpo na Wielkanoc – solone i gotowane. –
18. Czy używają drobiu?	Używają drób domowy. –	Ci używają, ptactwo domowe, ale już rzadko.	Najubożsi drobiu wcale nie używają. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na dorosłego człowieka może wypaść rocznie najwyżej 10 Kil.	5 Kil.	1 Kil.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Czasem w miejscie na jarmarku kupi sobie za 1–2 kr. śledzia. —	Ci podobnież tak.	Ci rzadko kiedy.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Na wigilią Bożego Narodzenia do gotowanej pszenicy, zwanej tu „kutią".	Ci także tak.	A ci używają w tym czasie, gdy sobie u bogatszych pasiecznikow wyproszą. —
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	gotują na jarzynę. —	Wszystkie obok podane warzywa używają, i ci, tylko ogórki nie każdy z nich może na zimę na kwasie; podobnie też i mniej kapusta na zimę kwaszą. —	Ci zaś rzadko warzyw używają i na zimę przechowują tych buraków, które u bogatszych zarobią, by mieli z czego barszczu na kwasie
buraki	kwaszą na barszcz		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	Cebulę wiążą we wianki na sprzedaż i używają do przyprawy potraw. —		
czosnek	Podobnież też i z czosnkiem postępują. —		
ogórki	kwaszą w beczułkach na zimę. —		
kapusta świeża	Świeżej kapusty używają do rosołu lub barszczu. —		
„ kiszona	Kwaszoną kapustę gotują i omaściwszy spożywają. —		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Te trzy gatunki produktów używają gotowane do barszczu, lub też omaszczone spożywają.	Tak samo i ci używają te produkta. —	Z najuboższy używają te produkta tylko ci, którzy posiadają choć by kawałeczek swego ogrodu. —
bób			
fasola			
~~soczewica~~			
kukurudza	Kukurudzę mało kto uprawiają, i mało też używają i to gotowaną w kaszankach lub pieczoną. —	Ale	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Pierwszy trzy gatunki krup sami właścianki wyrabiają w domu i gotują z nich kaszę, i jedzą omaszczoną, lub też czasem z mlekiem, czyli także z rosołem. —	W ten sam sposób spożywają kasze i mniej zamożni, tylko już nie tyle omaszczoną i mniej kaszy hreczanej, a częściej jęczmienną. —	Najubożsi rzadko kiedy używają kaszy w ogóle. Głównem ich pożywieniem są tu kartofle. —
jęczmienne			
jaglanne			
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Przenicę pytlują, częściej na raz mielą we młynach. —	Te same mąki i w ten sam sposób otrzymują, i mniej zamożni, ale też i mniejsze zapasy robią na zimę. —	Ubodzy, gdy trochy zboża na skarbowych lanach zarobią, to mielą trochy tego zboża w domu na żarnach. —
żytnia	Żyto mielą zwykle na raz we młynach. —		
~~owsiana~~			
~~hreczana~~			
jęczmienna	Mąkę jęczmienną otrzymują, tak jak i żytną. —		
kukurydzana	Mąki kukurudzianą mielą na żarnach, ale to nie wiele, bo kukurudzę mało uprawiają.		
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tu lasów nie ma, a tem samem i grzybów nie ma. –	Nie używają	Nie używają.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują w jamach na zimę większą ilość	To samo w mniejszej ilości.	Ubodzy zaś parę worków zarobionych kartofli trzymają na zimę w chacie. –
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotują lub też pieką i tak spożywają wszyscy.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Jako nawyrtkę ze solą, i trochę lub też pierogów	pieczeń używają do placków	
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	W lecie i w zimie palą w piecach rano do gotowania obiadu i wieczór do kolacji. –		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	Wódki używają tu bardzo mało		
piwo	Więcej piwa znyżkowują		
miód			
wino	Nie		
wino owocowe	Nie		
			Kiedy ich kto potrakuje przy robocie. –
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Najwyżej 6 do 8 litr rocznie	Tak samo.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, arakiem, nieco wódki dają, kto jej używa, a do tego trochę mięsa z drobiu, lub wieprzowiny, jeżeli ma		Ubodzy nie sprawiają zaś, dnych prawie trakamentów, a rzęsto i drogiej dla soli nie mogą sobie kupić. –
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu:	Co środę i piątek.		
w tygodniu adwentowym,	Cały tydzień poszczą, tylko bogatsi używają nabiału w niedzielę. –		
w tygodniu wielkiego postu:	Zachowują najściślejszy post, a niektórzy od wielkiego czwartku nieżór niejedzą, wcale nie do świeconego jaja na Wielkanoc.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Tylko bogatsi używają nabiału w niedzielę – w postne zaś dni nieużywają, żadnego nabiału ani masła. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na 590 osad czyli N-rów jest 19 najzamożniejszych – 115 mniej zamożnych a 456 najuboższych. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się łobodą i żółtwiami – zwanymi tu na Rusi czerepachami – jednakże tylko ludzie ubodzy, a przed żniwami już młodymi kartoflami gotowanymi, często nawet niewołanymi. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Brak dobrych dróg i drożyzna soli przyczynia także wiele przykrości dla ubogich ludzi do ich lepszego odżywiania. –		

Zarząd szkolny w Krupczycach
dnia 7-e maja 1891
A. Witkowicki ttt
dziet. szk.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

473

402

Powiat? Tarnopolski Nazwa miejscowości? Sadyczyn

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) urodzajna

Narodowość ludzi? polska i ruska Liczba ludności? 1192

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4. razy	3 razy	2 razy
	w zimie		3. razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie rano zwane „obijom"	w lecie	w dni zwykłe	barem, kasza, z mlekiem warzanie	barem Kasza warzone Kartofle	barem Kartofle zubielone mlekiem
		w dni postne	to samo bez mleka z olejem	to samo bez omasty	j. v. prawo bez mleka
	w zimie	w dni zwykłe	barem Kapusta lemiesko Kluski z serem.	j. v. i kapusta	barem Kartofle Kapusta
		w dni postne	j. v. bez omasty	j. v. bez omasty	pomak zwane poród.
3. Z czego składa się zwykle obiad zwany „południem"	w lecie	w dni zwykłe	chleb z serem, Krasnem mlekiem Kartofle pieczone.	chleb, Kart. pieczone.	—
		w dni postne	chleb z cebulą	j. v. cebulą	
	w zimie	w dni zwykłe	chleb z serem mlekiem Kartofle	chleb	—
		w dni postne	chleb i Kart. z ogórkami.	chleb.	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Kluski Kartofle pomarzone	Kartofle z cebulą Kasza	Kartofle z cebulą
		w dni postne	bez omasty z olejem	prosne	v. o.
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo	Takosamo	Takosamo
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		rawy żytni	rawy żytni lub jęczmienny	—
	z czego się składa		?		—
	czy go sami pieką		sami	sami	Kupują u Kacia lub u Żyda chleb na Trumny lub u praxatej okolicy.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Rozczyna mąkę z wodą i kwaśnem ciastem, a gdy ukisnie dosypuje mąki, wyrabia i wypiek.	jak poprzedni	chleb z kartofel
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	———		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	mąsni kartofla barszcz, kapusta, kwasza, owoc, zacierka zur, buraki, warenice, pirogi, kluski, kasza brezana jęczmienna i jaglana, fasola, poncak, kisel, Tokszyny.	jak poprzedni	W wiosna przyjeżdżają ciastki i ich przyjmują z dodatkiem kompotu owocowych. barszcz z buraków i [illegible] kram ogrodowego, kapusta
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?		jak poprzedni	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	wypada 1 litra na godzinę z 5–8 osób do zabielenia	jak poprzedni	Nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie kwaśne niezbierane	Maślanka	Śmietanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z mleka krowiego i owczego	Ser z krowiego mleka	Nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie	Nie	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie	Nie	Nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	Dopiero smalec	cebula ze śmietaną	cebula
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	olej	" z olejem	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	Jakowano.	Jak zawsze	Jakowano.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Wielkanoc Boże Nar. Piel. zwiet.	Wielkanoc Boże Narodzenie	Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają: wołowina	nie	nie	nie
16. Jakie mięso jadają: krowina	nie	nie	nie
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	nie	nie	nie
16. Jakie mięso jadają: baranina	Jak jest.	Jak jest	nie Jak jest.
16. Jakie mięso jadają: świnina	Jak jest	Jak jest	Jak
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (~~króliki~~, ~~zające~~, króliki i t. d.)	Jak	Jak	Jak
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wędzone i gotowane	Wędzone i gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Wrane chowały	Wrane chowały	———

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 kilo	4. kilo	1/2 k. dziennie
20. Czy używają ryb? śledzi?	Suszone ryby na wigilję Śledzie w prost.	Ryba suszona na wigilję w prawie śledzie	— —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	do kuchni	do kuchni	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	są	są	są
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	jest	jest	jest
czosnek	jest	jest	jest
ogórki	są	są	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	jest	jest	jest
i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany i prażony	jak	jak
bób	gotowany	poprzednio	poprzednio
fasola	gotowana		
soczewica	gotowana		
kukurudza	gotowana i mielona		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane i jaglane	jak poprzednio	jęczmienne na jarmarku lub w sklepie żydowskim
jęczmienne	sami wyrabiają jęczmienne w młynie		
jaglanne			
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	robią zapasy	jak poprzednio	Kupują po młynach
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie	Nie	Nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane przeważnie gdz. z krupami tłuste i ber.	jak poprzednio	jak poprzednio
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	wódka piwo	wódka piwo	wódka piwo
F 33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Trudno obliczyć dokładnie.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Barszcz z mięsem pierogi drobie wódka, piwo	Barszcz z mięsem i mlekiem pierogi piwo wódka	Barszcz pierogi ware mięso wódka
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10% mniej zamożnych 25% średnich 65%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	wodorosty potrawa gotowana z liści pewnych roślin		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	F Art 33. Ludność tutejsza powszechnie jest trzeźwa używa piwa tylko barsko mi znaczna część używa mierne wódki. Mało gorzałki pijaków jest około 10. W Ładzyczynie 25/4 891. Wiśniewski		
40. Najubożsi jadają nawet padlinę.			

ZARZĄD * LADYCZYN * SZKOŁ

56. kl.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

474

404

Powiat? Tarnów Nazwa miejscowości? Brzozowa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1789.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę lub słoninę z chlebem	ziemniaki i mieranką	ziemniaki z wodzianką.
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z łabędziem	ziemniaki ze żurem	ziemniaki ze żurem
	w zimie, w dni zwykłe	kawę ziemniaki z masłem		
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z barszczem	dto.	dto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta zaltem pomarszczona ziemniaki słoniną pomarszczone ryżi na mleku jaglany.	kapusta omaszczona masłem	kapusta z fasolą.
	w lecie, w dni postne	kaszza perłowa ziemniaki z kwaśnem mlekiem	zacierka ze łodkiem mlekiem	mieranka z wodzianką
	w zimie, w dni zwykłe	zacierka pszeniczna	bób ze żurem ziemniaki z kwaśnem mlekiem kaszą jęczmienną.	ziemniaki ze żurem fasolą lub bób.
	w zimie, w dni postne	żur ze ziemniakami ryżi na mleku i kapusta, ziemniaki ze żurem kapusta z fasolą.	ziemniaki zaltem omaszczone, kapusta ziemniaki z wodzianką i kapusta	mieranka ze łodkiem mlékiem, kapusta ze ziemniakami ziemniaki z wodzianką i kapusta.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki omaszczone słoniną i mlekiem kwaśnem	ziemniaki z mlekiem	zacierka jęczmienna
	w lecie, w dni postne	chleb ze żurem albo ziemniaki	zacierka z mlekiem	zacierka jatowa
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki omaszczone słoniną	ziemniaki z mlekiem i zacierką.	ziemniaki z wodzianką
	w zimie, w dni postne	zacierka pszeniczna z mlekiem	ziemniaki ze żurem	zacierka bez mleka
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy	żytni razowy	placki owsiane.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	Sami go pieką tj. Gospodyni domu	Gospodyni pieką.	Gospodyni pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Razem kupią z pobliża miasta.	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze i kubiełki.	kołacze	—
	z czego się składają?	ze sera i z mąki pszenicznej	ze sera i z mąki pszenicznej	—
	z kąd je otrzymują?	Gospodynie wyrabiają	Gospodynie wyrabiają.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Chleb razowy w oporach wypiekają: na poprzednim ciastku kwaśnym robią ciasto	Wypiekają placki z mąki żytniej na zimny zaczyn z mąki wyrobionej i wadzą pod rogiem blachy	Z mąki owsianej robią placki i wypiekają w piecu piekarskim.
innego pieczywa?	i wadzą bochenki do wypalonego pieca piekarskiego.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kiszonnicki i mięsa ze pieca	mięsanka żytnia	jęczmienna bobowiana
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	mleko i nabiał	mleko	nabiału
w zimie	żur	żur	żur
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Obierają kwaśne mleko i nabiał Zbierane słodkie używają	zbierane kwaśne mleko używają	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek używają sery z kwaśnego mleka	Nie używają na własny użytek, tylko na sprzedaż.	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła do chleba	Sprzedają masło na domowe wydatki	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko do kolacza jaj używają	a resztę na sprzedaż	wyjątkowo do miasta.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła i sera lub słoniny	mleko i twaróg ze sera	żur lub barszcz
w dni postne	żur	żur	modrianką zwodzi i pieprzem
w zimie: w dni zwykłe	słoniny lub mleka	sadło	żur
w dni postne	żur	żur	
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko na święta wszystkie tj. na Wilkanoc, Boże Narodzenie	i kapusty	Zupełnie nigdy.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
krowina	krowiny.	ale	—
cielęcina	—	—	—
baranina	—		
świnina	świniny	świniny	—
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko gotują na rosół i na mięso gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	Używają kur, kurek gęsi	Tylko kury	Nigdy.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5. kg. mięsa	2. kg mięsa	1. kg. mięsa
20. Czy używają ryb? śledzi?	Bardzo mało ryb używają wyjąwszy śledzi.	dto.	nie. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W stanie płynnem używają jako truneki	Miodu w stanie płynnem nie używają. mniej zamożni	———
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Są	Są	Są
buraki	/	/	/
karpiele	/	/	/
kalarepa	———	———	Są najwięcej
cebula	Są w małej formie	Są w małej formie	———
czosnek	Bardzo mało.	———	———
ogórki	Są zapasy niewielkie	———	———
kapusta świeża	Są zapasy w mniejszej ilości	Są —	———
„ kiszona	dto	dto	Są —
i. t. d.			dto.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Okrajty i fasola	Są	Są.
bób	Są	———	———
fasola	Są —	Nie ma	Nie ma
soczewica	Nie ma	Nie ma.	Nie ma.
kukurudza	Nie ma		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	Krupy jęczmienne używają	Nie mają	Zupełnie nie.
jaglanne	Nie ma	Nie ma	Nie ma
przenne	Nie ma	Nie ma	Nie ma.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Jest i mielą przenicę we młynie	W żarnach mielą	———
żytnia	Jest dto.	w żarnach	———
owsiana	We młynie mielą	we młynie mielą	———
hreczana	———		———
jęczmienna	——— w żarnach mielą	w żarnach mielą	———
kukurydzana			
ziemniaczana	Nie ma	Nie ma	Nie ma.
	———	———	———

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają	Zwykłych grzybów używają powszechnej suszą lub smażą na maśle	Zwykłe grzyby gotują a na zimę suszą do żuru
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Żyjąc ziemniaka sklepie ich najwięcej na zapasy ziemniaków	Ziemniaki i mięsarka	ziemniaki i kapusta
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki obkabią a łupiny i gotują	Ziemniaki obkrobią i gotują	Ziemniaki obrobione gotują
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie używają	Nie używają	Bardzo mało używają tartych ziemniaków obtartych.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	———	W jesieni placki z cypeluszy	Kręgle ze ziemniaki gotują
29. Czy piją kawę, herbatę?	Żyją czasem kawę a najwięcej herbatę	Żyją herbatę	———
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Z owoców słiwkowych robią powidła	Śliwki lub jabłka suszą	Gruszki suszą. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 / 3.	2 / 3.	1 / 2.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Wino i piwo piją	Piwo najwięcej piją	Najwięcej w tej miejscowości wódkę piją
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	W przybliżeniu za 5 lat wina i piwa wypija	Piwa za 5 lat wypija	Jedna osoba dorosła za 10 lat wódki wypija
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Mięsem, owocem ze ziemniaków, pieczeniu albo kiełbasą, kawą, winem, słoniną i chlebem witają się i potrawami	Mięsem gotowanem, owocem potrawami, serem piwem a rzecz kawą	chlebem z masłem, wyżerą i pierogami, a potem popijają wódeczką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni / trzy dni / trzy dni	trzy dni	trzy dni.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają nabiału tj. mleka ani masła.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	W przybliżeniu ludzi trzech kategoryi stosunek procentowy L. =		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią Rutkowskiego ziemniaki i niektóre potrawy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	———		

Ks. Zamojski wikty w Borowej dnia 5. maja 1891. Jan Zamojski

KWESTYONARIUSZ

475

406

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnowski Nazwa miejscowości? Janowice z Gierowa

Jaka miejscowość? górzysta? częściowo górzysta
pagórkowata? " 3/10 pagórkowata
nizina? " 1/10 częścią równiny

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? 4/10 " średnio urodzajna? 6/10 " nie urodzajna?

Narodowość ludzi? polacy Liczba ludności? 1.300

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie	3 razy, a w czasie żniw 4 razy	tak że, jak zamożniejsi.	
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w zimie	3 razy dnia	tylko 2 razy t.j. około 10 g. z rana i około 5. godziny wieczorem.	
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni zwykłe	chleb lub ziemniaki z żórem	ziemniaki i żór oraz zamieszka z mlékiem, a czasem chleb z mlékiem tak w zimie jak w lecie.	ziemniaki z żórem a czasem chleb, gdy są na robocie
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni postne	lub barszczem, a czasem z mlékiem		zimą jatowa zamieszka lub ziemniaki z wodzianą kaszą
2. Co jadają na śniadanie: w zimie, w dni zwykłe	w zimie tak samo,		
2. Co jadają na śniadanie: w zimie, w dni postne	a w święto kawa.		
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni zwykłe	2 potrawy, a czasem 3: kapustę ze słoniną i fasolą - groch lub ziemniaki i kasza albo kluski -	2 potrawy, a we żniwa 3: tak samo, lecz mniéj słoniny i sadła, a więcéj dobrowolnych postów od	2 potrawy
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni postne	bez nabiału te rzeczy ze śliwkami suchymi lub innymi owocami.	nabiału i słoniny	nie na robotach lepiéj jedzą, w domu ziemniaki, kapustę, lub zamieszkę
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie, w dni zwykłe	zimą tak samo;		zimą tak samo, ale około 5 godziny wieczorem.
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie, w dni postne	Czasem mięso, gdy więksi żydzi, rzadziéj bedlę dobiją lub królicze mięso ze świeto.		
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki ze słoniną i mlékiem lub kluski z mlékiem	ziemniaki, lub zamieszka, kluski z mlékiem	
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni postne	jatowo, bez mléka i słoniny czasem jajecznicę		
4. Co jadają na wieczerze: w zimie, w dni zwykłe			
4. Co jadają na wieczerze: w zimie, w dni postne	tak samo,	tak samo	nic! dobrowolny post!
5. Chleb: jaki jadają	chleb razowy	tylko Latem i jesienią pieką	Nigdy chleba nie pieką.
5. Chleb: z czego się składa	z żytniéj mąki żarnowéj.	placek lub chleb	
5. Chleb: czy go sami pieką	tak		
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo	czasem kupią pytlowy ze sklepiku lub kółka rolniczego		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Na świata uroczyste kołacze lub strucle, lub słodkie placki		
6. Inne pieczywa: z czego się składają?	z mąki pszennéj		
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?	kluski kupują dla dzieci ze sklepiku kółka rolniczego.		Na święta kupują bochenek chleba ze sklepiku lub od rolników.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia się na letniej wodzie drożdży za 2 ct. lub kwasku (przedniego pieczywa) później miesi ręką, a gdy ciasto wyrośnie, wyrabia bo- chenki i piecze w piecu piekarskim.	mąkę żytnią, dodaje (parę łyżek ciasta) zaczyn, później dosypuje mąki,	Czasem drożdży pla- cek upieczą na cegłach z listru mąki. Ma mą- żą, gdy idzie na zarobek lub dziecko do szkoły - robią placki.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Co rola wydaje, a prócz tego kupują za- sami wyżej. ziemniaki, kapusta, fasola, groch, kartofle pęczak i kasza jaglana	— —	
sposób przyrządzania?	gotują w prosty sposób. O sztucznie przyprawionych potrawach kobiety wiejskie mało mają pojęcia, prócz tych, które etnizyty w takowanych lepszych domach.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litra dziennie	4 razy na tydzień	Tylko na wielką uro- czystość albo w czasie
w zimie	tylko małe dzieci dostają mleko	—	żniwa jedzą ten specyał.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, ~~niezbierane~~, zbierane, ~~śmie- tana~~, ~~śmietanka~~ maślanka.)	Wszystkiego po trochu i gustu a serwatkę na barszcz	Trochę nedtu można	Tylko kwaśne mleko czasem — a niemowlęta słodkie z wodą, aby dłużej stuszyło.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka	Mają tylko jedną krowę	Ci nie mają krowy.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Tak- tak, bo ciągle potrze- ba pieniędzy na podatki i daniny.	Tylko w czasie żniw —	Ci poszerzą całym rokiem — a kupienie ciągle z ambony o nie dotrzymanie postów jest tu, zdaje się, zbyteczne.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają osobno i do potraw.	Tylko w czasie żniw i w wielkie święta.	Nigdy nie używają, prócz na wielkanoc po sztuce na osobę.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	W dni niepostne wszystkie go używają potrosze, a w czasie postu olej zie- mienia lniego i konopne- go.	Trochę sadła i zubią tu —	Wiejscy trochę obwarzy- a wszystko, prócz pieprzu, cebuli i grzybów nic nie kupią.
w lecie — w dni postne			
w zimie — w dni zwykłe		olej	
w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W niedziele, święta, zapusty i w czasie choroby —	Boże narodzenie, wielkanoc — gdy ktoś chory	Nigdy w domu — chyba w gościnie lub na zarobku dostaną mięsa z obiadu.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		—
krowina	— tak	z krowy i cielęcia	
cielęcina	gdy cielę zachoruje —		
baranina	—		
świnina	1 sztukę do roku biją,		czasem królika w chorobie
jakie inne (~~konina~~, ~~zające~~ króliki i t. d.)	króliki na niedzielę się zabija		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół, a na wesele i trochę pieczeni —	Tak samo	Królika na rosół
18. Czy używają drobiu?	Drób zwykle drogi, zatem lud sprze- daje go w mieście — a zabija kurczę choremu tylko		Woli umierać, niż kurę zjeść, która mu dostarcza jaj, zakłó- ne ma sól i oprawa — trudno podatek.

Ksiądz, organista, kościelny, grubarz (1. cisne, 2. kolenda, 3. pełyta, 4. opłatki.) Bywają obdarzani jajmi.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	około 10 kilo rocznie	około 5 kilo rocznie	fenomenat, gdyby zjadł 2 kilo=
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryby drogie – śledzie tylko wtedy gdy idą na jarmarki –	———	———
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Kto ma pszczoły, pokosztuje trochę miodu i dzieciom da, ale tylko wtedy, gdy podkurzy, resztę sprzedaje. Czasem na jarmarku napiją się miodu	Nie —	Chyby tylko w chorobie na odrę, kubiky dorosłego miodu dziecku.

22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?

marchew	tak	w formie suszonej przechowane piwnicy.	tak samo w mniejszej ilości
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	———		
cebula	tak		
czosnek	—		
ogórki	———		
kapusta świeża	———		
„ kiszona	tak		
i. t. d.	suche grzyby	i rzepę.	

23. Czy są używane i w jakiej formie

groch	w pęcakiem i do kapusty	się domieszuje	
bób	gotowany z buraczkiem lub zadtem		i jatowy.
fasola	——— tak samo ———		
soczewica	- - -

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w lecie świeże w zimie suszone —	Takie specyaty sprzedaje się w mieście, bo to drogie, a chłop tego sobie nie poje.	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią, bo to jest ich ulubiona potrawa,		którą i wczoraj na dniu się jadła
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	skrobane i gotowane Używają do wypiekają; mieszają	, a czasem do ciasta na chleb z mąką i kluski	pieczone. obwarzki, duże.
29. Czy piją kawę, herbatę?	W mieście i uroczystości domowe	na jarmarku tylko.	Nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, ~~konfitury~~)?	suszą i powidło	robią niektórzy.	suszą.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy 3 "	3 razy 2 razy	3 razy 1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino / wino owocowe	Wszystkiego po trochu Nie znane,	W jarmarki upijają się na ludności	i w zapusty wódce 5% całej tutejszej
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2,5 litrów a 5% ale to tylko 50% ludzi pijących.		wódkę. Dawniej było 80% pijących.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka, wino, piwo. Rozumie się wino żydowskie, fatszowane. Włościanie nie mogą wina sprowadzić i oszukom rozsprzedać, gdyż podatek konsumcyjny i cenzura od strony skarbowej. Wino sprzedawane włościanom idzie bez zysku pomimo być wolnem podatku.	wódkę, a dla grubszych gości fatszowane wino po 30 k butelka.	trochę wódki
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	piątek ścisły post, a w środę i sobotę od mięsa = piątek, środa i sobota ścisły post, a poniedziałek, wtorek, czwartek od mięsa. Prócz tego 24 dni suche i nigilie, krzyżowe dni całe 46 dni ścisły post, tylko w niedziele jedzą z nabiałem. razem wszystkich postów w roku 133 prócz postów dobrowolnych z biedy!		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Przeważnie nie używają ani nabiału. W młodszem pokoleniu pozwalają sobie jednakże tego wybryku, natomiast mniej się upijają na jarmarkach a więcej szanują cudzą własność niż starowierscy.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20% średniozamożnych 46% ubogich — 24% włościanina na 10 morgach roli	Zamożności — i ubóstwo nie idzie jednakże w parze z ilością posiadanych morgów gruntu, bowiem częstokroć chałupnik rozsądny, pracowity, lepiej żyje od	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W obecnych czasach pérzu ani koniczyny (tak jak dawniej) ludzie jeść nie będą, gdyż zawsze chociaż lichy zarobek się znajdzie. W każdym jednakże razie lud w naszym kraju licho się żywi, wskutek czego słaby do pracy, kartoflany — i t. p. K porządku:		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	1. braku inicyatywy dania korzystniejszej pracy — brak przemysłu wydoskonalonego, fabrycznego = Nasz włościanin jest dobrym robotnikiem w północnej Germanii, bo tam są dobrzy inicyatorzy do pracy. 2. Wrodzone lenistwo od najwyższych do najniższych kategoryj społeczeństwa naszego. 3. Pieśni uczą się w szkołach średnich na pamięć, a ostatni śpiewu albo nicznego się nie uczą. 4. Kapitaliści kupony odcinają i na lichorz pieniądze dają, zamiast podnieść nimi przemysł i rolnictwo i w ogóle obracać nimi na korzyść kraju — i wiele a wiele innych przyczyn, które każdy rozsądny obserwator widzi namacalnie.		

dol. 537

476

408

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnów Nazwa miejscowości? Kobierzyn

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) : pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) : średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 840.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb żytny z serem lub z masłem.	chleb żytny z mlekiem	chleb jatowy
	w lecie, w dni postne	sam chleb	sam chleb	bez śniadania.
	w zimie, w dni zwykłe	chleb żytny z barszczem owsianym, omaszczonym mlekiem lub tłuszczem wieprz.	chleb żytny z żurem żytnym omaszczonym mlekiem	żytny żur jatowy ze ziemniakami
	w zimie, w dni postne	chleb żyt. z barszczem owsian. jatowym	chleb żytny z żurem żytnym jatowym.	żytny żur sam lub ze ziemniakami
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	1. Kapusta maszerowa sadłem wieprzowem z ziemniakami maszerowymi masłem. 2. Kluski z mąki razem. pszennej ze słodkiem mlekiem.	1. Kapuśnica maszer. masłem ze ziemniakami jatowymi. 2. Kwaśna kasza jęczmienna na serwatce.	1. Kapusta, jeżeli maszerowa, to masłem, z fasolą lub ze ziemniakami.
	w lecie, w dni postne	1. żur żytny z chlebem żytnym lub ziemniakami 2. Kasza jaglana lub jęczmienna na wodzie ugotowana.	1. żur żytny jatowy z fasolą lub ze ziemniakami.	1. żur żytny jatowy ze ziemniakami.
	w zimie, w dni zwykłe	1. Kapusta maszerowa sadłem wieprzowem z jatowymi ziemniakami 2. Kasza jęczmienna Krwawa na serwatce.	1. Kapusta masz. masłem ze ziemniakami jatowymi. 2. kwaśna jęczmienna kasza na serwatce.	1. Kapusta, przeważnie jatowa z jatowymi ziemniakami.
	w zimie, w dni postne	1. Barszcz owsiany jatowy z żytnym chlebem.	Barszcz owsiany jatowy z żytnym chlebem.	1. Żur żytny ze ziemniakami jatowo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	1. Kapusta masz. sadłem wieprzowe ze ziemniakami. 2. Kwaśna jęczmien. Kasza na serwatce.	Ziemne ziemniaki z kwaśnem mlekiem	Żuchа, t.j. podewka z nieco mąki jęczmiennej, ugotowany na serwatce.
	w lecie, w dni postne	Żytny żur z chlebem, jatowo.	Żytny żur z bobem lub fasolą.	Resztki z obiadu, jeśli pozostały.
	w zimie, w dni zwykłe	Żur owsiany, obrasowany słodkiem mlekiem z bobem lub ziemniakami.	Żur owsiany jatowy ze ziemniakami.	Żytny żur jatowy ze ziemniakami.
	w zimie, w dni postne	Kapusta jatowa mieszana z grochem i ziemniaki.	Kapusta mieszana z grochem lub z bobem i ziemniaki.	Same ziemniaki jatowe.
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy	żytny lub jęczmienny razowy	przeważnie jęczmienny razowy
	z czego się składa	z zakwaszonej mąki, soli i wody.	z mąki zakwaszonej, soli, wody, często z domieszką ziemniaków	z mąki zakwaszonej, soli i wody
	czy go sami pieką	sami pieką.	sami pieką	sami pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują.	nie kupują	Kupują zboże na chleb, lub gotowe bochenki pomiasteczkach od żydowskich piekarzy.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Podczas świąt lub zabaw używane bywają: a. chleb pszenny, b. Kołacze c. strucla	To samo, co najczęściej, bez z gorszej mąki.	Ani nie wypiekają, ani nie kupują.
	z czego się składają?	a. Z mąki pszennej tyltlowanej, drożdży, soli i wody. b. " " " " " " jaj, sera, rodzynków, cynamonu	Sami wypiekają. Skład ten sam.	
	z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Wypiekają bochenki okrągłe w piecach piekarskich (w domu).	W tak zwanych „cygankach", t. j. pod blachą, gdzie się pali pod garnkami z pobranemi, mianowicie po wymierceniu ognia z pod blachy. Bochenki, zwane „Kuligami", mają kształt podłużny. Ważą się zwykle 3. Tam pieczywo w piecu piekarskim.	Również pieką „kuligi" pod blachą czyli w cygance u zamożniejszego sąsiada, którego o to uproszą, by u siebie mniej drzewa spalić, lub w braku „cygana" czyli kuchni z blachą.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Również w piecach piekarskich.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne, mało mięsne.	roślinne, bardzo mało mięsne.	roślinne, prawie wyłącznie.
Nazwy ich?	Ziemniaki, kapusta, kasze: n.p. jaglana, jęczmienna, tatarczana, na mleku, lub na kwaśno, kluski na mleku lub jakie łagumina ze serem, pierogi z serem, groch, fasola, bób, ziwzytny bardzo owsiany, rzadziej mięso.	Ziemniaki, kapusta, kasza jęczmienna, rzadko jaglana lub tatarczana, kluski, groch fasola, bób, ziwr, barszcz.	Ziemniaki, kapusta, groch, fasola ziwr zytny.
sposób przyrządzania?	Prosty, wyjaśniony po wyżu w przypisach: 2, 3, 4, 5, 6.	Sposób przyrządzania ten sam.	Sposób przyrządzania ten sam.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Używają, dziennie 1 litr przeciętnie na osobę.	Używają 1 litr mleka przeciętnie na osobę	Używają, lecz zaledwo cały ½ litra mleka przeciętnie na osobę w tydzień
w zimie	„ „ ½ litra „ „ „	„ ½ litra „ „ „	W całą zimę, bo krowom przeciwają.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najwięcej używają mleka kwaśnego zbieranego	Tak samo.	Przeważnie Serwatki, którą od zamożniejszych nabywają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego.	Tak samo.	Nie.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają takowego, zapasy robią z masła solonego.	Używają bez zapasów nie robią	Nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają tylko do potraw w małej ilości.	Tak samo, bez w bardzo małej ilości.	Nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła, sadła,	masła, sadła	
w dni postne	oleju.	nie nie używają	Nic.
w zimie: w dni zwykłe	masła, sadła,	masła, sadła	
w dni postne	oleju	nic	
15. Jak często spożywają mięso?	Co dzień uroczystych świąt.	Co dzień uroczystych świąt zwykle ½ funta na pięciro ludzi.	Nic.
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina	Jadają: końinę, cielęcinę, świninę, króliki.	krowinę, króliki.	Nic
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające. króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane.	Gotowane.	Żadne.
18. Czy używają drobiu?	Nie używają.	Nie używają.	Nic.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Najwyżej 1 kilogram mięsa.	Mniej więcej ¾ kilogr. mięsa.	Nic.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają tylko śledzi.	Tylko śledzi.	Tylko śledzi.
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	Używają.	Nie.	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Przechowują tylko kapustę kiszoną.	Tak samo.	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, bób i fasola gotowane na wodzie.	Tak samo.	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, pszenne	Używają: hreczane jęczmienne jaglane. Sami wyrabiają.	jęczmienne jaglane	Nie.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — pszenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają: żytniej pszennej, jęczmiennej, owsianej. Zapasy robią.	żytniej, pszennej jęczmiennej. Sami robią.	Żytniej jęczmiennej. Zapasów nie robią.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają.	Nie.	Nie.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią.	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone.	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają	Używają	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają	Nie.	Nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę.	Nie.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią	Nie.	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Raz / Raz } w południe	Tak samo	Tak samo.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	Piją przeważnie piwo.	Tak samo.	Nie.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Pijących wódkę zaledwie jest kilku. Średnio wypaść może 2 litry na osobę w roku	2 litry	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chlebem, kołaczami, masłem, serem, mięsiwem kawą, piwem wódką, rzadko winem	Chlebem, kołaczami, masłem, piwem mięsiwem i wódką.	Chlebem, kołaczami masłem, rzadko piwem, lub wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni: piątek, sobota trzy " : " " i środa wszystkie dni prócz niedzieli.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych: 10 % mniej zamożn. 60 % ubogich 30 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Ci starsi pamiętają, żywiano się: Perzem, pokrzywami, ostem (pachlitą), przetnakiem (podobna roślina do gorczycy) lebiodą, makuchami (z siemienia lnianego lub konopnego), mięczynami (plewy z prosa), i t. p.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań, oraz do uwag.	Pytanie 7. jest niejasne. Również pyt. 8. część druga, - przyjęłem w kwestyonaryuszu nie da się opisać sposób przyrządzania potraw, chiby najogólniej, bo miejsca po temu zamało. Zresztą przechodzi te siły co do wtedy w tym rozpędzie nauczyciela, bo ten nie wszędzie był z tą rzeczą dobrze obeznany. - Odnośne odpowiedzi nie można zatem uważać bezwzględnie do poszczególnych kategoryi ludzi pod względem majątku i zamożności.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnów Nazwa miejscowości? Kowalowy

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 864

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	2 razy
	w zimie	3 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	racierka i pieczniaki	z borszcz i chleb	z wodzianka i chleb
	w lecie, w dni postne	borszcz i pieczniaki	Dto	Dto
	w zimie, w dni zwykłe	Dto		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, krupy, kasza, ziemniaki kwaśne mleko z pieczniakami fasola i groch	to samo co i najzamożniejsi	ziemniaki, kasza, chleb z borszczem, krupy, fasola groch.
	w lecie, w dni postne	Kapiele, rzepa, kasza ze śliwkami, barszcz owsiany		
	w zimie, w dni zwykłe	Dto		Dto
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Krupy na derwatce	to samo co i najzamożniejsi	przewarnie nie
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		razowy	Dto	Dto
— z czego się składa		z mąki żytniej jęczmiennej lub owsianej		
— czy go sami pieką		Sami wypiekają		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		kołacze	Dto	/
— z czego się składają?		z mąki żarnowej żytniej		
— z kąd je otrzymują?		—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	razowy na kwasie	Jako	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne i jarzynowe		
Nazwy ich?	Zacierka, kluski, kapusta, karpiele, ziemniaki, rzepa, kasza, krupy, barszcz owsiany	Jako	Jako
sposób przyrządzania?	powszedniy		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	dziennie 1/4 litry	Jako	Jeżeli dostaną od zamożniejszych
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	przeważnie nie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne zbierane, maślanka, serwatka	Jako	Jeżeli dostaną od zamożniejszych
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słonina	masła, słonina	masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	nic	nic	nic
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	sadło	nic	nic
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	nic
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w roku na święta	2 razy w roku na święta	1 raz w roku na święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina	krowinę	krowinę	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina / baranina			/
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)		króliki	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	Gotowane	/
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Klgr.	4 Klgr.	3 Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi	Śledzi	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? (marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.)	Karpiele, cebula i kapusta kiszona	Karpiele, cebula i kapusta kiszona	Karpiele, kapusta kiszona
23. Czy są używane i w jakiej formie (groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza)	Groch bób, i fasola zwykle gotowane lub z kapustą	Tak	Tak
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? (hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne)	Jęczmienne krupy i kasze wyrabiają sami	Tak	Tak
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? (przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana)	Mąkę pszenną, żytnią, owsianą i jęczmienną używają na potrawy ale nie robią papasów tylko kaszę rzadką wielą zboże na jarnach.	Tak	Tak

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Zwykle gotowane	Tak	Tak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	/	/	/
czy wypiekają z nich placki, kręgle?			
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki suszone i grunki	Tak	/
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Wódka, piwo.	Wódka, piwo.	Wódka.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	30 litrów	20 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódka i piwo.	Wódka i piwo.	Wódka.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	3 dni postu 6 dni postu 6 dni postu		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają ci tylko, którzy ~~otr~~ uzyskali dyspensę		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	15% najzamożniejszych 40% mniej zamożnych 45% najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku padają ci w pijaństwo, u których biorą ~~ostatki~~ wszystko gotowe.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W Kowalowach dnia 15. maja 1891 Kowalski nauczyciel		

Powiat?

Jaka miej

Przeciętny dzajno

Narodowo

1. Ile raz jadają

2. Co jad śniada

3. Z czeg zwykl

4. Co jad na wiecze

5. Chleb

6. Inne

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnów Nazwa miejscowości? Lichwin

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? od 1500 do 1600

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	4 razy	3 razy
	w zimie	" "	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z mlekiem (kawą)	czasem chleb – kubek mleka z żurem	po większej części ziemniaki
	w lecie, w dni postne	chleb, barszcz.	Jetto	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	Jetto	Jetto	to samo
	w zimie, w dni postne	Jetto	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Zwykle rosół (żur) gospodarski, obiady kapusta ziemniaki, kasza, kut klusk.	kapusta, ziemniaki, groch, kasza, klusk.	kapusta, ziemniaki, kasza.
	w lecie, w dni postne	Zupy ziemniaczane, chleb, legumina.	ziemniaki kapusta, groch, zioska	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	żur, rosół z ziem. z dojgiem gospodar. czasem rosół z ziemniakami i grochu lub legumina z mąki.	klusk: ziemniaki, kasza, groch kapusta,	tak samo
	w zimie, w dni postne	zupa grochowa z chlebem, legumina.	tak samo	tak samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Żur, ziemniaki, mleko, chleb, kawę, ziemniaki.	ziemniaki, kasza, klusk;	ziemniaki, klusk,
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, klusk. lub kasza.	tak samo.	to samo
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki, pieczone lub gotowane przyprawione.	tak samo	to samo
	w zimie, w dni postne	jęcz. to samo.	tak samo	to samo.
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy	razowy
	z czego się składa	z żyta, pszenicy jęczmienia owsa z ziemniakami.	żyto jęczmień	sami się wypiekają, tylko ubodzy otrzymują od zamożn. sąsiadów.
	czy go sami pieką	sami	sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	–	–	–
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecach murowanych na terenie przynależnym	to samo	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	z mąki i z roślin jarzyn	z mąki i jarzyn	to samo
8. Nazwy ich?	—	—	—
8. sposób przyrządzania?	—	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	używają w małej ilości	— wcale używają.
9. w zimie	—	ale tylko nie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	dodają do potraw mleko słodkie zbierane kwaśne mleko-maślanka	przeważnie kwaśne	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	na własny użytek z kwaśnego	zwykle gdy wyrobią sprzedają.	—
12. Czy używają masła?	używają	mniej	wcale nie.
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	raczej do potraw	czasem zjedzą, dają	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło słonina a smalec	rzadko wcale tłuszczu powie. Raczej olej.	—
14. w lecie w dni postne	masło, olej		
14. w zimie w dni zwykłe	to samo		
14. w zimie w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	jeden do dwóch razy na miesiąc	dwa do trzy razy na rok	—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. krowina	zwykle krowie	krowie lub z królików.	—
16. cielęcina	wszystkie.		
16. baranina			
16. świnina			
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	—
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	wcale nie	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	najwięcej 4 kilo	2 kilo	½ kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie	nie	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tak — nie	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	tylko w koparce	to samo	—
buraki	—		
karpiele	w koparce nie sadzą	to samo	karpiele.
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża	świeża	to samo	kapusta kiszona
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.	ziemniaki	ziemniaki	ziemniaki.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	grab } gotowane		
bób	bób }		
fasola			
soczewica			
kukurudza	tak	jako mąka na mamałygę	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	kupują.	kupują	tak
jęczmienne	sami wyrabiają;	sami sobie	
jaglanne	—		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	przenną na kluski	to samo	owsianą na
żytnia	żytnią na chleb		chleb.
owsiana	na chleb		przewarinie
hreczana		—	
jęczmienna	—		
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże gotowane	suszone sprzedają.	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią.	też	też
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają.	używają.	czy wiem
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie śliwy suszą.	nie; nasze śliwy	— —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	3 razy	3 razy	2 razy
w zimie	2 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka piwo	też	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	½ litry	¾ litry	¼ litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem piwem, wódką, miodem	wódką piwem	wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	niektórzy używają nie w wielkiej ilości.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na sto 2% zamożnych " 20 mniej zamożnych reszta ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	chlebem, ziemniakami kapustą buraczankami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

479 414

Powiat? tarnowski Nazwa miejscowości? Łęg ad Partyń

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 1480.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: śniadanie, obiad, podwieczorek, wieczerzę w zimie śniadanie, obiad, wieczerzę czasem podwieczorek.	tak sama	tak samo, podwieczorek tylko we zimie.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	chleb z twarogiem, serem czasem z mlekiem lub z masłem.	tak samo	chleb z barszczem, sam chleb lub czasem z mlekiem.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	chleb z barszczem		chleb z barszczem
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	chleb z barszczem zwykle, zamożniejsi jak w lecie.	dito	lub suchy, ziemniaki.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	chleb z barszczem.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	z kapusty okraszonej salem lub masłem, ziemniaków, kaszy na mleku lub na serwatce, lub kluseк.	tak samo	Tak samo, tylko potrawy są bez żadnej okrasy i mleka, czasem tylko z mlekiem lub serwatką.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	kapustę jatarej, ziemniaków z barszczem, czasem także mleczne potrawy jak wyżej.	tak samo.	zazwyczaj barszcz z ziemniakami, bobem lub grochem i kapustę jatową.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	jak wyżej, tylko mniej używają mleka, a więcej omasty.	używają więcej jatowych potraw.	tak samo, ale prawie jatowe, a nawet czasem bez soli.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	jak wyżej w dni postne, tylko nic mleka nie używają.	tak samo.	
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki, groch, kaszę krasną na serwatce, mleko krasne, maślankę	tak samo.	Ziemniaki, bób, lub groch z barszczem, kaszę krasną na serwatce.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	ziemniaki z barszczem lub groch, kapustę,	tylko gorzej omaszczone.	Te same tylko zupełnie jatowe
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	kapustę, ziemniaki, barszcz, kaszę krasną, groch.	tak samo	Tak samo.
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	tak samo, tylko jatowo. (Wszystko ugotowane ~~obiad~~ w południe)	"	Tak samo.
5. Chleb — jaki jadają	żytny, mieszany.	żytny, mieszany jęczmienny i żytny z ziemniakami	Picha z placki, słodkie pod blachą, lub niektórzy obywają się zwłaszcza w zimie bez chleba, żyją z ziemniakami.
5. Chleb — z czego się składa	—	—	
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	—	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	
6. Inne pieczywa — jakie używają?	kołacze /placki/ ze serem na święta Boż. nar. i Wielkan.	Tak samo niektórzy	— " —
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	—	—	
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	sami wypiekają	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb żytny, razowy, kwaszony, często mąka żytnia mieszana z jęczmienną lub z ziemniakami gotowanymi i siekanymi.	tak samo	tak samo.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ziemniaki, kapusta, kasza kwaśna lub na mleka, bób, fasola, żurawina. — Ziemniaki gotowane lub pieczone. - Kapusta kwaśna z sadłem lub słoniną w dni postne z masłem, w zimie na lub jęczmienna najczęściej kwaśna z serwatką, mięsne dy z mlekiem - Bób i fasola ugotowane i odcedzone z wody najczęściej jadają z żurem - Żur maszczony słoniną lub masłem, w dni postne jałowy. -	tak samo	Tak samo, najczęściej jałowo. -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	W lecie używają wiele mleka. Na oso. by przypadać może litr. dziennie	Tak samo.	Mniej.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Bardzo mało używają. Na jedną osobę ¼ litra może nie wypada.	Jeszcze mniej; najczęściej zupełnie nie używają.	Zupełnie nie używają. -
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego, kwaśnego, zbieranego, maślanki i serwatki. -	Tak samo	Tak samo. -
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego	Tak samo	Jeżeli mają krowę, wyrabiają sery lecz najczęściej na sprzedaż
12. Czy używają masła?	Używają lecz nie wiele, bo prawie wszystko sprzedają. -	Tak samo. -	Bardzo mało -
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Robią zapasy lecz tylko wyjątkowo -	Nie robią	Nie robią. -
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko wyjątkowo do potraw.	Tak samo.	Zupełnie nie używają. -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła, słoniny, sadła.	Tak samo.	Prawie nie używają. -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Nic. —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Masła, słoniny, sadła.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Oleju. -		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Boże Narodzenie i Wielkanoc i czasem w niedzielę. -	Tak samo. -	Nigdy -
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina	Na Boże narodzenie krowinę, na Wielkanoc świninę, jeżeli zabijają świnię Wilka razy świninę bez	Na Boże Narodzenie krowinę, a na Wielkanoc świninę, a czasem w niedzielę Królika. -	Żadne. —
16. Jakie mięso jadają — cielęcina, baranina, świnina	w niedzielę tylko lub Królika		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane.	—
18. Czy używają drobiu?	Czasem ugotują kurę, lecz tylko dla chorego.	Tak samo	Nigdy. -

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Może kilogram.	Nie więcej jak ½ kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	W wielkim poście używają razem śledzi. —	Tak samo.	Nie używają. —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę kiszą kapustę, a cebulę kupują. Innych ogrodowizn nie używają.	Tak samo. —	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają grochu, bobu i fasoli, z innem bób na sucho zamarzają ne. —	Tak samo	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają, jednak bardzo mało.	Tak samo. —	Tak samo. —
jęczmienne	Najwięcej używają kaszy ja. glanej lub jęczmiennej		
jaglanne	tak zwany „pencak“. Kaszę robią sobie sami. —		
przenne	Nie używają. —		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Używają mąkę przenną, żytną,	Tak samo.	
żytnia	i jęczmienną. Mielą najczę.		
owsiana	ściej sami w żarnach. Cza.	Mielą zawsze sami	Tak samo. —
hreczana	sem, osobliwie przed świętami		
jęczmienna	mielą w młynie.		
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	I robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, nieraz pieczone	Tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają		Używają, jeżeli nieraz chleb pieką.-
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie pieką-		nie pieką-
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją na Boże Narodzenie i Wielkanoc, herbatą raczą się wyjątkowo na jarmarku.	tak samo.	Nie piją zupełnie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	raz w południe, gdy gotują obiad za zarazem i wieczerzę.- / raz, gdy gotują obiad, wyjątkowo, gdy jest babka z winna, gotują i śniadanie.-	raz w południe.	raz w południe.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	piwo, miód, wino, oczywiście fałszowane po 20 ct. litr, i wódkę.	tak samo.	nic.-
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Z wyjątkiem kilku pijaków i kilkudziesięciu młodzieńców osobliwie wyższych sfer, nikt wódki nie pije.- Można jednak przypuścić, że przeciętnie na dorosłą osobę wypada $\frac{1}{2}$ litra.		Prawie nic nie piją.-
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Na weselach raczą się piwem, lub winem, miodem, wyjątkowo takie wódką. Jedzą zaś placki z serem, albo chleb z suchym serem.- Tak samo na chrzcinach.- W święta piją najczęściej miód lub piwo, a jedzą placki z serem lub chleb.	tak samo.-	Na weselach i chrzcinach piją piwo lub wódkę, jeżeli wogóle co piją.- W święta nie piją nic.-
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	w piątek.		
w tygodniu adwentowym	3 dni t. j. we środę, piątek i sobotę.-		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie dni nawet i w niedzielę-		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W lecie używają w piątek i w inne dni postne. W zimie, w adwencie w wielkim poście nie używają prawie zupełnie nabiału, osobliwie ubożsi.-		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych będzie 10%, mniej zamożnych 75%, a najuboższych 15%.-		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Głodu od dawna tu nie pamiętają, a w czasie przednowku jadają wprawdzie mniej lecz te same pokarmy.-		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Jan Wertz, tymcz: nauczyciel
w Łęgu nad Partyni.-

480

416

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnów Nazwa miejscowości? Lękawica

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ pagórkowata? ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna?~~ średnio urodzajna? ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? Polacy i kilka rodzin żydow. Liczba ludności? tysiąc kilkaset.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery	cztery	cztery
	w zimie	trzy	trzy	trzy a nawet dwa
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	kluski z mlekiem lub ziemniaki	ziemniaki z kapustą	
	w lecie — w dni postne	żur z ziemniakami	lub chlebem	
	w zimie — w dni zwykłe	dto		
	w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami lub groch, bób	kasza z mlekiem	krupnik z kaszy jęczmiennej lub z żyta z mlekiem.
	w lecie — w dni postne	ziemniaki, kapusta z grochem	kapusta z grochem	ziemniaki z solą pieczone lub gotowane
	w zimie — w dni zwykłe	dto.		
	w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami lub kasza	kluski z mlekiem lub	kasza z mlekiem
	w lecie — w dni postne	kapusta z ziemniakami	kluski z olejem z serem kasza	
	w zimie — w dni zwykłe	żur z ziemniakami	dto	dto
	w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		żytni razowy		
z czego się składa		z żyta, owsem z żyta z jęczmieniem		
czy go sami pieką		sami		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		bułki pieką tylko na prezenty z mlekiem		
z czego się składają?		przem		
z kąd je otrzymują?		z Pujdy		

Bibl. Jag.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	~~na~~ kwaśny, lub drożdżowy		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	———		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	pojedyncze, gotowane		
Nazwy ich?	kluski, krupka, ziemniaki, kapusta, kasza jaglana, ryżowa na mleku, pęcak, kasza jęczmienna, kasza gryczana.		
sposób przyrządzania?	gotowane.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają przeciętnie ½ litra	na osobę	nie, bo mają, by dla chyba, że nad zarobku.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	tylko z niedzielę i to bardzo mało		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału: (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka, maślanka.)	słodkie, kwaśne,	zbierane, i maślankę	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	robią z kwaśnego mleka zbieranego		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają — i robią na zimę zapasy, solonego masła		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo rzadko tylko jajecznicę Pożółkłe nie używają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	oleju, żuru, suszu		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	mleka, słoniny, masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	oleju —		
15. Jak często spożywają mięso?	~~ex abesu~~ w niedzielę i święta	dzieci	2 lub 3 razy do roku.
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
16. Jakie mięso jadają: krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina	wieprzowinę		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują, kiełbasy wędzą, słoninę solą,		
18. Czy używają drobiu?	nie. chyba, że kura zachoruje		

19. Ile przecię
w roku n
dorosłego

20. Czy używaj

21. Czy używa

22. Czy są z
na zimę z og
wizn i w j
formie?

23. Czy są
wane i w ja
formie

24. Krupy
jakie używ
sami wyrab
gdzie ku

25. Mąki
(jakie używ
robią zapas
kupuj

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	najwięj 4 kilo	2 kilo	najmniej ½ kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie		
buraki	nie		
karpiele	— mają, niektórzy		
kalarepa	nie		
cebula	— mają, ale kupną nie zrają		
czosnek	— takie		
ogórki	nie		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	mają kiszoną		
i. t. d.	ziemniaki		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany do zupy bób, olejem, słonsiny		
bób	takie		
fasola	takie		
soczewica	nie		
kukurudza	nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sobie sami		
jęczmienne	najwięj kaszą		
jaglanne	kupują		
prżenne	nie, tylko wyjątkowo		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	sami sobie w ziarnach		
żytnia	takie		
owsiana	mamy na owies		
hreczana	nie		
jęczmienna	mamy do chleba		
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże upieczone lub gotowane lub smażone. suszone jako przyprawę do żuru		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane lub pieczone używają kluski gotują	lub na kluski.	
29. Czy piją kawę, herbatę?	przy uroczystościach domowych w święta.	na chrzcinach weselach	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki, gruszki, jabłka suszą.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	~~3 razy~~ 2 razy	2 razy 2 razy	2 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / wino / ~~wino owocowe~~	do wódkę piwo, wino ale nie wyroby		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	niektórzy pijący ciągle to pani litr dziennie inni tylko czasem przy szczególności. wyjdzie 5 do 10 litrów rocznie		a wielu ani kieliszka nie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatą, kawą, piwem, winem i wódką. rosołem z mięsem, i kaszą jaglaną na mleku.	kołaczami z serem.	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	~~trzy dni~~ sześć dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie — tylko olej z siur		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/5 zamożnych 20 % 1/2 mniej zamożnych 50 % najbiedniejszych 30 %		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzianą zamiastką		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

482

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnów Nazwa miejscowości? Rudka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Miejscowość nizinna.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Wszystka ludność narodowości polskiéj Liczba ludności? 470

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z masłem lub serem, ziemniaki i inne.	Ziemniaki i inne	Ziemniaki i inne
	w lecie, w dni postne	chleb, ziemniaki ze żurem z pszennéj mąki	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe	taksamo jak i w lecie.	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni postne	taksamo jak i w lecie tylko bez omasty.	tak samo	tak samo.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, ziemniaki, kasza, jasola, kluski, pęczak, jasola z pęczakiem, bób	Kapusta, ziemniaki, kasza, jasola, kluski, bób, pęczak tylko rzadko omaszczone.	Kapusta, ziemniaki, jasola kasza bez rzadko z nabiałem.
	w lecie, w dni postne	tosamo, tylko bez omasty i nabiału	Tak jak zwyczajnie bez bez nabiału.	jak zwyczajnie tylko bez nabiału.
	w zimie, w dni zwykłe	tak jak i w lecie.	tak jak i w lecie	tak jak i w lecie.
	w zimie, w dni postne	tak jak i w lecie, tylko bez omasty i nabiału	tak jak i w lecie.	tak jak i w lecie.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kasza, ziemniaki z mlekiem lub co zostanie z obiadu.	Pozostałości z obiadu, kasza ziemniaki z wodą.	Kapusta ziemniaki pozostałe z obiadu.
	w lecie, w dni postne	jak zwyczajnie, tylko bez nabiału.	to co w dni zwykłe	to, co w dni zwykłe.
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie.	tak jak w lecie	tak jak w lecie
	w zimie, w dni postne	jak w lecie, tylko bez nabiału.	tak jak w lecie	tak jak w lecie.
5. Chleb	jaki jadają	razowy	razowy	razowy, ale go bardzo rzadko pieką i to po 1 lub 2 bochenki
	z czego się składa	z mąki pszennéj i żytniéj	z mąki żytniéj i jęczmiennéj	z mąki żytnéj i jęczmiennéj
	czy go sami pieką	sami	sami	sami zamyaj u bo, gatnych sąsiadów
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	żadnych nie używają	żadnych	żadnych.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zazwyniają na Boże Narodzenie, gdy to wykośnie, zamięsza się reszta mąki. Gdy to dobrze wyrośnie, wyrabiają bochenki, kładą do słomianek, w których jeszcze ciasto zakładnieli mnie się podnieść, potem je kładą do gorącego pieca.	Rzadko chleb pieką. Tylko raz lub dwa w tygodniu po jednym bochenku w piecu Ruskiemu zazwyniając na krasnym żurze z dodatkiem ziemniaków.	Wcale nie pieką chleba i jedzą go tylko wtedy, gdy u bogatszych zarobią lub z łaski dostają.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Cienkie Kołacze Drożdżowe z mąki pszennéj, Jaglanéj z serem na wierzchu.	żadnych	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Kapusta, ziemniaki fasola, kasza, kluski, pęczak i t. d. gotują	takie jak i u zamożniejszych gotują	takie jak u poprzednich gotują
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają przeciętnie pół litr Dziennie	używają 1/2 litra Dziennie	nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 1/2 litra Dziennie	nie	nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane, śmietana jako omasta, maślanka	Mleko słodkie, kwaśne zrzadko. Kwaśne mleko i serwatkę kupują czasem u pachciarza we wsi.	nie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery z mleka kwaśnego zbierango	nie	nie
12. Czy używają masła?	używają	Sami nie używają tylko sprzedają w okolicznych miast.	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Wszystkie sprzedają	Wszystkie sprzedają	Sprzedają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	sadło, słonina, masło	Barcho rzadko sadło.	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	nie	nie	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie.	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	"
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko dwa lub trzy razy w roku na święta	nigdy	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nie	Na święta Wielkanocne kawa, Też kiełbasy lub słoniny zresztą nigdy nie.	tak jak mniej zamożni.
16. Jakie mięso jadają — krowina	dwa lub trzy razy w roku na święta.		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	nie		
16. Jakie mięso jadają — baranina	nie		
16. Jakie mięso jadają — świnina	jeżeli kto świnię zabije w zimie.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wieprzowe solą, kiełbasy wędzą, zresztą zawsze gotują	nijak nie przyrządzają	nijak.
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	z 10 kilogr.	nie można oznaczyć.	nic
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w zimie.	Używają śledzi	Używają śledzi, ale bardzo mało.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	8 gospodarzy ma pszczoły, ci jedzą miód z chlebem.—	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	mają zapasy surowej	tak jak i zamożniejsi	także mają zapasy surowej.
buraki	mają zapasy surowych	mają zapasy surowych	także mają zapasy surowych
karpiele	nie	nie	nie
kalarepa	nie	nie	nie
cebula	mało cebuli posiadają	nie	nie
czosnek	mają ale niewiele	tak jak najzamożniejsi	tak jak mniej zamożni.—
ogórki	mają ale tylko w lecie gdy rosną.	tak jak najzamożniejsi	nie
kapusta świeża	nie	nie	nie
„ kiszona	mają	mają	mają.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	mało używamy gotowany lub z kapustą	jak u najzamożniejszych	nie
bób	używa się gotowany maszerowany lub z jarzem	jak u najzamożniejszych	jak u mniej zamożnych.
fasola	używają gotowanej, maszerowej, z kapustą i pęczakiem.	jak u najzamożniejszych	jak u mniej zamożnych
soczewica	nie	nie	nie
kukurudza	nie	nie	nie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie	nie	nie
jęczmienne	gotują z mlekiem i z wodą	jedzą z mlekiem	wsypują do kapusty w gotowaniu
jaglanne	gotują z mlekiem i z wodą	jedzą z mlekiem i z wodą	gotują z wodą
przenne	nie	nie	nie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają zapasów nie robią i nie kupują	jak najzamożniejsi	Rzadko używają.
żytnia	używają zapasów nie robią i nie kupują	jak najzamożniejsi	jak i mniej zamożni.—
owsiana	nie	nie	nie
hreczana	nie	nie	nie
jęczmienna	używają, zapasów nie robią i nie kupują	używają jak i najzamożn.	jak i najzamożniejsi.—
kukurydzana	nie	nie	nie
ziemniaczana	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią nawet znaczne	dosyć duże zapasy robią	Każdy ma kilkanaście korcy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają i gotują kręgle	gotują kręgle	gotują kręgle.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją w uroczyste roczne święta	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa	raz	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją wódkę i piwo a miodu wina i wina owocowego nigdy	Piją wódkę i piwo wreszta nic	Piją wódkę a piwo rzadko gdy im kto zapłaci. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/2 litra	1/2 litra	1/2 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem i wódką	jak zamożniejsi	jak zamożniejsi. —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa: piątek i sobota.		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	trzy: środa, piątek i sobota		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień i niedziela także		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Wcale nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 8%, mniej zamożnych 50%, najuboższych 42%. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W obecnych czasach nie bywa tak wielkiego głodu na przednowku, choć wielom brakuje, to sobie ziarna kupią lub pożyczą u sąsiadów. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Głównym pokarmem tutejszego ludu w ogóle są ziemniaki Kapusta, fasola mniej Kasza. —		

483

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? tarnowski Nazwa miejscowości? Wola rzędzińska

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } tak

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2052

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: cztery razy w zimie: trzy razy	taksamo 4	taksamo 4
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: Mleko z chlebem w lecie, w dni postne: wodzianke w zimie, w dni zwykłe: barszcz z chlebem w zimie, w dni postne: wodzianke	taksamo	taksamo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Z kapusty, ziemniaków, pęcaku w lecie, w dni postne: z grochu, kaszy, kluseк w zimie, w dni zwykłe: z ziemniaków, buby, pęcaku w zimie, w dni postne: jak wyżej	taksamo	taksamo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: Ziemniaki, groch z barszczem w lecie, w dni postne: kluski, pęcak. w zimie, w dni zwykłe: jak wyżej w zimie, w dni postne:	taksamo	taksamo
5. Chleb: jaki jadają	Razowy		
z czego się składa	z mąki żytniej	taksama	taksama
czy go sami pieką	sami		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?			
z czego się składają?	Żadnych	żadnych	żadnych
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Wypiekają w piecach pie= karskich	taksama	taksama
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Ziem. kapusta, pierak, kasza.	taksama	taksama
8. sposób przyrządzania?	gotowane		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr na osobę	3/4 l na osobę	1/2 l na osobę tak w lecie, jak w zimie
9. w zimie	1/2 litra na osobę	1/2 l „ „	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego zbieranego	taksama	taksama
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają	nie	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów żadnych= kupują w razie potrzeby	taksama	taksama
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Do potraw	taksama	taksama
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	słoniny, smalcu	taksama	taksama
14. w lęcie: w dni postne	maślu, oleju		
14. w zimie: w dni zwykłe	jak wyżej		
14. w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W niedzielę i święta	taksama	nie
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina	Najwięcej krowie mięso kupują jadane i króliki	taksama	króliki
16. baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	taksama	taksama
18. Czy używają drobiu?	Nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 kilogramy na osobę	nie	nie
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	~~0~~	taksama	taksama
buraki	~~0~~		
karpiele	~~0~~		
kalarepa	~~0~~		
cebula	~~0~~		
czosnek	~~0~~		
ogórki	~~0~~		
kapusta świeża	~~0~~ tylko kapustę kiszą		
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	do gotowania	taksama	taksama
bób	〃 〃		
fasola	〃 〃		
soczewica	~~0~~		
kukurudza	~~0~~		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami	taksama	taksama
jęczmienne	〃 〃		
jaglanne	〃 〃		
przenne	———		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają zarówno mąki przennej, zarem mielą w młynach,	taksama	taksama
żytnia	〃 〃		
owsiana	〃 〃		
hreczana	———		
jęczmienna	———		
kukurydzana	———		
ziemniaczana	———		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych, gotując je z mlekiem	takoż samo	takoż samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotują, i używają ich także jako domieszki do chleba.	także	także
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją w niedzielę	także	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	jeden raz dziennie dwa razy	takoż samo	takoż samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją wódkę i piwo okazem	takoż samo	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	niewiadomo	takoż samo	takoż samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, okazem winem	takoż samo	wódkę
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu; w tygodniu adwentowym; w tygodniu wielkiego postu	jeden dzień trzy dni cały tydzień	przeważnie wszyscy.	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	tylko osoby niekarne i chorzy używają nabiału, zresztą wszyscy przestrzegają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3/4 najzamożniejszych, 1/4 mniej zamożnych, zresztę ubodzy (dokładnie oznaczyć nie można.)		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	mąką kukurudzianą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Wola wiedzińska, dnia 3 maja 1891 Stan. Orwid		

484

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnowski Nazwa miejscowości? Kaczanice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: cztery razy w zimie: trzy razy	cztery razy trzy razy	cztery razy dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: chleb z mlekiem lub twarogiem w lecie, w dni postne: barszcz ziemniaki; kapusta z grochem w zimie, w dni zwykłe: kapusta ziemniaki i kluski z mlek. w zimie, w dni postne: barszcz żytny, owsiany - z ziemniakami i kaszą jęczmienną, ze suszem owocowym	barszcz ziemniaki z mlekiem barszcz owsiany z ziemniak. to co i najzamożniejsi	kapusta z ziemniakami zawsze kluski jęczmienne i ziemniaki kapusta i ziemniaki
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: ziemniaki z mlekiem, kluski lub kaszę z mlekiem słodkiem omaszczone słoniną lub sadłem w lecie, w dni postne: groch/fasolę z barszczem, ziemniaki z barszczem, kaszę z suszem owo. to omaszczone masłem lub olejem. w zimie, w dni zwykłe: to samo co w lecie a co niedzielą mięso w zimie, w dni postne: groch z kapustą - ziemniaki z olejem	taż samo jak i najzamożniejsi z wyjątkiem mięsa	kapusta z ziemniakami kasza jęczmienna z serwatką kapusta z ziemniakami kasza z suszem to samo co w lecie ziemniaki z olejem lub kap. barszcz z grochem
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: to samo co zostaje od obiadu taż w zimie w lecie, w dni postne: jak i w lecie tylko w lecie więcej mlekza w zimie, w dni zwykłe w zimie, w dni postne	to samo co i na obiad	to samo co i na obiad
5. Chleb: jaki jadają	żytni	żytni	placki upieczone pod blachą i to na święta chleb dla nich nadzwyczajnym przysmakiem pieką go na Wielkanoc i Boże Narodzenie
z czego się składa	z mąki żytniej i jęczmiennej	z mąki żytniej	
czy go sami pieką	sami wypiekają	sami piekąc	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	placki zwane kołaczami	taż samo jak najzamożniejsi	Ci nie używają nigdy żadnych pieczyw nawet zimą ich nie znają
z czego się składają?	z mąki pszennej a nadziane są serem.		
z kąd je otrzymują?	sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	do dziéży nalévają ciepłéj wody i nakrywają „zakwasem" – gdy to podrośnie i mieszą na gęsto ciasto – gdy podrośnie na łopacie	wyjmują trochę mąki, i to zaczyniają dodają do tego ziemniaków gotowanych, soli i mąki – wyrabiają bochenki i wsadzają w piec	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	wypiekają kołacze podobnie jak chleb bez dodatku ziemniaków i zamiast zakwasu dodają drożdży – placki smarują ciasto serem rozrobionym z szafranem i jajami		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapustą – ziemniaki – pasola – i słodkościana – mięso i rosół, barszcz żytni i owsiany – pieróg z kaszy jęczmiennéj lub jęczmiennéj mąki z serem	grochu – kluski – kasza jęczmienna – jagłana	
sposób przyrządzania?	kapustę gotują z solą, sadłem i zaczynują kaszą jęczmienną lub słodkościaną – ziemniaki z solą ugotowane tłuczą z masłem, pasola i groch gotują z solą i maszczą masłem, kluski gotują na wodzie zmięszanej z słodkiem śmietaniem – kaszę gotują na mleku słod. lub serwatce i po ostygnięciu dodają mleka słod. — mięso gotują na rosół — barszcz, mąkę tłuczoną z wodą i gotują lejąc na wrzącą wodę – Ubodzy jedzą żytnią lub słodkościaną kaszą na serwatce, kapustę i ziemniaki razem mięszają		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	codziennie na 1 osobę 1½ litra	codziennie litr	gdy od kogo dostanie albo gdzieś chowa i które to mleko sprzedaje
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	codziennie „ „ „ ½ „	mało kiedy	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka słodkiego do kaszy, kluch i chleba, kwaśne do grochu ziemniaków i kaszy zimnej, mleka jadają tylko zbierane w braku masła maszczą ziemniaki kwaśną śmietaną – maślanki też jednej jak i kwaśnego mleka	Jak samo jak i najubożsi serwatki używają do kaszy do juchy gotowania więcej jak mleka	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	robią z kwaśnego zbieranego mleka na własny użytek	robią z kwaśnego mleka zbieranego	ser sprzedają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają do chleba i potraw nie robią, zapas sól	używają do potraw nie robią, zapasu	masło sprzedają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jedzą jajecznicę – zresztą sprzedają	sprzedają	sprzedają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło – słonina – sadło – olej –	masło – sadło olej	mleko lub sadło olej lub bez omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	masło – słonina – sadło	masło – sadło olej lub bez omasty	w zimie tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	raz na tydzień od października do marca nie widzi jakieś mięso mięsa na wsi	w wielkie święta	na Wielkanoc więcej nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowie	wieprzowinę	kawałek wieprzowiny
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina na zapusty		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół	gotują	
18. Czy używają drobiu?	nigdy	nigdy	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	na 6 osób na 1 obiad kupują 1/2 kilo a jedzą mięso od października do marca	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi do chleba w w	mietkim powie i adwencie	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miel	nie	miel
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele — kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona — i. t. d.	tylko kapustę kiszoną przechowują		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch z kapustą; bób z barszczem lub kwasem; fasola z juchą lub z masłem; soczewica —; kukurudza —	tak samo	tak samo	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) wyrabiają i sami wyrabiają; jęczmienne kupują; jaglanne „ „ „; przenne —	wyrabiają i sami wyrabiają; kupują; „ „	„ „	kupują w Tarnowie
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? pszenna na kluski i kołacze; żytnia na chleb; owsiana na barszcz; hreczana —; jęczmienna na kluski i na barszcz; kukurydzana —; ziemniaczana —	tak samo		przemiej nie wyrabiają bo nie mają żytniej na placki owsianej i jęczmiennej na barszcz i kluski

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże gotowane suszone z kaszą i kapustą i barszczem		wszyscy
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	chowają do kopców	wszyscy	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	wszyscy	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	wszyscy	ziemniaki starmią najważniejszy pokarm.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	na Targu	na Targu	nigdy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie nie robią		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	tylko raz rano i gotują na cały dzień		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	piją	wódkę i piwo	wódkę piją
piwo	piją	piwo	
miód	piją		
wino	piją		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	bardzo mało bo wielu ślubowało od wódki - nie idą jej		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem - wódką i kołaczami, chlebem masłem i serem i mięsem	tym samem	tym samem bez mięsa
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni - piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	trzy dni, środa, piątek i sobota		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień z wyjątkiem niedzieli w którą jedzą z mięsem		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają (przed ścisły)		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	3 : 15 : 10 gospodarzy najb. śr. najub.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurydzą i ryżem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Babiat wywożą do Tarnowa - gdy jajko się sprzeda to wielkie mieszczą jajka sprzedają a zatą kroplę kupują sól i omastę. Kapusta i ziemniaki codziennym pożywieniem na śniadanie obiad i wieczerzę. Postu i według tego jak pleban ogłosi - najczęściej jedzą tylko z olejem a w niedzielę z nabiałem, z żadnym mięsem cały post. W czasie postu bardzo mało kupują. Jedzą i te same pokarmy dzień w dzień		

485

424

57.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tłumacki Nazwa miejscowości? Bobrowdyczyn.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy razy w zimie:	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe: barszcz z fasolami lub kartoflami w dni postne: kulesze z mlekiem lub kaszę z mlek. w zimie — w dni zwykłe: barszcz z fasolami zupę kartoflaną w dni postne: kapustę z fasolami i kulesze z mlek " " " kulesze lub kasze z oj.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe: Na obiad przyrządzają w dni postne: zwykle potrawy ze śniada w zimie — w dni zwykłe: nia. Które drugi raz w dni postne: jako obiad spożywają	Jak sami	Jak sami.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe: zacierkę kulesze lub kartofle z mlek. w dni postne: " " " z suszem gotowanym w zimie — w dni zwykłe: pieczone kartofle lub gotowane lub kulesze z mlekiem. w dni postne: kulesze lub kartofle z surową kapustą lub ogórkami.	Jak samo	Jak samo.
5. Chleb — jaki jadają	żytny razowy	żytny lub kukurudziany	jęczmienny i kukurudziany
z czego się składa			
czy go sami pieką	sami go pieką	sami pieką	sami pieką
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Na św Bożego Narodzenia pieką Kołacze, raz na św Wielkanocne paski	Tak samo	Tak samo.
z czego się składają?	z mąki pszennéj z domieszką żytniej.		
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Dwa jednego wieczoru zarzymają mąkę, rodą pieką i krasnem ciastem, następnego porcu dzu mierzą chleb podając mąki, a gdy wyklinę zadzają do pieca i prosto z kory ta. przyjmując czasmuszką lub kuśnem.	Tak samo	zamiast chleba pieką placki kukurudziane.
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	jasne groch kapusta, barszcz fasola, bób, kasza, zacierka, kulesza,	tak samo	tak samo —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają	tak samo	mało. —
w zimie	używają		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne zbierane i maślanka,	Tak samo	w cale nie jedzą mleka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka krowiego i z owczego.	z mleka krowiego	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają mało a na zimę nie robią zapasów.	Tak samo	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jedzą jaja gotowane i dają do barszczu.	dają tylko do barszczu	w cale nie jedzą
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło i słonina		
w dni postne	olej		
w zimie: w dni zwykłe	słonina		
w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	W jesieni biją owce a na św. Bożego Narodz. i na Wielkanoc i prawie tylko mięso wieprzowe.		bardzo mało jedzą mięsa
16. Jakie mięso jadają: wołowina	wołowina		
krowina	. . . .		
cielęcina	. . . .		
baranina	baranina	barinina	baranina
świnina	świnina.		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane solone i wędzone	tak samo	tak samo, jeśli mają
18. Czy używają drobiu?	używają	używają mniej	używają bardzo mało.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	jedzą na wigilię suszone ryby. " " śledzie	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają miodu jako trunek	tak samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew	tak	
buraki	buraki		
karpiele	. . . .		
kalarepa	. . . .		
cebula	cebula na wiankach	cebula na wiankach	cebula na wiankach
czosnek	czosnek " "	czosnek " "	czosnek " "
ogórki	kiszone	ogórki kiszone	ogórki kiszone
kapusta świeża	. . . .	. . . .	. . . .
" kiszona	kapusta kiszona	Kapusta kiszona	kapusta kiszona.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch gotowany	tak samo	tak samo.
bób	bób gotowany		
fasola	fasola gotowana		
soczewica	. . . .		
kukurudza	kukurudza mielona na mąkę i kaszę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	. . . .		
jęczmienne	kasze jęczmienne, owsiane, jaglane sami wyrabiają - ludzie z kukurudzy	kasze jęczmienne i z kukurudzy.	kasza z kukurudzy.
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają mąki pszennéj, żytniéj, jęczmiennéj i kukurudzianéj z własnego zboża milonego. —	tak samo.	używają mąki jęczmiennéj i kukurudzianéj.
żytnia			
owsiana.			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	jedzą suszone zwłaszcza podgrzybki i suszone.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakopują ziemniaki	Tak samo	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone jako domieszka do chleba, wypiekają placki	tak samo	Tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła śliwkowe i suszone gruszki i jabłka suszone.	tak samo	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy w zimie dwa razy	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo.	tak samo.	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	litr. rocznie	litr. rocznie	litr. rocznie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	mięsem wieprzowem lub wołowem a w braku tego baraniną chlebem żytnim barszczem kapustą kaszą z kluskami zwykłymi gołąbkami z jaglanki. wódką piwem lub miodem	tak samo, prócz mięsa piwa i miodu tylko	potrawami postnymi i wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	trzy dni		
w tygodniu adwentowym	cztery dni		
w tygodniu wielkiego postu	siedem dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 20% mniej zamożnych 60% ubogich 20%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tłumacki Nazwa miejscowości? Czarnołozce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata i równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 1.929 wedle spisu z końcem 1890 r.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Śniadania zupełnie nie jadają tylko z rana najdalej około godziny 7mej obiad. —		
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne			
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe			
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Bogatsi zazwyczaj Barszcz zaprawiony śmietaną z fasolą, kartofla pieczona, lub kulesza z mlekiem.	Tak samo jak najzamożniejsi. —	Barszcz lub kapuśniak z fasolą grochem lub bobem omaszczone olejem, kulesza lub kartofla z kapustą maślanką lub serwatką w postne dnie tak samo tylko piwo zupełnie. —
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Barsz, lub kapuśniak z fasolą grochem lub bobem, omaszczone olejem konopnym, kartofla z olejem lub kulesza z odwarem suszonych owoców		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo.		W zimie tak samo.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Zupę kapuściana, zabielona mlekiem, kaszicką z mlekiem lub kartofla z kaszicką zabielona mlekiem	Tak samo jak najzamożniejsi. —	Tak samo jak najzamożniejsi tylko w najmniejszej części piwo, rzadko kaszą z mlekiem
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	To samo z olejem. —		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	Żytni, jęczmienny i kukurudziane placki. —	Tak samo jak najzamożniejsi	Tak samo jak tamci tylko i tego przez większą część roku w domu niema.
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami		
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?			
6. Inne pieczywa — z czego się składają?			
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb zwykle pod noc rozczyniają tj. zakłócają mąkę z wodą i dodają kwaśnego ciasta i kładą na piecu by rozczyniła kwaśna rzecz dodając ługki potem nadzeją do pieca. —	ditto	ditto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz kapuśniak zacierka, pierogi ruskie, pierogi z kapustą, kapusta z grochem, kapusta z ziemniakami, kapusta z kaszą gryczaną

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilgr.	5 kilgr. —	1 kilgr. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Jako specyał.	Nie	Nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W wigilią Bożego Narodzenia i przed Zwodowaniem do kuti	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew — buraki są karpiele — kalarepa — cebula jest czosnek jest ogórki kiszone kapusta świeża „ kiszona jest.	Nie.	Trochę buraków na barszcz kiszona kapusta ogórki cebula i czosnek
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch, bób, fasola gotowane z barszczem lub kapuśniakiem soczewica — kukurudza mielona na mąkę lub kaszę.	Nie Nie.	Nie Nie.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	hreczane (tatarczane) — jęczmienne, kukurudzane i jaglanne przenne —	Nie.	jęczmienne i kukurudzane.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	przenna żytnia owsiana — hreczana — jęczmienna kukurydzana. ziemniaczana —	Nie.	jęczmienna i kukurudzana a nasza żytnia.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Suszone i świeże podpieńki	do.	do.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakupują w jesieni. dostają w domach	do.	mało
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone gotowane w łupinie tłuczone całe klócone lub jako zupa kartoflana z kaszelką — —	do. —	do. — —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbatę w zimie w mieście	do.	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki jabłka i gruszki	do.	do.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy: rano i wieczor	do.	do.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Piwo a w Skabowie albo wino	Piwo czasem	Woda. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie pije nikt	— do.	— do.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Obiadem Piwem	Czasem piwem rano Odwarem z suszonych owoców	Odwar z suszonych owoców i wodą
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 środa i piątek 44 dni: — Cały wielki post. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie — —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	najzamożniejszych 10% mniej zamożnych 50% najubożsi reszta 40%. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziemniaki. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zamiast śniadania jedzą rano najdalej o 7mej rano obiad, w południe (zoj) południek (to co zostało od obiadu) i kolacyę.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tłumacze Nazwa miejscowości? Hryniowce

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr. kzym. (mieszana) Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	dwa "	dwa "	dwa "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapustę ruditana, kulesze	buraki, harbuz	Kawę Kukurudzianą
	w lecie, w dni postne	raś z barszczem lub	najzamożniejsi a	mlekiem, reszta
	w zimie, w dni zwykłe	lub zatrkiem pośne,	kapustą, w dni	postne z olejem
	w zimie, w dni postne	jedzenie następuje	około 9 godziny	rano i zowie się obiad.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	chleb ze serem,	chleb z ogórkiem,	
	w lecie, w dni postne	śmietaną lub mlekiem	cybulą, lub z Kiszoną	serową
	w zimie, w dni zwykłe	rownież jak mniej	kapustą, lub	najuboższe, —
	w zimie, w dni postne	podobnież i w zimie,	z tém dodatkiem	się najuboż.
		si wcalego nie mają.	to jedzenie	następuje o
		godzinie 1szej z po	południu, i	nazywają to
		południem	—	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	zacierka, cier, Krupnik	zupa Karloffiana	i Karloffla
	w lecie, w dni postne	z mlekiem	pieczona. —	
		z olejem	postna	postna
	w zimie, w dni zwykłe	rownież i	w zimie. —	
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni	placki Kukurudziane	mąka Kukurudziana
	z czego się składa	mieszany z jaczmieniem	ne Koza	z dodatkiem oliwy
	czy go sami pieką	tak	tak	potrawy, karloffli
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	lub harbuza. tak
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Raz do roku na Wiel.		—
	z czego się składają?	kanoc pieką bułki,	tak samo	chleb żytni
	z kąd je otrzymują?	—	—	pszlowany —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Jak zwykle rozczyniają z jednego dnia na drugi, później mielą i wypiekają. —	placki zwane Kone przaśne czyli nie Kiszone	skromna potrawa Kartofla lub bar- bur stanowi rozczyn, później z domie- szkiem mąki pieką
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	podobnie		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Wszelkiego rodzaju a mianowicie: barszcz, kapu- sta, bób fasola, groch, Kartofla, pirogi, gołąbki, kwa- sza, Dżur, czer żaciorka, kuleszá, harbúz, tobodá, to- hara, szczenia. —		
sposób przyrządzania?	żytnia i Kukurudziana mąka Kiśnie, gotują i robią Kwasza, Dżur z mąki owsianej, Krupy jęczmienne a fasolą gotowane robią szcze- penia		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	ćwierć litry Dziennie	1/8 części litry	wcale nie lub bardzo rzadko
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	po części oleju	używają	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	oprócz śmietanki w rożny sposób	używają maślánka zaś najchętniej	wcale nie lub bardzo rzadko
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak, z Kwaśnego	bardzo rzadko	wcale nie.
12. Czy używają masła?	tak	rzadko	wcale nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	mają solone	sprzedają	— —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Na Wielkanoc i rzadko jajecznicę	Na wielkanoc —	Na wielkanoc —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła i oleju	masła i oleju	tylko oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy do roku	trzy razy do roku	raz do roku
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę przeważnie	tak samo	wieprzowinę
16. Jakie mięso jadają — świnina	wieprzowinę		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	pieką lub w barszczu gotują	tak samo	pieką. —
18. Czy używają drobiu?	umierającemu gotują rosół	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	trzy kilo	Dwa Kila	Kilo 429
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Na Boże narodzenie do pieczy	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	— na barszcz lub jarzynę — do za Krysztki lub chleba tak samo do kartofli i chleba — do kartofli i chleba zodkiew zimowy do chleba	tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	po części zamiast chleba do kapusty na chleb, kaszę, kulesze ser.	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmienne jaglanne i kukurudzianne sa. me sobie wyrabiają	tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	oprócz owsianej, hreczanej i ziemniaczanej używają i robią zapasy wyrabiają czyli mielą w młynach	po części	bardzo mało

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają tak zwanych kozaków, podgrzybków, kotłobinek, biłów, smardzy, rzadko prawdziwych na świeżo i suszone.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone	tak	tak
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak	tak	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	tak	tak	tak
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	raz	raz	raz
w zimie	dwa	dwa	dwa
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódkę i piwo	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	90 litr.	tak samo	45 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni	w dodatku mają	prosty Matki
w tygodniu adwentowym	cały tydzień,	Boskiej i	Boża Piątka
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łobodą, pokrzywą, burakowym liściem i z liścia warzywnika wyrabiają gołąbki. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

489 430

Powiat? Tłumacz Nazwa miejscowości? Jezierzany

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska i ruska Liczba ludności? dwa tysiące (2000)

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają trzy razy	jadają trzy razy	jadają trzy razy
	w zimie	" dwa "	" dwa "	" dwa "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz zaprawiony mąką kukurudzianą, kartofle ze śmietaną, kulesz z masłem jadają.	barszcz, kartofle i kulesz bez omasty jadają kasale i bób z czosnkiem i groch.	barszcz z kartoflą bez żadnej omasty a czosnku fasole, groch lub bób.
	w lecie, w dni postne	To samo tylko omaszczone olejem lub bób.	Kapustę fasole lub bób, kartofle i kulesz mało co omaszczone olejem.	To samo
	w zimie, w dni zwykłe	Kapustę kwaśną, kartofle i kulesz omaszczone śmietaną lub masłem.		
	w zimie, w dni postne	To samo omaszczone olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Co zostanie z pierwszego jedzenia, i więcej namagają chlebem.	Co zostanie z pierwszego jedzenia, a więcej namagają chlebem	Co zostanie z pierwszego jedzenia a namagają chlebem
	w lecie, w dni postne	To samo	To samo	To samo
	w zimie, w dni zwykłe	To samo	To samo	To samo
	w zimie, w dni postne	To samo	To samo	To samo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Jadają: kartofle omaszczone śmietaną z czybulką, lub kulesz z mlekiem Podkisłem;	Jadają: kartofle omaszczone śmietanką z cybulą lub kulesz ze słodkiem mlekiem	Jadają: kartofle, kulesz bez omasty.
	w lecie, w dni postne	To samo omaszczone mlekiem olejem	To samo omaszczone olejem w dni postne	To samo
	w zimie, w dni zwykłe	To samo w lecie	To samo	To samo
	w zimie, w dni postne	To samo, co w lecie.	To samo	To samo
5. Chleb	jaki jadają	Jadają chleb żytni lub żytni zmieszany z kukurudzianą mąką.	Jadają chleb żytni zmieszany z kukurudzianym.	Jadają chleb jęczmienny, który nie składa z mąki jęczmiennej i kukurudzianej.
	z czego się składa	Składa się z samych Borkienków.	który nie składa z kochanej mąki żytniej i kukurudzianej.	
	czy go sami pieką	Sami wypiekają	Sami wypiekają	Sami wypiekają
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Żadne	Żadne	Żadne.
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Rozrabiają mąkę letnią wodą na rozczyn w wiór zwykle, do tego dodają ~~drożdże~~ ciasta kwaśnego. To kiśnie przez noc całą, na drugi dzień znów mięszają wrazie dodają mąki, wymieszony chleb kiśnie, a gdy podkiśnie wyrabiają bochenki i zadają do pieca.	Tak samo	Tak samo
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta kwaśna, kapusta, kartofla, kutera, fasola, bób a niekiedy groch są to urzywane	Te same	Te same
sposób przyrządzania?	Te zwykle gotują rzadkie wodą dodają soli, boranu, kapustę zaprawiają kukurudzianą mąką.	Tak samo	Tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	Na jednę osobę przypada mleka ½ litry na dzień	Na Wypada ¼ litry na osobę.	Nie używają mleka
w zimie	a w zimie ¼ litry	a w zimie ⅛ litry	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najwięcej urzywają mleka słodkiego, rzadko kiedy kwaśnego zbierano ogo a jeszcze rzadziej śmietana	Urzywają tylko słodkiego mleka.	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Razem t. j. w post wyrabiają ser na swój użytek z kwaśnego mleka	/	/
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Rzadko kiedy urzywają masło, a zapasów wcale nie robią	/	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	/	/	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	Za omastę służy śmietana razem masło,	Omaszczają zwykle słodkiem mlekiem, kiedy śmietaną	Żadnej omasty nie urzywają, razem tylko olejem.
w lecie w dni postne	a w dni postne olejem	a w post olejem patrz.	
w zimie w dni zwykłe	w zimie to samo	wy.	
w zimie w dni postne	" "	Tem samem	
15. Jak często spożywają mięso?	Bardzo rzadko do wsi spożywają mięso	Dwa razy spożywają	Bardzo do wsi spożywają.
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina	Zabijają baranów i świnie	Jadają baranów i świnie	Jadają świnie
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso tylko gotują w borsczu	Gotują w borsczu	Gotują w borsczu
18. Czy używają drobiu?	Wjesieni biją razem kaczki	Wjesieni biją razem kaczki	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Wypada 8 kilogramów	4 kilogramy	2 kilogramy
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w post.	Używają śledzi w post.	Używają śledzi w post.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?			
marchew	—	—	—
buraki	są surowe	są surowe	są surowe
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	jest	jest	jest
czosnek	"	"	"
ogórki	"	"	"
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	jest	jest	jest.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie			
groch	—	—	gotują na sucho
bób	gotują	gotują	gotują
fasola	gotują	gotują	gotują
soczewica	—	—	—
kukurudza	mielona na mąkę lub kaszę jest używana	mielona na mąkę lub kaszę jest używana	mielona na mąkę lub kaszę jest używana
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?			
hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	wyrabiają sami i kasze z nich używają.	wyrabiają sami i kasze z nich używają	sami wyrabiają i kasze używają
jaglanne	" "	" "	" "
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?			
przenna	używają	używają	używają
żytnia	"	"	"
owsiana	—	—	—
hreczana	—	—	—
jęczmienna	używają	używają	używają.
kukurydzana	"	"	"
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają jako zupę. lub gotowane na suchu.	Spożywają ziemniaki jako zupę lub gotowane na sucho.	Spożywają ziemniaki jako zupę lub gotowane na sucho.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	a do chleba używają jako domieszki	używają jako domieszki do chleba	a do chleba używają jako domieszki
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	i wypiekają placki	i wypiekają placki	i wypiekają placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	palą raz lub dwa w piecach " dwa razy w piecach	palą raz lub dwa razy " dwa razy w piecach	palą raz w piecach " dwa razy "
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Przeważnie piją wódkę, rzadko tylko piwo lub miód	Przeważnie piją wódkę	Przeważnie piją wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 hektolitr przypada na osobę przeciętnie na rok.	½ hektolitra przypada na rok na dorosłą osobę	¼ hektolitra wódki wypada na dorosłą osobę na rok
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Najczęściej raczą się wódką	Raczą się wódką	Raczą się wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni postu		
w tygodniu adwentowym	trzy dni postu		
w tygodniu wielkiego postu	siedm. dni postu, a niektórzy zachowują tylko 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	—		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych jest: 3 procent. mniej zamożnych jest 27%. a ubogich 70%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku żywią się potrawą, którą sporządzają w miejsce pijącej osób: gotują lebiodę (Chenopodium). do której dodają trochę mąki żytniej.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Rubryki wypełnione prawą /——/ oznaczają negacyę (negatywne odpowiedzi przedstawiają)		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tłumacz. Nazwa miejscowości? Olesza.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini. Liczba ludności?

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		trzy razy.	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz i kapustę z mięsem, do tego groch lub fasolę, kaszę pęczmienną na mleku z masłem, pęczmienną, pierogi, kartofle i gołąbki to samo, a za omastę do potraw używają oleju z siemienia, ostrzeni k. lub ziemniaczek arbuza.	mniej więcej to samo.	też to samo tylko bez mięsa a omastę obmaszczają mlekiem z siemienia lub jedzą z surowej kapusty.
		w dni postne		to samo.	to samo.
	w zimie	w dni zwykłe	to samo	″	″
		w dni postne	″	″	″
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	z pozostałości śniadania z dodatkiem chleba.	z pozostałości śniadania z wiejskim dodatkiem chleba.	chleb z czosnkiem.
		w dni postne	″	″	″
	w zimie	w dni zwykłe	″	″	z pozostałości śniadania z wiejskim dodatkiem chleba.
		w dni postne	″	″	″
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kartofle, maślanką z mlekiem, zaciernkę z pszennej mąki, barszcz, kapustę i t. p.	mniej więcej to samo.	też to samo, tylko mniej mięsa i mleka.
		w dni postne	to samo z powodu omastę oleju z siemienia lub z ziarnek arbuza.		
	w zimie	w dni zwykłe	to samo, z dodatkiem mięsa.		
		w dni postne	to ″ i ″ z lecie.		
5. Chleb	jaki jadają		żytny i jęczmienny.	tak samo.	to ″ samo.
	z czego się składa		z mąki, wody i soli.		
	czy go sami pieką		sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		bardzo rzadko, chyba na przednówku od piekarzy z miście.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		kołacze.	to ″ samo.	to ″ samo ale tylko z większe święta.
	z czego się składają?		z mąki pszennej wody i soli.		
	z kąd je otrzymują?		sami wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	palą na chleb z pieca drzewem zwykle dębowem lub grabiną. — Niektórzy wyrabiają bochenki chleba, pobrane wyrobionego a kwaśnem ciastem rozczynionego ciasta i wypiekają.	Vide	Vide
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Vide	Vide	Vide
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kapusta, fasola, groch, bób, kasza pszenna, mamałyga, barszcz z oliwkami, pierogi, rosół z mięsa baraniego i t. p.	Vide	Vide tylko mniej mięsa.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotują w dużych piecach paląc drzewem. — Sposób przyrządzania zwykły.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na dzień ½ litra.	Vide	na tydzień 1–2 litry.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litra na dzień		w zimie o wiele mniej.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne i śmietanę.	Vide	mleko słodkie i kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają. z mleka kwaśnego.	Vide	Vide
12. Czy używają masła?	używają.	Vide	b. rzadko.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione masło.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	czasami dość często.	Vide	rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina i sadło.	Vide	najczęściej olej a czasami w dni zwykłe słoniny.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoninę, topione masło i sadło.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	zwykle więcej w jesieni i w zimie, na wiosnę i w lecie mało.	Vide	w jesieni i w zimie w święta i święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę, baraninę i świninę.	Vide	baraninę i świninę.
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone.	Vide	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	używają	Vide	Vide

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 ℔.	do	12-20 ℔.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi.	do	do
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko w święta Bożego narodzenia do pszenicy.	do	do
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	zakopują w piasku jesienią kartofle, buraki i marchew, resztę używają w ciągu zimy. — Kapustę kiszoną przechowują w beczkach jak też i ogórki. — Czosnek, cebulę wyrzucają i trzymają w komorach do użycia.	do	do
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany.	do	do
bób	do		
fasola	do		
soczewica			
kukurudza	nie mają tego.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	rzadko to kupowane w miście.	do	do
jęczmienne	rzyciéj, własnego wyrobu.		
jaglanne	dość często, własnego wyrobu.		
przenne	A.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używają własnéj mąki pszennéj, żytniéj, jęczmiennéj i kukurudzianéj.	do	do
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	gotują świeże grzyby prawdziwe kozery, gołąbienki i podpiśniki. W małej ilości używają prawdziwe grzyby.	V-te	V-te
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Przechowują na zimę w piwnicach na zasiew a resztę przynoszą do domu do użycia.	V-te	V-te
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone.	V-te	V-te
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją na święta herbatę.	V-te	nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, suszą jabłka, gruszki i śliwki.	V-te	V-te
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	dwa razy.
— w zimie	trzy razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	piją wódkę, piwo i miód.	V-te	piją wódkę, zadzieją piwo.
piwo			
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2-5 litrów.	V-te	10-12 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jedzą przykłady potrawy popijają wódką, piwem i miodem.	V-te	Jedzą potrawy popijają wódką.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni.		
— w tygodniu adwentowym	3 dni.		
— w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 10%, mniej zamożnych 30%, reszta biednych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Łobodą i pokrzywą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

491

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tłumacz Nazwa miejscowości? Potylicz

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? Część porzecza Dniestru reszta pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 2017.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie trzy razy	trzy razy	trzy razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe dwie potrawy – np. barszcz, kapuśniak zaz. po kartoflorze z mamałygą, pastoflami, fasolą, bobem grochem, jako drugie, mamałyga, kasza kluski z mlekiem. w dni postne to samo z upuszczeniem nabiału a	to samo co najczęściej.	to samo z wyjątkiem nabiału.
	w zimie, w dni zwykłe z dodatkiem oleju. – w dni postne to samo.	"	"
	Rano pożywienie zwarane jest jako obiad.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe, w dni postne na rano zawsze tyle warzą, że reszta zostaje na południe	tak samo	tak samo
	w zimie, w dni zwykłe, w dni postne tak samo	tak samo	tak samo.
	Wieczerzą potrawy pozostałych z rana spożywają w południe chleb z cebulą lub ogórkami.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe kasza, mamałyga z mlekiem, albo kartofla z masłem lub mlekiem		kartofla zaciorka mamałyga często bez żadnej okrasy
	w dni postne " " z ogórkami lub kapustą, okraszone olejem.		
	w zimie, w dni zwykłe		tak samo.
	w dni postne tak samo	tak samo.	
	W niedziele i święta pierogi ze serem okraszone słaniną lub masłem a gdy post pierogi z kartoflami okraszone olejem.		
5. Chleb: jaki jadają	razowy	razowy	razowy
z czego się składa	z mąki żytniej	z mąki żytniej Kukurudzianej lub jęczmiennej	z mąki żytniej Kukurudzianej lub jęczmiennej z dodatkiem gotowanej kartofli.
czy go sami pieką	sami	sami.	sami
~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	w lecie pierogi z tartej kartofli,	lub z mąki z cebulą, z trzeónianemi, wieśnianemi	
z czego się składają?	jak wyżej	tak samo	tak samo
z kąd je otrzymują?	sami wyrabiają	tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Wieczorem rozrabiają matkę wodą i drożdżami i znowu rzekają, by podkisło, wtedy rozwiną i wsadzają do pieca.	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kapusta, zupa z kartofli ze sernatki, z ogórkowego rosołu, z zacierką zżer (rzadziutka mamałyga). Kartofla, mamałyga, fasola, groch, kapusta, kasza kukurudzana, jęczmienna, z jagieł, kluski, pierogi.		
sposób przyrządzania?	—	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają, na jedną osobę najwyżej dziennie pół litra.	używają najwyżej ¼ l. dziennie na osobę	Bardzo rzadko dziennie na osobę ⅛ litra w przeciętnie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają ale mniej około ¼ litra dziennie na osobę	w zimie bardzo rzadko.	w zimie wcale nie używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako śmiecie słodkie, kwaśne zaś zbierane, na śmietankę, serwatkę.	tak samo.	Takie jakiego kupić mogą przeważnie atoli kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają w części na własny użytek w części na sprzedaż z mleka kwaśnego krowiego		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Rzadko i w małej ilości robią- solą dostatecznie i składają w naczynia drewniane.	tak samo rzadko, gdyż sprzedają na bieżące wydatki	tak samo —
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Rzadko i to w bardzo małej ilości		wcale nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie — w dni zwykłe	masła, sadła	tak samo	Mała ilości nabiału używają jako omasty rzadko masło, rzadziej słoninę a przeważnie olej.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie — w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	masła sadła słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	oleju.		
15. Jak często spożywają mięso?	Podczas świąt uroczystych jak tudzież podczas wesel.	Boże narodzenie, Wielkanoc i Odpust.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina	rzadko		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — baranina	częściej		
16. Jakie mięso jadają — świnina	najczęściej i najchętniej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	rzadko	rzadko	wcale nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	przeciętnie około 10 Klgr.	około 6 Kg	około 3 Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dawnej miejscowości spożywają ryb więcej aniżeli mięsa ze względu iż sami łowią.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko jako przyprawy do niektórych potraw.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele — kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona — i. t. d.	w małej ilości w dostatecznej ilości na cały rok — — zapasy tak obfite że starczy na spor. rok kiszone na zabielanie nie podostatkiem	tak samo	tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie groch — bób — fasola — soczewica — kukurudza	gotowany gotowany gotowana — jako kaszy i mąka	w całości tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie		
jęczmienne	używają	wyrabiają sami	tak samo
jaglanne	używają		
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają		
żytnia	używają		
owsiana	nie		
hreczana	nie	robią zapasy mieszane	tak samo.
jęczmienna	używają	z własnego zboża	
kukurydzana	używają		
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie	nie	nie
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	jako gotowane, pieczone	jako zupę	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę w dnie uroczyste	piją herbatę w dnie uroczyste	niepiją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki jabłka i gruszki		tak samo.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dwa razy	raz tylko dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	piją wódkę, arak i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 30 litrów	tak samo	około 10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	jako potrawy: kasza jaglana na mleku, pierogi z serem gołąbki, pieczone, rosół z makaronem z mięsa wieprzowego lub baraniego, mięso, ser z chlebem, kapusta gotowana - jako pieczywo poźrane (rzadziej pytlowane) kotlety, chleb. jako trunek: wódka, arak, piwo, herbata.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	we środę i piątek. postno cały adwent postno cały wielki post postno a piątek i środa raz na dzień tylko jedzą i to postno.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	a. 5% b. 35% c. 60%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Jest to miejscowość nadmorska, ponieważ stosunek ziemi do mieszkańców jest wcale nieproporcyonalny gdyż przeciętnie wypada na głowę najwyżej 3/4 morga ziemi, przeto zmuszeni mieszkańcy sprzedawać drób, jaja i nabiał na bieżące wydatki a często i na dokupienie zboża.		

KWESTYONARIUSZ

492

436

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? *Tłumacz* Nazwa miejscowości? *Winograd leśny*

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } *falisto pagórkowata.*

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } *Średnio urodzajna.*

Narodowość ludzi? *rzymsko katol. i grecko katol.* Liczba ludności? *rzymsko katol 85. grecko katol 1000.*

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy na dzień jadają	trzy razy na dzień przewarinie dwa razy	trzy razy na dzień dwa razy
	w zimie	" " " " "		
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	potrawy jarzynowe, mączne i mleczne	potrawy jarzynowe mączne i mlecz.	potrawy jarzynowe, mączne.
	w lecie, w dni postne	" jarzynowe i mączne z olejem	" jarzynowe i mączne	" " "
	w zimie, w dni zwykłe	potrawy jarzynowe, mączne i mleczne	" jarzynowe, mączne i mleczne	" " "
	w zimie, w dni postne	" jarzynowe i mączne z olejem	" jarzynowe i mączne z olejem	" " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapusta, gołąbki, pirogi kartofla, kasza hreczana; jaglana czyr kukurudziany, seiranka,	te same potrawy	te same potrawy, lecz przeważnie późne
	w lecie, w dni postne	te same potrawy lecz późne	" " "	" "
	w zimie, w dni zwykłe	te same potrawy z dodatkiem kaszy fasoli i grochu, i polewki ze suszonych owoców.	" " "	" "
	w zimie, w dni postne	te same potrawy z olejem lub całkiem późne.	" " "	" "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	serowatkę, czyr kukurudziany (rodzaj kleiku) kartofle, lub pozostałe potrawy z obiadu.	te same potrawy co i u zamożniejszych	czyr kukurudziany kartofle gotowane lub pieczone.
	w lecie, w dni postne	to samo lecz późne	" " "	
	w zimie, w dni zwykłe	te same potrawy, i też kartofle pieczone ze serowatką kwaszoną kapustą, ogórkami kwaszonymi, lub moszczem z gotowanych owoców	" " "	" "
	w zimie, w dni postne	to samo	" " "	" "
5. Chleb	jaki jadają	chleb żytni razowy	chleb razowy	przeważnie przesne placki żytnie, jęczmienne lub kukurudziane
	z czego się składa	czyto żytni bez żadnej domieszki	ze żytniej lub jęczmiennej mąki z domieszką kartof.	
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	w święta wielkanocne pieką paski i baby w święta Bożego narodzenia chleb, i kutyse (chleb z siebulą lub kapustą nawracany umieszczoną	tak samo jak i u zamożniejszych	te same pieczywa lecz przeważnie z mąki razowej.
	z czego się składają?	— — —	— — —	
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	sami pieką	sami pieką

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają mąkę na kwaśnym cieście gdy skwinie dosypują mąki i miesza a gdy zrobią skwinie wsadzają do wypalonego piekarskiego pieca.	ten sam sposób	ten sam sposób
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	— — —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane, pieczone, surowe	te same	te same
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, pieroji, gołąbki, zupa kartoflana kasza, rozół, pieczeń, studzienic, polewka mączona, kapusta kwaśna surowa,	te same	te same
sposób przyrządzania?	— — —	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają	używają	mleka używają lecz przeważnie jako lekarstwo w chorobie - i to gdy sobie zarobi - lub za pieniądze kupi.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	tak samo		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	ze wszystkich formach tu przytoczonych.	tak samo " "	przeważnie kupują ser kwaśny na pierogi w Dnie świąteczne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery na własny użytek z mleka bobinego krowiego	tak samo	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią	nie robią	lecz zarobione lub kupione.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo mało wcale nie	nie używają	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej konopny i ze ziarnek arbuzowych.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	tak samo		
15. Jak często spożywają mięso?	w Dnie świąteczne	w Dnie świąteczne	w Dnie świąteczne i to bardzo rzadko
16. Jakie mięso jadają — wołowina	mniej wołowiny	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	— —	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	wcale nie	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	mniej używają	przeważnie baraniny wieprzowiny i mięsa z królików	tak samo " " " "
16. Jakie mięso jadają — świnina	najwięcej używają		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	wcale nie - tylko spieniężają	nie używają	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Dziesięć kilogramów	sześć kilogramów	trzy kilogramy.
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb swoich wiek i śledzi	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na wilię do pszenicy (kutii)	tak samo	niektórzy wcale nie używają miodu
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew surową	nie ma	nie ma
buraki	surowe i kwaszone	surowe i kiszone	mają
karpiele	— — — —	— — —	— — —
kalarepa	— — — —	— — —	— — —
cebula	używają	mają	mają
czosnek	używają	mają	mają
ogórki	kwaszone	mają	— — —
kapusta świeża	— — —	— — —	— — —
„ kiszona	kiszona	kiszona	kiszona
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	jest używany jako zupa i jako legumina	tak samo	tak samo
bób	„ używany do barszczu lub kapusty	„ „	„ „
fasola	jest używana do barszczu lub kapusty	„ „	„ „
soczewica	— — — — — — —	— — — —	— — —
kukurudza	gotują mąką całą i wyrabiają mąkę i krupy	„ „	„ „
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	wyrabiają sami, gotują na mleku lub do słoniny.	tak samo	tak samo
jęczmienne	wyrabiają sami i gotują na gęstko do mleka lub do słoniny.	tak samo	tak samo
jaglanne	wyrabiają sami, gotują na mleku i zasypują barszcz, kapustę i robią z liścia kapuścianego kwaszonego gołąbki,	tak samo	tak samo
przenne	— — — — — —	— — —	— — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	robią sami, pieką, paczki, strucle, kołacze,	mniej używają	bardzo mało używają
żytnia	gotują ścieranką, makaron, pirogi. pieką chleb	pieką chleb	gotują ścieranką i pieką chleb i placki
owsiana	— — — — —	— — —	kupują u zamożniejszych lub w miastach u żydów
hreczana	— — — — —	— — —	
jęczmienna	robią sami - pieką chleb i placki	robią sami pieką chleb i placki	tak samo
kukurydzana	„ „ gotują kolesz pieką placki	gotują kolesz czyr i pieką placki	„ „
ziemniaczana	— — — — —	— — —	— — — —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeże i marynowane.	używają świeże i szuszone	używają świeże i szuszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	— — —	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie piją	nie piją	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła i suszą	suszą	suszą
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła w lecie / w zimie	Dwa razy / " "	Dwa razy / " "	Dwa razy / " "
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	piją wódkę	wódkę	wódkę
piwo	" piwo	piwo	piwo
miód	" miód		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, miodem.	wódką i piwem	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu		trzy dni (poniedziałek, środę, piątek)	
w tygodniu adwentowym		wszystkie dnie	
w tygodniu wielkiego postu		wszystkie dnie	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?		nie używają	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).		25% zamożnych. 50% mniej zamożnych. 25% ubogich	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?		łubami, łobodą, pokrzywą, mchem	
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.		U ludu wiejskiego bez wyjątku, czy to zamożniejsi czy biedniejsi - te same potrawy i pieczywa; z tą tylko różnicą, że u zamożniejszych jest żywności pożądkiem i z omastą - u biedniejszych mniej i zwykłe potrawy postne. Zaś w dnie postne każdy spożywa postne potrawy. —	

Bibl. Jagl.

58

493

438

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowla Nazwa miejscowości? Chmielówka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? Równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? Średnio-urodzajna / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie	3 razy	Jtto	Jtto.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	Śniadania nie jadają - rano jedzą obiad.	Jtto	Jtto
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	barszcz, kapusta, zupa kartoflana zaprawiana mlekiem z mąką, kluski z różnej mąki, kasza krecana, kukurudziana, jaglana zamałyga i lemiesza krecana z mlekiem lub smażowane smalcem albo masłem	dtto. i pierogi gotowane.	Potrawy te same tylko zupełnie postne chyba który ma krowę, jé z mlekiem.
	w lecie: w dni postne	W niedziele i święta rosół z kurą lub makaronem W dnie postne jadają to samo tylko zupełnie pośno z wyjątkiem niedziel, w które jadają z mlekiem a czasem i mięso.		W dnie postne zupełnie pośno
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne	dtto z dodatkiem że najwięcéj spożywają kartofel.	dtto	dtto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	kluski, kasza, mamałyga z mlekiem lub omaszczona. zupa kartoflana	dtto	dtto
	w lecie: w dni postne	potrawy te same tylko pośne.		
	w zimie: w dni zwykłe	potrawy te same a najczęściéj kartofle pieczone.	dtto	dtto.
	w zimie: w dni postne	Jtto.		
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytni lub z mieszany z mąką kukurudzianą albo jęczmienną z matą, domieszką tartych kartofel.	dtto	dtto
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami.	dtto	dtto
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi z kartofel lub kasy krecanéj z mieszane z serem lub kwaśném mlekiem	dtto	—
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	pieką sami.	dtto	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Sposób zwykły.	dtto	dtto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	dtto	dtto	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jak powyżej 3.	dtto	dtto.
Nazwy ich?	dtto		
sposób przyrządzania?	zwykły	dtto	dtto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	30 litrów	20 litr.	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	10 litr.	8 litr.	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Jadają mleko słodkie kwaśne zbierane, śmietanę, maślankę.	dtto.	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego zbieranego		—
12. Czy używają masła?	używają.	dtto	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone.	dtto.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają tylko do potraw	dtto	dtto.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, smalec,	dtto.	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masło, i olej.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	dtto.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W święta i czasem w niedziele	dtto	tylko na święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcinę, baraninę i wieprzowinę	dtto	dtto.
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	dtto	dtto
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	dtto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40 Kilogr.	20 Kilogr.	2 Kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W dnie postne jedzą śledzie a na Boże Narodzenie ryby suszone gotowane	Dtto	dtto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Który ma pasiekę jada swoiby miód z chlebem	Dtto	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	sadzą i gotują z mlekiem	dtto	Który ma ogród.
buraki	robią barszcz.		
karpiele			
kalarepa			
cebula, czosnek	pletą we wianki i używają do przyprawy potraw.	dtto.	dtto.
ogórki	kiszą w beczkach.		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	w beczkach —		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica	gotują	dtto	dtto
kukurudza	zabiją mąkę i krupy, młode gotują kaszanami.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne	wyrabiają sami	dtto	dtto
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna			
żytnia			
~~owsiana~~	~~robią~~ mielą w młynach	dtto	dtto.
hreczana	sami.		
jęczmienna			
kukurydzana			
~~ziemniaczana~~	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	dtto	dtto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieczone i gotowane używają —	dtto	dtto.
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę	dtto	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy	dtto	dtto
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	piwo i wódkę		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litr	5 litr.	2 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i wódką i herbatą	dtto	wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni trzy — ~~cztery~~ cały tydzień.	dtto	dtto.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nieużywają	dtto	dtto
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10%	50%	40%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziemniaki osobliwie ubodzy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Zarząd szkoły w Chmielówce dnia 8/5 891
Wincenty Paradowski

494

440.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowla Nazwa miejscowości? Daruków

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Wyżyzna podolska z charakterem stepowym.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? Ruska pomieszana z polską Liczba ludności? około 3000.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	2 razy
	w zimie	3 razy	2 razy	2 razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Śniadania z wyjątkiem tego słowa znaczenia nie jadają — gdyż razu jadają śniadania o = biad.	tak samo	tak samo.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kasza krucana z mleczkiem - barszcz zabielony - pierogi ze serem i śmietaną - a nie = dziele rzadziej mięso z drobiu.	tak samo jak w najzamożniejszych.	Kluski z kartoflami - barszcz postny z kartoflami, rzadziej kiedy z chlebem.
	w lecie, w dni postne	Barszcz postny niezabielony - kasza krucana lub jęczmienna z olejem - kluski z kartoflami - kasza t. j. betka, ją dają cielętom - groch - fasola.	tak samo, jak w najzamożniejszych.	tak samo, jak w mniej zamożnych.
	w zimie, w dni zwykłe	Kasza krucana lub jęczmienna z kartoflami zmaczana słoniną - kapuśniak ze słoniną - barszcz ruski z mięsem - pierogi ze serem i kartoflami zmaczane słoniną.	Potrawy te samo jak w najzamożniejszych z tą różnicą, że mniej zmaczane - a mięso bardzo rzadko widują.	Potrawy te samo jak w mniej zamożnych bez wszelkiej zmaczki a mięsa prawie nigdy nie jedzą.
	w zimie, w dni postne	Tak samo jak w lecie.	tak samo jak w lecie.	tak samo jak w lecie.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kasza krecz: lub jęczm: z mleczkiem słodkiem lub krasnem - mamałyga z mleczkiem - kartofle ugotowane w kupiem.	tak samo jak najzamożniejsi.	Kluski postne - mamałyga rzadka /zyr/ bez żadnej omaszki.
	w lecie, w dni postne	Tu samo bez mleka.	Tu samo bez omaszki	tak samo jak w dni zwyczajne.
	w zimie, w dni zwykłe	Kartofle pieczone - kluski na kartoflach - kasza z mleczkiem - mamałyga - kapusta, jeżeli zostanie z obiadu.	Tu samo, co i najzamożniejsi.	Kartofle pieczone lub gotowane.
	w zimie, w dni postne	Tu samo bez mleka.	Tu samo bez mleka.	Tu samo, co w dni zwyczajne.
5. Chleb	jaki jadają?	razowy żytni lub jęczmienny.	Tak samo.	Tak samo.
	z czego się składa?	z mąki żytniej, jęczmiennej lub też mieszanej mąki żytniej z jęczmienną i kukurudzianą a nawet z kartoflami.		
	czy go sami pieką?	Pieką go sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kaszanniki t. j. placki z ciasta jęczmiennego kartoflami, kaszą i serem.	Tak samo	Bardzo rzadko - chyba w dni świąteczne.
	z czego się składają?	Z ciasta pszennego lub żytniego. Kartofli gotowanych i przemiadanych, kapusty kiszonej i krasnego mleka.		
	z kąd je otrzymują?	Pieką sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Rozczyniá się na kraśnem mácie na rane, na drugi dzień mieszá się, wyrabiá z kawą, a rozpalíwszy w piecu słomą, w tyrki wypiekuje się.	Jak tamci.	Jak tamci.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Kaszenniki piekę się zwykle razem z chlebem.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz – kaša hreczana i jęczmienna z mlekiem lub ser mleka – pierogi – kapusta marynatyga – kluski – kartofle – groch – fasola – buraki i rzadko bardzo mięso.	Takie same tylko w mniejszej ilości.	Takie same – tylko w znacznie mniejszej ilości.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Wszystko gotują, chyba jedne kartofle czasami pieką – nawet mięsa z zająca inaczej nie przyrządzają, jno gotują z niego rosół.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	Mleko dają pić tylko dzieciom, dorośli używają je wtedy tylko, gdy są chorzy.	Tak samo.	Tak samo.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleka słodkiego i kwaśnego także serwatki i maślanki używają jako smaczny do niektórych potraw.	Tak samo	Tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser na własny użytek wyrabiają z kwaśnego mleka, a którego zebrano śmietanę.	"	"
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Sami bardzo mało używają, a te jakie wyrabiają, sprzedają żydom. Najwięcej masła zużywają przy mięsie na śniadanie, w dni postne, w które te dni mleka wcale nie używają.	"	"
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj osobno wcale nie używają, chyba na Wielkanoc a do potraw bardzo rzadko.	"	Prawie nigdy.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	mleko – słonina – sadło	mleko	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	olej	olej	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	mleko – słonina – sadło	mleko	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	olej	olej	—
15. Jak często spożywają mięso?	W dni świąteczne lub gdy są chorzy.	Tak samo – tylko w mniejszej ilości.	Najwięcej 3 razy do roku.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają: krowina	—		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają: baranina	—		
16. Jakie mięso jadają: świnina	świninę	Tak samo	jak wyżej powiedziano.
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gospodyni, gdy ma większą ilość kacek n. p. 20 – 30, bije je wszystkie jednego dnia i wędzi w kominie. Świnię w dni świąteczne biorą po jednej sztuce i gotują a resztę na raz dla całej familii, wkładają ją nie raz i z 10 razy. Wieprzowinę solą i wędzą.	Tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	Używają	Mało	—

19. Ile
w
dor

20. Czy

21. Czy

22. Czy
na zimę
wizn i
for

23. Czy
wane i
for

24. Kru
jakie uż
sami wy
gdzie

25. Mą
(jakie uż
robią zap
kupu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Klgr.	5 Klgr.	1 Klgr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryba suszona (sudak). Stanowi specyał w dzień Bożego narodzenia – w dni postne używają śledzi w dość znacznej ilości.	Tak samo.	Tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają w dni postne i podczas świąt jako smaku do chleba.	Tak samo	Tak samo, gdy ich u bogaczów na robocie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew, buraki } Przechowują w piwnicach lub zakopują w jamach karpiele — kalarepa — cebula, czosnek } wiążą w wianki i przechowują w suchem miejscu. ogórki kwaszą. kapusta świeża — „ kiszona w większej ilości. i. t. d.	Tak samo.	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch gotowany do barszczu lub kapusty zamiast chleba. bób — fasola tak samo jak groch soczewica — kukurudza w formie mąki lub kaszy, z której gotują mamałygę i kaszę.	Tak samo	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne } hreczane, jęczmienne i jaglane wyrabiają sami – przennych nie używają.	Tak samo	Tak samo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna bardzo rzadko żytnia przeważnie na chleb owsiana — hreczana, jęczmienna, kukurydzana } stanowią główny artykuł pożywienia ziemniaczana — } zboże rzadko w Tasmie } zwykle na razowiznę.	Tak samo	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Podpieńki surowe w bardzo małej ilości	Tak samo	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Od 100–200 Korcy	od 50–100 Korcy	od 10–20 Korcy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone - gotowane - zasypywane Kraplami - z Kluskami		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	Tak samo	Tak samo.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają Tak zwane Kaszemniki (obacz l. 6).		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Na Święta Bożego narodzenia kupują w mieście suszone grusz. ki, jabłka i śliwki - zresztą żadne inne Konserwy nie znane w Tuśmiarowie tutejszym nawet z ria: zzy.	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie 2 razy w zimie 2 razy	1 raz 2 razy	1 raz 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie?	wódka w bardzo małej ilości piją wyłącznie wyjątkowo tylko. piwo piją przeważnie. miód — wino — wino owocowe wiśniak w małej ilości	Piwo	Wodę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Właściwie tutejsi zaniechali prawie zupełnie picia wódki.	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem	Tak samo	Tak samo.
35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu ? 2 dni w tygodniu adwentowym 3 dni w tygodniu wielkiego postu 6 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nabiał należy u włościan tutejszych do wzmarłych, a więc za grzech by sobie poczytywali, gdyby takowego w dni postne używali.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20%, mniej zamożnych 50%, ubogich 30% —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się ziemniaczanymi tak zwanymi „Łobodą"		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowla Nazwa miejscowości? Dolke

Jaka miejscowość? { górzysta? – / pagórkowata? pagórkowata. / nizina? – }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? – / średnio urodzajna? średnio urodzajna. / nie urodzajna? – }

Narodowość ludzi? mieszana - ruska i polska. Liczba ludności? 1057.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie trzy razy t.j. rano i wieczór śniadanie gotowane potrawy, a w południe zimny „południenek". w zimie trzy razy t.j. rano i wieczór śniadanie gotowane potrawy a w południe to co zostało z rannego jadła	trzy razy - obiad rano i kolacya z gorących potraw, a w południe zimne trzy razy - obiad rano kolacya i południenek a w południe resztki potraw.	trzy razy rano śniadanie, a w nocy kwaśne mleko. Dwa razy. Dwa razy rano i wieczór.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe pieczone kartofle, albo kwaśne lub słodkie mleko z chlebem. w dni postne pieczone kartofle lub postny chleb. w zimie: w dni zwykłe zasmażki chleb lub pieczone kartofle, bo obiad jedzą rano. w dni postne tak jak w dni zwykłe.	Śniadanie tak jak w porze letniej, rano jedzą obiad.	Jak jedzą i latem.
3. Z czego składa się zwykle obiad. Obiad jedzą rano a w południe to co-przeszła nazwano „Południenek".	w lecie: w dni zwykłe: z zupy, legominy i jarzyny, a w dni świąteczne z mięsa. w dni postne: z zupy, legominy i jarzyny. w zimie: w dni zwykłe: z zupy - legominy i jarzyny, a w dni świąteczne z mięsa. w dni postne: zupa, legomina i jarzyna.	zupy, legominy albo jarzyny. zupy, legominy lub jarzyny. zupy legominy i jarzyny zupy, legominy i jarzyny.	zupa i legomina albo jarzyna albo zamiast zupy jarzyny - albo tylko legomina lub jarzyna. do do do
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: legomina albo jarzyna z chlebem. w dni postne do do do	legomina albo jarzyna z chlebem do do	legomina lub jarzyna jaroszem mlej do do
5. Chleb	jaki jadają: razowy żytni. z czego się składa: z mąki żytniej i mąki. czy go sami pieką: wypiekają sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo ~	razowy żytni. mąki żytniej razowej z dodatkiem kukurudzianej i kartofli. sami wypiekają. razem kupują w miasteczku lub u mieszczan żydów.	razowy żytni mąki żytniej z jęczmiennej albo kukurudzianej lub dodają gotowane kartofle. wypiekają sami zwykle tylko na porę jesiennej i wczesną wiosną. kupują bochenkami w miasteczku Jarosławie od żydów-piekarzów.
6. Inne pieczywa	jakie używają? przaśne placki i w czasie uroczystych świąt lub familijnych uroczystości z białej i kolaczów pszennych. z czego się składają? z mąki żytniej, kukurudzianej i z mąki pszennej - woda - jaja i mleko. z kąd je otrzymują? sami wypiekają.	Tak jak w porze letniej.	przaśne placki z mąki żytniej - kukurudzianej lub jęczmiennej, a w dni uroczyste bułki z mąki pszennej lub pytlowany żytni chleb. mąka i woda, a czasem jaja. wypiekają sami.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	rozczyniają na kwaśnem cieście - pozostawiają mąki - mieszą i wypiekają w piecu mierne bochenki		
7. Sposób wypiekania: zamiast mąki używają drożdży krochmalonych - dodają trochę jaj i mleka ubodłego oraz korzeni: imbir			
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	szafran - goździki - cynamon i rożne		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jarzyny i legominy.	jarzyny i legominy	jarzyny i legominy.
Nazwy ich? a) barszcz, b) żur, c) kotka, d) kartofle, e) kapusta, f) fasola, g) groch, h) kwaszka i tisty, i) kasza, k) kwasza, l) ziemniaki i m) kołoki. -		Jo samo co pośredni	Jo samo co pośredni zysko bez pochlastania - to se tonsze jedzą.
sposób przyrządzania? a) kisz ą buraki lub parzą żytnią mąkę (zacz.) b) żytnia mąka kiszona, c) na wodzie nadtłoczony pono mąkę ziemniaczaną. d) pieczone i gotowane e) kiszona kapusta f) gotowana g) gotowany h) gęsto zasypany mąką ziemniaczaną. i) pszenica - kluski z kaszy jaglanej, jęczmienna i ziemniaczana i owsiana			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	dziennie: ćwierć litra.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	dziennie: 1/8 litra. -	"	"
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne zbierane, maślanka, śmietana.	do 4.	do 4.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z słodkiego mleka kwaśnego z brzeczki	—	—
12. Czy używają masła?	używają - tylko na święta	Masło. -	Bardzo masło
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone masło.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Bardzo masło nie zasolone ówcześ do potraw i na Wielkanoc osobno gotowane	Tylko na Wielkanoc.	Tylko parę na Wielkanoc.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	masło - masło sadło	masło - olej konop. na masło olej konop.	Tylko świeże potrawy lub z olejem konopnym masło bardzo inna omasta.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni postne	olej konopny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	sadło - słonina - masło	sadło - słonina a więcej olej konop.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	olej konopny.	olej konopny.	
15. Jak często spożywają mięso?	Zmyrnajnaj tylko w uroczystości rzadko to i w czasie uroczystości familijnych.	Wrzadko ino w uroczystości familijnych.	Na Wielkanoc i inne. wesela familijnego - rzadko więcej. -
16. Jakie mięso jadają: wołowina	bardzo rzadko wołowiny.	Świnina - Drób - czasem cielęcina i krowina.	Świnina - bob jako [illegible] potrzebnej niewiasty terna krowa kaszka.
16. Jakie mięso jadają: krowina	~~czyli~~ wołowiny krowiny.		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęciny rzadziej		
16. Jakie mięso jadają: baranina	—		
16. Jakie mięso jadają: świnina	świniny.		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	z drobiu		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	zmyślne pieką na ruszcie lub gotują rosół z kawałeczkami mięsa.	Do 4.	Do 4.
18. Czy używają drobiu?	Czasem.	Czasem niewiasty tamtej już [illegible]	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Kg.	7 Kg.	2 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	wyrają rzadko drobną białą rybę a w post z parę śledzi. Tatrzy suchą rybę.	Suchą rybę na Wigilię i surową jeśli nałapią sami	Jeżeli sami złapią surową białą.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Na Wigilię patoki i w czasie wszystkości sami. patoka z wodą jako napój zimny.	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	surowa w piwnicy.	—	Zimą kupują trochę cebuli i czosnku i buraków.
buraki	surowe w piwnicy.		
karpiele	~		
kalarepa	~		
cebula	w piwnicach wiązana		
czosnek	w piwnicach wiązany.		
ogórki	kiszone		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.	pietruszka surowa w piwnicy.		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany z cebulą.	—	—
bób	gotowany.		
fasola	gotowana z boczkiem.		
soczewica	~		
kukurudza	najmniej mąki i kaszy.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają i wyrywają	—	Kupują w mieście lub Jasonie na kiszy.
jęczmienne	„ „ „		
jaglanne	„ „ „		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	ze swojej pszenicy mielą.	—	Kupują w mieście lub Jasonie od Żydów na kiszy.
żytnia	ze swego żyta		
owsiana	—		
hreczana	~		
jęczmienna	ze swego jęczmienia		
kukurydzana	ze swej kukurydzy.		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają go tylko suszonych bo innych nie ma. —	Jak wyżej	Jak wyżej
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zawsze robią.	Jak wyżej	Bardzo parę miesięcy t.j. do Bożego Narodzenia.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	najwięcej pieczone gotowane i używają do chleba. —	Także.	Także.
29. Czy piją kawę, herbatę?	~	~	~
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	~	~	~
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy.	jeden raz	jeden raz lubnie a w zimie jeden raz czasem dwa. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy.	dwa razy.	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wszędzie	wszędzie	wszędzie
piwo	piwo wyjątkowo	w małej ilości piwo.	Parę razy na rok kropkę.
miód	z patoki owoc. wódki z mocy.	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Mniej więcej	pół litra.	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo - miód z patoki z wodą i wszędzie kropkę wódki	Jak wyżej.	Jak wyżej.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy dni.		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	cały tydzień.		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożnych 1%, mniej zamożnych 69% a ubogich 30%. —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najwięcej mołok t.j. białe pokrzywa gotowana z rosnącej jak szpinak. Także szpinak z Tobołgi i gorczycy - a przed tego mąką Kukurudziany. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ludność tutejsza leży w boga - mało gruntów - żyje licho - zresztą nie mniej przysądzać pokarmów, choć ma czasem z czego to i tak przysądzone. Używają tylko tego pożywienia, co im się tu rodzi. - Co do pożywienia ludności wiejskiej całkiem - Potrzebnego Instytucyi to nie potrzeba przysądzać dobre a tanie używane potrawy. —		

Powia

Jaka

Przeci
dz

Narod

1. Ile
jad

2. Co
śr

3. Z
zw

4. Co
na wi

5. Ch

6. In

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowelski Nazwa miejscowości? Hleszczawa

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } tak

Narodowość ludzi? Rusini i około 1/3 obrz. rzymsko-kat. Liczba ludności? 1830

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	Tak	Tak	Tak
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Tylko w niedziele i święta	jadają śniadanie	Śniadania nie jadają
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	Na śniadanie jadają czę ść	zgotowanych na obiad potraw	./.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Tak	Tak	./.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	Tak	Tak	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Barszcz burakowy Kartofle pieczone lub gotowane, chleb. Na	Drugą potrawę Kasza, le,	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	mieszka hreczana lub Kukurydziana, Kluski. To wszystko Tak samo z olejem	Tak	omaszczone lub z mlekiem. Tak
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo, tylko zamiast barszczu jadają kapustę		Tak
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	Jak w lecie	Tak	Tak
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Kartofle pieczone i Kluski lub Kasza z mlekiem lub omaszczone. Tak samo		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Tak samo z olejem	Tak	Bez omasty
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Tak	Tak	Tak
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	Tak	Tak	Tak
5. Chleb — jaki jadają	Razowy	Razowy	Razowy
5. Chleb — z czego się składa	Żytni	Żytni	Żytni
5. Chleb — czy go sami pieką	Sami	Sami	Sami
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo	./.	./.	./.
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Bułki	Bułki	Bułki
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	pszenne	pszenne	pszenne
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Kupują na jarmarkach i targach	Tak	Tak tylko dla Dzieci

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwyczajny, tj. przesiewają mąkę przez rzeszoto, rozczyniają, mieszą chenki i sadzają w piec ogrzany drzewem lub słomą.	Do rozczynu rękami wyrabiają to, zadają kwaśnego ciasta.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Paski tj. chleb wielkanocny pieką w ten sam sposób	tylko z mąki pszennej z dodaniem drożdży.	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, kartofle gotowane i pieczone, jaglanna pierogi z serem i kartoflami z baraniną	Kluski pszenne i jęczmienne, kasza gryczana, jęczmienna rosół z gryczaną kaszą, mięso	wieprzowe, cielęce z drobiu
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Najprostszy	Najprostszy	Najprostszy
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają. Na jedną osobę wypada przeciętnie ½ litra.		Tylko maleńkie Dzieci dostają mleko i to bardzo małej ilości.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	W formie słodkiego mleka sera i masła	W formie słodkiego mleka i sera. Masło sprzedają.	Czasem w niedzielę kupią sobie litr sera.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z kwaśnego mleka na własny użytek.		/.
12. Czy używają masła?	Używają	Używają	Nie
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Robią – solone.	Robią – solone	/.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Osobno – tylko na Wielkanoc Do potraw bardzo rzadko	Osobno – tylko na Wielkanoc Do potraw bardzo rzadko	Tylko dla małych Dzieci i to rzadko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Słoniny sadła i masła	Słoniny sadła i masła	Oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Oleju	Oleju	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Tłe jak w lecie	Tłe jak w lecie	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Oleju	Oleju	
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc, na Boże Narodzenie w zapusty i w jesieni z drobiu	Na Wielkanoc, na Boże Narodzenie w zapusty i w jesieni z drobiu.	Tylko na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	Tak	Tak	Tak
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Tak	Tak	Tak
16. Jakie mięso jadają — baranina	Tak	Tak	Tak
16. Jakie mięso jadają — świnina	Najczęściej	Najczęściej	Tak
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko gotowane	Tylko gotowane	Tylko gotowane
18. Czy używają drobiu?	Używają	Używają	Bardzo rzadko

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają	Używają	Używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają czystego miodu Do pszenicy na Boże Narodzenie	Używają czystego miodu do pszenicy na Boże Narodzenie.	⁄.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew			
buraki	Są: buraki, cebula, czosnek, ogórki, Brasiorę, Kapusta ki, szona.		Dto
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotują	gotują	gotują
bób	"	"	"
fasola	"	"	"
soczewica	—	—	—
kukurudza	gotują w lecie	gotują w lecie	gotują w lecie
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Wyrabiają sami	Wyrabiają sami	Kupują w mieście
jęczmienne	" "	" "	Wyrabiają sami
jaglanne	" "	" "	⁄. ⁄.
przenne	⁄. ⁄.	⁄. ⁄.	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Tak	Tak	Tak
żytnia	Tak	Tak	Tak
owsiana	—	Tak	—
hreczana	Tak	Tak	Tak
jęczmienna	Tak	Tak	Tak
kukurydzana	Tak	—	—
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	./.	./.	./.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, pieczone	Gotowane, pieczone	Gotowane, pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	./.	./.	Używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	./.	./.	./.
29. Czy piją kawę, herbatę?	./.	./.	./.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	./.	./.	./.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	2 razy
— w zimie	" "	" "	" "
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	Tak	Tak	Tak
piwo	Tak	Tak	Tak
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, wódką i araktem	Piwem i wódką	Tylko wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	Środa i piątek	Środa i piątek	Środa i piątek
w tygodniu adwentowym	" "	" "	" "
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień	cały tydzień	cały tydzień
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie	Nie	Nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	65	86	118
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Najzamożniejsi i mniej zamożni nie znają głodu i przednówku		Najubożsi zbierają łobodę i robią zamieszkę z kukurydzianej mąki.
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Zarząd szkoły ludowej w Ilesznawie dnia 10 maja 1891		Jan Krzyżak

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowla. Nazwa miejscowości? Iwanówka.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? — równina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? urodzajna. / średnio urodzajna? / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska. Liczba ludności? przeszło 2000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	Trzy razy.	trzy razy	
2. Co jadają na śniadanie { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	Nie śniadają. / Kartofle pieczone	Nie śniadają.	Nie śniadają.
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	Z barszczu grochu i jęcz. miennéj kaszy. / Z kapusty, barszczu i kartofel pieczonych.	Tak samo / Tak samo.	Żur i żytnia kasza. / Barszcz i pieczone kartofle a mniéj gotowane.
4. Co jadają na wieczerze { w lecie { w dni zwykłe / w dni postne } / w zimie { w dni zwykłe / w dni postne } }	Kluski jęczmienne. / Kartofle pieczone z chlebem.	Tak samo / Tak samo	Czosnek z chlebem. / Czasem kartofle z chlebem.
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo }	Razowy żytni. / z mąki i wody zapuszczonej kwaszonem ciastem. / Sami. / Nie kupują.	Tak samo.	Razowy żytni i jęczmienny składa się z mąki i wody zapuszczonej kwaszonem ciastem. Czasem sami pieką, a najwięcéj kupują. ~~od Izraela Mayera Izraeckiego w Iwanowce.~~
6. Inne pieczywa { jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują? }	Żadne. / — / —	Żadne. / — / —	Żadne. / — / —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zwykły prosty.	Zwykły prosty.	Zwykły prosty.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Zwykłe proste. kasza jęczmienna, groch, kartofle, kluski jaj, mienne, kulesza, żur, barszcz i kapusta.	Tak samo.	Tak samo
8. sposób przyrządzania?	prosty włościański przyrząd.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	przez lato na jedną osobę wypadnie około 15 litr. mleka.	Tak samo	Używają lecz bardzo mało.
9. w zimie	około 7. liter.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie i kwaśne.	Tak Samo	Rzadko.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek, Tłuste do gorzkiego mleka Kwaśnego	Wyrabiają na własny użytek lecz bardzo mało.	Całkiem nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają lecz na zimę zapasów nie robią.	Tak Samo	Całkiem nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają najwięcej do zabielenia barszczu.	Tak Samo	Całkiem nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie, w dni zwykłe	masło, słonina i sadło.	Używają oleju.	Tak Samo.
14. w lecie, w dni postne	olej		
14. w zimie, w dni zwykłe	słonina i sadło.	Tak samo	
14. w zimie, w dni postne	olej.		
15. Jak często spożywają mięso?	Tygodniowo dwa razy	Miesięcznie lub dwa miesięcznie raz.	Rocznie trzy razy.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	Jedzą rzadko	Całkiem nie.
16. krowina	—		
16. cielęcina	jedzą.		
16. baranina	jedzą.		
16. świnina	jedzą		
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i solone.	Tak samo	Tak samo.
18. Czy używają drobiu?	Używają.	mniej używają.	Zupełnie nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	50 funtów mięsa na jednego.	30 funtow na jednego	2. funty na jednego
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają	tak samo.	tak samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają surowego a rzadko rozpuszczonego.	Nie używają.	tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki jest. karpiele — kalarepa — cebula jest. czosnek jest ogórki jest. kapusta świeża — „ kiszona jest. i. t. d.		tak samo	Jest zapasy buraków i kapusty kiszonej bardzo ubogo.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają w formie gotowanej.	tak samo	tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają z innego wyrobu	—	—
jęczmienne	używają. " "	używają ze swego wyrobu.	jęczmienną używają ze swego wyrobu, kasz in. nych nie używają.
jaglanne	używają. " "	—	
przenne	—	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna używają. żytnia używają owsiana nie hreczana — jęczmienna używają kukurydzana używają. ziemniaczana —	Używają ze swych zapasów bez Kupna.	Używają najwięcej żytnią i jęczmienną ze swych zapasów.	tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią.	Robią	Robią.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	tak samo	tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie.	nie.	nie.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie.	nie	nie.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Czasem nie.	tak samo	tak samo.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Żadne.	żadne.	żadne.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	dwa razy	dwa razy	dwa razy.
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Najwięcej piwo.	tak samo.	Rzadko piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	prosiem potrawami i piwem.	tak samo.	prosiem potrawami, lub chlebem.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Nie.	tak samo	tak samo
w tygodniu adwentowym	1. dzień		
w tygodniu wielkiego postu	2. dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Nie. Najzamożniejszych i najuboższych 25%. Mniej zamożnych — 50%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Placakami i natyrą (rodzaj papinaku)		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowla Nazwa miejscowości? Kobylowłoki

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? 195.5 sążni nad poziom morza, pagórkowata- nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Słowianie greckokatol: i rzymsko katol. Liczba ludności? 3050

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy obiad, południenek i kolacyą	tak samo	dwa roxy w lecie
	w zimie		〃 〃 〃	〃	najwięcej kartofle gotowane lub pieczone
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Jak w lecie tak i w zimie śniadania nie jadają- natomiast jedzą tylko obiad około 7 godziny rano około 1 godz: południenek z wyżki chleb i barszcz lub kapusty gotowanej i pozostałą z rannego obiadu.	〃	—
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Obiad jadają zwykle o godzinie 7 rano- jak najzamożniejszego tak i u mniej zamożnych. Barszcz, kapusta kwaszona, chleb razowy żytni, kartofle, lemieszka hreczana lub kukurudziana - z mlekiem lub czasem barszcz i kapusta śmietano za bielaną, kaszą hreczaną - mięso kiedy niekiedy tylko najzamożniejsi.-	Obiad składa się - gotownie	Chleb razowy, barszcz lub kapusta z olejem najczęściej bez oleju kartofle
		w dni postne	w dnie postne tak samo, lecz nieużywają mleka ani masła w ogóle omasty, zamożniejsi tylko za omastę używają olej zziemniania	〃	
	w zimie	w dni zwykłe	Jak w lecie tak i w zimie te same potrawy w zimie przybywają owoce suszone, które zwykle gotują (odwar) i takowe jedzą juszki z lemieszką.		suchy chleb z wodą kapusta, barszcz najczęściej bez oleju czasem kartofle
		w dni postne	w dnie postne używają oleju jako omastę - groch, bób-		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Chleb żytni razowy, kartofle z kwasnem mlekiem, czasem hreczana kasza z mlekiem świerem gotowana - lemieszka hrecz. lub kukurudziana -	Chleb żytny zmieszaną mąką kukurudzianą, jęczmienną a nawet bób lub groch. mleko kiedy niekiedy kartofle gotowane lub pieczone	Co wyżebrze - suchy chleb kukurudziany, jęczmienny, lub hreczane placki - kartofle bez najmniejszej omasty
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	Chleb razowy żytni, kartofle gotowane lub pieczone czasem kwaśne mleko lub mastanka kurudziana lub hreczana zamieszka -	to samo lecz nigdy w zimie ani mleka ani masła najwięcej kapustę lub barszcz	kartofle pieczone lub gotowane
		w dni postne	w dnie postne to samo lecz tylko z olejem lub czosnkiem i cebulą -		
5. Chleb	jaki jadają		Żytny razowy	Żytny razowy- najczęściej jęczmienny zmieszany ze żytnią mąką, lub kurudzianą, bób lub groch -	Jaki wyżebrze -
	z czego się składa		czasem mieszają kukurudzianą mąką		
	czy go sami pieką		sami	sami	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?		—	—	—
	z czego się składają?		—	—	—
	z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Żytnią mąkę rozczyniają kwasnem ciastem po 12 godzinach mieszają i wpiec mocno nadpalony wsadzają na 2 godziny.	dt	niepieką
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—	—	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół wołowy, cielęcy, lub zwieprzowy barszcz, kapusta, kolesza kukurudziana, krucana lemieszka, groch, bób kasza krucana gowane w gorące – kwasza tej. żytnia mąkę zmieszana z krucaną po zaparzona gorącą wodą która gdy zkisnieje i nabierze smaku winnego natenczas zagotowuje się i używają do kukurudzianej lub krucanej lemieszki niby zupę	dt	Najczęściej tylko kwasny barszcz lub kapusta, najczęściej kwaszone mamałygę lub lemieszkę krucanej
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	kwaterkę mleka	cwierć litrę	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	cwierć litrę		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, ~~niezbierane~~, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	najczęściej słodkie mleko kiedy niekiedy kwasne zbierane śmietany ze serem i maslanką	używają jak zamożniejsi lecz nigdy śmietany —	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z mleka kwasnego zbieranego, i używają tylko połowę na swój użytek	z kwasnego mleka robią ser —	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają zaledwie czwartą część sami, reszta sprzedają w zimie i wlecie masło solone	tylko na sprzedaż solone a tylko w dnie świąteczne i to trzy razy do roku	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do podprawiania barszczu lub kapusty	używają jaj do zaprawy barszczu lub kapusty	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	najwięcej mleka masła słoniny i oleja	słoninę	olej —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	tylko olej	olej	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	to samo i w zimie	tak samo i w zimie	
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w dnie świąteczne jak Boże narodzenie Wielkanoc i w zielone świątki – czasem i w niedzielę	Tylko w dnie uroczyste jak Boże Narodzenie Wielkanoc i w Zielone święta	jeden raz na rok i to w niedzielę wielkanocną
16. Jakie mięso jadają: wołowina	— jeden lub dwa razy do roku	cielęcinę i świninę	jeden raz do roku świninę
16. Jakie mięso jadają: krowina	—		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają: ~~baranina~~	~~b~~ —		
16. Jakie mięso jadają: świnina	świninę		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (~~konina, zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane przyprawiane z czosnkiem —	dt	gotowane z czosnkiem jeden raz do roku
18. Czy używają drobiu?	czasem tylko najzamożniejsi	bardzo rzadko i to tylko na wielkie uroczystości	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Dwa do trzy kilogramy	Jeden do dwóch kilogramy	———
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają tylko najzamożniejsi a raz do roku suszoną solonąrybę zwaną sudakiem na Boże narodzenie w wilię. —	″	———
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	tylko ci co mają pasieki używają miodu w formie patoki.	———	———
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	używają i mają zapasy na całą zimę	″	″
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	gotowane, bez omasty używane	″	″
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	wyrabiają sami i używają.	″.	kupują na litry w sklepie gminnym lub w miasteczkach
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	używają każdej z tych mąk	używają mąki żytniej jęczmiennej i kukuruzianej	″ kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, ~~surowe~~, ~~marynowane~~)?	Używają grzybów prawdziwych bardzo mało i tylko świeże, podpienki, pieczarki serowinki (agaricus ruber)	do	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Najwięcej posiadają ziemniaków	Największe zapasy posiadają ziemniaków.	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone gotują bez soli	do	—
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają też gotowane kartofle roztarte jako domieszki do chleba		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki i jabłka.	do	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy, t. j. rano i wieczorem	do	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? { ~~wódka~~ / piwo / miód / ~~wino~~ / wino owocowe	piwo miód jabłecznik z kwaszonych jabłek.	piwo jabłecznik	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jedzą pierogi z serem i kartoflami, kaszę krzczaną z mlekiem czasem mięso tłuste wieprzowe a piją piwo tylko podczas wesela i chrzcin a rzadko kiedy podczas świąt	do	—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni — przed Bożem narodzeniem cztery tygodnie, przed św. Piotrem 2 tygodnie, przed Uspeniem św. Bohorodyceju 2 tygodni przed Wielkanocą siedm tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale nie używają i post ściśle zachowują		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1% mniejzamożnych 70% ubogich — 29%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	żywią się tylko kartoflami i barszczem. Barszcz sporządzony z kwaszonych buraków — a najwięcej z mąki żytnej zakwaszonej — w lecie robią barszcz z słuwek niedojrzałych które gotują i solą takowy.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Miejscowość ludyjska bna bardzo blisko piękny las mieszany tudzież cała wieś w sadach owocowych położona.		

Od Zarządu szkoły ludowej trzyklasowej
w Kobylnostokach dnia 12 maja 1891
Daniel Kowalski
Kierownik szkoły

KWESTYONARIUSZ

499

450

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowla. Nazwa miejscowości? Zaszniów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Kotlina Gnieczny, przerzynająca płaskowyż podolski.—

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) urodzajna.—

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini.— Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle (w lecie / w zimie)	trzy razy	dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	rano jedzą zupę objad.	dtto	dtto
3. Z czego składa się zwykle obiad (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	Barszcz, kapuśniak, krupnik, kluski na wodzie lub mleku, zupa kartoflowa, mleko słodkie, kasza kulesza, kapusta, kartofle, groch, fasola, bób i t.p.— czasem mięso wieprzowe, wołowe lub baranie. W dni postne bez omasty, albo z olejem.	dtto	dtto a w braku tego kisiel t.j. zaniesiona mąki żytniej z kwasem buraczanym. Mięso bardzo rzadko.—
4. Co jadają na wieczerze (w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne)	To samo co na objad, a najczęściej kartofle lub kaszę z mlekiem kwaśnem lub słodkiem	dtto	dtto
5. Chleb: jaki jadają	żytni razowy	dtto	dtto
z czego się składa	j. w.		
czy go sami pieką	sami		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Placki żytnie z kartoflami,	dtto	dtto
z czego się składają?	pieczone z mąki i kartofli,		
z kąd je otrzymują?	Bułki pszenne.— j. w. Wypiekają sami		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	jak najprostszy	ditto	ditto
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Wymieniono w rubryce 3ciéj.	ditto	ditto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie / w zimie	1 litr dziennie	ditto	½ litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, śmietana, maślanka.	ditto	mleko słodkie i kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego i owczego na użytek własny	ditto	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają. — nie	ditto	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	ditto	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słonina, smalec, masło	ditto	słoniny, sadła i masła używają bardzo rzadko, w post oleju lub wcale nie.
w lecie: w dni postne	olej		
w zimie: w dni zwykłe	ditto		
w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy na tydzień	raz na tydzień	2 razy na rok
16. Jakie mięso jadają: wołowina	/	ditto	świnina.
krowina	/		
cielęcina	/		
baranina	/		
świnina	/		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone i studzone	ditto	ditto
18. Czy używają drobiu?	używają	ditto	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 Kilogramów	15 Kgr.	2 Kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi i ryb suszonych	~~dtto~~	~~dtto~~
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają miodu prawdziwego	~~dtto~~	~~dtto~~
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele — kalarepa — cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża — „ kiszona / i. t. d. kartofle		~~dtto~~	~~dtto~~
23. Czy są używane i w jakiej formie groch / bób / fasola / } gotowane soczewica — kukurudza / gotowana i jako mąka		~~dtto~~	~~dtto~~
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne ~~przenne~~	wyrabiają sami	~~dtto~~	~~dtto~~
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana — hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana —	mielą w młynach miejscowych	~~dtto~~	~~dtto~~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby prawdziwe, bedłki i podgrzybki – świeże i suszone.	Ditto	Ditto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	Ditto	Ditto
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone z omastą lub mlekiem nie wypiekają.	Ditto	Ditto, a nadto używają jako domieszki do chleba.
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą jabłka i gruszki	Ditto	Ditto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	Ditto	Ditto
w zimie	trzy razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie: wódka	/	wódka	wódka
piwo	/	piwo	
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	wiśniak		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 liter	3 l.	3 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, wiśniakiem, mięsem i pierogami	Ditto	Chlebem ze solą i cebulą, skwarkami, mięsa i wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni	Ditto	Zwykle 3 dni, a w czasie adwentu i wielkiego postu cały tydzień
w tygodniu adwentowym	4 dni		
w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	Ditto	nie.
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30%	50%	20%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kwasą z mąki żytniej i korzeniem rozpuszczonej w wodzie i szczawiem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

500

452

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Tarnobrzeg Nazwa miejscowości? Stanisław

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Równina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Gleba urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi Liczba ludności? 3000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w lecie	Trzy razy	Tak samo jak poprzednie.	Stosują się do zarobku, zimowości i pory roku.
1. Ile razy na dzień jadają zwykle — w zimie	Tak samo		
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	Kawę, lub herbatę	Surrogat kawowy lub mleko z chlebem	Kawa, lub chleb z solą
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	Tak samo		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo jak w lecie	Tak samo	W zimie rzadko obiad zastępuje śniadanie.
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	Barszcz, kapuśniak, zupa kartoflana, pierogi, kasza, kluski.	Jak poprzednie	Kartofle bruzowane kaszą jęczmienną lub kartofle z kluskami; bez okrasy.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	Tak samo tylko omasta z olejem konopnego.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	Tak samo jak w lecie.		Tak samo jak w lecie
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Kaszę, lub kluski z mlekiem	Jak poprzednie.	Kartofle gotowane lub pieczone z solą
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	Kartofle lub kluski okraszone olejem.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Jak w lecie.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Chleb wypiekają sami z mąki rarowej żytniej lub pszennej, a ubożsi kupują od piekarzów żydowskich	Chleb pieką sami z mąki żytniej, jęczmiennej lub kreszanowej.	Kupują od Żydów.
6. Inne pieczywa — jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?	Tylko na święta Bożego Narodzenia i Wielkanoc same pieką strucle, kołacze, baby i takie ciasta z rozmaitemi korzeniami aromatycznemi.	Jak poprzednie.	Pieką bułki posypane imbirem lub innemi korzeniami.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Mąka przesiana sitem rozrabia się wodą, w nieckach lub dzieży zadaje się drożdżami i zostawia się aż pośli nie fermentuje. Potem do tego rozczynu dosypuje się mąki i miesi się rękami. Tak wymieszone ciasto znowu kisnie a po wykiśnieniu wyrabie się bochenki i na łopacie wkłada się do gorącego pieca.	Tak samo.	Tak samo
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	W ogóle w użyciu jest rosół barszcz, kapuśniak, żur, zupa kartoflana, kartoflanka s. j. mieszanina z kartofel fasoli i różnych kroczonych, pierogi ze serem, kapustą pierogi mieszane kartofle z serem, z serem i kapustą kroczana nami, kasze kroczana jęczmienna i jaglana, kasza mleczna pieczeń barania i wieprzowa, kluski z serem lub makiem	Tak samo.	Tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	W lecie i zimie mleka używają słodkiego i kwaśnego w przeciętnie pół litry na jedną osobę.	Tak samo.	Nie używają
w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanką maślanka.)	Używają słodkiego, kwaśnego niezbieranego śmietany, ma, słonki, serwatki.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Dla siebie składają do dzieżek ser wyrabiany z kwaśnego mleka		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła dla siebie nie wiele używają ale na sprzedaż przeważnie wyrabiają a na zimę robią zapasy z masła solonego.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają osobno, robią jajecznicę a także i do potraw.	Według zamożności tak samo.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	W lecie i zimie używają masła, słoniny, sadła smalcu, a w dnie postne oleju konopnego.	—	
w dni postne			
w zimie: w dni zwykłe			
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy tygodniowo	W niedziele i Święta	W Święta Narodzenie Boże Wielkanoc Zielone Święta —
16. Jakie mięso jadają: wołowina	a) Wołowinę, baraninę, cielęcinę		
krowina	baraninę, wieprzowinę, mięso		
cielęcina	króliczę i zające.		
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięsa nie gotowanego nie używają. Każde mięso czy to solone, marynowane lub wędzone gotują.	—	—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb i śledzi używają.	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód przygotowują z wiśniami malinami jeżynami kami i tak zwaną czyli (miodziną)	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Wszystkie te wymienione jarzyny ogrodowe przechowują na zimę.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotują w ziarnach rozcierają w moździerzach i pieką placki, mielą na mąkę. bób gotują w ziarnach. fasola gotują w ziarnach soczewica nie używają tylko do obrodu do stoni. kukurudza gotują w ziarnach, mielą na mąkę, pieką placki (matoje) robią leniwdzkę (mamałygę)	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy używają hreczanych jęczmiennych jaglanych sami wyrabiają, a ubogi kupują od handlarzy żydowskich.	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają tu wymienionej wyżej wyjątkowo ziemniaczanej. Ci, co mają swoje zboże robią zapasy, a mniej kupują od żydów.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby używają świeżych, suszonych i marynowanych, jak: Grzyby prawdziwe, Borowy, gołąbki, borowiki, płowy, smorce, białe, podpieńki.	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią w znacznej ilości.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Używają gotowanych i pieczonych z łupiną, jako domieszki do mąki żytniej i do chleba z mąki żytniej; do pierogów i kluski z nich nie wyrabiają.	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę lub surogat kawowy	—	—,
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią powidła, śliwki, gruszki i jabłka suszone, nie robią jabłka na tak zwany jabłecznik.		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy w lecie i zimie	—	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Przeważnie piją piwo.	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Mniej więcej używana wynosi 24 litry.		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem w zimowej porze, zwłaszcza lub miodem.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Dwa Dni. Trzy Dni. Wszystkich 6 Dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają mleka i masła przeważnie oleju Konopnego.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 30% mniej zamożnych 50% ubogich 20%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Mieszają Lusmel do mąki lub z samego Lusmelu pieką placki. Z lebody i liścia ozosmkowego sporządzają jadło. Że zbóż ręcznych (czerepachów) przesmażonych na ogniu przyrządzają, pieczątek.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Do l. 32 Dodaje się, że w tutejszej miejscowości zaledwie kilka osób piją wódkę i inne rozpalające napoje, gdyż ogół skłonność ma wstrzemięźliwości.		

501

454

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Trembowla Nazwa miejscowości? Trembowla

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~nizina~~? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~~średnio urodzajna~~? ~~nie urodzajna~~? urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowość przeważnie ruska Liczba ludności? 7.300.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie / w zimie	2 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	/	/	/
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie — w dni zwykłe	kasza - kluski - marchwiana - barszcz, kapusta, mięso. -	dtto	dtto
w lecie — w dni postne	podrawy z grzybów		
w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	dtto.		
4. Co jadają na wieczerze: w lecie — w dni zwykłe	kartofle - kartofle z kluskami lub krupami, marchwiana z mlekiem -	dtto	dtto
w lecie — w dni postne			
w zimie — w dni zwykłe	Przeważnie kartofle		
w zimie — w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają	Przeważnie żytni	dto	chleb kupują w piekarni razowy lub pszenny
z czego się składa	———	———	
czy go sami pieką	Sami	Sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———	———	
6. Inne pieczywa: jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują?	/	/	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Rozczyniają na kwaśnem cieście lub drożdżach i wypiekają w piecach.	dto	—
innego pieczywa?	dto		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Rosół - barszcz - kapuśniak - zupa kminkowa - kasza - marchewka - kisiel - żur - kwaśnica - zacierka - makaron - i rozmaite potrawy na mleku	dto	dto
sposób przyrządzania?	—		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1/2 litry	dto	—
w zimie	1/4 litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne, śmietana —	dto	rzadko mleko słodkie lub kwaśne. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Na własny użytek z mleka krów i owiec	dto na sprzedaż	—
12. Czy używają masła?	Używają	dto	dto
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają	dto	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło słonina — rzadko	dto	dto
w dni postne	olej —		
w zimie: w dni zwykłe	dto		
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	3 razy tygodniowo	1. tygodniowo	Zależy od zarobku — jednak bardzo rzadko
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	dto	dto
krowina	krowina		
cielęcina	cielęcina		
baranina	baranina		
świnina	świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane i wędzone	Gotowane	Gotowane
18. Czy używają drobiu?	Bardzo mało.	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 Klg.	20 Klg	2 Klg
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb i śledzi	dto	dto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Jadają zwykły miód prawny	dtto	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew: marchew; buraki: buraki; karpiele: —; kalarepa: —; cebula: cebula; czosnek: czosnek; ogórki: ogórki; kapusta świeża: —; „ kiszona: kapusta kiszona; i. t. d.		dtto	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch: z kapustą; bób: z buraczkiem; fasola: z kluskami; soczewica: —; kukurudza: mamałyga z mlekiem lub smaleczkiem		dtto	dtto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane); jęczmienne; jaglanne; ~~prosne~~	Gotowe gotowane wyjmują i sami wyrabiają.	dto	dto kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna; żytnia; ~~owsiana~~; hreczana; jęczmienna; kukurydzana; ~~ziemniaczana~~	Robią zapasy i mielą w młynach	Kupują	Kupują

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	rzadko	świeże
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	dto	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Po większej części gotują w łupinie lub obierane z łupinami	dto	dto
29. Czy piją kawę, herbatę?	Herbatę	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Gruszki suszone	dto	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	2 razy	dto	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~ }	wódka piwo	dto	dto
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	5 litr	10 litr	2 5 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwo i wódka	dto	wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	4 dni 4 dni 5 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	/	/	/
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	/	/	/
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	/	/	/

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

502

456

Powiat? Trembowla Nazwa miejscowości? Zazdrość.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? — nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? średnio urodzajna. / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? przeszło 1500 ludności

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie			
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe	Śniadania nie używają		
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe	Na obiad jedzą: barszcz – kapustę – kartofle – pirogi – kluski kaszę – i t. p.		
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe	Na wieczerzę jadają kluski – kartofle zasypane krupami hreczanemi – jęczmiennemi lub jagłami –		
	w lecie: w dni postne			
	w zimie: w dni zwykłe			
	w zimie: w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Chleb pieką sami: żytny – czasem przenny – i jęczmienny – z domieszką tartych kartofel.		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Pieką bułki – pirogi z kartoflami lub z serem ale tylko w święta.		
6. Inne pieczywa: z czego się składają?				
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb rozczyniają w dzieżach lub nieckach w wieczór z domieszką kartofel startych, a rano dosypują mąki i wymieszają — następnie na łopatach układą wyrobione bochenki i wsadzają w dobrze napalony piec.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Do bułek dodają drożdży — i wyrabiają z mąki pszennej —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Potrawy zwykłe używane są: Kapusta kiszona — barszcz podprawiany jajem, albo śmietaną albo posny — kluski - pierogi - kartofle pieczone albo gotowane — kaszę.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają w lecie ale w zimie rzadko — — —	— — — — — — —	— — — — — — —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiał używają jako to: mleko słodkie i kwaśne — ser — masło —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego —		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło robią i czynią zapasy na zimę w dzieżeczkach solone.	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają do potraw i osobno	do potraw	do potraw.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe / w dni postne	Jako omastę używają w lecie masła i olej a w zimie masła słoninę sadło i olej.	masło słoninę — i olej.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają w niedziele i święta —	Mięso spożywają tylko w wielkie święta.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina / cielęcina	Spożywają cielęcinę baraninę i świninę		
16. Jakie mięso jadają — baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i. t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso przyrządzają gotowane i wędzone		
18. Czy używają drobiu?	Używają —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają tylko w dnie postne.		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód używają zerowy z chlebem i wyrabiają wiszniak —	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.	ogrodowiną przechowują na zimę zakopują w jamy lub w piwnicach —		—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	używają gotowane — — — —	— — — —	— — — —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	Krupy sami wyrabiają i gotują kaszę —	—	— — — —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, ~~hreczana~~, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Mąkę sami robią zapasy —	— — — —	Kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów nie używają	—	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków robią.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemiaki spożywają: pieczone, gotowane, używają jako domieszki do chleba i wypiekają z nich placki. —		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę.	Piją herbatę.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Celem gotowania jadła palą 2 razy dziennie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Piją wino i piwo i miód.	piwo	piwo (podczas weset chrzcin i t.p.)
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Podczas weset i chrzcin raczą się — kapustą — barszczem — raszą — serem — duszeniną t. j. potrawka z mięsa podbijana czyli zaprawiana mąką —		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	— 2 Dni — 3 Dni — 6 Dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku używają Tobodę czyli natynę (zielenina) którą gotują dodawszy ziemniaków — trochę śmietany lub masła — — — —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

59.

503

458

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Turka — Nazwa miejscowości? Borynia

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) nieurodzajna

Narodowość ludzi? ruska, polska, izraelicka — Liczba ludności? około 1600 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3	3	3
	w zimie	3	3	3
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	potrawy mączne, jarzyny, rośliny strączkowe	//	//
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	// //		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	//	//	//
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	//		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	//	//	//
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	//		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	owsiane placki	dto	dto
	z czego się składa	z mąki owsianej		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki z kartofli nadpsutych, które trą na tarce, wyduszają wodę, następnie solą i wypiekają na liściach kapusty.	dto	dto
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najżamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	mieszą mąkę owsianą, formują z niéj placki i wypiekają w piecu	~~dto~~	~~dto~~
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barsz, kapusta, czer owsiany, pierogi, kartofle, łohaza krupy jęczmienne		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają 1 litr na osobę	¼ litra	nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	najczęściéj nie	nie	nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmiętanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane lub kwaśne		"
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrób sera bardzo ograniczony		"
12. Czy używają masła?	w bardzo nieznacznéj ilości		"
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jadają w bardzo nieznacznéj ilości		"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	mleko	mleko	mleko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	—	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	bardzo rzadko, bo i na Wielkanoc bardzo mało jest takich, którzy zdobędą się na kawałek mięsa.		
16. Jakie mięso jadają: wołowina	"	"	"
16. Jakie mięso jadają: krowina	"	"	"
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina	"	"	"
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	gotują
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w bardzo małej ilości	//	//
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	buraki	//	//
karpiele			
kalarepa			
cebula	cebula		
czosnek	czosnek		
ogórki		//	/
kapusta świeża			
„ kiszona	kapusta		
i. t. d.	~~fasola~~ groch bób		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	groch	//	//
bób	bób		
fasola	gotowane		
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)		//	//
jęczmienne	jęczmienne		
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia		//	//
owsiana	owsiana		
hreczana			
jęczmienna	jęczmienna	//	//
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów świeżych	〃	〃
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	〃	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane w łupinach	〃	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	Dwa razy	〃	〃
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	wódkę,	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	chlebem, serem, wódką	Do	Do
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	2 36 40		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2 3 5		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

D. l. 31/891

504

460

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Turka — Nazwa miejscowości? Chaszczów i przyłącz. Łopuszanka Tecknowa

Jaka miejscowość? górzysta? — gorzysta / ~~pagórkowata~~? / ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna~~? / ~~średnio urodzajna~~? nie urodzajna / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska — Liczba ludności? W obu gminach 1100 g. i. t. j. 640+450

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie / w zimie	Bez żadnej różnicy jedzą wszyscy trzy razy bieżnie tak w zimie jak i w lecie		
2. Co jadają na śniadanie: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	Kapuszę, kartofle razy bez żadnej różnicy		
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	To samo co na śniadanie		
4. Co jadają na wieczerze: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	To samo bez żadnej różnicy też kartofle pieczoną z solą lub do kapusty		
5. Chleb: jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką — / ~~lub czy go kupują i gdzie, od kogo~~	bogatsi rzadko ryżowy Chleb owsiany z ogółe sami piekę chleb		
6. Inne pieczywa: jakie używają? / z czego się składają? / ~~z kąd je otrzymują?~~	Na święta wielkie wszyscy chleb ryżowy z własnego ryża Owsiany placki i pałeczki i bułeczki		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb wypiekają prości - bez różnicy		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Bułbianiki jestto pieczony chleb zawierający ze środku kartofle tłuczone z boczku		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	W życiu w ogóle są potrawy wyjąć solone Bogatsi w lecie smażone barszcz i bób do barszczu lub kapusty		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Bogatsi w lecie smażone zsyntę jedynie tylko w lecie i to barszcz mało dla braku tegoż	Latwiej prości jedynie zsiecie	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — ~~w zimie~~			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, ~~kwaśne~~, ~~niezbierane~~, ~~zbierane~~, ~~śmietana~~, ~~śmietanka~~ ~~maślanka~~.)	Jako mleko słodkie gotowane lub nie. —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na własny użytek z mleka owczego		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie prócz świąt ~~wielkich~~ u.p. Wielkanocnych		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	W lecie postne bez różnicy obj tuiamy		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Bogatsi słonina i sadło jedynie w lecie zwykle		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy na Boże Narodzenie i Wielkanoc		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Wołowinę lub teraninę		
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — ~~cielęcina~~			
16. Jakie mięso jadają — baranina	bogatsi i to mało		
16. Jakie mięso jadają — świnina	tylko bogatsi		
16. Jakie mięso jadają — ~~jakie inne~~ (~~konina~~, ~~zające~~, ~~króliki i t. d.~~)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane, świninę też wędzoną		
18. Czy używają drobiu?	Nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Najwięcej 1½ i 1 pół Kilograma		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi w święta mało używają	⁄.	⁄.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Bogaci miodu używają w święta wielkie do wódki b. mało	⁄.	⁄.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — ~~marchew~~, buraki, ~~karpiele~~, ~~kalarepa~~, ~~cebula~~, czosnek, ~~ogórki~~, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.	Bogaci bardzo mało		
	Na zimę robią zapasy z kartofli, kiszoney kapusty ogorczyku i piklusek suszonej		
23. Czy są używane i w jakiej formie — ~~groch~~, bób, ~~fasola~~, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	Bób gotują do barszczu i kapustu		⁄.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, ~~jaglanne~~, ~~przenne~~	Krupy sami wyrabiają jedynie jęczmienne i mało owsianych		⁄.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — ~~przenna~~, żytnia, owsiana, ~~hreczana~~, ~~jęczmienna~~, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	Mąki używają żytnej i owsianej		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, ~~marynowane~~)?	Świeżych i suszonych grzybów używają jedynie prawdziwych		⁄.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy z ziemniaków robią bez różnicy		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Gotowane całe lub tłuczone i pieczone i jako domieszki do chleba wyjątkowo bulbianiki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Trzech winna herbaty na całą Gminę Chaworków	⁄.	⁄.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy bez różnicy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	Wódki zaprzyjaźnieni piwa mało.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Półtora do dwu garcy		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką z miodem lub sałatą		Czystą wódką
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy dnie Wtorek i Piątek a też i sobotniątek od 27go listopada do 5 stycznia Cały tydzień postu aż do Wielkanocy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Na około 210 numerów będzie najwięcej 40 najzamożniejszych, 40 mniej zamożnych a pozostałe ubodzy.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Rapsnty, kartofle		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. —			

Z Karnatu wkoło
w Chaworkowie dnia 29 kwietnia 1891
Jan Okuniewicz
nauczyciel

505

462

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Turka Nazwa miejscowości? Ulrik

Jaka miejscowość? górzysta? 1. pagórkowata? — nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? ~ średnio urodzajna? ~ nie urodzajna? 1

Narodowość ludzi? górale gr. kat. Liczba ludności? 1850

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy	2 razy	1 raz
	w zimie		3 "	2 "	1 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	mleko z chlebem owsi.	placek owsiany z mlekiem	kartofle
		w dni postne	kartofle pieczone	to to ~	to
	w zimie	w dni zwykłe	mleko z chlebem	to to z mlekiem	to
		w dni postne	kartofle pieczone.	to to ~	to.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	kasza owsiana, barszcz i kapusta	kasza owsiana, barszcz, kapusta	kartofla
		w dni postne	kartofla barszcz i kapusta	kartofla, barszcz i kapusta	kartofla
	w zimie	w dni zwykłe	kasza owsiana, barszcz i kapusta.	kasza owsiana, barsz i kapusta	placki owsiane
		w dni postne	kartofla barszcz i kapusta	kartofla, barszcz kapusta	kartofla
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	kartofla z mlekiem kwaśnym	kartofla z mlekiem kwaś.	
		w dni postne	kasza owsiana bez mleka	kartofla ~	
	w zimie	w dni zwykłe	kasza owsiana z mlekiem	kasza owsiana z mlekiem	
		w dni postne	kasza owsiana bez mleka.	kasza owsiana bez mleka	
5. Chleb	jaki jadają		żytni, jęczmienny i owsiany	jęczmienny i owsiany	owsiany placek nieskiszony
	z czego się składa		z czystej mąki żytniej, jęczmiennej i owsianej	z czystej mąki jęczm. i owsi.	z mąki owsianej
	czy go sami pieką		wypiekają sami	sami piekla	sami piekla
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		swój mają	swój mają	kupują i zarabiają u możniej szych włościan, kupują w Turce.
6. Inne pieczywa	jakie używają?		~	~	~
	z czego się składają?		~	~	~
	z kąd je otrzymują?		~	~	~

i Żydzi żytko kartofle i zdają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na kwaśnym ciascie żytny i jęczmienny chleb w piecu chlebowym wypieka się	placki owsiane bez kwaśnego ciasta z. z. przaśne placki	tylko dymo tylko kartoflami żywią się, gdyż chleba żadnego nie mają.
innego pieczywa?	na drożdżach j. n. p. paski bułki i t. d.	~	~
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	kasza jęczmienna, owsiana, mleko sór masło lepsi gotują ziemniaki przeważnie żytnie,	kasza jęczmienna, i owsiana kartofle, barszcz i kapusta	Kartofle pieczone lub gotowane barszcz i kapusta pusta
Nazwy ich?	kasza jęczmienna, owsiana, ziemniaki pozwa, żytnia z mlekiem, barszcz, kapusta, kartofle, i rzadziej mączne	Nazwy jak wyżej	
sposób przyrządzania?	Sposób przyrządzania zwykły wiejski przez kobiety i gospodynie domu sporządzane	zwykły i pospolity	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Na 1 osobę wypada 0,72 litr:	36 litrów z wyjątkiem 223 dni postnych w roku.	żadnego ~
w zimie	" " " 72 litr	36 litrów	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko używają z kaszą świeże mleko używają na ser do chleba, i do kartofli, masła używają do omasty potraw śmietan i śmietanek nie wyrabiają	nabiału używają do omasty potraw	nabiału żadnego nie używają. ~
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek z mleka krowiego i owczego	sery wyrabiają na własny użytek z mleka krowiego i owczego. ~	Nabiału żadnego nie wyrabiają, gdyż nie mają krów
12. Czy używają masła?	masła używają	masła używają	Nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią dla siebie zapasy masła topionego i solonego	robią dla siebie zapasy masła topionego i solonego	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają do potraw	Jaj używają do potraw	Jaja mają, tylko sprzedają kurkowe i kupują za nie żywność
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła mleko i ser	masło mleko i ser	
w dni postne	tylko olej lniany i konopny	olej lniany i konopny	Żadnej omasty nie używają bogo nie mają. ~
w zimie: w dni zwykłe	masło, mleko i ser owczy	masło, mleko i ser owczy	
w dni postne	olej lniany i konopny	olej lniany i konopny	
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa razy na rok, tj: Wielkanoc i Boże Narodzenie	Dwa razy na rok tj: Wielkanoc i Boże Narodzenie ~	Nigdy.
16. Jakie mięso jadają: wołowina	~		
krowina	1	krowina	
cielęcina	1	cielęcina	
baranina	1	baranina	Żadnego mięsa nie jadają. ~
świnina	1	świnina	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	wędzone z wieprzowiny na zimę, krowiny cielęciny, i baraniny tylko podczas praźników większych i podczas pomarańcz jak wynajmuje skrzę świąteczne na rosoły	wędzone z wieprzowiny na zimę, zaś krowiny cielęcinę i baraninę przyrządzają na pomarańcz i z zabawy owocowych wesel, chrzcin i t. d. z rosołami	Nie przyrządzają żadnego mięsa, bo go nigdy nie mają. ~
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Do 20 kilogramów	Do 10 kilogramów	— nie —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Tylko w dnie postne używają ryb i śledzi	W dnie postne używają śledzi, lecz bardzo mało ryby	nie używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W gorcach. pasiekę włościanie nie posiadają —	Nie posiadają pasek	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	1 marchew suszoną	marchew suszoną	marchew suszą
buraki	1 zakopują na zimę w kopce	buraki w kopce zakopują	buraki w kopcach mają
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	1 przechowują w wiankach	Cebulę przechowują w wiankach	Cebulę przechowują w wiankach
czosnek	1 to to	Czosnek tak samo.	Czosnek tak samo
ogórki	1 kwaszą w beczułkach	ogórki kwaszą w beczkach	
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	1 w Radłubach tyż w beczkach kwaszą na zimę	Kapusta kiszona jest na zimę w beczkach.	Kapusty kiszą najwięcej gdyż ten przedmiot jest ich głównym pożywieniem
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	używany w formie strawy kleconej	używany jako strawa kleiona	używany jako kleiona strawa
bób	używany w formie domieszki Kapusty i Do barszczu	używany do barszczu i Kapusty	używany do barszczu i Kapusty
fasola	używana tak samo do barszczu i Kapusty	to to	to to
soczewica	niema w tutejszej miejscowości	niema	niema
kukurudza	nie rodzi się w tutejszej miejscowości	niema	niema
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	nie rodzi się tutaj	—	
jęczmienne	używają jako strawę i chleb	używają jako strawę i chleb	nie używają bo nie mają takowych
jaglanne	nie rodzi się tutaj	—	
przenne	nie rodzi się tutaj	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	nie rodzi się tutaj tylko kupują w Turce	nie rodzi się	—
żytnia	mają i robią zapasy na zimę	mają zapasy na zimę	—
owsiana	mają i robią zapasy na zimę	mają i robią zapasy na zimę	mają owsianą mąkę która się głównie żywią
hreczana	nie mają bo nie tu nie rodzi.	nie mają jej tutaj	
jęczmienna	mają i robią zapasy na zimę	mają i robią zapasy na zimę	—
kukurydzana	nie rodzi się tutaj	nie mają	—
ziemniaczana	nie jest w użyciu jako mąka Kartoflana	nie w użyciu	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają: Smorze, grzyby sprawiedliwe rydzi prawdziwe, kurkany, ryżki kotlubinki, podpi'enki, biele, głowy gotowane i' oñszone. —	To samo	To samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy na zimę do 200 hektolitrów	robią zapasy do 100 hektolitrów	zapasy do 50 hektolitrów
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	w formie: gotowane z smalcem słoniną i' zmieszane z cebulą w plackach. —	gotowane i' mieszane z mlekiem słodkiem lub kwaśnem a dalej' pieczone	najwięcej' pieczone i' gotowane lecz rzadziej'
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nieużywają	jako domieszek do chleba nieużywają	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki z ciastem jęczmiennem: owsianem i' żytnym	z ciastem owsianym	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	niepijá ani' Kawy ani' herbaty	niepriją zadnej' Kawy ani' herbaty	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	żadnej zadnej' tu nieistnieje gdyż przy mrozy wymarzają	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz tylko
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy	dwa razy	—
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	jedynie tylko wódkę piją	jedynie tylko wódkę piją, lecz zadnych trunków nieużywają	nieużywają zadnych trunków bo są biedne
piwo	niepriją		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Do 40 litrów	Do 20 litrów	nie niepriją. —
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jedynie tylko wódką	tylko wódką	wódką. —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni: Środa i' piątek		
w tygodniu adwentowym	42 dni —		
w tygodniu wielkiego postu	49 dni —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nieużywają zadnego nabiału ani' tłuszczu		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/4 część zamożnych 2/4 mniej' zamożnych reszta biednych	Na 400 osadów	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się: Kartoflami prawarnie, pokrawanú owsianemi i' mlekiem zsiadłem od krów i' owiec, Rapustą i' burakiem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ze względów nader opadłych lilej' gór, na których nieznośna zadnej' uprawy przedsięwziąć, z obudek tego, nieżeby obrzeżenie jest narazie uprawić grontu nieznośna zatem nadto nie zbożu innego, jak tylko owies i' Kartoflą, zaś porowatych miejscach udaje się żyto i' jęczmień, na bardzo małych przestrzeniach rozmaitej ziemi, gdyż mało gdzie stosowne do uprawy pola znajdują się w rozmiarach. — Nawozu mają bardzo mało, i' to na wiosnę go utrzymują, z obudek czego nieznośna go wiele zrobić, gdyż nieumieją w jaki sposób takowy pomnożyć go, i' uprawiać nim pola		

Powia
Jaka
Przeci
dz
Narod
1. Ile
jad
2. Co
śn
3. Z cz
zw
4. Co
na wie
5. Chle
6. Inne

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

506

464

Powiat? Turka ..... Nazwa miejscowości? wieś: Jaworka .....

Jaka miejscowość? { górzysta? tak / ~~pagórkowata?~~ / ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ / średnio urodzajna? tak / ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? ruska ..... Liczba ludności? .....

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy w zimie: trzy	dwa dwa	~~trzy~~ Dwa w razu do trzech
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: zór owciany w lecie, w dni postne: oszczypek owciany w zimie, w dni zwykłe: Otto w zimie, w dni postne:	zór owciany oszczypek Kartofle Kapusty, barszcz	zór owczany oszczypek, Kartofle, Kapusty, barszcz
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Otto w lecie, w dni postne: w zimie, w dni zwykłe: w zimie, w dni postne:	Otto	Otto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: pieczone Kartofle w lecie, w dni postne: w zimie, w dni zwykłe: w zimie, w dni postne:	pieczone Kartofle	pieczone Kartofle
5. Chleb	jaki jadają: owczany chleb z czego się składa: czy go sami pieką: pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo: —	owczany chleb pieką sami	owczany chleb pieką sami
6. Inne pieczywa	jakie używają? żytny chleb z czego się składają? z kąd je otrzymują?	owczany	owczany

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Wrzaśny chleb razowy lub żytni razowy	owrzany przaśny	owrzany przaśny
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, barszcz buraczany, Kwas z kapusty, owsiane kaszy, jęczmienne	Kapusta, barszcz buraczany, Kwas z kapusty, kaszy owsiane	Kapusta, barszcz buraczany, Kwas z kapusty
sposób przyrządzania?	zwyczajny	zwyczajny	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Krowie mleko	—	—
w zimie	1/10 litry		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie lub kwaśne	—	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają	—	—
12. Czy używają masła?	nie	—	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	—	—	—
w lecie: w dni postne	olejem lnianym		
w zimie: w dni zwykłe	—	—	—
w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy do roku	—	—
16. Jakie mięso jadają: ~~wołowina~~		—	—
~~krowina~~			
~~cielęcina~~			
baranina	baranina		
świnina	świnina		
~~jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)~~			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	—	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1/4 Klg.	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	—	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, ~~fasola~~, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	tak	groch, bób	bób
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmienne crupami —	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? ~~przenna~~, ~~żytnia~~, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna, ~~kukurydzana~~, ~~ziemniaczana~~	owsiana, jęczmienna	owsiana	owsiana

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tak surowe, suszone	— —	— —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, tłuczone	gotowane, tłuczone	gotowane tłuczone
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	— —	— —	— —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / ~~piwo~~ / ~~miód~~ / ~~wino~~ / ~~wino owocowe~~	wódka	wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2	2	2
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kartofle, chleb, barszczem, owsiana kasza, kapusta	kartofle, chleb, kapusta, barszcz	kartofle, chleb, kapusta barszcz.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy cały post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	— —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	owies i grzyby		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	— —		

507

466

KWESTYONARIUSZ.

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Turka — Nazwa miejscowości? Komarniki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta, rzeczy otwarta, przeważnie gleba gliniasta z mieszana z rzeczu, podglebie nieprzepuszczalne – Znaczne różnice nadrzeczne, Strzyjem grunt czarny napływowy mokry. –

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Własności gruntu nierozdrobnego dobre – Pola braku kultury urodzaj stósunkowo dobry – W rolnictwie urodzaje bardzo dobre. –

Narodowość ludzi? Ruska — Liczba ludności? przeszło 2000. –

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3	3	2
	w zimie	3	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Czyr orsiany – kartofle gotowane	to samo co najzamożniejsi tylko mniej nabiału lub całkiem nic. –	kartofle, kapustę, bób, czyr orsiany – placek orsiany (: oszczypek :)
	w lecie, w dni postne	placek orsiany (: oszczypek :) to samo – i czer zytni lub pszeniczny		do=
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta z kartoflą – barszcz z bobem	to samo tylko bez oleju	do=
	w zimie, w dni postne	placek orsiany – kasza orsiana – pierogi z kartoflami i serem – to samo bez nabiału z olejem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Własciwy obiad jedzą rano zamiast śniadania – w południe niejedzą obiadu tylko resztki ze śniadania i posiłek ten nazywają „południok" –	tak samo jak w poprzedniej kubryce –	resztki ze śniadania i placek orsiany. –
		do=	do=	do=
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżej	do=	do=
	w zimie, w dni postne	do=	do=	do=
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle pieczone, czer zytny, przeważnie czasem orsiany z mlekiem – oszczypek (: placek orsiany :) i owoce z ziemi. –	kartofle pieczone, czer orsiany, ziemiaye owoce z mlekiem barzo. –	posne kartofle, czer orsiany, robode (: chwast :) placek orsiany
	w lecie, w dni postne	to samo bez nabiału z olejem –		
	w zimie, w dni zwykłe	do=	czer orsiany, oszczypek, kartofle. –	kapustę, kartofle, czer orsiany
	w zimie, w dni postne	do= z olejem lub tartem makiem	kartofle z olejem lub tartem konopnem siemieniem	placek orsiany. –
5. Chleb	jaki jadają	srzerzy placek orsiany (: oszczypek :) czasem chleb zytny. –	jak przyległa rubryka z wyjątkiem, że chleb zytni jedzą tylko w święta –	jak przyległa rubryka a chleb zytni w święta Bożego narodzenia i Wielkanoc –
	z czego się składa	z orsianej siamej mąki – lub zytniej mąki. –	do=	do=
	czy go sami pieką	tak	—	—
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki z zytniej lub pszenicznej mąki kartoflami duszonemi natrzia, ne (: knyrr :) omasta do tego ser	(: knyrr :) nie) omaszczony z kartoflą i cebulą	—
	z czego się składają?	orzechy lub Krowi. –		—
	z kąd je otrzymują?	sami pieką		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	w piecach z gliny ubitych - z mąki owsianej wypiekają, płatki prasane - a chleb żytni pieką kiszy.-	płatki owsiane prasane	płatki prasane owsiane
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	na święta pieką kiszki płatki pyszkowane ze serem lub makiem - i bułki bardzo duże zwane (:paski:)	chleb żytny lub pszenny kiszki duży na święta (:paski:)	na święta żytni kiszki chleb (:paski:)
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	~~stra~~ mączne, strączkowe, okopowe, nabiał - czer, ścieranka, pirogi, kapuszki, (kiszczycia:) żur groch tłuczony z brukwią - brukiew z kartoflą - mączanka - bób, kapusta, barszcz ze szczawiki mączanki robią z mleka jaja i mąki lub starej rozmarzonej bryndzy do chleba i pirogów	mączne, strączkowe, okopowe - czer, ścieranka, kiszczyca, kartofle, brukiew, kapusta, bób, -	jak przyległa rubryka do tej
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr.	1/2 litra	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	1/4 litra	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne, zbierane czasem śmietana, maślanka	słodkie -	czasem słodkie lub kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z owczego mleka, czasem z krowiego	ziatko z krowiego	—
12. Czy używają masła?	w małej ilości	—	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	w święta jedzą jaja gotowane - a do potraw nie -	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	nie	—	—
14. w lecie w dni postne	nie	—	—
14. w zimie w dni zwykłe	słonine i sadło	—	—
14. w zimie w dni postne	olej	olej	—
15. Jak często spożywają mięso?	w Boże narodzenie i święta	nie	nie
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	—
16. krowina	tak	—	—
16. cielęcina	—	—	—
16. baranina	tak	—	—
16. świnina	tak	—	—
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, i wędzone	—	—
18. Czy używają drobiu?	tak	tak	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	od 4 do 5 kilo	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb i śledzi	ryb	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tak	tak	tak
buraki	tak	tak	tak
karpiele	tak	—	—
kalarepa	—	tak	tak
cebula	tak	tak	—
czosnek	tak	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	tak
„ kiszona	tak	tak	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	jako dojrzały gotowany	jak obok	jak obok
bób	młody i jak dojrzały gotowany	jak obok	jak obok
fasola	—		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	tylko kaszę owsianą, którą sami wyrabiają	—	—
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	tak — sami	owsiana	owsiana
żytnia	tak		
owsiana	tak		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	tak		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	tak, grzyby prawdziwe, trufle (korbawy), maślaki, kozaki, podpinki, rydze, - świeże, suszone i marynowane —	tak jak obok	tak jak obok
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone, gotowane i tarte	jak obok	jak obok
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	tak	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	nie	nie	nie
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	2 / 2	2	2
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	tak	tak	tak
piwo	tak	—	—
miód	—	—	—
wino	—	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10–15 litrów	10–12 litrów	8–10 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, herbatą z rumem	wódką i herbatą z rumem —	wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2		
w tygodniu adwentowym	cały adwent		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie dnie		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1/4 mniej zamożnych 2/4 ubogich 1/4		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Koboza (chrząszcz) szczawy, grzyby		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Bibl. Jag.

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Turka Nazwa miejscowości? Matków

Jaka miejscowość? (górzysta? ~~pagórkowata~~? ~~nizina~~?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (~~urodzajna~~? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruscini Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zsiek z mlekiem tj. mąka orsiana gotowana na wodzie zaprawiona mlekiem – Kartofle z mlekiem	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo tylko niekiedy nie ornaczkowano a często i niesolono.
	w lecie, w dni postne	w dnie postne zsiek bez mleka – Kartofle z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kasza z kaszy orsianych Kapusta skrajana śmietana Kartofle zaprawione masłem lub bryndza	tak samo jak najzamożniejsi	
	w lecie, w dni postne	to samo tylko niekiedy nieornaczkowane.		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo jak w lecie	dto.	
	w zimie, w dni postne	tak samo jak w lecie tylko ornaczkowane olejem		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	tak samo jak na śniadanie	tak samo jak na śniadanie	tak ~~samo~~ jak na śniadanie
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	orsiany	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak najzamożniejsi tylko często bez soli.
	z czego się składa	z mąki orsianej wody i soli		
	czy go sami pieką	pieką sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	chleb pszenny z czasu świąt	chleb żytni z czasu świąt	
	z czego się składają?	z mąki pszennej wody i soli	z mąki żytniej wody i soli	
	z kąd je otrzymują?	pieką sami	pieką sami	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	~	~	~
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz z serwatki Kapusta, ziemniaki owoc	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	1/4 litry	1/8 litry	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	1/8 litry	—	—
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane maślanka	mleko słodkie zbierane maślanka	~
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z mleka krowiego i owczego	wyrabiają sery z mleka krowiego	~
12. Czy używają masła?	używają	używają	~
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	topione	~	~
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno ~	używają osobno ~	~
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło sadło	masło ~	~
14. w lecie w dni postne	olej		
14. w zimie w dni zwykłe	ditto	olej	~
14. w zimie w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w czasie świąt wielkanocnych lub choroby	tak samo jak najzamożniejsi	~
16. Jakie mięso jadają: wołowina	wołowinę	tak samo jak najzamożniejsi	~
16. krowina	krowiną		
16. cielęcina	cielęcinę		
16. baranina	mięsnone		
16. świnina	owcze		
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	~		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone	gotowane i wędzone	~
18. Czy używają drobiu?	używają w czasie tylko choroby	używają tylko w chorobie	~

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10. klg.	5 – 8 klg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi i ryb suszonych	tylko śledzi	czasem śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają zimą w formie napoju – rozpuszczają miód piją herbatę z miodem	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	
buraki	—	—	
karpiele	—	—	
kalarepa	jest	jest	czasem brukiew
cebula	—	—	i kapusta kiszona.
czosnek	jest	jest	
ogórki	—	—	
kapusta świeża	—	—	
„ kiszona	jest.	jest.	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	używają gotując nicione z słonecznik	tak samo	
bób	otto otto otto		—
fasola	—		
soczewica	—		
kukurudza	—		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	owsiane sami wyrabiają	tak samo	tak samo lecz tylko w chorobie
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przennej		tylko owsianej
żytnia	żytniej		czasem kukurydzianej
owsiana	owsianej	tak samo	
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	Kukurydzianej		
ziemniaczana	— Kupują wszystkie mąki z wyjątkiem owsianej na składach mąk.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają suszonych i świeżych	czasem suszonych	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	czasem robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotują całe i suszone używają jako domieszkę do chleba lecz tylko Kartoffle najczęściej i wypiekają placki	tak samo	tak samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę i chorobie	tak samo	tak samo
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe }	wódkę i piwo —	wódkę i piwo	tylko wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	24. litr	od 12 - 20 litr.	1-a 5. litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką czasem piwem, chleb, ser i wszystek	wódką chlebem bryndzą i wszystkiem	wódką chlebem i wszystkiem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	2. dni 3. dni 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1/10. mniej zamożnych 4/10 ubogich 5/10.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	grysem i polowymi chwastami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Antoni Wiśniowski
nauczyciel szkoły

509

470

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Turka Nazwa miejscowości? Rozłucz

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } nie urodzajna.

Narodowość ludzi? Ruśnia 20 rodzin Niemiec 10 rodzin Żydów Liczba ludności? 1100

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie	wczesnej trzy razy dziennie jadają	"	"
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w zimie	"	"	"
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni zwykłe	Śniadania nie	jadają; natomiast	o jadają
2. Co jadają na śniadanie: w lecie, w dni postne	potrzebują, co	o obiedzie pozostawia	się.
2. Co jadają na śniadanie: w zimie, w dni zwykłe			
2. Co jadają na śniadanie: w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni zwykłe	Z przyczyny, iż ziemia	na pasiekach, nie	rodzaju pola,
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie, w dni postne	skorzystna, żyto dosyć	otrzymują, nabiału	nie mają, i
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie, w dni zwykłe	bardzo rzadko. Ztąd	ze gospodarzy	mleka także
3. Z czego składa się zwykle obiad: w zimie, w dni postne	do owsianego czy	tylko krowiego,	tak wcale
	w lecie i w zimie	w dni zwykłe i w dni postne	
	na obiad ~~jadły~~	wstawią się:	
	Kapusta postna,	Kartofle obierane	postne. Kartofle
	pieczona, czasem	owsianna zamiast	żytniej postne, a
	wrzód z mlekiem,	bez bardzo rzadko	
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni zwykłe	Te same potrawy i na wieczerzę	jadają, a	
4. Co jadają na wieczerze: w lecie, w dni postne	niekiedy gdy	tylko raz na	
4. Co jadają na wieczerze: w zimie, w dni zwykłe	kto i bez mleka		
4. Co jadają na wieczerze: w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają	Chleb owsiany. Kartofle postne, bardzo	bardzo rzadko	
5. Chleb: z czego się składa	u Niemców pszenny	chleb raz w tydz.	
5. Chleb: czy go sami pieką	Sami pieką.		
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Razowiec do wro	ciny mąki, dodają	
6. Inne pieczywa: z czego się składają?	tnéj i jęczmiennéj	zgniłe Kartofle i	pieką chleb
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?	czyli plastic.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	żytni chleb rozczyniają, żytka ~~mieszają~~ mąkę zamiesz	a pszenny nie rozczyniają, i w piecu	rozczyniają, drożdże dodają
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Kapusta, Kartofla,	Chleb, z żytniego grysu kaszy, pacierka,	
Nazwy ich?	rosolanka, cier, oszczypki	stynanka.	
sposób przyrządzania?	Kapustę z pszenną mąką pieczona Kartofla, i Kluski	przyprawiają. Chleb obierona.	roztarty z Kartofla.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	bardzo rzadko. Kto z	sprzedaży, więc	mleka do pacierki
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	a po wsi rzadziej. Kto	z tydzień jedzą Kartofle z Kwaśnem	
	mleka, tak w lecie jak i w zimie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Tylko co z Kwaśnego — z Kartofla gospodarze	dzą, daje do pacierki	lub pacierki maja, a śmietany maja na masło
	śmietanki wcale	nie sprzedaje. Tylko z tych	co z tłuszczu pozostanie
		nie.	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Te które robią sery	w dzierżawy	gospodarze od 4. do
	8. liter i przechowują	na zimę na	własny użytek.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła nie	mają, nie jadzą, i nie	
	kupują.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają,	tylko na Wielkanoc, do potraw	
	nie dają, a	sprzedają za sól.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	Jak	tak w lecie	z wiosny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	w zimie	a rzadko kto	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	mają	tego na rok dwa	1. liter wyrabiają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Konopla		
	i używają		
15. Jak często spożywają mięso?	Nawet i na Wielkanoc	nie mają	
	bardzo rzadko. Kto gdy	ma trzoda Krowa na 5. rzadko zabijają świnie.	
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Nie jadają,	3. do 5. gospodarzy na rok mają	
16. Jakie mięso jadają — baranina	nie bija,		
16. Jakie mięso jadają — świnina			świnie własnych
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			zabijają.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?			
18. Czy używają drobiu?	Rzadziej	Szabas,	
	zabijają Kury	na	święta.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Nie używają,	ale nie używają.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają,	bo nie mają pasiek.	
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.		sieklana na zimę.	
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	kaszy nie mato, zamiast kaszy z kartofli.	z kapusty, a zamiast kaszy z kartofli.	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne		Jęczmienne	a owsianej.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	kaszy mato.	owsianej nie mają.	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby prawdziwe sprzedają, a sami Rozdrobki jadają.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę przechowują.		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone dają do wszystkiego mąki ale nie potrzebne. i placki pieką.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie pijają herbaty ani Kawy.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Gruszki suszone na zimę i borówkowy sok.		przechowują.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	W lecie i w zimie dwa razy palą, rano i w wieczór.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Tylko wódkę.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Przypadałoby w przybliżeniu najmniej osoby		15 kwart.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką i słodkiem jowiannem, a nie piwem i śledzią najbardziej wódkę raczą się, za to mniej potrawy.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Środa i Sobota, Piątek 36. dni. 50. dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne stare, słabe i dzieci żadnego nabiału nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stanowią 10. procent, 30. mniej zamożnych 70. ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Już gorzej w czasie głodu i przednowku nie mają jarzą i żywią się jak zwykle.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Brak oświaty, niechęć przyjęcia lepszych zwyczajów, zamiłowanie w rozwiązaniu gospodarstwie, — zdaje się w tutejszej okolicy najgorsze picie i gotowanie potraw, napój z owoców nigdzie nie robią, herbatę używają wyjątkowo, a to rzadko tylko Szkoła ludowa w wsi jest w stanie opuszczenia. — Bortkowo dnia 1. Maja 1891. Andrzej Damiborski Nauczyciel		

Otrzymano 9. marca 1891 r.

510

472

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Turka Nazwa miejscowości? Turka miasteczko

Jaka miejscowość? { górzysta? pagórkowata? nizina? } Miejscowość jest gorzysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? } Gleba jest nie urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy, Rusini i Żydzi. Liczba ludności? 5449

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	Na dzień jadają zwykle 3 razy	Tak samo	Tylko 2 razy a raz jeden raz.
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe	żur (czér) barszcz, kartofle, mléko, chléb.	To samo	Żur (czér) chléb, kartofle
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni postne	te same potrawy bez mléka omaszczone olejem –	To samo	To samo –
2. Co jadają na śniadanie { w zimie: w dni zwykłe	Żur, barszcz, zupę, kartofle, mléko chleb, mięso.	Mniej więcej te same potrawy jadają	Żur, kartofle, chléb.
2. Co jadają na śniadanie { w zimie: w dni postne	barszcz, żur, kartofle, kapustę, chleb. (to zowią obiad)	" " " "	chléb, kapusta, kartofle (to zowią obiad. tj. obiad)
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe	Obiad składa się z żuru (czéru) owsianego, barszczu (z grysu raczej z buraków) żurku omaszczonego mlekiem: kaszy jęczmiennej, owsianej i krecanej (gdy tę ostat. kupują) ryżu z mlekiem (gdy kupują) rzadko kiedy z mięsa i to najtańszego z krowy, barana jagnięcia lub wieprzka. –	Te same potrawy stanowią obiad.	Żur, kartofle, chléb kapusta –
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni postne	W dni postne: Z tych samych potraw bez nabiału i mięsa z dodatkiem: kiszonej kapuchy, rosołanki (kwas z kapusty) kisielicy (z zakwaszonego ciasta owsianego) jako domieszki do barszczu dają groch, bób; pirogi z kartofli na oleju lnianym przysmażane. –		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w zimie: w dni zwykłe	To zowią zwykle południenok/ra, miast obiad/		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w zimie: w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe	Wieczerza składa się zwykle z jednej potrawy, jadają kartofle z mlekiem albo żur z owsianej, żytniej lub pszennej (kupionej) mąki.	Jadają te same potrawy co najzamożniejsi –	Chléb, kartofle żur kokurudziany –
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni postne	To samo jadają tylko bez nabiału –		
4. Co jadają na wieczerze { w zimie: w dni zwykłe	Żur, kartofle z mlekiem rzadko kiedy z słoniną i baraniną omaszczone, kasza owsiana jęczmienna –		
4. Co jadają na wieczerze { w zimie: w dni postne	Zacierka z owsianej mąki (hałuszki) bez żadnej omasty – kartofle, żur –		
5. Chleb { jaki jadają / z czego się składa	Chléb jadają przeważnie z owsianej mąki placki (zwane oszczypkami) raczej z żytniej razowej z jęczmienną mąką zmieszany, pieką go sami, ale i kupują go w mieście od piekarzy żydowskich bo w mieście nie ma ani jednego katolickiego piekarza. –	Chléb jadają przeważnie z owsianej mąki placki (oszczypkami zwane) lub gdy kupią od piekarzy w mieście chléb razowy lub petlowany. –	Jadają oszczypki raczej kupują od żydów chléb razowy lub petlowany, obwarzanki tylko dla dzieci i strucelkę za 4 centy. –
5. Chleb { czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa { jakie używają?	Używają owsianych placków nie zaczynionych z ugniecionymi kartoflami, zmieszanymi z bryndzą (owczym serem) tak zwanych pieczonych pirogów, kryszów, pieką kołacze i obwarzanki z owsianej lub żytniej mąki. –	Mniej używają wymienionego pieczywa.	Ta kategorya ludzi rzadko kiedy używa tego pieczywa. –
6. Inne pieczywa { z czego się składają? / z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Biorą mąkę owsianą do miecek wsypują, na lewają wody ugniatają i tak wyrobione ciasto natychmiast wsadzają do pieca, lub zaczyniają mąkę żytnią zmięszaną z jęczmienną, powyku szeniu miszę, a potem wsadzają do pieca –	Sposób wypiekania chleba ten sam, co u najzamożniejszych.	Najubożsi tak samo pieką chleb jak najzamożniejsi – innego sposobu wypiekania chleba nie znają –
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Żur, barszcz, zupa, rosolanka, kisilica, kokuruziánka, mámałyga, Kartoflę kasza owsiana jęczmienna, pieczana, jaglana, ścieranka, zacierka, haluszky, pierogi z śmietaną krasną albo maczanką z roztopionej bryndzy – Sposób przyrządzania zwykły –	Mniej więcej się te same potrawy w użyciu, co i u najzamożniejszych	Żur, rosolanka, kokuruzianka i kartofle.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Przeciętnie na jedną osobę wypada ćwierć litra	Tak samo. –	Najubożsi rzadko kiedy mlekiem się zasilą
w zimie	połowę ćwierci litra albowiem zaledwie krowa przypada na 10 osób, bo choć są krowy, to mleka nie ma –	Tak samo	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie mléka słodkiego niezbieranego, kwaśnego zbieranego używają sami, słodką śmietankę a nawet mléko noszą do miasta na sprzedaż miesięczną –	Mniej zamożni sami dla siebie i swojej rodziny używają mleka słodkiego i kwaśnego. –	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Do bardzo nadkich wypadków na własny użytek z kwaśnej śmietany masła 1/2 kg lub z kwaśnego mléka z kilo sera krowiego –	należy policzyć, jeśli wyrobią	
12. Czy używają masła?	Masła używają bardzo rzadko –		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Na zimę nie robią żadnych zapasów. –		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają tylko w zapustny tydzień, zresztą nie osobno, ani do potraw tylko sprzedają aby kupić soli, nafty, obwarzanków dla dzieci i t. p.	Tak samo jak u najzamożniejszych	Rzadko który z najuboższych ma kurę. –
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	mléka, sera, b. mało masła sa, dla wieprzowego mięsa z barana krowy lub wieprzá –	Tak samo jak u najzamożniejszych –	Rzadko kiedy używają omasty, w ostatecznym razie sera krowiego używają do chleba owsianego –
w dni postne	oleju z lnu i siemienia konopnego		
w zimie: w dni zwykłe	mléka, wieprowiny, smalcu		
w dni postne	oleju –		
15. Jak często spożywają mięso?	Spożywają dwa razy na miesiąc mięso.	Raz na miesiąc spożywają mięso. –	Dwa lub trzy razy w roku na Wielkanoc, Boże Narodzenie i na Zielone święta – w zapusty
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Jadają wołowinę ale rzadko, przeważnie mięso z krowy, barana i ze świni. –	Mniej zamożni jadają krowinę baraninę, świninę kupują go[illegible] ze cielęcia z jałowki, barana i wieprza, nogi z krów, świń –	Najubożsi kupują flaki z jałowek, nogi krów i najpośledniejsze mięso, kości gotują na rosół z jałowek –
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Przyrządzają mięso gotowane, solone a rzadko wędzone –	Tak samo	
18. Czy używają drobiu?	Drób w ogóle sprzedają, należy do rzadkich wypadków, żeby gospodyni zabiła kurę lub kogutá dla siebie lub Bogoś z rodziny tylko w czasie jakiej stabore.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego mniej więcej 10 kg. —	8 kg.	3 do 4 kg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Bardzo rzadko używają ryb przeważnie w dnie postne śledzi. —	Mniej więcej w dnie postne używają śledzi —	Rzadziej używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Bardzo rzadko używają miodu raz albo dwa w roku —	Tak samo —	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Zapasów na zimę: kalarepy, cebuli, ogórków, kapusty świeżej nie mają; Zapasy buraków, marchwi, karpieli (brukwi) są pojamach w Rogach, Kapusty Kiszonej w beczkach i ziemi, Ricz czosnku zasadzone —	Mniej zamożni mają takie same zapasy jak i najzamożniejsi tylko w mniejszej ilości. —	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Grochu i bobu używają i przechowują w beczkach, faserlach, skrzyniach, fasoli i kukurudzy nie mają swojej, tylko gdy kupią to używają jako domieszki do barszczu, rosołu, ruszy z kartofli; grochu i bobu prażonego na watrze — soczewicy nie znają i nie używają —	Są używane groch, bób, fasola rzadziej, kokoru, za gotowana w ziarnach —	Jak bardzo przeważnie bób i fasola gdy kupią swojej nie mają. —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krup hreczanych jaglanych, przennych nie mają, tylko gdy kupią w mieście; Krupy owsiane jęczmienne wyrabiają sami najzamożniejsi	inniej zamożni, najubożsi rzadko kiedy używają i sami nie wyrabiają. —	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają przeważnie owsianej, jęczmiennej, żytniej rzadko kiedy przenej gdy kupią w mieście i robią zapasy na dwa do 4ech tygodni; mąki hreczanej ziemniaczanej nigdy nie używają, kukurudzianej tylko najubożsi gdy kupią i to na wiosnę na przednówku	Mniej zamożni używają mąki owsianej przeważnie tylko na Wielkanoc. Bo ze narodzenie chętnie kupują w mieście strucle, a przenną mąkę na pączki i pieką z miodu dwie paski na Wielkanoc. —	Najubożsi używają przeważnie owsianej mąki kukurudzianej tylko na przednówku. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów: gołębianek, /holubinki/ pieczarek, kozarów i rydzów, białe grzyby prawdziwe /borowiki/ suszą i su" szone w wiankach sprzedają – poryżej wymienione jadają sami świeże, gotują i zaprawiają mlekiem i mąką. –	Używają tych samych grzybów –	Najubożsi jadają pie" czarki, holubinki, rydze najczęściej pieczone, świeże, borowiki natychmiast po znalezieniu w lesie sprzedają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy ziemniaków przechowują w najczęściej w sieniach lub chatach, a do	jamach do jedzenia w zimie sadzenia w Kopcach w ogrodzie.	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Spożywają ziemniaki przeważnie gotowane, obierane złu py jako zupę kartoflaną z mlekiem, całe pogniecione ze" solą, pieczone najczęściej w dmuchawce, trą na tarku, dodają mąki i gotują kręgle rodzaj kneclów /haluszki/ placki /Knyszami zwane/ pirogi gotowane i pieczone z domie" szką mąki sera biorego jarowiego lub bez sera. –		Najubożsi jadają gotowane ziemniaki i pieczone najczęściej bez soli i chleba i to nie każdego dnia, tyl" ko zadawalają się żurem z owsa i to bez soli. –
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawy i herbaty zwykle nie piją, bardzo rzadko piją herbatę z rumem		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią z owoców i jagód konserwy albowiem nawet drzew owocowych nie ma, gdyż wskutek późnych przymrozków na wiosnę i w ogóle zimna żadne drzewo owocowe we" getować tu nie może. –		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w. zimie }	Palą celem gotowania jadła w lecie i zimie zwykle dwa razy na dzień.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe }	Przeważnie piją wódkę, piwa bardzo mało i rzadko; miodu wi" na i wina owocowego nie piją, oprócz tych, którzy wódki nie wy" rzekli –		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Ilość roczna wódki w przybliżeniu mniej zamożnych, mniej zamożnych	od 12 do 24 litrów	bez różnicy stanu (z najza"
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Goszczą się rosołem z mięsa, ~~bar~~ krowiego, baraniny, gdzie" niektóry rosołem z wieprzowiny, mięsem Krupami jaglanym (ka" szą) lub ryżem na mleku, wieprzowiną z kiszoną kapu" stą, cielęciną, pirogami z makiem lub śmietaną kwaśną. Każde przyjęcie nie obejdzie się bez wódki – nadziej piwa lub wina i herbaty dla tych którzy nie piją wódki. –		Najubożsi raczą się kaszą jaglaną z mlekiem lub bez – kokurudziankę chlebem żytnim kupio" nym w mieście i wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	Trzy dni: poniedziałek, środę i piątek. Przez cały tydzień nawet bez nabiału. Przez cały post bez nabiału absolutnie a nawet w piątki i środy suszą tj. gotowanych potraw nie jadają.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Polacy używają, a Rusini zupełnie nie używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Stosunek procentowy w przybliżeniu ludzi trzech kategoryi jest: 10% najzamożniej" szych, 20% mniej zamożnych, a 70% najuboższych. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku żywią się prócz wymienionych pokarmów: Pośledną mąką – makuchami z siemienia lnianego i konopnego zmieszanym z mąką, łobodą – szczawiem – młodą pokrzywą z domieszką mąki owsianej, grycha" mi a najzwyklej kupują kukurudzę żyto i owies. –		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lud tu biedny – nędzny, źle bardzo odżywiony i licho odziany – mało ma zamiłowania do pracy i czystości – mało także zmysłu i sprytu gospodarczego – a mniej do handlu i przemysłu – Od Zarządu szkoły 4roklasowej Turka dnia 30. Kwietnia 1891 Michał Zwierzchi. Kierownik szkoły.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

511

474

Powiat? Turka Nazwa miejscowości? Wysocko wyżne

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowość ludzi gr. k. Liczba ludności? 2278

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 4 razy w zimie 3 "	mniej zamożni	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe czyr owsiany z mlekiem w dni postne " " z wodą w zimie: w dni zwykłe czyr owsiany, kapusta z plackami w dni postne " kwasówki z plackami owsian.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe z kapusty, kwasówki, kartofel i placków owsianych w dni postne tak samo, tylko bez mleka w zimie: w dni zwykłe tak samo jak w lecie w dni postne " " bez mleka		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe czyr owsiany z mlekiem w dni postne " " bez mleka w zimie: w dni zwykłe kartofle i czyr z mlekiem w dni postne czyr i kartofle bez mleka		
5. Chleb	jaki jadają owsiane placki z czego się składa z mąki owsianej czy go sami pieką sami lub czy go kupują i gdzie, od kogo		
6. Inne pieczywa	jakie używają? pirogi tak zwane knysze z czego się składają? z kartofel i owsianego ciasta z kąd je otrzymują? mielą zboże we młynie lub na żarnach w domu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	chleb i Kasze wypiekają z własnej mąki owsianej lub jęczmiennej w domu w piecach piekarskich		
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	czyr, Kasza owsianna, kapusta, brukiew, pasternak, bób, groch cukrowy, żur z mąki owsianej kwaszony, barszcz z serwatki, kartofle duszone z mlekiem i bez mleka, kartofle z mlekiem duszone – to wszystko sami przyrządzają w domu.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają mleka w dnie powszednie i niedziele lub święta.		
w zimie	mało		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietany i maślanki		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	bardzo mało, sprzedają i nawet zamieniają za towary żadnego zapasu		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaja sprzedają żydom lub mienią je za sól		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	mleka razem masła		
w dni postne	oleju z lnu		
w zimie: w dni zwykłe	słoniny i sadła		
w dni postne	oleju z lnu		
15. Jak często spożywają mięso?	tylko na święta wielkanocne i Boże narodzenie		
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina	krowina		
cielęcina	i cielęcina		
baranina	baranina		
świnina	i świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone		
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	Kapusta kiszona		
i. t. d.	i posternak suszony		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch			
bób			
fasola			
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	owsianne sami wyrabiają		
jęczmienne	ją z przedniego owsa		
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	mąki używają z owsa, sami wy-		
żytnia	rabiają, mielą zboże we młynach lub		
owsiana	na zarnach		
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają gotowane świeże i pieczarki, lub suszone.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę przechowują w Ropcach		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone		
29. Czy piją kawę, herbatę?			
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?			
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy na obiad i kolacyę		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w zimie	trzy razy " " " "		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka i piwo		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką wódka		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	piątek i środa		
35. Postów ile dni: w tygodniu adwentowym	cały adwent		
35. Postów ile dni: w tygodniu wielkiego postu	cały wielki post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nieużywają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10 mniej zamożnych 115 ubogich 2153		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	gorzycą i dzikiem szpinakiem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

60.

KWESTYONARIUSZ

512

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wadowice Nazwa miejscowości? Brzezinica i Brzezinka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } tak jest

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } tak jest

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1000

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie		3 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z mlekiem gotowanem lub kawą	zamieszkę z mąki żytniej lub pszennej z sołamem mleka jaglanego i ziemniaki z mlekiem, - w dni postne z żurem.	zamieszkę z mąki żytniej z mlekiem lub bez tudzież ziemniaki z żurem nieotrzanym
		w dni postne	dtto		
	w zimie	w dni zwykłe	dtto		
		w dni postne	dtto		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	w dni świąteczne czasami mięso i ziemniaki z kapustą	ziemniaki z mlekiem kapusta z grochem kasza jaglana	zamieszka po rogalce z żyta lub jęczmienia i ziemniaki z kapustą to samo bez obrazy
		w dni postne	ziemniaki okraszone masłem i mleko do nich tudzież mączne potrawy	dtto	
	w zimie	w dni zwykłe	to samo co i w lecie	ziemniaki z kapustą jęczak (omielany jęczmień) i rośliny strączkowe	w zimie zwykle obiadu nie jedzą tylko śniadanie z wieczerzą
		w dni postne	ziemniaki z barszczem na grzybach rośliny strączkowe, kapusta. -	to samo bez obrazy	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki okraszone słoniną i zamieszką z mąki pszennej	ziemniaki z mlekiem i zamieszka z mąki żytniej	ziemniaki okraszone masłem i mleko tudzież zamieszkę z mąki żytniej to samo bez nabiału
		w dni postne	to samo okraszone masłem		
	w zimie	w dni zwykłe	rześciej dziebata i chleb	Krupy jęczmienne z mlekiem lub Karpiele to samo bez nabiału	Karpiele na zsiadłe i zamieszkę z mąki żytniej to samo bez nabiału bez rześciej ziemniaki z wodzianką
		w dni postne	ziemniaki i mleko kwaśne		
5. Chleb	jaki jadają		swojski lub w braku tego świątki Krupny	rarowy tak zwane placki na blasze pieczone mąki żytniej	placki
	z czego się składa		z mąki żytniej zamiej lub zmieszanej z pszenicznej		z mąki żytniej na popiele wypiekanych lub
	czy go sami pieką		sami zwykle lub kupują ze sklepików wiejskich do których	sami	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		dostarczają piekarze z miast okolicznych, sąsiednich	lub Kupują w czasie robót ciężkich polnych z tych samych źródeł	Kupują w czasie większych robót polnych dla robotnika najemnego sami jedzą placki
6. Inne pieczywa	jakie używają?		podczas świąt ciasta mianowicie placki i babki tudzież strucle	placki i strucle podczas świąt	strucle
	z czego się składają?		z mąki pszennej z żarem lub jaowidłami z dodaniem rodzynków	placki z żarem	
	z kąd je otrzymują?		sami pieką	placki pieką sami strucle Kupują w mieście	Kupują na targach

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	na Drożdżach w piecach murowanych na ten cel zbudowanych	na kwasie	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Do wyrobienia ciasta używają jaj, mleka i masła	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	z ziemniaków, mąki, roślin strączkowych i innych jarzyn oprócz Buraków; zupa ziemniaczana, racierka, cicierzanka, rosół itd.	ziemniaki okraszone tłuszczem lub masłem, strączkowe potrawy; mięsne.	takie same jak u mniej zamożnych
sposób przyrządzania?	zupełnie prosty z dodaniem dla smaku pieprzu, cebuli, pietruszki, angielskiego Korzenia	bardzo prosty	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	litr słodkiego, kwaśnego ½ litra	1½ litra przeciętnie	½ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ litra	¼ litra	0.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne i maślankę, śmietanę	słodkie zbierane, kwaśne zbierane maślankę	kwaśne, maślankę i serwatkę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego zbieranego	bardzo mało (dla siebie) więcej na sprzedaż	nic
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają Dość w znacznej ilości lecz rozpuszczają na zimę nie robią	bardzo mało używają tylko w czasie robót polnych	w cale nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają lecz Do potraw i na święcone osobno	na święcone osobno i mniej do potraw	nic
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	słoniny mało więcej sadła	czasem tylko sadła.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	masła	nic albo śmietany	nic.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniny — mało masła	sadła	oleju czasami.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	masła	nic	nic.
15. Jak często spożywają mięso?	2 do 3 razy tygodniowo	bardzo rzadko tylko w święta	wiatry
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	Krowina	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęcina	cielęcina	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	—	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	Króliki	czasem Króliki
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i pieczone lub wędzone	gotowane i wędzone	gotowane
18. Czy używają drobiu?	w czasie żniwa - Kurczęta	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 do 40 Kgr:	do 5 Kgr	1 Kgr
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb bardzo mało, śledzi rzadkim w sezonie postne	śledzi bardzo mało w sezonie postne	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchwi tyle co buraków	—	—
buraki	buraków na barszcz i ćwikłę	buraków na barszcz Karpiele	buraków na barszcz Karpiele
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	cebuli	cebuli mało	—
czosnek	czosnku	czosnku	czosnku
ogórki	kiszone lub w octocie	—	—
kapusta świeża	mało	—	—
„ kiszona	dużo	wiele	dużo
i. t. d.		—	rzepy
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	na kupę	groch z Krupami	—
bób	—	—	—
fasola	jest dużo	jest dużo, z kapustą i Krupami jęczmiennymi	fasola z kapustą
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	mało wyrabiają	wyrabiają lub Kupują w mieście	Kupują w mieście
jaglanne	więcej wyrabiają	sami wyrabiają i Kupują także	Tak samo
przenne	—	—	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	robią	robią	—
żytnia	dtto	dtto	robią
owsiana	—	mniej	dtto
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	robią	robią
kukurydzana	—	—	—
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają świeżych i surowych	używają surowych	używają surowych
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane całe i ubijane	gotowane całe i ubijane i tłuczone	tak samo jak mniej zamożni
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	mało	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	robią	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę rzadziej herbatę	rzadko jednego i drugiego	rzadko kawę prawie wcale herbatę
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy	trzy razy	1 raz
— w zimie	dtto	razem trzy a przeważnie dwa	2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	piwa mało	rzadko
miód	—	—	—
wino	mało	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1'5 l.	2 l.	1 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	plackami, babkami chlebem, wędlinami wódką, herbatą	plackami chlebem, serem wódką, pivem	chlebem, serem wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni	3 dni	3 dni
w tygodniu adwentowym	3 dni	6 dni	6 dni
w tygodniu wielkiego postu	3 dni	dtto	cały wielki post
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają	mniej	wcale nie lub bardzo mało ich używają
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10%	25%	65%

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? tymi samymi pokarmami lecz w zmniejszonej ilości i rozrzedzone. —

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. —

Bibl. Jag.

513

478

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wadowice. Nazwa miejscowości? Gruszów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Średnio urodzajna. –

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 1850.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Pięć.	Cztery.	Trzy.
	w zimie	dtto	Trzy.	Dwa.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Mleko zbełtane z chlebem.	Ziemniaki z barszczem kwaszonym, lub z kwaśnym mlekiem. –	Zacierka z mąki żytniej z kwaśnem mlekiem lub z mlekiem kukurydzanej.
	w lecie, w dni postne		dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	dtto		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki i kapusta maszczone, i kwaśne mleko, a zrasem mięso gotowane.	Ziemniaki i kapusta maszczone, kwaśne mleko z niedzielę mięso gotowane.	Ziemniaki i kapusta jatowe - kwaśne mleko rzadko i barszcz burakowy. –
	w lecie, w dni postne	dtto prócz mięsa, a za nie bywa groch. –	dtto prócz mięsa. –	dtto jatowe, bez mleka. –
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki i kapusta z grochem maszczone, kruszy jęczmienne.	Ziemniaki z kapustą, groch, maszczone.	Ziemniaki z kapustą i groch jatowe. –
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki i kapusta z grochem jatowe, lub ziemniaki z mlekiem.	dtto jatowe. –	dtto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Zacierka z mąki przemej z mlekiem i ziemniaki maszczone	Zacierka z mąki żytniej z mlekiem lub bez. –	Zacierka z mąki kukurydzanej – rzadko z mlekiem. –
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z wodą ze śliwek.	Ziemniaki z wodą ze śliwek	Barszcz burakowy z ziemniakami
	w zimie, w dni zwykłe	Zacierka z mąki przemej z mlekiem lub maszczona. –	Zacierka z mąki żytniej lub kruszy jęczmienne.	———
	w zimie, w dni postne	Gęsta zacierka zwana sapka z śliwianą wodą lub barszczem. –	Ziemniaki ze śliwianą wodą. –	———
5. Chleb	jaki jadają	Pszeniczny. –	Żytni.	Jęczmienny. –
	z czego się składa	Z mąki przemej, czarnuszki lub kminku i kwasem i drożdżami. –	Z mąki przemej, czarnuszki lub kminku, kwasu i drożdży. –	Z mąki jęczmiennej z małą przymiarką żytniej, kwasu i drożdży. –
	czy go sami pieką	Sami. –	Sami. –	———
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	———	———	W pobliskiem miasteczku, od piekarzy. —
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Kołacze z serem, babki. –	Kołacze z serem, babki.	Chleb pszeniczny. –
	z czego się składają?	Kołacze z serem składają się: z mąki przemej, jaj, mleka, nowe korzenie, badyan, sera i pieprzu, a na sere rodzynki. – Babki zaś z tego samego prócz sera i pieprzu, a do, datku tłuszcz z masła lub słoniny. –	Jak i najuboższej tylko że z mąki żytniej. –	Z mąki przemej, czarnuszki, kminku, kwasu i drożdży. –
	z kąd je otrzymują?	Sami pieką. –	Sami pieką. –	Sami pieką. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Robi tak zwaną zaczynę z wyż wspomnianej mąki na wodzie kminku i czarnuszki, dobrze wymiesza - potém po wyrastaniu robi bochenki, wkłada do misek plecionych mąką w końcu do wypalonego pieca chlebowego	Robi tak zwaną zaczynę z wyż wspomnianej mąki na wodzie ciepłej, daje kwasu, drożdży, aby się ruszało, następnie wewnątrz posypanych — wkłada. Po wypieczeniu oblewa chleb wodą ~~zimną~~	ciepłej, daje kwasu, drożdży, aby się ruszało, następnie wewnątrz posypanych — wkłada. Po wypieczeniu oblewa chleb wodą ~~zimną~~
innego pieczywa?	Taki sposób jak wyżej - prócz oblewania wodą po wypieczeniu. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mięso gotowane, kasze tajone na mleku, zacierka, kapusta maszczona słoniną, groch na kwaśno ziemniaki maszczone lub z mlekiem. —	Mięso gotowane i kasze tajone bardzo rzadko, najczęściéj jęczmienne kruppy, kapusta, groch, ziemniaki i zacierka.	Ziemniaki, woda ślizíana zacierka /sapka/ kapusta, groch i barszcz burakowy lub z mąki. —
Nazwy ich?	Włościy przyrządzają potrawy w następujący sposób:		
sposób przyrządzania?	Mięso gotowane: Opłukany kawał mięsa dają do naczynia z wodą, w czasie gotowania solą je, wrzucają kawałki pietruszki i cebuli. — Kasze tajone na mleku: Kaszę opłukaną dają do naczynia z wodą, - gdy zacznie się warzyć, leją mleko. — Zacierka: Gdy się woda warzy - sypią mąkę, do téj wrzącéj wody, gdy to się uwarzy	solą i rogalką kiszoną. — Kapusta: Rozmoną kapustę gotują w wodzie, potém zasmażają mąką z słoniną. Groch: W wodzie gotują - a gdy	ma być na kwaśno, dają przy warzeniu ślizki do grochu. — Ziemniaki: Oczyszczone z łup gotują w wodzie. — Barszcz burakowy: Buraki pokrajane dają do ciepłéj wody, kiszą, ukiszony gotują.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają, na osobę ½ litra dziennie. —	Używają, na osobę ½ litra dziennie.	Używają, na osobę ¼ litra dziennie. —
w zimie	Na osobę ¼ litra dziennie	Na osobę ¼ litra dziennie. —	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie zbierane, kwaśne zbierane, maślanka. —	Jak: najzamożniejsi. —	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Z mleka kwaśnego, rzadko na własny użytek. —		
12. Czy używają masła?	Masła bardzo rzadko używają. —		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają do potraw.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Słonina, sadło. —	Słonina /rzadko/	—
w dni postne	Masło	—	
w zimie — w dni zwykłe	Słonina, sadło.	Słonina /rzadziéj/	—
w dni postne	—	—	
15. Jak często spożywają mięso?	Każdéj niedzieli. —	Prawie każdéj niedzieli.	W Wielkanoc, Bożenarodzenie i w zapusty. —
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	Krowina latem	Krowina latem	Krowina. —
cielęcina	cielęcina wiosną	—	
baranina	baranina jesienią	baranina jesienią	
świnina	świnina zimą. —	świnina zimą, rzadko	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki.	króliki.	króliki. —
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Krowina gotowana, — Świnina solona nadziéj wędzona. —	Krowina gotowana Świnina solona nadziéj wędzona	Krowina gotowana. —
	Króliki gotowane, jak krowina. —		
18. Czy używają drobiu?	W razie choroby używają kurczęty lub kurczęciny.		—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Od 40 Klg do 25 Klg.	od 20 Klg do 10 Kg.	Od 10 Kg. do 1 Klg. —
20. Czy używają ryb? śledzi?	Na Boże Narodzenie jedna rybka (karp) W poście śledzi rzadko.	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu przaśnego	w wigilią Bożego Narodzenia.	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	Marcher Buraki karpiele — Cebula czosnek — — Kiszona	Jak najamożniejsi.	
23. Czy są używane i w jakiej formie? groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	Groch gotowany. — Bób suszony — — —	Jak najamożniejsi	Jak poprzedni Kukurudza gotowana.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	Bardzo rzadko kupują. Sami wyrabiają — Kupują. — Bardzo rzadko kupują.	— Sami wyrabiają. — Kupują. — —	— kupują od młynarzy. — Kupują. —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	1. Mielą zboże o młynach 1. na te mąki. — 0 0 1. Mielą zboże. 0 0	1 Mąkę pszenną, żytnią. 0 1 i jęczmienną mają z własnego ziarna. — 0 Kukurydzianą 0 kupują. — 1 1 1 0	0 1. Wszelkie mąki 0 kupują. 1 1 Ziemczaną mają 1 z tartych przemiałów. — 1

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	W czasie lata świeże gołąbki, białe, rydze zaś jesienią świeże, a na zimę nasalają, jak śledzie i tak przechowują. —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Każdy robi zapas. —		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane i pieczone. —		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	Domieszają do chleba. —
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	Wypiekają lecz z mąki tych. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawa i herbata. —		—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki, gruszki i jabłka suszone. —		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy.	3 razy.	2 razy.
— w zimie	2 razy.	2 razy.	1 raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	—	wódka	Wódka.
piwo	— Piwo —	Piwo	
miód			
wino	—		
wino owocowe	Wino rzadko —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Od 1 litra do 4 litr.	Od 1 litra 5 litr.	Od ½ litr. do 3 litr.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Chlebem, kołaczem, pivem i wódką. —	Jak poprzedni.	Chlebem i wódką. —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 od mięsa. —		
— w tygodniu adwentowym	3 od mięsa i nabiału. —		
— w tygodniu wielkiego postu	Wszystkie dni od mięsa a 3 z tygodniu od mięsa i nabiału. —		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Najzamożniejsi i mniej zamożni używają mleka. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20%. Mniej zamożnych 60%, Ubogich 20%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

514

480

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wadowice Nazwa miejscowości? Szlembark

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2051.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		tak najzamożniejsi jako i najubożsi jadają dziennie cztery razy: śniadanie o 8 g. rano obiad o 12 g. podwieczorek o 4 a kolacya o 9 godzinie		
	w zimie		wszyscy dwa razy	rano o 10 godzinie	po południu o 4. godzinie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	~~ziemniaki~~ kawę z chlebem	ziemniaki, kapustę, mieszankę / do wody wsypuj mąkę / z kwaśnem mlekiem mieszą	
		w dni postne	tak	samo	
	w zimie	w dni zwykłe	dto	dto	
		w dni postne	dto	dto	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	co święta rosół i mięso w inne dni ziemniaki i t. d.	ziemniaki, fasolę, kapustę i mieszankę omaszczoną kwaśnem mlekiem	
		w dni postne	ziemniaki i t. d.		
	w zimie	w dni zwykłe	tylko w święta rosół zrzadka ziemniaki i t. d		
		w dni postne	ziemniaki, kapustę i t. d		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki, kapustę, pożak / jęczmień oblany wrzątkiem / czasami ryż		
		w dni postne	tak samo		
	w zimie	w dni zwykłe	tak samo		
		w dni postne	tak samo		
5. Chleb	jaki jadają		wypiekają z żytniej mąki lub kupują gotowy w sklepach	i jadają tylko w czasie robót w roli	
	z czego się składa		domowy z żytniej mąki	a kupny z pszennej odjemnej i jęczmiennej	
	czy go sami pieką		tylko zamożniejsi zresztą kupują		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		w sklepie Kołka rolniczego, u piekarza i izraelitów		
6. Inne pieczywa	jakie używają?				
	z czego się składają?		tylko w uroczyste święta, wesela, chrzciny wypiekają kołacze z serem lub powidłem.		
	z kąd je otrzymują?		zwykłe bułki pszenne kupują w sklepach. i to tylko dla dzieci		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	w piecu piekarskim zwykłym.		
proza chleba i kołaczy wypiekanych	tylko u zamożniejszych, wypiekają		
jeszcze z mąki pszennej z myślitej na	ziarnach placki pod blachą i na wypa-		
innego pieczywa? łonem ogniska, są one twarde, niestrawne, pomieszane z popiołem			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	u wszystkich klas ludności są w użyciu: ziemniaki, kapusta		
Nazwy ich? fasola, karpiele, pęcak /jęczmień otłuczony z ości:/ ryż, w porze jesiennej			
sposób przyrządzania? kluski ze zbolałych ziemniaków, mieszanka, barsza żytni, owsiany			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	ponieważ w tutejszej gminie, licha	paszą odżywiają się bydło, przeto też mało i bydło	
daje mleka, w porze letniej wypada przeciętnie na dobę 3 litry a w porze			
w zimie zimowej brak mleka, przeważnie lud wiejski się tylko jadowymi potrawami			
a tylko zamożniejsi mają domowe omasty, lub kupują			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	wszystkie klasy używają tylko mleka słodkiego ani kwaśnego		
maślanki – niezbieranego słodkiego używają tylko do kawy			
śmietany żadnej nie używają			
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tylko wyjątkowo wyrabiają sery z kwaśnego wyzbieranego		
mleka – używają sera na własny użytek. –			
12. Czy używają masła?	tylko w czasie robót polnych, resztę sprzedają na zaspokojenie		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	domowych potrzeb, a mianowicie: na zakupno soli, mydła		
	nafty i t. d.		
	żadnych zapasów.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	wszystkie jaja sprzedają na zakupno domowych potrzeb		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masła, słoniny		
w dni postne	jedzą jałowo a		
w zimie w dni zwykłe	przeważnie z braku nabiału jedzą jałowo		
w dni postne	tylko w adwencie i poście jedzą z olejem		
15. Jak często spożywają mięso?	zamożniejsi tylko w niektóre niedziele i święta, a biedniejsi tylko		
w Boże Narodzenie i Wielkanoc			
16. Jakie mięso jadają wołowina			
krowina	krowiny	w razie zniszczenia bydlęcia, z powodu	
cielęcina	cielęciny	nadmiernej paszy w lecie, złamania nogi	
baranina		lub innego wypadku – rozbierają zamożni	
świnina	świniny	to mięso, bo bardzo umiarkowanej ceny.	
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	tylko gotowane a rzadko i to tylko w czasie wesel pieczone		
	w maśle i to tylko		
	dla najwyższej klasy ludności.		
18. Czy używają drobiu?	drobiu nie używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kilogr.	4 kilog.	½ kilog
20. Czy używają ryb? śledzi?	tylko śledzi w dni postne		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu używają jako lekarstwa na chorobach		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie używają		
buraki	sadzą tylko dla bydła na karm		
karpiele	używają gotowanych z mlekiem Hodkiem		
kalarepa	nie używają		
cebula	używają smażony w masle do omasty ziemniaków		
czosnek	używają do omasty barszczu wrzucając do woru		
ogórki	używają pokrajanych w talarki solone i posypane pieprzem i kiszonych.		
kapusta świeża	nie używają		
„ kiszona	szatkują do beczek i przechowują przez zimę		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	grochu używają ludzi tylko w czasie przednówka, który kupują		
bób	bobu nie używają.		
fasola	używana fasola z omastą lub kapustą		
soczewica	nie używana		
kukurudza	tylko w czasie ogólnego nieurodzaju		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie używane		
jęczmienne	kasza jęczmienna bywa używana, którą kupują w sklepach		
jaglanne	tak samo		
przenne	nie używają		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mąki tej kupują w sklepach zapasów nie robią		
żytnia	mąki żytniej używają do wypiekania chleba zapasów nie robią		
owsiana	używają do kleszenia barszczu		
hreczana	nie używają		
jęczmienna	nie używają		
kukurydzana	dt		
ziemniaczana	dt		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają tylko gotowanych		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaków robią największe zapasy ma do 1100 korcy ziemniaków a		zamożniejszy gospodarz około 1000 korcy i więcej
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	tylko gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tylko w porze jesiennej odkrawają zepsute części gotują do chleba a części nadpsute dają bydłu		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają z domieszką mąki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawy piją w świętą a herbatę przy różnych uroczystościach		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	rzadnych		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją wódkę		
piwo	" piwo		
miód	o		
wino	" wino		
wino owocowe	nie piją		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	pięć litrów		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, herbatą, winem		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa piątek i sobota		
w tygodniu adwentowym	trzy: środa piątek i sobota		
w tygodniu wielkiego postu	Tak samo		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	niektórzy używają wiecześa oziś ludność je jarzowe potrawy		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	na 390 gospodarzy i domowników można liczyć tylko 50 najzamożniejszych 90 mniej zamożnych a 250 ubogich 2 gospodarzy ma wgotowu do 500 r. około 40 gosp: ma gotów do 30 r. a reszta są bez zapasu		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kupują mąkę, kaszę, fasolę groch		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Lud tutejszej gminy przeważnie odżywia się ziemniakami tak klasy zamożniejszej jako i najuboższy i to często jeszcze jałowymi, często wyrobnik lub rzemieślnik żyje się pożywniejszymi potrawami niż rolnik posiadający 10 mor. roli, pieniądze na nabiał jaja obraca na ubiór - chłop porzucił płócienną przywdział świątek a kobiety ubierają się po małomiejsku. Wskutek lichego odżywiania się lud i młodzież rekruta jest umysłowo bardzo mały rozwinięty.

W Tradycinku dnia 16. maja 1891. Stanisław Dzierżek Nauczyciel wkr. ręką

515

482

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kadomiu Nazwa miejscowości? Jolanta Haller w Jeżuchowie

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba średnia piaszczysty grunt gliniasty i nieprzepuszczalny

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? Około 8000

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: Wlecie jadają 3razy a wgoto 4 razy w tydzień.	Jadają tylko 3razy. Dziennie.	Też jadają 2razy dziennie tak w lecie jak w zimie.
	w zimie: Wzimie zaś idą 3razy dziennie	Wzimie tak samo.	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	mleko z chlebem.	zimniaki z kapustą tak samo tylko zimniaki	Ziemniaki.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	ziemniaki z kapuscianą		
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	ziemniaki zsiorbą	zsiorbą a w dni postne tylko ziemniaki.	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	ziemniaki		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki: maszczone słoniną z mlekiem a na drugie danie kaszę z mlekiem.	ziemniaki z kapustą, kaszą ziemianą (kruchy, i ziemniaki	kapustę fasolę, ziemniaki i czasem samą kapustę.
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	ziemniaki, i zsiorbą lub mleko, kluski.	to samo tylko bez mleka	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	kapustę z grochem	kapustę z ziemniakami i kaszą. lub fasolę.	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	i kaszą ziemianą.		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	tak samo ale bez mleka	tak samo.	
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	Gdy zalą z pracy to idą ziemniaki z zsiorbą z gdy.	i jedzą to samo tylko w dni postne jak i	Pomniaki ze mlekiem, wieczór nie w lecie jedzą to, w zastąpi obiadu tą kapustę, ziemniaki lub kaszę.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	nie zalą to jedzą kapustę, fasolę, żółć lub kaszę.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	Wlecie tak samo.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	Mąkę zboże w młynie a mąkę wyrabiają chleb żydzi i pieką go w piecu w domu.	Piekę z mąki żytniej pszenicznej pod Piekę. zboże mielą sami na żarnach.	Kupują zwyczajnie od żydów sprzedających albo od piekarza. w mieście.
5. Chleb — z czego się składa			
5. Chleb — czy go sami pieką			
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Na święta mąkę chleb z mąki mięszanej żytniej i pszennej	Piekę chleby z pszenicznej, i pszenicznej,	Ci tylko kupują gdy mają pomiędzy tedy chleby i pszenicznej.
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	pszenicznej ze zsiorbą tak zwanej „kołacz.“	zsiorbą „kołacz.“ Mielą sami zboże na żarnach a mąka taka zmielona.	
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?	Pomarańczki piekę w domu.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Mąkę wsypuję do kadzi, zaczynu, i zarabiam z wodą, rodzaj mieszam trochę pszenicznego, albo drożdży potem wyrabiam kołaczki i kładę do wypalonego pieca.	Tak samo tylko z mąki razowej.	Ci nie piekę tylko kupuję albo mąkę albo chleb.
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	Do placków dodaję tylko drożdże i śmietanę z mlekiem krowiego mleka.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Ziemniaki, kapustę z fasolą, jarzeć z ziemniakami, kaszę z mięsem, bób z jarzeniem a w święta rosół, zupę ze ziemniakami, i mięsem. Obskrobane ziemniaki i ugotowane tłuczę i mieszam a z jarzeniem całe ugotowaną kaszę zalewam mlekiem i znów razem gotuję. Rosół zaprawiam jarzyną.	To samo jadają.	Najwięcej jedzą ziemniaki i kapustę a do niej ugotowaną fasolę dodają. Wszystko rodzaj chudej tłuszczu soli.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Jedna osoba wypije 1/2 kwarty mleka.	Tak samo.	Nigdzie używają mleka.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	zaś najwięcej 1/2 kwarty.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najwięcej używają mleka krowiego, mleko słodkie i piją tylko rano, - maślankę też piją.	Tak samo.	Kupują mleko krowie lub maślankę i zjadają, gdyż mają prosięta.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Tak jest. z mleka krowiego	Tak samo.	Nie piekę chyba jako najmniejszy dodatek do ziemniaków.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają tylko z lecia na zimę nie robią zapasów.	Tak samo.	Nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie jedzą osobno, tylko dodają do kluseczek czasem.	Tak samo.	Nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	Słoniną maczą najwięcej.	Tak samo.	Nie maczą.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	Nie maczą.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	maczą słoniną		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	olejem rzepakowym.		
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają Żydzi do rosołu i wtedy gdy jest chory.		Jedzą tylko na Boże Narodzenie.
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Na święta wszystko kupują krowinę ale najczęściej jadają świninę i kroliki.	Tak samo.	Jedzą jedną to krowinę.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso gotują a wędzą tylko wieprzowinę.	Tak samo.	Jedzą mają to gotują.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają.	Tak samo	Tak samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Dorosły zjé najwięcej w roku 3 funty	Tak samo.	1/2 funta najwięcej
20. Czy używają ryb? śledzi?	W postné jédzą śledzie Rybę wcale nie używają	Tak samo	Jedzą ryby na wigilią. Oni to kupują śledzie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	W postné razem smarują chleb miodem.	Tak samo.	nie jedzą
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew przechowują bardzo mało, buraków nie używają, tak samo kalarepy, ogórków i innych. Kapustę świeżą smażą na wrzątku a kiszoną gotują. Cebulę czosnek przechowują tylko do wiosny.	Tak samo.	Tak samo.
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają tylko grochu z ogrodu, fasoli, soczewicy ani kukurudzy nie znają.	Tak samo.	Tak samo.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — ~~hreczane (tatarczane)~~, jęczmienne, jaglanne, przenne	Kaszę perłową i prosową, robią to w swoim obejściu młynarz, buraczanej nigdy nie kupują	Tak samo.	Najubożsi kaszę perłową mają pieniądze, w sklepikach w mieście lub na wsi.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają tylko mąki pszennej i żytniej	Tak samo.	Najwięcej używają mąki żytniej lub czarnej pszennej.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów używają: sołonych i ugotowanych z cebulą. Lubią z ziemniakami. Suszy grzybów nie zbierają ani nie suszą.	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	ziemniaki przechowują całą zimę.	tak samo	tak samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i mięsne.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają gdy brakuje żyta.	tak samo.	tak samo.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie piekają.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Święta uroczyste przyjmą kawę a herbatę tylko na weselu.	tak samo.	nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	powidła robią śliwki i jabłka suszą a konserwy ani konfitur nie robią.	tak samo.	nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	1 raz dziennie 2 razy dziennie	1 raz dziennie	1 raz dziennie
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	Wódkę piją wódkę, piwa i wina używają	tak samo.	nie piją.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	mężczyźni 3 kwarty. Kobiety nie piją rzadko, ślubują wstrzymują się.	tak samo.	nie piją
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę, kawę, herbatę, piwem, winem i kołaczami.	tak samo.	tak samo.
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	2 dni. 3 dni. 5 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych jest mniej więcej 20 % mniej zamożnych 40 % ubogich 40 %.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie głodu żywią się trawą gotowaną, z grzybami ziemniakami, makaronami w post.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

516

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wadowicki. Nazwa miejscowości? Targanice.

Jaka miejscowość? { górzysta? / ~~pagórkowata?~~ / ~~nizina?~~ }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna~~? / średnio urodzajna? / ~~nie urodzajna~~? }

Narodowość ludzi? Polacy. Liczba ludności? 2004.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie — 4 w zimie — 3.	3. 3.	3. 2.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne — ziemniaki z mlekiem. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne — zacierka na wodzie.	barszcz ze ziemniakami kwaśnica (woda z kapusty) ze ziemniakami	kwaśnica ze ziemniakami.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe — ziemniaki z mlekiem; rosół; zacierka na mleku; w dni postne — ryż na mleku. Kukurydza na mleku w zimie: w dni zwykłe — zacierka na mleku. w dni postne — ziemniaki z barszczem.	zacierka na wodzie; kasza jęczmienna. ziemniaki z kapustą.	ziemniaki z kapustą. zacierka na wodzie z mąki kukurydzanej.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne — ziemniaki z mlekiem kwaśnem. w zimie: w dni zwykłe / w dni postne — ziemniaki z mlekiem kwaśnem.	ziemniaki z kapustą. ziemniaki z barszczem.	wodzianka. zacierka na wodzie.
5. Chleb: jaki jadają	— żytni	żytni	żytni
z czego się składa	— mąka żytnia; woda; kwas z. lub ziemniaki; sól; drożdże.	—	—
czy go sami pieką	— kupują i pieką.	kupują —	kupują.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— od piekarza w miejscu.	od piekarza w mieście.	od piekarza w mieście.
6. Inne pieczywa: jakie używają?	bułki; rożki; t.z. pleśniaki.	bułki;	placki, wypiekane ze ziemniaków.
z czego się składają?			
z kąd je otrzymują?	kupują w miejscu.	kupują w mieście.	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyn: mąka, woda, drożdże do wyrośnięcia; potem znowu dodają ciasta i wkładają w piec piekarski. Zwykle dodają do ciasta ziemniaków gotowanych.	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			Placki (podpłomyki) woda z ciastem, pieczone na piecu (zapiec)
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	roślinne.		
Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, ryż na mleku, zupa grochowa, gulasz (mięso krajane i rąsmażane)		
sposób przyrządzania?		—	wodzianka t. j: woda zagotowana i zasypana mąką.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w lecie więcej; kwarta dziennie.	więcej } ½ litra.	bardzo mało. } 0·3 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	mniej ½ litra.	mniej }	wcale nie używają }
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie; mleko kwaśne zbierane; maślanka.	mleko kwaśne; maślanka.	tylko mleko kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają ani na własny, ani na sprzedaż		
12. Czy używają masła?	Jest dla nich jedyną omastą.	Także.	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią wcale;	nie;	nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie używają osobno. Dają je do pieczywa zrazami.	nie.	nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masło; sadło;	masło;	bardzo mało.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	sadło.	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	—	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	W dni uroczyste (święta wielkan. bożego Narodz.; imieniny; chrzciny.)	Tak samo. Najwyżej 5 razy rocznie.	Wcale nie spożywają
16. Jakie mięso jadają — ~~wołowina~~		—	—
krowina		krowina;	—
cielęcina		cielęcina;	—
baranina		baranina;	—
świnina		świnina;	—
jakie inne (~~konina, zające~~ króliki ~~i t. d.~~)		króliki	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują w rosole.	Gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	Wcale nie;	nie;	nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	4 Kilogramy.	2 Kilogr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi;	nie;	nie;
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają;	nie;	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Kapusta kiszona.	Tak samo.	Tak że.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, kukurydza. Groch gotowany i maszczony masłem. Mąka kukurydziana na prażuchy i na zacierkę.	Groch, kukurydza.	Groch, kukurydza.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Jaglane, jęczmienne. Jaglane kupują w miejscu jęczmienne sami wyrabiają.	Tak samo,	Tak że.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Nie robią zapasów. Kupują w sklepie.	Tak samo.	Tak że.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają — Rydze, borôdki. — Gotowane.	Tak samo.	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią zapasy w wielkich ilościach	—	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane z mlekiem	Gotowane z mlekiem.	Tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Do pieczywa dodają jój jako domieszki.	Tak że.	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie.	Nie.	Wypiekają placki.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	Tak że.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie.	Nie.	Nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	Palą dwa razy. "	Dwa razy.	Raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	Wódka, piwo, wino.	wódka, piwo.	wódka.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 lit.	3 lit.	4 lit.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, wódką i winem.	Piwem.	Wódką, piwem.
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	— 3, (środa, piątek, sobota.) — 3. " — 6. U niektórych bogaci używają mięsa.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają mleka.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5% —	35% —	60%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Prócz wyżej wymienionych potraw nic innego nie jadają.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

517 zach. 486

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wadowice Nazwa miejscowości? Trzebieńczyce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } Dosyć urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 177

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą okraszone Słoniną zaciertka z mlekiem	Ziemniaki z kapustą w braku tejże z żurem bez omaity, zaciet. z mlek To samo bez nabiału.	Ziemniaki z żurem czyli barszczem, zaciereczka wodnista bez nabiału
	w lecie, w dni postne	chleb kawa czarna z rumem		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą okraszone masłem lub słoniną, zaciertka z mlekiem	Detto	Detto
	w zimie, w dni postne	To samo tylko bez nabiału i słon.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki omaszczone Słoniną lub masłem do tego mleko kwaśne z kapusty, lub fasola albo kapusta sama	ziemniaki z mlekiem kapusty fasola, lub kapusta	Ziemniaki z zimnym żurem
	w lecie, w dni postne	te same potrawy tylko bez nabiału.	te same bez nabiału	
	w zimie, w dni zwykłe	Podobny obiad jak to wyżej tj w lecie. —	Podobny obiad jak w lecie	Nie jedzę po większej części obiadu
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki i zaciertka z nabiałem	Ziemniaki z żurem i zaciertka z mlekiem jeśli takowe jest. potrawy te same bez bez nabiału	Zaciertka wodna zazwyczaj patowa tj bez nabiału
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z żurem i zaciertka bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe	Prawie tak samo jak wyżej, tylko w zimie mają mniej nabiału.	Tak jak w lecie	Detto
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	razowy		
	z czego się składa	z mąki żytniej lub pszennej z tej ost: b. rzadko		
	czy go sami pieką	tak jest		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	kupują w b. małej ilości		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki, czyli kołacze, bałki	Ci mało jedzą chleba i placków, tylko chyba we święta	Ci jadają czasem placki z ziemniaków tartych
	z czego się składają?	z mąki, jaj, masła, sera		
	z kąd je otrzymują?	z własnego gospodarstwa, mąkę czasem biorą ze sklepu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	robią zazwyczaj dodają dwie drożdży i wyrabiają rękami w dzieży.		
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	placki babki wypiekają tak, ich wszyscy		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Najczęściej ziemniaki, zacierka kapusta i mleko		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr dziennie	$\frac{3}{4}$ litra dz.	Ci zazwyczaj bez mleka na zimę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	$\frac{1}{2}$ "	$\frac{1}{3}$ "	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najwięcej używają kwaśnego i maślanki		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego		
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	niektórzy robią zapasy i to chyba solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Ci używają: na twarogi w postnie jajecznicy i do placków	Ci chyba do placków	Ci rzadko jaj mają zół
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słoniny masła	masła	Zazwyczaj cały rok prawie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	~	~	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	słoniny masła	masła	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	~	~	
15. Jak często spożywają mięso?	rzadko	b. rzadko	prawie nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina	cielęcinę, świninę w święta krowinę	króliki, cielęcinę.	Tylko w Boże Narodzenie cała familia skonsumuje ½ kg. mięsa krowiego
16. Jakie mięso jadają: cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują	gotują	gotują
18. Czy używają drobiu?	Nie, chyba jaki ze z drobiu zachorowało to zjedzą.	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kg.	5 kg:	1 kg:
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają ryb, bo wioskę tut: przepływa rzeka Skawa, która dawniej była bardzo obfitą w ryby, teraz tu ryb bo: mało; śledzi używają wiście		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu używają z chlebem i z wódką. —		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	nie ma		
buraki	nie ma		
karpiele	niekiedy zapasy		
kalarepa	nie ma		
cebula	nie ma, chyba kupują		
czosnek	nie ma		
ogórki	jadają świeże w porze letniej		
kapusta świeża	jadają w jesieni		
„ kiszona	w znacznej ilości, gdy urodzaj na nią. —		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	nie używają, bo go nie mają		
bób	nie		
fasola	używają gotowanej częściej lub niekiedy z kapustą		
soczewica	nie		
kukurudza	nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	nie		
jęczmienne	używają, we młynach pobliskich otrzymują je z własnego ziarna		
jaglanne	nie		
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	używana z własnego ziarna		
żytnia	również używana z własnego ziarna		
owsiana	używana na „owsiankę" dla wieprzków		
hreczana	nie		
jęczmienna	używają		
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	używają w małej ilości na placki		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają, gotowanych smażonych —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	bardzo wielkie bo to ich główne pożywienie		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane nie wypiekają w małej ilości		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki	suszą, jabłka zimowe świeże przeclow.	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	używana w wielkiej ilości 50% ludn. / takie używane przez wszystkich / nic / używane podczas jarmarków / nic	ludn. ślubowało nie pić,	ci się jej całkiem nie wzy
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litrów	20 l.	10 l.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	plackami piwem i wódką —		
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa / trzy / 6		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	po większej części nie używają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zam 60% a ubogich 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	na przednowku żywią się szczególniej biedniejsi prawie zamą zaziemką, bo ulubionych ziemniaków im brakuje		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ludzie zamożni różnią się w pożywieniu od biednych wiecznie mają obficie obfitych stołów, potrawy jedzą prawie te same, co zimnie nadri to chłopak komunikuje. —		

518

pot. prach. 488

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wadowice Nazwa miejscowości? Wieprz przy Andrychowie

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? Pagórkowata nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 3184.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie jadają 4-ry razy w zimie jadają trzy razy	Tak samo.	Tak samo.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki lub chleb z mlekiem.; w dni postne ziemniaki ze żurem. w zimie: w dni zwykłe ziemniaki z mlekiem lub chleb.; w dni postne ziemniaki ze żurem.	Tak samo.	Tak samo.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe zaciérkę, ziemniaki z mlekiem lub ze żurem, często z kapustą, bardzo rzadko mięso.; w dni postne To samo tylko mniej z nabiałem w zimie: w dni zwykłe Tak samo jak w lecie.; w dni postne Tak samo jak w lecie.	Tak samo	Ci wyrabiają ciągle u zamożnych gospodarzy i jadają zwykle to samo co i oni.—
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe; w dni postne w zimie: w dni zwykłe; w dni postne Prawie to samo jadają na wieczerzę co i na obiad	Tak samo.	Tak samo.
5. Chleb	jaki jadają Chleb jadają razowy z czego się składa. Składa się z mąki żytniej czasem domieszk z ziemniaków. czy go sami pieką. Sami pieką lub czy go kupują i gdzie, od kogo Czasem kupują chleb w Andrychowie od piekarzy.	Tak samo	Tak samo
6. Inne pieczywa	jakie używają? Na święta znaczniejsze pieką kołacze i babki z czego się składają? z mąki pszennej drożdży i jaj z kąd je otrzymują? Sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Zarabiają chleb na kwasie	Tak samo	Ci otrzymują chleb od zamożnych.
innego pieczywa?	Inne pieczywo na drożdżach		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Przeważnie używają ziemniaków, mąki, grochu kapusty. Robią się także jajecznicę a do niej dodają kiełbasy	—	—
sposób przyrządzania?	Ziemniaki ugotowane gniotą na miękko, maszczą, a do tego mleko lub barszcze, kapustę gotują lub z grochem mięszają. Robią kluski z mąki i zalewają mlekiem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	Najczęściej używają mleka na jedną osobę czasem przez cały dzień 4 litry	—	—
w zimie	mają mniej mleka.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału. (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko kwaśne odgrywa największą rolę rozumie się zbierane	Tak samo	Ci nie mają krów
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sery wyrabiają na sprzedaż a tylko na znaczniejsze święta dla siebie, z mleka kwaśnego	Tak samo	Ci nie mają krów
12. Czy używają masła?	Masło jest główną omastą.	Tak samo	—
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią zapasów		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają na jajecznicę i do potraw	Tak samo	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła i słoniny a w zimie	Tak samo	—
w dni postne	sadła tylko w miesiące i to masła		
w zimie: w dni zwykłe	Masło i słoninę		
w dni postne	Tylko w miesiące masła		
15. Jak często spożywają mięso?	Bardzo rzadko używają mięsa chyba, że sobie zabiją świnię.	—	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina	raz na tydzień	—	—
baranina	—		
świnina	często		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują z niego rosół, którem że ziemniakami spożywają	Tak samo	Ci nigdy sami mięsa nie kupują.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nigdy nie używają	Tak samo	Ci nie mają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętnie 10 klgr.	5 klgr.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb używają w wigilię Bożego-Narodzenia śledzi w adwencie i w poście	Jak samo	Ci nieużywają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie.	Nie.	Nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona / i. t. d.		Jak samo	Ci kupują. —
23. Czy są używane i w jakiej formie groch gotują i zasmażą lub razem z kapustą gotują. — bób — fasola — soczewica — kukurudza —		Jak samo	Jak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) jęczmienne jaglanne przenne	Używają, które w mieście kupują.	Jak samo	Jak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana — hreczana — jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana —	Ci dają zboże do młyna	Jak samo	Ci kupują w mieście

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają tak zwanych, kozaków prawy grzyb, gołąbka, liszki i rydze. Przyprawiają z nich barszcze a rydze kiszą.	Tak samo	Ci więcej chodzą za grzybami i albo sprzedają lub sami się nimi żywią.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Mają wielkie zapasy	mniejsze zapasy	Ci kupują w zimie a jesienią za zarobek otrzymują
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? przeważnie gotują i z mlekiem lub ziarnem jedzą czy ich używają jako domieszki do chleba? Bardzo rzadko czy wypiekają z nich placki, kręgle? —	Tak samo —	Tak samo. Najubożsi robią z ziemniaków placki i kluski.
29. Czy piją kawę, herbatę? Bardzo rzadko tylko w niedzielę i święta	Nie.	Nie.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)? Nie robią tylko suszą a nie którzy robią powidła	Tak samo	Ci nie mają owoców
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie: Nie palą w piecach tylko na naleśnie; w zimie: dwa razy	Tak samo	Tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka —, piwo /, miód —, wino /, wino owocowe —	Tylko piwo i wino	Ci piją tylko piwo	Ci nie nie piją chyba jeżeli ich kto poczęstuje.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę? —	—	1 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)? Piwem lub winem	Piwem	—
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu trzy dni; w tygodniu adwentowym 6 dni; w tygodniu wielkiego postu 6 dni			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? Tylko w niedzielę używają nabiału przez adwent i w wielkim poście.			
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30% zamożnych 15% mniej zamożnych	40% ubogich.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? Przeważnie kupują kukurudzę i sami mielą takową na żarnach.			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

519

420

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kadowice Nazwa miejscowości? Zebrzydowice.

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Miejscowość pagórkowata.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Gleba średnio-urodzajna

Narodowość ludzi? Narodowości polska Liczba ludności? 1413 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe		zaciertkę, kapuszkę ze ziemniakami, albo groch z kapuszką.	to samo.	to samo.
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne		— to samo bez amasky	"	"
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe		"	"	"
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne		"	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe		pieczeń smażony gotowany z sałatkiem lub bez sałatka — ziemniaki z sałatkiem lub z kapuściankę. — w dni postne to samo bez amasky.	to samo	to samo
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne		"	"	"
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe		tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne		" bez amasky	"	"
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe		zaciertkę z sałatkiem, placek z mąki żytniej. lub ziemniaki z sałatkiem	to samo.	to samo.
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne		w dni postne to samo bez bez amasky		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe		to samo.		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne		"	"	"
5. Chleb — jaki jadają		chleb razowy	pieką placki z mąki żytniej	nie pieką chleba ani placków. kupują razowy od żydów.
5. Chleb — z czego się składa		z mąki żytniej		
5. Chleb — czy go sami pieką		pieką sami	pieką sami	
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		lub kupują od żydów w Kalwaryi lub Zebrzydowicach	—	
6. Inne pieczywa — jakie używają?		—	—	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		—	—	—
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	wypiekają chleb w piecach chlebowych.	wypiekają placki pod blachą pod pokrywą.	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	kapusta, groch, ziemniaki, mleko, jęczmień, kapuściankа, polewka.	To samo.	To samo.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotują		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka używają więcej w lecie, a mniej w zimie.	To samo	w mniejszej ilości.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego, kwaśnego zbieranego i maślanki	to samo	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają sery z mleka kwaśnego mniej na swój użytek a więcej na sprzedaż	to samo	—
12. Czy używają masła?	masła używają	to samo	Używają w bardzo małej ilości i do bardzo rzadko.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów na zimę nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj nie używają rzadami tylko robią jajecznicę.	to samo	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	Jako omasty używają masła, słoniny, sadła lub smalcu	to samo	Używają masła, w małej ilości i rzadko.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	w dniach postnych żadnej omasty nie mają.		
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają rzadami w niedzielę i święta	to samo	nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Jadają wołowinę,	Jadają to samo	Żadnego mięsa nie jadają.
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	świninę, króliki i baraninę w dniu św. Michała - jako zwyczaj.	Jadają to samo tylko w mniejszej ilości, a w większej tylko króliki.	
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso przyrządzają gotowane.	to samo	—
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają	to samo	to samo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na zawsteczo człowieka wypada mięsa zjedzonego w roku 13 Kg.	8 Kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w poście ryb wcale nie.	to samo	to samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają	to samo	samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Na zimę mają zapas: marchew w mniejszej ilości, – a w większej ilości buraki, karpiele kapustę kiszoną.	to samo	tylko kapustę kiszoną i karpiele w mniejszej ilości. –
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Używają grochu, bobu i fasoli - gotowanych.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają ~~Krupy~~ jęczmiennych po części sami wyrabiają, po części Kupują w Kałwarji	to samo	Kupują Krupy jęczmienne.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają mąki żytniej i jęczmiennej mniej w użyciu lub na ziarnach.	to samo	to samo tak mniej tylko na ziarnach.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają grzybów.	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią naturalne	to samo	to samo.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane lub pieczone	to samo	to samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie używają	nie używają	nie używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają placki	to samo	to samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę, lecz garoz rzadko	to samo	nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie, robią	nie robią	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	w lecie 3 razy w zimie 3 razy	w lecie 3 razy w zimie 2 razy	w lecie i w zimie 2 razy lub tylko ra
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją piwo i wino a mniej wódki.	to samo	Mniej wódki.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jedzeniem, wódką, kawą, herbatą.	to samo.	wódką.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	1 raz w 3 dni cały post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/3 zamożnych	1/3 mniej zamożnych	1/3 ubogich.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się przeważnie owocami i jeżynami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

520 pat. zwch. 492

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wadowicki Nazwa miejscowości? Zembrzyce

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) Płaszczyzna położona nad Skawą (na północ od Suchy) otoczona górami.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) Gleba średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? Według konsk. z 31 Grudnia 1890 – 2095

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5 (razy)	3 razy	3 razy
	w zimie	4 "	3 "	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	pieczywo i kawę	pieczywo i kawę z rzadka mięsa rzadko	ziemniaki, kapustę i mączne potr.
	w lecie, w dni postne	" "	" " ziemniaki	" " " "
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" " "	" " " "
	w zimie, w dni postne	" "	" " "	" " " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso, i pieczyste zwykle	rosół, mięso, ziemniaki lub kapusta z ziem. lub z fasolą i t.p.	ziemniaki, kapusta, jarzyny, mączne pokarmy, kaszowa
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, mleko, zupy, leguminа, jajka na miękko, jajecznica i t.p.	ziemniaki z zupą, mlekiem lub, miastem zaciérka, kasze i kapusty.	ziemniaki z wodą rano, zupa grzybowa, gamsan, kwaśnica z kaszy z fasolą lub grochem. Jadają tylko śniadanie i kolacyą.
	w zimie, w dni zwykłe	rosół, mięso i pieczyste	Dto	
	w zimie, w dni postne	zupa, jaja, leguminа, mleko ziem.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	rosół, mięso, pieczyste, kawę pieczywo niekiedy herbatę ze śmietanką	Ziemniaki z kapustą lub z zupą albo mlekiem, chleb z mlekiem lub kawą. Ziemniaki z mlekiem, zupą, kapuśnica, kapusty. Ziemniaki, kapusty, zaciérkę, kapusty rzadko bardzo mięsa. Ziemniaki z kwaśnicą, barszczem, mlekiem, zupą i t.p.	Ziemniaki z kapustą, z mlekiem z zupą, zaciérkę, kapusty, chleb. Ziemniaki z kwaśnicą, z barszczem, z mlekiem, kapustę z fasolą lub grochem, kapusty z grochem, chleb.
	w lecie, w dni postne	zupy, leguminę, kawę, pieczywo jajecznicę, jajka na miękko, ziemniaki z mlekiem		
	w zimie, w dni zwykłe	Dto		Dto
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		Przeważnie własnego pieczywa z mąki czysto żytniej lub mieszanej z pszenną	Przeważnie własnego pieczywa z mąki żytniej z własnego ziarna. W braku tego z zakupują chleb od miejscowych piekarzy-żydów i od tzw. katolika	Przeważnie kupny z mąki żytniej, jęczmiennej niekiedy z pszennej z piekarni żydowskiej.
5. Chleb: z czego się składa				
5. Chleb: czy go sami pieką				
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Babki, buchty, strucle, placki (kołacze)	Placki (kołacze) babki, buchty, z mąki pszennej w handlu zakupnej. Bugle (obwarzanki)	Bugle (obwarzanki) podpłomyki, placki z mąki pszennej bądź kupnej, bądź domowej produkcyi.
6. Inne pieczywa: z czego się składają?		Z mąki pszennej w handlu zakupnej		
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Na kwasie naturalnym często przy dodaniu drożdży w piecach „chlebowych"	na kwasie naturalnym często przy dodaniu drożdży. W Zembrzycach na mniejszą skalę wypiekają bagle (obwarzanki), których 3 za centa sprzedają. Te formują z ciasta mało wyrośniętego, obwarzają w gorącej wodzie i wypiekają w zwykłych piecach chlebowych.	
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	Ciasta rozprzedniej mąki wypiekają zwykłym sposobem.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Przeważnie mięsne, mączne.	Przeważnie roślinne.	
Nazwy ich?	Mięso, pieczone, wędliny, leguminy, ziemniaki, kapusta i t. d.	Ziemniaki, kapusta, kartofle, marchew, buraki, fasola, kaszy (jęczmień otłuczony) kasza jęczmienna, grochu, kaszy gryczanej, kwaśnica, kapusta z ziemniakami, k. z groszkiem, k. z fasolą. Ziemniaki z mlekiem, k. z rosołem, k. maszerowane z mlekiem lub zupą i t. p.	
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	Od 70 do 80	50 — 55	20 — 25
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	50 — 60	35 — 45	15 — 20
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie używają mleka słodkiego jużto z mącznymi i innymi potrawami jużto tej ostatniej kwaśnem pijają to bardzo mało, jak w miasteczku.		niezbieranego, które jużto z kawą zjadają;
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają bardzo rzadko z mleka słodkiego	Prawie nie.	Wcale nie.
12. Czy używają masła?	Masła i w ogóle nabiału dość dużo używają.	Tak.	Tak.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Zapasów nie robią	Zapasów nie robią	Zapasów nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Używają tak do potraw, jak też osobno na miękko lub jajecznicę.	W małej ilości przeważnie sprzedają.	Prawie nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	smalec, słonina, masło, sadło	Słonina, sadło, masło.	Słoninę, sadło, masło, tój
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	masło	Masło	Olej lniany w małej ilości i masło
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	Ditto	Ditto	Ditto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Oprócz postnych dni (piątku) codziennie 1 do 2 razy dziennie	Dwa do trzech razy tygodniowo	Kilka razy na rok
16. Jakie mięso jadają: wołowina	Wołowinę, krowinę, cielęcinę, baraninę, świninę.	Wołowinę, krowinę, cielęcinę, baraninę, świninę.	Te same co poprzednie; nie; kiedy koninę.
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Tylko ze świniny robią wędliny, inne mięsa jadają jużto gotowane, jużto pieczone	Wędlin i pieczeni bardzo mało, przeważnie gotowane na rosół.	Tylko gotowane na rosół.
18. Czy używają drobiu?	Tak	Bardzo mało.	Wcale nie.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40–50 funtów	10 – 11 funtów	2–3 funtów (1–1½ kg)
20. Czy używają ryb? śledzi?	Bardzo mało.	Prawie nie. (Tylko śledzi więcej)	Bardzo mało
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Bardzo mało (zwykłego)	Ciskolwiek zamiast masła na chleb	Wcale nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	Tak	Tak.	Tak.
buraki	"	"	Mało.
karpiele	Bardzo mało	—	Tak.
kalarepa	Tak	Nie	Nie
cebula	"	"	"
czosnek	Nie, (kupują)	Tak	Tak
ogórki	"	Nie	Nie
kapusta świeża	Tak	Tak (ale mało)	Nie
„ kiszona	Tak.	Tak (ale wiele)	Tak (ale wiele)
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	Tak – gotowany jadają najczęściej sam, a zrzadka z kupami	Mało. używany najczęściej z kupami	Nie
bób	Nie	Nie	Nie
fasola	Tak – jadana bądź oso. bno bądź niekiedy z kapustą	Tak – jadana bądź sama, bądź z kapustą lub chlebem	Tak – jadana najczęściej z kapustą, bądź z chlebem, a nawet sama.
soczewica	Nie —	Nie —	Nie
kukurudza	Nie —	Tak – placki tylko	Tak – jako placki (w małej ilości).
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Kupują tylko w sklepach miejscowych lub zamiejscowych kasze jęczmienne i krupy, rzadziej pszenne, i hreczane.	Niekiedy kupują kasze hreczane i jęczmienne, zrzadka krupy, lecz te najczęściej z własnego zboża atłukają w stępach	Bardzo rzadko kupują. Niekiedy z własnego ziarna jęczmiennego atłuką.
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Kupują w sklepach na pie. czywo przedniejsze i leguminy.	Na chleb używają mąki przeważnie żytniej ze swego zboża czystego bądź w młynie bądź na ziarnach. Do wypiekania zaś obwarzanków dla 19 piekarzy sprowadzają pszenną mąkę żytnią z Krakowa, lub niekiedy z Węgier. Mąki kukurydzanej używają w małej ilości na przednówku i to zwykle do wypiekania placków zwanych tu „palanta" jęczmiennej mąki też mało używają, a owsianej tylko niekiedy na żur w post lub w braku nabiału.	
żytnia			
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tak jest – świeżo gotowanych, suszonych i marynowanych	Używają świeżo-gotowanych i suszonych. Do zup grzybkamych też wyżduskonych.	Używają świeżo-gotowanych, suszonych. i suszonych (prażonych)
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane – rzadko pieczone	Gotowane, niekiedy pieczone	Gotowane, a niekiedy pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.	Bardzo mało (w kilku tylko domach)	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie	Z nadpsutych i startych na tarce, gotują zacierkę, kluski lub pieką placki	Zepsute ziemniaki trą i gotują zacierkę, kluski lub pieką placki. Zupełnie zgnite niektórzy suszą i ze zbożem mielą na mąkę.
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tak	W zadziwiającej, jak na wsi, ilości	Tylko w uroczystości.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Prawie nie.	Nie.	Nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Trzy.	Trzy.	Trzy.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie		Niekiedy dwa.	Dwa.
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	Tak.	Tak.	Tak.
piwo	Nie.	Nie.	Nie.
miód	Tak	Tak	—
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2–3	4–5	5–6½
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Różnymi trunkami i jedzeniami	Piwem, winem wódką, plackami (kołaczami) i mięsiwem.	Piwem, wódką, kawą i pieczywem.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	(1) Piątek	2) Piątek i sobota, a względnie środa	2 lub 3. (Piątek, sobota, a względnie środa)
w tygodniu adwentowym	3	3	3
w tygodniu wielkiego postu	3	3 lub 6	6
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Niemal wszyscy używają nabiału w dni postne.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	6% : 58% : 36%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ludność tutejszy odżywia się znacznie lepiej niż w okolicznych wsiach, a nawet pomiędzy robi kluski w jedzeniach i napojach nie zważając na zadłużenie, w które z każdym rokiem wielce popada. Owe śniadania z niedrogiej kawy a lury w tak wielkiej ilości domów wprowadzone w miejsce dawnych potraw, godne jest wielkiego pożałowania. W niektórych domach nawet niektórzy czarną kawę piją na śniadanie gdy brakuje mleka lub śmietanki albo w postny dzień. Stan zdrowotny jest tu dość pomyślny, choć choroby szerzą daleko więcej niż w sąsiednich wioskach dają się dostrzegać.		

Dyakiewicz
Nauczyciel szkoły.

6.

521

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wieliczka Nazwa miejscowości? Biskupice

Jaka miejscowość? (górzysta? / pagórkowata? / nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 430.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	tak
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	zaciertkę z mlekiem, lub mleko z chlebem.	Tak najzamożniejsi.	Żur ze ziemniakami, grochem, bobem lub kaszą.
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	żur ze ziemniakami, bobem lub grochem. tak		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Kapusta, ziemniaki, kasza, groch, bób, fasola lub zaciertka, makaron lub palone kluski i barszcz.	tak	Kasza, ziemniaki, groch, kapusta, bób, zaciertka, barszcz lub żur.
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne	tak		tak
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne	Żur ze ziemniaka, mi lub z mlekiem kwaśnym i zaciertka	tak	to samo.
	w zimie, w dni zwykłe / w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		żytni	to samo	pieką sami, lub kupują w Wieliczce.
— z czego się składa		—		
— czy go sami pieką		sami		
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Na święta Wielkanocne kołacze ze serem, a na Boże Narodzenie kukiełki, które sa, mi pieką	to samo.	—
— z czego się składają?				—
— z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Jak zwykle na kwasie lub na drożdżach	to samo	—
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Jak wyrażono w obiadach lub kolacyach	to samo	to samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1 litr mleka przeciętnie		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	½		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka ~~słodkiego~~, kwaśnego, zbieranego, maślanki.	to samo	Mało używają.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają na własny użytek z mleka kwaśnego	to samo	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	Używają.	to samo	Nie używają.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Czasem do potraw	to samo	Nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	Masło, słonina lub sadło.	to samo	Słoniny lub sadła
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne	Nic		Nic.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	Tak, jak w lecie	to samo	Słoniny lub sadła,
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne	Nic.		Nic.
15. Jak często spożywają mięso?	Czasem w Niedzielę lub w większe święta	to samo	Nie spożywają
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają: krowina	krowinę		
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	—		—
16. Jakie mięso jadają: baranina	—	to samo	—
16. Jakie mięso jadają: świnina	—		—
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		króliki.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują	Gotują.	Gotują. —
18. Czy używają drobiu?	Nie używają	Nie używają	Nie używają. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Do 3 kg.	Do 2 kg.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi w poście.	to samo.	to samo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają	tak samo	tak samo.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Marchew		
buraki	—		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	—	tak samo.	—
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	Kapusta kiszona		Kapusta kiszona.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	groch		
bób	bób		
fasola	fasola	tak samo	tak samo
soczewica	na sucho, zasmażane lub ze ziurem, albo bar, szczem.		
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	—		
jęczmienne	jęczmienne	tak samo.	tak samo.
jaglanne	jaglane		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	pszenna		
żytnia	żytnia		
owsiana	—		tak samo.
hreczana	—	tak samo	
jęczmienna	jęczmienna		Mielą na ziarnach lub kupują w Wieliczce lub w kółku rolniczym.
kukurydzana	—		
ziemniaczana	mielą na ziarnach lub we młynie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie używają.	tak samo	tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	"	"
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Na sucho, z barszczem, żurem lub z mlekiem	tak samo.	tak samo.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Wiejskie Święta, wesela lub chrzciny	tak samo	Nie piją.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwy, gruszki lub jabłka	tak samo	Nie robią.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	Trzy razy na dzień	Raz na dzień	Raz na dzień.
w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piwo, miód lub wino	to samo	Nic.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	—	—	—
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem, miodem lub winem	tak samo	piwem
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa lub trzy dni w tygodniu		
w tygodniu adwentowym	Cały adwent i wielki post.		
w tygodniu wielkiego postu			
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 1 proc. 10 mniej zamożnych, a resztę najubożs		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurudzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—		

522 pln 496

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wieliczka Nazwa miejscowości? Bukówiec

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? tak / nizina? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? tak / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie 3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie 3 razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe ziemniaki smażone	tak samo	tak samo
	w lecie, w dni postne słonina, ziemniaki, barszcz (żur)		
	w zimie, w dni zwykłe tak samo		
	w zimie, w dni postne tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe pecak z mlekiem lub kasza, kapusta i ziemniaki	tak samo	tak samo
	w lecie, w dni postne j. w. tylko nie omaszane		
	w zimie, w dni zwykłe nie jadają obiadu		
	w zimie, w dni postne " " "		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe ziemniaki, zsiecierka	tak samo	tak samo
	w lecie, w dni postne tak samo tylko bez nabiału		
	w zimie, w dni zwykłe tak samo		
	w zimie, w dni postne tak samo		
5. Chleb: jaki jadają	zwykły	tak samo	tak samo
z czego się składa	żytniej mąki		
czy go sami pieką	sami		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	i kupują		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	ptaccek	—	—
z czego się składają?	z mąki		
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	w piecu z tartego zboża na zarnach	dto	dto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	tak samo placki.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki w różny sposób przyrządzane, zacierki, kluski, Kapiele Kapusta, grochy, pęcak. gotują jak zwykle	dto	dto.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	2 Kwarty	2 Kwarty	1 Kwartę przy najmie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1 Kwartę	½ Kwarty	nic mleka
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne zbierane a słodkie niezbierane i maślankę	dto	żadnego mleka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego	dto	nie
12. Czy używają masła?	tak	"	"
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasu żadnych nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj nie używają tylko na sprzedaż	dto	dto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	słonina, masło	dto	dto.
14. w lecie — w dni postne	nie maszczą.		
14. w zimie — w dni zwykłe	słonina, masło		
14. w zimie — w dni postne	zupełnie nie maszczą		
15. Jak często spożywają mięso?	mięsa nie używają	nie	nie
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina, jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	żadnego	dto	dto
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	nic	nic	nic
18. Czy używają drobiu?	czasem	nie jedzą	nie jedzą.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	/	/	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele — kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona — i. t. d.	karpiele - rzepa; Kiszona	otto	otto
23. Czy są używane i w jakiej formie groch — bób — fasola — soczewica — kukurudza —	gotują z kapuścią; // // // // //	otto	otto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) — jęczmienne — jaglanne — przenne —	kupy jęczmienne kupują w sklepach lub mielą w młynie; —	otto	otto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna — żytnia — owsiana — hreczana — jęczmienna — kukurydzana — ziemniaczana —	przennéj żytniéj mąki i te mielą na ziarnach	otto	otto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby rzadko używają i to świeże	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zapas ziemniaków na zimę	dtto	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	dtto	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	2 razy	1 raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	2 razy	2 razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę i	dtto	dtto
piwo	piwo		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie można określić gdyż tylko mali mężczyźni piją wódkę		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą herbatą piwem wódką Potrawami i chlebem	tak samo	wódką, chlebem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	w piątek bez nabiału - a w inne dni z nabiałem		
w tygodniu adwentowym	w środę, piątek i sobotę postną - w inne dni z nabiałem		
w tygodniu wielkiego postu	ciągle bez nabiału oprócz niedziel.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	j. w.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożniejsi, mogą przynajmniej żyć na cały rok, ale biedni i tego nie mają i tylko z pracy się utrzymują.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Ludność dzieli się co do majątku na 2 kategorye t. j. na gospodarzy i wyrobników. Gospodarze przy urodzajnym roku mogą wyżywić się na rok cały, ale wyrobnicy nawet w urodzajnym roku nie mogą środków do wyżywienia się - tylko pracą żyją.		

523

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wieliczka Nazwa miejscowości? Gdów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? → }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna?~~ / średnio urodzajna? / ~~nie urodzajna?~~ }

Narodowość ludzi? Narodowość polska a wyznanie rzymsko katolickie Liczba ludności? 1825

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie cztery razy	cztery razy	cztery razy
	w zimie cztery razy	cztery razy	cztery razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	ziemniaki omaszczone słoniną z barszczem a w czasie robót oprócz tego zacierka z mlekiem a Wielki wtorek rano z chlebem	to samo	
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni postne	ziemniaki z barszczem	to samo	
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni zwykłe	ziemniaki omaszczone z barszczem lub zacierka z mlekiem a Wielki wtorek rano z chlebem	to samo	to samo
2. Co jadają na śniadanie — w zimie — w dni postne	ziemniaki ~~z barszczem~~ omaszczone masłem z barszczem lub jatkowe z barszczem	to samo	
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	z grochu otrąglego lub fasoli i kapusty z chlebem albo kapusty z grochu maszczonego lub też maślanki i pierożki maszczonej. W czasie robót obiad składa się z czterech potraw	z tych samych potraw	z tych samych potraw
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni postne	to samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni zwykłe	to samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad — w zimie — w dni postne	to samo lub fasola z barszczem ~~lub~~ i kasza ze śliwami		
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	pierogi z barszczem, albo ziemniaki z barszczem lub też chleb z barszczem. Wieczorem herbata z chlebem	to samo	to samo
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni postne	to samo		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni zwykłe	to samo		
4. Co jadają na wieczerze — w zimie — w dni postne	to samo		
5. Chleb — jaki jadają	pszenny na zakwasie	~~taki~~ jak sami	~~taki~~ jak sami
5. Chleb — z czego się składa	z żyta	z żyta	z żyta
5. Chleb — czy go sami pieką	sami	sami	sami
5. Chleb — lub ~~czy go kupują i gdzie, od~~ kogo			
6. Inne pieczywa — jakie używają?	placki ~~pszenne z jajami~~	te same	te same
6. Inne pieczywa — z czego się składają?	z mąki żytniej, pszennej lub jarmiennej		
6. Inne pieczywa — ~~z kąd je otrzymują?~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwyczajny	ten sam	ten sam
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki wypiekają na popiele. Na wesela lub święta placki te sercem wypiekane sposobem zwyczajnym.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	mączne i jarzyny	tejsame	tejsame
Nazwy ich?	kasza jęczmienna, jaglana, pęcak, pyr, kluski, fasolka, groch, fasola kapusta, kartofle, marchew, ziemniaki	tejsame	tejsame
sposób przyrządzania?	kasze o mlekiem gotowane lub przygotowaniu mlekiem polane. Fasolka, groch zalane mlekiem. Kartofle i marchew mlekiem i masłem przyprawiane.	ten sam	ten sam
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	na jednę osobę przypada 3/4 litra	na jednę osobę przypadnie 3/4 l.	na 1/4 litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/4 litra	1/4 litra	— 1/4 litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleka słodkiego używają rzadko do kawy, pyrki, kaszki a kwaśne jedzą z chlebem lub ziemniakami. Mleka słodkiego używają także do kawy. Maślanki do ziemniaków lub z chlebem.	tak samo	tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Nawet wiejscy ich sprzedaż to z mleka kwaśnego	tak samo	tak samo
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie	Nie	Nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Bardzo rzadko	Bardzo rzadko	Bardzo rzadko
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoniny, masła, sadła	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	masła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	słoniny, masła, sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	masła		
15. Jak często spożywają mięso?	Raz na tydzień	Raz na tydzień	Raz na dwa tygodnie
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowiny	krowiny	krowiny
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęciny	cielęciny	cielęciny
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	świniny	świniny	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub pieczone	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	Nie	Nie	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 kg	10 kg	6 kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w czasie postu	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa	po wyrobieniu stołowéj w piwnicy lub dołeczek	tak samo	tak samo
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	w beczkach	tak samo	tak samo
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	na sucho z musłem lub jako zupę	tak samo	tak samo
bób			
fasola	na sucho z musłem lub jako zupę	tak samo	tak samo
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	~~wyrabiają~~ sieklanki, pęczak, pobiedanki wyrabiają w młynach	tak samo	Wielkiego gatunku kasze wyniesione kupują w sklepach żydowskich w miejscu
jaglanne	przeważnie kupują w sklepach żydowskich w miejscu		
~~przenne~~			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna			
żytnia			
~~owsiana~~	Kupują ~~tylko~~ głównie przeważnie w sklepach żydowskich w miejscu	tak samo	Kupują w sklepach żydowskich w miejscu
~~hreczana~~			
jęczmienna			
~~kukurydzana~~			
~~ziemniaczana~~			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają prawdziwych grzybów świeżych z masłem lub suszonych w barszcz	Tak samo	Suszonych w barszcz
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak jak	Tak jak	Tak jak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane w łupinach	Tak samo	Tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie	Nie	Nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie	Nie	Nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją	Piją	Piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie	Nie	Nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	dwa razy	Raz
w zimie	dwa razy	dwa razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	~~wódka~~ piwo	piwo	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	~	~	~
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Placki z piwem	Placki z piwem	Placki z piwem
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	jeden		
w tygodniu adwentowym	jeden		
w tygodniu wielkiego postu	trzy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	2%, mniej zam. 68% a najubożsi 30%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku spożywają krowie porosny, które się wyżynają		

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Gdów 16 lipca 1891

Mleczko

524

500

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? wielicki Nazwa miejscowości? Gruszów

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy a wśród nich 40 Izraelitów Liczba ludności? 1500

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie jadają 5 razy dziennie w zimie " " "	jadają 4 razy dziennie tak zimą jak i latem	w lecie jadają 4 razy dziennie będąc u zamożniejszych na zarobku w zimie zaś ograniczają się do jednorazowego posiłku.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe zaciérkę z mlekiem lub ziemniaki z masłem lub słoniną; w dni postne ziemniaki z żurem lub kluski z żurem w zimie: w dni zwykłe / w dni postne pożywienie zimowe jest podobne letniemu.	w lecie jadają tak zwaną bryję masłem omaszczoną; w dni postne żur z ziemniakami. W zimie jadają podobnie	w lecie jadają mleko jeśli go kupią; w przeciwnym zaś razie kroję gorącą przegotowaną i osoloną z chlebem. W zimie zbywa im nawet na kawałku suchego chleba.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe składa się z kwaśnicy kapusty rozmarzonej upalonej mąką z masłem do której podają chleb oraz ziemniaki, kaszę lub kluseczki z mlekiem rzadko ze słoniną; w dni postne jadają kapustę z grochem, groch lub też kluski ze śliwkami, które tu sami suszą w zimie: w dni zwykłe / w dni postne W zimie jadają podobnie tak w dni zwykłe jako też i postne.	Mniej zamożni jadają prawie tak samo z tą tylko różnicą że jadają jesienne kluski, prażuchy zrane tłuszczami, które maszczą masłem.	Najubożsi jadają w lecie potrawy u zamożnych lub mniejzamożnych a mianowicie takie same potrawy jak oni. W zimie zaś jadają bez wyjątku cały post lub tłuszcz, mianowicie żur, a jako przysmak bryję.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne na wieczerze przygrzewają potrawy obiadowe, ktokolwiek dla braku czasu większą ilość gotują, przytem jadają chleb. w zimie: w dni zwykłe jadają zaciérkę, ziemniaki na rzadko masłem maszczone lub kaszę z mlekiem; w dni postne kaszę zalewaną serwatką	Mniejzamożni jadają podobnie zamożnym tak w lecie jako i w zimie.	Najubożsi jadają w lecie potrawy u zamożnych i mniej zamożnych będąc u tychże w robocie, w zimie zaś pożywienie ich jest bardzo lichte, składające się z kilku ziemniaków i kapusty, oraz placka pod blachą lub też kominie wśród popiołu spieczonego.
5. Chleb: jaki jadają	Chleb jadają razowy najczęściej z pszennej mąki piekony	jadają chleb razowy	Ta warstwa ludności jada bardzo rzadko chleb, gdyż w nędzy tej nieraz nic go opisanie radowolą się odrobiną ziemniaków i żurem. Czasem pieką tylko placek z mąki owsianej pod blachą.
z czego się składa	Składa się z mąki żytniej lub jęczmiennej zarobionej wodą.	Składa się z mąki jak i u zamożnych z tą różnicą i ci pieką też z owsianej mąki.	
czy go sami pieką	Piecze go każda gospodyni	Pieką go sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Kołacze używają bardzo rzadko	Podobnie jak poprzedni pieką kołacze też bardzo rzadko a to w sposób jak poprzednio	Tej zaś ludności nędza nie pozwala używa innych pieczyw nad te, które wyżej są wymienione.
z czego się składają?	Składają się z mąki pszennej jaj ordz sera.		
z kąd je otrzymują?	Wypiekają je sami		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Robią ciasto z drożdżami, który musi stać 8 godzin, potem wałkują go i znowu robią z niego mały bochenek i tak sporządzone stoi 3 godziny. Z ciasta tego robią pierożki i wsadzają do pieca.	Jak pierwsi	Jak pierwsi
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Ciasto takie jak na chleb tylko z przednią mąką a na to dają jaja z serem (twarogi.)		Ciast nie pieką żadnych
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mączne	Tak samo	Tak samo.
Nazwy ich?	Chleb, pierniaki, kaszę, groch, i t. d.		
sposób przyrządzania?	Chleb przyrządzają w najprostszy sposób, pierniaki na rzadko lub maślaną masą, kaszę na mleku, groch z żurem.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	W lecie wypada na jednę osobę 2 litry	Tak jak u pierwszych	Mleka używają, lecz ilości oznaczyć nie można bo zależy to od tego jak dużo go posiadają
w zimie	〃 〃 〃 〃 〃 〃 〃	〃 〃 〃 〃	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Nabiału używają w formie mleka kwaśnego, słodkiego, zbieranego i maślanki	Jak pierwsi	Używają go jako mleka słodkiego i kwaśnego.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek i z jakiego mleka?	Sér wyrabiają na własny użytek i na sprzedanie z mleka krowiego.	Wyrabiają ser z mleka krowiego jedynie na sprzedanie	Nie wyrabiają sera bo nie mają z czego.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają i robią zapasy w formie masła solonego.	Masła używają rzadko gdyż sprzedają go na targu więc też zapasów nie robią.	Nie używają masła
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają czasem do ciasta na kluski	Jaja przeważnie sprzedają	Jeśli posiadają takowe to sprzedają na niezbędne potrzeby
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Masła i słoniny	Jak pierwsi	Nie używają prawie żadnej omasty.
w lecie, w dni postne			
w zimie, w dni zwykłe	Jak w lecie		
w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają raz na tydzień t. j. w niedzielę	Mięso jedzą 2 razy na rok t. j. na Boże Narodzenie i na Wielkanoc	Nie używają wcale mięsa
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina	krowinę	Krowinę	żadnego
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso jedzą przeważnie gotowane	Mięso jedzą przeważnie jak pierwsi	
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie używają, gdyż takowy wynoszą na targi.	Podobnie jak pierwsi	Podobnie jak drudzy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	13 funtów	2 funty.	Mięsa nie jedzą
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi	jak pierwsi	jak pierwsi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają	jak pierwsi	jak pierwsi
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	Kuchowają na zimę marchew	jak pierwsi	Zależy od tego czy mają.
buraki	" " " buraki		
karpiele	" " " karpiele		
kalarepa			
cebula			
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
" kiszona	Używają kapusty kiszonej		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	Używają grochu gotowanego maszerowego mastem.	jak pierwsi	Jak powyżej.
bób	" " " " "		
fasola	" " " " "		
soczewica			
kukurudza	Kukurydzy używają na Kluski i na kaszkę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	Używają krupy jęczmiennej które sami wyrabiają i kaszy jaglanej	jak pierwsi	Krupy i kaszy kupują
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	Używają mąki przennej	jak pierwsi	Używają mąki takiej na jarkę mają zboże
żytnia	" " żytniej		
owsiana			
hreczana			
jęczmienna	" " jęczmiennej		
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?			
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy robią bardzo rzadko		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Używają ziemniaków gotowanych wraz jako domieszki do chleba, lub placków	Jak pierwsi	Jak drudzy
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę lecz tylko na zabawie	Jak pierwsi	Jak drudzy
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Wyrabiają powidła, używają też gruszek i śliw suszonych.	Używają i to bardzo rzadko śliw i gruszek suszonych	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	Tak w lecie jak i w zimie palą 3 razy dziennie	W lecie palą 2 razy a w zimie 3 razy dziennie	W lecie palą tylko raz lub nie a w zimie zależy od tego czy ma opał.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją wódkę oraz piwo	Jak pierwsi	Piją wódkę ale bardzo rzadko w skutek ogólnej nędzy.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Zależy to od tego, czy ma [illegible] za to, czy jest ma do tego apetyt	Jak pierwsi.	Jak pierwsi
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się rosołem z kaszą jęczmienną, ziemniakami lub kluskami, kotlecami, kawą wódką i piwem	Jak pierwsi	Raczą się kotletami i wódką
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	1 dzień 3 dni 3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nie używają nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najbogatszych 40/o, mniej zamożnych 60/o, najbiedniejszych 50/o.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W tym czasie żywią się przeważnie jarzemi grzybami i kapustą z grochem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Co się tyczy pokarmów, to lud tutejszy używa się bardzo nędznie, szczególnie klasa najuboższa.		

525 plu - 502

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wieliczka Nazwa miejscowości? Łazany

Jaka miejscowość? ~~górzysta?~~ / pagórkowata? / ~~nizina?~~

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna?~~ / średnio urodzajna? / ~~nie urodzajna?~~

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 500.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy (właściciele dóbr) inni trzy razy do	trzy razy.	trzy razy
	w zimie	ditto. —	ditto.	dwa razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kawę lub herbatę bułki lub chleb. —	Zacierkę z mąki z mlekiem ziemniaki maszerowane słonina, masłem, a w dni postne bez słoniny i	barszcz na serwatce z ziemniakami —
	w lecie, w dni postne	ditto. — — (właściciele dóbr) i inni to samo.		w poście barszcz gotowany na kwasie. — i zie
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co mniej zamożni. —	ber nabiału to samo po trawy. W zimie to samo.	mniaki. i zabrzepka z mąki w zimie to samo. —
	w zimie, w dni postne	to samo. —		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki, gniecione, kapusta, zacierka. lub kluski. — kasza jaglana. —	ziemniaki, gniecione kapusta, zacierka, — to samo. —	kapusta ziemniaki.
	w lecie, w dni postne	to samo. —		to samo.
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta ziemniaki, groch lub kasza jęczmienna.	kapusta ziemniaki groch —	ziemniaki
	w zimie, w dni postne	to samo.	to samo.	to samo.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	pertówkę z kwaśnym mlekiem a czasem zacierkę ziemniaki — to samo. —	to samo. —	chleb - lub ziemniaki. —
	w lecie, w dni postne		ditto.	ditto. —
	w zimie, w dni zwykłe	kaszę. —	ditto	ziemniaki lub
	w zimie, w dni postne	ziemniaki. —	ditto. —	kamienka z mąki żytniej —
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy.	żytni razowy.	bardzo rzadko: żytni razowy. —
	z czego się składa	z mąki żytniej zaczyna na kwasie	to samo	
	czy go sami pieką	sami wypiekają.	tak	nie pieką. —
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie.	nie	dostają od zamożniejszych
6. Inne pieczywa	jakie używają?	nic nie używają.	nic nie używają. —	piky pracy. —
	z czego się składają?	—	—	—
	z kąd je otrzymują?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	robią zaczynę na kwasie lub drożdżach wyrabiają bochenki i pieką w piecu piekarskim.	—	—
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	nie pieką.	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta ziemniaki, zacierka kluski makaron pierogi kasza jęczmienna, jaglana, zabielana z mąki żytniej lub pszennej. groch zupa grochowa fasola. Przyrządzają w sposób zupełnie pojedynczy	—	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają 1 litr dziennie	1 litr dziennie	1/4 litra.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	używają 1/2 litra.	1/2 " —	1/10 litra.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają mleka słodkiego kwaśnego zbieranego i maślanki.	dtto. —	używają maślanki i serwatki.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	w małej ilości. z mleka krów	dtto.	nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	w małej ilości	w małej ilości	nie wyrabiają.
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią żadnych	dtto	dtto.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają	nie używają	nie używają.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	masła, rzadko słoniny i sadła	masła.	serwatki maślanki
14. — w lecie, w dni postne	bez omasty.	bez omasty	bez omasty
14. — w zimie, w dni zwykłe	masła, rzadko słoniny i sadła	mleka. —	serwatki maślanki
14. — w zimie, w dni postne	(bardzo mało oleju.	bez omasty.	bez omasty
15. Jak często spożywają mięso?	w czasie uroczystości familijnych i większych świąt.	nie używają	nie używają.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	~~wołowina~~		
16. — krowina	krowina najmniej.		
16. — cielęcina	~~cielęcina~~		
16. — baranina	~~baranina~~		
16. — świnina	świnina najwięcej.		
16. — jakie inne	~~jakie inne (konina, zające,~~ króliki i t. d.)		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują.		
18. Czy używają drobiu?	nie używają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	2 klg.	1/2 klg.	— o —
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo rzadko w poście	nie.	nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie.	nie	nie.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	używają jako karm dla bydła.	używają gotowanej marchwi i karpieli	dtto.
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula	nie używają lub bardzo mało.		
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	używają kapusty kiszonej.	używają kapusty kiszonej	używają kapusty kiszonej najwięcej.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	w małej ilości	na rzadko jako przysmak	
bób	jeszcze mniej		
fasola	najwięcej	i suchy	mazurzy używają fasolę
soczewica	nie używają		nie używają.
kukurudza	nie używają.		dtto. — nie używają.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	używają krupy i kaszy jęczmiennej i jaglanej obrabiają w młynach i w stępach.	to samo używają obrabiają w stępach	to samo obchodzą się od zamożniejszych lub kupują w Wieliczce i Gdowie w sklepach.
jaglanne			
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	rzadko i mało	mielą w młynach wodnych.	
żytnia	najwięcej.	używają żytniej mąki (mielą żyto na żarnach)	mielą żyto na żarnach w małej ilości.
owsiana	nie używają		
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	suszone w małéj ilości	suszone w małéj ilości.	suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?			
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	całe i ubite	dtto	całe i ubite.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	niektórzy	niektórzy	nie pieką chleba.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie.	nie. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją (właściciele dworów)	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie?	nie.	nie	nie.
(powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwy gruszki jabłka robią powidła	suszą — —	nie. —
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy. (niektórzy trzy) dtto. —	dwa razy. dtto.	zupełnie nie palą albo raz. — raz.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka	wódkę	bardzo rzadko	bardzo rzadko wódkę
piwo	piwo	dtto.	
miód	nie.		
wino	nie	(piją właściciele dworów i duchow.)	bardzo rzadko dtto. zupełnie nie.
wino owocowe }	nie. —		zupełnie nie
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/4 litra.	1/8 litra	1/16 litra
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kawą herbatą z rumem wódką piwem serem masłem chlebem rzadko potrawami gotowanymi. —	wódką piwem.	mięsem. —
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu	dwa.		
w tygodniu adwentowym	trzy		
w tygodniu wielkiego postu }	sześć.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	5% — 75% — 20% —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Dla braku przemysłu a tém samém sposobu do zarobienia na odpowiedniejszą żywność ograniczają się ludność na prowiantach które ziemia w miejscu wydaje —		

526

504

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wieliczka Nazwa miejscowości? Podstolice

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 500 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3.	3	3
	w zimie	3.	3.	3.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawa, mleko.	ziemniaki i t. p.	ziemniaki i t. p.
	w lecie, w dni postne	ziemniaki, kasza	do	do
	w zimie, w dni zwykłe	kawa mleko	do	do
	w zimie, w dni postne	ziemniaki kasza	do	do.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	mięso, ziemniaki, kapusta. groch kasza i t. d.	ziemniaki kapusta czasami mięso i t. p.	ziemniaki kapusta groch kasza mięso
	w lecie, w dni postne	ziemniaki kapusta kasza. zaciorka, barszcz	ziemniaki kapusta groch, kasza.	do
	w zimie, w dni zwykłe	do	do	do
	w zimie, w dni postne	do.	do	do.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kawa herbata chleb. mleko kwaśne	ziemniaki kapusta groch kawa chleb mleko	ziemniaki kapusta chleb
	w lecie, w dni postne	ziemniaki zaciorka i t. p.	ziemniaki i t. p.	do
	w zimie, w dni zwykłe	do	do	do
	w zimie, w dni postne	do.	do.	do
5. Chleb	jaki jadają	żytni narowy, pszeniczny	żytni pszeniczny	żytni owsiane placki
	z czego się składa	—	—	—
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	w mieście czasami	w mieście czasami	—
6. Inne pieczywa	jakie używają?	chleb bułki	chleb bułki	chleb bułki
	z czego się składają?	—	—	—
	z kąd je otrzymują?	z miasta	z miasta	z miasta

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba? / innego pieczywa?	zwykły	zwykły	zwykły
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Rosół, barszcz, zacierki, sztuka mięsa pieczeń, jarzyny i t. p.	Tak	Tak
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1 kwartę	½ do 1 kwarty	½ do 1 kwarty
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	½ kwarty.	Tak.	Tak.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne maślanka śmietanka i t. d.	Tak.	mleko słodkie kwaśne i maślanka.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z zbieranego	z zbieranego	z zbieranego.
12. Czy używają masła?	używają	używają	używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają — osobno —	do potraw	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	słonina smalec	słonina smalec	sadło, słonina
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	masło	masło olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	słonina smalec	Tak	Tak.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	masło		
15. Jak często spożywają mięso?	w każdy dzień, wyjąwszy dni postnych	również	1. 2 — 4 razy na tydzień.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowina	Tak.	Tak.
krowina	krowina		
cielęcina	cielęcina		
baranina	baranina		
świnina	świnina		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	najwięcej jedzą mięsa gotowanego zolę lub wędzą tylko to, które przechowywać mają	Tak.	Tak.
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 kilogramów	10–25 kilogramów	od 10 — 20 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jako napoju	Tak.	Tak.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	tak	Tak.	Tak.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	tak.	Tak	Tak.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	kupują	Tak	Tak.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	kupują w mrowie	Tak w	Tak

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	barzo wiele suszone	do	do
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	do	do
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane pieczone	do	do
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	do	do
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	do.	do.
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	do	do.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	do	do
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2	2	2
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	3	3	3
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	używają	do	do
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem, wódką winem, herbatą. kawą	do	do
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2.		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	od mięsa przez cały adwent a od nabiału środa, piątek, sobota		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	do	do	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	przez czas adwentu i wielkiego postu.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 10% mniej zamożnych 40% ubogich 50%.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	—	—	—
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	—	—	—

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

527 pla 506

Powiat? Wieliczka Nazwa miejscowości? Szczawica

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? — ~~nizina~~? Podgórze karpackie.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~? mniej niż średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy z małą przymieszką żydów. Liczba ludności? 600 dusz przeszło

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle: w lecie / w zimie	nie ma takich	ani takich	w lecie jadają trzy razy w zimie dwa razy na dzień.
2. Co jadają na śniadanie: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	dto	dto	ziemniaki z kapuchem albo rodzianka (woda zagotowana z solą i cebulą) z chlebem w dni postne tosamo ziemniaki z kapustą miesznaną z pomarzkami zwiesi. w dni postne tosamo.
3. Z czego składa się zwykle obiad: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	dto	dto	obiad składa się z potraw pozostałych ze śniadania niekiedy z takowanej „spółki" (groch obrzgany lub fasola z pęczakiem) albo kawałek placka pszennego lub kupionego chleba, rzadko z mlekiem. w zimie nie mają tu obiadu —
4. Co jadają na wieczerze: w lecie — w dni zwykłe / w dni postne; w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	dto	dto	tosamo, co na śniadanie lub potrawy pozostałe z obiadu odgrzane — niekiedy kaszę ~~kaszę~~, pobielanka z mlekiem lub bez tegoj; w dni postne tosamo — bez mleka zupa z fasoli białej lub zwyczajnej z kawałkiem placka w dni postne tosamo.
5. Chleb: jaki jadają / z czego się składa / czy go sami pieką / lub czy go kupują i gdzie, od kogo	dto	dto	chleb żytny — żyto trzeba swego żyta na jarmarku dokupują mężki w Podgórzu a teraz w sklepiku Krzyża robotniczego we wsi i pieką chleb sami. Podczas robót w lecie kupują chleb gotowy w sklepiku Krzyża robotniczego
6. Inne pieczywa: jakie używają? / z czego się składają? / z kąd je otrzymują?	dto	dto	bułek nie jedzą tylko małe dzieci, rzadko te które jest do szkoły chodzą. niedzielnych lub uroczystych rzadko, kupują je w sklepiku chrześcijańskim w Szczawicach rzadko w Krakowie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	dto	dto	chleb na drożdżach w piecu kaflowym pieczony.
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	dto	dto	placki na kracie pieczone na blasze po odgotowaniu ziemniaków lub pieczeniu
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Chleb żytni pieczony w domu lub kupiony w sklepie, żur / barszcz gęsty / pęczak, kasza jaglanka lub pęczanka „Sputka" „rodzianka"		fasolą, groch okrągły
sposób przyrządzania?	„Sputka" nazywa się groch okrągły lub fasola ugotowana razem z kaszą, jest to rodzaj gęstej zupy. — „rodzianka" zaś ugotowana z solą, pieprzem, cebulą, stroi się do chleba		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	dto	dto	tygodniowo na osobę wypada 2 litry mniej więcej.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie			w zimie mniej przez połowę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	dto	dto	mleko słodkie zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	dto	dto	nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	dto	dto	nie używają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	dto	dto	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	dto	dto	stoimy używają za omasty w zimie i w lecie, — w poście bez żadnej omasty
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	dto	dto	w niedzielę każdą, w lecie w zimie nie zawsze bo wtedy nie ma zarobku a pieniędzy
16. Jakie mięso jadają: wołowina	dto	dto	krowina
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina			
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	dto	dto	gotowane
18. Czy używają drobiu?	dto	dto	nie używają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	dto	dto	6 — 7 kilogramów rocznie
20. Czy używają ryb? śledzi?	dto	dto	używają śledzi w postie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	dto	dto	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	dto	dto	kapustę kiszoną
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	dto	dto	używają grochu okrągłego i fasoli — przerabiają go i jedzą ją z kaszą
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	dto	dto	używają kaszy jęczmiennej siekanki pobielanki a najrzadziej „pęcaku" i kupują w sklepiku obrzezijańskim Rolka rolnicego w Sosnowicach.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	dto	dto	używają mąki pszennej i żytniej, kupują ją w sklepiku we wsi.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	dto	dto	nie ma tu lasów.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	dto	dto	robią niewielkie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	dto	dto	ziemniaki spożywają gotowane, zrzadka pieczone.
29. Czy piją kawę, herbatę?	dto	dto	niektórzy w niedziele piją kawę - herbaty nigdy.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	dto	dto	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dto	dto	dwa razy w zimie i w lecie
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	dto	dto	wódkę - zrzadka też piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	dto	dto	10 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	dto	dto	przeważnie wódkę

35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu: środa, piątek, sobota / w tygodniu adwentowym: cały adwent / w tygodniu wielkiego postu: cały post wstrzemięźliwy

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? jedzą bez nabiału.

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). w Szczawicach i okolicznych wioskach jest tylko ludność uboga

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? tymi samymi pokarmami się żywią, tylko ich daleko mniej używają

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. Wiadomą jest rzeczą, że posiadłości rolnicze najgęściej jest nasadzony w całej Galicyi, zatem mało bardzo roli posiadają tutejsi rolnicy, a po upadku kopalni siarczyku w Szczawicach zarobki tu znacznie zmalały, rolnicy z tutejszych musi szukać zarobku daleko poza domem, to też w lecie żyją się lepiej i dostatecznej, w zimie, kiedy zarobku mało, biedno i chudo.

KWESTYONARIUSZ

528 508

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wieliczka Nazwa miejscowości? Taszyce

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 512

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 „	2 „
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem - barszcz z kartoflami - maszczonemi słoniną	barszcz z chlebem kartofle maszczone masłem	chleb (lub resztki z pozostałej kolacyi - Kasza - Kapusta)
	w lecie, w dni postne	tak samo tylko bez omasty	tak samo - bez omasty	tak jak w lecie
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz z chlebem - barszcz z kartoflami - maszczonemi słoniną	tak jak w lecie	jedzą tylko śniadanie i kolacyę na śniadanie jedzą zaciérkę (z mąki) i ziemniaki z barszczem
	w zimie, w dni postne	tak samo - bez omasty	tak jak w lecie	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	1) kapusta mieszana ze ziemniakami maszczona słoniną - 2) zaciérka z mlekiem 3. ziemniaki maszczone słoniną — z dodaniem kwaśnego mleka (przychlipka)	1. kapusta maszczona słoniną - 2. ziemniaki z barszczem	kasza z mlekiem
	w lecie, w dni postne	tak samo - tylko zamiast słoniny masło.	1. kapusta 2. zaciérka z mlekiem	kasza z barszczem
	w zimie, w dni zwykłe	jak w lecie	jak w lecie	w zimie obiadu nie jedzą
	w zimie, w dni postne	jak w lecie	jak w lecie	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski z kwaśnem lub słodkiem mlekiem ziemniaki z kwaśnem lub sł. mlekiem lub grzane na maśle albo na słoninie -	jak najzamożniejsi	zaciérka z mlekiem lub ziemniaki maszczone masłem czasem jedzą i drugie
	w lecie, w dni postne	to samo - bez słoniny	jak najzamożniejsi	tak samo ~~bez~~
	w zimie, w dni zwykłe	karpiele — lub Groch mięszany z pęczakiem — rzepa — bób z barszczem — groch okrągły. - wszystko maszczone mlekiem (śmietaną)	jak najzamożniejsi	karpiele - rzepa - fasola groch okrągły - pęczak
	w zimie, w dni postne	tak samo	jak najzamożniejsi	tak samo
5. Chleb — jaki jadają		razowy	tak jak najzamożniejsi	razowy lub światy ale tylko w lecie - w zimie zwykle nie jadają chleba
5. Chleb — z czego się składa		trochę mąki młynowej z rozmaitego zboża i trochę mąki żarnowej pszenicznej lub żytniej		
5. Chleb — czy go sami pieką		sami		sami nie pieką
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują, jak im braknie to nie jedzą		jeżeli kupują to w mieście w piekarni.
6. Inne pieczywa — jakie używają?				
6. Inne pieczywa — z czego się składają?				
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	robi się najprzód zaczynę potém dosypuje się więcéj mąki, to miesi się razem, dzieli się na bochenki i tak wsadza się do pieca. Czasem jak brakuje chleba - pieką słodkie placki na blasze	tak samo	/
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, perłówka (kruppy jęczmienne kupowane lub w młynie obrabiane) - pęcak (kruppy wyrabiane w domu) - spółka - zacierka - ziemniaki - groch okrągły - klapsiele - rzepa - bób	tak samo	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	barszcz przyrządzają w ten sposób, że zatrzepują wodę mąką, to się zakwasza i potém wlewa się do gorącej wody. zwykle używają do tego żur. Spółka. to są kruppy jęczmienne mieszane z fasolą. Zacierka. Zacierają ciasto na nieckach, drobią na części i sypią na gorącą wodę lub mleko i tak gotują.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada? w lecie	2½ kwarty na osobę	1 kwartę na osobę	1 kwartę
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada? w zimie	1½ kwarty na osobę	¾ kwarty na osobę	nic - chyba w niedzielę
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jo mleko słodkie, kwaśne zawsze zbierane maślanka	tak samo jak najsa możniejsi	mleko słodkie i maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka krowiego	/	/
12. Czy używają masła?	używają,	używają	bardzo mało
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasów nie robią		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie wiele	/	/
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słonina, masło, sadło	tak samo	masło lecz mało
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	słonina sadło, masło		masło lecz mało
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	masło - olej w wielkim poście		w poście olej
15. Jak często spożywają mięso?	co niedzielę i święto zwyjątkiem adwentu i wielkiego postu	tak samo	przeciętnie 10 razy na rok
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
16. Jakie mięso jadają: krowina	krowina (najwięcéj)	krowina	krowina
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęcina		
16. Jakie mięso jadają: baranina	baranina (rzadziéj)	świnina	
16. Jakie mięso jadają: świnina	świnina (średnio)		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane wędliny tylko podczas wielkich świąt, chrzcin, wesel.	gotowane	gotowane
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	40 funtów	35 funtów	8 funtów
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb wcale nie używają tylko w wielkim poście	śledzi bardzo mało i to	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?			
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew		
buraki	buraki zmieszane z kapustą		
karpiele	karpiele suszone	karpiele ~~surowe~~ suszone	
kalarepa			
cebula	cebula (mało)		
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kapusta kiszona bardzo dużo.	kapusta kiszona	w czasie urodzaju tylko robią zapasy z kapusty kiszonej.
i. t. d.	rzepa suszona	rzepa suszona	
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany zmieszany z kaszą	tak samo	tak jak mniej zamożni
bób	najwięcej w lecie z barszczem lub mlekiem		
fasola	mieszana z kaszą lub krupami jęczmiennemi z barszczem mlekiem lub maszerlona.		
soczewica		oprócz tego kukurudza lecz tylko w czasie drożyzny	
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	Krupy jęczmienne i kasze wyrabiają sami tak zwany pęcak	tak samo	krupy jęczmienne kupują w mieście
jaglanne	Kasze jaglane kupują w mieście		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	pszenna	żarnowa lub młynowa zapasy robią - lecz nie kupują	tak samo używają mąki przeważnie żarnowej rozmaitej. zapasów nie robią.
żytnia	żytnia		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	jęczmienna		kukurudzana tylko podczas drożyzny zapasów z niej nie robią lecz kupują za każdym razem, gdy potrzebują
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów tylko świeżych (w lecie)	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane — pieczone czasem i to w wielkim poście	gotowane	gotowane.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają jako domieszki do chleba, wypiekają placki lecz tylko z ziemniaków nadgniłych, które u najzabawniejszych zjadają świnie	a z nadgniłych (tylko w jesieni) wypiekają placki, czasem używają jako domieszki do chleba
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę piją w niedziele (nie w każdą) herbaty nie piją (tylko w miście gdy się raczą.	—	/
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	kupują suszone, powidła - śliwy jabłka lub gruszki suszone sami nigdy nie robią Konserw.	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	2 razy - na rano i na południe	tak samo	raz
w zimie	tak jak w lecie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę i piwo wino bardzo rzadko	tak samo	wódkę lecz tylko pijący imi wcale nie piją
piwo			
miód	miodu nie piją wcale		
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	dziesięciu w przybliżeniu - pije 25 litrów w roku dwudziestu " " 10 litrów reszta bardzo mało lub wcale nie pije Kobiety w-cale nie piją	to odnosi się do wszystkich mieszkańców	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwo, wodka, wino Kołacze ze serem, ser, chleb Gotowane mięso, kapusta z mięsem, takie wędliny Na chrzcinach podczas postu jedzą mozkale (śledzie)	tak samo	u biednych tak samo tylko nie pieką kołacy i nie gotują mięsa
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2 dni tj. piątek i sobota (lecz w te dni używają nabiału)		
w tygodniu adwentowym	3 dni tj. środa piątek sobota (nie używają nabiału)		w dni zwykłe 4 oprócz nabiału maszczą słoniną i jedzą mięso
w tygodniu wielkiego postu	3 dni tj. środa, piątek sobota (nie używają na biału)		w inne dni używają nabiału lecz mięsa wcale nie jedzą ani nie maszczą słoniną
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają w zwykłym tygodniu, w adwentowym ani w postnym nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	25 % najzamożniejszych 45 % mniej zamożnych 30 % najuboższych		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurudzą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

529

510

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Wielicki Nazwa miejscowości? gmina Wiśniowa

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? — górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? — średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 1820.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie, cztery razy — w zimie trzy razy	cztery razy — trzy razy	cztery razy — dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne — ziemniaki z kapustą i mięszanką —	ziemniaki z kapustą i mięszanką —	ziemniaki z kapustą i mięszanką —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki z rosołem z królików, baraniny — słoniną gotowaną z kapustą — kaszą jęczmienną — hreczaną —; w dni postne ziemniaki z mlekiem lub kapustą, karpiele; w zimie: w dni zwykłe jak wyżej; w dni postne	toż samo co i najzamożniejsi. — 〃	ziemniaki z mlekiem lub kapustą, mięszanką — w poście jałowe — 〃
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe ziemniaki, mięszanką — omaszczone słoniną lub masłem; w dni postne toż samo bez jałowe skwasnicą —; w zimie: w dni zwykłe, w dni postne	toż samo co i najzamożniejsi —	toż samo co i najzamożniejsi.
5. Chleb	jaki jadają razowy żytni; z czego się składa; czy go sami pieką sami pieką lub kupują; lub czy go kupują i gdzie, od kogo w miejscu od piekarzy —	toż samo co i najzamożniejsi —	toż samo co i najzamożniejsi bez kupny.
6. Inne pieczywa	jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	przez zamieszanie z wodą i solą wyrabiają w wyciach piekarskich —	jak najzamożniejsi	w wodraj placka, na koniu nie w pozycie —
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	zboża i jarzyny i króliki chowane, ziemniaki, Kapusta, groch, kasza, mięsem Kza, zaciertka ziemniaki oskrobane, ukruszone zalane mlekiem lub osmażone słoniną — kapusta gotowana i omaszczona - groch, kasza razem zmięszane	tak samo	tak samo — mięszanka na wodę w rózna mąka tak gotują —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w lecie	używają - na osobę przypada mniej więcej litr do 2 litrów.	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w zimie	używają ale mniej.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają zbierane słodkie i kwaśne — maślankę —		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają na własny użytek i sprzedają z kwaśnego mleka zbieranego		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	używają bez wyjątku część sprzedają — nie robią —		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają —		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina, masło, sadło — mleko —	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	mleko, lub całkiem jarzowo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	—		
15. Jak często spożywają mięso?	Wświęta,	tak samo	nigdy —
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	tak samo	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowiny		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	cielęciny		
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraniny		
16. Jakie mięso jadają — świnina	świniny		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	królików		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują na rosół dodając mięty soli i pieprzu —	tak samo	—
18. Czy używają drobiu?	nie używają —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	od 5 - 50 kilogram.	1 do 10 klgm.	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają zbiri —	Loi samo	Loi samo —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają do chleba lubo wódki	Loi samo	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	marchew w piwnicy	Loi samo	Loi samo
buraki	—		
karpiele	karpiele surowe		
kalarepa	—		
cebula	—		
czosnek	—		
ogórki	—		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	kiszoną w beczkach		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	groch gotowane z solą	Loi samo	Loi samo
bób	bób „ „		
fasola	fasola „ „ i kapustą lub kaszą jęczmienną		
soczewica	—		
kukurudza	kukurudza mięta i gotowana z mlekiem		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	Loi samo	Loi samo
jęczmienne	jęczmienne kupują w sklepach		
jaglanne	jaglane i ryż „ „		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przenicznej używają też nie robią zapasów i kupują w sklepach.	Loi samo	Loi samo
żytnia	żytnej		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	jęczmiennej i orkiszowej		
kukurydzana	kukurydzanej		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają wszystkich gatunków oprócz trujących, surowe lub gotowane —		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią —	—	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane, tłuczone, pieczone i kluski nie — nie		tłuczone
29. Czy piją kawę, herbatę?	kawę i herbatę piją —	piją	herbatę piją —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki, jabłka i gruszki suszą —	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy " "	trzy razy " "	dwa razy " "
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	wódkę piwo wino	wódkę piwo	wódkę piwo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	do 100 litrów	do 100 litrów	do 100 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	plackami z żytniej mąki i serem, wódką, piwem i herbatą —	tak samo	tak samo
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni — 3 " 6 "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają, najubożsi nie używają —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 25 na 100 mniej zamożnych 50 " 100 ubogich —		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

62.

530

512

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zaleszczyki Nazwa miejscowości? Uścieczko

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? nizina? pagorkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — średnio urodzajna? średnio urodzajna nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? rusini, polacy i żydzi Liczba ludności? 2600

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	dwa razy	dwa razy a czasem tylko raz
	w zimie		trzy razy	dwa razy	
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	Kromieśniony i rolniy jadają rannek śniadanie obiad zaś żydzi i inteligentni piją na śniadanie kawę lub mleko	nie jadają śniadania tylko obiad, potrawę, mąkę i kolacyę	—
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Rosół, mięso, legumina albo jarzyna a czasem pieczeń; w postne zaś barszcz lub inna zupa	Rzadka kiedy z mięsa zwykle barszcz, kartofle kapusta i kulesza	Barszcz, kulesza fasola, kartofle, kapusta — wszystko nieomaszczone
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie		
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Rzadka z mięsa a zwykle z mlekiem chleb, kartofle lub kulesza	Kartofle lub kulesza z mlekiem albo bez mleka — rolniy zawiedzy pośne	Kartofle, kulesza fasola a po najwięcej okręgach ziemi ziemniaki bez kolacyi
		w dni postne			
	w zimie	w dni zwykłe			
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		żytni		
	z czego się składa		—	żytni, jęczmienny lub kukurudziany	żytni jęczmienny lub kukurudziany zwany mały. —
	czy go sami pieką		pieką sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?			Placki kukurudziane i pirogi z kartoflami lub z rzepą. —	
	z czego się składają?		—		
	z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zakwaszają i pieką w piecach	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, kapustą, groch, fasola, rosół, mięso, ryby, kasza, kartofle i inne	tak samo	barszcz, kulesza, kapusta, fasola
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	mleka używają mało bo krów nie dowo ile na osobę wypada		używają - ilości nie wiedzą
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w różnej formie		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają	wyrabiają	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają zapasów nie robią	tak samo	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	używają.	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masła, słoniny i sadła	słoniny i sadła i olejiu	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni zwykłe	tak samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	prawie codziennie prócz postów wędkrzych	w wielkie święta	
16. Jakie mięso jadają: wołowina, krowina, cielęcina	wołowiny, krowiny cielęciny		
16. Jakie mięso jadają: baranina, świnina	baraniny i świniny		
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	świeże i wędzone	tak samo	
18. Czy używają drobiu?	używają	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	nie wiedzą	nie wiedzą	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają	używają	używają
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	jest są — jest jest są — jest	tak samo	—
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	— — — — ~~nie znana i nie używana~~	groch, bób i fasolę gotują cała, kaszy kukurudzianej nie robią, i gotują z niej kluski	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	wyrabiają sami i kupują w sklepach soli jaglanych tu nie używają	tak samo	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	używają i robią zapasy ½ ½ nie nie nie nie nie	Mąki przenną kupują u handlarzy tak samo i żytniej i kukurudzianej — innych mąk tu nie używają	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	smażyli i suszą grzyby	tak samo	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane i pieczone	
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	czasem	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła suszą śliwki i robią konfitury	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	trzy razy	dwa razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	tylko w dni świąteczne piwo i wino	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie wiadomo		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wino i piwo	wódka i piwo	wódkę
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni cały adwent cały wielki post		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Oboły inteligencki używają masełka i nabiału niekoniecznie, zaś rolnicy nie używają. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych — 1 % mniej zamożnych — 3 % ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie wiadomo		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

63.

531

514

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zbaraski Nazwa miejscowości? Czerniichowce

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Pagórkowata, między lasami, nad rzéką i stawem.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? Ruska czysto ruska Liczba ludności? 2450 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy (czasem cztéry razy)	Detto	trzy razy
	w zimie	" (śniadanie, obiad, południenek, wieczerza)	" (obiad, południenek, wieczerza)	"
2. Co jadają na śniadanie (obiadem nazywają)	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, sadło z chlebem; mléko lub kapuśniak i sér ze śmietaną,	barszcz lub kapuśniak i kasza lub kartofle omaszczone sadłem.	barszcz, kapuśniak kartofle, chléb najrzéjszej bez żadnej omasty
	w lecie, w dni postne	kisiel z jagód, pierogi z jagodami lub jabłkami, chléb z miodem, barszcz z olejem	w post to samo z olejem	jak wyżéj
	w zimie, w dni zwykłe	jak wyżéj	jak wyżéj	jak wyżéj.
	w zimie, w dni postne	barszcz z olejem, kasza z olejem (w ogóle dwie potrawy na śniadanie)	jak wyżéj	
3. Z czego składa się zwykle obiad (południenek) zwany	w lecie, w dni zwykłe	barszcz i sér ze śmietaną, lub kisiel z lemieszką, krecaną, kasza z masłem lub słoniną,	barszcz lub rzadka kasza jęczmienna z kartoflami i kapusta z grochem lub pencak z grochem w dni zwykłe z słoniną, w dni postne z olejem.	barszcz lub zupa z kartofli z pieprzem, solą, cebulą i kartofle pieczone. w post do zupy dodają czasem soli osmażanej z olejem wołok (rzepiak) z lebiody, szczérzycy nawet powójki (convanvulus arvensis)
	w lecie, w dni postne	placki z makiem i miodem, ryba śledzie, moskale, barszcz z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	Detto	Detto	detto
	w zimie, w dni postne	Detto (w ogóle potraw dwie)		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	tisto (kluski) pytlowane żytnie lub jęczmienne z mlékiem, kwasa, żur	tisto (kluski) żytnie razowe z kartoflami i jentką mlékiem zabielane	tisto (kluski) z mąki krecanej na ukropie bez żadnej omasty
	w lecie, w dni postne	Detto z olejem. placki z makiem i cukrem	Detto z olejem kartofle	"
	w zimie, w dni zwykłe	"	"	"
	w zimie, w dni postne	" (w ogóle jedna potrawa rzadziéj dwie)	"	"
5. Chleb	jaki jadają	pytlowany żytni lub pszenny razowy rzadziéj pszenny pytlowany	żytni razowy	jęczmienny, żytni z jęczmiennym, krecany takie z domieszką mąki kukurydzianéj, grochu, kartofli
	z czego się składa	—	—	
	czy go sami pieką	sami	—	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	babuszki, pierogi pieczone z siemieniem, z makiem i kartoflami, z sérem z kapustą, z grochem, placki z makiem, paski i bloy wielkanocne, pierogi z jagodami	Detto	babuszki (z ciasta chlebowego) z olejem i czosnkiem
	z czego się składają?	z ciasta takiego jak na chléb, placki i pierogi z ciasta przaśnego	"	pierogi z grochem.
	z kąd je otrzymują?	wypiekają sami	"	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczynia się ciastem kwaśnem niekiedy sérnatką, mlékiem i piecze.	Detto	Detto
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki i pierogi nie rozczyniają się	"	"
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz, kwasa, kisiel, kasza żur, zupa kartoflana, pencak z grochem kapusta z grochem, pierogi z sérem i kartofla, mi z sanym sérem, z kapustą, z kasą, z wurdą (otrzymywaną z makuchu) kapuśniak, kluski (tłuste) z mlékiem, juszką, z kartoflami, łokszyny (bez mleka) karan na jajach z mlekiem lub bez tego maślanka z sérwatką, gołąbki z liści kwaszonej kapusty z kasą.	Detto	Detto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają mało, głównie dzieci.	Detto	wcale nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	"	"	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mléko kwaśne, rzadziej słodkie zbierane, śmietana (do séraj maślanka, sérwatka	Detto	maślanka, sérwatka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Sér z mléka kwaśnego krowiego i bryndzę z mléka owczego.	Detto	—
12. Czy używają masła?	Mało kiedy w pierogów, kaszy, leniwiatki	Detto	wcale nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Przechowują solone lub w bryńce pod sérem	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Osobno w czasie świąt Wielkanocnych smażą, jajecznicę, używają do barszczu, do łokszyn (makaronu) na zapustky	detto detto	detto nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	smalec, słonina, sadło.	Detto	detto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej konopny	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	Detto	"	"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	Detto	"	(najczęściej jedzą strawy bez omasty)
15. Jak często spożywają mięso?	Na święta Bożego Narodzenia i Wielkanocne, na prańnik, chrzciny, wesele trochę, mało kiedy	Detto	detto
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	używają mało kiedy	Detto	Detto
16. Jakie mięso jadają — baranina	w jesieni		(Mięso jadają tylko w święta dwa razy do roku)
16. Jakie mięso jadają — świnina	przeważnie		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki (mało)		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	pieczone, gotowane (najczęściej) gotowane i zastudzone (drahle) wędzone i mawy, nowane (mało kiedy)	Detto	Detto
18. Czy używają drobiu?	Mało	wcale nie	wcale nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?			
20. Czy używają ryb? śledzi?	Jedzą, ryby gotowane, śledzie, moskale,	Jedzą, ryby gotowane	jedzą, ryby gotowane
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	jedzą, patoką z chlebem	Detto	Detto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew, buraki, pietruszkę, rzodkiew, brukiew przechowują w piwnicach lub jamach umyślnie na ten koniec kopanych, kalarepy nie uprawiają, czosnek i cebulę przechowują w warzywach, ogórki i kapustę kwaszą, kartofle zakopują w jamy. Niektórzy zakisają takie koper solony w garnkach lub drzewkach	Detto	Detto
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewicy, kukurudzę	cały jedzą z kaszą, z pencakiem Kłócony z kapustą, z bersczem, z rosołem, z kaszą i kartoflami, nie używają, jedzą gotowaną, z moszki gotują kleiszki	Detto	detto
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają głównie krup hreczanych, jęczmiennych, jaglanych mało kiedy przennych. Wyrabiają je sami. Bardzo używany jest jęczmień omielony z łuski, cały, (pencak)	Detto	Detto
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Używają, głównie żytniej. takie przennej jęczmiennej, kukurydzianej, hreczanej, owsianej i ziemniaczanej wcale nie znają.	Detto	Używają żytniej, hreczanej jęczmiennej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Jedzą podpieńki, piecarki, sprojeńki, kozlarze, grzyby prawdziwe, smarże i t. d. gotowane, smażone z masłem i cebulą, z czosnkiem i słoniną — suszą je na zimę	Dotto	Dotto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	"	"
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone i gotowane w łupce lub bez niej całe lub krojone mięte	"	"
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Wyrabiają.	"	"
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Robią placki, dodawszy mąki.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją herbatę, także ocukrzony odwar rumianku lub kwiatu lipowego.	Dotto	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jagody i śliwki smażą na cukrze lub miodzie; gruszki śliwki, jabłka, wiśnia, czereśnie suszą na zimę; jabłka kwaszą, ze śliwek i jagód robią powidła	smażą powidła i suszą owoce	suszą owoce
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	dwa razy	Dotto	czasem raz tylko.
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	Piją wódkę, arak, piwo, miód, wiśniak, jabłecznik.	wódkę i piwo.	wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?			
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem, miodem, wiśniakiem, herbatą. Rosołem, mięsem, drobiami, kiszką, kaszą, kaszą gęstą na mleku, bigosem, serem ze śmietaną, antym barszczem, pierogami, chlebem z masłem, schabem z nadzieniem z kluseck lub bułek (w święta) łokrynką (makaronem) w kapusty	Dotto	Dotto
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa / trzy		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie wyrabiają, wcale w ciągu całego adwentu i wielkiego postu.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).			
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Rakami i szczawiem (szpinakiem) z lebiody, szczyrzycy, powój		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Czernichowce dnia 28 Maja 1891 J. Gurna nauczyciel		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

532 516

Powiat? Zbarazki Nazwa miejscowości? Dobromirka

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i Rusini Liczba ludności? 1500

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy (śniadanie, objad, podwieczorek i kolację)	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy lub dwa razy	dwa razy (oprócz dnia).
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Potrawy gotowane (barszcz, kapustę kaszę, kartofle, groch, fasolę i niaczną potrawę)	Posmo w zamożniejszej z tej różnicą, że tylko z mlekiem, lub postne.	Posmo bez prawie rzadsze postne.
	w lecie, w dni postne	Posmo, bez bez omasty (chyba olej).		
	w zimie, w dni zwykłe	} dotto.		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	zwany południek barszcz rosoły od śniadania chleb z słoniną solaną lub krowiem mlekiem	Posmo oprócz słoniny	Posmo oprócz mleka więc pośno
	w lecie, w dni postne	chleb, sól, ogórki, cebulę		
	w zimie, w dni zwykłe	} detto		detto
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	legumine z mlekiem, lub słoniną	Posmo najczęściej z mlekiem	Legumine zwykle na żarnach mielone mąki bez wrzebiej omasty
	w lecie, w dni postne	detto bez mleka i słoniny		detto
	w zimie, w dni zwykłe	detto		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytni razowy, lub pszenny takisam	żytni razowy	żytni razowy (żarnowy)
	z czego się składa	z mąki i wody	Podobnież	Podobnież
	czy go sami pieką	sami	detto	detto
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Pszenne pszenne, lub pierogi grochowiane	Pszenne żytne mięszane	Takiesame żarnowe
	z czego się składają?	z mąki, wody i grochu tartego w dwóch putrach.	Tak samo	
	z kąd je otrzymują?	sy piekają	Podobnie	Podobnie

Zbaraż.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	mąka żytnia na pół z wodą letnią i rzmna po 12 godzinnych kiśnieniu wa- rzą do pieca mocno napalonego.	Podobnie	Podobnie
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Prażne bez kiśnienia a reszta tak samo		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kasza, leguminа (kluski zacierka (pszenna lub pieczana) pierogi) kartofle.	Posomo a reszta z mąki żytniej i pszenicznej mięszanej.	Posomo z mąki żarnowej.
sposób przyrządzania?	gotowanie z wodą	Podobnie	Podobnie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	cały rok ¼ litry	⅛ litry na osobę	wcale nie.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" ⅛ litry	wcale nie	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie nie zbierane z wodą, lub kwaśne	Mleko słodkie tylko do potraw	Wcale nie
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego na własny użytek.	Nie wyrabiają	Podobnie.
12. Czy używają masła?	W bardzo małej ilości	Wcale nie	Podobnie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	W formie solonej	Oetka	Oetka
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	W małej ilości — osobno	Takzamo	Takzamo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słonina i nabiał	nabiał	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	w małej ilości wody		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina i mleko		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	ogórki i olej	ogórki i oseneh	ogórki i oseneh
15. Jak często spożywają mięso?	Poza jesienna na Święta i prazniki	Takzamo, lecz w mniejszej ilości	Prawie nigdy.
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina	tak	Podobnie	Podobnie
świnina	tak		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Zwykle gotowane, lub solone,	Podobnie	Podobnie
18. Czy używają drobiu?	Używają z kurek i kur	Takzamo, lecz w mniejszej ilości	W bardzo małej ilości.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	16 Klg.	5 Klg	2 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi i ryb suszonych (sandacy)	Podobnież	Podobnież
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają w formie naturalnej	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki nakwaszają jako kapusta karpiele — kalarepa — cebula robią czosnek robią ogórki robią nakwaszają kapusta świeża „ kiszona robią i. t. d.		Podobnież Podobnież Podobnież Podobnież Podobnież detto	Podobnież
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola — w formie gotowanej; soczewica; kukurudza		Podobnież	Podobnież
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) używają; jęczmienne detto; jaglane detto; przenne — samie wyrabiają		Podobnież	Podobnież
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna używają; żytnia detto; owsiana —; hreczana nie używają; jęczmienna detto; kukurydzana —; ziemniaczana —		Podobnież	Podobnież oprócz przenej.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają podpieńków babków i innych świeżych lub surowych	podobnież	podobnież
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane pieczone, gotowane z tłuszczem z wodą i z kluskami	podobnie	podobnie
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	używają.
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	——	——	——
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę w małej ilości	podobnież	Wcale nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, lub jabłka i gruszki	podobnież	nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy	raz	raz
w zimie	4 4	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	używają w małej ilości	podobnież	podobnież
piwo	w wielkiej ilości	podobnież	——
miód	——	——	——
wino	——	——	——
wino owocowe	——	——	——
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/4 litry	1/8 litry	2/3 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką piwem i herbatą	podobnież	wódkę i bardzo mało piwa
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	6 dni (niedziela wyjątek)		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 200, mniej zamożnych 900, a najbiedniejszych 400!		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	sałata, cebula surowa, lebioda, słodką kapustą, liście buraków rozwodnione		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

Karol Bugiel nauczyciel miejscowy.

533

518

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zbaraż Nazwa miejscowości? Dobrowody

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) Pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) Średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy i mięszana część Rusinów Liczba ludności? 1338

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie		dto	dto	dto
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	barszcz farsowy z żyta Dodają do tego jarzyny i kawałek mięsa.	Z gryczanej żytniej gotowany barszcz bez mięsa"	Tak samo
		w dni postne	Barszcz bez mięsa i druga potrawa z tych kluski kartofle kasza lub groch	dto	dto
	w zimie	w dni zwykłe	Barszcz z buraków bez mięsa lub kapusta z drugą potrawą jak w lecie"	tak samo jak w najzamożniejszej	tak samo jak w najzamożniejszej
		w dni postne	tak samo tylko bez omasty	" " " "	" " " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Chleb ze serem, słoniną lub omastem	Chleb z ozorzynkiem, cebulą lub z ogórkami	To samo co mniej zamożni
		w dni postne	Chleb z czosnkiem, cebulą lub ogórkami	" " "	" "
	w zimie	w dni zwykłe	Tak samo jak w lecie	" " "	" "
		w dni postne	Chleb z cebulą	" " "	" "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	Zaciertka z przennej mąki z mlekiem lub z jakąś omastą	Jak samo jak pierwsi	Zaciertka z mąki żytniej lub jęczmiennej
		w dni postne	To samo bez omasty	Tak samo bez omasty	Tak samo bez omasty
	w zimie	w dni zwykłe	Zaciertka lub kartofle na odmianę	Zaciertka lub kartofle	Kartofle lub zaciertka
		w dni postne	To samo bez omasty	To samo bez omasty	To samo bez omasty
5. Chleb	jaki jadają		Chleb żytni razowy	Chleb żytni razowy	Chleb żytni razowy z brakiem żyta jęczmiennego
	z czego się składa		. . .		
	czy go sami pieką		Sami	Sami	Sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		. . .	. . . . .	. . . .
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Różne placki a w święta mroczyste pieką bułki	Bułki	Bułki
	z czego się składają?		z przennej mąki pytlowanej	z przennej mąki pytlowanej	z razowej mąki
	z kąd je otrzymują?		. . .	Z pieka	z pieka

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozwyniają w dzierzach kwasnem ciastem	Jak najzamożniejsi	Tak samo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Razowe placki, pierogi, i t. d.	Tak samo	Tak samo
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, kapusta, krupi, krawza, żur, kawza, groch różne mączne potrawy a najzwyklejsza potrawa kartofle pieczone lub zacierka z kartoflami.	To samo	To samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie / w zimie	Używają ale bardzo mało	Jak pierwsi	Nie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Świeże mleko używają do potrawa że sera robią pierogi, Nie wiedzą co to śmietanka	To samo	Jak inszto da samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z krowiego mleka	To samo	. .
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Bardzo mało Żadnych zapasów nie robią	. .	. .
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Nie	- -	. .
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni zwykłe	Słonina ub masło	To samo	Tosmo jadają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie: w dni postne	Olej ciemienny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie: w dni zwykłe	To samo		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie: w dni postne	" "		
15. Jak często spożywają mięso?	Trzy razy na rok: na prożnik, Wielkanoc i Boże narodzenie.	. .	- -
16. Jakie mięso jadają — wołowina	jadają	..	.
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	Ot		
16. Jakie mięso jadają — świnina	najczęściej		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Zieką lub gotują		
18. Czy używają drobiu?	Rzadzie Tabodzi		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Nie da się obliczyć, bo jedzą rzadko kiedy ale		
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają mało bardzo i to w post		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Mało używają i jadają z chlebem		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew			
buraki	Są		
karpiele			
kalarepa			
cebula	Używają		
czosnek	" "		
ogórki	"		
kapusta świeża			
" kiszona	Używają		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	do kapusty i na mąkę mielą		
bób			
fasola	do barszczu		
soczewica			
kukurudza	Letnią porą jedzą w kaczanach a zimową porą mielą na mąkę		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	Używają wszystkie i robią sami		
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna			
żytnia			
owsiana	Prócz owsianej i ziemniaczanej wszystkie używają i mają zapasy		
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże i zmarzone ale bardzo mało	. .	. . .
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	. .	. .
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Pieczone, gotowane,	.	.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	W wielkich miastach piją ale zmieszaną z cyborją herbatą	Tak samo	. .
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwka jabłka gruszki i wiśnie	. .	. .
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Dwa razy palą	. .	. .
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Wódka i piwo	. .	. .
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Nie da się określić	. .	!
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem i herbatą	. .	. .
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Piątek i środa Przez cały adwent i wielki post jedzą postno		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Otwarta rzecz iż biedni, bo nie posiadają gruntów.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kapustą z ziołami, gorączycą, młodemi kartoflami.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	W czasie przednowku t. j. przed żniwami w czerwcu i lipcu za obmijają tylko chleb mają a nbdzy po tygodniu nie jedzą chleb.		

Dobrowody dnia 27 Maja Jaworski

537 520

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zbaraż Nazwa miejscowości? Hniliczki

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? + 1000

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3	3	3
	w zimie	3	3	3
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kartofle, kapusta, chleb, kasza hreczana lub jęczmienna	barszcz, kartofle, kapusta, chleb, kasza hreczana lub jęczmienna	barszcz, chleb ze solą, kartofle
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	to	to	to
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	to	to	to
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		razowy	razowy	razowy
z czego się składa		żytni	żyto z jęczmieniem	jęczmienny z mąką domieszką żyta
czy go sami pieką		sami	sami	
lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa: jakie używają?		/	/	/
z czego się składają?				
z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwyczajny		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	barszcz		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	nie	nie	nie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	w żadnej	w żadnej	w żadnej
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie	nie	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie	nie	nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie	nie	nie
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Olej konopny	Olej	Olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	tylko w święta Bożego Narodzenia i Wielkanocne słoninę, smalec		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	libra dla		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc i Boże Narodzenie i Prażnik	Na Wielkanoc i Boże Narodzenie	Nigdy chyba mu kto da pokosztować
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	na Prażnik w jesieni	baranina	/
16. Jakie mięso jadają — świnina	Na Wielkanoc i Boże Narodzenie	świnina	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	/
18. Czy używają drobiu?	Nie (Wtenczas jak jeden drugiemu	Nie zabije w ogrodzie).	Nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1·5 klgr.	1 klgr.	•
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzie w poście i sudak na Wilię Bożego Narodzenia	śledzi w poście i sudak na Wilię Bożego Narodzenia	/
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Kto ma pasiekę wyrabia miód do picia	/	/
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	zjé w jesieni surową skoro wykopie	zjadają w jesieni	jé jak mu kto da, babsam u Krawca
buraki	na barszcz	na barszcz	kwaszą barszcz
karpiele			
kalarepa			
cebula	jé z solą i chlebem	z solą i chlebem	
czosnek	jé z solą i chlebem	z solą i chlebem	
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszoną	kiszoną	
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiéj formie groch	gotują	gotują	/
bób	gotują	gotują	
fasola	gotują	gotują	
soczewica			
kukurudza	jako mamałyga	jako mamałyga	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczana Kasza		/
jęczmienne	jęczmienna Kasza	jęczmienna kasza	
jaglanne	jaglana kasza		
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	przenna	przenne	żytnia
żytnia	żytnia		
owsiana			
hreczana	hreczana	hreczana	
jęczmienna	jęczmienne	jęczmienna	jęczmienna
kukurydzana	Kukurydziana	Kukurydziana	
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	/	/	/
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią (Jest to ich jedyne pożywienie inaczej bez nich bieda)		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone	pieczone	pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	nie	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	jadne	jadne	jadne
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	2 razy (rano i wieczór)	2 razy (rano i wiecz)	rano
w zimie	Do	Do	Do
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	Na całą wieś pije	tylko pięciu (5) ludzi	
piwo	piją	piją	
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Pije tyle (tych 5) i trochę jak długo zboża	nie stanie gotówki w Kieszeni w Komorze	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwo	piwo	—
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	6 Dni (mimo tyle pośció bo bieda)		
w tygodniu adwentowym	7 Dni zawsze		
w tygodniu wielkiego postu	7 Dni zawsze		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 2%	Mniej zamożnych 3%	Najuboższych 95%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku chleb jest tylko u zamożnych a rzadko u mniej zamożnych reszta żyje się wołokiem. Wołok jest to skepta (chwasty) zgotowane z Duszone i zatarte młodym zosnkiem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Hniliczki Dnia 25 Maja 1891. F Iwicki nauczyciel		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

535 522

Powiat? Zbaraż Nazwa miejscowości? Koszlaki

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? ruska-polska Liczba ludności? 2317

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie: tak w lecie jak i w zimie jadają zwykle 3 razy: rano w południe i wieczór.	taksamo	taksamo
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: Rano jedzą obiad, składający się z pomiędzy większej części z bar. czmienia i kaszy hreczanej lub jęczmiennej, z podlewie to samo, a wieczorem ciasto.	taksamo	taksamo
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: z barszczu, mało mięsa, i kaszy; w dni postne: z kaszy hreczanej i kartofle lub kapusty; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne: tak jak w lecie.	taksamo	taksamo
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: ciasto lub kartofle pieczone; w dni postne: ciasto lub kartofle pieczone; w zimie: w dni zwykłe: oprócz wymienionych jadają; w dni postne: często kapustę kiszoną z olejem	taksamo	taksamo
5. Chleb: jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Chleb pospolity żytni, a tylko w czasie nie urodzaju mieszany z jęczmieniem, wypiekają sami.	taksamo	taksamo
6. Inne pieczywa: jakie używają? z czego się składają? z kąd je otrzymują?	Strucle wypiekają zwykle bardzo rzadko na prośbę. Te, które się rozpowszechniają, z jęczmienia.	taksamo	taksamo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozrzyca się na Kwaśnem ciście wstępnie wyniesiony chleb natrzyj wypieka się chleb w piecu stanią napa- lonym.	takżeamo	takżeamo
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Słodkie takżeamo się piecą		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, rosół, kasza krestana, kasza jaglana, jęczmienna, pierogi, kapusta, groch, fasola galareta, pieczenie różnego rodzaju.	takżeamo	takżeamo
8. sposób przyrządzania?	prosty, znany dobrze gospodyniom		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w lecie, w lecie pijetka używają	mniej używają,	nie używają wcale jeśli który ale mają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako słodkie mleko, kwaśne, ser, masło maślankę i śmietanę	takżeamo	takżeamo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego mleka wyra- biają sery na własny użytek.	takżeamo	takżeamo
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masła używają, i robią na zimę zapasy, topią na solone	takżeamo	nie robią.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do zabielenia barszczu używają jaj, lub na jarzeniznę.	takżeamo	takżeamo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	słoninę, smalec, masło, olej i konopi.	takżeamo	nieużywają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso mało kiedy używają, a jak takowe jedzą to najczęściej w jesieni.	takżeamo	takżeamo.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	prawie wołowego mięsa używają	takżeamo	Najubożsi prawie bardzo mięso jedzą a to tacy że tylko na wielkanocne święta.
16. Jakie mięso jadają — krowina	—		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	częściej cielęcego		
16. Jakie mięso jadają — baranina	bardzo często w jesieni		
16. Jakie mięso jadają — świnina	bardzo często.		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.),	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Na rosół, na pieczeń, a na solone przechowują na dłuższy czas.	takżeamo	—
18. Czy używają drobiu?	Używają drobiu na własny użytek.	takżeamo	takżeamo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	trudno wyrachować	tak samo	tak samo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi w post bardzo rzadko używają, ryb zaś prawie w całości nie	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu rzadko kiedy używają chyba na Boże Narodzenie do kuti	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	dosć dużo	tak samo	tak samo
buraki	dosć dużo		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	dosć dużo		
czosnek	dosć dużo		
ogórki	mało		
kapusta świeża	mało		
„ kiszona	bardzo dużo		
i. t. d.	—		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	gotowany, prażany,	tak samo	tak samo
bób	gotowany mieszany z barszczem		
fasola	gotowana z barszczem		
soczewica	gotowana,		
kukurudza	nigdzie na nigdzie a rzeki wyjątkiem jej malutkiej.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	Kasze sami wyrabiają	tak samo	tak samo
jęczmienne	wyrabiają sami		
jaglanne	wyrabiają sami.		
przenne	przenne Krupy tu nie znane		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	robią we młynie	tak samo	tak samo
żytnia	〃 〃		
owsiana	〃 〃		
hreczana	〃 〃		
jęczmienna	〃 〃		
kukurydzana	〃 〃		
ziemniaczana	tej mąki tu nie robią		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tego rodzaju artykułów tutejsi nie mają gdyż okolica tutejsza pozbawiona lasów.	takoż samo	takoż samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę każdy gospodarz ma spore ziemniaków.	takoż samo	takoż samo
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	pieką lub gotują nie używają nie wypiekają	takoż samo	takoż samo
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę częściej niż kawę.	mało kiedy.	wcale
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce tylko suszą na zimę.	takoż samo	takoż samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	dwa razy: rano i wieczór	takoż samo	takoż samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	tylko wódkę i piwo a rzadko miód i wino.	takoż samo	wódkę najwięcej.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	trudno obliczyć	takoż samo	takoż samo
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem, mięsem wszelkiego rodzaju i kasznami.	takoż samo	wódką chlebem z cebulą lub cebulą i kapustą kiszoną.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	środa, piątek i sobota, " " " przez cały czas wielkiego postu ani mięsa ani nabiału nie jedzą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najwięcej z ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku żywią się przeważnie chlebem z watrobką (potrawa zrobiona z cebuli).		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Z Parafii wkoło Wadl. w Bochotnicach 9 Maja 1891 Roman Bargiełłowicz Ksiądz wikary.		

536 524

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zbaraski Nazwa miejscowości? Lisieckyńce

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagorkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna -

Narodowość ludzi? ruska - Liczba ludności? 700 -

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		5 razy - śniadanie, obiad, podwieczorek,	podwieczorek	i wieczerz.
	w zimie		Wiosniak bardzo wcześnie wstaje przetóż w zimie	a bardzo późno idą spać po 5: razy.	Wkładnie jeżli chrześciany ubodzy i bogaty.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	chleb z mlekiem, ze słoniną	chleb z mlekiem z wodą	chleb z mlekiem z wodą.
		w dni postne	chleb z wodą z kartoflem	chleb z kartoflą	z wyjątkiem cebulą cebulą.
	w zimie	w dni zwykłe	Jak dama - tylko -	w dni postne	
		w dni postne	jaji nie używa - ani	dadla nii nabiału, i tylko cebulą i czosnek.	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Barszcz lub kapusta z grochem. razem też buraki kiszone z grochem		
		w dni postne	jako pierwsza potrawa - Na drugie danie bywa -: kasza hreczana z okrasą (masłosmażone z cebulą lub sadłem) albo fasolą gotowana pod jaszkę - i do jaszki po		
	w zimie	w dni zwykłe	i jedzą z okrasą - gotują z mąki kukurudzianej mamałygę z okrasą, jęczmienna kasza, - zasypują kartofle krupami jaglanemi lub		
		w dni postne	hreczanymi - tak samo fasolą groch i jedzą z okrasą. gotują w końcu żur i kwasz i jedzą z chlebem lub kasą jaglaną gotują kasę mleczną	z hreczanych krup lub jaglic lub kruszn	
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	jęczmiennych - a w końcu pieką pierogi grochlane - t. j.		
		w dni postne	mocą groch - rozcierają w makutrach na ciasto i tem nadziewają pierogi lub jęczmienne przaśne palaniczki, i pieką je tem jedzą ze mietaną		
	w zimie	w dni zwykłe	lub z okrasą (sadło z cebulą smażone). Gotują pierogi z ziemniaków z kartofli tak samo pieką z sera z kasą z kartofli z kusakami		
		w dni postne	słodkich pierogi - wreszcie z grochlanej mąki pieką placki, zamiast chleba. Dnie postne odróżniają się tem że nie używają nabiału ani słoniny -		
5. Chleb	jaki jadają		mięsa wcale nie jadają chleba na Wielkanoc lub gdy który zachoruje w tedy mu kurę lub Indyka z żalem dla innych z podwórka idzie.		
	z czego się składa		ber i tej nie ugotują - należycie -!		
	czy go sami pieką		Chleb: Pieką sami - z mąki żytniej lub jęczmiennej z żytnią		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		mieszaną - Mieszają też mąkę grochlaną a nawet czasną wyłę do żyta - Często też zaczyniają ciasto na chleb - ugotowaną kartoflą.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		Z innych pieczyw znane są tutaj: Na Wielkanoc - Paska - Chleb pszenny z		
	z czego się składają?		mąki w dom. młynie wystawanej lub kupnej - zaczyniany na drożdżach, babki,		
	z kąd je otrzymują?		drożdże mleko jaja korzenie imbir - pieprz kurkuma szafran ela / mąkę pszenną; wtkier - W czasie Narodzenia Chrystusa - chleb pszenny - na drożdżach		
			formy okrągłej na środku ma piramidkę wydrążoną szklanką z wosku		
			ryżu ciasto dużą ruszą. Pieką na większe święta Babkę z mąki		
			pszennej na drożdżach lub ber - w formie rurkowej - dalej pierogi które		
			nadziewają krupami ze śmietaną i kwaśnem mlekiem lub kartoflami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Z popołudniowego pieczywa pozostawia sobie gospodyni nieco kwaśnego ciasta, to ciasto rozpuści letnią wodą i zarobi je potem ciepłą i pozostawia aż do fermentacji - gdy ta nastąpi dosypuje mąki i wyrabia ciasto, wyrabia bochenki i pieczе.		dodaje mąki - lejącej wody
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	– Sposób ten i innych ciast, jak wiadomy - wielki udział, z dodatk.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Jak pod N. 3. wyraźnie. Należy dodać wypada, jajecznicę - duszone t. j. wieprzowina upieczona z gałką gliniannym z cebulą bez wody - / kiełbasy - szynki - czasem ryba, raki - ostrygi (rzadko zarazpadki - grane u nas kokolusy - Grzyby - podgrzybki - Maślaki z Pasterniaki - po lasach w obfitości wyginają - Żur z owoców - Jarzyny gotowane - marchew - Pierogi z pogiółek malin, wiśni czereśni,		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Mleka w lecie 1/4 litry -	Tak	Tak
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nic -	z małym	wyjątkiem.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają przeważnie słodkie, lub biorą śmietankę - czasem robią masło i ser -		ale bardzo rzadko.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie -		
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła osolonego (po wyrobieniu.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo rzadko - chyba w święta Wielkanocne — resztę zabierają kupcy		za napitek wypite ziarno.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	czasem słonina	Tak	Tak —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej lub	nie	Tak —
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	olej	olej	olej —
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc - to i po za	lub po coś trzeba dobić - nu Wielkanocy —	
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina	Wjesieni baranina - Pod Wielkanoc -	gdy jest bardzo tania -	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotują w wodzie dodając cebuli, koreniek -		
18. Czy używają drobiu?	Bardzo rzadko - chiba w chorobie -		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 klgr.	3. kl.	1 kl.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Podczas Bożego	Narodzenia.	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Do Rutki / Na Boże Narodzenie gotują pierogi i jedzą je z miodem.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	jest - / jest. / sz. ale bardzo rzadko — musi być choćby kapta i najdorodniejszy nie może wiśniak obejść się nie może.		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	— używa się gotowany z kapustą lub kaszonem pietką z migotes i pierogi. / gotują z rodzą — a ten drugi jedzą z kaszaną kaszą. / bardzo mała — jednak w potrawie jedzą kaszanami ale gdy wielki głód kupują w mieście mąkę i gotują mamałygę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Wyrabiają sami i jaglane —	i przyrządzają kruppy: hreczane jęczmienne	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Z własnego zboża mielą we młynach a po największej części na zarnach mąkę: pszenną, żytnią hreczaną jęczmienną.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Znane tutaj grzyby są – rosnące pod pniakami gotują z cebulą zaraz ją do barszczu.	Grzyby prawdziwe i podgrzybki t. j. e. wierzb i innych zbierane, lub suszą i w zimie używa	olszowe – leśnych te
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią [illegible] bardzo oszczędnie – gdyż nie chcą pracować		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Jedzą pieczone, gotowane, zaprawiają chleb, pieką z nich		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	tak.		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie –		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie Suszą: wiśnie oliwki, jabłka, gruszki. –		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy: rano i wieczorem.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wodkę, piwo, miód, [illegible] bardzo oszczędnie gdyż nie ma za co.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	[illegible] wiadro rocznie –		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wodka	piwo	—
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni – cały tydzień do		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie – (bo nie ma).		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1/6 2/6 3/6 –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zbierają różne zielska – te gotują. Odcedzają i wy duszają z nich Dowar potem podprawiają czosn. kiem lub cebulą (gdy jest) i jedzą z chlebem lub kartofl i zwą to wodok.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Lisiczyce 27 maja 1891. Wojnar nauczyciel		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

537 526

Powiat? Zbaraż Nazwa miejscowości? Kedyni

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowatea

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruska i trzy wyznania Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: cztery w zimie: to	cztery to	trzy to
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: barszcz albo kaszę z mlekiem w lecie, w dni postne: barszcz postny z kisil oryliziu i kaszę z łatkię pieczatk. — w zimie, w dni zwykłe: barszcz albo kapustę z grochem i pasze hreczanej ze smalcem w zimie, w dni postne: to samo z olejem. —	to	Przyzajmo barszcz lub kaszę —
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: barszcz z mięsem lub bez i pierogi ze ziemi lub kartoflami omaszczone masłem lub słoniną w lecie, w dni postne: barszcz, kartofle pierogi z kapustą omaszczone olejem w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: Tak samo	to	Przyzajmo to samo bez mięsa namiast kartoflami
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe: kartofle pieczone lub gotowane albo kluski hreczane lub pszenne na mlekiem. w lecie, w dni postne: kartofle z olejem lub kaszone, mi ogórkami. w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: To samo.	to.	Kartofle pieczone lub gotowane z solą lub olejem kartofle ze solą i cebulą
5. Chleb	jaki jadają: Żytni z czego się składa: z mąki wody soli i kwaśnego ciasta i zamiast drożdży. — czy go sami pieką: Sami. lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Żytni z jęczmienny to to	to to to
6. Inne pieczywa	jakie używają? podpiórnyki albo kalabuszki z czego się składają? z ciasta i kartego grochu albo kapusty, maku, kartofli lub posypują kartym siemieniem. z kąd je otrzymują? sami pieką.	to to to	to to to

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozczyni się mąkę żytnią lub na pół z jęczmienną gorącą wodą dodaje się drożdży rozmoczone kwaśne ciasto wyrabia się a zostawia się przez noc rano miesi się ponownie - robi bochenki kładzie się na tłopate posypane żytnim grysem i wsadza się do gorącego pieca. innego pieczywa?	do tego	do tego
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? (Zwłaszcza wiejscy używają potraw mącznych roślinnych, mięsnych) Nazwy ich? barszcz, kapuśniak, kwasza, kisiel, żur, kasza hreczk. jęczm. lub jaglana na mleku, zacierka, kartofle pierogi groch. fasola, kolesza z mąki hreczk. lub kukurydz. owsi. sposób przyrządzania? wszystko się przyrządza się postnie lub ze słoniną, wszystko z masłem zwyczajnie gotowane w wodzie lub na mleku	do tego	do tego
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie Mleko piją Dzieci na śniadanie w święta starzy piją na kolacyę. 1/2 l. na osobę w zimie jak to 1/4 l. na osobę	do tego	Wszystkie ubodzy używają mleka
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.) w lecie jedzą mleko kwaśne zbierane z chlebem lub z kartoflami. Maślankę piją także z chlebem	do tego	do tego
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka? Ser robią z mleka krowiego zwyczajnie na swój użytek	do tego	do tego
12. Czy używają masła? Używają do potraw w niedziele i inne święta czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)? Na zimę masła nie robią gdyż nie robią się grzeją się.	do tego	do tego
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw? jaja używają gotowane na twardo zimno lub do ciast na święta	do tego	do tego
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie w dni zwykłe słoninę lub masło; w dni postne olej; w zimie w dni zwykłe do tego; w dni postne do tego	do tego	do tego
15. Jak często spożywają mięso? Mięsa używają jedzą nie od niedzieli do niedzieli lub święta	Raz na kilka tygodni	Raz na kilka miesięcy lub 3-5 razy w roku
16. Jakie mięso jadają: wołowina ——; krowina ——; cielęcina cielęce; baranina baranie; świnina świnie; jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.) ——	do tego	do tego
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)? Mięso używają jedzą gotowane lub pieczone w garnku mięsa nie wędzą tylko solą zasypują na pieczone i wieszają w kominie - podobnie i słoninę kapustę	do tego	do tego
18. Czy używają drobiu? Bijo kury, kaczki lub gęsi	do tego	do tego

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Przeciętna ilość zjedzonego mięsa na jednego człowieka jest w roku 15 klgs. do 20 klg.	10 – 15 klg.	5 – 8 klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	W post jedzą zbieżwi (moskale) lub wiatka ryb. (okonie, płocie) ugotowane na sucho. W wilię Bożego narodzenia gotują suchą rybę (sudaki)	tak	tak
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód używają jako dodatek do kołaczów z makiem kuti (kasza jęczmienna) czystej jakoteż lub w plastrach nie jedzą	tak	Bardzo rzadko – zwyczajnie zastępuje go cukier
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew			
buraki			
karpiele			
kalarepa			
cebula		tak	tak
czosnek			
ogórki			
kapusta świeża			
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany sam lub z kapustą		
bób	gotowany osobno lub pieczony		
fasola	gotowana osobno – z kartoflami lub z kapustą	tak	tak
soczewica	z kartoflami		
kukurudza	gotowana lub pieczona (z wyjątkiem używają ją jako mąkę)		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają		
jęczmienne	tak	tak	tak
jaglanne	tak		
przenne	tak		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	jak mogą zapasy robią		
żytnia	tak	tak	tak
owsiana	–		
hreczana	tak		
jęczmienna	tak		
kukurydzana	tak		
ziemniaczana	–		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów nie używają żadnych gdyż ~~kaźdy~~ nie ma żadnych	to	to
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaków bilko kwoty na pierwszy a tylko nie zabezpieczają ~~w ziemie~~ na nasienie	to	to
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane z łupinami lub bez i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę piją - na gorzej wodę zupełnie bardzo mało pijo bielej herbaty pijo ~~bardzo dużo~~ ~~cukru~~ i po bogatszemu gotowanej pijo		to
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Owoce jak: jabłka gruszki i wiśnie suszą - jestem w zimie gotują i jedzą lub piją	to	to
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	~~dwa~~ razy trzy razy	2 razy w lecie i zimie	w lecie tylko raz w zimie 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka piwo miód wino wino owocowe	~~piją~~ wódki bardzo mało używają wiecej ~~czasem~~ ~~nigdy~~	to	to
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	rocznie 1/4 litr. wódki	to	to
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Piwem lub wódką (bardzo mało)	to	to
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni (Pon. Środ. Sobota i Piątek)		
w tygodniu adwentowym	wszystkie 6 dni		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie 6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nabiału używają zamożniejsi w niedziele - Wtorek i Czwartek bieda nigdy (czasem w niedziele)		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 2% na 100 mniej zamożnych 25% ubogich (za mało) 73%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Chlebem z mąki żytniej zmieszanej z jęczmieniem lub owsem po największej części kartoflami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

538 528

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zbaraż Nazwa miejscowości? Stryjówka

Jaka miejscowość? górzysta? — pagórkowata? tak nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? tak średnio urodzajna? — nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? ruska i polska Liczba ludności? 2002 zamieszkałych około 200 osob w Rosyi za paszp. wyjechało.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz albo kapustę i kaszę ziemniaki, albo kluski zaprawione mlekiem albo okraszone	to same potrawy z olejem	te same potrawy tylko postne po najwyższej ofiarności
	w lecie, w dni postne	to same potrawy z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	co i w lecie	to co zamożniejsi	tak samo
	w zimie, w dni postne	rannie jadło nazywają obiadem		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	te same potrawy jeżeli w domu a przy robocie w polu chleb z cebulą lub z słoniną i ogórki kwaszone	to co zamożniejsi.	tak samo
	w lecie, w dni postne	potrawy te same co w zwykłe dni z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	te same potrawy co w lecie jedzenie w południe nie nazywają obiadem, tylko podwieczorkiem		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kaszę, kluski z mlekiem słodk. ziemniaki z mlekiem kwaśn.	to co zamożniejsi.	tak samo
	w lecie, w dni postne	te same potrawy z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	to co w lecie	to co zamożniejsi	
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają		żytny razowy	żytny lub jęczmienny razowy	żytny lub jęczmienny razowy
z czego się składa				
czy go sami pieką		sami pieką	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		nie kupują	nie kupują	nie kupują
6. Inne pieczywa: jakie używają?		—	—	—
z czego się składają?		—	—	—
z kąd je otrzymują?		—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozpuszczą mąkę w ciepłej wodzie dodają do tego kwaśnego ciasta, aby ferment dobrze się rozsiadł, potem wymieszają i wypieką	tak samo, jak zamożniejsi	tak samo jak zamożniejsi.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	zwyczajne		
Nazwy ich?	kasza krzep: jecz: i jagł: barszcz, kapusta z grochem kapłonniak i pirogi.	tak samo, jak zamożniejsi	tak samo jak zamożniejsi
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają najwięcej około 1 litra	używają 1/2 litra	mało używają w zimie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " 1/4 litra	w zimie mało kiedy	bardzo rzadko.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne i mętanka	tak samo, jak zamożniejsi	tak samo jak zamożniejsi
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego mleka	wyrabiają z kwaśnego mleka	nie wyrabiają.
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią i solone	robią (i solone)	nie robią
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają osobno nie.	osobno używają do potraw nie	nie używają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła	tak samo jak zamożniejsi	rzadko posiadają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lęcie — w dni postne	~~tłu~~ sadła słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	tylko w święta, a dni powszednie bardzo rzadko	tak samo jak najzamożniejsi	tylko na święta
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — baranina	baraninę	baraninę	baraninę
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	świninę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone	solone, gotowane	solone, gotowane
18. Czy używają drobiu?	bardzo mało	bardzo mało	wcale nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	20 kilo	15 kilo	3 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	pitnego	pitnego	pitnego
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	~~asy~~ są	są	— są
buraki	są	—	
karpiele	—	—	
kalarepa	—	są	
cebula	są	są	
czosnek	są	są	
ogórki	są	—	
kapusta świeża	—	są	
„ kiszona	są		są
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany z kapustą	gotowany z kapustą	groch gotowany z kapustą
bób	—	—	—
fasola	gotowana	gotowana	gotowana
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kasze hreczane, jęczmienne i jaglanne używają gdzie a po dziesiejszej cześci rozdrobić, wypalają sami.	tak jak najsamozniejsi	tak samo
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają, robią zapasy	tak samo jak najsamozniejsi	tak samo.
żytnia	używają "		
owsiana	—		
hreczana	używają "		
jęczmienna	używają "		
kukurydzana	— używają, kupują w mieście		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	nie używają	nie używają	nie używają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone i gotowane	pieczone i gotowane	pieczone i gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają	nie używają	nie używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbatę piją wszędzie	herbatę piją wszędzie	wszędzie herbatę
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz w dniu I raz w wieczór II raz	raz w dniu I raz w wieczór II raz	2 razy rano i w wieczór
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	" " " "	" " " "	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódkę	wódkę	~~wódkę~~	wódkę
piwo	piwo	piwo	piwo
miód	—	—	—
wino	wino czasem	—	—
wino owocowe	—	—	—
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 lit. rocznie	15 lit. rocznie	5 lit. rocznie
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódkę i piwem	wódkę i piwem	wódkę i piwem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	3 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają, jeżeli który ma, bo po największej części nie mają, masła, gdyż w naszych stronach takie bydło jest z aptekarskim stanie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	30 jest zamożnych gospodarzy, 270 mniej zamożnych a 70 ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	głodu i tamtejszych w tych czasach u nas nie było zwykle biedniejsi żywią się ziemniakami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

539 530

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zbarazki Nazwa miejscowości? Toki. wieś.

Jaka miejscowość? górzysta? pagórkowata? nizina? pagórkowata a raczej mieszana, złożona z płaskich pagórków i nizin

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna? przeważnie urodzajna

Narodowość ludzi? przeważnie ruska (2000) reszta Polacy i Żydzi Liczba ludności? 2247

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztéry razy	cztery razy	trzy razy
	w zimie	cztéry razy	cztéry razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	krupnik lub kartofle	To samo, co i najzamożniejsi	I barszcz, krupnik, kapuśniak, kaszę lub kartofle i chleb i to
	w lecie, w dni postne	to samo lecz nieomaszczone		II niczem nieomaszczone (jedzą o 10 godz: zrana)
	w zimie, w dni zwykłe	to samo, ale omaszczone		
	w zimie, w dni postne	to samo, lecz nieomaszczone		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz lub krupniky, kapuśniaku lub zupy - Kaszy pierogów lub kartofle omaszczonych słoniną lub padlem.	To samo co i najzamożniejsi.	I Chleba z solą (południenek) II V= V= V=
	w lecie, w dni postne	To samo lecz albo całkiem nieomaszczone albo z olejem. Czasami ryby i śledzie		
	w zimie, w dni zwykłe	To samo jak w lecie; mięsa używają rzadko kiedy.		
	w zimie, w dni postne	To samo jak w lecie		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	pierogi - kaszę - kartofle omaszczone lub z mlekiem	To samo co i najzamożniejsi	III. krupnik - kartofle nieomaszczone V= V= V=
	w lecie, w dni postne	kaszę, kartofle, pierogi pieczone z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	To samo, jak w lecie		
	w zimie, w dni postne	To samo jak w lecie		
5. Chleb	jaki jadają	żytni lub pszenny	Tak samo jak i najzamożniejsi	żytni lub jęczmienny.
	z czego się składa	z mąki, ciasta kwaśnego i wody. Zwyczajnie razowy		Z mąki, ciasta i wody
	czy go sami pieką	Sami pieką.		Zwykle sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie kupują		Rzadko kiedy kupują u zamożniejszych
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki, placki pszenne i keysze	Tak samo jak i najzamożniejsi tylko w mniejszej ilości. —	
	z czego się składają?	Z mąki pszennej przesianej i z dodatków korzennych i jarzynnych		
	z kąd je otrzymują?	Sami wypiekają		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykły, lecz bardzo staranny i ~~zdrowy~~ Zakiszają go tylko zia- stem, lecz mimo to, chleb mają pulchny, smaczny i zdrowy.	Tak samo jak najzamożniejsi.	Tak samo, tylko mniej staranniej i mniej wypieczony.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Tak samo lecz używają już drożdży i innych dodatków.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Zwykłe gospodarskie.	Tak samo jak i najzamożniejsi tylko mniej wykwintniej i z mniejszej ilości i jakości	Zwykłe jak u biedaków.
Nazwy ich?	Barszcz, kapuśniak, kapusta, krupnik, kartofle pieczone, gotowane, prysmażane kasza, pierogi, placki, czasem rosół		Barszcz, kapuśniak, krupnik - Kartofle pie- czone i gotowane - czasem kaszka i pierogi, lecz nie omaszczone.
sposób przyrządzania?	i mięso - pieczeń - jarzyna. Sposób przyrządzania pojedynczy i prosty włościanom znany, lecz potrawy są smaczne i zdrowe		Sposób przyrządzania niedbały
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają, lecz rzadkie kiedy	Tak samo jak u najzamożniejszych	Tak najmniej używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Tak samo. Nie można obliczyć		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleka słodkiego - kwaśnego - śmietany i sera. Masło zwykle sprzedają	Tak samo	Nie używają nabiału dla braku takowego
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają ser kwaśny z mleka kwaśnego.	Tak samo	∞
12. Czy używają masła?	Rzadko kiedy	Rzadko kiedy	∞
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Nie	Nie.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko zabielają barszcz i na święta wielkanocne	Tak samo	∞
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni zwykłe	Słoniny i sadła	Tak samo	Oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie, w dni postne	Oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni zwykłe	Słoniny i sadła		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie, w dni postne	Oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Na Wielkanoc - Boże narodze- nie i czasem rzadko kiedy w jesieni i zimie, w lecie	Tak samo	Na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina	rzadko kiedy	Tak samo	Wołowe
16. Jakie mięso jadają — baranina	w jesieni		
16. Jakie mięso jadają — świnina	częściej w jesieni i w zimie		świnie
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	∞		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują lub pieką - Ze świniego robią kiełbasy	Tak samo	gotują
18. Czy używają drobiu?	Rzadko kiedy. Sprzedają zwykle	Rzadko kiedy. Sprzedają zwykle	∞

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	pięć funtów	cztery funty	jeden funt
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają.	Używają	Używają, lecz mniej
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają przaśnego	Używają przaśnego	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	Są: marchew — 1 / buraki — 1 / karpiele — / kalarepa — / cebula — 1 / czosnek — 1 / ogórki — 1 / kapusta świeża — / „ kiszona 1 / i. t. d. Kartofle 1.	Są: Tak samo jak u zamożniejszych.	Nie — kupują lub zarabiają u majętniejszych
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch 1 — w ziarnie do gotowania / bób — — — / fasola 1 — v° v° / soczewica — — — / kukurudza 1 — gotują dopóki młoda w kłaskach	= Są: Tak samo jak u najmożniejszych.	Rzadko mają zapasy tylko kupują —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) 1 / jęczmienne — 1 / jaglanne 1 / przenne — — / Sami wyrabiają	Tak samo	Kupują zwykle u zamożniejszych
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna 1. / żytnia 1. / owsiana — / hreczana 1. / jęczmienna 1. / kukurydzana — / ziemniaczana — / Sami wyrabiają w młynach	Tak samo	Wyrabiają sami w młynach z zarobionego zboża u majętniejszych. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Nie. W tej miejscowości ich nie ma	Tak samo	Tak samo.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, smażone	Tak samo	Tylko gotowane i pieczone.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Rzadko kiedy		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko herbatę	Tylko herbatę.	Tylko herbatę
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie.	Nie.	Nie.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	Dwa razy rano i w wieczor	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	/ rzadko	Tak samo	wódkę rzadko piwo częściej
piwo	/ częściej		
miód	/ rzadko		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 decylitr	1. decylitr	1 decylitr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	piwem i herbatą	piwem i herbatą	piwem i herbatą
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni		
w tygodniu adwentowym	siedm dni		
w tygodniu wielkiego postu	siedm dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Rzadko kiedy, Zyba chory.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Jedna czwarta zamożnych, dwie czwarte mniej zamożnych a jedna czwarta biedniejszych i ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żywią się zieleniną.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Gmina Toki należy do mniej zamożniejszych i ośmieczniejszych gmin - więc nie w niej tak rażącego ubóstwa, jak po innych miejscowościach — Piotr Dorosz Kierownik Szkoły		

540

533

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zbaraski Nazwa miejscowości? Zbaraż

Jaka miejscowość? ~~górzysta~~? pagórkowata? ~~nizina~~?

Przeciętny stopień urodzajności gleby ~~urodzajna~~? średnio urodzajna? ~~nie urodzajna~~?

Narodowość ludzi? polska i ruska. Liczba ludności? blisko 9.000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie: Na dzień jadają zwykle trzy razy tak samo w lecie jak i w zimie a mianowicie rano jedzą obiad w południe tak zwany południenek a wieczorem wieczerzą.	dtto.	dtto.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe, w dni postne / w zimie: w dni zwykłe, w dni postne: Zamiast śniadania jedzą rano obiad.	dtto.	dtto.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: Obiad składa się zwykle z dwóch potraw. Na pierwszą prawie codzień musi być barszcz lub kapuśniak, na drugie zaś kasza, kartofle, kluski, pierogi itp. w dni postne / w zimie: w dni zwykłe: W dnie postne to samo, lecz postne. w dni postne	dtto.	dtto.
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: w dni zwykłe: W dnie: zaziemka z kartoflami, pieczone kartofle lub gotowane, pierogi (z prosta) / w dni postne: kasza z białem mlekiem, kluski z mlekiem lub serem; w lecie zaś najczęściej / w zimie: w dni zwykłe: kartofle lub kasza z kwaśnem mlekiem. / w dni postne	dtto.	dtto.
5. Chleb: jaki jadają	Chleb jadają zwykle razowy żytni pieczony w domu na kwaśnem cieście.	dtto.	dtto.
z czego się składa			
czy go sami pieką			W razie przedmorku kupują często chleb u piekarzy lub u przekupek, które sprzedają chleb w małych bochenkach.
lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa: jakie używają?	Oprócz chleba wypiekają też tylko w czasie świątecznych świąt tak zwane: „paski, baby, kołacze, strucle, kaszki".	dtto.	dtto.
z czego się składają?	z mąki pszennej, na drożdżach.		
z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	Chleb wypiekają tylko z mąki żytniej, zarówno i pieką na krasnem ciaście. -	dtto.	Dodają często do chleba tartych kartofel. -
innego pieczywa?	Inne pieczywa pieką z mąki pszennej, dodają trochę mleka, na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	W ogóle we użyciu są potrawy mączne z jarzyn; mięsnych bardzo mało. -	dtto.	dtto.
Nazwy ich?	Barszcz, kasza, kapuśniak, kluski, pierogi, zacierka, makaron z mlekiem, groch, fasola itp. -		
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	W lecie wypada przeciętnie na jedną osobę dziennie prawie 1 kwarta mleka zaś w zimie	dtto.	Używają mniej, bo muszą najczęściej mleko kupować, a wolą zamiast mleka kupić trochę mięsa. Wypada na osobę dziennie 1/4 kwarty i mniej.
w zimie	mniej 3/4 kwarty. -		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Przeważnie używają mleka słodkie i kwaśne i maślanki; ze śmietany wyrabiają masło.	dtto.	Mleko słodkie i kwaśne.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają z krowiego mleka dla siebie i także na sprzedaż.	Przeważnie tylko na własny użytek. -	Kupują ser u przekupek, i bogatszych.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła do potraw i chleba, a na zimę przechowują.	Używają, lecz bardzo mało.	Prawie nie używają.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do zaprawy barszczu i innych potraw; także sprzedają. Osobno jaj nie używają.	dtto.	Składają i sprzedają po kilka jaj by kupić soli, itp. -
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe / w dni postne	Jako omasty używają tłuszczu, sadła, smalcu i oleju a także i masła. -	Tłuszczu, sadła, smalcu w dnie postne oleju. -	Najczęściej spożywają potrawy niemaszczone, a w dnie postne używają oleju.
w zimie w dni zwykłe / w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięso spożywają tylko w święta.	dtto.	dtto.
16. Jakie mięso jadają: wołowina / krowina / cielęcina / baranina / świnina / jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Najwięcej jadają wieprzowiny i baraniny zaś mniej cielęciny. -	dtto.	dtto.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięsa używają tylko gotowanego; wędzonego zaś prawie nie znają.	dtto.	dtto.
18. Czy używają drobiu?	Drobiu nie jadają (czasami dla chorych na zwół); sprzedają, by mieć na pomniejsze potrzeby domowe jak: sól, naftę itd.	dtto.	dtto.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 do 18 ℔.	dtto.	8 do 15 ℔.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Swyklej i suchej ryby używają tylko w czasie świąt Bożego Narodzenia; śledzi zaś w czasie wielkiego postu.	dtto.	dtto.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Ci którzy mają pasiekę, używają jako smarę do chleba; także w czasie świąt.	dtto.	Tylko w czasie świąt Bożego Narz. i to w bardzo małej ilości.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, ~~kalarepa~~, cebula, czosnek, ogórki, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.	Z ogrodowizn na zimę zakopują w jamy lub zostawiają w pionicach marchew, buraki, kartofle, a także przechowują cebulę, czosnek, kiszone ogórki i kiszoną kapustę.	dtto.	dtto.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, kukurudza	Groch, bób, fasolę i kukurudzę w kaszach nach używają gotowane. Z grochu wyrabiają pierogi. Do barszczu lub kapuśniaku używają często grochu lub fasoli, a także do zacierki. –	dtto.	dtto.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, ~~przenne~~	Krup używają hreczanych, jęczmiennych i jaglanych, które sami wyrabiają.	dtto.	Na przedmarku kupują często krupy u przekupek.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, ~~owsiana~~, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Mąki używają przennej, żytniej, hreczanej, ~~żytniej~~ rudzianej raz bardzo mało. Mąkę mielą ze swego zboża.	dtto.	dtto. Na przedmarku, gdy niema mąki, kupują gotowe bochenki chleba. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Przykład używane są tylko tak zwane „podgrzybki" i spożywają je świeże (gotowane a mniej smażone).	dtto.	dtto.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Na zimę zakopują ziemniaki w jamy lub przechowują w piwnicach.	dtto.	dtto.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Ziemniaki spożywają gotowane całe nieobierane lub obierane; gotowane razem z zacierką, jako domieszka z serem do pierogów i pieczone. —	dtto.	dtto. Używają takie jako domieszki do chleba. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę piją bardzo rzadko; herbatę takie tylko w święta.	dtto.	Spożywają często herbatę na wieczerzę.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Powidła robią ze śliwek, gruszek i jabłek; raś suszą tylko gruszki i jabłka. —	dtto.	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie }	Dwa razy.	dto.	dto.
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / ~~wino owocowe~~ }	Przeważnie piją wodkę, piwo i miód; wina raś bardzo mało. —	dto.	Przeważnie tylko wódkę.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	Na dorosłą osobę wypada 100 żejmy wypitej wódki.	dtto.	3 do 4 garnca na dorosłą osobę przeciętnie wódki.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Z trunków wódką i piwem, raś z potraw rosołem z kaszą, kapustą, bielem, mięsem (najczęściej gotowanem) pieczeniami, makaronem gotowanym na mleku. —	dtto.	dtto.
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu }	dwa dni. — trzy dnie. — przez cały wielki post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, ~~masła~~)?	W dni postne używają nabiału (mleka), lecz tylko najzamożniejsi, którzy nie potrzebują nabiału kupować. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	50% mniej zamożnych; 24% zamożnych; 26% najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku żywią się najwięcej ogrodowiną a także kupują kukurydzianą mąkę i sporządzają tak zwaną „kolesz". —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Józef Celestyn Wolski nauczyciel przy 4klas. szk. męskiej.		

541

535

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żółkiew Nazwa miejscowości? Doroszów wielki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) urodzajna

Narodowość ludzi? gr: kat: Liczba ludności? 750.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3 razy
	w zimie	3 "	3 "	3 "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Kartofla, Kasza jaglana omaszczone masłem, owsianą lub słoniną lub sło-	1. Kartofla, Kasza jaglana z omastą lub słoniną	barszcz - Kartofla
	w lecie, w dni postne	2 Kartofla, Kasza jaglana omaszczone olejem.	2. Kartofla Kasza jaglana z olejem.	barszcz, Kasza jaglana
	w zimie, w dni zwykłe	to samo w zimie w Dni zwykłe i	jak powyżej i zimą w dni	i zimą to samo jadają
	w zimie, w dni postne	postne jak powyżej	zwykłe i postne	bez omasty w Dni zwykłe i postne.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kapusta, Kluski, Kasza jęczmienna z omastą.	Kapusta, Kluski, Kasza jęczm.	Kapusta, Kasza jaglana
	w lecie, w dni postne	Kapusta, Kluski, Kasza jęczmienna z olejem omaszczona	Kapusta, Kluski, Kasza jęczm.	Kapusta, Kasza jaglana
	w zimie, w dni zwykłe	Kapusta, Kluski, Kasza jęczmienna z omastą.	Kapusta, Kluski, Kasza jęczm.	Kapusta, Kasza jaglana
	w zimie, w dni postne	Kapusta, Kluski, Kasza jęczmienna z olejem omaszczona	Kapusta, Kluski, Kasza jęczm.	Kapusta, Kasza jaglana
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, Kasza krecana	barszcz, Kasza krecana	Kapusta, Kartofla
	w lecie, w dni postne	barszcz, Kasza krecana.	barszcz, Kasza krecana	Kapusta, Kartofla
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, Kasza krecana	barszcz, Kasza krecana	Kapusta, Kartofla
	w zimie, w dni postne	barszcz, Kasza krecana	barszcz, Kasza krecana	Kapusta, Kartofla.
5. Chleb	jaki jadają	chleb żytni razowy	żytni razowy	jęczmienny razowy
	z czego się składa	mąka żyt. i bulwy Kartofla	mąka żyt. i bulwy Kartof.	mąka jęczm: i bulwy Kartofla
	czy go sami pieką	pieką go sami	sami pieką	pieką sami.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— — — —	— — —	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	bułki z pszenicznej mąki w czasie świąt	w czasie świąt bułki z pszenicznej mąki.	chleb razowy
	z czego się składają?	mąka pszeniczna - jaja.	mąka pszenicz. - jaja.	mąka żyt. i jęczmienna
	z kąd je otrzymują?	sami pieką	pieką sami	sami pieką.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zarabiają ciasto, wyrabiają bochenki i wypiekają w piecu.	zarabiają ciasto, wyrabiają bochenki i wypiekają w piecu.	wyrabiają bochenki z ciasta i wypiekają w piecu.
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	nakładają ciasto w wielkie formy blaszane i wypiekają w piecu.	nakładają ciasto w wielkie blaszane formy i wypiekają w piecu.	niewypiekają innego pieczywa.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	są różne potrawy.	różne potrawy	są następujące potrawy
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza jęczmienna, jaglana, pieczona, kluski, kartofle.	barszcz, kapusta, kasza jęczm. jagl. pieczona, kluski, kartofle.	barszcz, kapusta, kasza jaglana kartofle.
sposób przyrządzania?	1. do barszczu dodają mleka, masła i jaju. 2 do kapusty smaśdy, grochu, mięsa. 3 do kaszy dodają tłuszczu słoniny i kapusty. 4. do kluseк mieszają ser lub fasolę. 5 do kartofel dodają cebuli, sera, i śmietany.	1 do barszczu dodają: masła, mleka i jaja 2. do kapusty. " smaśdy, grochu, mięsa 3 do kaszy " słoniny - kapusty 4 do kluseк " sera, fasoli 5 do kartofel " śmietany - sera.	1. do barszczu dodają: cebuli i oleju. 2 do kapusty " grochu lub kartofli 3 do kaszy jagla. " wszystko 4 do kartofel " " lub cebuli
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają a 1. osoba zużyje 100 litr.	używają a jedna osoba zużyje 100 litr.	nie używają
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " " 100 "	używają i zużyje 1 osoba 100 litr.	" "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają jak następuje. słodkie, kwaśne, śmietana maślanka	używają jak następuje. słodkie, kwaśne, śmietana maślanka.	nie używają żadnego nabiału.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka od krowy	wyrabiają z mleka od krowy.	nie wyrabiają
12. Czy używają masła?	używają	używają	nie używają
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią zapasy na zimę solą masło i składają w flaszki	na zimę robią zapasy. solą i składają w flaszki.	i nie robią zapasy.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają - gotują i smażą " do potraw.	używają - gotują całe lub smażą " i do potraw	używają - gotują całe.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	używają do potraw dla smaku	Dodają do potraw dla smaku	nie używają żadnego środka tłuszczowego.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	nie używają	nie używają	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	używają do potraw dla smaku	używają do potraw dla smaku	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	nie używają	nie używają	
15. Jak często spożywają mięso?	2 razy w tygodniu	2 razy w tygodniu	podczas uroczyst. t.j. na Boże Narodzenie i na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina	krowina	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina	baranina	baranina	
16. Jakie mięso jadają — świnina	świnina	świnina	wieprzowina
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	rodzaj inne	rodzaj inne.	rodzaj inne.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	jak wyrażono: gotują, solą, wędzą	jak wyrażono z reszt solą, wędzą	jak wyrażono gotują tylko.
18. Czy używają drobiu?	używają	używają	nie używają

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?		na stanowisko dorosłego wypada 104 Klg.	na dorosłego stanowiska wypada 80 Klg.	na dorosłego stanowiska wypada 25 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?		używają ryb i śledzi	używają ryb i śledzi	używają śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?		używają z chlebem	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?		są zapasy	są zapasy	są zapasy
	marchew	.	.	.
	buraki	buraki kiszone w beczce	buraki kiszone w beczce	buraki kiszone w beczce
	karpiele	.	.	.
	kalarepa	.	.	.
	cebula	cebula do potraw	cebula do potraw	.
	czosnek	czosnek " "	czosnek " "	.
	ogórki	ogórki kiszone w beczce	ogórki kiszone w beczce	.
	kapusta świeża	.	.	.
	„ kiszona	kapusta kiszona w beczkach	kapusta kiszona w beczkach	kapusta kiszona w beczce
	i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie		są używane		
	groch	groch wegetacyjny na potrawy	groch używają na potrawy przegotowanie	—
	bób	—	—	—
	fasola	—	—	—
	soczewica	—	—	—
	kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?				
	hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają t. j. hreczane	wyrabiają t. j. hreczane	wyrabiają —
	jęczmienne	jęczmienne	jęczmienne	—
	jaglanne	jaglanne	jaglanne	jaglanne
	przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?		robią zapasy	robią zapasy	nie robią zapasy
	przenna	przenna	przenna	Kupują mąkę w pobliskich miastach.
	żytnia	żytnia	żytnia	
	owsiana	—	—	
	hreczana	—	—	
	jęczmienna	jęczmienna	jęczmienna	
	kukurydzana	—	—	
	ziemniaczana	—	—	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	— używają grzyby gotowane tylko.	grzyby używają tylko gotowane	używają grzyby tylko gotowane.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	jak następuje	jak następuje	jak następuje.
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	używają	— używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	wypiekają placki	wypiekają placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	piją kawę i herbatę	nie piją kawy i herbaty
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie robią	nie robią	nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	3 razy / " "	3 razy / " "	2 razy / " "
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	piją wódkę, arak, piwo	piją wódkę, arak, piwo	piją wódkę, arak, piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	365 litr wódki	300 litr wódki	200 litr wódki
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	raczą się wódką, arakiem, piwem, herbatą	wódką, arakiem piwem	wódką arakiem
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni / 6 tygodni przed Bożym Narodzeniem / 7 " " Wielkanocy.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają wszelkie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 25 gospodarzy mniej zamożnych 70 " ubogich 35 "		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednowku tylko te potrawy używają jak w pytaniu 8 wymienione		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	żadnej innej uwagi niema do pytania uwag.		

542

537

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Kolkiew Nazwa miejscowości? Dworce.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } tak

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } tak

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? nad 1600.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	trzy razy	dtto	dtto
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	barszcz, kapusta, kasza, kluski	dtto	dtto
3. Z czego składa się zwykłe obiad { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	jak pod 2. - z dodatkiem kartofli; tłuszcza wiejskiego	dtto	dtto
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne; w zimie: w dni zwykłe / w dni postne }	pozostałe potrawy z obiadu	dtto	dtto
5. Chleb: jaki jadają	postny	dtto	dtto
5. Chleb: z czego się składa	z razowej mąki żytniej		
5. Chleb: czy go sami pieką	tak		
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie		
6. Inne pieczywa: jakie używają?	żadne	dtto	dtto
6. Inne pieczywa: z czego się składają?	jak pod 5.		
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?	z domowego produktu		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły sposób domowy,	ditto	ditto
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	nie produkują		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	jak pod 2.	ditto	ditto
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza, pirogi i t. p.		
sposób przyrządzania?	pojedynczy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	nie	ditto	ditto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	bardzo mało		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	masło, ser, i serwatkę	ditto	ditto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego	nie	nie
12. Czy używają masła?	bardzo mało.	nie	nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	kobiwiek sera		
13. Czy używają jaja? osobno?	nie	nie	nie
do potraw?	nie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	słonina lub sadło.	bardzo rzadko	bardzo rzadko
w lecie: w dni postne	nie		
w zimie: w dni zwykłe	ditto		
w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	rzadko kiedy	ditto	wcale nie
16. Jakie mięso jadają: wołowina	nigdy	ditto	ditto
krowina	"		
cielęcina	"		
baranina	"		
świnina	rzadko kiedy		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nigdy		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane lub pieczone	ditto	ditto
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	niewiadomo	dtto	dtto
20. Czy używają ryb? śledzi?	bardzo mało	dtto	dtto
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nigdy	dtto	dtto
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	tylko w lesie w stanie surowym		
buraki	dtto		
karpiele	nie		
kalarepa	nie		
cebula	tylko w lecie	dtto	dtto
czosnek	dtto		
ogórki	dtto		
kapusta świeża	dtto		
„ kiszona	na zimę kwaszona w beczkach		
i. t. d.	tylko jako jedyny zapas		
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany jako dodatek do kapusty		
bób	" " " do barszczu	dtto	dtto
fasola	nie		
soczewica	nie		
kukurudza	jako mamałygę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie		
jęczmienne	wyrabiają sami do własnego użytku	dtto	dtto
jaglanne	tylko w lecie		
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	nie		
żytnia	tak	dtto	dtto
owsiana	nie		
hreczana	nie		
jęczmienna	tak		
kukurydzana	tak		
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	różnego rodzaju w stanie świe- żym lub suszonym.	dtto	dtto
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak	dtto	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane lub pieczone	dtto	dtto
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy	dtto	dtto
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	rzadzych	dtto	dtto
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz na dzień	dtto	dtto
w zimie	dwa razy.		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	tak	dtto	dtto
piwo	mało		
miód	nie		
wino	nigdy		
wino owocowe	nigdy.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	niewiadomo	dtto	dtto
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką nadto piwem	dtto	dtto
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2. dni	dtto	dtto
w tygodniu adwentowym	cały adwent.		
w tygodniu wielkiego postu	" post.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie bezwarunkowo		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	niewiadomo		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ziołami (szpinakiem) a bardzo małą domieszką mąki		
	pszennych — jak mąki ryż. lub jęczmi.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Najzamożniejsi posiadają do 12. morgi pola nieurodzajnego.		
	mniej zamożni " " 5-6 " " "		
	najubożsi " ½-1-2 " " "		

543

539

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Zółkiew Nazwa miejscowości? Dzibuśki

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? do 2000.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle (w lecie / w zimie)	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie — w lecie — w dni zwykłe	chleb z czosnykiem i zupa kartoflana lub cebula ze słoniną	tak samo	chleb i czosnyk
— w lecie — w dni postne	chleb i zupa.	chleb i zupa	chleb.
— w zimie — w dni zwykłe	dto	dto	dto
— w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad — w lecie — w dni zwykłe	barszcz, lub kapusta z omastą mleczna kasza.	barszcz, lub kapusta mato omaszczona	zupa kartoflana lub cebula i chleb, mato omaszczona.
— w lecie — w dni postne	barszcz - kapusta postna	barszcz kapusta postna	
— w zimie — w dni zwykłe	dto	dto	dto
— w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze — w lecie — w dni zwykłe	kartofle z mlekiem, cebula, lub pierogi	kartofle ze serem, lub kasza jęczmienna mało omaszczona	kartofle pieczone, lub tylko chleb z solą.
— w lecie — w dni postne			
— w zimie — w dni zwykłe	dto	dto	dto
— w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają	żytny razowy	żytny razowy	jęczmienny lub pod. pakki przasne.
— z czego się składa	żyto - pszenica	żyto	jęczmień
— czy go sami pieką	sami	sami	sami
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	—
6. Inne pieczywa — jakie używają?	—	—	—
— z czego się składają?	—	—	—
— z kąd je otrzymują?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykły domowy	zwykły domowy	zwykły domowy
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta – barszcz, zupa kartoflana, lub czasu grochowy z serem, mięso wieprzowe.	kapusta – barszcz zupa kartoflana kasza jaczmienna lub owsiana z mlekiem	kapusta, barszcz, kartofle gotowane lub pieczone
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	zwykły	zwykły	zwykły
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	1/4 litry	1/8 litry	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	dto	dto	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne —	mleko słodkie i kwaśne. —	serwatka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z mleka kwaśnego	z mleka kwaśnego	—
12. Czy używają masła?	używają	używają	—
12. czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią solone	robią solone	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają	używają	tylko na „Wielkanoc"
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie: w dni zwykłe	słonina - sadło	słonina masło	bardzo zradko słonina
14. w lęcie: w dni postne	olej	olej	olej. —
14. w zimie: w dni zwykłe			
14. w zimie: w dni postne	dto	dto	
15. Jak często spożywają mięso?	jeden dzień w tygodniu	—	—
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
16. krowina	—		
16. cielęcina	—		
16. baranina	—		
16. świnina	świnina	—	—
16. jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane - wędzone	—	—
18. Czy używają drobiu?	Nie —	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	25 kilo	10 kilo	1 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi	śledzi	śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie	Nie	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest	marchew, buraki, cebula, czosnek ogórki kapusta świeża kiszona i t. d.	—
buraki	jest		
karpiele	—		
kalarepa	—		
cebula	jest		
czosnek	jest		
ogórki	jest		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	jest		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch bób i fasola uprawia ne są do potraw surowych p. j. kapusta barsz.		
bób			
fasola			
soczewica			
kukurudza			
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane jęczmienne i jaglane własnego wyrobu		
jęczmienne			
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	pszenna i żytnia	żytnia-jęczmienna	pszenna kupowana w składach.
żytnia			
owsiana			
hreczana			
jęczmienna			
kukurydzana			
ziemniaczana			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzyby zwykłe prawdziwe pieczarki i rydze świeże lub surowe	grzyby zwykłe prawdziwe, pieczarki i rydze świeże lub surowe.	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	—
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają	wypiekają	wypiekają
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w zimie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie	dwa razy dziennie
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka piwo	wódka	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	25 litr	25 litr	5 litr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka piwo	wódka piwo	wódka
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa		
35. Postów ile dni: w tygodniu adwentowym	7 dni		
35. Postów ile dni: w tygodniu wielkiego postu	7 dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1% mniej zamożnych 5% ubogich 4%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	pióła, jak Łoboda, pokrzywa buraczkowe liście		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

544

541

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żółkiewski Nazwa miejscowości? Kłodno

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina - dolinowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } gleba urodzajna

Narodowość ludzi? - polacy i ruscini Liczba ludności? 1809

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 razy	4 razy	3-dziennie
	w zimie	3 razy	3 razy	3 - dziennie
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	zupę. barszcz - kapustę	—	—
	w lecie, w dni postne	kartofle omaszczone to samo z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle - i zupę		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Kasza na mleku - barszcz Kapusta omaszczona słoniną		Krupniczek szczawiowy zwykle postny —
	w lecie, w dni postne	To samo lecz omaszczone olejem		lecz podczas uroczystości wielkiego święta jak np. Boże narodzenie omaszczone słoniną którą sobie zakupują. —
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski - z Kaszą		Barszcz - krupnik groszowy.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	co im pozostaje z obiadu - a czasami z kartofle		Kartofle
5. Chleb — jaki jadają		chleb żytni	chleb mieszany z jęczmieniem	placki - żytnie z jęczmienne
— z czego się składa				
— czy go sami pieką		Sami Gospodarz	pieką go sami	
— lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		Żadnej oprócz	innego pieczywa	nie używają.
— z czego się składają?				
— z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zwykle z wieczora zabiją rozczyn a rano go miesza i wypieka ją na pokojowym piecu, który przez dwie godzin tedy wpiec dobrze nagrzewają		ludzie ubodzy zwykle przy gotowaniu tylko drzewa piekę placki
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Krupnik jaglanny 2 3. grzybowy - 3 kwaszany z barszczem owsianym. 5 Kluski - 6 Kapusta. 7 Pierogi	Te są zwykłe potrawy dla zamożniejszych i mniej zamożniejszych	
sposób przyrządzania?			
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	W lecie używają wyższej miarki Krowiego na jedną osobę 1½ kotły		
w zimie	a zimowej pory na 1 osobę ½ kotły		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)			
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają ser Kwaśny go w beczkach otrzymują	wyrabiają ó kotły mają sobie na zimę przeważnie z mleka Krowiego	
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Masło używają dla siebie na zimę - lecz nie wielkie zapasy ser wszyscy go nie kupią - zalewają go bo tak wygotowują		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają do potraw - dla przyrządzenia ó lepszego smaku?		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	używają sadła ó słoninę		
w dni postne	a w dnie postne - rzepkowy olej - a polacy mleko ó masło		
w zimie — w dni zwykłe			
w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Mięsa mało spożywają - tylko w święta Bożego Narodzenia, Wielkanocy a w niedziele - prawie nigdy -		
16. Jakie mięso jadają — wołowina	Mięsa używają szczególnie wieprzowiny, baraniny		
krowina	ó poniższe wołowiny? a innego nigdy		
cielęcina			
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wędzone ó solone		
18. Czy używają drobiu?	Drób zwykle sprzedają na pieniądze?		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15½	7 —	4 Kg
20. Czy używają ryb? śledzi?	ryb nie używają z powodu drożyzny – śledzie w post używają wielkiej ilości		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miód zwykle sprzedają który idzie handlem pszczelarskim a pod czas tego Kasia jedzą go z chlebem.		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Marchew zwykle za zimą na zimę buraki przechowują w jamach cebulę robią na zimę do do ogórki wkładają na zimę a przechowują ich do maja do do do do do		
23. Czy są używane i w jakiej formie? groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch palony używają go na zupę. fasolę gotują z kluskami. nie produkują w tej okolicy.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy hreczane sami wyrabiają – albowiem w tej okolicy niema do kupienia hreczki Jęczmienna Kasza również dto. dto nie produkują		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Pszenną mąkę sprowadzają używają – i zaopatrują się na zapasie dto dto dto dto. nie produkują – produkują ale bardzo mało również mało niż Krup. nie produkują nie produkują		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzyby używają bez żyrko wilcze świeże	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Zapasy robią na zimę do 120 Korcy.	do 70 Korcy	do 9 co najwięcej 10 Korcy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	używają jak zwykle nie robią z kartofel w tej okolicy ber nie wypiekają placków	zwykle - zdarzyć	domieszek - ani do chleba, ani
29. Czy piją kawę, herbatę?	obecnych czasach używają herbaty		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Zdarzyć	Zdarzyć	Zdarzyć
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	raz na dzień dwa razy dziennie		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	używają wódki - ale dalsko mniej od wyjścia w życie ustawy o pojęciu ber o podwyższeniu podatku?		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	dokładnie nie da się to określić - biorąc na uwagę wzrost spożycia wódki proporcjonalnie - która spadła z kwoty 1200 Zł. na 400 Zł. rocznie do 3 Złoty na		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	herbatą, wódką także ber w małej ilości - a przeważnie piwo pójo.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni trzy zupełnie przestrzegają - a nawet i w Niedzielę		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają nabiału - w razie przestrzelenia przez miejscowego duszpasterza		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10 % zamożnych 20 % mniej zamożnych 25 % ubogich		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	innego pokarmu nie używają - w razie czasu go przednówku robią sobie kapłonak z rożnego ziela a nawet i pokrzywy młodej innego zielska		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

545

543

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żółkiew. Nazwa miejscowości? Busmin i przyległości: Mistrzejki, Cytule i Bór.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? — nizina.

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } stopień gleby policzony do klasy średniej ku ujemnej.

Narodowość ludzi? ruska. Liczba ludności? 1900.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle { w lecie / w zimie }	razy	trzy	razy
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni zwykłe	na przemian krupnik z białym mlékiem, albo barszcz z kartoflami.		
2. Co jadają na śniadanie { w lecie: w dni postne	to samo zaprawione olejem konopnym		
2. Co jadają na śniadanie { w zimie: w dni zwykłe	to samo co i w lecie na przemian.		
2. Co jadają na śniadanie { w zimie: w dni postne	to samo co i w lecie na przemian.		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni zwykłe	barszcz, kapusta i kartofle ze skwarkami, groch, bób i fasola		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w lecie: w dni postne	zwykle na przemian po dwie potrawy i raz pirogi z kartoflami lub z kapustą bardzo rzadko jadają. to samo tylko zaprawione olejem konopnym		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w zimie: w dni zwykłe	to samo co i w lecie na przemian po dwie potrawy		
3. Z czego składa się zwykle obiad { w zimie: w dni postne	to samo co i w lecie na przemian po dwie potrawy		
4. Co jadają na wieczerze { w lecie: w dni zwykłe / w dni postne / w zimie: w dni zwykłe / w dni postne	w ogóle jest zwyczajem co zostaje z obiadu, to jadają na wieczerzę — jednak z tą różnicą, że podczas zimy są zwyczaj palić w piecu dla ciepła — a wtedy jadają ją raczej z mąki albo kartofle.		
5. Chleb { jaki jadają	żytny, jęczmienny lub mięszany z kapustą, kartoflami i grochem — lecz zawsze po jednej mięszanicie na przemiany.		
5. Chleb { z czego się składa	z mięszanej mąki z żyta z jęczmienną napół — bardzo rzadko mięszany z kapustą, kartoflami, grochem a nawet z tackami		
5. Chleb { czy go sami pieką	zazwyczaj sami		
5. Chleb { lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa { jakie używają?	czasem placki tak zwane podpłatki,		
6. Inne pieczywa { z czego się składają?	do których mięszają, kartofle, kapustę, groch lub tackę, a zawsze po jednej mięszanicie na przemiany.		
6. Inne pieczywa { z kąd je otrzymują?	zwykle sami robią.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	zwykle rozczyniają na ciście a niedy na drożdżach		
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	czasami wyrabiają gurmułki kartoflane.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	krupnik krochmy, jaglany i jęczmienny, barszcz z gryczanego zaśpany jajami lub z kwasku, zacierka, kapuśniak zwykły, zupa kartoflana, kapusta, kartofle mięte, miesiedy gotowki z jajami, t. j. liście kapuściane, w które zawijają się jaglyk lub krupy krochmy.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	tylko czasami — zaś wiekie ludzi prawie nigdy		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	bardzo rzadko — a wiekszy zaś zużywają nigdy		
	10 liter na rok cały.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	prawie wszędzie zaś słodkie jak zbierane lub maślankę, a śmietanę tylko do zaprawiania pierogów.	—	—
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	więcej na sprzedaż, jak na własny użytek z mleka słodkiego.		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	więcej na sprzedaż, jak dla siebie, dla tego zwykle na zimę nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo rzadko — nigdy		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło lub śmietana	tak samo	w braku oleju — mlekiem z dodatkiem tartego
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	olej konopny	tak samo	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	sadło	bardzo rzadko z wyjątkiem olejów	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	olej konopny.	najrzadziej olej	
15. Jak często spożywają mięso?	w ogóle siedem razy na rok, a to: na prakilidi, na kapusty przed adwentem, na Boże narodzenie na święta, Jordańskie, na zapusty przed wielkim postem, na Wielkanoc i Zielone Św.		nigdy
16. Jakie mięso jadają wołowina			
16. Jakie mięso jadają krowina			
16. Jakie mięso jadają cielęcina			
16. Jakie mięso jadają baranina	zwykle baraninę i	tak samo	nigdy
16. Jakie mięso jadają świnina	świninę.		
16. Jakie mięso jadają jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	tak samo	nigdy
18. Czy używają drobiu?	bardzo rzadko — a najrzadziej na sprzedaż		nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Dziesięć kilogramów	pięć kilogramów	nic
20. Czy używają ryb? śledzi?	w ogóle wcale nie zazwyczaj		postne
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	w zjedzy	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	po jednem hektolitrze	po pół hektolitra	nic
buraki	tak samo	tak samo	nic
~~karpiele~~			
~~kalarepa~~			
cebula	po ćwierć hektolitra	po 10 litrów	nic
czosnek	tak samo	tak samo	nic
~~ogórki~~			
~~kapusta świeża~~			
kapusta kiszona	po 4 beczek pięciu hektol.	po 2 beczek trzy hektolitrowych	po 1 beczce dwa hektolitrowej
i. t. d.	litrowych		
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	po kilka hektolitrów	w ogóle w bardzo małej ilości	prawie w żadnej
bób	tak samo		
fasola piękna	po 1 hektolitrze		
fasola tyczna	" po 1/4 "		
soczewica	po 2 hektolitry		
kukurudza	bardzo rzadko		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczane	tak samo	żadne
jęczmienne	jęczmienne	tak samo	tak samo
jaglanne	jaglanne	tak samo	tak samo
~~przenne~~	wyrabiają zwykle sami		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	rzadko kiedy		
żytnia	najrzadziej	zwykle	bardzo rzadko
~~owsiane~~			
hreczana	czasem na pierogi i kluski		
jęczmienna	często	najrzadziej	zawsze
kukurydzana	bardzo rzadko	czasem	często
ziemniaczana	nigdy	nigdy	czasami

robią jacyś tacy zapas — rzadko go kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	w ogóle	tylko	suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	w ogóle wszyscy	robią zabie	znaczny zapas
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	zazwyczaj gotowane całe i mięte i pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	zazwyczaj	rzadko	Kiedy
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	bardzo rzadko	często	zrzydka
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasami		rzadko.
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	w ogóle suszone jabłka i gruszki w czasie postu		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz dziennie a czasami dwa razy		
w zimie	zwykle dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	zazwyczaj tylko rzadko		
piwo	bardzo rzadko kiedy		
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	rocznie 10 litrów w przeliczeniu		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	zwykle wódką, bardzo rzadko kiedy winem.		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	dwa dni t. j. we środę i w piątek		
w tygodniu adwentowym	siedem dni t. j. razem całego postu 40. dni		
w tygodniu wielkiego postu	siedm dni t. j. razem całego postu 49. dni.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	wcale żadnego nabiału nieużywają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	60.	100.	200.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Żurem owsianym, kiślem i pęcakiem.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

546 545

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żółkiew Nazwa miejscowości? Wiesenberg

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } Miejscowość jest pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? kolonisci niemieccy Liczba ludności? 487

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie	trzy razy dziennie
	w zimie	" "	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie — w dni zwykłe	W dni zwykłe jadają różne gatunki zupy jakoto: z mąki, krup i kartofle tak w lecie jak i w zimie.	jak najzamożniejsi	jak zamożni
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe			
	w zimie — w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie — w dni zwykłe	Obiad składa się z mięsa, kartofle i jarzyny i legumin.	Obiad składa się też z mięsa, legumin i jarzyny i kartofel.	Obiad składa się zwykle z kartofel i innych potraw z jarzyny.
	w lecie — w dni postne	składa się obiad ze strav przyprawionych nabiałem		
	w zimie — w dni zwykłe	jak w lecie	"	"
	w zimie — w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie — w dni zwykłe	Na wieczerze jadają kartofle z mlekiem kwaśnem, albo też z polewką albo też z cebulą.		
	w lecie — w dni postne			
	w zimie — w dni zwykłe			
	w zimie — w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		Jadają zwykle chleb żytny, którego sami pieką.		
5. Chleb — z czego się składa				
5. Chleb — czy go sami pieką				
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo				
6. Inne pieczywa — jakie używają?		—	—	—
6. Inne pieczywa — z czego się składają?				
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?				

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Mąkę dają do dzieży, dodając trochę kwasu mieszanego z wodą, zostawiając tak przez całą noc a potem dodają jeszcze mąki i wkładają tak tym sposobem przygotowane ciasto surowe w formie	kochenków do pieca piekarskiego.	
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Żupy, kartofle, warzywo strączkowe, leguminy różnego gatunku, naleśniki, kartoflaki z pierogi.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają w lecie i zimie	używają w lecie i zimie	używają tylko w lecie
w zimie			
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleko słodkie, kwaśne śmietanę i maślankę	jak najzamożniejsi	tylko kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają tak zwane kwarkle	jak najzamożniejsi	nie
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają masła do chleba a na post zimowe przechowują masło topione.		nie
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają tylko do potraw		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	W dni zwykłe używają jako omasty smalec i słoninę a	jako omasty smalec i słoninę a	olej
w lecie: w dni postne	w dni postne masło		
w zimie: w dni zwykłe			
w zimie: w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Co niedziele i święta i w tygodniu zwykle w czwartek		Tylko w niedziele i święta
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina			
cielęcina	Świninę	Świninę	Świninę
baranina			
świnina			
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Mięso wędzą	Mięso wędzą	Mięso wędzą.
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	nie wiem	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	Są zapasy z marchwi, buraków cebuli, czosnku, ogórków i kapusty kiszonej	jak najzamożniejsi	jak zamożniejsi
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Groch, fasolę i soczewicę z kartoflami przyrządzone zaprasz śmietaną,	używają w formie kąsmażone masłem,	zupy mieszanej z smalcem lub kwaśną
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Używają krupy hreczane, jęczmienne i jaglanne wyrabiając je sami.	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Mąki używają żytnią, pszenną i jęczmienną nie kupują.	—	tylko żytnią kupują tylko czasowo.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	—	—	—
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią wielkie zapasy na 200 korcy i więcej	na 100 korcy	na 20— 40 korcy.
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Ziemniaki spożywają z mundurem i jako domieszkę do innych strawy		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tylko we święta ~~do~~ u nie dziele i na prazdnik		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Robią z gruszek i jabłek suszu		nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła ⎧w lecie ⎩w zimie	Tylko w zimie palą w piecach celem gotowania jadła po trzy razy dziennie		nie
32. Jakie trunki piją przeważnie? ⎧wódka ⎪piwo ⎪miód ⎪wino ⎩wino owocowe	Przeważnie piją wódkę i	piwa	tylko wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	nie wiem		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się piwem, wódką i herbatą		tylko wódką
35. Postów ile dni ⎧w zwykłym tygodniu ⎪w tygodniu adwentowym ⎩w tygodniu wielkiego postu	jeden dzień w tygodniu trzy dni cały post wielki		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają nabiału.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 20 procent mniej zamożnych 10 procent a ubogich 6 procent		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie wiem		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

547 547

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żółkiew Nazwa miejscowości? Żeldec

Jaka miejscowość? górzysta? – pagórkowata? – nizina? tak.

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? – średnio urodzajna? tak. – nie urodzajna? –

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 2000 (dwa tysiące)

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: pięć razy: I. śniadanie II. śniadanie III. obiad IV. podwieczorek i V. kolacya. – w zimie: trzy razy. –	pięć razy: jak najzamożniejsi. – trzy razy. –	cztery razy: drugiego śniadania nie jedzą. – trzy razy. –
2. Co jadają na śniadanie	w lecie: w dni zwykłe: ser, chleb, masło i wódka. – w dni postne: olej lniany z cebulą, ogórki kiszone z kartoflami pieczonymi i kapusty. – w zimie: w dni zwykłe: z owoców: wiśnie, jabłka i gruszki. kartofle z serem, kluski z omastą. kleicki z różnych krup z mlekiem. – w dni postne: kartoflana kapusta z kluskami.	ser, chleb i wódka. – taksamo jak najzamożniejsi. – taksamo jak najzamożniejsi. –	serwatka z chlebem lub kartoflana kapusta. – ogórki kiszone, kartofle pieczone i chleb z cebulą. – pencak, kapuśniak lub klejk. – taksamo ale nikomaszczone. –
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie: w dni zwykłe: mleko rozsypane krupami, pierogi, kaszka prezcarna, jęczmienna lub jaglana, kluski z serem i kapusta ze słoniną lub barszcz z mięsem. w dni postne: ogórki z chlebem, kartofle ogórki. krajane z cebulą, barszcz, żur z otrębami, kapusta z owoców, pierogi z kapustą lub z „wcerdą“. – w zimie: w dni zwykłe: pierogi z sera i kartofli, pencak, „kołtyki“ „kociuby“ i mleko rozsypane krupami, kapusta. – w dni postne: fasola – „jasik“ z kluskami. Tokan z krupami placki kartoflane, „kołtyki“ z makiem i buchty na oleju.	taksamo potrawy co najzamożniejsi lecz w mniejszej ilości i liczbie z mniejszą ilością masła. – taksamo jak najzamożniejsi. – taksamo, co najzamożniejsi. – taksamo, co najzamożniejsi. –	„hołojuszka“ t. j: mleko na pół z wodą rozsypane krupami, kartofle z kluskami lub serem. kartofle z serem lub kaszą. – barszcz z makowym mlekiem, kartofle, żur z otrębami. – kapusta z grochem, groch, pencak, kaszka jęczmienna na kartoflach gotowana i serwatka. – kartofle pieczone z „skrzyżanką“, barszcz, kasza. –
4. Co jadają na wieczerze	w lecie: kartofle z serem lub słoniną, kluski z serem, kasza z mlekiem, cebula smażona z śmietaną. – w dni postne: kartofle z ogórkami, krupnik z mlekiem makowem lub kapustą. – w zimie: w dni zwykłe kluski ze słoniną, pierogi z serem i kartofli, krupnik ze słoniną. – w dni postne „skrzyżanki“ z kartoflami prod. t. j. uklepany popiczyn z mąki, gotowany. –	taksamo jadła, co najzamożniejsi – n. b. mniej potraw. –	kartofle, barszcz lub „jusaka“, pencak, kapusta. – kartofle, ogórki z chlebem, krupnik. – kartofle, kluski z skwarkami z serem. – „skrzyżanki“ z kartoflami, kartofle, żur lub „kwaska“
5. Chleb	jaki jadają pytlowany pszenny, żytni lub jęczmienny. – z czego się składa z mąki bez przymieszek. – czy go sami pieką sami. – lub czy go kupują i gdzie, od kogo nie kupują. –	razowy pszenny, żytni lub jęczmienny. – z mąki bez przymieszek. – sami. – nie kupują. –	razowy żytni lub jęczmienny. z mąki bez przymieszek. sami, n. b. kupuje zboże i mele na jarmark. – nie kupują. –
6. Inne pieczywa	jakie używają? baby, bułabuchy na drożdżach, „kołtyki“ „kociuby“ kluski, pierogi pieczone z serem, placki drożdżowe, pampuchy smażone i inne. – z czego się składają? z mąki, drożdży, wody, sera, kartofli, masła, kapusty. – z kąd je otrzymują? sami wyrabiają. –	taksamo pieczywa, co najzamożniejsi. sami wyrabiają.	„pantanica“ placki i „babki“. – z mąki, wody, kapusty kupują z mąki i sami wyrabiają. –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	pieczemy na drożdżach - jak kuchcie - na smak żydowski. Bochenki duże pieczemy, bułki, rogale i jęczmienny na skwaśniałem cieście i drożdżach, rozczyn na serwatce,	Tak samo, jak najzamożniejsi. -	rozczyn na skwaśniałem cieście, woda i mąka t. j. żydowski chleb
innego pieczywa?	rozczyn z drożdżami dodaje mleka, słodzeni, posypki, kolejanej słoniny, oleju. -		nie używają. -
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	jarzyny, mączne i strawne, a w Święta i w dnie familijnych uroczystości wesela, okrzesiny cztery inszyne. - barszcz, kapusta, groch, fasola, ogórki; sałata, pierogi, kluski itp.; skociopuby; kasze	Tak samo, jak u zamożniejszych bogaczy. -	jarzyny, mączne i strawne; mięsa używają tylko na Wielkanoc i Boże narodzenie. -
sposób przyrządzania?	dla biednych miejsca i czasu nie podaje się sposobu przyrządzania tak zwanych.		Tak samo, jak u poprzednich. -
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada	w lecie ½ litry dziennie, w postne dni nie używa mleka. -	⅓ litry dziennie. -	¼ litry dziennie. -
	w zimie ¼ litry dziennie z wyjątkiem postów.	⅕ litry dziennie. -	⅛ litry dziennie. -
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	We wszystkich Świątecznych potrawach oprócz słodkiej śmietany.	Tak samo jak najzamożniejsi. -	Tak samo jak u poprzednich. -
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak jest. - z kwaśnego. -	jak najzamożniejsi.	jak poprzedni.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	tak jest — tylko w lecie. - nie robią lecz sprzedają solone lub niesolone handlarzom masła. -	Tak samo. -	nie mają i nie używają. -
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	tak jest: gotowane, smażone do barszczu i ciast. —	do barszczu i gotowane na Wielkanoc	tylko na Wielkanoc.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masła, sadła, słoniny. -	jak najzamożniejsi i prócz masła.	i masła i łoju.
w dni postne	oleju i mleka masłowego i z śmietaną. -		oleju konopnego. -
w zimie w dni zwykłe	sadła, słoniny.		
w dni postne	oleju, mleka - jak powyżej.		
15. Jak często spożywają mięso?	na Wielkanoc, Zielone Święta, Boże narodzenie, wesela, spominki i kilkakrotnie dni mięsnych. —	na Wielkanoc, Boże narodzenie i na wesela.	tylko na Wielkanoc
16. Jakie mięso jadają: wołowina	przeważnie skiby.	Taksamo, jak najzamożniejsi. -	na Wielkanoc i li. tylko świniny. -
krowina	tak samo. -		
cielęcina	nigdy. -		
baranina	tak samo.		
świnina	ulubiona potrawa. -		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	nie jedzą.		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	we wszystkich Świątecznych potrawach gotowane i pieczone. ciach. -	Gotowane lub solone. —	Taksamo jak zamożniejsi. —
18. Czy używają drobiu?	tylko w chorobach rosołu z drobiu - gdy lekarz zaordynuje.	Taksamo jak najzamożniejsi.	nigdy. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	30 Kilogramów. -	10 Kilogramów	2 Kilogramy
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi i inne Ryby w nie postne. -	bardzo mało. -	tylko w Lody, gdy tanie na targu. -
21. Czy używają miodu? w jakiej formie?	Surowego jako przyprawy do potraw macerują i jako trunek w Karczmie a, Ubożsi nie piją wódki	tylko do potraw macerują	nie używają. -
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? Skrzyniowski: marchew; buraki; ~~Krupiec~~ ~~karpiele~~ ~~rzodkiew~~ ~~kalarepa~~; cebula; czosnek; ogórki; kapusta świeża; ~~ćwikła~~ kiszona; ~~i. t. d.~~	marchew surowa w piwnicach i suszona. - buraki surowe w piwnicach na barszcz. surowe w piwnicach na Stypchu. - Ogórki Skiszone w Beczkach. - kapusta Skiszona w głowach gotowana potem zapiekana i Skiszona w Beczkach. - Pietruszka. -	Tak samo, zasypują w Stodole jeżeli nie mają piwnic. - Tak samo, jak najrzadziej. -	marchew surowa w Stodole buraki: " " rzodkiew " " cebula: w piwnicach czosnek: " " o górkach nie mają na Rynku. Kapusta Skiszona w Beczkach. -
23. Czy są używane i w jakiej formie	z Kapustą i Strączami jarzynowe. groch sam na Stronie, z pietruszką na Rzepę na pół: pieczak i jako Rupa. - bób gotowany i odcedzony z barszczem. fasola sama i do Rupy Szparagowej. - soczewica nie sieją. - kukurudza nie sadzą.	Tak samo, jak najrzadziej. -	Tak samo jak powyżej.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane) Są najwyższej części Rupy ją bo Lis tutaj nie rodzi Hreczki. - jęczmienne sami wyrabiają. - jaglanne Tak samo. przenne nie używają. -	nie używają. - sami wyrabiają. Tak samo. - nie są znane.	nie używają. Kupują. Kupują. - nie używają. -
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	~~i w nie świąteczne:~~ przenna na chleb i paschy. - żytnia na chleb. - owsiana na piwo i ~~Tow~~ Skisiel; hreczana nie używają. - jęczmienna na chleb ze żytnią zmieszana. kukurydzana lub na pierogi sama bez żytniej: - nie używają. - ziemniaczana Tosamo. -	na paschy na chleb na piwo i Skisiel nie używają. - z żytnią zmieszana lub sama na pierogi. - nie używają. Tosamo. -	nie używają. - na chleb. - na piwo i Skisiel nie używają. na pierogi. - nie używają. nie używają. -

Sami wiozą mleć do młyna. - jak najrzadziej. Kupują w Rynku. -

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Tak jest: zwykłe grzyby, opieńki, babki, maślaki, pieczarki, rydze, inne w lutych lasach rosnące, świeże, suszone i marynowane na zimę. –	Tak samo jak najzamożniejsi. –	Tak samo jak poprzedni. –
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	zakupują w Skopce. –	Tak samo.	Skupują i zakupują
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane, pieczone, jako zupę, do przegôr cat. –	Tak samo, jak najzamożniejsi.	Tak samo jak poprzedni. –
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie używają. –		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Tak jest. –		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Tak jest w niewielkiej. –	tylko herbatę w miesiącu.	nigdy. –
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, ~~śliwki~~ suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszone wiśnie, jabka i gruszki. –	Tak samo jak najzamożniejsi, tylko nie robią wiśniaku. –	nie mają. –
~~śliwek nie ma w Kerdon.~~	W miesiącu robią wiśniak na zimę. –		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła	w lecie dwa razy: rano i w wieczór	Tak samo.	dwa razy. –
	w zimie trzy razy. –		dwa razy. –
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódkę, piwo, miód	piwo, wódkę i miód. –	wódkę i piwo. –	wódkę. –
wino, wino owocowe	nie piją, w Karcemie nie bywają żyd. –		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	16 litrów.	10 litrów.	10 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Kawą, herbatą na śniadanie z rumem, wódką, piwem i miodem i wiśniakiem. –	herbatą, wódką i piwem. –	wódkę. –
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa dni: środa i piątek. –		
w tygodniu adwentowym	przez cały adwent t. j: mniej więcej 6 tygodni.		
w tygodniu wielkiego postu	" " wielki post t. j: 40 dni. –		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają, natomiast piją herbatę. –		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich)?	30% zamożnych, 60% mniej zamożnych i 10% ubogich t. j: takich, którzy w czasie nieurodzaju mieliby potrzebnych grzybów nie byłby w stanie zarobić. –		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Głodu od 1855 roku nie było w Kerdon, na przedówku biorą ubodzy zboże na odrobek u zamożnych, ci mają zarobek we dworze przy sadzeniu i ogartywaniu Kartofli potrzebnych dla miejscowej gorzelni i zarabiają tedy najmniej 2 ort. gotówką, w zimie do 2 ½ ort.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	ad 8: Pomieszkanie miejscowość Kerdon należy do najzamożniejszych powiatu Pisz. Lecz z powodu że niewystarczający tabelowej posiadają wiele pól i tak średniej urodzajności ale natomiast w Kerdon dobrze uprawiane, utrudnia tu nadto bagnista bardzo i żwirowata, sprzęto i kuchenna bogata w rozmaite potrawy, których nazwy i sposób przyrządzania dla braku miejsca i czasu nie są podane. – ad 32: Dziedziczna profinacyja profinacyjnych		

548 549

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żółkiew Nazwa miejscowości? Żółtańce

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) urodzajna

Narodowość ludzi? gr. ka. i rz. ka. wyznania Liczba ludności? 3700

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Z rana jedzą obiad, w południe przekąska z pozostałego obiadu,		
	w lecie, w dni postne	Bez żadnej omasty te same potrawy.		
	w zimie, w dni zwykłe	W zimie taki sam porządek		
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz lub kapusta z ziemiakami i chlebem, potrawy mączne i jarzynne omaszczone słoniną, olejem lub nabiałem.		
	w lecie, w dni postne	Te same potrawy najczęściej bez omasty lub z olejem.		
	w zimie, w dni zwykłe	Taki sam porządek i w dnie zimowe.		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Prawie takie same potrawy lub z odmianą nieznaczną,		
	w lecie, w dni postne	dto. bez omasty.		
	w zimie, w dni zwykłe	Taki sam porządek w gotowaniu potraw.		
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb — jaki jadają		żytni lub pszenny	żytni	żytni i z pośladów tylko po zbiorze, na przednówku bez chleba z wszelkich pośladów
5. Chleb — z czego się składa		z żyta, pszenicy i jęczmienia	z żyta i jęczmienia	
5. Chleb — czy go sami pieką		sami pieką	sami pieką	sami pieką, a przy dobrym zarobku kupują, w miejscu lub mieście od żydów
5. Chleb — lub czy go kupują i gdzie, od kogo		—	—	
6. Inne pieczywa — jakie używają?		We święta bułki, strucle, paski Knysze lub Korowáje		
6. Inne pieczywa — z czego się składają?		Z mąki i wewnątrz	ser, kapusta lub cebula z olejem przysmażana,	
6. Inne pieczywa — z kąd je otrzymują?		Prawie zawsze swoją mąkę mają we młynie, lub w domu na żarnach mie- lone,		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Mąkę rozczyniają ciastem kwaśnem, wymieszają i dają drożdży, by ciasto prędzej rószło, zwykle z pszennej i jęczmiennej. Chleb domowy żytni razowy.		z mąki żytnej, pszennej i
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	Z mąki pszennej i jęczmiennej bułki na drożdżach wyrabiają.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Jarzynne i mączne z zebranych ziemiopłodów.		
Nazwy ich?	Barszcz, kapusta, pierogi, zupa grochowa, fasolowa, kminowa i różne kasze hre czane, jaglane, jęczmienne i codziennie ziemiaki.		
sposób przyrządzania?	Z omastą świńską, olejem lub nabiałem.	olej lub nabiał	najczęściej bez omasty
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	Używają 1. litra na osobę,	Jak samo.	Jedyna omasta do potraw wszystkich.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	O połowę mniej, lub jakby nie dość krowy zapełnić nie.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	W każdej formie	Tylko zbieranem potrawy zabielają	Często nie używają nabiału jak krowy nie mają
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają zwykle z mleka kwaśnego na własny użytek i na sprzedaż.		
12. Czy używają masła?	Rzadko używają sami, wy-		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	cej sprzedają, po zrobieniu solą, układają w faski i serem przekładają. Na śniadanie i w czasie żniwa wszelki nabiał sami spożywają przy ciężkiej pracy.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja używają na jajecznicę lub osobno rzadko, tylko na Wielkanoc każdy mieć musi		
	choćby najbiedniejszy, a w innej porze jaja sprzedają lub za sól zamieniają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	słoniną	słoniną	słonina
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	słoniną	słoniną	słonina
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	Co niedzielę i święto, a najwięcej na Wielkanoc	Tylko na Święta Wielkanocne	
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
krowina	—		
cielęcina	—		
baranina	—		
świnina	świnina	świnina	świnina
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane z barszczem lub kapustą	Gotowane z barszczem lub kapustą	
18. Czy używają drobiu?	Rzadko	Czasem w Tłoki	Prawie wcale

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	60 Kilog.	30 Kilog.	3 Kilog.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi	Śledzi	Śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	surowa i suszona do zaprawy różnych potraw. z tych Kwaszą barszcz i na przyprawę do potraw. — — do przyprawy potraw i do spożywania surowo. Tak samo używają Kwaszą w beczkach i jedzą z chlebem jako przekąskę. Jako potrawę prawie codzienną, jeśli nie na obiad to na wieczerzę.	—	—
23. Czy są używane i w jakiej formie groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	Same lub w przyprawach z potrawami używają te wszystkie strączkowe rośliny.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Krupy hreczane, jęczmienne i jaglanne pod nazwą zaspa wszyscy bez wyjątku używają, jeśli się urodzi, w razie przeciwnym, nie jedzą tylko takie krupy, jakie ma.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Prócz owsianej i ziemniaczanej, wszystkie inne używają jeśli się urodzi, w razie przeciwnym obchodzą się bez tych gatunków jeśli mają, zapasy nie robią, bez odczasu do czasu mielą po młynach, lub mielą codzienne na żarnach, i mają te zapasy zawsze świeże.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże ugotowane i suszone przez lato i jesień, a to: grzyby, Rozaty, maślaki, opieńki, Rówki, siwerulki, białe, piecarki, rydze.		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Ziemniaki każdy robi jak największy zapas, bo to jest główna i niezbędna potrawa każdego		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane, pieczone, z krupami i mąką zasypane.		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Jako domieszki rzadko używają, bo	nie umieją mąki robić.	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	Przy wielkich uroczystościach piją kawę lub herbatę, ale po zjedzeniu poprzód		
	różnych potraw, z artykułów ale podłych, fałszowanych z różnemi domieszkami.		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą różne owoce i jako przyprawę do potraw używają		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	Rano na obiad i wieczór na wieczerzę. W zimie i lecie jednakowo. —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	Wódkę i piwo piją przeważnie, innych napojów nie używają.		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10. liter	12 liter	18. liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódkę, arak, piwo i herbatę z rumem.		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Co piątka Sześć niedziel adwentu — post Spasiówka dwa tygodnie, Siedem ~~tygodni~~ wielkiego postu, post Petrówka dwa lub trzy tygodnie		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Dawniej żadnej omasty prócz oleju nie używali, teraz używają nabiału, a niektórzy i innej omasty.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Zamożnych 4ra Mniej zamożnych 9ga Ubogich 24ga		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie głodu i przednowku, czystem kwasem różnego rodzaju, roślinę kwasek i łebiodę, ziemniakami jeśli są, bez chleba.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Teraz zamożniejsi a nawet zarobkujący, kupują mąkę jarową by pieczywo było delikatniejsze, a z omasty orzechy orobione od karde świętą świninę i mięso bydlęce.		

Jeżkota dziedzictwo Zöttanice dnia 29. Kwietnia 1891

L. Błogocki

65.

549

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Balicze podgórne vel zawrzowne

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } urodzajna

Narodowość ludzi? 95% obz. gr. kat. 7% obz. rz. kat. 3% izrael. Liczba ludności? od 700 do 800.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy na dzień jadają	trzy razy na dzień jadają	trzy razy na dzień jadają
	w zimie	trzy razy na dzień jadają	trzy razy na dzień jadają	trzy razy na dzień jadają
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, kapustę, kaszę jaglaną, czér, pirogi, kartofle	barszcz, kapustę, czér, pirogi kartofle.	barszcz, kartofle, kapustę, czér.
	w lecie, w dni postne	barszcz, kapustę, czér, pirogi, kartofle	barszcz, kapustę, czér, kartofle	barszcz, kapustę, kartofle
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, kapustę, kaszę jaglaną, czér, pirogi kartofle	barszcz, kapustę czér pirogi	barszcz, kapustę i czér
	w zimie, w dni postne	barszcz, kapustę, czér, kartofle.	barszcz i kapustę, czér	barszcz i kapustę
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	barszcz, pencak (tohara) z mlekiem, kartofla z mlekiem Krosánm	barszcz, kartofle z krosánm	barszcz,
	w lecie, w dni postne	barszcz, pencak z fasolą, grochem...	barszcz	barszcz
	w zimie, w dni zwykłe	barszcz, pencak z grochem, fasolą i z mlekiem	barszcz,	barszcz
	w zimie, w dni postne	barszcz z fasolą, bobem i grochem jabłczanką	barszcz, jabłczanką	barszcz
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	czér lub zaciérkę z mlekiem	czér lub zaciérkę	czér lub zaciérkę
	w lecie, w dni postne	czér z wyrosem z jabłek lub grozon lub zaciérkę na wodzie rozpuszczona,	dtto	dtto
	w zimie, w dni zwykłe	czér, lub zaciérkę z mlekiem	dtto	dtto
	w zimie, w dni postne	czér lub zaciérkę na wodzie rozpuszcz.	dtto	dtto
5. Chleb	jaki jadają	razowy żytni,	razowy żytni, jęczmienny, kukurudzianny.	
	z czego się składa	wodają razem ze mąki żytniej kartofli tartej	wodają też kartofli tartej	
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	chleba nie kupują.	chleba nie kupują	chleba nie jadają
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kartoflanniki	kartoflanniki	kartoflanniki
	z czego się składają?	z kartofel i mąki żytniej.	z kartofel i jakiej kolwiek mąki.	same kartoflanniki
	z kąd je otrzymują?	sami przyrządzają	sami przyrządzają	sami przyrządzają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	rozczyniają mąkę żytnią z kwasem, mieszą tą samą a czasem z kukurydzianą lub z jęczmienną	tak samo jak najzamożniejsi. –	↓
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	przaśne placki kukurydziane lub owsiane	tak samo	przaśne placki owsiane. –
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane	tak samo, jak w najzamożniejszych	tak samo, jak w mniej zamożnych
Nazwy ich?	barszcz, kapusta, zacr, pierogi, kasza jaglana, kukurydziana, jęczmienna lub owsiana. –		
sposób przyrządzania?	barszcz z buraków zasypany krupami kukurydzianymi, lub jaglanymi; jadają go z fasolą lub bobem i z kartoflami. Kapustę robią tak samo sposób przyrządzają, co i barszcz. – Zacr gotowany z mlekiem lub wodą i kukurydzianymi tak samo Pierogi z kartofl. z fasoli, kapustą i grzybami. –		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	½ litry na dzień	¼ litry na dzień	⅛ litry na dzień
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	⅛ litry na dzień	⅛ litry na dzień	nie używają
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie kwaśne zbierane kwaśne śmietana, maślanka, serwatka.	tak samo, jak najzamożniejsi.	mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka, serwatka. –
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają sery z ~~słodkiego~~ kwaśnego mleka. –	tak samo jak najzamożniejsi.	Nie wyrabiają serów
12. Czy używają masła?	używają masła	używają masła	nie używają masła
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią żadnych zapasów	nie robią żadnych zapasów	nie robią żadnych zapasów
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają jaj	nie używają jaj	nie używają jaj
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masła	masła	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej	olej	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	masła	masła	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej	olej
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy na rok	trzy razy na rok	nigdy
16. Jakie mięso jadają — wołowina	wołowinę	wołowinę	
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	żadne
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	
16. Jakie mięso jadają — świnina	świninę	świninę	
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki	króliki	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	nie przyrządzają mięsa
18. Czy używają drobiu?	używają drobiu	nie używają drobiu	nie używają drobiu

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1. Kgr.	½ Kgr.	0
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają ryb i śledzi	używają ryb i śledzi	używają ryb i śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	z wódką	z wódką	z wódką
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa / cebula / czosnek / ogórki / kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.	marchew suszona buraki świeże na barszcz 0 0 cebula pleciona w wiónce czosnek pleciony w wiónce kiszone ogórki 0 kiszona kapusta	Jak sam, jak najczęściej	
23. Czy są używane i w jakiej formie? groch / bób / fasola / soczewica / kukurudza	groch używają gotowanego do barszczu i Kapusty bób używają gotowanego do barszcza i kapusty fasolę gotowanej używają do barszczu, kapusty i pirogów — kukurudzy jako mąki i Kruh używają	grochu, bobu, fasoli i kukurudzy używają za przyprawę do barszczu i Kapusty.	Tak samo jak mniej zamożni używają grochu bobu, fasoli i Kukurudzy.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) / jęczmienne / jaglanne / przenne	— jęczmienne jaglanne kukurydziane. —	— jęczmienne jaglanne kukurydziane —	— jęczmienne — kukurydziane —
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna / żytnia / owsiana / hreczana / jęczmienna / kukurydzana / ziemniaczana	pszenna żytnia owsiana ——— jęczmienna kukurydziana ———	pszenna żytnia owsiana — jęczmienna kukurydziana —	— — owsiana — jęczmienna kukurydziana —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	grzybów białych używają: świeże gotują i suszą na zimę	tak samo, jak	najzamożniejsi
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy ziemniaków	robią zapasy ziemniaków	nie robią zapasów
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone gotowane i pirożi kartoflane	tak samo, jak	najzamożniejsi
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją kawę i herbatę	piją herbatę	nie piją ani kawy ani herbaty
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą śliwki, gruszki i jabłka. —	tak samo, jak	najzamożniejsi
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	jeden raz	jeden raz	jeden raz
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	pijają wódkę	wódkę	wódkę
32. Jakie trunki piją przeważnie? — piwo	" piwo	piwo	
32. Jakie trunki piją przeważnie? — miód	— —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino	— —		
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wino owocowe	— —		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	4 litry	10 litrów	20 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką i piwem	wódką i piwem	wódką

35. Postów ile dni:
- w zwykłym tygodniu — dwa dni
- w tygodniu adwentowym — siedm dni
- w tygodniu wielkiego postu — siedm dni

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? — nie używają ani mleka ani masła

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). — stanowią procentowy w przybliżeniu ludzi trzech kategoryj: zamożnych 15%, mniej zamoż. 35%, ubogich 50%

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? — żywią się znanymi pokarmami

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

550 553

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Brzezina.

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nad Dniestrem

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? względnie w latach gorących. / nie urodzajna? /

Narodowość ludzi? ruscy Liczba ludności? 1225.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	3 razy	3 razy	3 razy
	w zimie	dwa razy	2 razy	2 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	o 7 rano razem obiad i śniadanie		
	w lecie, w dni postne	o 6 rano obiad z śniadaniem razem próz nabiału.		
	w zimie, w dni zwykłe	o 8 rano obiad z śniadaniem razem		
	w zimie, w dni postne	tak samo. próz nabiału.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kaszą z mlekiem, kapustą, barsz, kartofle, kukurjanka z wrzącem mlekiem tylko nie wyjątkiem te potrawy z jednem dniem tylko na przemian		
	w lecie, w dni postne	tak samo próz nabiału, tylko z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo jak latem, tylko jarzyny z roślin strączkowych a to: bób, fasola, groch,		
	w zimie, w dni postne	tak samo próz nabiału tylko z olejem		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	pozostałości z obiadu, albo kartofle z mlekiem kwaśnem		
	w lecie, w dni postne	tak samo próz nabiału tylko z olejem		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo.		
	w zimie, w dni postne	do	do	do
5. Chleb	jaki jadają	żytny razowy	żytny razowy	żytny razowy.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	sami	sami	sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	nie	nie	nie.
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pierogi	pierogi	pierogi.
	z czego się składają?	z sera, jajeł, kartofli lub z kapusty.		
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły wiejski,	zwykły wiejski.	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	/	/	/
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz, kapusta, kasza jaglana, pierogi, zupa, dynia, marchew, kartofle, rzepa, kwaszona, groch, bób i fasola.		
sposób przyrządzania?	zwykły wiejski, z dnia potrawy bez omasty z innej zamiast tego, lub dzień.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają przeciętnie na jedną osobę 1 Litr		
w zimie	— "	½ Litra	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako omasty		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają ser na własny użytek z mleka krowiego.		
12. Czy używają masła?	używają masła.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	zapasu masła nie robią.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie używają.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło i mleko.	tak samo	tak samo
w lecie — w dni postne	oleju.	"	"
w zimie — w dni zwykłe	"	"	"
w zimie — w dni postne	"	"	"
15. Jak często spożywają mięso?	Na wielkanoc święta i frajerki.		
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
krowina			
cielęcina			
baranina			
świnina	świninę, najczęściej	/	/
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	z własnego gospodarstwa świninę wędzą	/	/
18. Czy używają drobiu?	w razie słabości	w razie słabości	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	8 1/4 Klg.	4 1/4 Klg	2 1/8 Klg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	nie używają ryb	tylko z jarcem w dni postne śledzi	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają,		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	przechowują, wyjąwszy, prócz kalarepy, karpieli i karafiołów		
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	prócz soczewicy, inne używają jako potrawy gotowane w sposób zwykły.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	Najrzęj używają jaglane		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	Kukurudziannej używają, żytniej w dnie powszednie, a w dnie świąteczne przenej.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?		rzadko białych prawdziwych najczęściej podgrzybków.	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?		robią,	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?		jako potrawy i pieczone.	
czy ich używają jako domieszki do chleba?		czasami.	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?		wypiekają,	
29. Czy piją kawę, herbatę?		bardzo mało.	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?		grzyki, śliwki i jabłka suszą	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie		raz rzadko kiedy dwa. dwa razy	
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe		wódkę i piwo	
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?		½ Litra.	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?		wódkę i piwem.	
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	2 dni	6 tygodni	7. tygodni.
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?		Nie używają	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	100. zamożnych	600 mniej zamożnych	575. ubogich.
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednówku, żyją, jak, rzepą, suszoną, kapustą, barszczem, kartoflami, kartoflanką, na wiosnę nabiną,		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Jak najzamożniejsi, mniej zamożni i najubożsi żywią się temi samemi potrawami, z tą różnicą iż najubożsi po największej części jedzą potrawy pośne.		

551

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Hołeszów z Łapszynem

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } gleba urodzajna

Narodowość ludzi? Rusini Liczba ludności? 954

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	jadają cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	jadają trzy razy	dwa razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	barszcz ze śmietaną lub z mięsem.	czyr. kaszę jaglaną	barszcz zaprawny
	w lecie, w dni postne	barszcz zaprawny krupami	czyr. z kaszą perłową	barszcz zaprawny
	w zimie, w dni zwykłe	łobarę z grochem i słoniną	kartofle, ocacierkę, kaszę	kaszę jaglaną, czer
	w zimie, w dni postne	kaszę jaglaną	kartofle, czyr. kaszę z olejem	fasolę
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kluski na mleku, kartofle ze słoniną, pirogi ze serem lub mieszane z makiem	barszcz biały, kartofle, czer na mleku,	czer, barszcz z kwaśnicą, grzyby, buby, kartofle
	w lecie, w dni postne	Pirogi ze śmietaną, kasza wypiekana. —	kaszę jaglaną na mleku kartofle, kasza wypiekana Pirogi mieszane	czer, barszcz zaprawny kartofle, bób, fasolę
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta ze słoniną lub ze salem, pirogi ze śmietaną lub ze słoniną	kapustę podsitą, łobarę, kolubci, groch z masłem	kapustę, czer, mamałygę. kolubci z olejem
	w zimie, w dni postne	kapusta z olejem, pecak z grochem kartofle duszone z olejem	fasolę, bób, groch, kartofle, kapustę z olejem	kapustę, kartofle w mundurze, fasolę, mamałygę
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kaszę na mleku, kartofle z masłem	kaszę jaglaną z fasolą czer z mlekiem kartofle pieczone	czer, kaszę jaglaną kartofle z fasolą
	w lecie, w dni postne	kaszę z grzybami, zielony bób, groch,		czer, kaszę jaglaną
	w zimie, w dni zwykłe	kapustę ze słoniną lub ze salem, kartofle, pirogi —	kapustę podsitą, fasolę kartofle, kolubci, pirogi	barszcz, czer ze makiem kartofle, kolubci
	w zimie, w dni postne	kapustę z olejem kluski, kaszę z fasolą.	barszcz zaprawny, fasolę bób, kartofle pieczone	kapustę, fasolę, dynię kartofle pieczone
5. Chleb	jaki jadają	żytni	żytni, kukurydziany	placki kukurydziane
	z czego się składa	z samej żytniej mąki	z mąki, z dyni, z tartych kartofli.	jęczmienny z tartemi kartoflami
	czy go sami pieką	sami pieką	sami pieką	sami pieką
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	— —	— —	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Pirogi, paski, baby, placki.	Pirogi, paski, baby placki.	Pirogi, paski,
	z czego się składają?	z mąki, sera i kartofli	z mąki, sera i kartofli takie z kapusty	z mąki i z kapusty
	z kąd je otrzymują?	sami sporządzają	sami sporządzają	sami sporządzają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	rozrywniają mąkę ciepłą wodą lub serwatką, mieszą porobiwszy, a gdy wyrośnie, wyrabiają w rękach bochenki dają na łopatę i wsadzają w piec	rozrywniają, mieszą a gdy wyrośnie wsadzają w piec.	zamieszają mąkę kukurydzianą, robią placki i wsadzają w piec
innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Kapusta, mamałyga, pirogi kasza, groch, fasola, kartofle, barszcz grzyby, podpieńki, łobara, rosół kluski.	Barszcz, kapusta, kasza fasola, kartofle, kluski zacierka, podpieńki pirogi, pęcak, dynia	Barszcz, kapusta, fasola bób, kartofle, zacierka podpieńki, pirogi, dynia kasza jaglana.
sposób przyrządzania?	Kapustę zapalają - mamałygę wypiekają - pirogi robią albo z samego ciasta albo przemieszanego kartofli - kaszę wypiekają - kartofle ze słoniną - pęcak z grochem i z słoniną	Barszcz podkijają mąką lub zaprawiają krupami pęcak z fasolą, dynię zapiekają jajkami.	Barszcz zaprawiają jajkami podpieńki siekane gotują na jajkach, pirogi z kartoflami
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	przeciętnie na jednę osobę 1 litra	½ litry w lecie i	¼ litry w lecie i
w zimie	½ litry	½ litry w zimie	¼ litry w zimie
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie nie zbierane, kwaśne zbierane, śmietaną do pirogów	mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane, śmietaną do pirogów, maślanki do kartofli.	mleko słodkie niezbierane, kwaśne zbierane
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	barbanie sera z kwaśnego zbieranego mleka na własny użytek	Bliżki sera z kwaśnego mleka	dziesiątki sera słodkiego mleka zbieranego
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masła używają; na zimę robią zapasy z topionego masła	masła używają	masła używają
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaj używają wolno i do potraw	Jaj używają do pożywienia, a resztę sprzedają	sprzedają żydom
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lęcie w dni zwykłe	masło, słoninę - sadło -	masło, słoninę, sadło -	masło, słoninę -
w dni postne	olej	olej -	olej
w zimie w dni zwykłe	masło, słoninę sadło	masło, słoninę - sadło -	masło, słoninę -
w dni postne	olej	olej -	olej -
15. Jak często spożywają mięso?	w karde święto i prawnik i jak tylko kiedy żyd zarzynie bydlę	w karde święto i prawnik i jak tylko kiedy żyd zarzynie jakie bydlę	w karde święto i prawnik i jak tylko kiedy żyd zarzynie jakie bydlę
16. Jakie mięso jadają wołowina			
krowina	krowinę	krowinę	krowinę
cielęcina			
baranina			
świnina	świninę	świninę	świninę
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują i pieką także zastudzają na kyżki	gotują i pieką także zastudzają na kyżki	gotują i pieką także zastudzają na kyżki
18. Czy używają drobiu?	używają kur, gęsi, kaczek	kur, kaczek	kur.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	60 kilo	30 kilo	20 kilo
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają i ryb i śledzi	używają i ryb i śledzi	używają i ryb i śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	używają miodu do kuti	używają miodu do kuti	używają miodu do kuti
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	są zapasy marchwi w jamie	marchwi 2 do 3 korcy	z korcu marchwi
buraki	są zapasy buraków 10 do 15 korcy	5 do 6 korcy buraków w jamie	z 5 korcy buraków w jamie
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	są zapasy cebuli w wiankach i	10 do 15 wianków cebuli i	5 do 6 wianków cebuli i
czosnek	nie w wiankach. Jakie,	czosnku i garnek ogórków	czosnku —
ogórki	czosnku są zapasy do 20 wianków	kwaszonych	
kapusta świeża	kwaszone bedzie kapusty	—	—
„ kiszona	2 do 3 kadłuby lub beczki	1 lub 2 kadłuby kapusty kiszonej	1 kadłub lub beczka kapusty kiszonej
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany sam lub z pęcakiem	gotowany sam lub z pęcakiem	gotowany sam lub z pęcakiem
bób	gotowany sam lub z barszczem	gotowany sam lub z barszczem	gotowany sam lub z barszczem
fasola	gotowana sama lub z pęcakiem	gotowana sama lub z kaszą lub kłóconą	gotowana sama, lub z kaszą jaglaną, lub kłóconą.
soczewica	—	—	—
kukurudza	mielona na mąkę lub krupy	mielona na mąkę lub krupy	mielona na mąkę lub krupy. —
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)			
jęczmienne	krupy jęczmienne i jaglanne, które sami wyrabiają	krupy jęczmienne i jaglanne, które sami wyrabiają	krupy jęczmienne i jaglanne, które sami wyrabiają
jaglanne			
przenne			
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	której używają i sami mielą we młynie	używają i mielą we młynie	kupują u mączarzy
żytnia	której używają i sami mielą we młynie	używają i mielą we młynie	mielą sami we młynie
owsiana	—	—	—
hreczana	kupują u krupiarzy	kupują u krupiarzy	kupują u krupiarzy
jęczmienna	której używają i sami mielą we młynie	używają i mielą we młynie	mielą sami we młynie
kukurydzana	której używają i sami mielą na młynie	używają i mielą sami we młynie	używają i mielą sami we młynie.
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów i podpieniek świeżych i suszonych.	używają grzybów i podpieniek świeżych i suszonych	używają grzybów i podpieniek świeżych i suszonych. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią zapasy 80 do 100 korcy	40 do 50 korcy	15 do 20 korcy
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	obierane całe ze słoniną lub duszone z mlekiem, lub przysmażane z masłem.	obierane całe ze słoniną zadtem, masłem lub olejem	obierane ze słoniną lub olejem - z łupami ze solu lub pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają takie jako domieszki do chleba. —	używają jako domieszki do chleba	używają takie jako domieszki do chleba. —
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotują kneclle	gotują kneclle	gotują kneclle
29. Czy piją kawę, herbatę?	Piją kawę i herbatę	piją herbatę	— —
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą gruszki, jabłka i śliwki	suszą gruszki, jabłka i śliwki	suszą gruszki, jabłka i śliwki
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	palą dwa razy i	palą dwa razy i	dwa razy i
w zimie	dwa razy	w zimie dwa razy	w zimie dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	piją najwięcej wódki	piją najwięcej wódki	piją najwięcej wódki
piwo	piją dosyć piwa	mniej piją piwo	mniej piją piwo
miód	piją także miód		
wino			
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 hektolitr	1 kilolitr	1 hektolitr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	przeważnie wódką, także piwem, miodem i herbatą. —	przeważnie wódką także i piwem.	przeważnie wódką także piwem.
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	6 dni		
w tygodniu wielkiego postu	7 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 400 —	mniej zamożnych 300 —	ubogich 254
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	nie znają głodu i przednowku —	kartoflami, owsem i jaglaną kaszą —	fasolą, owsem i jaglaną kaszą

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.

Co do pytania 38 zauważać należy, że ludzie przednowku i głodu zazwyczaj nie mogą, gdyż mają rozliczne zarobki, potem poranabrzy od smorzów, następują poziomki, grzyby, maliny, czereśnie, które dojrzewają i sami mają podostatkiem aż do nowych kartofli. —

552

557

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Rozwadów

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? .... nizina /: nad Dniestrem :/

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? .... średnio-urodzajna / nie urodzajna?

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności? 1763

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy	trzy	trzy
	w zimie	trzy	trzy	trzy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz, kartofle, kasza hreczana lub jęczmienna, omaszczone masłem lub słoniną	tak samo jak najzamożniejsi.	tak samo jak najzamożniejsi, a chudzi na zarobek mający pieniądze to i mięso często kupują i jedzą.
	w lecie, w dni postne	to samo, omaszczone olejem z cebulą i dodają: grochu albo bobu, fasoli		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo jak w lecie.		
	w zimie, w dni postne	kapustą, kartofle, bób, groch.		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	resztki ze śniadania a często tylko ser z chlebem i wódka	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak i najzamożniejsi
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe	resztki niedojedzonego śniadania.		
	w zimie, w dni postne	resztki ze śniadania czasem tylko chleb z cebulą.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kluski na mleku i kartofle	zacierka na wodzie i kartofle	tak jak mniej zamożni. —
	w lecie, w dni postne	kartofle z cebulą i olejem	same kartofle	
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo jak w lecie	to samo co w lecie	
	w zimie, w dni postne	kluski z fasolą	kluski z fasolą	
5. Chleb	jaki jadają	razowy, czarny	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak najzamożniejsi
	z czego się składa	z mąki żytniej, czasem przemiałowej i jęczmiennej. —		
	czy go sami pieką	sami		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki, pierogi	tak samo jak i najzamożniejsi	tak samo jak i najzamożniejsi —
	z czego się składają?	z ciasta przemiałowego, żytniego, jęczmiennego i kartofli ze serem		
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły - gospodarski, w małym piecu piekarskim.	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak i najzamożniejsi
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	takie w sposób prosty bez form		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	rzadkie i gęste.	tak samo jak najzamożniejsi	tak samo jak i najzamożniejsi
Nazwy ich?	Barszcz, kasza, kluski, Tokanka, zacierka, kapuśniak, pierogi, rosół.		
sposób przyrządzania?	zwykły: woda skipiona do niej wsypa się ciasto, lub kruszy a potem omasta.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	używają — 1/2 Litry na osobę	Tak jak i najzamożniejsi.	Ci mleka całkiem nie używają.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	nie używają, lub bardzo mało.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	używają: mleka słodkiego, kwaśnego śmietany i maślanki.	Tak samo jak i najzamożniejsi.	Ci tanpują śmietanki i maślankę i z tego barszcz gotują.
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	tak. z kwaśnego	tak z kwaśnego	—
12. Czy używają masła?	tak	Tak jak i najzamożniejsi.	Nie
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	robią, solone.		Nie.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	raz na rok (na Wielkanoc) gotowane osobno na twardo.	tak samo jak i najzamożniejsi.	tak samo jak i najzamożniejsi
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masłą, słoniny lub sadła	Tak jak najzamożniejsi	Ci obchodzą się bez omasty.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	oleju lnianego i konopnego		olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe / w dni postne	tak samo jak w lecie		
15. Jak często spożywają mięso?	dwa, trzy razy w roku	Tak jak i najzamożniejsi.	Ci jadają częściej co tydzień, co dwa tygodnie
16. Jakie mięso jadają — wołowina / krowina	krowinę	Tak samo jak i najzamożniejsi	Tak samo jak i najzamożniejsi
cielęcina / baranina	—		
świnina	świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują w rosole (juszka) i pieką w tłuszczu tak jak pieczeń	Tak samo jak i najzamożniejsi	gotują w rosole
18. Czy używają drobiu?	tylko podczas słabości	tylko podczas słabości	tylko podczas słabości

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	8 do 10 kilogramów	6. do 8. kilogramów	25 do 30 kilogramów
20. Czy używają ryb? śledzi?	– w post używają: Śledzi	Tak jak i najzamożniejsi	Tak jak i najzamożniejsi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nie używają,	Nie.	Nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie?	marchew – jest – surowa buraki – są surowe karpiele – nie ma kalarepa – nie ma cebula – jest surowa czosnek – jest surowy ogórki – są kiszone kapusta świeża – nie ma „ kiszona – jest i. t. d.	Tak samo jak i najzamożniejsi	Tak samo jak i najzamożniejsi.
23. Czy są używane i w jakiej formie	groch, bób, fasola, soczewica – są używane gotowane kukurudza – nie używają,	Tak samo jak i najzamożniejsi	Tak samo jak i najzamożniejsi
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują?	hreczane (tatarczane), jęczmienne – używają i sami wyrabiają jaglanne, przenne – nie używają	Tak samo jak i najzamożniejsi	Tak samo jak i najzamożniejsi.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)?	przenna – używają żytnia – używają owsiana – nie hreczana – używają jęczmienna – używają kukurydzana – nie ziemniaczana – nie robią zapasy nie kupują	Tak samo jak i najzamożniejsi	Ci poczęci mają swoje mąki, bo czysi kupują –

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają, prawdziwek, podgrzybków gotowanych i suszonych jak przyprawę	Tak jak i najzamożniejsi	Tak jak i najzamożniejsi.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak	Tak	Tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone używają, wypiekają,	Tak samo jak i najzamożniejsi	Tak samo jak i najzamożniejsi
29. Czy piją kawę, herbatę?	Nie	Nie	Nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Nie robią	Nie robią.	Nie robią
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	dwa razy / dwa razy } rano i wieczór	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę	wódkę	wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10—15. liter	15— 20 liter	20—30 liter
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pierogi, gołąbki, kutia, rosół, mięso, pieczeń z kapustą, pieróg pieczony ze śmietaną - wieprzowina, kasza jaglana z mlekiem, wódka i piwo.	Tak samo jak i najzamożniejsi	Tak samo jak i najzamożniejsi —
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	dwa: środa i piątek.		
w tygodniu adwentowym	siedem		
w tygodniu wielkiego postu	siedem		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych będzie 20%, mniej zamożnych 30% a ubogich 50%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kupują kukurydzianą mąkę na targach na polu zbierają „Skrzyp polny" i z tego gotują jarzynę		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Święta uroczyste z kiedy się ludzie zasadzą: Wielkanoc, Wilia przed Bożem Narodzeniem i prazník.		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

553 554

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Ruda

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? rz. kat i gr. kat Liczba ludności? ok. 800

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	dtto
	w zimie	dtto	dtto	—
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kasza na mleku lub kartofle, pierogi	to w poprzedniej najzamożniejszej	również to samo
	w lecie, w dni postne	barszcz, kartofle, mleko		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	to samo, chleb z solą rzebrka lub cebulą		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta, fasola, groch kartofle z mlekiem, omastą lub słoniną	jak wyżej	jak wyżej
	w lecie, w dni postne	bez mięsa.		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo i w lecie		
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kartofle z kwaśnym mlekiem śmietanka na słodkim mleku,	jak poprzedni	również to samo
	w lecie, w dni postne	pszon. Kukurydziana zamieszka z mlekiem lub inne Kasza		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo co w lecie		
	w zimie, w dni postne	Kasza mleko lub masło		
5. Chleb	jaki jadają	rakowy	dtto	jedzą chleb tylko we święta lub parę razy do roku.
	z czego się składa	z żyta, jęczmienia, z domieszką gotowanych tartych kartofli		
	czy go sami pieką	sami pieką		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	we święta wyrabiają pieczywo go jaczmienne - jako Jakli i baby lub tylko z pszenicznej mąki chleb	tak samo jak najmajętniejsi	otrzymują w bogatszej jako wynagrodzenie za robotę, lub kupują w sklepie
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	kupują gotową mąkę lub mielą sami przemiłą		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	wszystkie, zamiast, wszelkie z dobrze napalonym piecu, wypiekanym wszystkie piecu się chleb 1½ do 2 godzin	dtt	dtt
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	bieżące pieczywo tworzą się wtórej z piecu		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	barszcz kartofle, zaciurka, fasole groch, kapusta, zupy z mleka.	dtt	dtt
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	z powodu braku miejsca nie podaje na tem miejscu opisać każdej potrawy jak się przyrządza, ktoś chce tej wiadomości niech to wszystko w gospodyni, to znajdzie w Kucharstwie. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	¼ litra, ½ litra a zresztą 1 litr na	dtt	dtt
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	4 lub 5 osób jeszcze mniej z mlekiem		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie i kwaśne	dtt	dtt
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają dla siebie a bardzo rzadko sprzedają	dtt	nie wyrabiają, bo nie mają [illegible] dziadka nie stać na [illegible]
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło [illegible] zdają we [illegible] i sola takowe zdarza	dtt	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo rzadko jako (pieczone) wcale nie	dtt	jeśli mają, to sprzedają takowe
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło lub słonina wreszcie śmietanka kwaśna prawna	dtt	dtt
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	—		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	jak w lecie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	z olejem		
15. Jak często spożywają mięso?	na Wielkanoc lub na [illegible]	dtt	dtt
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	dtt	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowina		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—		
16. Jakie mięso jadają — baranina	—		
16. Jakie mięso jadają — świnina	[illegible]		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	dtt.	
18. Czy używają drobiu?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	należy to od jego stosunków materyalnych	dtt	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi		
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	na zapusty jako trunek		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	jest		
buraki	jest		
karpiele	jest		
kalarepa	—		
cebula	jest		
czosnek	jest		
ogórki	w niektórych		
kapusta świeża	—		
„ kiszona	jest.		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany do barszczu i na suche		
bób	dtt		
fasola	do kapusty. i na suche		
soczewica	—		
kukurudza	na pamiewkę.		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	kupują		
jęczmienne	wyrabiają sami		
jaglanne	dtt		
przenne	nie robią		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	miałona na czarnak lub z mtyna		
żytnia	dtt		
owsiana	—		
hreczana	—		
jęczmienna	—		
kukurydzana	czarnora		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów suszonych	dtt	dtt
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	pieczone i gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	dtt	dtt
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją herbatę	dtt	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą gruszki i jabłka	dtt	dtt
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	2 razy	dtt	1 raz
w zimie	2 razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	dtt	dtt
piwo	piwo	dtt	
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	to najlepiej umie ocenić arendarz, który z tem ma doczynienia	!!	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	pieczonem, pivem, smietaną ze serem do chleba i masłem.		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	tydzień kwiat obowiązuje		
w tygodniu wielkiego postu	wszystkie dni prócz wtorku a wielkiego i w niedzielę jedzą postne.		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	w tutejszej gminie jest ludności przeważnie ubogo, zamożnych w ogóle znajdziemy stosunkowo bardzo mało, mniej zamożnych bardzo dużo, reszta biedny.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	prócz wymienionych pokarmów, nie używają innych.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

L. 12.

554

561

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Rudniki

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? /

Narodowość ludzi? ruska Liczba ludności?

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie / w zimie: 3 razy	3 razy	3 razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe: kartofle całe gotowane lub pieczone z barszczem zaprawianym lub leży zupa kartoflana. — w dni postne: kartofle całe gotowane lub pieczone z barszczem lub polewka z jabłek; w zimie: tak samo	jak obok	jak obok
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe: Barszcz lub kapusta zaprawiana słonina lub smietana, jako zupa — czasami kasze na mleku — na drugie zaś kartofle omaszczone i różne kaszy na gęsto tudzież pierogi — w dni postne: to samo postne a zamiast kasz na drugie różne jarzyny jak bób - fasola - groch - brakiew etc; w zimie, w dni zwykłe: tak samo; w dni postne: tak samo	i różne jarzyny. jak obok	jak obok lecz częściej bez omasty nawet w dni zwykłe
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe / w dni postne; w zimie, w dni zwykłe / w dni postne: pozostałe z obiadu różne rodzaje zup i kartofle gotowane całe lub duszone i pieczone	jak obok	jak obok
5. Chleb — jaki jadają	zwykły okrągławo wysokiej formy	jak obok	jak obok a często pałanice
z czego się składa	z mąki żytniej — częściej zaś z domieszką mąki jęczmiennej, kukurudzianej bobowianej i fasolanej i z kartofli	rzadziej czysto-żytni zaś więcej z domieszką	jak obok
czy go sami pieką	tak jest	jak obok tak jest	tak jest
lub czy go kupują i gdzie, od kogo	—	—	na wiosnę w przedmorki kupują w sklepiku wiejskim żydowskim
6. Inne pieczywa — jakie używają?	Rodzaj bułek Kmyzrami zwanych		jak obok
z czego się składają?	z mąki pszennej	jak obok	jak obok
z kąd je otrzymują?	sami mielą zboże w młynach i sami pieką		sami pieką najczęściej z mąki kupowanej

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	zwykły z ciasta kiszonego na kwaśnym cieście ~~w~~ dobrze osolonym bez dodania przypraw.	jak obok	jak obok
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	zwykły z ciasta kiszonego na drożdżach z dodaniem małej bardzo ilości jaj i innych przypraw korzennych		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Najwięcej roślinne - mniej mleczne a najrzadziej mięsne Barszcz - kapusta - Kisiel - zupa kartoflana kasza - różnych nazw jarzyny w naturalnej formie pirogi - owoce suszone gotowane - rosół - pieczeń (drobnina zwana) wątrobą - kiełbasa najzwyklejszy na wodzie - osolone - z dodaniem małej ilości przypraw i omasty. —	jak obok	jak obok
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w dni postne wcale nie używają w dni zwykłe ¼ kwarta na osobę dziennie	jak obok	jak obok (rozumie się że mleko kupują lub zarabiają je w mlekarce
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	bardzo rzadko lub wcale nie używają		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie niezbierane - mleko kwaśne bez śmietany - maślankę i serwatkę	jak obok	jak obok
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z mleka kwaśnego krowiego	jak obok	nie
12. Czy używają masła?	rzadko jako omastę	jak obok	zaledwie kilkanaście razy w roku
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bardzo rzadko	jak obok	prawie nigdy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	masło lub śmietana rzadko słoniną	jak obok	jak obok lecz rzadziej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	żadnej omasty		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoniną i sadłem		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	Dwa do trzech razów w roku a mianowicie w Święta Bożego Narodzenia, na Wielkanoc i na Trójcę	Dwa razy w obok oznaczone święta prócz trójcy	Dwa razy w roku jak obok
16. Jakie mięso jadają — wołowina	/	jak obok	jak obok
16. Jakie mięso jadają — krowina	/		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	/		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują - pieką (duszą) i wędzą	jak obok	jak obok
18. Czy używają drobiu?	Używają wedle okoliczności zamiast mięsa dwa do 3 razy w roku	jak obok	jak obok

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	6 klgr:	4 kilogramy	2 kilogramy
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi na Boże Narodzenie	jak obok	nie
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Używają na Boże Narodzenie (we wigilią) jako przyprawy do potrawy Kutią zwanej	nie wszyscy	nie wszyscy
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew —; buraki 1 w formie naturalnej surowej; karpiele —; kalarepa —; cebula / " " "; czosnek / " " "; ogórki / Kiszone; kapusta świeża —; " kiszona /; i. t. d.		jak obok	nie mają żadnych zapasów
23. Czy są używane i w jakiej formie groch używają cały; bób dtto; fasola dtto; ~~soczowica~~ —; kukurudza jako mąkę		jak obok	jak obok
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? ~~hreczane (tatarczane)~~; jęczmienne owsiane; jaglanne; ~~przenne~~	używają wyrabiając sami	jak obok	używają lecz kupują
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna /; żytnia /; ~~owciana~~; ~~hreczana~~; jęczmienna /; kukurydzana /; ~~ziemniaczana~~	używają sami reprodukują i robią małe zapasy wedle potrzeby	jak obok	używają tak samo kupując w składach u żydów

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają grzybów prawdziwych, tak zwanych czerwoniaków i podpieńków, świeżych golawych w lecie, zaś zaskrońych w zimie.	jak obok	jak obok
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	tak jest	tak jest	nie
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	spożywają ziemniaki golowane całe i duszone i pieczone tudzież zawijane w ciasto jako tak jest pirogi nie	jak obok	jak obok
29. Czy piją kawę, herbatę?	Bardzo rzadko	nie	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	gruszki i jabłka zasuszają	jak obok	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie / w zimie	dwa razy	jak obok	jak obok
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka / piwo / ~~miód~~ ~~wino~~ ~~wino owocowe~~		jak obok	tylko wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	20 litrow	20 litrów	20 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką - piwem - bardzo rzadko kawą, lub herbatą.	jak obok	wódką

35. Postów ile dni:
- w zwykłym tygodniu — dwa dni
- w tygodniu adwentowym — pięć dni
- w tygodniu wielkiego postu — siedm dni

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)? — nie

37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich). — 8% zamożnych 42% mniej zamożnych 50% najboższych

38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się? — przeważnie potrawami z mąki kukurudzianej

39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag. — Na pytanie: 1„ Liczba ludności" niemam podstawy do dokładnej odpowiedzi. Liczba ta dosięgnie 1200–1300 osób. –

Rudniki dnia 28 Kwietnia 1891.

(podpis) Tomys
nauczyciel

555

563

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żydaczów — Nazwa miejscowości? Stulsko

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Ruscini — Liczba ludności? 1531

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	mleko	. . . . .	chleb i kartofle
	w lecie, w dni postne	kartofle	. . . . .	" "
	w zimie, w dni zwykłe	mleko	. . . . .	
	w zimie, w dni postne	kartofle	. . . . .	
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z trzech potraw	z dwoch potraw	z jednej potrawy
	w lecie, w dni postne	z dwoch potraw	z dwóch potraw	z jednej potrawy
	w zimie, w dni zwykłe	z dwoch potraw	z dwoch potraw	tak samo.
	w zimie, w dni postne	z dwóch potraw	z dwoch potraw	"
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	potrawę z nabiału	potrawę z nabiału	postną potrawę
	w lecie, w dni postne	" postną	" postną	
	w zimie, w dni zwykłe	potrawę z nabiału	potrawę z nabiału	postną potrawę
	w zimie, w dni postne	" postną	" postną	
5. Chleb	jaki jadają	żytni	chleb żytni i pszeniczny	chleb kupowany
	z czego się składa	. . . . .		
	czy go sami pieką	sami	sami	kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	. . . . .		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	placki żytnie i pszenne	pierogi pieczone z domieszką kartofli	. . . . .
	z czego się składają?	. . . . .		
	z kąd je otrzymują?	wypiekają sami		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	. . . . .	. . . . .	. . . .
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	. . . . .	. . . .	. . . .
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	Barszcz, kapuśniak, kartofle pierogi zacierka kluski.	tak samo	tak samo.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	pół litr.	tak samo	. . . . .
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	pół litr.		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	słodkie, kwaśne	tak samo	. . . . .
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	z kwaśnego	tak samo	. . . .
12. Czy używają masła?	tak jest	tak samo	. . . . .
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	bądź osobno, bądź do potraw	tak samo	. . . .
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	tak samo	. . . . .
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	olej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	masło, sadło.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne	olej		
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy w roku, lub w okresie świątecznej	tak samo	. . . .
16. Jakie mięso jadają — wołowina		tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — krowina	tak		
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina	tak		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują wędzą w kominach	tak samo	. . . .
18. Czy używają drobiu?	. . . . .	. . . .	. . . .

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	trzy kilka	tak samo	. . . . .
20. Czy używają ryb? śledzi?	w dni postne jedzą śledzie	. . . .	. . . . .
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	. . . . .	. . . .	. . . . .
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	surowa	tak samo	tak samo
buraki	tak samo		
karpiele	. . .		
kalarepa	. . .		
cebula	tak samo		
czosnek	" "		
ogórki	" kiszone		
kapusta świeża			
„ kiszona	kiszona		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowane	tak samo	tak samo
bób			
fasola			
soczewica	. . . .		
kukurudzą	. . . .		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	sami wyrabiają takowe wyrabiają	tak samo	kupują
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	. . . . .	. . . . .	. . . . .
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	mają własne zasoby	tak samo	kupują
żytnia	tak samo		
owsiana	. . . .		
hreczana	własne zasoby		
jęczmienna	własne zasoby		
kukurydzana	. . . .		
ziemniaczana	. . . .		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	do smażenia i gotowania surowych i suszonych	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę robią zapasy	tak samo	. . . .
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane i pieczone do pierogów bądź pieczonych bądź gotowanych	tak samo	tak samo.
29. Czy piją kawę, herbatę?	czasami herbatę	. . . . .	. . . . .
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	suszą zwykle na zimę	tak samo	. . . . .
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	dwa razy	tak samo	tak samo
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódka piwo	tak samo	tak samo
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	cztery litry	tak samo	. . . .
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem herbatą, mięsem, mlekiem, pierogami . .	tak samo	chlebem, wódką przy tem używają czasami grzybów
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	dwa dni / cztery dni / sześć dni	tak samo	. . . .
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nie	nie	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	10%	70%	20%
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?			
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

556

165

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Wołkowiów

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) nizina nad Stryjem urodzajna w latach suchych.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? gr. kat. Liczba ludności? 535

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy
	w zimie	Trzy razy	Trzy razy	Trzy razy
2. Co jadają na śniadanie Jadają obiad.	w lecie, w dni zwykłe	Barszcz lub kapusty i kartofle lub jaki kasz z dnia świeżego i pierogi, – omaszczone masłem lub słoniną – mleka.	Barszcz lub kapusty i kartofle lub jaki kasz omaszczone mlekiem lub masłem.	Barszcz lub kapusty i kartofle lub jaki kasz rzadko omaszczone, jeśli kupią mleka lub masła.
	w lecie, w dni postne	Tak samo lecz strawy postne	Tak samo lecz strawy postne	Tak samo lecz strawy postne
	w zimie, w dni zwykłe	Tak samo jak w lecie tylko mniej mleka.	Tak samo jak w lecie tylko mniej mleka.	Tak samo jak w lecie tylko prawie zawsze postne
	w zimie, w dni postne	Tak samo tylko strawy postne.	Tak samo tylko strawy postne.	Tak samo tylko strawy postne.
3. Z czego składa się zwykle obiad w południe jadają tak zwany podwieczorek	w lecie, w dni zwykłe	To samo co rano, jadają w południe, gotują że rano raczej więcej, by wystarczyło na dwa razy	Tak samo w południe	Tak samo w południe
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Najwięcej kartofle z mlekiem	Najwięcej kartofle z mlekiem, lub ogórkami	Kartofle z ogórkami, razem z mlekiem
	w lecie, w dni postne	Najwięcej kartofle postne	Najwięcej kartofle postne z ogórkami.	kartofle z ogórkami
	w zimie, w dni zwykłe	kartofle, zaziorki lub kasz omaszczone mlekiem lub masłem, razem słoniną.	Kartofle, zaziorki z maki, kasz omaszczone mlekiem	kartofle, kasz zwykle postne a niekiedy więcej razem z mlekiem
	w zimie, w dni postne	kartofle, lub kasz postny.	kartofle, kasz postne.	kartofle, kasz postne
5. Chleb	jaki jadają	zwykle razowy, z wielkie ziarna, prażnik, mocno wyrabiany.	Zwykle razowy, z wielkie ziarna, prażnik, mocno wyrabiany	Chleb razowy – razem z bez chleba – jadają rzadko – z wielkie ziarna razem z wyrabiany
	z czego się składa	Z mąki i wody – na wielkie ziarna z domieszką mleka i jaj	Z mąki i wody – na wielkie ziarna z domieszką mleka i jaj	Z mąki i wody
	czy go sami pieką	Sami pieką.	Sami pieką	Sami pieką.
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/	/	/
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Paski, bałcy z dnia ziarnane pieczone pierogi	Paski, bałcy, z dnia ziarnane pieczone pierogi.	Paski, bałcy, z dnia ziarnane pieczone pierogi.
	z czego się składają?	Z mąki, wody z domieszką mleka jaj, kaszy – pierogi z sera, kartofli lub jakiej kaszy.	Z mąki, wody z domieszką mleka, jaj kaszy, pierogi z sera, kartofli lub jakiej kaszy	Z mąki, wody z domieszką korzeni – pierogi razem z serem, zwykle z kapusty z domieszką cebuli – smażonej
	z kąd je otrzymują?	Sami pieką.	Sami pieką.	Sami pieką.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Rozczyniają mąkę z domieszką wody na kwaśnym ciście.	Rozczyniają mąkę z domieszką wody na kwaśnem ciście.	Rozczyniają na kwaśnem ciście
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Rozczyniają na drożdżach.	Rozczyniają na drożdżach.	Rozczyniają na drożdżach.
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? Sposób przyrządzania?	Wszelkie potrawy są gotowane. Barsz, kapusta, kasza, kartofle gotowane i pieczone, pirogi. — Zwykły sposób gotowania.	Tak samo! jak najzamożniejsi.	Tak samo! jak mniej zamożni.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Używają mleka najedną osobę staroz do dwóch liter na miesiąc jeden litr.	Na staroz osobę jeden litr na miesiąc pół litra. —	Na staroz osobę pół litra na miesiąc ćwierć litra. —
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	Na staroz osobę jeden litr na miesiąc pół litra.	Na staroz osobę pół litra na miesiąc ćwierć litra. —	Prawie mleka nie jadają.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Używają mleko słodkie gotowane, kwaśne zwarte, śmietanki niezbierają, śmietany do pierogów, maślanki do kartofel. —	Mleko słodkie zbierane, kwaśne i maślanki do kartofel śmietany do pierogów	Nabiału nie mają tylko czasem kupują. —
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Wyrabiają z kwaśnego mleka	Wyrabiają z kwaśnego mleka	Nie wyrabiają.
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Używają Czasem wyrobią Mały zapas masła solonego	Czasem wyrobią Mały zapas masła solonego	Bardzo rzadko kiedy.
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Osobno malof Do potraw czasami, także do pierogów.	Podprawiają barszcz	Podprawiają barszcz
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Masło, słonina, smalec, sadło	Masłof,	Czasem masła i słoniny
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Olej	olej	bez oleju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słonina,	słonina	olejem bez oleju.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	olej	olej — lub rzadziej oleju.	
15. Jak często spożywają mięso?	W Boże narodzenie, Wielkanoc, prawnik i wesele — czasem w lecie i w niedziele	W Boże narodzenie, Wielkanoc prawnik i wesele, w lecie czasem w niedziele.	W bardzo małej ilości w wielkie święta.
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	krowiny	krowiny	krowiny
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	świniny najczęściej	świniny	świniny.
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone i wędzone	gotowane, solone i wędzone	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	Najczęściej Drobiu.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	3 Kilogramy	2 Kilogramy	1. Kilogram
20. Czy używają ryb? śledzi?	Rzadko	mało. bardzo	mało. bardzo.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Nieużywają	Nieużywają	Nieużywają.
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	surowe	surowa	surowa
buraki	surowe	surowe	surowe
karpiele	⁄	⁄	⁄
kalarepa	⁄	⁄	⁄
cebula	surowa	surowa	surowa
czosnek	surowy	surowy	surowy
ogórki	kiszone	kiszone	kiszone
kapusta świeża	⁄	⁄	⁄
„ kiszona	kiszona	kiszona	kiszona.
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie groch	gotowany	Gotowany	gotowany
bób	gotowany	gotowany	gotowany
fasola	gotowana	gotowana	gotowana
soczewica	⁄	⁄	⁄
kukurudza	miela na kruszy i mąkę	miela na kruszy i mąkę	miela na kruszy i mąkę.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	Kupują w mieście	Kupują w mieście	Kupują w mieście
jęczmienne	Sami wyrabiają	Sami wyrabiają	Nie wyrabiają, ale kupują
jaglanne	Sami wyrabiają	Sami wyrabiają	Kupują w mieście
przenne	Nie kupują, ani wyrabiają	Nie wyrabiają, ani nie kupują	Nie wyrabiają, ani nie kupują.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	sami robią zapasy, miele w młynach.	sami robią, w młynach	kupują w mieście
żytnia	sami robią zapasy, miele w młynach	sami robią, w młynach.	Robią sami na żarnach i kupują
owsiana	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują
hreczana	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują
jęczmienna	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują
kukurydzana	sami robią w młynach lub na żarnach.	sami robią na żarnach	sami robią na żarnach
ziemniaczana	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują	Nie robią i nie kupują.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają świeże i suszone	Świeże i suszone	Świeże i suszone
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone	gotowane i pieczone
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Nie używają	Nie używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	Nie wypiekają	Nie wypiekają	pieką placki
29. Czy piją kawę, herbatę?	Rzadko herbatę - a zwykle używają zboże	nie piją	nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszone grunki, jabłka i śliwki	Suszone grunki, jabłka	Suszone grunki, jabłka.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	piją przeważnie	piwo piją przeważnie	wódkę lub piwo.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/4 litra	—	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Wódką, piwem	—	
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	2 Dni		
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym	6 tygodni		
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu	7 tygodni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Używają olej.	—	
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	Najzamożniejszych 100.	Mniej zamożnych 300 najubożsi 135.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Zwykle buraczem, kartoflami, kukurudzianką i suchą rybą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Kotenicy 30. Kwietnia 1891. Prokopowicz nauczyciel		

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

557

567

Powiat? Żydaczów Nazwa miejscowości? Żyrawa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } nizina

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? przeważnie Rusini Liczba ludności? około 600.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie: trzy razy w zimie: trzy razy	trzy razy trzy razy	~~trzy~~ razy ~~trzy~~ razy
2. Co jadają na śniadanie			
w lecie: w dni zwykłe	/	/	0/
w lecie: w dni postne			
w zimie: w dni zwykłe			
w zimie: w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad			
w lecie: w dni zwykłe	barszcz, kapusta, kasza rzadka, na pierwsze danie, a na drugie danie kartofla lub mamałyga	tak samo	tak samo
w lecie: w dni postne	ditto	ditto	ditto
w zimie: w dni zwykłe	ditto	ditto	ditto
w zimie: w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze			
w lecie: w dni zwykłe	kasza gradka, zupa kartof.	~~to~~	
w lecie: w dni postne	flana, zaciurka - ditto.	ditto	ditto
w zimie: w dni zwykłe	ditto		
w zimie: w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają	razowy	razowy	zupełnie tak samo jak mniej zamożni - jednakże do tą odmianą, że przez większą część roku wcale chleba nie jedzą, lecz zastępują go kartoflami -
5. Chleb: z czego się składa	z żytniej mąki -	żytni z domieszką owsa, jaczmienia, lub kartofel -	
5. Chleb: czy go sami pieką	pieką sami	pieką sami	
5. Chleb: lub czy go kupują i gdzie, od kogo	/	/	
6. Inne pieczywa: jakie używają?			
6. Inne pieczywa: z czego się składają?	żadnych innych pieczyw nie używają —		
6. Inne pieczywa: z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	w dzierży, lub korycie rozczyniają mąkę żytnią, dodając kwaśnego ciasta – a wyrośniony dobrze po wykiśnięciu wyrabiają chleb w rękach i sadzają w piec.	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	/	/	/
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	W użyciu są potrawy ze własnej produkcyi.		
Nazwy ich?	barszcz kwaśny, barszcz ze pomidorki, kapuśniak, zupa kartoflana, kasza rzadka z prosa lub z krup, klukwundziany, ugniatany, gołąbki, pierogi z fasolą, a kapustą, ze serem i z kartoflami	tak samo	tak samo
sposób przyrządzania?	zupełnie prosty – bo bez żadnych dodatków i przypraw – a najczęściej za przysmak do potraw rzadkich służy mąka klukwundziała, lub prosto.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	mleka używają bardzo mało – tak że trudno obrachować ile go na jedną osobę przeciętnie wypada mleka –	dtto	dtto
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	dtto		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Najwięcej używają ina, ślanki i serwatki, gdyż z mleka robią masło i ser na sprzedaż.	dtto	dtto
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Ser wyrabiają przeważnie na sprzedaż z krowiego mleka –	dtto	Ci niemający bydła nie mają nabiału
12. Czy używają masła?	Bardzo rzadko	dtto	dtto
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Dla siebie zapasów nie robią, tylko na sprzedaż	dtto	/
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Jaja tylko sprzedają, a sami ani do potraw, ani osobno nie używają –	dtto	dtto
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	czasem masła, a najczęściej smalcu, lub sadła –	dtto	Ci po większej części używają na omasty tylko oleju, a najczęściej jedzą potrawy
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	oleju		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	smalcu, sadła, lub słoniny		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	oleju		
15. Jak często spożywają mięso?	Tylko podczas większych świąt –	dtto	Prawie nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają: krowina	—	—	
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	—	—	/
16. Jakie mięso jadają: baranina	—	—	
16. Jakie mięso jadają: świnina	świnina	świnina	
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	—	—	
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	/
18. Czy używają drobiu?	Drobiu używają bardzo mało.	Drobiu używają bardzo mało –	/

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Na człowieka dorosłego wypada przeciętnie około 20 kilo gramów mięsa –	tak samo	/
20. Czy używają ryb? śledzi?	Oraczami używają śledzi	Oraczami używają	śledzi —
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	Miodu nie używają	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	są	są	są
buraki	są	są	są
karpiele	—	—	—
kalarepa	—	—	—
cebula	są	są	są
czosnek	są	są	są
ogórki	są	są	są
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	są	są	są
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola	Używają gotowane	gotowane	gotowane
soczewica	—	—	—
kukurudza	Mielą na mąkę i kaszę	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	używają i wyrabiają sami	używają	używają
jęczmienne			
jaglanne			
przenne	nieużywają	nieużywają	nieużywają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	używają	używają	bardzo mało używają
żytnia			
owsiana	/	/	/
hreczana		używają	bardzo mało używają
jęczmienna	używają	używają	
kukurydzana	używają	/	/
ziemniaczana	/		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Grzybów używają świeżych przeważnie — a najbardziej podpieńki —	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Robią	Robią	Robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? albo całe gotowane w łupie, lub bez łupin — albo też gotują zupę kartoflaną —	Ziemniaki używają	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	Używają jako domieszki do chleba	tak samo	tak samo
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	/	/	/
29. Czy piją kawę, herbatę?	Wcale nie piją, niektórzy piją herbatę	wcale nie piją	wcale nie piją
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Suszą śliwki, gruszki i jabłka —	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimię }	dwa razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę przeważnie, a takie	tak samo	tylko wódkę
piwo	piwo		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	około 1 Hektolitra	około 1 Hektolitra	przeszło 1 Hektolitr
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Jedzą zwykłe potrawy codzienne, a piją wódkę, herbatę i czasem piwo —	Jedzą zwykłe potrawy	Jedzą zwykłe potrawy codzienne —

35. Postów ile dni	w zwykłym tygodniu	dwa dni
	w tygodniu adwentowym	sześć dni
	w tygodniu wielkiego postu	sześć dni

36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	W dni postne nabiału nigdy nie używają
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 8 mniej zamożnych 20, ubogich 72 — na 100 ludzi
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	W czasie przednowku ubodzy często gotują łobodę, a niekiedy pokrzywę —
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Śniadań ludzie całkiem nie jedzą, a zamiast śniadania jedzą w tej porze obiad — W południe zaś zamiast obiadu jedzą południenek, który się składa z chleba, lub kartofel —

66.

558

569

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? pow. Żywiec. Nazwa miejscowości? Bięcina.

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta.

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna.

Narodowość ludzi? polska. Liczba ludności? 2545.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		3 razy a 4, gdy mają robotników	tak samo	3 razy.
	w zimie		tylko 3 razy.	tak	2. razy.
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	prażuchy	jak najzamożniejsi.	tak jak mniej zamożni.
		w dni postne	suchy placek		
	w zimie	w dni zwykłe	prażuchy		
		w dni postne	suchy placek		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	Kapusta kiszona z ziemniakami i ziemniaki z mlekiem zbieranem.	jak najzamożniejsi. a/ w dni postne robią takie kluski z mąki rozrobionej wodą, rucają na odwar i razem jedzą z tym odwarem takie prażuchy lub zacierkę z kapustą i odwarem z suszonych gruszek bez żadnej omasty.	tak jak mniej zamożni. Dopisek pod a/ dotyczy wszystkich 3. Kategoryj ludzi najbiedniejszej zaś 3ciej Kategoryji tj. najuboższych tak w porze letniej jakoteż i zimowej.
		w dni postne	Czysta Kapuśnica z ziemniakami bez żadnej omasty lub odwar z suszonych gruszek z ziemniakami bez omasty. a/		
	w zimie	w dni zwykłe	tak jak w porze letniej.		
		w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki roszczone lub z mlekiem zbieranem	tak jak najzamożniejsi	jak mniej zamożni.
		w dni postne a/	Kapuśnica lub żur z owsa lub żyta bez omasty z ziemniakami.		
	w zimie	w dni zwykłe	jak w lecie		
		w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają		Domowy z mąki żytniej na zakwasie mieloney.	tak	tak
	z czego się składa		z mąki jęczmiennej i żytniej na zakwasie mieloney.		
	czy go sami pieką		sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		/		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		placki z kupnej mąki pszennej posypane bryndzą wielkie i święta przypadające w roku oraz babki z takiej samej mąki.		
	z czego się składają?		tak placki jakoteż babki układają się: z drożdży, mąki, wody i jaj.		
	z kąd je otrzymują?		Kupują w sklepach w Żywcu.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Kwaszą z drożdżami lub kwasem wyrabiają i w piekarskim piecu wypieką.	Jako	zwykle zamiast placków i babek w znany sposób wypiekają chleb. Jako
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	placki i babki tak samo z drożdżami bez kwaszenia w piekarskim piecu pieką. Z pieca placki bywają.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	Prażuchy, zacierka, ziemniaki kapusta, groch, i fasola grzyby i gruszki suszone.	Zacierka: gdy woda wrze leje się mąkę i żółtko i miesza się. Ziemniaki jak wszędzie w wodzie gotują. Kapustę kroją razem z cebulą w beczkach. Gotują i zasmażą mąką i słoniną lub masłem	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	Prażuchy: mąkę się w naczyniu prażą solą i tłuszczem, aż ziółnie potem gorącą wodą się zalewa i miesza.	Najubożsi przeważnie bez omasty tylko mąkę prażą, posolą i razem z tą wodą zasypują grzyby z kapustą lub żurze.	
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	w przeciętnie na jedną osobę dziennie	1½ l.	wtedy tylko gdy u zamożniejszych wyrabiają inaczej bez mleka i omasty.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	" " " "	1 l.	
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Kwaśne, zbierane, i maślankę.		Jako
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wcale nie.		
12. Czy używają masła?	Używają lecz mało, bo za sprzedane masło pobierają potrzeby domowe sól, ubranie itd.		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Najzamożniejsi tylko solone	lecz w małej ilości.	
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko wtenczas, gdy się dają na wydatki domowe.	rozbijane, bo sprzed.	wcale nie.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło, słonina	sadło	bez omasty chyba, gdy zarobią u zamożniejszych.
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	żadnej omasty.	Jako	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	jak w lecie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W pierwsze święto wszystkich świąt w roku.		wcale nie
16. Jakie mięso jadają — wołowina	nie		
16. Jakie mięso jadają — krowina	nie	z powodu słabości.	wcale nie
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	gdy zmuszony jest zabić	ulegnie nieszczęściu	Jako
16. Jakie mięso jadają — baranina	wtenczas, gdy baran lub owca	mniej zabijają	
16. Jakie mięso jadają — świnina	zabijają		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki, które hodują zabijają lecz rzadko.		wcale nie
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Wieprzowinę gotują wędzoną z kapuśnicy lub żurze solone tak samo i baraninę.		wcale nie
18. Czy używają drobiu?	W czasie, gdy w familii Jako zachorzy i to starą kurę lub gęś jako lekarstwo.		wcale nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	W przecięciu 2 Kg.	dtto	wcale nie.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryb wcale nie a śledzia tylko, gdy na jarmarku jedzie zamiast mięsa.		nie.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	wcale nie		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	nie	tak samo	mają tak kapiele jarzodzi i kapustę lecz w małej ilości bo im zarazem z końcem roku brakuje.
buraki	nie		
karpiele	są		
kalarepa	nie		
cebula	nie		
czosnek	nie		
ogórki	nie		
kapusta świeża	jest		
„ kiszona	jest		
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany i wrodą lub zasmażony		jest najczęściej i najmniej kamieni.
bób	nie.		
fasola	jak groch		
soczewica	nie		
kukurudza	nie		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	nie		
jęczmienne	sami tłuką w stępach.	dtto	dtto
jaglanne	nie		
przenne	nie		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	nie sami na żarnach w domu		dtto
żytnia	używają mielą.		
owsiana	używają		
hreczana	nie		
jęczmienna	używają		
kukurydzana	nie		
ziemniaczana	nie		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	białe grzyby czyli prawe, liszki /żółte./ rydze. gotowane używają i suszone		używają grzybów najmniejszej.
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	Jako	Jako
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	zarazem gotowane lub pieczone.		Jako
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki i robią kluski lecz tylko z nabolałych.		
29. Czy piją kawę, herbatę?	Kawę w uroczyste święta herbaty nigdy		Czasem
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki suszą i gruszki		tylko gdy od pomoc. otrzymają w podarunku.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	3 razy / 3 razy	3 razy / 3 razy	2 razy / 2 razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę i piwo więcej wódki	Jako	b. rzadko wódkę a jęczmienne raczej piwo bo b. drogie.
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	2 l.	Jako	tylko wtenczas gdy go kto poczęstuje.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	plackami z brynzą babką, kawą, wódką u możniejszych i piwem tak w święta uroczyste jak we wesele i chrzciny.	Jako	Ci zdają się na łaskę pijaków czyli chrzestnych co do przyjęcia.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	piątki i soboty	bez żadnej omasty potrawy spożywają.	Wielkim grzecznym, które nazywają tego, kto by w dni postne nabiału użył.
w tygodniu adwentowym	piątki, soboty i środy		
w tygodniu wielkiego postu	" " "		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Wcale nie b/		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	42. gosp. najzamożniejszych 256 mniej zamożnych reszta najuboższych.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	przeważnie kupują jęczmień, kukurudzę mielą na żarnach i sporządzają prażuchę oraz zacierkę. takie i wiele dlatego w tych latach wypiekają placki i prażuchę.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Kapustę kiszą i w ten sposób ją wykopuje w ziemi glinkowatej dół i głowcami razem z liśćmi tam wkłada i ciężarem jakimś przykłada z wiosny dopiero odkrywa i taką w proch zmieniają zdobu pozbawiony szczególniej w dni gorące używa.		

c/ Różno rolnicze względnie mało zaopatrzony we trzodzie chlewy wiejskiem potrzeb
d/ i czytelnia ludowa.

a/ Potrzebnem jest, aby ogród był przy szkole w celu obznajmienia ludzi z uprawą roli, roślin warzywnych kwiatowych i owocowych. b/ Być może więcej pije piwa niż wódki gdyby tanowe było tamsze.

559

571

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żywiec — Nazwa miejscowości? Roszarawa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } — górska

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } — nieurodzajna

Narodowość ludzi? Polska — Liczba ludności? 2.213

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	dwa razy	dwa "	raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kluskę owsiana, żytnia, rzadziej ziemniaki z	" " "	mlekiem kwaśnem.
	w lecie, w dni postne	" " "	" " "	kwaśnicą
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki		z mlekiem lub kwaśnicą
	w zimie, w dni postne	" pieczone		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapustę z ziemniakami i kluskę		maszerona, lub z mlekiem
	w lecie, w dni postne	" " "	" "	" " "
	w zimie, w dni zwykłe	" " "	" "	" " "
	w zimie, w dni postne	ziemniaki gotowane bez soli, potem solone i opiekane (same)		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kapustę z ziemniakami lub kluskę z mlekiem		
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kwaśnicą, lub kluskę owsianą z kwaśnicą.		
	w zimie, w dni zwykłe	(zwykle obiadu nie jadają a wtedy na kolacyą to, co na obiad.		
	w zimie, w dni postne	nic, lub kwaśnicę z kluską albo z ziemniakami.		
5. Chleb: jaki jadają		żytni, ale to w chorobie, na weselu, chrzcinach, do roboty biorą placek owsiany.		
z czego się składa				
czy go sami pieką		placki sami z owsa.		
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		chleb kupują od żydów w karczmach tutejszych. —		
6. Inne pieczywa: jakie używają?		Na Boże Narodzenie i Wielkanoc kołacze (placki z bryndzą),		
z czego się składają?		Znaki przeważnie żytniej, rzadziej przemiej z bryndzą.		
z kąd je otrzymują?		Pieką sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Chleb na święta zarabiają z mąki kupnej przeważnie na drożdżach. Codziennie do roboty w polu pieką placki owsiane w popiele w piecu, lub na blasze bez kwasu i drożdży.		
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	Kołacze na święta obrągle z mąki pszennej na drożdżach z szafranicą, wierzchem pokryte bryndzą. —		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	kapusta, ziemniaki, kluska, mleko, przeważnie maślanka i kwaśnica. Na przedniówku kukurudzana kluska. Kapustę świeżą z liści i główek na stołko albo z wodą samą omaszczoną sperką lub sadłem, albo gotowaną na słodkiem mleku, kiszoną maszczoną sperką, sadłem a najczęściej niczem nie okraszoną. — Ziemniaki pieczone w uniformie. Gotowane skrobane bez soli a dopiero na misce solone i całe obsuszane. — Kluski robią z mąki owsianej, na przedniówku żytniej, kukurudzanej, czasem pszennej letnią osolioną wodą mieszając i gotując, aż zgęstnie tak, że łyżka na środku garnka stanie. —		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	1/4 litra, ale przeważnie rozpuszczonego i przekiślego		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1/8 a nawet mniej, bo wtedy mało doją. —		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko przekiślone w maślnicy, skoro wyrobią masło a potem rozpuszczane wodą. Jaja tylko na Wielkanoc jako jajecznice na sperce i sadle. Bryndzę tylko do omasty a nie do chleba, ale na wieczerzę. Mleko słodkie z kapustą, kwaśne maślankę. Mleka na kwaśnicę nie zbierają, ale zlewają do maślnicy i tam kiśnie wraz z śmietaną. Masło do omasty.		
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	Bogaci robią bryndzę razem z owczego i owczego mleka słodkiego (kłaganego). —		—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	Do omasty kapusty, ziemniaków, kluzek.		—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	Tylko na jajecznicę na Wielkanoc		—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	sperka, sadło masło	masło	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	olej, cebula masło	cebula olej, masło	olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	dito	dito dito	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	dito		—
15. Jak często spożywają mięso?	Wtedy, gdy zabijają świnię —		—
16. Jakie mięso jadają — wołowina			
16. Jakie mięso jadają — krowina	jak chora, lub zwichnie nogę to zabijają, ale wtedy		—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	i to gotowane.		
16. Jakie mięso jadają — baranina	" chore " niezdatne do sprzedaży ale wtedy		
16. Jakie mięso jadają — świnina	i to gotowane		
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	ze swej domowej, jeżli ją utuczą i to gotowane		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane	gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	1 Kgr	1/2 Kgr	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	—	—	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	—	—	—
buraki	—	—	—
karpiele	przechowywane w piwnicy, rzadziej suszone.		
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	—	—	—
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	tak (w beczkach) zatłaczana.		
„ kiszona			
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	gotowany (w święto) na wodzie (zupa).		—
bób	〃	〃	—
fasola	—	—	—
soczewica	—	—	—
kukurudza	na przednówku, jako kluska (mamałyga).		—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	na wielkie święto, lub na stypie weselu —		—
jaglanne	—	—	—
przenne	—	—	—
	chyba przed śmiercią rany!		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	Dzieciom na papkę i na placki na święto (kupne u żydów). —		—
żytnia	na kluskę, lub chleb na święto kupneu żyd.		—
owsiana	Dom na placki i kluskę;	na placki i kluski,	na placki i kluskę.
hreczana	—	—	—
jęczmienna	—	—	—
kukurydzana	na kluskę u siebie zmetta,	na ziarnach.	
ziemniaczana	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	białe prawiki, gołąbki, maślochy, świeżo uzbierane i gotowane. Do przechowywania na grzyby	lisiurki, rydze, gotowane na mlekiem słodkiem. Na zimę rozcierają zupę z wody z grzybami bez zasmażki.	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i w postaci pieroge	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	ze zbolałych przy kopaniu ziemniaków		do placków.
29. Czy piją kawę, herbatę?	W chorobie, lub na wielkie święto.		—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	raz	raz	raz
— w zimie	dwa	dwa	raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? — wódka	wódkę	wódkę	wódkę
piwo	piwo	piwo	
miód			
wino			
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1 hl piwa, 1 Dl wódki	1 Dl piwa, 1 hl wódki	1 Dl. wódki
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódka mniej piwa a zagryzają chlebem z	wódka brynzą	wódka chlebem
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy		
w tygodniu adwentowym	"		
w tygodniu wielkiego postu	cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	w piątek, sobotę i środę jarzynowo a w inne dni z mlekiem.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	1 na 100 zamożnych 5 " 100 mniej zamożnych 94 biednych, którzy rok rocznie nad potrzebu kupują z zarobku,		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurudzą i grzybami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Przeważna połowa udaje się z towarem drzewnia nym po okolicy, więcej za zebraniną niż zarobkiem. Skoro uciuła dziesiątaka zaraz na muzykę lub wódkę. —		

s 60

573

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? „Żywiecki" Nazwa miejscowości? Lachowice

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) = Górzysta. "

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) = Średnio urodzajna. "

Narodowość ludzi? = Polska" Liczba ludności? 2.200.

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	Trzy razy	Trzy razy	Dwa razy
	w zimie	Dwa razy	Dwa razy	Dwa razy
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki maszczone z mlekiem lub mączną zamieszkę z mlekiem	Ziemniaki z mlekiem	Ziemniaki z kapustnicą
	w lecie, w dni postne	Ziemniaki z Carszczem	Ziemniaki z kapustą lub kapustę z fasolą	Dwa razy
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki maszczone z mlekiem, lub mączną zamieszkę z mlekiem	Ziemniaki z mlekiem	Dwa razy
	w zimie, w dni postne	Ziemniaki z Carszczem.	Suche ziemniaki, pozypane solą.	Pieczone ziemniaki z solą.
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Z ziemniaków, omasty i mlekka	Z ziemniaków i mlekka	Z Ziemniaków, carszczu lub kapustnicy (w razie cięższej pracy)
	w lecie, w dni postne	Z Ziemniaków, carszczu lub grzybowej zupy	Z zamieszki mącznej z owsa.	
	w zimie, w dni zwykłe	Z ziemniaków, omasty i mlekka		
	w zimie, w dni postne	Z Ziemniaków i carszczu lub grochu z kapustę.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki omaszczone z mlekiem	Ziemniaki z mlekiem	Ziemniaki z Carszczem
	w lecie, w dni postne	Kloski z mąki owsianej omaszczone lub z mlekiem	Ziemniaki pozypane solą.	Pieczone ziemniaki z solą
	w zimie, w dni zwykłe	Ziemniaki omaszczone z mlekiem	Zamieszka mączniana z mlekiem	Ziemniaki z carszczem lub kapustnicą
	w zimie, w dni postne	Kapustę z ziemniakami lub fasolą.	Ziemniaki z żurem owsianym	Ziemniaki z zupą grzybową lub pieczone z solą.
5. Chleb	jaki jadają	Jęczmienny lub owsiany	„owsiane placki"	z mąki ususzonych zgniłych ziemniaków, które tłuką w stępach na mąkę. -
	z czego się składa	z mąki zarobionej z kwasem	z owsianej mąki i zolowej wody	
	czy go sami pieką	Sami	Sami"	Sami
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	Radko bywają - w sklepiku Tow. Kółka rolniczego"		
6. Inne pieczywa	jakie używają?			
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?			

	najzamożniejsi	mniéj zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zarabiają mąkę z kwasem, rzecz dobrze wyrabiają — z gęstego ciasta robią bochenki które po upływie pewnego czasu wsadzają do odpowiednio ~~nap~~ ogrzanego pieca chlebowego	Tak samo jak najzamożniejsi tylko z owsianéj mąki. —	
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	—	—	—
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	Mleczne i z jarzyną czasem mięsne	Mleczne i z jarzyn	Z jarzyn.
Nazwy ich?	Mléko, masło, ziemniaki, fasole, kapusta, kluski mączna zamieszka i zupa	Mléko ziemniaki, kapusta mączna zamieszka i zupa	ziemniaki i żur
sposób przyrządzania?	Ziemniaki i fasole gotują w wodzie, wodę zcedzą mączka lub zalewają mlekiem kwaśnem lub Na wrzącą wodę sypią małę wrzątocają rogalką i to jest zamieszka Kapustę w gotowaniu podtrącają mąką i maszczą słoniną, salcem lub masłem. —	Ten sam sposób co u najzamożniejszych.	Mąkę owsianą sypią do letniej wody rozpłacają, którą ubijają po kilkajakimś czasie odcedzają a po ugotowaniu zowią żurem
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	Dziennie na 1 osobę wypada 2 litry.	1 litr.	—
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	dello		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Mleko słodkie, kwaśne zbierane, maślanka	Mleko kwaśne i maślanka	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	—	—
12. Czy używają masła?	Używają	Używają	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	—	—	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	Słonina, sadło masło	Masło	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	Słonina, sadło, masło	masło	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	—	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	—	—	—
15. Jak często spożywają mięso?	Dziesięć razy w roku	Trzy razy w roku	Raz (w Wielkanoc Prosiaczynę)
16. Jakie mięso jadają — wołowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — krowina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — cielęcina	Cielęcinę	Cielęcinę	—
16. Jakie mięso jadają — baranina	—	—	—
16. Jakie mięso jadają — świnina	Świninę	—	—
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki	Króliki	—
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	Gotowane	Gotowane	—
18. Czy używają drobiu?	—	—	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 Klgr	2 Klgr	1/2 Klgr
20. Czy używają ryb? śledzi?	Używają śledzi w poście	czasem w poście	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew	1 Fll surowej	1/2 Fll surowej	—
buraki	2 Fll "	1 Fll "	1/2 Fll
karpiele	5 Fll "	4 Fll "	2 Fll
kalarepa	—	—	—
cebula	—	—	—
czosnek	1 Fl surowego	3 litry surowego	1 litr
ogórki	—	—	—
kapusta świeża	—	—	—
„ kiszona	3 do 4. zwyczajnych beczek	2 beczki zwyczajne	2 beczki
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	Używany do gotowania	Używany do gotowania	Używają do gotowania
bób	—	—	—
fasola	Używana do gotowania	Używany do gotowania	Używają do gotowania
soczewica	—	—	—
kukurudza	—	—	—
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	—	—	—
jęczmienne	Używają krup jęczmiennych, które sami wyrabiają	Używają krup jęczmiennych, a sami je sporządzają.	Czasem w wielkie święta używają kaszy, którą kupują w handlach wiktuałów
jaglanne	—	—	—
przenne	—	—	—
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna ✗	—	—	—
żytnia	Używają mąki: Czasem żytniej, zwykle jęczmiennej i owsianej a otrzymują je przez mielenie własnego zboża w miejscowym młynie i na jarmarkach	Tych mąk używają co i najbogatsi, lecz ~~rzadziej~~ w mniejszej ilości.	Używają mąki przeważnie owsianej, którą otrzymują przez mielenie na jarmarkach swego lub za kwotę nabytego owsa
owsiana			
hreczana ✗			
jęczmienna			
kukurydzana ✗			
ziemniaczana ✗			

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają grzybów surowych w lecie, a suszonych w zimie.	ditto (jak najzamożniejsi)	ditto (jak najzamożniejsi)
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Tak jest!	Robią zapasy!	Także!
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	Gotowane	Gotowane.	Gotowane lub pieczone z solą
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	—	—
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	—	—	—
29. Czy piją kawę, herbatę?	—	—	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	Śliwki suszone, jabłka i gruszki	Śliwki, jabłka i gruszki suszone	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	Trzy razy	Dwa razy	Raz (w lecie) Dwa razy (w zimie)
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	Wódkę, piwo i wino	Wódkę i piwo czasem	Wódkę
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	8 litrów	10 litrów	5 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	Raczą się piwem i wódką w domu, a w karczmie winem	Wódką, czasem piwem	Wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	Jeden (piątek)		
w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	Trzy dni (t.j. Środa, piątek i sobota)		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	Nie używają wcale!		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych = 20% mniej zamożnych = 40% ubogich = 40%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Według zeznań w przeszłym wieku a niektórych ludzi w czasie wielkich głodów żywią się: pokrzywą, perzem, kwiatem konieczu, korzeniami ostów, jerzuchą i lebiodą. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

561 575

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Stryjski Nazwa miejscowości? Sipowa

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? / }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? }

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? 2050

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	5	5	5
	w zimie	3	3	3
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę, prazuchy lub ziemniaki	tak samo	
	w lecie, w dni postne	dto		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapustę, ziemniaki, groch, fasolę i t. d.	tak samo	
	w lecie, w dni postne	dto		
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne	dto		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe			
	w lecie, w dni postne	dto	tak samo	
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	żytny, przeniczny, jęczmienny	tak samo	
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	pieką i kupują		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	na targach lub w miejscowych szynkowniach.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze i babki	tak samo	—
	z czego się składają?	z mąki, masła i sera		
	z kąd je otrzymują?	sami pieką		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	na kwasie lub na drożdżach	Tak samo	Piekają placki na blasze
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?	dt		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	ziemniaki. kapusta. groch. fasola		
Nazwy ich?	prazuchy. zacierka. kluski. kasza. jęczmień omellany.	Tak samo	
sposób przyrządzania?	gotowane. smażone. pieczone. t. d.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	4 l. dziennie	3 l. dziennie	1 l dziennie
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	3 l. dt	2 l. dt	½ l dt
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	/	Tak samo	
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	wyrabiają z kwaśnego	Tak samo	—
12. Czy używają masła?	używają		
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	solone		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	do potraw		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło, słonina, sadło, smalec		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	mleko. masło.		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	dt		
15. Jak często spożywają mięso?	4 razy w tygodniu	2	1
16. Jakie mięso jadają: wołowina	—		
krowina	/		
cielęcina	/	Tak samo	
baranina	/		
świnina	/		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane i wędzone	Tak samo	
18. Czy używają drobiu?	używają	Tak samo	—

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	27 kl.	18 kl.	16 kl
20. Czy używają ryb? śledzi?	używają śledzi w dni postne.	Tak samo	
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—		
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew / buraki / karpiele / kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża — „ kiszona / i. t. d.		Tak samo	
23. Czy są używane i w jakiej formie groch ugotowany; bób —; fasola ugotowany; soczewica —; kukurudza w czasie nieurodzajów.		Tak samo	
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane); jęczmienne /; jaglanne /; przenne /	sami wyrabiają lub kupują na targach lubeż kupują w miejscowych szynkowniach.		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna /; żytnia /; owsiana —; hreczana —; jęczmienna /; kukurydzana; ziemniaczana —	dto	dto	dto

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	rydze, liszki, kozaki, gołąbki suszone i gotowane ~~gotowane~~	Tak samo	
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią wielkie zapasy	Tak samo	
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	skrobane i gotowane		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają	Tak samo	
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	Tak samo	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	robią powidła, suszone śliwki, gruszki i jabłka	Tak samo	
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła (w lecie / w zimie)	trzy razy	Tak samo	
32. Jakie trunki piją przeważnie? (wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe)	wódkę i piwo, takie i wino		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	1/8 litra	Tak samo	
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kawą, herbatą, piwem winem, serem, brynzą plackami, babowkami t. p. d	Tak samo	
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	2		
w tygodniu adwentowym	3		
w tygodniu wielkiego postu	6		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	980 zamożnych, mniej zamożnych 790, ubogich 280		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	kukurudzą		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Rzeszów Nazwa miejscowości? Sedziszowice

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? polska Liczba ludności? według ostatniej konstrypacji 2182

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	4 podczas roboty w polu	4 podczas roboty w polu	4 razy
	w zimie	3	3	2
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem lub zacierkę z mlekiem	ziemniaki lub pęcak z mlekiem
	w lecie, w dni postne	" z kwaśnicą	ziemniaki z mlekiem lub zacierkę z mlekiem	ziemniaki z kwaśnicą
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	ziemniaki lub pęcak z mlekiem
	w zimie, w dni postne	" z kwaśnicą	rozrzanka z chlebem	ziemniaki z kwaśnicą
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami groch lub fasola na drugie	pęcak z mlekiem lub inna kasza kapusta z ziemniakami	kapusta z ziemniakami lub ziemniaki z mlekiem kwaśnem
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z kwaśnicą i fasola z octem	ziemniaki z kwaśnicą i groch lub fasola z octem i cebulą	ziemniaki z kwaśnicą
	w zimie, w dni zwykłe	kapusta z ziemniakami i groch lub pęcak maszczona.	kapusta z fasolą	kapusta z fasolą
	w zimie, w dni postne	kapusta jatowa z ziemniakami i fasola z octem lub groch	zacierka na rozie	zacierka na rozie
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	kasze na mleku	kasze na mleku	ziemniaki pozostałe od obiadu z mlekiem
	w lecie, w dni postne	ziemniaki lub fasolę z kwaśnicą	ziemniaki lub fasolę z kwaśnicą	" z kwaśnicą
	w zimie, w dni zwykłe	pęcak lub ~~gryczę~~ kukurydzę maszczoną	pęcak lub kukurydzę maszczoną	ziemniaki z mlekiem lub kasze z mlekiem
	w zimie, w dni postne	kapustę z ziemniakami	kapustę z ziemniakami	" z kwaśnicą
5. Chleb	jaki jadają	żytni zmieszany z jęczmienną mąką	razowy	
	z czego się składa	żyta i jęczmienia	żyta i jęczmienia	rzadko chleba używają
	czy go sami pieką	sami po największej części	sami po największej części	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	a w braku kupują w kółku rolniczem	w braku kupują w kółku rolniczem	
6. Inne pieczywa	jakie używają?	pieką babki podczas świąt wesela, lub chrzcin	to samo, prawie co i najzamożniejsi	babki podczas świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy
	z czego się składają?	z pszenicznej mąki, Dodając korzenie (cynamon, angielskie ziele badian)		z pszenicznej mąki pszennej
	z kąd je otrzymują?	sami wypiekają		sami wypiekają lub też kobietki kupują w sklepie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	na kwasie	na kwasie	nie pieką
7. Sposób wypiekania: innego pieczywa?	babki na drożdżach z korzeniami	babki na drożdżach z korzeniami	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich? sposób przyrządzania?	ziemniaki z kapustą – lub mlekiem kwaśnem fasola zasmarowana z octem, groch z jatką wędzoną, jeżeli zabiją coś z trzody, lub groch zasmarowany na słoninie lub maśle, rzadko kiedy rosół, chyba podczas Świąt.	tak jak i najuboższi	cały rok prawie z nabiałem, tj. kaszę na mleku lub z mlekiem, lub ziemniaki z kapustą lub mlekiem. rzadko używając mięsa
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają	tak samo	tak samo na jedną osobę ¼ litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w zimie	używają na jedną osobę kwartę przeciętnie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie zbierane, kwaśne lub maślankę	tak samo	tak samo
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie, *	—	—
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	podczas roboty w polu na wiosnę i w lecie nie —	tak samo	tak samo
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nie, sprzedają w mieście, aby kupić soli, lub czego potrzeba do domu	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masła, słoniny, sadła, i tłoju nie topionego zamiast sadła	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne	nie używają wiele omasty		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe	tak jak w lecie		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne	—		
15. Jak często spożywają mięso?	podczas Świąt, lub wesela	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
16. Jakie mięso jadają: krowina			
16. Jakie mięso jadają: cielęcina	cielęciny, ~~wołowiny i jałowicy~~, baraniny, świniny.	tak samo	tak cały rok prawie nie jedzą chyba podczas wesela.
16. Jakie mięso jadają: baranina			
16. Jakie mięso jadają: świnina			
16. Jakie mięso jadają: jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane ~~jako~~ w rosole	gotowane w rosole	—
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	5 kilogramów	2 kilogramy	½ kilograma
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi podczas postu	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	nie	nie
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? — marchew	bardzo mało	tak samo	
buraki	pastewne dla bydła		
karpiele	bardzo mało		
kalarepa	nie		
cebula	nie		
czosnek	nie		
ogórki	nie		
kapusta świeża	nie		
„ kiszona	kiszonej robią zapasy		tylko kapustę, ziemniaki
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie — groch	zasmażany na maśle lub śmietanie a w postne jadany	tak samo	tak samo
bób	nie używają		
fasola	tak jak groch		
soczewica	nie		
kukurudza	jako kasza z mlekiem lub masłem na śniadanie	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? — hreczane (tatarczane)	tatarczane z mlekiem lub masłem	tak samo	tak samo
jęczmienne	tak zwany pęczak z mlekiem lub masłem		
jaglanne	gotują kaszę z mlekiem lub słoniną		
przenne	—		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? — przenna	na rozmarynki; babki kupują w sklepach, nie robią zapasów	tak samo	nie robią żadnych zapasów a w razie potrzeby kupują w sklepach.
żytnia	na chleb z własnego żyta, robiąc skromne zapasy		
owsiana	dla świń, miodu na żarnach		
hreczana	—		
jęczmienna	jako przymierka do chleba z żytnią mąką robią skromne zapasy		
kukurydzana	—		
ziemniaczana	—		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	świeże z masłem	tak samo	Dokraśnicy dodają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	z mlekiem, z rosołem, kwaśnicą	tak samo	z mlekiem i kwaśnicą
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	nie	nie
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	nie	nie	nie
29. Czy piją kawę, herbatę?	podczas wesela i świąt	podczas wesela i świąt	podczas weselu i świąt
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nie	nie	nie
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	trzy razy	trzy razy	2 razy
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w zimie			
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódkę podczas roboty lub wesela i chrzcin	tak samo	tak samo
piwo	tak samo		
miód	—		
wino	—		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	5 litrów	2 litry
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	rosół z ryżem, mięso z kapustą,	tak samo	tak samo
	bryndza z chlebem i babki		
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	piątek sobota i środa		
w tygodniu adwentowym	tak samo		
w tygodniu wielkiego postu	cały post poszczą		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	mleka i masła w dni: środę i sobotę, a w piątek jarzyno. —		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3/10 mniej zamożnych 5/10 najuboższych 2/10		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednówku najwięcej używają kukurydzy, którą kupują całą lub mieloną, jako gryz kukurydzany.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

563

579

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żywiec — Nazwa miejscowości? Rajcza

Jaka miejscowość? { górzysta? / pagórkowata? / nizina? } górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby { urodzajna? / średnio urodzajna? / nie urodzajna? } średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy — Liczba ludności? 2383

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	pięć razy	trzy razy	trzy razy
	w zimie	" "	" "	" "
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kawę na drugie śniadanie mięso	kawę lub mleko. Wiejscy prażuchy z mąki jęczmiennej lub ziemniaki z kapustą albo mlekiem kwaśnem w dni postne bez nabiału	ziemniaki lub prażuchy z omastą lub bez albo suchy placek jęczmienny lub owsiany. —
	w lecie, w dni postne	" " " " "		do tło
	w zimie, w dni zwykłe	kawę lub herbatę		
	w zimie, w dni postne	" " "		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Rosół, mięso wyjęte, pieczeń i jarzyny, czasem z drobiu zresztą ja nie mogę wiedzieć dokładnie, co jadają we Dworze lub u bogatych izraelitów.	Rosół, mięso lub ziemniaki zmarznione albo z kapustą, kluski lub kasza z mlekiem, groch albo fasola mączona zaprawiona masłem lub słoniną — zresztą co kto może —	do tło
	w lecie, w dni postne	w poście prawie tosamo, bo postu nie znają. —	W poście tosamo, z wyjątkiem mięsa. —	
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	do tło	Kawę, lub mleko, albo ziemniaki z kwasem, owem mlekiem, lub zaciórkę z mlekiem — rzadko mięsne potrawy. — W poście czasem śledzia.	Ziemniaki, placek jęczmienny lub owsiany z kwasem, czasem ziemniaki zmarznięte, a czasem bez omasty. Często i bez wieczerzy idą spać. — Na przednówku mamałygę jadają, jako pożywniejszą.
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb	jaki jadają	rogale, bubenki przeróżne, lub ciasta według upodobania.	Żytni chleb, lub mięszany: a mąki żytniej i pszennej. —	Placek jęczmienny lub owsiany.
	z czego się składa			
	czy go sami pieką	czasem sami, lub kupują	Niektórzy sami pieką lub kupują u piekarzy tutejszych.	
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo	u piekarzy.		
6. Inne pieczywa	jakie używają?	Babki, placki, ciasta w różny sposób przyrządzane i mg, pretane, torty i t. d.	Pierogi, rogale a tylko na święta babkę lub placek z serem.	
	z czego się składają?			
	z kąd je otrzymują?	Sami pieką, lub w miast sprowadzają z zagranicy. —		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	Ciasto bywa zarabiane z mlekiem słodkiem, rzadko z wodą. —	Zarabia się ciasto na wodzie, rzadziej z drożdżami lub na kwasie, robią z niego bochenki i wkładają do pieca piekarskiego	Placki jęczmienne lub owsiane, zarabia się z wodą lub z ziemniakami ugniatanymi, ciastymi na torle.
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu?	gotowane, pieczone, omaszone	Ziemniaki, pierogi, kluski, kasza, mięso gotowane, rzadko pieczone, kasza, ryż, makaron groch fasola. —	
Nazwy ich?	Szynka, befsztyki, pieczeń kukurzki, wino owoc, bigos i t. d.		
sposób przyrządzania?	To inni kucharza!		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w lecie	pół litra dziennie	1/8 litra dziennie.	1/4 litra na tydzień
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada w zimie	" " "	razem mniej — " "	" "
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	wszystkie gatunki mleka	wszystkie gatunki mleka -	kwaśne, zbierane, maślanka
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	—	z owczego wyrabiają sery, z krowiego tylko masło	—
12. Czy używają masła?	—	sprzedają masło	
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	w różny sposób	Do potraw — przeważnie sprzedają	sprzedają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni zwykłe	masło słonina	masło lub słonina, sadło, smalec gęsi - w dni postne masło -	razem kupią łoju
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie w dni postne			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni zwykłe			
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	Co dzień —	Dwa lub trzy razy na tydzień - wieśniacy tylko we święta, ale nie wszyscy	prawie nigdy) — razem z królika
16. Jakie mięso jadają wołowina	wołowinę		
16. Jakie mięso jadają krowina	krowinę	krowina, cielęcina i baranina, a zwłaszcza najwięcej z drobiu.	Królicznę
16. Jakie mięso jadają cielęcina	cielęcinę		
16. Jakie mięso jadają baranina	baraninę		
16. Jakie mięso jadają świnina	wieprzowinę, z drobiu, zające, zarzy i t. d.		
16. Jakie mięso jadają jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	w różny sposób	gotowane, rzadko pieczone u wieśniaków, przeważnie zwłaszcza wieprzowinę.	tylko gotowane na wodzie
18. Czy używają drobiu?	najwięcej —	mało	nigdy), chyba jak mu chce zdechnąć. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	do 200 kg.	do 15 kg do 20 kg.	do 3 do 5 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Ryby	Ryb używają najmniej, ojj izraelici, a inni śledzie.	—
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	—	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew		Marchew w piwnicach buraków mało	
buraki	trzy		
karpiele		karpiele prawie wszędzie w piwnicach	
kalarepa	"		
cebula	"	kapusta kiszona w beczkach, niektórzy solą marynarską, inni bez soli- rzadko w główkach kiszona. —	
czosnek	"		
ogórki	"		
kapusta świeża	"		
„ kiszona	"		kiszona w beczkach bez soli. —
i. t. d.			
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch	groch rzadko - tylko zielony	groch gotowany, przyprawiany, lub na zupę,	groch gotowany,
bób			
fasola	fasola ozpawczona zielona	fasola także,	fasola "
soczewica			
kukurudza		kukurudza tylko w niektórych na przednówku, jako zamienka. -	kukurudza na przednówku, jako zamienka.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane)	hreczana - kupują w sklepach u izraelitów	hreczana rzadko	
jęczmienne	jęczmienna (obtka lub perłowa)	jęczmiennej najmniej	
jaglanne		kupują w sklepach,	Jaglanej kupują w sklepach - najwięcej sami robią z jęczmienia tłuką w żarnach - gotują jako kleik. —
przenne		jaglanej mniej- gotowane jadzą z mlekiem lub maślanem, albo słonino.	
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna	kupują w sklepach	pszenną małą	
żytnia		kupują w sklepach	
owsiana		w małej ilości-	Owies tłuką i mielą na zarnach, lub tłuką w sklepach —
hreczana		żytnią rzadko na chleb-	Jęczmień mielą;
jęczmienna		jęczmienną otrzymują z jęczmienia, mieląc na zarnach —	robią krupniky lub
kukurydzana			kluski. —
ziemniaczana			na ziemniaków zbolałych (nagnitych) pieką placki- zdarzem je owies i tłuką w sklepach. —

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają prawdziwych grzybów - owoc- nych - lub kwaszonych albo mary- nowanych. —	Prawdziwe grzyby gotują i przyprawiają, lub suszą na zimę jako przysmak do potraw.	Surrone grzyby prze- chowują na zimę i uży- wają podczas postu do barszczu. —
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	~	~	~
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	~	Gotowane jedzą z rosołem lub marynowane razem albo słonine, smażone razem robią kluski razem z mąką. — Jeżeli jest dużo ziem- niaków, wtedy wypiekają placki ze zdrowych, su- rowych, tartych ziemniaków	Gotowane w sło- nine razem z mlekiem najczęściej zmieszane z kapustą bez omasty. Ze nadpsutych robią i pieką placki. —
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją kawę - rzadko	
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	~	~	~
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie / w zimie	trzy razy lub 4 4 razy). —	trzy razy " "	dwa razy " "
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wszyscy pią	wódkę, piwo, miód wino	wódkę. —
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	o tem mogą wiedzieć tylko profinatorzy lub oszynkarze - zresztą najwięcej piją wódki		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	~	Piwem, winem, wódką kawą - w zimie herbatą i rozmaitem pieczywem, rzadko ciastkami	Wódką - chlebem. —
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu		dwa Dni	
35. Postów ile dni — w tygodniu adwentowym		trzy Dni	
35. Postów ile dni — w tygodniu wielkiego postu		trzy Dni	
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają —	używają, niektórzy —	nie
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	4 —	połowa mniej zamożnych a połowa biednych.	
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurydzą — Kupują pić 6 stycznia - niektóre osoby, familie zupełnie się wyrabiają na przednówek, z powodu nieurodzaju ziemniaków. —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	Chcąc dokładnie zbadać, potrzeba na to czasu dłuższego i kilku osób. Chodzić dzień za dniem do domu i sprawdzając wszystko. — Najlepiej się żywią izraelici - Na przednówku przeszło do 200 osób, co dziś jadają. W tym roku jest wielka nędza z ludźmi. wielki przednówek -	Rajsko dnia 20 czerwca 1891 Ant. Lis	

564

581

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żywiec — Nazwa miejscowości? Stemień

Jaka miejscowość? górzysta? górzysta / pagórkowata? — / nizina? —

Przeciętny stopień urodzajności gleby: urodzajna? — / średnio urodzajna? średnio urodzajna / nie urodzajna? —

Narodowość ludzi? Polacy — Liczba ludności?

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	~~4~~ razy	3 razy	3 razy
	w zimie	3 "	2 razy	1 raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	chleb z omastą	ziemniaki	ziemniaki lub żur
	w lecie, w dni postne	" bez omasty	"	" "
	w zimie, w dni zwykłe	" z nabiałem	"	
	w zimie, w dni postne	" bez "	ziemniaki pieczone	ziemniaki pieczone
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	Ziemniaki i mleko	Ziemniaki i mleko	Kwaśnicę z ziemniakami
	w lecie, w dni postne	Kapusta i ziemniaki	Kwaśnica z ziemniakami	" "
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	" "
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	Kluski z mlekiem	Kluski z mlekiem	Kwaśnicę ziemniaki
	w lecie, w dni postne	Kwaśnicę ziemniaki	Kwaśnicę ziemniaki	" "
	w zimie, w dni zwykłe	" "	" "	" "
	w zimie, w dni postne	" "	" "	Karpiele i ziemniaki
5. Chleb: jaki jadają		chleb żytny	owsiany	owsiany
z czego się składa		" "	z owsa żyta	z owsa żyta
czy go sami pieką,		Kupują	sami	sami
lub czy go kupują i gdzie, od kogo		Kupują, od piekarzy	—	—
6. Inne pieczywa: jakie używają?		placki na święta	chleb	
z czego się składają?		z mąki pszennej	z żyta	tłoto
z kąd je otrzymują?		sami pieką	sami pieką	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania: chleba?	zwykłe	zwykłe	zwykłe
innego pieczywa?	zwykłe	〃	
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	mięso ziemniaki mleko groch Kapustę	ziemniaki mleko Kapustę Kwaszenicę żur	ziemniaki Kapustę Kwaszenicę żur.
sposób przyrządzania?	zwykły	zwykły	zwykły.
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada: w lecie	używają na jednę osobę wypada dziennie liter	używają czasem	wcale nie używają
w zimie	używają 〃 〃	〃 〃	〃 〃
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	Słodkie Kwaśne niezbierane i zbierane maślankę	Kwaśne i maślankę	Kwaśne
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają	nie wyrabiają	———
12. Czy używają masła?	używają	używają	———
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	nie robią	nie robią	—
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw	sprzedają	sprzedają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie: w dni zwykłe	masło słoninę sadło	masło, i słoninę	nic
w dni postne	nie używają	nie używają	———
w zimie: w dni zwykłe	〃 〃	〃 〃	
w dni postne	〃 〃	〃 〃	
15. Jak często spożywają mięso?	w dnie świąteczne i niedziele	w święta	nigdy
16. Jakie mięso jadają: wołowina			
krowina	Krowinę	tak samo	nie
cielęcina	cielęcinę		
baranina	baraninę		
świnina	świninę		
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	Króliki		
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane solone wędzone	tak samo	nie
18. Czy używają drobiu?	nie	nie	nie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	15 Kilo	4 Kilo	nic
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi	Śledzi	Śledzi
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie	—	—
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew — buraki — karpiele / kalarepa — cebula — czosnek — ogórki — kapusta świeża / „ kiszona / i. t. d.		tak samo	tak samo
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch gotowany; bób —; fasola gotowana; soczewica —; kukurudza —		tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane) Kupują w sklepie; jęczmienne „ „; jaglanne „ „; przenne — —		tak samo	tak samo
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna Kupują; żytnia „; owsiana własna; hreczana —; jęczmienna własna; kukurydzana —; ziemniaczana —		tak samo	tak samo

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają surowe	tak samo	tak samo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	tak	tak
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane pieczone		
czy ich używają jako domieszki do chleba?	nie	tak	tak
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki		
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	Razem razem	nie
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	śliwki i gruszki suszone	tak samo	tak samo
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	3 razy	3 razy	2 razy
— w zimie	3 razy	2 razy	1 raz
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	/	wódkę i piwo	wódkę razem
piwo	/		
miód	—		
wino	/		
wino owocowe	—		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	15 litrów	15 litrów	5 litrów
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	winem piwem i wódką	piwem i wódką	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	3 dni		
w tygodniu wielkiego postu	40 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	używają zamożniejsi		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 1% mniej zamożnych 2% najubożsych 3%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	zamożniejsi Bukwyrdza ubożsi różnemi roślinami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

565 583

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żywiec Nazwa miejscowości? Sporysz

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) pagórkowata

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) średnio urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 1380.

			najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie		4 razy na dzień	3 razy na dzień	3 razy na dzień
	w zimie		3 razy na dzień	3 razy na dzień	2 razy na dzień
2. Co jadają na śniadanie	w lecie	w dni zwykłe	prażuchy z topioną słoniną	tosamo, co najzamożniejsi.	zacierka jęczmienna z mlekiem
		w dni postne	prażuchy z masłem lub mlekiem		" " "
	w zimie	w dni zwykłe	prażuchy z topioną słoniną		" " "
		w dni postne	prażuchy z masłem lub mlekiem		" " "
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki ze słoniną i mlekiem lub kapusta z fasolą	tosamo, co najzamożniejsi.	ziemniaki z mlekiem " z kwaśnicą
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem lub kwaśnicą		zacierka lub ziemniaki z mlekiem zacierka lub ziemniaki z kwaśnicą.
	w zimie	w dni zwykłe	ziemniaki lub prażuchy ze słoniną i mlekiem		
		w dni postne	ziemniaki lub prażuchy z kwaśnicą.		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie	w dni zwykłe	ziemniaki z mlekiem lub kapustą	tosamo, co najzamożniejsi	ziemniaki lub zacierka z mlekiem
		w dni postne	" " "		" " "
	w zimie	w dni zwykłe	fasolę lub groch z kapustą albo ziemniaki ze słoniną i mlekiem		ziemniaki lub zacierka z kwaśnicą lub żurem
		w dni postne	ziemniaki z mlekiem lub kwaśnicą.		" " "
5. Chleb	jaki jadają		żytni i jęczmienny	tosamo, co najzamożniejsi.	kupują chleb pszenny lub żytni u piekarzy w mieście (Żywcu).
	z czego się składa		z mąki jęczmiennej, żytniej i ziemniaków gotowanych		
	czy go sami pieką		pieką sami.		
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo		———		
6. Inne pieczywa	jakie używają?		kołacze i babońki	tosamo, co najzamożniejsi.	kupują tak zwane słodycze u piekarzy.
	z czego się składają?		z mąki pszennej, mleka, jaj, masła i sera.		
	z kąd je otrzymują?		wypiekają sami.		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	Zaczyniają ciasto rzeczne i dodają do niego kwaśnego ciasta i wyrabiają w dzieży przerabiają, a gdy się ruszy dają rozczynku i soli mieszają dokładnie a po odbytej fermentacyi wyrabiają bochenki i wypiekają	taksamo wypiekają.	nie wypiekają, lecz kupują.
innego pieczywa?	Inne pieczywo na drożdżach.		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	prowincky zaciérka, żur, kwaśnica, barszcz, żwodziankа kapusta, ziemniaki, groch, fasola, karpiele, marchew.	taksamo	taksamo.
sposób przyrządzania?	mąka się prazy i zalewa gotowaną wodą, tak powstają prowincky. Zaciérka powstaje, jeżeli do wrzącej wody wsypie się mąkę i gotuje.		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	2 litry	2 litry	1 litr.
w zimie	1 litr.	1 litr.	½ litra.
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	mleko słodkie, kwaśne, i maślankę (mleko słodkie niezbierane)	mleko słodkie, kwaśne i maślankę (mleko słodkie niezbierane)	kwaśne mleko i maślankę
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają	—	—
12. Czy używają masła?	używają masła	tosamo, co najwięcej	używają masła, lecz mało, zapasów nie robią wcale.
czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	i robią zapasy na zimę z masła słonego.		
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	używają do potraw	—	—
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło	tosamo, co najwięcej.	słonina masło
w dni postne	masło,		
w zimie — w dni zwykłe	masło, słonina, sadło		nie używają omasty.
w dni postne	masło.		
15. Jak często spożywają mięso?	1-2 razy w tygodniu	1-2 razy w miesiącu	3-4 razy w roku.
16. Jakie mięso jadają. wołowina	—		
krowina	krowinę		
cielęcina	cielęcinę	cielęcinę	
baranina	baraninę	baraninę	
świnina	świninę	świninę	świninę
jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)	króliki.	króliki.	króliki.
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotowane, solone i wędzone	gotowane, solone i wędzone.	gotowane.
18. Czy używają drobiu?	nie używają	nie używają	nie używają.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	10 kg.	8 kg.	2 kg.
20. Czy używają ryb? śledzi?	śledzi używają	śledzi używają	śledzi używają.
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nie używają	nie używają	nie używają
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	buraki karpiele kapustę kiszoną.	tosamo co najza możniejsi.	karpiele i kapustę kiszoną.
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch gotowany fasolę gotowaną.	tosamo co najza możniejsi	groch gotowany fasolę gotowaną i kukurudzę gotowaną.
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	krupy jęczmienne kaszę jaglaną kaszę pszeną krupy jęczmienne wyrabiają sami, resztę kupują.	taksamo	taksamo.
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	mąki pszennej i żytniej i jęczmiennej sami mielą	mąki żytniej i jęczmiennej sami mielą	jęczmiennej mąki i kukurudzanej, którą kupują w mieście u kupców.

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Używają przeważnie liszek suszonych i suszonych do barszczu	tosamo	tosamo
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	robią	robią	robią
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane	gotowane	gotowane
czy ich używają jako domieszki do chleba?	—	używają	używają
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	wypiekają placki	wypiekają placki	wypiekają placki!
29. Czy piją kawę, herbatę?	piją	piją	—
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	—	—	—
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła: w lecie	3 razy dziennie	3 razy dziennie	2 razy dziennie.
w zimie	3 " "	3 " "	2 " "
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka	wódka	wódka	wódka
piwo	piwo	piwo	
miód			
wino	wino	wino	
wino owocowe			
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	10 litrów	10 litrów	5 litrów.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	kołaczami, chlebem, mięsem, winem, piwem i wódką.	kołaczami, chlebem, mięsem, piwem i wódką.	chlebem, mięsem i wódką.
35. Postów ile dni: w zwykłym tygodniu	3 dni		
w tygodniu adwentowym	6 dni		
w tygodniu wielkiego postu	6 dni		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	~~nie~~ używają.		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	20% zamożnych, 50% mniéj zamożnych, 30% ubogich.		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	Kukurudzą.		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

566 1585

Powiat? Żywiec Nazwa miejscowości? Szare

Jaka miejscowość? { górzysta? / ~~pagórkowata~~? / ~~nizina~~? }

Przeciętny stopień urodzajności gleby { ~~urodzajna~~? / średnio urodzajna? / ~~nie urodzajna~~? }

Narodowość ludzi? Polska Liczba ludności? 1721 dusz

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	trzy razy	dwa razy	raz
	w zimie	tak samo	dwa razy	raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	kluski z mąki jęczmiennej	ziemniaki jeśli mają w przeciwnym razie kluski owies na oskwarki i wygrabią jęczmienia kluski	tak samo jak wyżej zanotowani
	w lecie, w dni postne	tak samo		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
	w zimie, w dni postne	tak samo		
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	z kapusty i ziemniaków	jak obok	jak obok jeśli mają
	w lecie, w dni postne	tak samo		
	w zimie, w dni zwykłe	tak samo		
	w zimie, w dni postne	tak samo		
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki albo kluski	jak obok	jak obok jeśli mają
	w lecie, w dni postne			
	w zimie, w dni zwykłe			
	w zimie, w dni postne			
5. Chleb: jaki jadają; z czego się składa; czy go sami pieką; lub czy go kupują i gdzie, od kogo		chleba nigdy nie pieką lecz się ma z wyjątkiem go z wyjątkiem dwóch Bożego narodzenia i Wielkiejnocy	nigdy	nigdy
6. Inne pieczywa: jakie używają?; z czego się składają?; z kąd je otrzymują?		żadne	żadne	żadne

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania chleba?	jak zwykle na kwasku z przymieszką odpowiedniej ilości drożdży	tak samo	tak samo
7. Sposób wypiekania kluski?	prażą mąkę na blasze a potem zalewają wodą kipiącą		
7. Sposób wypiekania innego pieczywa?			
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki, kapusta, fasola i groch ogrzęty w tajemnicze gospodarze kaszki i karpiele	jak obok	jak obok
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? sposób przyrządzania?	gotują kaszowe		
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w lecie	używają mleko jako omasty do potraw i przekąsek liczy się można	ta można liczyć pół litra na osobę.	używają mleka tylko jeśli z domu zabiorą
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jedną osobę wypada — w zimie	litr mleka na osobę dziennie		
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	jako omasty do potraw	tak samo jeśli mają	jak obok
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nigdy	nigdy	nigdy
12. Czy używają masła?	w czasie robót w polu, świeże	jak obok	gdy są w możności zarobku
12. Czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?			
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	nigdy bo sprzedają na zaspokojenie innych potrzeb domowych	jak obok	
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni zwykłe	masło i słoninę	tak samo	tak samo
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w lecie — w dni postne	jarzowe ze solą		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni zwykłe	jak wyżej		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? w zimie — w dni postne			
15. Jak często spożywają mięso?	W zwykłe dni tygodnia w wyjątkowych razach podczas wizyt weselnych lub podobnych chrzcinach	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — wołowina	w wyjątkowych razach podczas	tak samo	tak samo
16. Jakie mięso jadają — ~~krowina~~			
16. Jakie mięso jadają — cielęcina			
16. Jakie mięso jadają — baranina			
16. Jakie mięso jadają — świnina			
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (~~konina, zające~~, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	gotują lub zasalają	tak samo	tak samo
18. Czy używają drobiu?	nigdy	nigdy	nigdy

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	Daty zedzaj podają że nie ma ich albowiem mięsa używają tylko w nadzwyczajnych wypadkach	—	—
20. Czy używają ryb? śledzi?	nigdy	nigdy	nigdy
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	nigdy	nigdy	nigdy
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, ~~kalarepa~~, ~~cebula~~, ~~czosnek~~, ~~ogórki~~, ~~kapusta świeża~~, „ kiszona, i. t. d.	obok pozostawione ogrodowizny ale tylko w rzadkich razach	tylko karpiele i kapusta	tylko kapusta
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, ~~soczewica~~, ~~kukurudza~~	tak jest ale chowają nie ze swojego		
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	nie używają wcale		
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? ~~przenna~~, ~~żytnia~~, owsiana, ~~hreczana~~, jęczmienna, kukurydzana, ~~ziemniaczana~~	Mąki: jęczmienna i owsiana oni własne zapasy wyrabiają — kukurydzana i przenna bywa sprowadzana z Tabłu kawa		

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	Kiedy uzbierają używają je gotowane		
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	Okrabiony pozwalają		
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki? czy ich używają jako domieszki do chleba? czy wypiekają z nich placki, kręgle?	gotowane lub pieczą nie tak jest		
29. Czy piją kawę, herbatę?	nigdy		
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	nigdy nigdy		
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła { w lecie / w zimie	dwa razy		
32. Jakie trunki piją przeważnie? { wódka / piwo / miód / wino / wino owocowe	przeważnie wódkę a czasami i piwo rzadko kiedy wina		
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	żadnych dat podać nie można		
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	wódką, piwem lub winem		
35. Postów ile dni { w zwykłym tygodniu / w tygodniu adwentowym / w tygodniu wielkiego postu	trzy dni cały tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	nigdy		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	zamożnych 3% mniej zamożnych 50% ubogich 47%		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	ratują się wszelkiemi sposobami		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.			

567

587

KWESTYONARIUSZ

w sprawie żywienia się ludzi w Galicyi.

Powiat? Żywiec Nazwa miejscowości? Ujsoły

Jaka miejscowość? (górzysta? pagórkowata? nizina?) górzysta

Przeciętny stopień urodzajności gleby (urodzajna? średnio urodzajna? nie urodzajna?) nie urodzajna

Narodowość ludzi? Polacy Liczba ludności? 4000

		najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
1. Ile razy na dzień jadają zwykle	w lecie	cztery razy	trzy razy	dwa razy
	w zimie	trzy razy	dwa razy	raz
2. Co jadają na śniadanie	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z omastą lub z mlekiem	ziemniaki z mlekiem	kluski z owsa lub krzycy – placek
	w lecie, w dni postne	placki żytne lub z jęczmienia	placki owsiane	
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki lub kluski z mlekiem, lub z polewką, lub chleb	ziemniaki z kwaśnicą –	ziemniaki
	w zimie, w dni postne	i ziemniaki pieczone	ziemniaki pieczone	placki owsiane
3. Z czego składa się zwykle obiad	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą rosół z wieprzowiny	ziemniaki z kapustą, kluski z mlekiem ziemniaki ze żurem z owsa	kluski z żyta lub krukuryzy z mlekiem placki z owsa
	w lecie, w dni postne	ziemniaki z mlekiem kluski z masłem		
	w zimie, w dni zwykłe	ziemniaki z kapustą rosół z baraniny lub wieprzowiny	ziemniaki z kapustą lub z grochem lub fasolą	dotto
	w zimie, w dni postne	ziemniaki z masłem i kluski z mlekiem	ziemniaki pieczone lub ze żurem	dotto
4. Co jadają na wieczerze	w lecie, w dni zwykłe	ziemniaki lub kluski z jęczmienia omaszczone	kluski lub krupy z jęczmienia z mlekiem kluski z kwaśnicą	kluski z owsa albo z jęczmienia z mlekiem kluski z kwaśnicą lub zuchc
	w lecie, w dni postne	ziemniaki pieczone albo chleb z masłem		
	w zimie, w dni zwykłe	to samo	fasolą z masłem lub słoniną kluski z olejem lnianym	dotto kluski z olejem lnianym
	w zimie, w dni postne	chleb lub kaszę z mlekiem		
5. Chleb	jaki jadają	z krzycy, jęczmienia lub żyta	placki z jęczmienia oraz ze ziemniakami	placki z owsa lub z tartych ziemniaków
	z czego się składa	z mąki i wody		
	czy go sami pieką	niektórzy sami pieką inni kupują od piekarzy, z Rajczy Rycerki i z Ujsół	chleb kupują	chleb kupują
	lub czy go kupują i gdzie, od kogo			
6. Inne pieczywa	jakie używają?	kołacze z mąki pszenicznej i babki	kołacze z mąki pszenicznej	placki owsiane z krzycy lub jęczmienia z mlekiem
	z czego się składają?	z mąki, mleka, cukru, z jaj, powideł lub bryndzy	z mąki, mleka a czasem i z jaj	z powidłem albo bryndzą.
	z kąd je otrzymują?	pieką w domach	pieką sami	

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
7. Sposób wypiekania — chleba?	robią zamieszkę z kwasem wyrabiają i pieką w piecach wspólnych gospodarskich	robią zamieszkę z kwasem dodając ziemniaków tartych lub kwaśnicy wyrabiają ciasto i pieką to samo	mąkę mieszają z wodą lub drożdżami dodając ziemniaków i pieką w piecach lub na blachach
7. Sposób wypiekania — innego pieczywa?	robią zamieszkę z drożdżami		
8. Jakie w ogóle potrawy są w użyciu? Nazwy ich?	ziemniaki kapusta, groch, fasola, kwaki, marchew, sałata i kluski pieczone	dctto	dctto
sposób przyrządzania?	jak pozwyżej gotują lub pieką	tak samo	tak samo
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w lecie	półtora litra przeważnie kwaśne mleko	jeden litr	pół litra
9. Czy używają mleka i ile przeciętnie na jednę osobę wypada — w zimie	1 litr	pół litra	trzy razy w tygodniu pół litra
10. W jakiej formie przeważnie używają nabiału (mleko słodkie, kwaśne, niezbierane, zbierane, śmietana, śmietanka maślanka.)	najczęściej kwaśne zbierane i maślankę i słodkie mleko	maślankę i kwaśne mleko zbierane	maślankę lub zbierane mleko kupują
11. Czy wyrabiają sery na własny użytek? i z jakiego mleka?	nie wyrabiają we wsi sera owsze tylko na kołach sery na sprzedaż	tak samo	nic nie wyrabiają
12. Czy używają masła? czy robią na zimę dla siebie zapasy i w jakiej formie (topione, solone)?	masło używają także robią zapasy na zimę przechowują we flaszkach masło topione i solone	tak samo	masło kupują
13. Czy używają jaja? osobno? do potraw?	jaj wcale nie używają tylko sprzedają	sprzedają	nie mają
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni zwykłe	słoninę, masło, sadło	słoninę sadło masło mleko i olej lniany	masło i mleko olej lniany
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w lecie — w dni postne	mleko olej i masło		
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni zwykłe	słoninę masło i t. p.	słoninę masło mleko i olej lniany	masło olej
14. Czego się używa jako omasty (masło, słonina, sadło, smalec, olej)? — w zimie — w dni postne	mleko olej i masło		
15. Jak często spożywają mięso?	trzy razy tygodniowo	raz na tydzień	w świeta tylko
16. Jakie mięso jadają — wołowina, krowina, cielęcina, baranina, świnina	zwykle wieprzowinę, cielęcinę, baraninę, masło zaś krowinę — nadto króliki lub kury	świninę, cielęcinę króliki baraninę	króliki lub kupują krowinę
16. Jakie mięso jadają — jakie inne (konina, zające, króliki i t. d.)			
17. Jak przyrządzają mięso? (gotowane, solone, wędzone)?	mięso gotują, masło pieką solone i wędzone przechowują	gotują wcześ	gotują
18. Czy używają drobiu?	drobiu nie używają ale sprzedają	to samo	nie mają

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
19. Ile przeciętnie wypada zjedzonego w roku mięsa na człowieka dorosłego?	35 kilogr.	23 kilogr.	8 kilogr.
20. Czy używają ryb? śledzi?	Śledzi używają w postie	tak samo	tak samo
21. Czy używają miodu? w jaki formie?	miodu używają tylko na lekarstwo	tak samo	tak samo
22. Czy są zapasy na zimę z ogrodowizn i w jakiej formie? marchew, buraki, karpiele, kalarepa, cebula, czosnek, ogórki, kapusta świeża, „ kiszona, i. t. d.	zapasy na zimę są: marchew buraki, karpiele, czosnek, kapusta kiszona w beczkach, kadziach i szaflach	karpiele buraki i kapusta kiszona	kapusta kiszona i karpiele
23. Czy są używane i w jakiej formie: groch, bób, fasola, soczewica, kukurudza	groch, fasola — gotowane	tak samo	tak samo
24. Krupy i kasze jakie używają, czy sami wyrabiają, lub gdzie kupują? hreczane (tatarczane), jęczmienne, jaglanne, przenne	jęczmienne wyrabiają	tak samo	nie używają
25. Mąki (jakie używają czy robią zapasy gdzie kupują)? przenna, żytnia, owsiana, hreczana, jęczmienna, kukurydzana, ziemniaczana	przenicznéj mało używają; mało; najczęściéj; nie używają; używają; kupują; nie używają	tak samo /	kupują przeważnie

	najzamożniejsi	mniej zamożni	najubożsi
26. Czy używają grzybów? jakie? w jakiej formie (świeże, surowe, marynowane)?	używają borowiki, białe rydze, liszki, czapki (miejscowe nazwy) jedzą gotowane, suszą lub pieką, najwięcej jedzą świeże	tak samo	zbierają i sprzedają
27. Czy robią zapasy ziemniaków?	na zimę robią zapasy i na wiosnę	robią najwięcej zapasy ze ziemniaków	tyle, ile pasiadają
28. W jakiej formie spożywają ziemniaki?	gotowane i pieczone	tak samo	tak samo
czy ich używają jako domieszki do chleba?	używają		
czy wypiekają z nich placki, kręgle?	placki także		
29. Czy piją kawę, herbatę?	herbaty nie używają, kawę używają w święta	w święta	bardzo mało
30. Czy robią z owoców i jagód konserwy? i jakie? (powidła, śliwki suszone, gruszki suszone, konfitury)?	ze śliwek robią powidła, śliwki suszą, gruszki i jabłka — konfitur nie znają ani konserw.	śliwki gruszki i jabłka suszą	przeważnie sprzedają owoce.
31. Ile razy palą w piecach celem gotowania jadła — w lecie	dwa razy	dwa razy	raz, czasem dwa razy
— w zimie	trzy razy	dwa razy	dwa razy
32. Jakie trunki piją przeważnie? wódka, piwo, miód, wino, wino owocowe	wódka, piwo, wino,	wódka wino piwo	wódka
33. Ilość roczna wódki (w przybliżeniu) na dorosłą osobę?	pozcciętnie w roku pół hektolitra	tak samo	jak mu się trafi.
34. Czem się raczą podczas dni uroczystych? (święta, wesele, chrzciny)?	raczą się piwem, wódką winem	wódką, piwem.	wódką
35. Postów ile dni — w zwykłym tygodniu	trzy razy w tygodniu	tak samo	tak samo
— w tygodniu adwentowym	tak samo		
— w tygodniu wielkiego postu	cały wielki tydzień		
36. W dni postne czy używają nabiału (mleka, masła)?	niektórzy nie używają w dni postne żadnego nabiału		
37. Stosunek procentowy (w przybliżeniu) ludzi trzech kategoryi (zamożnych, mniej zamożnych, ubogich).	stosunek procentowy w przybliżeniu na sto jest 1 : 5 a 5 : 10 ubogich także 1 : 5		
38. W czasie głodu i przednowku czem — prócz znanych pokarmów — żywią się?	w czasie przednowku zaciągają długi na zakupno żywności, które opłacają z uzyskanego zarobku albo też zarabiają w jesieni z otrzymanego plonu, lub wreszcie odrabiają w zimie —		
39. Miejsce do wpisywania dodatków do szczegółowych pytań oraz do uwag.	co do uwag dodać wypada, że lud tutejszy jest uparty i krnąbrny i lekceważący wszelkie wskazówki i wcale niedbały o naukę. —		

Ukazały dnia 6 lipca 891. Dyonizy Gacek nauczyciel

Bibl. Jag.

KUNGL. BIBLIOTEKET